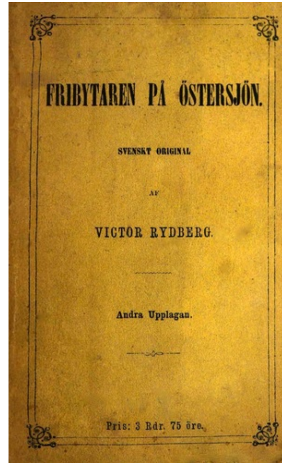


FRIBYTAREN PÅ ÖSTERSJÖN.

SVENSKT ORIGINAL

AF

VICTOR RYDBERG.

Andra Upplagan.

---oOo---

GEFLE.
HJALMAR EWERLÖFS FÖRLAG.

STOCKHOLM.
TRYCKT HOS J. & A. RIIS, 1866.

Förord till den elektroniska utgåvan

Denna andra upplaga är identisk med originalupplagan från 1857 och återger verket i dess urversion. Nästföljande upplaga 1877 översågs av författaren språkligt och berättartekniskt och senare upplagor följer den versionen. Den finns som **Skrifter. Del 4 från 1910** på Projekt Runeberg.

Detta exemplar som tillhör Bayerische Staatsbibliothek har scannats av Google Books. Det anpassades för Projekt Runeberg i januari 2013 av Bert H.

I.

En natt vid hafsstranden.

I Södermanland, nära hafvet, omkring två mil från Stockholm, ligger en egendom vid namn Sjövik, nu en

anspråkslös bondgård, fordom ett betydligt herregods, tillhörigt den gamla ätten Drake.

Endast några tegelblandade grushögar vittna nu, hvar den ansenliga, af byte från trettioåriga kriget uppförda herregårdsbyggningen varit belägen. Plogen har i många år gått öfver den plats, som fordom utgjorde dess borggård.

Den del af egendomen, som låg närmast hafsstranden var i medlet af 1600-talet en stor skog, endast på få ställen uthuggen till nyodlingar. Genom denna förde en väg till egendomens hamn. Herrarne på Sjövik begagnade sig nämligen af den adeln tillförsäkrade rättigheten att tullfritt utföra afkastningen af sina egendomar och behöfde således en sådan.

En månklar höstnatt år 1661 befann sig en vandrare på denna ensliga väg. Han var till skydd mot nattkylan väl insvept i en kappa, och en bredskyggig hatt betäckte hans hufvud. Hunnen till grannskapet af den lilla hamnen, utbytte han vägen mot en stig, som till höger ledde in bland klipporna. Stigen slutade vid en förfallen lada, men mannen fortsatte sin vandring, tilldess han uppnått en höjd, från hvilken utsigten var fri öfver hafvet och kuststräckan.

Här stannade han och blickade forskande utåt den vidsträckta vattenrymden, som lugn och spegelklar, här och der beströdd med skogbeväxta skär, glittrade i månljuset.

Ett stycke från stranden sågs ett skonertlikt fartyg ligga för ankar, speglande sin smärta resning i den försilfrade böljan. Ett oredigt sorl af menniskoröster, som tycktes komma från dess däck, trängde till hans öra, blandadt med vattnets entoniga sqvalpning mot strandens klippblock.

Mannen stod en stund orörlig, med blicken riktad på fartyget. Han öfverlade med sig sjelf. Och liksom för att under sin tankeverksamhet äfven hafva en sysselsättning för sina händer, kastade han kappan tillbaka, framtog ur sitt bälte en pistol, undersökte dess lås, vägde den några ögonblick i handen och stack den åter i bältet.

Derefter förde han en signalpipa till munnen och frambragte dermed ett skarpt ljud, liknande en nattfågels skri och mångdubbladt af klippornas eko.

Straxt derefter besvarades hans signal af en alldeles dylik, som kom nedifrån klipporna närmast hafsstranden. En person i slokig hatt och kavaj dykade upp bland dessa och klättrade raskt upp till den höjd, på hvilken den obekante befann sig.

— Äro förberedelserna träffade? frågade den sednare, då den nyss ankomne stod framför honom och ödmjukt blottade ett väderbitet, af ärr och skråmor vanställdt ansigte.

— Ja, svarade denne, — men jag vågar ännu en gång bedja er betänka, kapten, att . . .

— Allt väl öfverlagdt, vän Ruys, inföll den så kallade kaptenen med en otålig rörelse. — Har du undersökt djupet?

— Det är tillräckligt, svarade Ruys.

— Och hela besättningen är samlad ombord?

— Hvarenda man.

— Och ingen har varit i land, sedan de ankrade här?

— Ingen, kapten. Men jag har haft stor möda att hålla den från landbacken, må ni tro. De ha nu pengar fullt upp och vilja, såsom naturligt är, förströsig efter resan. Missnöjet är stiget till det yttersta, och jag har dagligen fruktat myteri. Emellertid har jag gjort hvad jag kunnat, för att lugna dem: jag underrättade dem, att ni skulle komma ombord i natt, och att vi derefter genast skulle segla in till Stockholm.

— Godt.

De begge männen lemnade höjden och klättrade nedför klippan, som skilde dem från hafvet. Vid stranden låg en julle, som Ruys begagnat, då han lemnade fartyget.

Ruys satte sig vid årorna. Allteftersom man nalkades skonerten, tycktes stojet på dess däck tilltaga i styrka. Dryckessånger, svordomar och alla slags oljud, som en menniskostrupe är i stånd att frambringa, blandades med hvarandra till en symfoni, som skulle förekommit sjelfva Beelzebub odräglig.

Jullens framkomst åstadkom ett kort uppehåll i oväsendet. Väderbitna skäggiga ansigten blickade fram öfver relingen, och fallrepet nedkastades.

Då kaptenen och hans löjtnant ... ty i egenskap af sådan tjenstgjorde Ruys ombord på detta fartyg . . . uppkommit på däck, mötte dem här ett skådespel af en för svaga nerver obehaglig art: men det var tydligt, att ingendera af nämnde herrar besvärades af sjuklig känslighet, ty de öfverforo däcket med mönstrande, men ingalunda häpna blickar.

Framför dem låg en man af besättningen badande i sitt blod. Ett hugg af en änterbila hade klyft hufvudskålen, och hjernan låg utrunnen på däcket. Likets hand omfattade ännu en i månskenet blänkande knif. Mannen hade utan tvifvel blifvit mördad under en tvist med någon af sina kamrater.

En hög af guld- och silfvermynt låg ett stycke från liket, men icke längre bort, än att blodströmmen funnit en väg dit och besudlat den blanka metallen. Det var den fallnes andel i bytet. Kamraterna sutto deromkring och spelade om rättigheten att ärfva honom.Tärningarne rullade, vilda blickar följde dem, skrattsalvor och svordomar genljödo i kretsen af de spelande.

Andra grupper befunno sig omkring ett vinfat, hvars innehåll flitigt anlitades. Alla voro rusiga, men ölsinnet visade sig under olika gestalter. Somliga grälade och hade knifvarne dragna till angrepp eller försvar; andra sjöngo med bägaren i hand; andra omfamnade hvarandra under försäkringar om vänskap i döden; en och annan vandrade för sig sjelf, tyst och sluten, måhända rof för samvetsqval; slutligen funnos två eller tre, som redan voro i medvetslöst tillstånd och, undansparkade af kamraterna, sofvo i en vrå af däcket.

I afseende på språket rådde bland de vilda sällarne en babylonisk förbistring. Man hörde plattyska, engelska och lingua franca; endast ett fåtal voro, att döma af språket, bördiga från Norden.

— Lefve vår kapten! ropade några vid åsynen af dennes befallande gestalt.

— Ned med Ruys! Ned med Holländaren! skreko andra, och besättningen skockade sig omkring kaptenen, för att frambära sina klagomål öfver den fångenskap de måst uthärda.

— Är det er egen befallning, kapten, eller är det Holländarens påhitt, att vi ej få gå i land? frågade en å de öfriges vägnar.

— Öfvertygen er nu! öfvertygen er! sade Ruys och vandrade med händerna i byxfickorna mellan de rusige fribytarne, som betraktade honom med hotande blickar.

— Befallningen förskrifver sig från mig, sade kaptenen lugnt. — Tron J, karlar, att Ruys skulle våga pådikta mig en order? Emellertid är fångenskapen snart slut. Vid daggryningen hissa vi segel och gå till Stockholm.

— Hurra! skrålade hopen till svar på detta löfte.

— Och nu, Ruys, skall du se till, att manskapet får en glad natt, fortfor fribytarehöfdingen. — Hvad är det för vin, detder? Hit med en bägare!

Man skyndade att efterkomma befallningen. Kaptenen läppjade på bägarens innehåll och slungade den derefter i hafvet.

— Vi hafva bättre vin ombord, sade han och gaf Ruys en vink. — Upp med det bästa fatet och rulla detder i sjön!

Detta var en befallning, som behagade fribytarne. Medan några följde Ruys ned i lastrummet, för att efter hans anvisning hemta det beprisade fastaget, förenade sig andra om att lyfta det redan anlitade fatet öfver bastingeringen och vräka det i hafvet.

De spelande hade nu efter tärningarnes utslag delat arfvet och anslöto sig till de öfrige. Kaptenen gick akterut

och betraktade, lutad mot ratten, scenen framför sig. Ruys åtog sig värdskapet, fyllde bägarne och uppmuntrade att flitigt tömma dem.

— Ett herrligt vin! En förening af eld och rosendoft! upprepade han, under det han slog uti. Men hans röst darrade, och kallsvetten stod på hans panna.

Vinet måste varit blandadt med något starkt narkotiskt ämne, ty det dröjde ej länge, innan den ene efter den andre af besättningen vacklade bort, för att öfverlemna sig åt en öfverväldigande sömn. De öfverblifne misstänkte dock ingenting; äfven deras ögonlock kändes slutligen blytunga . . . den sista gnistan af medvetande slocknade . . . den sista dryckesvisan afstannade ofullbordad . . . bägaren föll ur den siste dryckeskämpens hand . . . och allt var tyst.

Ruys smög bort till kaptenen . . . smög på tå, som om han fruktat att väcka de sofvande.

— Nåväl? hviskade han.

— Jag har öfverräknat karlarne och ser, att ingen fattas. Bär ner dem under däck, och se till att allt flytande gods äfven kommer ner! Tillbomma luckorna och öppna läckan i lastrummet!

— Skall ske, mumlade Ruys dystert och gick med synbar motvilja till sitt hemska arbete.

Kaptenen vände ryggen åt däcket, lutade sig motbastingeringen och stirrade på månen, som just nu gick ned bakom skogen. Dess sista strålar dallrade på de sofvande fribytarnes bleka anleten.

De fleste lågo orörlige, som om de redan hvilat i Dödens armar. Andra tycktes i sömnen vara gripna af ångestfulla aningar; deras bröst arbetade, deras armar höjde sig, för att i nästa ögonblick kraftlöst sjunka tillbaka.

Ett besynnerligt, sorlande ljud nedifrån fartygets botten väckte kaptenen ur hans månskensbetraktelser. Han vände sig om. Ruys stod med likblekt ansigte framför honom.

— Det är gjordt, sade han och fattade jullens fånglina.

De stego i jullen och sköto ut. Sedan Ruys rott en stund, befallde honom kaptenen att hvila på årorna. Han ställde sig upp, svepte kappan omkring sig och betraktade det sjunkande fartyget. Månen var nu nedgången, och skonertens ytterlinier urskildes blott oredigt bland nattens skuggor, mot hvilka en svag början till daggryning kämpade vid östra himlaranden. Ett häftigt brusande tillkännagaf emellertid det ögonblick, då vågorna i segerfröjd slogo tillsammans öfver sitt rof. Vattnet upprördes på en betydlig omkrets, och några svallvågor förde till stranden det budskap, att ett af hafvets flytande helveten, den fredliga handelns plågoris, var försvunnet.

Då de begge männen uppstigit på stranden, sade kaptenen:

— Du måste straxt efter soluppgången vara i Stockholm. Här i nejden får du under intet vilkor visa dig, och tillsvidare äro vi för hvarandra fullkomligt främmande. Dina papper äro i ordning. Du stannar öfver vintern i hufvudstaden och afvaktar mina ordres. Nästa sommar skola vi åter arbeta tillsammans.

Ruys hade satt sig på en sten vid stranden.Hans blick sväfvade öfver vattnet och tycktes söka det sjunkna fartyget.

— Kapten, sade han, — jag känner en aning, att vår bana snart är slutad. En sådan gerning som denna nedkallar Ödets makter öfver oss.

— Redan samvetsbetänkligheter? inföll kaptenen i skarp hviskande ton, som i Ruys öron lät som en hotfall varning.

— Nej, sade Ruys. — Jag skrifver detta på ert eget syndaregister.

— Gör det, och du handlar klokt! Hvad vi gjort, var nödvändigt. Karlarne hade lärt känna mitt verkliga namn och min samhälsställning ... huru är mig ännu en gåta. Jag ville ej bero af en mängd lösgläfsta skurkars oförsigtighet, vinstbegär eller samvetsagg ... Kom!

— Ännu ett ord, kapten! sade Ruys och steg upp. — För tvenne dagar sedan seglade ett fartyg här förbi i nordlig riktning. Dess kurs var sannolikt ställd på Stockholm. Jag igenkände det, såvisst som jag känner er. Det är samma fartyg, som så ofta följt oss på hafvet och injagat hos vårt manskap vidskeplig fruktan. Det bär vår olycka ombord.

— Bah! Du har drömt, sade kaptenen otåligt. — Låt oss gå!

*

II.

Gustaf Brake.

Herresätet Sjöviks blomstringstid inträffade efter trettioåriga krigets slut, då dess egare, öfversten Anders Drake, återvände hem. Denne hade vetat att fläta gyllene ax bland sina lagrar. Utan att just vara Hans blick sväfvade öfver vattnet och tycktes söka det sjunkna fartyget.

— Kapten, sade han, — jag känner en aning, att vår bana snart är slutad. En sådan gerning som denna nedkallar Ödets makter öfver oss.

— Redan samvetsbetänkligheter? inföll kaptenen i skarp hviskande ton, som i Ruys öron lät som en hotfall varning.

— Nej, sade Ruys. — Jag skrifver detta på ert eget syndaregister.

— Gör det, och du handlar klokt! Hvad vi gjort, var nödvändigt. Karlarne hade lärt känna mitt verkliga namn och min samhälsställning ... huru är mig ännu en gåta. Jag ville ej bero af en mängd lösgläfsta skurkars oförsigtighet, vinstbegär eller samvetsagg ... Kom!

— Ännu ett ord, kapten! sade Ruys och steg upp. — För tvenne dagar sedan seglade ett fartyg här förbi i nordlig riktning. Dess kurs var sannolikt ställd på Stockholm. Jag igenkände det, såvisst som jag känner er. Det är samma fartyg, som så ofta följt oss på hafvet och injagat hos vårt manskap vidskeplig fruktan. Det bär vår olycka ombord.

— Bah! Du har drömt, sade kaptenen otåligt. — Låt oss gå!

*

II.

Gustaf Brake.

Herresätet Sjöviks blomstringstid inträffade efter trettioåriga krigets slut, då dess egare, öfversten Anders Drake, återvände hem. Denne hade vetat att fläta gyllene ax bland sina lagrar. Utan att just varastuderad, konstkännare hyste han likväl varm beundran för de mästerligt arbetade nattvardskalkar, dopfuntar, vigvattenskärl och helgonbilder, som Tysklands katolska kyrkor innehöllo och medförde också hem ett helt andligt konstkabinett — af idel guld- och silfverarbeten, ty han hade ej haft hjerta att beröfva templen de rörande prydnader, som voro af simplare ämnen.

Hemkommen ledsnade han hastigt vid sitt konstkabinett . . . han var en man af flygtiga tycken . . . förvandlade det derför i penningar, nedref den furutimrade byggning, som sett hans fader födas och dö, samt uppbyggde af tegel ett ståtligt hus i den tidens stil.

Här lefde den gamle krigsbussen glada dagar, lik en medeltidens riddare i sin borg, höll stort stall och förplägade sig och talrika gästor med vin från Rhen och Donau. Ett mycket beryktadt sällskap af förnäma rumlare, kände under namnet *Goinfres*, hade hos honom ett kärt tillhåll, och i Sjöviks salar ljöd ofta Lorenz von der Lindes skämt, firades de vilde bröderna Horns orgier.

När slutligen Drake, mätt af år och nöjen, lades på sin sotsäng, dog han i det hugnande medvetande, att han lefvat

ett gladt lif . . . *vixit dum vixit lætus* ... och efterlemnade åt herr Gustaf, sin enda son, en tom kassa och betydligt kringskurna egor.

Gustaf Drake var af annat lynne än fadren. Han hade ärft dennes kraftiga natur, men ej hans böjelse för ett gladt lefnadssätt. Vid universitetet, som han lemnade vid fadrens död, umgicks han med ingen. Hans dystra, men fasta blick mötte med uttryck af hat de stolta ynglingar, hvilka, såsom söner af Sveriges högsta aristokrati, vid alla högtidliga tillfällen intogo hedersplatserna framför sjelfva sina åldrige lärare: den mötte med köld alla jemlikar, med spotskhet alla underordnade. Man drog sig tillbaka för denna frånstötande natur, och han sjelf sökte ingen.Han studerade flitigt, men inom lykta dörrar: de enda föreläsningar, han bevistade, voro de då nyss öppnade i anatomien. Man påstod att han läste förbjudna skrifter och i hemlighet dref alkemistiska studier.

Hans första åtgärd, sedan han blifvit herre på Sjövik, var att sammankalla godsets samtliga underhafvande och för dem uppläsa *adliga gårdsrätten*, hvaraf de upplystes om hans rättighet att efter behag tukta dem med slag af spö eller fängelse i gårdens källarhvalf. Detta hade sin åsyftade verkan: ingen torpare saknades i daggryningen vid arbetet på gården, huru aflägset än hans torp var beläget, dagsverkena fullgjordes punktligt, och pålagorna från frälsebönderna inflöto i rättan tid.

Hans andra åtgärd var att gifta sig. Hans utkorade var dotter af en skottsk öfverste Bruce, som under de sednare krigsåren ingått i svenska hären och sedan bosatt sig i Sverige. Det troddes, att ett sedan barndomen rotfästadt tycke bestämt honom för detta parti, men att Agnes Bruce endast med motvilja och nödgad af sin far emottagit hans hand. Hon var några år äldre än sin man; hennes yttre, utan att vara skönt, var tilldragande och bar stämpeln af hennes hjertas godhet. Godsets underhafvande lärde snart att älska sin herres maka lika högt, som de hatade hans fogde, hvilken med ridpiskan oupphörligt sporrade deras arbetsifver.

Drake sjelf visade sig sällan bland sina underhafvande, utom om Söndagarne, då han vid sin hustrus sida åkte till socknens kyrka. Det var en egen anblick, då man såg hans dystra, kalla ansigte bredvid hans makas milda, vemodiga drag . . . och med hvarje år tyckte man sig märka, huru dessa blefvo allt blekare, allt mer lidande. Var hon lycklig, denna känsliga qvinna, med denne slutne man? Frös ej detta af naturen så varma hjerta bredvid ett bröst, som kanske aldrig hyst någon annan värma än den från en hastigt upplågande och åter slocknande passion? Under det första året af sitt äktenskap plägade Drake föga umgänge med sina granar; man gjorde de årliga skyldighetsbesöken hos hvarandra, och dervid förblef det. Sednare sågos talrikare gäster i Sjöviks salar, och bland dem män af högsta samhällsställning såsom hertig Adolf Johan, riksstallmästaren Banér och riksrådet Bengt Skytte. Man anmärkte, att flertalet af desse gäster bestod af fiender till den bestående regeringen; men då Drake skenbarligen höll sig aflägsnad från politiken, fäste man ingen vidare uppmärksamhet dervid. Förhållandet mellan den unge Drake och det gamla riksrådet Skytte blef snart förtroligare, än man vid en sådan skillnad i år och med kännedom af deras karakterer skulle väntat: Skytte egde i grannskapet af Sjövik ett jagthus, der han ofta vistades, för att i ensamheten — *proculnegotiis* — förströ sig med litterära sysselsättningar, och här besökte honom Drake temligen ofta.

Under de sednast förflutna åren hade herrn till Sjövik gripits af stark lust för resor. Såsnart vårisarne lossades, lemnade han Sverige och återkom ej förr än med höststormarne. Hans lynne mildrades dock ej af dessa förströelser; molnet på hans panna var mörkare hvarje gång han efter en sådan resa återvände till sin maka.

Då deras äktenskap välsignades med en dotter, hoppades fru Agnes, att denna lycka i någon mån skulle försona mannen med hemmets enformighet; men de utländska resorna hade för honom blifvit en vana, från hvilken han ej tycktes kunna slita sig lös.

Så var han nyss hemkommen från en dylik resa, då vi en vacker höstdag finna honom rida ut från sin borggård, åtföljd af en tjenare, likaledes till häst. Den drägt, han bar, visade, att han ej begaf sig ut på en ridt kring sina egor. En med plym prydd hatt satt tryckt öfver hans panna, och en svart sammetskappa dolde till hälften hans galonerade rock.

Tjenaren, en ung gosse, son tillträdgårdsmästaren på Sjövik, red tyst bakom sin herre, utan att våga språka an

honom. Gossen fördref emellertid tiden angenämt nog med att betrakta sitt livré, i hvilket han nu för första gången uppträdde inför godsets folk. Han beundrade skiftesvis den skarlakanröda tröjan, de gula skinnbyxorna och de stora, med sporrar försedda ridstöflorna, i hvilka hans vador funno lika godt svängrum, som Don Quixotte skulle funnit i Rolands rustning.

Vägen förde de begge ryttarne längs stranden af en liten insjö, på hvars motsatta sida, bakom en gulnad björkdunge, framlyste den hvita fasaden af Signildsborgs herregård, tillhörig friherren Johan Skytte, broder till riksrådet Bengt. Att det ej var hans herres afsigt att besöka grannen på Signildsborg, fann Petrus ... så hette den unge ridknekten ... deraf, att den förstnämnde, i stället för att taga vägen till venster, vände sin häst mot granskogen till höger. Med en suck, som gällde den vackra kammarjungfrun hos friherrinnan, styrde Petrus sin häst i samma riktning. Man red ännu en half timme under den djupaste tystnad, och utan att en menniskoboning var synlig. Men plötsligt bröts tystnaden af ett utrop från den unge ridknekten, hvars ögon sedan en stund noga mönstrat omgifningen och nu voro riktade på vägen framför honom.

— Håll, nådig herre! ropade han och svängde sig hastigt från hästryggen.

Drake höll in sin gångare och vände sig om i sadeln.

— Hvad står på? frågade han.

I stället för att svara, sprang Petrus förbi hans häst och visade med hemlighetsfull uppsyn på ett tvärsöfver vägen liggande föremål.

Detta föremål, som så ådragit sig hans uppmärksamhet, var ingenting annat än en stake, försedd i ena ändan med ett krokigt jern.

— Tror ni, nådig herre, att denne ligger här förro skull? sade Petrus. — Se blott, huru noga man lagt honom tvärtöfver vägen! Att rida öfver dethär otyget, det vill jag icke, så sannt som lif och helsa äro mig kära; men att kasta det i diket, det vågar jag. Så, herre, nu är vägen fri.

— Hvad är detta för gyckel? sade Drake. — Hvad menar du med det här?

—Är det icke nog att veta, det Ingrid bor der-borta, herre? sade Petrus med en skakning på huf-vudet och pekade åt ena sidan af vägen in i skogen, der cn grå koja med lutande skorsten framskymtade mellan granarne.

— Ingrid, den kloka qvinnan?

— Ja, hexan, nådige herre.

Drake följde med ögonen Petrus' fingervisning och ämnade just befalla gossen sitta upp, för att fortsätta rid ten, då hans blick plötsligt fästes vid ett annat föremål, som fängslade hela hans uppmärksamhet.

Mellan granarne helt nära vägen syntes en gestalt, orörlig lik en bildstol, med ena armbågen stödd mot en häll och ögonen riktade på ryttarne.

Denna gestalt bar dragen af en ung flicka, ännu sväfvande mellan barn och jungfru. Den ljusa kläd-ning, som, snarlik en grekisk tunica, draperade sig kring hennes späda former, blottade ofvantill en skuldra, hvit som snö, och nedantill en naken fot och vrist, värdiga att mejslas i Parisk marmor. De fina anlets-dragen, den skära hyn, de blonda lockarne, som yppigt svallade ned mot halsen gåfvo i förening med gestaltens plastiska hållning och klädningens fria veck, en så ovanlig, luftig, nästan öfvernaturlig prägel at företeelsen, att Drake, på engång undrande öfver och njutande af denna anblick, glömde den fråga, som sväf-vade på hans läppar.

Den unga flickan förde liksom eftertänkande ett finger till munnen, och hennes ögon lyste af en rädd glans,då hon fann sig vara föremål för den granne ryttarens uppmärksamhet.

— Hvem är du? frågade denne slutligen.

Men i stället för att svara försvann den sköna gestalten så hastigt bland skogens stammar, att allt« sammans förekom Drake som en synvilla.

Petrus deremot hade ganska likgiltigt bevittnat denna scen, och han ämnade just gå tillbaka till sin häst, dä hans herre frågade, om han visste, hvem den obekanta var.

— Hå, svarade Petrus, — det är ingen annan än den galna Ellen, Ingrids dotter.

Drake öfverlade ett ögonblick med sig sjelf.

Derefter sprang han, till stor förvåning för Peti uå, ur sadeln, kastade tygeln till denne, öppnade deu bristfälliga grinden, från hvilken en smal gångstig förde till kojan, och nalkades denna i tydlig afsigt att besöka dess af nejdens befolkning mycket omtalade och fruktade egarinna.

Men innan han ännu satt sin fot på tröskeln, visade sig i den låga dörröppningen en högvext, tem-ligen ålderstigen qvinna, hvars panna, blick och bela hållning var så vördnadsbjudande, i trots af den simpla drägt hon bar, att Drake instinktmessigt förde handen till hatten, såsom om han haft en fru af ädel börd framför sig.

Ingrid, ty det var hon, tycktes hvarken förundrad, blyg eller smickrad öfver det ovanliga besöket.

— Hvad önskar ni, herre? frågade hon i en höflig, men icke inbjudande ton, och hennes gråblå ögon mötte med öfverlägset och orubbligt lugn Drakes forskande blick.

— En dryck vatten, om ni eger friskt och godt sådant, svarade herrn till Sjövik. — Ni tillåter mig väl att tömma den under ert tak?

— Stig in, om er så behagar, svarade hon och öppnade dörren.

Drake befann sig i ett lågt rum, som erhöll sinbelysning från tvenne smä blyinfattade fönster. En sang med hvitt sparlakan, ett gammalt, med besynnerliga figurer inlagdt ekskåp, hvars ena dörr stod öppen och visade rader af blanka tennkärl och flaskor med vidhäftade papperslappar — ett par bord och några med läder öfverdragna stolar utgjorde, jemte en dragkista af samma konstiga mosaikarbete som skåpet, rummets möblering. Så enkel denna var, liknade den ej en vanlig bondstugas; den i ögonen fallande ordning och snygghet, som rådde härinne, gjorde olikheten ännu större.

Den äskade drycken frambars till Drake i en blank silfvertumlare.

— Ni är ju den bekanta Ingrid? frågade Drake, sedan han tömt den läskande drycken.

— Ja... önskar ni något vidare, herre?

— Jag önskar blott stanna en liten stund, för att göra bekantskap med en grannqvinna, som jag aldrig sett, men om hvilken jag hört så mycket talas.

Med dessa ord satte sig Drake på en stol och kastade sin fjäderprydde hatt på bordet.

Ingrids anletsdrag mörknade. Hon teg, och hennes afvaktande hållning uttryckte tydligt en önskan, att samtalet måtte blifva så kort som möjligt.

— Jag har, såsom nämndt, ofta hört er omtalas, ortfor herrn till Sjövik — ni har .i hela nejuen rykte för att vara hvad man kallar en klok qvinna.

— Jag vet det. Jag har af mina föräldrar ärft någon kännedom i läkekonsten och använder den efter bästa förmåga till sjuka menniskors bästa.

— Och ni gör lyckliga kurer.. .

— Min konst sviker“ sällan, då ej Guds vilja bestämt annorledes ... Finnes någon sjuk på Sjövik, den ni ej vill anförtro åt de lärde doktorerna från Stockholm, eftersom ni gör mig denna fråga?

— Nej. Men befattar ni er icke äfven med hemliga och otillåtna konster, såsom att skåda in i detförflutna och spå om defc tillkommande? Jag har hört något sådant.

Drake hade nu återvunnit den ton af kall öfver-lägsenhet, som han alltid begagnade mot sin omgifning, och hans blick fäste sig med sin vanliga förstenande glans på den tillfrågade.

Men öfver Ingrids drag spelade ett till hälften dystert, till hälften spotskt leende. Hon svarade lugnt:

— Illasinnade menniskor utsprida mycket förtal, och enfaldiga menniskor tro helst det dåraktigaste. Dock må jag säga, att jag känner icke litet af det förflutna, ty jag har lefvat länge, erfarit mycket och genom flitigt iakttagande förvärfvat någon insigt i en viss konst, som ej ligger öppen för alla...

— Nåväl?

— Konsten att i den yttre menniskan, såsom i en dock ofta dunkel spegel, skåda den inre.

— Hvad menar ni?

— Att jag ej, såsom det kringirrande folkets qvinnor, behöfver ransaka handens linier, för att läsa en menniskas öden, utan vida tydligare utforskar dem på hennes panna ... önskar ni.. .

— Yid Gud! utbrast Drake och tryckte hastigt hatten på hufvudet, — ni är en farlig qvinna. Jag önskar ingenting erfara af dylika djefvulska konster. Uppfostrar ni er dotter i denna hemliga visdom? Hon är dock alltför skön, för att blifva en qvacksalvande hexa.

— Ni har således sett min dotter? frågade Ingrid med ett mörkt ögonkast.

— Ja, svarade Drake, i det han steg upp och axlade sin sammetskappa, — hon kan i framtiden blifva en annan Dy vek a och förhexa en konungs hjerta. Farväl I

— Herre till Sjövik, sade Ingrid hastigt, — då ni kommit under mitt tak, så stanna ännu ett ögonblick!

— Hvad vill ni mig?

— Ni igenkänner icke mitt ansigte, ty femtonårs sorger förändra mycket; vi hafva dock sett hvarandra förr. Finnes ingenting i mina drag, som påminner er om förflutna tider?

— Nej, svarade Drake med en uppmärksam blick på den gamla; — vill ni säga mig något, så tala icke i gåtor, som jag ej har tid och lust att lösa.

— Ni har sett min dotter, upprepade Ingrid och ställde sig vid dörren, likasom för att spärra utgången för sin gäst: — hon är mitt enda barn; men jag egde fordom äfven en son ...

— Som således är död? Gud vare hans själ nådig!

— Jag vet icke, om han är död eller lefver, men hvad jag vet är, att ni beröfvat mig honom ...

— Jag! utbrast Drake förvånad. — År ni vansinnig, gamla qvinna?

I sjelfva verket lyste Ingrids ögon i detta ögonblick at en besynnerlig glans, icke olik den lågas, som i de sinnesrubbades blick visar sig som det sista flämtandet af förståndets ljus.

— Yill ni lugnt höra mig? frågade hon i fast ton, som likväl tillkännagaf, att hon väl visste, hvad hon ämnade säga.

— Jag skall höra er, svarade Drake, eftergif-vande för sin egen nyfikenhet, — men om ni ej förmår att på tillfredsställande sätt förklara edra ord, så var öfvertygad, att jag i morgon låter föra er till dår-kistan.

— Erinrar ni er, att ni i edra första ynglingaår ofta vistades hos er fars vapenkamrat, er aflidne svärfar? Yid gränsen af hans egendom låg ett hemman, som egdes af mina barns fader, en man, som blott var bonde, men hvars ättetal står ristadt på åldriga runstenar, och under hvars fader måhända edra tjenat som trälar. Främlingen, er svärfar, fann med vänners tillhjelp några papper, som lära bevisat hans egande-rätt till detta hemman, och min man dog i rättan tid, för att ej se det ryckt ur sina händer. Men han ef-terlemnade en enka med tvenne barn, det ena en upp-vext yngling, det andra en liten flicka, som jag då ännu bar vid mitt bröst. Innan ännu hans stoft hunnit kallna, och innan jag hunnit lemna ett ställe, der, om jag qvarstannat, jag skulle hemfallit som inhyseshjon åt en röfvare, inträngde ni en dag i vårt hus och. ..

— Ha, inföll Drake, — ni kan bespara er fortsättningen. Jag minnes dender historien. Ni är således samma qvinna, som var mor till den trotsigaste bonde, jag någonsin påträffat. Min svärfar hade befallt honom att jemte godsets öfriga folk infinna sig vid ett björnskall ; han kom icke . ..

— Emedan han måste visa sin aflidne far den sista tjensten. Ni ville rycka honom från sin fars likkista ...

— Hade han anfört detta skäl, skulle vi gillat det. Men han svarade, att vi ej egde någon rätt att befalla honom och visade mig med löjligt öfversitteri på dörren. Jag näpste honom ...

— Och han ...

— Tystl inföll Drake med mörk uppsyn.

— Och han, fortfor Ingrid med stigande häftighet, — kastade er till sina fötter...

— Och jag, inföll Drake, hvars kinder öfverdro-gos af en mörk rodnad — jag lät binda den upproriske trälen och inspärra honom i Bruces källarhvalf. .

— Ni gjorde mer, sade Ingrid, — ty ni hade ej blott att kräfva upprättelse för en skymf, som bondens hand tillfogat er adliga kind, utan äfven att hämnas en djupare förödmjukelse. Min son röjde i sitt grofva vadmal ett ädlare blod än ni i er fina jnnkerdrägt; det fann hvarje qvinna och äfven en viss... Nog af, ni lät främlingen, som sedermera blef er svärfar, sammankalla torpare och frälseböader och framdraga prygelbänken på borggården; men han, som ni ville brännmärka med ett så nesligt straff, hade flytt.. .

— Flytt? sade Drake med återhållen vrede. —Ni minnes icke rätt. Er uppstudsige son blef exemp-lariskt hudflängd på grund af de serskilta privilegier, som tillerkänna säteriherren brottmålsjurisdiktionen på sitt gods.

— Jag minnes allt blott for väl. .. jag har i många år rufvat öfver detta minne... Han hade flytt, men man grep i stället för honom hans mor och inspärrade henne i det fugtiga hvalfvet. Då återvände han frivilligt, för att hvälfva hämden från mitt hufvud på sitt eget. Jag stod bredvid, då man blottade hans rygg och band honom vid bänken, då prygelkäppen, svängd af ett bland edra starkaste legohjon, sargade hans kött, och ni, beherrskad af svartsjukans och hämdens andar, ropade: hårdare, hårdare I Jag såg hans blod rinna, jag hörde och räknade hans qväfda suckar. .. men ni ropade ständigt: hårdare, hårdare! Er hämd blef lysande, herre. Ni blott sargade hans rygg, men ni krossade hans hjerta. Han var en bruten blomma, då han uppsteg från nesans och qva-lets läger. Hans blick var skygg som en brottslings och vågade ej möta sin mors; hans stolta panna var sänkt, hans skulder svigtade under bördan af skam och blygsel. Han vägrade att emottaga den tröst, som jag, sjelf förkrossad, sökte räcka honom, och lemnade mig med oro i sin själ följande morgon, för att aldrig mer återvända. .. Säg nu, herre, att ni ej beröfvat mig min son!

Dessa ord uttalades med en röst och beledsagades af åtbörder, hvars öfverväldigande kraft endast kunde flyta ur en af sina känslor genomglödgad själ.

— Nu, herre, tilläde hon efter en stunds tystnad med lugnare ton, — har ni gjort den bekantskap, ni önskade. Bäst hade måhända varit, att ödet icke fört er under mitt tak.

— Ni är en besynnerlig qvinna, sade Drake, — och det märkes tvdligt, att ni har svårt att taga ert förnuft tillfånga. Hvad er son beträffar, hade han väl förtjent sitt öde, och ni, som i honom inplantade be-grepp och känslor opassande för hans stånd, ni kan anse er sjelf som den första orsaken till hans olycka. Dock nekar jag icke, att jag vid det nämnda tillfället handlade med en uppbrusande ynglings häftighet, och vill gema på något sätt godtgöra detta. Är ni i saknad af något för ert torftiga uppehälle, så vänd er till mig . . .

I detta ögonblick öppnades dörren, och samma späda elfvelika gestalt, som Drake sett i skogsbrynet, uppenbarade sig ånyo.

Den unga Ellen, som sett den ståtlige ryttaren inträda i modrens koja, hade af barnslig fruktan skyndat in i skogen och tillbragt en stuiri derstädes med sina ensliga lekar, tilldess hon trodde, att den ovanlige gästen aflägsnat sig. Nu stannade hon, blygt rodnande på tröskeln, rädd att inträda och tvekande, om hon åter borde

skynda bort; men då hon skyggt mönstrat den främmandes dystra, ovänliga ansigte och upptäckt sin mors ännu upprörda tillstånd, försvann hennes tvekan: hon flyttade sig med några steg till sin mors sida och fäste ur sina stora klara ögon en forskande blick på mannen, för att i hans ansigte söka läsa hans sinnelag och afsigter.

— Jag är nog lycklig att kunna afslå ert anbud, sade Ingrid med värdighet. — Mina behof äro få, och mina enda önskningar fastade vid detta barn . .. Måtte ej äfven hon blifva ryckt ur sin mors armar och falla offer för tidens ondska! För hennes skull fruktar jag döden. Men det är något, som jag för hennes skull fruktar ännu mer än döden, och det är männen af ert stånd, herre!... Men hvarom talar jag? Jag uppehåller er, och er tid är dyrbar. Har ni tör öfrigt något att befalla?

Drake, hvars panna på ett märkvärdigt sätt klarnade, under det han betraktade flickans ädla anletsdrag, afdrog handsken från sin venstra hand och lossade en guldring, i det han yttrade till Ingrid:

— Får er dotter emottaga denna vängåfva såsomett tecken, att förflutna sorgliga händelser kunna försonas?

— Ni nedlåter er nu alltför djupt, ädle herre, svarade Ingrid. — Hvad skadar det er, att mitt hjerta ej kan glömma förlusten af en son? Och om han lefver, så hvilar hämden eller försoningen endast i hans händer.

Ellen såg frågande på sin mor och drog handen tillbaka undan den gåfva, som den förnäme herrn räckte henne. >

Drakes panna mulnade åter. Han stod ett ögonblick tveksam.

Måhända* Jngick i bevekelsegrundema för hans handlingssätt en~ icke obetydlig del fruktan för den s. k. kloka qvinnans mystiska makt.

Huru än dermed förhöll sig, beslöt han sig slutligen för att behålla den försmådda gåfvan och aflägsna sig.

Han sade ett kort farväl och drog ett djupt andedrag, när han åter befann sig i fria luften.

Petrus, som väntade med hästarne vid grinden, hade hyst ¿varjehanda farhågor med anledning af sin herres långa dröjsmål hos den med vidskeplig fruktan ansedda Ingrid. Äfven han andades lättare, då han nu fick lemna kojans grannskap och bakom sin herre fortsätta ridten genom skogen.•WagtHuêeU

Petrus fick ännu en god halftimme öfverlemna sig åt sina funderingar öfver ändamålet med besöket hos Ingrid och öfver hvarjehanda andra ämnen .. . funderingar, som endast någon gång stördes af hästens snafvande på den dåliga vägen . ; . innan hans herre uppnått målet för sin fard och stannade utanför det ofvan omtalade jagthuset.

Det var ett gammalt trähus, oingifvet af en igenvuxen trädgård, hvars murkna och af mossa öfver-höljda fruktträd Petrus, såsom son af en trädgårdsmästare, måste betrakta med verkligt medlidande. En ensligare tillflyktsort undan verldens buller kunde en åt betraktelser eller vetenskapliga sysselsättningar hängifven eremit svårligen välja. Rundtomkring stod den mörka furuskogen, hvars tystnad sällan stördes af vedhuggarens yxa, och lika sällan sågs någon vandrare eller åkdon skrida förbi på den eländiga vägen.

Sedan Drake genom en betjent anmält sin ankomst, blef han på trappan med öppna armar mottagen af ställets egare, Bengt Skytte i egen person, och införd i ett afskiljdt beläget rum, det lärda riksrådets studerkammare.

Den ena väggen. betäcktes af ett bokskåp, innehållande ett par hundra skinnklädda folianter; vid en annan voro hopade allehanda besynnerliga instrumenter, om hvilkas ändamål en astronom eller kemist i våra dagar vid första ögonkastet skulle sväfva i o-visshet. Midten af det genom tjocka gardiner förmörkade rummet intogs af ett stort skrifbord, betäckt med böcker och handskrifter. I kaminen lågade en brasa, oaktadt höstaftonen var serdeles blid.

Riksrådet Skytte hade sett sina femtio år, menvar ännu i sin oförsvagade mannakraft. Den magra gestalten med dess snabba, vexlande rörelser, det långlagda ansigtet med dess lifliga minspel och qvicka ögon tillkännagåfvo ett sanguiniskt temperament, ett fladdrande lynne; men på samma gång tydde den krökta näsan, den tunna, något framstående under* läppen och spetsiga hakan på en ovanlig grad af slughet och skarpsinnighet, likasom den höga och breda pannan på en öfverlägsen intelligens.

Hans ansigte var infattadt i ramen af en väldig allon-geperuk, den han, for att dölja sitt grånande hår, sällan

aflade ... icke ens i ensamheten, ty, såsom han sjelf förklarade, han ville ej, att spegeln skulle påminna honom om krafternas aftagande, just under en tid då han så väl behöfde dem; denna vördnadsbjudande hufvudprydnad nedföll i ett svall af lockar öfver en fotsid himmelsblå nattrock, den hau välbehagligt svepte omkring sig, i det han tog plats i en be-qväm länstol och anvisade sin gäst ett dylikt hvilosäte i sitt grannskap.

Sedan de vanliga artighetsformlerna blifvit vexlade, uppstod riksrådet, som i allmänhet hade svårt för att i några minuter sitta qvar på samma plats, ringde på en kammartjenare och befallde denne hämta ett par flaskor Burgunder och tillsäga kocken om en supé.

Burgundern kora. Medan de första glasen af det förträffliga vinet tömdes, gick samtalet ännu något trögt, men tilltog i liflighet, allteftersom djupet i den först öppnade flaskan minskades. Det var dock hufvudsakligen å riksrådets sida denna liflighet förspordes. Med en lätt och behaglig stämma ingick han på åtskilliga ämnen, som visserligen icke berörde de angelägenheter, för hvilka denna sammankomst egde rum men, såsom angående riksrådets enskilta förhållanden, måste bidraga att framkalla den förtrolighet och öp-penhjertighet, som här, mellan fyra ögon, ömsesidigt önskades.

Det vigtigare samtalet uppstod först sent på af-tonen, sedan supéen var undangjord, vid det förtroliga skenet af några vaxljus och under fortsatt, ehuru icke öfverdrifvet pokulerande.

— Jag tackar er ännu en gång, så öppnade riksrådet detta samtal, — för er godhet att infinna er här på min kallelse. Ingen tid var emellertid att förlora, enär jag i morgon måste återvända till Stockholm, för att intaga min föga afundsvärda plats vid rikets rådbord. Här kunna vi emellertid tala med hvarandra helt öppenhjertigt och utan fruktan för lyssnande öron: detta är just fördelen af att någon gång vistas i en sådan vildmark som denna. I huf-vudstaden deremot är man numera ingenstädes säker för spejare och utliggare. Af sådane hvimlar det öfver-allt. De la Gardies parti spionerar på Bjelkes, och Bjelkes på De la Gardies; begge spionera med gemensamma syften på hertigen och oss, och dertill komma de utländska sändebuden, som söka utforska hvarandra och alla öfriga. Osäkerhet öfverallt och ganska få att lita på. Allt kommer an på att dölja egna kort och se i andras. Jag hoppas att hafva lyckats i den saken för vårt partis räkning. Våra trumf äro ännu icke utspelade, min vän, men tiden är snart inne. Och ni, Drake, ni är densamme, ni alltid varit: med lif och blod tillgifven salig konungens broder, hertig Adolf Johan . . .

— Med lif och blod tillgifven min egen framtid och ingenting annat, svarade Drake kallt.

— Bra, bra! utbrast riksrådet och klappade Drake på axeln. — Man vet, hvar man har en sådan man, som ni är. Ett annat svar skulle nästan ingifvit mig misstankar. Yi kämpa alla enhvar för sin egen framtid, sina egna planer; men då vi söka efter medlen för deras befrämjande, är det desto bättre, då vi finna ett gemensamt sådant, som vi med samlad kraft kunna sätta i rörelse . . . Yi aflägga nu masken, vi begge, såsom vi ofta gjort inför hvar-

Fr iby tar en 2andra . . . Således: hvad är hertigen? En skanskorg, med hvilken vi betäcka oss, nnder det vi kring-slutä fästningen . . . den tomma medelpunkten, kring hvilken vi alla, vänner af fosterlandet och af oss sjelf-va, draga vår kedja.

— Alldeles riktigt, sade Drake. — Jag förstår mycket väl, huru det är möjligt, att personer finnas, som uppträda mot regeringen, oberoende af sjelfviska afsigter och endast drifne af vördnad för den aflidne konungens vilja, sådan den i hans testamente finnes uttryckt. Men utöfver mitt förstånd är, att någon skulle kunna taga parti för denne furste af ren till-gifvenhet för hans inskränkta, narraktiga och odrägliga person . . .

— Ni sade’t, vid Jupiter! inföll riksrådet och fortfor med en viss pathos: — O, om ni visste, hvad jag lidit och lider af Hans Durchlaucht! Hans obeslutsamhet, misstänksamhet och våldsamma lynne skulle afskräcka hvarje* annan än mig från blotta tanken på att söka fast fot i dyet af en sådan karakter. Det är lika svårt att med jernkedjor binda hafvets böljor som att fängsla denna själ vid ett bestämdt mål och bestämda medel för dess uppnående. Hans hat till riksförmyndarne är outsläckligt, men han rufvar öfver detta hat lika overksam som draken öfver sin skatt. Han behöfver ständigt vid sin sida någon, som eggar honom till handling, utan att synas honom öfverlägsen, som kufvar honom och på sarnraa gång synes vara hans ödmjukaste tjenare . . . som framför

allt förstår att iakttaga försigtighet, ty hertigen är den opålitligaste varelse under solen och skulle i nödfall, för att rädda sig sjelf, spela förrädare mot sina vänner. Att i hans händer lemna något, om än det riugaste, varaktiga bevis på våra afsigter, voro att sälja sig åt bödeln. Ni inser deraf, min vän, huru svårt ...

— Jag vet, inföll Drake, — att ers exellens är den ende, som förenar tillräcklig skarpsinnighet och tålamod, för att utgöra den osynliga länken mellanhertigen och de. missnöjde. Men säg mig na: hvad har på sednare tider blifvit gjordt för vårt bästa ? Ä-ro vi ett steg målet närmare eller ej? Skenbarligen synes allt stå på samma pankt som för ett år sedan. Jag kan ej förlika mig med detta tvekande» vankelmod och eviga uppskjutande, om man genom en enda djerf handling på en gång kan vinna allt.

— Hvad som blifvit gjordt? Har ni då tålamod att höra mig uppräkna de snart sagdt oräkneliga mödor, jag haft, för att till ett någorlunda sammanhängande och rörligt helt förena alla dessa intressen och men-niskor . . .

— Som hvar för sig äro så föraktliga!

— Alldeles! För att, säger jag, utkasta de o-lika slags lockbeten;, på hvilka dessa olika slags fiskar hafva fastnat ? Några vilja ett. andra ett annat. Man måste således skickligt dölja det myckna, hvarigenom splittring kan uppkomma, och framhålla det lilla, hvar-om de alla kunna förlikas. Och hvad mer är: medan vi föra denna falang i slagtningen, får ingen mer än några få hufvudmän känna bataljplanen, som annars lätt skulle falla i fiendens hand . . .

— Väl! sade Drake och tömde sin bägare. — Jag erkänner, att mitt tålamod ej är så stort som min beundran öfver Ers Excellens* förmåga att besegra dylika svårigheter. Låtom oss derför tala i få ord! När behöfver ni mig?

— I hvilken stund som helst, min vän. Riksdagen sammanträder om några månader, och innan den åtskiljes skall allt vara afgjordt.

* — Ni tror det?

— Då eller aldrig. Innom de tre ofrälse stånden hafva vi redan starka försänkningar. Adeln är ej tillgifven hertigen, men så snart kuppen är utförd, skall den tredje klassen inom detta stånd med Rå-lamb i spetsen gå öfver på vår sida, ty i samma ö-gonblick, vi ryckt makten [ur förmyndarnes händer, dekretera vi upphäfvandet af grefvarnes foreträdesrät-tigheter. För sjelfva kuppens utförande fordras så-dane män som ni . . .

— En stöt, och lerbelätet ramlar, utbrast Drake, hvars blod började upphetsas af vinet och samtalet. — Hvar är egentligen deras makt? Ingenstädes i himmel och på jord, om ej i de beherrskades inbillning. Folket hatar dem, likasom det hatar oss alla, som äro privilegierade . . .

— Men denna inbillning är en verldsmakt, min väu . . .

— Den är ett sken . . .

— Den är bådadera. Maktens symbol är makten sjelf.

— Hör oss någon? utbrast Drake och reste sig plötsligt upp.

— Yar lugn! Jag är lika rädd om mitt hufvud, som ni om ert.

— Godt. Hvad fordras mer än att en natt häkta dessa män, hvar i sin säng, ja, i nödfall massakrera dem? Ingen hand skall lyftas till deras försvar. Tio beslutsamma själar, se der hvad vi be-höfva, för att i våra händer flytta väldet öfver millioner ...

— Sakta, sakta, min vän! Bakom de fem svaga dödlige, som kallas riksförmyndare, står en odödlig och helig makt, som ingen strafflöst skall angripa. Denna makt kan ni kalla Lagen eller Nationens Sam-

- vete, ja om ni så vill, Konungamakten. Stöten, som riktas mot de förre, måste skenbarligen gå i en riktning, som ej syftar åt den sednare; den måste tvert-om synas utgå från den sednare och riktad mot de förra. Vi måste uppträda i den skymfade rättvisans namn, vi måste så att säga hafva en helig skrift att citera inför det rättroende folket...

— En sådan skrift är den aflidne konungens testamente...

— Ja visst, och vi måste hafva en legitim skylt att uthänga ,. .— Hertigen . . .

— Alldeles! Och vidare är det för all god mensklig ordnings skull nödvändigt, att några röster från folkets ombud sanktionera våra åtgärder i samma ögonblick, som de vidtagas. Det är den heliga smörjelsen, förutan hvilken vi blott blifva fågelfria äf-ventyrare. Ni får dessutom icke alldeles utesluta ur räkningen, att de fem i sina händer hafva samlade alla trådarne till statens machineri. En ryckning på dessa trådar, och tusen automater sättas i gång, tusen pennor fullklottra lika många pappersark med magiska runor och besegla dem med maktens signet, medan tusen andra automater gripa kring pikar och musköter . . . Konsten blir således att på en gång samla deder trådarne i egna händer, att öfverraska de tvekande med en fa it accompli, tysta de samvetsgranne med lagens bokstaf, muta de egennyttige med hedersplatser och privilegier. Jag har sagt, huru tredje klassen inom adeln skall vinnas: ofrälse-stånden stå redan med ena foten i vårt läger, och Enander, Prytz och Per Ersson skola, enhvar inom sitt stånd, få dem att lyfta den andre foten äfven. Ett års skattefrihet skall vinna hela det arbetande folket på vår sida; de indragna grefskapen komma att sätta oss i tillfälle att kasta ett sådant lockbete till massan. Inom sjelfva hufvudstadens garnison äga vi äfven försänkningar. Se här, min vän, fortfor riksrådet, i det han öppnade en låda i sitt arbetsbord,

— här är en lista öfver de pålitligaste och inflytelserikaste männen inom vårt parti; Banér och andra, åt hvilkas försigtighet man ej kan anförtro sig, äro uteslutua. Desse män, som utgöra kärnan i vår trupp, äro färdiga att med ed och underskrift binda sig vid vår sak. En dylik förpligtelse är god att hafva. Jag föreslår en sammankomst hos er, Drake, på Sjövik. Den kan bemantlas af ett vanligt kalas, min vän; ni bjuder edra grannar och bekanta utan afseende på politiska färger... ju brokigare blandningenblir, desto bättre ...

— Jag vill i detta afseende ställa mig edra ordres till efterrättelse, sade Drake, i det han genomögnade listan.

— Men nu från politiken till andra ämnen! sade riksrådet. — Vill ni veta, hvarmed jag på mina från fosterlandets angelägenheter lediga stunder förströr mig? Jo, min vän, med ett arbete, som skall fördunkla många af sjelfva de forntida vises yppersta verk. ..

— Jag gissar, hvarom frågan är, sade Drake lifligt och pekade på de besynnerliga instrumenterna;

— ni fortsätter edra studier i vetenskapernas vetenskap ...

— Nej, min vän, inföll riksrådet och skakade sin allongeperuk, — jag har öfvergifvet jagten efter Det röda Lejonet *) och egnar mig åt en mindre farlig, men lika ädel vetenskap, nemligen språkforskningen.

— Sol prcecipuarum linguarum sobsolarium **), läste Drake på titelbladet till den lunta, som riksrådet lade framför honom. > Han sköt den med synbart förakt tillbaka.

— Prisom oss lyckliga, min unge vän, fortfor riksrådet, — derför att vi besegrat denna hetsande, förskräckliga jagtlust! O, ni känner lika väl som jag, hvilken oemotståndligt^ förtrollande makt ligger i dessa nattliga studier, då tanken fördjupar sig i kabba-las afgrund och från sfinxerna, som dväljas i dess labyrinter, söker locka de vises sten; då man lutad öfver degeln betraktar metallernas skiftande glans och darrande väntar undergång eller herravälde öfver verlden . ..

*) Ett bland de många namn, hvarmed alkemisterna betecknade den foregifna tinktur, som skulle hafva egenskapen att förvandla oädla metaller till guld.

**) »Solen af de förnämsta språk under solen.»

Dinitbpri hv QooaTp— Och ni har kunnat öfvervinna denna passion! utbrast Drake med ett tvifvel, som han ej kunde dölja.

— Än ni?

— Jag.. . jag har egentligen aldrig erfarit den. Ryktet ljuger, som påstår, att jag befattar mig med alkemi.

— Desto bättre för. er! I förtroende sagdt: vet ni, huru mycket krut jag sistlidna år fruktlöst spillde på jagten efter Lejonet? Två års ränta af mitt friherrskap i Ingermanland, det vill säga omkring 36,000 daler silfvermynt! Endast tanken på mitt älskade barn, min Maria, och hennes framtid har förmått mig att afstå från dessa förföriska studier. Och likväl är jag ännu icke säker på mig sjelf. Det är en farlig frestelse attfortsätta, då man för sina ögon ser exempel på andras framgång...

— Ers exellens, hvad menar ni dermed? inföll Drake, i hvars ansigte hvarje muskel spändes vid denna antydan.

— Ni känner naturligtvis Vanloo.. .

— Det namnet har jag aldrig förr hört.

— Hvad? Dock, det är sannt: ni har sedan er hemkomst föga varit i hufvudstaden. Der, må ni veta, Lör man i dessa dagar knappt annat än detta namn.

— Hvem är då denne Vanloo?

— Hvem han är? En enkel fråga, men ändock svår att besvara, ty Vanloos egenskaper äro så många, att jag ej vet, hvilken jag skall framhålla såsom den mest betecknande. Att han, efter hvad namnet tillkännagifver, är Holländare, det. är i våra ögon hans sämsta egenskap; ungefär samtidigt med er återkomst hitkom han med holländska beskickningen och har sannolikt sjelf något hemligt uppdrag från sitt lands regering, Att han är lärd och i synnerhet har vidsträckt kunskap i språken, det är en grundlig egenskap, som icke lyser i verldens ögon, men som intagit mig till hans förmån ... Tänk blott, fortfor riksrådet,som sjelf var ifrig språkforskare, — han talar svenskan fullkomligt som en infödd, ehuru han förut aldrig varit i Sverige, känner de ost- och vestindiske Indianernas lika väl som Finnarnes och Lapparnes tungomål! Dock må jag säga, att jag funnit honom temligen klen i grekiskan .. .

— Han är således språklärd, men hvad vidare? frågade Drake otålig.

— Han är utmärkt ryttare, skicklig fåktare, ståtlig till sitt yttre, älskvärd i sitt sätt att vara...

— Aha! Således en ny medtäflare med Klas Tott och Gustaf Otto Stenbock om damernas ynnest! Nåja, Tott börjar bli gammal, och Stenbock är upptagen med enkedrottningens angelägenheter, så att en förstärkning i detta hänseende torde vara välkommen. Jag lyckönskar ers excellens till denna märkliga bekantskap.

Drake yttrade detta i en ton af gäckeri. Riksrådet Bengt smålog, lekte med guldsnusdosan mellan fing-rarne och fortfor:

— Vänta, bilden är ännu icke färdig Tillåt mig göra ännu ett par drag och döm sedan! Vanloo har verkligen det gemensamt med Stenbock, att han är damernas gunstling och icke minst enkedrottningens. För någon tid sedan botade han henne för en svår bröståkomma, som trotsat öfriga läkares bemödanden • ..

— Han är såledas äfven läkare, den märkvärdige Holländaren!

— En verklig underdoktor, min vän, ehuru han handterar medicinen såsom han handterar värjan ...

— Mordiskt?

— Ha, ha! Nej, såsom en leksak, med hvilken han gör ett förvånande konststycke, för att sedan bortkasta. Saken var den, att Hennes Majestät ådrog sig bröstlidandet till följe af en förkylning på sjön, då högstdensamma med sin hofstat profseglade en präktig, af guld och siden glänsande speljakt, somblifvit henne förärad af just samme Vanloo. Han ansåg således, att hon borde erhålla bot, der hon fått sot.. .

— Mannen är då rik!

— Rik, som om Pactolus strömmade genom hans vestficka. Det är hans rikedom, hans furstliga rikedom, som är quinta essentia af hans lysande e-genskaper. Han strör guld, såsom Banér och Steinberg *) strör ovett omkring sig Och ur hvilken källa tror ni, att han öser dessa rikedommar? Yid den lefvande Guden! Han är adept**).

Riksrådet yttrade dessa sista ord med ett uttryck af mystisk högtidlighet. En lätt muskelrörelse öfver ögonbrynen

och en lifligare glans i blicken visade, att de gjort intryck på hans gäst.

— Är ers excellens öfvertygad derom? frågade han med djup stämma.

Riksrådet sänkte rösten t‘dl en hviskning, då han svarade:

— Jag säger er så hemligt som under bigtens insegel, att. han inför mina ögon förvandlat qvicksilf-ver till guld.

— Ha! Hvarje tvifvel på sakens möjlighet är således skingradt! utbrast Drake och förde handen öfver pannan.

— Hvem har någonsin betviflat den ? inföll riksrådet. — Förvandlade ej Raymond Lullus, den store filosofen, 30,000 skålpund bly till guld i närvaro af konung Edvard I, af hvilket guld de första rosenob-lerna präglades? Äro ej kropparnes i det oändliga gående förändringar genom eldens inverkan ett stort sannolikhetsbevis, att de alla äro sammansatta af och kunna delas i vfcsa urämnen, och att de kroppar, som

*) Två ryktbara grälmakare under denna period, den (orre son af fältherren Johan Banér.

**) Så kallades en invigd i den föregifna konsten att göra guld.hitintills trotsat försöken att upplösa dera och således synas såsom osammansatta, endast erfordra en starkare temperatur eller en viss förening med andra kroppar, för att sönderdelas? Samla de egenskaper, du finner hos guldet, samla dera från olika håll och o-lika kroppar på en punkt och i en kropp, och du har

— guld!. . Nåväl, Drake, finner ni ännu något intresse i den ifrågavarande mannen... vid Vanloo?

— Jag kan ej neka det.

— Ni får kanske snart tillfälle att göra hans bekantskap, ty han har föreslagit mig att sälja detta jagthus... en förträfflig tillflyktsort för en i stora verlden lefvande adept, det måste ni medge . . . och jag betviflar ej, att jag kommer att gå hans önskan till mötes.

Samtalet öfvergick nu på ämnen, som ej stå i sammanhang med denna berättelse. Det var temli-gen sent på natten, då'Drake sade farväl till sin värd och, åtföljd af sin ridknekt, återvände till Sjövik.

IV.

Bnlen

En månad hade förflutit efter Drakes samtal med riksrådet Sk ytte i dennes eremitage, och en tidig vinter redan betäckt de gula fälten med sitt snötäcke och isbelagt insjöarne, då på en inbjudning af herrn till Sjövik samtlige grannarne och ett betydligt antal gäster från hufvudstaden infunno sig på Drakeslägtens familjegods.

Karaktersbyggningen är präktigt «klarerad, och som den är belägen på en temligen ansenlig kulle, kan ljusfet, som strömmar ur dess fönster, på betyd-ligt afstånd beteckna målet för de talrika slädar, soin med klingande bjellror från olika håll närma sig densamma.

Derinne sprida vaxljusen från kronor och lam-petter en högtidlig glans, som återstrålar från takets och panelets förgyllda arabesker, från damernas a-graffer samt herrarnes galoner och svärdsfästen. Guld, silfver och vajande plymer möta ögat öfverallt.

Vid Júpiter!... för att begagna en på denna tid vanlig ed... hvar upptäcker man här ett spår af den ryktbara svenska fattigdomen? Ingenstädes: den håller sig måhända utanför dörren, men hitin kommer den icke. här utbreder sig en återglans af de skatter, som för tjugo år sedan hemfördes från Baijern och Böhmen, eller som ännu inströmma från de eröfrade provinserna på andra sidan hafvet, eller som blifvit samlade genom hungrande underhafvandes svett. Och hvartill i all verlden skola dessa skatter användas, om ej till en storartad prakt ?- Man spekulerar ännu icke i statspapper, jernvägar eller fabriksanläggningar, ej heller i handelsföretag, hvars frukter säkert skulle uppätas af de snikne Holländarne eller de ännu glupskare Engelsmännen; man har med ett ord ingen annan utväg än att nedgräfva dessa skatter eller utbreda dera för verldens ögon; och det beror på egarnes lynne, hvilkendera utvägen de välja. Att den sedna-re är den vanligare, derför borgar svenska national-karakteren.

Ett aristokratiskt skimmer hvilar öfver de grupper, som fylla Sjöviks salar. Betraktom dessa damer, såväl de

stolta äldre matronorna, som de unga frök-narne! Är ej deras klädsel dyrbar och smakfull? Hafva de tvenne århundraden, som skilja dem från oss, kunnat uppfinna något, som mer smeker ögat och upphöjer de qvinliga behagen?

Men ack! dessa strålande blickar hafva längesedan slocknat, dessa blommande kinder bleknat. Af den skönhet, som här belyses af kronornas sken, fin-nes nu intet annat spår, än kanske något gammalt familjeporträtt i en aflägsen skärpvrå.

Betraktom vidare desse unge kavaljerer, som med den fjederprydda hatten under armen skämta med hvarandra eller vördnadsfallt samtala med damerna! Halskragen, som faller öfver axlarne och lemnar halsen bar, Jifrocken som smyger tätt efter gestalten, och de galonerade byxorna, som sluta nedanför knäet med fladdrande bandrosor, för att visa vadornas rundning, innan vristen försvinner i små halfstöflor, prydda med Brabantska spetsar... kan ej denna drägt mäta sig med fracken och pantalongerna?

Men heder åt fracken! Han är det plagg, i hvilket vår tids anda kringvandrar bland folken, predikande menniskorättens läror. Han är realismens och allvarets, han är den förnuftiga jemlikhetens symbol.. .

Atervändom till sällskapet, och låtom oss kasta en flygtig blick på djupet under den glada glittrande ytan! Här finnes mycken ungdomsglädje, som njuter det flyende ögonblicket; men denna i ena vågskålen, och i den andra den ängsliga noggranhet, hvanned etiketten måste iakttagas, de tusentals smärtande nål-stygn, som rangsjukan *), fåfäiigan och afunden utdela, de hjertats lidelser, som här väckas eller eggas och slutligen, aldra djupast, de politiska passionerna ... och hvem betviflar, att den sednare vågskålen sjunker?

Medan den ståtliga falang, hvars vapen äro ungdom,skönhet och allt hvad konsten förmår, för att höja glansen af dessa egenskaper, medan denna falang i skimrande leder, lik bilder af en yppig fantasi ut-

♦) Denna passion, som ännu lefver ett gissladt, men likväl temligen friskt lif inom samhällets alla klasser, visade sig på denna tid i ohöljd skepnad. Förf. erinrar blott om scenen mellan Carl X:s syster, grefvin-nan De la Gardie och grefvinnan Elsa Brahe, som i sjelfva kyrkan knuffades om främsta platsen.breder sig i danssalongen; medan musikanterna, den arbetande klassen, som får släppa till »fiolerna» inom glädjens rike, från läktaren uppstämma melodier till sirliga franska dansar, må vi taga några af de församlade i skärskådande, och just dem, som skola spela en roll i vår berättelse.

Främst naturligtvis balens drottning, riksrådet Bengts dotter, Maria Skytte, om hvars skönhet häf-derna ännu tala! Hon är omgifven af beundrare; men vi, osynliga iakttagare, kunna lugnt tränga oss genom den krets, som knutit sig kring henne under ett uppehåll i dansen. Hennes anletsdrag ega ej den reguliera skönhet, hvars linier synas uppmätne med linial; de ega ett annat slags skönhet, som uppkommer genom koloriten och uttrycket. Det är blickens dunkla eld, de svarta lockarnes brytning mot en sammetslen och frisk hy, gestaltens yppighet och elastiska hållning, som här intaga åskådaren. Men'vi, som äro skarpa fysionomister, sakna med ledsnad hos henne den barnsliga glädtighet, det jungfruligt rena behag, som vi gerna se hos en nittonårig mö; det ersättes ej af ett det finaste koketteri, som hvarje annan, mindre skarpsinnig än vi, skulle antaga för just dess motsats: en intagande naivitet. Och betraktom blott den fina, men utpräglade ådërteckningen kring tinningarne af Marias hvita panna; — betraktom dragen kring denna täcka mun, i synnerhet när den plösligt sluter sig i ett ögonblick af allvar och eftertanka; skådom djerft in i dessa ögon, ur hvilka stundom en eldig själ synes omedelbart blicka ut i verlden, men som stundom besöjas än af ögonhårens mörka fransar, än af en fuktig glans, som gifver dem utseendet af tvenne källor, speglande en molnig himmel... och vi våga i hemlighet den gissning, att hennes hjerta icke är o-bekant med de menskliga lidelsernas stormar.

Marias mor dog, då flickan var tio år gammal; hennes far, det skarpsiuniga och mångsidiga riksrådet, förstod sig likväl föga på konsten att uppfostra endotter, samt hade dertill dessutom föga tid och föga benägenhet. Hon uppvexte i en slägtings hus bland hufvudstadens nöjen och fick snart det rop om sig, att hon var den skönaste ungmön inom hufvudstadens förnäma verld. Nu har hon dock öfver ett år varit aflägsnad från skådeplatsen för sina triumfer och vistas i landtlig tillbakadragenhet hos sin far bror, lagman Johan Bkytte på Signildsborg.

Orsaken till denna förflyttning finnes omnämnd i ett bref från riksrådet till lagmannen, ur hvilket bref vi med en romanförfattares vanliga närgångenhet medela följande utdrag: „— — — Tacka å mina vägnar min kära svägerska för hennes beredvillighet att emottaga min dotter i ert hus. Flickan är vacker ... en lefvande afbild af sin saliga mor... och har råkat att sätta en hel hop unga hjertan härstädes (i Stockholm) i låga. Naiv och oskyldig har hon ej förstått lägga band på sitt ungdomliga väsende: de småleenden, hon strött omkring sig, hafva gifvit anledning till ledsamma uppträden och förargliga rykten. Så hände det nyligen att kapten X. under någon simpel tvist med kollegiesekreteraren Y. höll på att ränna värjan genom denne, och det i sjelfva hoftrappan; och den e-gentliga orsaken till deras fiendskap uppgifves vara rivalitet om min dotter. Detta är nedsättande för flickans anseende och kan i framtiden hindra ett godt parti Det är således nödvändigt, att hon aflägsnas från Stockholm. — —.v

Vi nämnde, att Maria under ett uppehåll i dansen såg sig omgifven af en mängd unga kavaljerer, men nämnde ej, såsom öfverflödigt, att desse täflade om att säga henne platta artigheter. Bredvid henne stod en vas, hvari blommade en vacker rosenbuske. Flickan bröt en knopp och förde den lekande till sina läppar. _

— Två rosenknoppar, som kyssa hvarandra! utbrast genast en af hennes mest efterhängsna drabanter. — Min fröken...— Min fröken, inföll en annan, som tog ordet från denne, — skänk mig denna afundsvärda knopp, hvars doft måste vara fördubblad, sedan ni andats på den! Skänk mig den, och ni gör mig till ”den lyckligaste bland dödlige»\

— Ni förekom mig, herr grefve, sade en tredje, en ung man, som studerat juridiken under Stjern-höök, — men om också er rättighet sålunda ur juridisk synpunkt kan vara större än min enligt grundsatsen Prior tempore potior jure *), appellerar jag dock till fröken SkyttSs obestridliga rätt att donera denna rosenknopp till hvem hon behagar.

— Och jag, inföll en fjerde, — jag hänskjuter saken till fröken Skyttes hjerta ...

— Och hvad säger du? utbrast Maria och vände sig till en vacker yngling, som stod några steg från kretsen och nyss slutat ett samtal med en medelålders man af imponerande utseende, till hvilken i samma ögonblick riksrådet Skytte närmade sig.

— Jag, svarade ynglingen med en kall bugning

— jag säger ingenting. Jag vågar ej täfla med dessa herrar.

— Endast en kusin kan vara så likgiltig för en sådan gåfva! utbrast en af beundrarne; de öfrige instämde.

Men ynglingen, som i sjelfva verket var Marias kusin, Adolf Skytte, son till lagman Johan, svängde om på klacken och aflägsnade sig, utan att märka den skugga, som plötsligt sväfvade öfver Marias ansigte, eller den blick, hon slungade efter honom ... en blick, hastig som ett stjernfall, och likväl tydligt talande om smärta, sårad stolthet och vrede.

— Nåväl, min fröken, bad en af kavaljererna,

— afgör nu i nåder vår tvistefråga!

— Ovissheten är grymmare än den kalla verkligheten, försäkrade Stjernhööks lärjunge.

*) Ju förr till tiden, dess bättre till rätten.Marias kinder hade plötsligt bleknat. Hon tycktes tveka, hvem hon borde lyckliggöra med den mycket omtalade rosenknoppen, och lät den härunder, likasom af en händelse, falla till golfvet, hvarefter hon lemnade kretsen.

Kavaljererna bugade sig alla, for att upptaga den. I samma ögonblick brusade åter musikens toner genom salen. Värden på Sjövik räckte Maria handen och förde henne till dansen. De unga herrarne ilade, hvar och en till sin utkorade, för att göra detsamma.

Den man, med hvilken Adolf Skytte nyss samtalat, var i en viss mening aftonens hjelte, likasom Maria Skytte var dess hjeltinna. Det var första gången han visade sig inom denna sällskapskrets, ehuru många af de närvarande

haft tillfälle att se honom i hufvudstadens förnämsta salonger. Hans högväxta gestalt, som i hvarje rörelse uppenbarade den fulländade manlighetens majestät, visade sig till sin fulla fördel i den svarta drägt, han bar, med hvars ovanliga enkelhet var förenad en lika ovanlig rikedom, ty den osmyckade lifrocken sammanhölls af diamanter utaf renaste vatten, och svärdfästet var inlagdt med ädelstenar. Den bronsfärgade^ hyn, som vittnade, att mannen länge lefvat under öppen himmel och fri inverkan af elementerna, syntes vid den konstlade belysningen föga ljusare, än de bruna mustascherna och håret, hvilket sednare redan glesnat något och lemnat en bar, knappt märkbar fläck på hans hjessa. Hans skarpt markerade ansigte antog någongång, men blott för ett ögonblick, en slappare prägel, som tydde på lefnadströtthet; blicken deremot röjde alltid en i sig sjelf hvilande, lugn och kraftig ande. Det märkligaste intrycket gjorde dock hans panna, om hvilken Shakspeare kunde sagt:

»Ett titelblad är denne mannens panna:

Det bådar innehåll af tragisk art.’5

Denne man var Vanloo, numera egare af riksrå-det Skyttes eremitage och således granne till herrarne på Sjövik och Signildsborg.

Med riksrådet Skytte vid sin sida leranade han nu salongen, der han endast deltagit i en promenaddans, med hvilken de äldre af sällskapet öppnade balen, och i hvilken han varit kavaljer åt värdinnan sjelf, fru Agnes Drake.

Han stadnade vid tröskeln mellan tvenne rum, i det ena af hvilka de förnämsta af de gifta damerna valt sin plats omkring fru Agnes i en praktsoffa, hvars karm pryddes af Drakefamiljens vapen. Likasom tillfälligtvis lät han någon gång under samtalet blicken hvila i denna riktning; han syntes då försjunka i någon betraktelse, och riksrådet erhöll på sina lifliga frågor tankspridda svar.

Damerna undgick det icke, att Agnes Brake denna afton var i ett ojemnt själstillstånd, det hon icke alltid kunde dölja. De tillskrefvo detta i hemlighet hennes ovana att såsom värdinna göra les hon-neurs i en så lysande cirkel: hon hade blifvit uppfostrad i en aflägsen landsbygd, hade sällan varit i hufvudstaden, aldrig vid hofvet. . . intet under således, att hon skulle finna sig besvärad vid ett tillfälle sådant som detta! De högförnäma fruarne sökte välvilligt lifva hennes mod genom att i den mest förtroliga ton omtala för henne hufvudstadens små nyheter för dagen; de beskrefvo till exempel grefvinnan De la Gardies nyaste toalett, prakten vid öfverste V:s be-grafning och mycket, annat af samma intressanta be-skaftenhet. Agnes lyssnade med tvungen uppmärksamhet och smålog stundom, men leendet var konst-ladt och skulle på en skarpsynt betraktare gjort ett sorgligt intryck.

En och annan, som var elakare än de andra, tänkte sig värdens dystra anletsdrag bredvid värdinnans lidande ansigte, och drogo häraf slutsatser, föga gynsamma för den äktenskapliga trefnaden på Sjövik.

Måhända var den verkliga orsaken till Agnes*än nedslagna, än upprörda tillstånd ingen annan än tillfällig opasslighet... och kanske var det en symptom af denna, att hon hastigt rodnade, då hennes dotter, en vacker flicka af fem års ålder, med barnslig nyfikenhet närmade sig Yanloo och denne upplyfte henne och kysste hennes panna.

Rummet näst intill det, hvaruti de gifta damerna befunno sig, var ett litet kabinett, i ett hörn af hvilket tvenne äldre män sutto, inbegripna i ett lifligt samtal. Den ene var lagmannen friherre Johan Skyt-te och den andre församlingens kyrkoherde pastor Su-enonius. Lagmain Skyttes anletsdrag hade vid närmare granskning någon likhet med brodern riksrådets, men en alldeles motsatt karakter och betydligt olika själsförmö -genheter hade på detsamma under tidernas lopp tryckt en så olika stämpel, att slägttycket nästan var ut-plånadt. Lagmannens utseende vittnade om en sträf-het i lynnet, som gränsade till känslolöshet, om måttlig intelligens, men om fasthet och redbarhet. Hade ej denna sednare egenskap framlyst ihaus drag, skulle de varit obehagliga och frånstötande. Han var känd som god hushållare, sträng och rättvis husbonde och domare, och framför allt såsom from kristen. Han försummade aldrig kyrkan, och hvarje söndagsafton höll desutom kyrkoherden Suenonius bön och predikan i hans hus inför familjen och gårdens folk. Hans förtrognaste vän var samme prestman. Det samtal, de nu förde, stördes synbarligen af Vanloos och riksrådets grannskap. Suenonius fäste på begge en mörk blick, skakade på hufVudet och sänkte sin röst till en hviskande ton. Vanloo var nämligen, såsom Holländare, sannolikt af

kalvinistisk trosbekännelse, och det verldsligt sinnade riksrådet, som i hemlighet misstänktes för mycket lösa åsigter i religionen, betraktades såväl af brodern som af kyrkoherden nästan som Antikrist.

Vanloo märkte, att hans närvaro störde samtalet, och aflägsnade sig till de öfriga rummen, der deäldre berrarne, delade i större och mindre gropper, drucko och politiserade. v

Såsnart han gått, fortsatte Suenonius samtalet, der han slutat det:

— Mitt råd är således, sade han, — att ni allvarligt varnar er son för läsningen af dylika gudlösa skrifter.

— Jag skall taga dem från Adolf, svarade lagmannen med rynkade ögonbryn.

— Djefvulen smyger i våra dager omkring i många olika, försåtliga skepnader, fortfor Suenouius; man skulle tro, att den yttersta tiden är för dörren. Ej nog, att han bland de enfaldiga värfvar alltflera själar och förleder dem till det rysligaste afguderi, ithy att han utrustar dem med kunskap i afgrundens konster och bländvcrk, utan han finner äfven sina rof bland de verldsligt lärde, hvarpå denne Cartesius, hvars gift er son insupit, lernnar ett exempel; ja, hans svärd nedlägger mången af vår kyrkas främsta stridsmän ...

— Hvem kunde tro, att sjelfva vår vördade Johannes Matthiae *) skulle falla i en sådan kättersk villfarelse? sade lagmannen med en suck.

— Han är ohjelpligt snärjd i frestarens garn, sade Suenonius med djup röst. — De Oliveqvistar **), han utstrött i församlingen, hafva blifvit till trätofrön, till ett utsäde af ogräs ibland hveten. Men vänta, nådig herre! Yi alla, som troget vakat vid Herrans banér, skola i dessa dagar omgjorda oss med ordets och handlingens tveeggade svärd och gå till strids. Yi skola afskära vinträdets förtorkade grenar, vi skola upprycka ogräset och förbränna det i eld. Stridsropet skallar öfver hafvet till oss från den kämpande församlingen i Tyskland. Den har börjat sitt arbete vid roten och möter Satan, der han oförsyntast och

*) Biskop i Strengnäs. Arbetade för en försoning mellan lutherska och reformerta kyrkorna.

**) En religiös tidskrift af biskop Matthiae.utan att antaga skepnaden af en ljusets engel, vågar visa ¿?g. Tror ni, nådig herre, att vi i sjelfvisk säkerhet och förhärdelse böra försaka de medel, som dessa våra trosförvandter måst tillgripa, för att ej öfversvämmas af den hotande floden? Se, de bygga bål åt Leviathans älsklingsbarn, åt hexor ocb trollkarlar, och utrota dem med eld, såsom Uerren utrotade afgudadyrkarne i Sodom och Gomorrha.

— Men, invände lagmannen — säger ej skriften om det ondast furste: Om man vill till honom med svärd, så rörer han sig intet, eller med spets, skott och harnesk. Han aktar jern såsom strå och koppar såsom ruttet trä f Verldsliga vapen synas derför ej vara de, för hvilka han bäfvar, med hvilka hans makt kan nedgöras ...

— På jordene kan intet liknas med honom; han är gjord till att vara utan fruktan; men sitt an-hang kan han ej förläna ett hjerta hårdt som sten och så fast som ett stycke af understenen i quar-nene: dertill eger han ej makt. Och hans anhang skall lagens svärd drabba. Ni känner bäst sjelf, nådig herre, huru vår egen verldsliga lag dömer dem, som befatta sig med afgrundens konster. Vi äro begge, hvar i sitt kall, väktare på Zion, och det tillhör oss att akta på tiden. — — — — — — — —

Detta fanatiska samtal fördes, under det dansmusiken ljöd från ena sidan och glada skrattsalfvor, blandade med glasens klang, från den andra. Ju längre det led mot natten, desto lifligare blef glädtig-heten bland gästerna. Ingen märkte härunder, att värden och sju eller åtta af sällskapets manliga medlemmar efterhand aflägsnade sig; innan man saknade dem, hade de redan åter blandat sig i det glada hvimlet.

Drake hade såsom samlingsplats anvisat desse invigde ett rum i tornflygeln, som alltid stod öde, och till hvilken ingången annars var spärrad af en jern-dörr med väldiga lås. Hos tjenstefolket på Sjövik och i synnerhet hos den gamle portvaktaren stod denna del af byggningen i dåligt rykte. De visste, att ingen menniska plägade besöka den, och likväl hade den sednare någon gång under vinternätterna sett ett besynnerligt eldsken i fönstret till den öfverst belägna tornkammaren. Det var emellertid icke denna misstänkta kammare, till hvilken de invigde begåfvo sig, utan ett rum, beläget under denna.

Riksrådet Skytte hade valt sitt folk väl. De voro alla persöner, på hvilkas tystlåtenhet man kunde lita, hvilkas djerfhet och förslagenhet voro utom allt tvifvel, likasom deras fiendskap till förmyndareregeringen. Med undantag af Bengt Skytte sjelf och tvenne andra, tillhörde de öfrige lågadeln, men beklädde vigtiga platser i statens tjenst. En af dem hade en hög post vid gardet och utöfvade betydligt inflytande på dess officerare.

De invigde samlade sig kring ett klumpigt ekbord, det enda bohagsting, som fanns i rummet, med undantag af en lampa, den Drake tände, sedan han förvissat sig, att fönsterluckorna voro väl stängda.

På detta bord låg bredvid de nödiga skrifsakerna det pergament, som var bestämdt att undertecknas. Tiden var dyrbar, och allt redan förberedt. Det gällde blott att underskrifva namnen. Riksrådet Skytte uppläste först med dämpad röst och under djup tystnad bland de närvarande den ifrågavarande akten, hvars innehåll i korthet var det, att som konung Karl Gustafs testamente i tvåfaldigt hänseende blifvit brutet, ithy att hans furstlige broder hertig Adolf Johan ge-uom våld och intriger blifvit beröfvad den i testamentet åt honom anförtrodda befattning med rikets ärender sasom riksmarsk och generalissimus, samt Herman Fleming egenmäktigt blifvit utesluten ur förmyndarestyrelsen, der han enligt den aflidne konungens vilja skulle bekläda riksskattmästarens embete, och då dessutom förmyndarestyrelsen redan genom egennyttiga och riks-förderfliga handlingar brutit sin förbindelse till nationen och ådagalagt farliga planer mot konungamakten: så hajle de undertecknade förenat sig i det fosterländska syftet att befria landet från denna olagliga styrelse, befordra desse medlemmar till laga straff och sätta hertigen till rikets roder, tilldess Riksens Ständer enligt häfd och lag hunnit utöfva sin rättighet att välja nya förmyndare för den minderårige konungen. Och förpligtade sig de undertecknade under liflig ed att tystlåtet, troget och enigt verka för denna sak och våga gods, lif och blod för densamma.

Sedan handlingen blifvit uppläst, uppmanade riksrådet de närvarande att underteckna.

De sammansvurne sågo uppmuntrande på hvarandra, men ingen hand fattade den framräckta pennan, tilldess Drake, som väntat, att någon af de äldre skulle föregå med exempel, slutligen förlorade tålamodet och med raska drag tecknade sitt namn ett stycke ned på papperet.

Riksrådet Bengt undertecknade derefter med sirliga bokstäfver sitt namn. Frisendorff, Lilje, Ribbing och de öfrige sammansvurne fattade nu utan tvekan pennan och tillfogade sina. Det var öfverenskommet, att riksrådet såsom den egentlige partichefen och den, som verkade och blottställde sig mest, skulle behålla dokumentet såsom en borgen för sina anhängares pålitlighet och redebogenhet att i farans stund infinna sig på sina poster. Han gömde det hos sig, och derefter återvände de alla till sällskapet, med hvilket de, två och två och genom olika dörrar, förenade sig.

Enär det ligger utanför planen och omfånget för vår berättelse att ingå i en fortsatt skildring af detta samqväm, under hvars yta lurade, såsom vi sett, icke blott farliga politiska intriger, utan en dämon, som i gestalten af en ryslig andlig pestsmitta länge vandrat genom de sydliga länderna och nu i spridda symptomer yppade sig i Norden; förbigå vi aftonens öfriga små tilldragelser äfvensom den bastanta supéen, vid hvilkenåtskilliga skålar, bland andra för riksförmyndarne (föreslagen af riksrådet Bengt) tömdes, samt låta gästerna från Stockholm och aflägsnare orter gå till hvila i Sjöviks gästrum och de närmare grannarne åka hem efter raska slädtrafvare, förbehållande oss att i det nu följande kapitlet meddela ett äfventyr, som på hemfärden träffade tvenne af grannarne från Signildsborg.

V.

Trräarei*

Lagman Johan hade straxt efter supéen brutit laget och med sin fru återvändt hem. Maria och Adolf åtnjöto deremot ungdomens privilegier och qvar-stannade, tilldess dansmusikens sista toner förklingat. Det var lidet långt förbi midnatten, då fröken Skytte, väl inbonad i en pelskappa, tog plats i sin släda, och Adolf, hennes körsven, med en pisksmäll, som genljöd i Sjöviks porthvalf, satte hästen i gång.

Natten var vacker. De snöhöljda åsarne tecknade sig i brutna linier mot den svartblå himlen, på hvilken stjernorna glimmade i sin fulla vinterprakt: i sydvest skred Orion majestätiskt mot horisonten, i söder skimrade

getstjernan och Sirius, i öster Regulus och de bleka tvillingstjernorna, vänskapens himmelska symbol.

Lät man blicken sjunka mot himlaranden, möttes den af röda ljuspunkter, glest spridda bland nattens skuggor ... det var skenet från menniskors boningar. Dessa skuggor blandades med stjernornas och snöns bleka ljus till en fantastisk skymning, en sådan, som fordom i de nordiska skaldernas inbillningskraft alstra-de de storartade och dimmiga bilderna af heroer och mystiska naturgudomligheter.

Under det Adolf styrde den raske slädtrafvaren, hängaf han sig åt den underbara njutning, som ett ungdomligt och för naturens skönhet öppet sinne finner i åskådningen af stjernhimmelen. Nattens mörker omhöljer jorden och alla dess vexlande företeelser, döljer det förgängliga och hvardagliga och låter blicken endast skönja de oföränderliga, lugnt skridande ljusen deruppe, hvarigenom en känsla af det eviga och odödliga gjuter sig i själen; en känsla, som ännu mer stegras genom den rådande tystnaden . . . bullret af de lefvande varelsernas verksamhet har afstannat: vinden hvilar på sin vinge, och sjelfva böljan, hvars entoniga brus hördes från bäcken eller insjöns strand under sommarnatten, slumrar nu under isens täcke. För Adolf var detta skådespel desto mer sublimt, som icke långt före hans tid vetenskapen hade lyftat himlahvalfvet från Atlas* trötta skuldra och låtit det försvinna i det oändliga, samt fjerrglaset ännu gjorde stora och häpnadsväckande upptäckter i dess rymder. Det var något nytt och för tanken berusande att se skapelsens råmärken så långt framskjutna, att jorden inom den försvinner till ett stoftgrand. Striden mellan mathe-matikerna och teologerna, hvilka sednare bestridde och fördömde de gjorda upptäckterna såsom oförenliga med Bibelns bokstafsmening, fortgick ännu, och Adolf, som med räknestiftet i hand öfvertygat sig om riktigheten af de Keplerska lagarne, fick just genom detta teologernas okloka förfarande den första anstöten att tänka och forska på egen hand.

Om å ena sidan detta forskningsbegär inskränkte böjelsen för de tomma förströelser, at hvilka en frisk och lefnadsglad yngling gerna hängifver sig, då han för första gången utbyter ett strängt och efter urets gång regleradt hemlif mot sammanlefnaden med sorglösa jemnåriga vid universitetet, så beröfvade det honom å andra sidan den jemvigt i själen, som en orubbadöfvertygelse i afseende på menniskolifvets vigtigaste frågor skänker. Han sade farväl åt de föreställningar, som från barndomen blifvit honom heliga, och stötte med ungdomlig lust ut på forskningens haf, tryggt litande på förnuftets ledstjerna; men han hade nu redan länge kringirrat der, kastad hit och dit af tviflets stormar och fruktlöst sökande en säker hamn. Ännu lefde likväl hos honom hoppet att slutligen finna den, och ännu brottades han med otämjdt mod bland skär och bränningar, utan att kasta en längtande blick tillbaka mot barnatrons gröna, fridfulla strand, den han lemnatt för att kanske aldrig mer beträda.

Få voro de filosofer, dem han ej med brinnande kärlek till sanningen studerat. At Aristoteles lemnade han en blott flyktig uppmärksamhet, just derför att dennes läror voro de vid lärosätena gängse; större uppmärksamhet hade han egnat åt Neoplatonikerna och de nyare forskarne, såsom Giordano Bruno, Yanin och des Gartes, men den tillfredsställelse han sökte fann han ingenstädes fullkomligt. I den boksamling som han genom sin farbroder riksrådet vetat förskaffa sig, voro många böcker, hvilka såsom kätterska och förderfliga blifvit uppbrända både på katolska och protestantiska bål, och hans ofördragsamt lutherske fader, för hvilken dessa hans studier voro alldeles obekante, skulle råkat i eld och låga, om han anat, att han hyste dylika skrifter inom sina väggar.

Frukterna af Adolfs forskningar voro i få ord de, att han i religiöst hänseende var tviflare, i politiskt revolutionär: Greklands och Roms republikaner stodo i hans ögon oändligt högre, än alla verldens konungar och kejsare. Att hans själ genom dessa studier blifvit luttrad från inånga fördomar, bidrog ej att gifva dec frid, ty ett ridderligt sinne kan ej lefva i fördragsam -het med sin tids lyten, och då det angriper dem, angriper det på samma gång sin omgifnings svagaste sidor och stöter på ett motstånd, för hvilket det oftast måste duka under.

Fribytaren, 3Då Adolf återvände från universitetet till sitt hem, fann han der sin kusin Maria. Hon gjorde ett intryck på hans hjerta, som skulle blifvit "varaktigt, om hon sjelf ej hade gjort allt, för att utplåna det. Adolf, som för första gången insåg hvad kärlek är, var, i likhet med de 'flesta kontemplativt stämde ynglingar, alltför blyg att yppa sin låga. Kärleken till vishetens gudinna utträngdes för stunden af kärleken till en jordisk mö, men den sednare lidelsen var icke mindre farlig för hans lugn än den förra. Den visade sig först i de mycket bekanta symptomerna, då man älskar att vandra ensam, helst i månskenet, och ogerna går förbi en ung björk med vacker

och jemn bark, utan att rista den älskades dyrbara namn i densamma ... då man rodnar för hennes ögonkast och flyr från hennes grannskap, endast för att åter längta dit. . . då man ängsligt studerar hvarje hennes åtbörd och utlägger hvarje hennes ord, för att ur dem framleta något, som kan väcka hoppet om genkärlek ... då man slutligen, för att lätta sitt hjerta, gör de vildaste klättringar på skaldeparnassen och mäter djupet af sin kärlek med alnslånga verser. Olyckligtvis var svenska språket på denna tid föga utbildadt, och det behöfdes en Stjernhjelm, för att behandla det någorlunda ledigt; man finner deraf, hvilken stor fördel nutidens förälskade ynglingar i detta hänseende ega framför Adolf. Men denne var derför icke rådlös, utan besjöng sin flamma på latinska och grekiska hexametrar, som ej hvimlade af flera fel, än att de kunde förskaffat honom akademisk utmärkelse i våra dagar. Det eviga themat i dessa verser var hans olyckliga lott att oförstådd af den han älskade, lida en obesvarad kärleks bittra qval. Men han förstods bättre, än han sjelf anade. Maria egde i denna väg en så fin förkänsla, som trots någon annan Evas dotter, och hon måste ju varit blind, om hon ej upptäckt Adolfs hjertas tillstånd I Van vid dylika segrar, skulle hon vid denna lätta upptäckt föga njutit af sin qvinliga egenkärleks tillfredsställelse,om ej händelsen varit den, att flickan sjelf, aflägsnad från hufvudstadens förströelser, började känna tomheten i sitt hjerta odräglig och med hela häftigheten af sin passionerade natur hängaf sig åt en vaknande och allt starkare böjelse för just sin älskvärde och vackre slägtiog.

Nåvälr hvad förmådde hindra tvenne nnga hjertan, som branno endast för hvarandra, att mötas och ljuft förena sina lågor? Det är sannt, att Adolf och Maria voro syskonbarn, och lagen lade hinder i vägen för så nära beslägtades förening, men mångfaldiga exempel hade bevisat, att detta hinder ej var oöfvervinnerliga helst då mäktiga anförvandter kunde använda sitt inflytande, för att rödja det ur vägen. Hvad hindrade således?

Vi vilja i största möjliga korthet besvara denna fråga, ty vi hafva en förkänning deraf, att läsaren tröttnat vid denna återblick på det förflutna, så nödvändig den än varit, och väntar, att det genom kapitlets öf-verskrift på sätt och vis utlofvade yrvädret skall utbrista öfver våra resandes hufvuden. Dock, tålamod! Himlen är klar, vinden sofver, ingenting bebådar ännu stormens annalkande.

Likasom Maria utan svårighet förstått att läsa i Adolfs hjerta, så började äfven denne att af vissa tecken ana, det hans böjelse var besvarad. Länge misstänkte han sina egna ögons vittnesbörd, ty Jmns Virgilius hade lärt honom, att älskande ofta se i syne och taga skugga för verklighet. Men han hade nu fått mod att göra slut på ovissheten. Han bekände sin kärlek och läste med outsäglig fröjd på Marias rodnande kind, i hennes strålande, men blyga blick, i sjelfva darrningen af hennes hvita hand, att densamma var besvarad. Hans sällhetsrus blef dock af kort varaktighet. Maria började snart ådagalägga en isande köld i sitt sätt att vara och uppbjöd alla koketteriets medel, för att plåga honom. Och han . . . han tog skenet för sanning . . . hans grofva manliga naturhade ej en aning om den sällhet mången qvinna erfar, då hon ser sin älsklings smärta ... ty denna smärta är ju det säkraste beviset på uppriktigheten och djupet af hans passion ... af den erfar hon, att hon för honom är allt ... af den njuter hon en vällust, sora på samma gång är dödande smärta . . af den erfar hon qval, som på samma gång är en himmelsk vällust. Hon såg rosorna på hans kinder blekna, såg elden i hans ögon slockna . . . hon visste, att den mask, som gnagde hans lifsträd, var född af hennes hycklade köld, och likväl afsköt hon den sista, gifttigaste pilen ur sitt koketteris koger i hans sargade bröst. Hon såg med ett kallt leende, huru han förtviflad lemnade henne . . . Och då han var borta, grät hon öfver hans lidanden, förbannade sin egen grymhet och ville skynda efter honom, for att kyssa nya rosor på hans kind och frid i hans hjerta.

Ett koketteri, sådant som detta, kan hos svaga männer uppdrifva kärleken till ett slags vansinne (det vill säga: till en stegrad grad af sig sjelf), men hvad Adolf beträffar, var måttet snart rågadt, och han beslöt att icke längre tåla en dylik förnedrande behandling, nan sade farväl åt sin första kärlek, åt sin ungdoms skönaste dröm ... det var en ö, i hvars skygd han under sin kryssning på lifvets ocean sökt hvila, men icke funnit den . . . han hissade åter segel och längtade efter orkanen, för att i striden för sin tillvaro glömma sin tillvaros bitterhet. Med ett ord: han sökte förgäta sig sjelf, den enskilta menniskan, för att söka lösa mensklighetens gåtor; han fördjupade sig i sina älsklingsstudier och fann snarare, än han väntat det, glömska af det förflutna. Han kunde nu lugnt skåda tillbaka på hvad han ansåg vara sina känslors första villfarelse, och Maria blef för honom endast hvad hon varit, innan han älskade henne: en kär anförvandt och intet mera.

Men hon kunde icke glömma Hon märkte genast den förändring, Adolf undergått, men visste ej,om hans lugn var verkligt eller hyckladt. Hon hoppades det sednare, såvisst som hon hoppades på sin lefnads lycka, men förmådde likväl ej tillbakavisa ett tvifvel, som beröfvade henne dagens glädje och störde hennes nätters sömn. I detta tillståud finna vi henne nu. Han hade en gång träffat henne ensam och funnit hennes ögon fulla af tårar; han hade sett detta och likväl gått förbi, utan att yttra ett ord. Från det ögonblicket fann Maria ny styrka i sin qvinliga stolthet: hon lade band på sin känsla; den fick tära på hennes inre, men ej röja sin tillvaro i hennes yttre. Endast någon gång kände hon sin kraft att lida i hemlighet svigta, och hennes passion bröt sig väg, lik en underjordisk eld. Så hade den ett ögonblick förrådt sig under det glada hvimmel, som de nyss lemnat, och just denna svaghet är det som nu, under det släd-trafvarens bjellror klinga, sysselsätter hennes tankar, och för hvilken hon förödmjukad gör sig tysta förebråelser. Hon är så försänkt i dessa tankar, att natten förgäfves utbreder för henne sin stjernströdda duk . . . hennes blick kan ej vändas mot himmelen: den är sänkt i det dystra djupet af hennes egen själ.

De begge unga hade hitintills iakttagit tystnad, sysselsatte, såsom de voro, enhvar med sina betraktelser. Adolf återkallades från dessa af sitt åliggande såsom körsven. De hade nu hunnit till insjön, på hvars motsatta strand Signildsborg var beläget. Adolf frågade Maria, om hon önskade fara den längre vägen omkring sjön eller den kortare tvärs öfver den. Maria föredrog den sednare.

Först nu märkte Adolf af horisontens utseende, att ett hastigt omslag i vädret förestod. Han hoppades emellertid att dessförinnan hafva tillryggalagt vägen öfver sjön. -Men en hastigt uppstigande vind, hvars annalkande förråddes af ett aflägset brus, likasom om Östersjöns vågor på en gång rest sig upp till en vild dans, uppjagade molnet vid synranden med utomordentlig hastighet: det släckte stjerna efter stjernaoch utbredde sig för att med jettearmar famna hela himlabågen.

— Det blir storm, sade Maria och tryckte sig förskräckt intill Adolf. — Yänd om och tag den andra vägen! Jag fraktar nu för sjön.

— Var icke rädd, bad Adolf och manade på springaren. — Vi hafva redan ett godt stycke af sjön bakom oss, och dä vi hunnit förbi dender udden, skola vi se ljusskenet från Signildsborgs fönster. Låt mig svepa kappan omkring dig! Vinden är bitande kall.

Adolf gaf hästen fria tömmar, och denne, hvars instinkt tycktes spåra en annalkande fara, ilade af alla krafter framåt.

Skuggorna blefvo allt djupare, stormens vilda jagt nalkades med hvarje sekund, och då den sista stjernan slocknat i molnen, rufvade svart natt öfver nejden.

Maria grep förfärad i tyglarne, för att hejda hästens lopp; en okänd fara kunde lura på deras väg. Ilästen kastade sig åt sidan och fortsatte sin vilda fart i en annan rigtning, tilldess Adolf hunnit återfå välde öfver honom. Men no hade man kommit från vägen, och udden, om hvilken Adolf talat och efter hvars läge han styrt sin kurs, skulle ej kunnat upptäckas af det skarpaste öga.

Det hemska i denna nattliga scen ökades genom ett doft buller, kommande likasom från jordens inelfvor och närmande sig alltmer, tilldess de resande hörde det under sina fötter, bvarvid isen darrade, som om den varit färdig att remna och öppua dem en graf i vågorna.

Detta buller uppstod genom isspringor, sådane som under stark frost ofta bildas, sträckande sig milslångt från strand till strand.

Stum af ångest lindade Maria sina armar kring Adolfs hals. Ilans försök att lugna henne voro fi ukt-lösa. Han föreställde henne, att de snart måste upptäcka ljusskenet från Signildsborgs fönster, och att detta skulle blifva för dem hvad fyrbåken är för seglaren på hafvet. Men Maria lyssnade blott till stormens vilda skakande toner, som nu fyllde rymden, och i hvilka de uppskrämda vilddjurens tjut och natt-fåglarnes skri bortdogo som svaga suckar, frampressade af den lefvande naturens fasa för eleraenternas kamp.

En häftig stöt, som var nära att kasta häst och släda på sidan, förkunnade, att de resande be-funno sig inom orkanens omkrets. Äunu några ögonblick, och molnen, som hopats på himlahvalfvet, nedstörtade i täta snömassor. Ett af dessa yrväder-som i förskräcklighet föga eftergifva orkanerna i Sahara, då sandhafvets brännheta böljor förfölja, upphinna och qväfva karavanerna, hade inträffat. Adolf och Maria befunno sig likasom inmurade i en graf, hvars väggar flyttade sig framåt med samma hastighet som hästen hvars lopp Adolf, besvärad af sin följeslagerskas armar ej mer förmådde hejda

Så rusade den vilda jagten en lång stund framåt. Men snart minskades hästens fart, allteftersom drif-vorna högre och svårgenomträngligare hopade sig på hans väg. Dennes beskaffenhet och de stötar, slädan allt som oftast erhöll, öfvertygade Adolf, att han ej längre befann sig på sjön. Hvarthän det bar, om mot söder, norr eller något annat.väderstreck, visste han icke. Slutligen kastades slädan omkull af en våldsammare stöt, än någon af de föregående, och hästen stannade, löddrig, darrande med uttömda krafter och sänkt hufvud, likasom undergifvet afvaktande sitt öde.

Då Adolf reste sig upp och upplyfte den af fallet och förskräckelsen döfvade Maria, kände han en häftig smärta i sin venstra arm; men tanken på hans och hennes fruktansvärda belägenhet kom honom att förgäta densamma. Snöflockarne föl lo allt tätare, drif-vorna hopade sig kring det ställe, der de stannat. Stormen sammanrullade dem till kullar, hvilka som vågor på bafvet rörde sig framåt, men efterträddes af andra, oupphörligt vexande i storlek.

Adolf insåg hela den fara, i hvilken Maria och han sväfvade. Han visste ej, hvar han var, och ett mörker, som om hans ögons ljus för evigt slocknat, omgaf honom. Han kände, huru.snömassorna stego allt högre, huru en graf bäddades under dem djupare och djupare.

Maria vaknade nu till medvetande.

— Gud, Gud! Yi äro förlorade! ropade hon.

— Ännu. icke, svarade Adolf, i det han ställde den omstjelpta slädan på sina medar och lyfte Maria in uti densamma. Men hvarje försök att sätta hästen i gång, var fruktlöst. Adolf besinnade sig icke längre, utan sade:

— Håll dig fast vid min arm, Maria! Yi skola bana oss väg genom drifvorna. Måhända är en men-niskoboning och räddning icke långt borta.

— År detta vårt enda hopp att undkomma döden?

— Ja . . . Men jag känner styrka att kämpa för vår räddning. Kom!

— Jag kan icke . . . Tanken på döden förstelnar mig . . . Och en sådan ryslig död! Hvad har jag då gjort, att Gud skall vara så grym! Dö så ungl Nej, nej!

Adolf fattade flickan om lifvet och lyfte henne ur slädan. Förtviflan återgaf henne för några ögonblick hennes krafter, och hon vadade framåt vid Adolfs sida. Men hvarje steg kostade ansträngningar, den skarpa vinden genomträngde kläderna och blandade sina isande atomer med de ungas blod. Maria stödde sig allt tyngre på Adolfs arm och sjönk slutligen ned bland drifVorna. Den friske, härdade ynglingen började äfven röna inflytandet af den förfärliga kölden. Lifsvarmen minskades, lemmarne förloradesin spänstighet, och då han ville upplyfta Maria i sina armar, kände han sina krafter otillräckliga dertill.

Först nu började misströstan i hans bröst segra öfver hoppet. Att lemna Maria och ensam bana sig väg genom drifvorna, i hopp att finna feidsättning åt den öfvergifna, dertill kunde han ej besluta sig; det föreföll honom som en feg förevändning att öfvergifva en svagare like åt en säker undergång Han lutade sig öfver flickan, slösade böner och uppmaningar och föreställde henne ännu möjligheten af räddning, för att derigenom sporra henne till en sista ansträngning. Men med Maria hade en förändring föregått. En ljuf dvala . . . hos de förfrysande dödens förrädiska förebud . . . tyngde på hennes ögonlock och smög genom hennes ådror. All fruktan hade försvunnit. . .. döden kom som en halft medvetslös njutning, såsom sömnen nalkas ett trött barn Men Adolfs röst väckte hennes sinnen ur den slummer, åt hvilken de voro på väg att öfverlemna sig. Denna röst var henne så kär, att den trängde till hennes hjerta och åter lif-vade dess matta slag. Hon öppnade ögonen, lyssnade till hans ord med ett

leende, som mörkret hindrade Adolf att varsna, och sade med matt stämma:

— Jag kan icke, Adolf. Jag hvilar här så godt ... låt mig vara! Jag känner, att jag vill sofva.

— Denna sömn är dödens förebud. Du måste afskaka den! Tänk på din far, Maria, tänk på alla, som du älskar! För deras skull . . .

— På dem, jag älskar! inföll Maria med plötsligt lifvad röst. — Adolf, om den dvala, jag nyss kände, är dödens, så vill jag, vid lifvets gräns, innan jag inträder i evigheten, yppa för dig mitt hjertas hemlighet. Jag älskar ingen . . . ingen mer än dig. Döden har för mig intet förskräckande, då du följer mig i den. Säg mig blott, att din likgiltighet varit hycklad, att du älskar mig/ och låt mig slumra in rid din sida!Midt ander naturkrafternas blinda strid, som famnade himmel och jord, flämtade således i denna qvinnas hjerta kärlekens låga, för att icke slockna förr än med hennes lif!

Marias *ord gjorde på Adolf ett hemskt intryck.

— Är det ditt beslut att dö här, sade han förebrående, — så vänd dina tankar från usla, jordiska ting till din Skapare, inför hvars thron du snart skall aflägga räkenskap! Men jag besvär dig ännu en gång . . . e

— Ga! utbrast Maria och bortstötte den arm, som ånyo ville upplyfta henne. — Du älskar mig icke. Rädda dig sjelf, om du kan! Jag vill dö ensam.

Men Adolf samlade, med en för lifvet kampandes förtviflan, sina sista krafter, fattade Maria med armar, hvars muskler spändes af konvulsivisk styrka, och vadade några steg framåt genom drifvorna af lös snö, som nådde honom till medjan. Hans tankar blefvo orediga medvetandets organer började neka sin tjenst, men instinkten stödde hans vacklande steg och dréf honom mekaniskt framåt. Plötsligt käude han sig hejdad af något föremål, som kändes fastare än snön, och ett matt sken skimrade för hans ögon. Han trefvade med handen framför sig . . . och vidrörde ett fönster! Så nära kunna under ett svårt yrväder Hjelp och Räddning vara, utan att man anar deras grannskap.

Häftiga slag på fönsterposten läto kojans innef vånare förstå, att något ovanligt var på färde. Adoi-hörde, huru dörren öppnades, men nedsjönk i samma ögonblick medvetslös.EMMen.

Då Adolf vaknade, fann han sig väl inbäddad i en säng i en liten, torftigt möblerad kammare, genom hvars fönsterglugg solen blickade in från en klar vinterhimmel. Han kände sig matt, men icke illamående. Bredvid hans säng stod en qvinna, som höll hans ena hand i sin och välvilligt betraktade honom. Han tyckte sig hafva sett denna qvinna förr, men erinrade sig icke, hvem hon var.

— Hvar är jag? var hans första fråga.

- — Hos Ingrid på Tallmossen, lydde svaret, och den tillfrågade räckte honom en skål, hvars innehåll hon uppmanade honom att tömma.

Drycken hade en angenäm aromatisk smak och utöfvade en lifvande verkan på ynglingen.

Dennes andra fråga gällde hans följeslagerska i äfventyret.

— Hon befinner sig i rummet härbredvid och sofver godt, sade Ingrid. Är ni icke, unge herre, son till lagmannen på Signildsborg? Jag tycker mig igenkänna ert ansigte.

— Jo, min goda Ingrid . . . Men huru har jag kommit hit? frågade Adolf och sökte samla sina tankar.

— Jag väcktes i natt af slag på mitt fönster, och då jag gick ut, fann jag er begge afdånade vid min tröskel. Prisa Gud för er räddning undan det förskräckliga oväder, som rasade i.natt 1

Adolf påminde sig nu de flesta enskildtheterna af sin nattliga fard och tackade med hjertliga ord sin räddarinna. Men denna uppmanade honom att sofva ännu en stund och ligga så stilla som möjligt, ty, sade hon, jag har sett på er venstra arm, att den blifvit något skadad, men har bestrukit den med en verksam salva och skall ytterligare sköta om den, när jag åter-vänder; nu går jag till Signildsborg, för att taga edra anhöriga ur deras oro för er

bortovaro.

Ingrid nickade vänligt och gick. Adolf fann hennes råd godt och sjönk straxt derefter ånyo i en stärkande slummer, ur hvilken han en half timma derefter väcktes af ett lifligt samtal från rummet bredvid hans kammare. Han igenkände sin kusins röst och hörde med nöje af hennes glada skratt, att nattens äfventyr för henne aflupit utan skadliga följder. Sedan han med någon svårighet klädt sig, till följe af sin svullna arms styfhet, knackade han på dörren och frågade, om han finge stiga in.

— Kom! hördes Marias röst.

Adolf begagnade sig af tillåtelsen och befann sig nu i samma rum, som biet beskrifver då stugans ega-rinna emottog besöket af herr Gustaf Drake. Vid ena sidan af bordet under det ena af de små bly-infattade fönstren satt fröken Skytte, visserligen något blek, men med ett uttryck af ovanlig glädtighet i hela sitt väsen. Hon faste vid Adolfs inträde en hastig forskande blick på hans ansigte och fortfor derefter att skämta med sitt sällskap, en ung flicka, som satt midtemot henne vid bordet med armbågarne stödda mot detta och det skönlockiga hufvudet hvilande i begge händerna.

Ellen, ty det var hon, vände sig om, då hon hörde dörren öppnas, och nickade utan förlägenhet åt den inträdande; hon hade under natten hjelpt sin mor att bära de afdånade in i stugan, hade deltagit i beredningen af den dryck, med hvilken deras lifsandar blifvit styrkta, och kände ingen fruktan för personer, som i sitt hjelplösa tillstånd så berott af hennes mor och henne sjelf. Flickan gjorde på Adolf samma intryck, som förut på Gustaf Drake; det låg något så främmande, besynnerligt och intagande i hennes väsen, att Adolf nästan snarare skulle trott henne, om hon sagt sig vara ett litet skogsrå, än nu, då hon, på till-frågan, försäkrade,, att hon var dotter af Ingrid och hette Ellen.

— Hon är en riktig vildinna, denna Ellen; sade fröken Skytte skrattande, — men vi äro redan på högst förtrolig fot med hvarandra. Vill du tro, Adolf, att hon ärat mig med en bjudning att komma hit ibland och helsa på sig? Och kan du gissa, på hvilka nöjen hon bjuder? Hon vill visa mig, hvad hon väfvit och spunnit, och hon vill föra mig ut i skogen till en bäck, för att kasta stickor i den och se, huru de flyta bort med vattnet...

— Nå, är icke det roligt? sade Ellen och såg på Adolf, vädjande till denne.

— Jag tviflar ej, att du finner mycket nöje der-uti, Ellen, sade Adolf; — då jag var barn, hade jag samma tycke som du*, jag vandrade gerna i skogen och älskade de ensliga, bäckar, som sorla i dess mörker..'.

— Men, sade Ellen, — det är tråkigt att alltid vara ensam. Vill du derför icke komma till mig någon gång, fröken Maria?

— Fråga herr Adolf, om han ej vill blifva ditt sällskap!

— Kom, begge två;! sade EUen lifligt.

— Sjackars barn, sade fröken Skytte, — du förefaller mig som en vild blomma, som uppvext i en öken. Har du någonsin hört talas om Gud?

Ellen såg förvånad på Maria.

— Och har du, inföll hon till svar, — aldrig sett Gud?

— Hon är ej vid sitt fulla förstånd, tänkte fröken Skytte, och skakade medlidsamt på hufvudet.

— Ser du Honom ej, då din mor släckt ljuset i din kammare, och du läser dina böner, just innan du somnar? frågade Ellen.

— Gud är en osynlig ande, upplyste fröken Skytte; — det borde du veta, din lilla vildinna. Menom du, likasom de fleste allmogens barn, icke lärt att läsa, så borde ändå din mor.. .

— Läsa! inföll Ellen. — Kan du sjelf läsa?.. . Och kan du .. ?

Hon vände sig med den sistnämnda frågan till Adolf, hvarefter hon hastigt öppnade en bordlåda och framtog

några slitna blad af grått papper, på hvilka med suddigt tryck stod att läsa: »Den bedröfoga historien om grefve Raymund och prinsessan Me-lusina

Hon började med klar och välljudande röst uppläsa de första raderna af denna gamla saga, hvarefter hon med ett skälmaktigt tvifvel i sitt ansigte lem-nade den till Adolf, för att pröfva hans förmåga i innanläsnings-konsten

Adolf, som tagit plats vid bordet mellan Maria och Ellen, kände i denna sednares grannskap en frisk vind från barndomens och den oförderfvade naturens Eden flägta genom sin själ. Medan Ellen läste, hade han följt hvarje rörelse af hennes små korallröda läppar. Nu emottog han leende det lilla häftet ur Ellens hand, genombläddrade det hastigt och valde den mest rörande episoden i sagan, då han nu skulle öfvertyga Ellen om sin bekantskap med grunden för alla bokliga konster.

Grefve Raymund hade, om vi minnas sagan rätt, drifven af svartsjuka misstankar, brutit den ed, han svurit sin gemål att låta henne tillbringa en viss dag hvarje vecka i ostörd enslighet uti en af borgens af-lägsna tornkamrar. Han hade spejat genom nyckelhålet och upptäckt den förvandling, som hans till hälften menniskoverlden, till hälften féeverlden tillhöriga maka på den dagen undergick, och hade, gripen af afsky och vrede, förbannat henne för det svek, hvari-genom han, sig ovetande, ingått det heliga äkta förbundet med ett halftroll. Han glömde i sin vrede, att det var hans egen häftiga kärlek, som stiftat detta förbund, att han med våld fört Melusina till sin borgoch der påtvungit henne sin hand. Melosina hade förutsagt, att de enligt Ödets hemliga lagar måste skiljas, om det en gång komme derhän, att han förbannade henne. Skiljsmessans stund var nu inne. Ray-mund, slagen af förtviflan och samvetsförebråelser, känner nu först, huru djupt han älskar Melusina,och hvilken ryslig lott han beredt sin maka, då hon nu för alltid måste lemna allt, hvad hon älskade, honom och sina barn, uppgifva hoppet om en odödlig själ, som hon annars genom en lycklig sammanlefnad med en mensklig make skulle förvärfvat, och åter ikläda sig den fordna hamnen af ett vidunder. Han faller till Me-lusinas fotter, och hon, på höjden af sin smärta, icke blott förlåter: hon välsignar sin make, sina barn och det hus, under hvars tak hon varit lycklig... Deref-ter försvinner hon i en drakes skepnad. Men nattetid, då alla i borgen sofva, sväfvar hon sörjande kring dess tinnar och söker genom fönstren skåda en skymt af sina barn och deras fader.

De ord, i hvilken sagan skildrade denna skiljs-messa, voro enkla och hjertgripande. Adolf afbiöts i sin läsuing af ett ohejdadt utbrott af sin kusius munterhet. Han såg upp: Maria pekade skrattande på Ellen, och då han flyttade sin blick till denna, såg han tårar i hennes stora klara ögon. Men den unge mannen fann detta icke så löjligt, som hans kusin uppfattade det; han hade tvertom i sitt eget hjerta, vid sagans enkla ord, erfarit en rörelse af barndomsfri-rika, sedan länge slumrande känslor och kände sig starkt hågad att trycka Ellens lockiga hufvud till sitt bröst och kyssa tårarne ur hennes sköna ögon.

Men Ellen torkade sjelf sina ögon och sade med hastigt återvunnen glädtighet:

— Man bör icke vara ledsen der öfver, ty det är ju blott en saga... Men nu vill jag höra, om ni också kan läsa detta.

Och dermed skyndade hon till en vrå af rummetoch återkom med en staf, fullristad med många slags streckar och figurer.

Fröken Skytte sköt den besynnerliga stafven i-från sig med ett slags vidskeplig fruktan : hon ihåg-kom i hvems hus hon befann sig, och det rykte, som bland folket var utspridt om Ingrid. Den unge friherren deremot betraktade den med nyfikenhet, men måste erkänna sin okunnighet om de inristade tecknens betydelse.

Ellen klappade händerna af förnöjelse. Det var en runestaf, hon förevisat, och började nu, lik én liten professor, förklara symbolernas mening. Den omstjelpte båten betydde isläggnihgen, fåglatne flytt-fåglarnes aftagande, hjulet den kortaste dagen på å-ret o. s. v. Få voro de tecken, för hvilkas betydelse hon ej förmådde redogöra.

Under sådant samspråk förflöt tiden hastigt, i synnerhet för Adolf. Men nu klingade bjellror utanför stugan, dörren öppnades, och Ingrid, åtföljd af en utaf lagman Johans trotjenare, inträdde. Denne sed-nare var kommen för att ledsaga fröken Skytte tillbaka till Signildsborg. Den unga fröken tackade Ingrid rätt nedlåtande för den åtnjutna gästfriheten, nickade vänligt åt Ellen, lät Adolf betjena sig vid pels-kappans påtagande och satte sig i

slädan.

— Adolf, hviskade hon med konstladt leende, just som tjenaren lyfte piskan, för att sätta hästen i gång, — låt icke förhexa dig! Och framför' allt: glöm hvad jag sade dig i natt under yrvädret! Det var ord utan mening.

— Jag vet ej, på hvilka ord du syftar, sade Adolf.

— Desto bättre, svarade hon och tryckte under kappan handen hårdt mot sitt hjerta.Wérhörei*

Adolf hade qvarstannat med anledning af sin skadade arm, hvilken Ingrid straxt efter sin återkomst på nytt undersökte. Hon framtog ur sitt skåp en flaska med någon af henne sjelf tillverkad salva, uppvecklade Adolfs skjortärm, men knäppte, innan hon började bestrykningen, sina händer och mumlade med hemlighetsfull och andäktig uppsyn några ord så tyst, att patienten ej kunde höra, om det skulle vara er*, bön eller besvärjelseformel. Bestrykningen var slutad, och den gamla lagade sig till att ombinda armen med linne, då Ellen, som under den tid detta fortgått, sett ut genom det åt landsvägen vettande fönstret, hastigt ropade:

— Moder, här komma tvenne främmande män.

— Må de komma, sade Ingrid och fortsatte att linda armen.

— Den ene af dem är presten, fortfor Ellen bleknande; — och han ser så sträng och mörk ut. Gud, hvad jag är rädd!

— Din fjolla! Hvarför fruktar du presten mer än någon* annan? sade Ingrid. — Så, unge herre, låt raig nu försigtigt hjelpa er på med rocken, och jag hoppas, att er arm i morgon bittida skall vara frisk.

Ellen hade ej misstagit sig. Tvenne personer hade nyss gått igenom grinden och syntes nu, vadande i snön, närma sig Ingrids koja. Den ene af dem var kyrkoherden magister Suenonius i full embets-skrud, med. bibeln under armen. Den andre, som troget klef i deJfotspår^Hans Yördighet trampat, tar äfven en betydlig person i samhället, nämligen länsmannen Askelin. Äfven han var klädd i embetsdrägt. Tåget tog sig så högtidligt ut, medan det klefjade frarn-åt genom snödrifvorna, att det kunde skrämt en erfarnare person än Ellen, helst om man närmare gif-vit akt på det dystra och hotande uttrycket i pre-stens svart muskiga ansigte.

— Käre bror går alltför fort, sade den tjocke och i tunga kragstöflor utstyrde länsmannen pustande.

— Vi komma tids nog in i den kulan ändå. Förlåt mig, kära bror, men jag måste be dig stanna ett ö-gonblick och låta mig hemta anden. Pul Ursäkta, att jag frågar ännu en gång... kära bror vet, att jag icke är rädd för sjelfve Fan . . . men är du väl beväpnad med andans vapen ?

— Helvetets portar skola icke vara oss öfver-mäktiga, svarade Suenonius. - Frukta icke bror Jöns!

— Frukta? Hvem talar om fruktan? Tror kära bror, att jag är rädd? Jag påyrkar endast för-sigtighet. Försigtighet är alla dygders moder.

Länsmannen pustade £nnu några ögonblick, lik en tröttkörd häst, och fortsatte derefter marschen med ökadt mod, då hau såg förtruppens säkra hållning. Han ansåg det emellertid icke vara alldeles onödigt att för sig sjelf upprepa ett slags besvärjelseformel, den han lärt i sin barndom och nu, i grefvens tid, erinrade sig:

»Jöns, det är mitt namn,

Mig till heder och ingen skam;

Det är mig i dopet gifvet Och i lifsens bok inskrifvet.

Mörkrets furste, flykten tag!

Bort, du svarte afgrundshund!

Ty ditt välde afsvor jag I mitt döpelseförbund »

Mumlande dessa ord inträdde länsmannen tätt bakom presten i Ingrids stuga.

— Guds fred! sade Suenonius, i det han kastade sin blick kring rummet och derefter fäste den på Ingrid. — Jag kommer till dig, qvinna, i Herrans namn och å mitt heliga embetes vägnar.De i rummet närvarande blefvo synbart förvånade öfver denna högtidliga, i predikareton framsagda helsning. Ellen darrade och slöt sig nära intill A-dolf. Denne, som nu var färdig att aflägsna sig, betraktade nyfiket presten och den bakom dennes rygg framkoxande länsmannen, i hvars feta ansigte fruktan och en mödosamt tillkämpad embetsmanna-värdighet på ett löjligt sätt blandade sig. Adolf beslöt att stanna q var, såvida den i fråga kommande saken tilläte hans närvaro, och han fattade Ellens hand, för att lugna henne.

— Ett ovanligt ärende synes vara på fårde, sade Ingrid* — Sitten ner, gode herrar, och hvilen er! Och om J ej misstycken en liten förfriskning efter vandringen, vill jag bjuda er smaka mitt öl...

— Nej, gör er icke besvär dermed, svarade Su-enonius. — Vi förtära ingenting under ert tak.

— Gud bevara oss derifrån! mumlade länsmannen med en åtbörd, som om han skjutit en giftbägare ifrån sig.

— Men hvad kan anledningen vara, att jag finner unge herrn på Signildsborg härstädes? frågade Suenonius med ett misstänksamt ögonkast på Adolf.

Adolf omtalade i få ord nattens äfventyr och den menniskovänliga omvårdnad, han och hans led-sagarinna åtnjutit hos Ingrid.

Men Suenonius rynkade ögonbrynen, mumlade något om »gjordt» väder och upphäfde derefter åter sin stämma:

— Jag kommer för att i närvaro af denne lagens tjenare förhöra dig, Ingrid, om din själs tillstånd och din jordiska vandel, hvarom mycket ondt säges. Du är ett af fåren i min hjord, och det är herdens pligt att eftersöka de pestsmittade och skilja dem från de andra, på det att ej hela hjorden må gå till grund. Svara mig först och främst: hvarför har jag ej sedan länge sett dig i templet, der ordet förkunnas genom min mun?— En så öppen fråga kräfver ett öppet svar’ gaf Ingrid till genmäle. — Jag och mitt barn förrätta vår andakt här hemma genom läsning af Guds eget rena och tydliga ord. Men edra predikningar förstår jag icke: ni talar om papister, kalvinister och syn-kretister och nedkallar Guds förbannelse öfver deras hufvuden. Det finnes i verlden nog hat och kif, utan att man behöfver höra sådant från predikostolen.

Suenonii svartmuskiga ansigte svartnade ännu mer, och hans blick glödde under de buskiga ögonbrynen.

— Skrif, sade han till länsmannen, som nu ur siu ficka framdragit ett ark papper, jemte bläckhorn och penna, och lagt det på bordet bredvid prestens bibel, den han, såsom ett säkert värn mot förhexning och trolleri, makat så nära sig som möjligt; — skrif, att denna qvinna öppet förklarat, det hon ej besöker kyrkan, emedan der utlägges den rena evangeliska läran och fördömas papistiska, kalvinistiska och svn-kretistiska villfarelser.

— Skall ske, sade länsmannen och förde pennan till papperet, men lade den åter bort, sedan han ritat en bokstaf och gjort en stor plump.

— Kära bror, sade han, med tanken på den kinkiga stafningen af ordet synkretist, — jag känner mig så häpen öfver detta gudlösa svar, att min hand nekar sin tjenst.

— Jag förstår, inföll Suenonius, — Satan kan döfva armar, det är kändt, och han vill här komma siu tjenarinna till hjelp.

— Tillåt mig föra protokollet, sade den unge friherren; — äfven min ene arm är visserligen döf-vad , . .

— Såå! utbrast Suenonius och länsmannen på en gång, och den sednare företedde en bild af den djupaste förskräckelse.

— Men orsaken dertill, fortfor Adolf — är det fall, jag gjorde, då min släda stjelpte i natt underyrvädret, och jag hoppas, att den genom Ingrids försorg snart skall blifva frisk. Deremot är min högra hand i brnkligt tillstånd, och om ni tillåter . ..

— Skrif då, hvad jag sagt, nådig herre, uppmanade Suenonius, under det Adolf intog länsmannens plats.

Under tiden hade Ellen tvekande närmat sig presten. Hon fattade hans hand, såg honom rädd och bedjande i ögonen och sade*.

— Tala ej så hårda ord till min mor, bäste herre! Du förskräcker mig.

— »Du!» röt Suenonius och stötte flickan tillbaka. — Ilar din hedniska mor lärt dig att äfven i det yttre visa förakt för Herrans tjenare ? ... Dock, tilläde han med mildare röst, då han varseblef det bedjande uttrycket i EHens oskuldsfulla ansigte, — jag dömmer dig kanske för hårdt. Förlåt min häftighet, mitt barn! Min själ är i ett upprördt tillstånd

... Men dina böner äro spillda på hälleberget, ty min pligt bjuder mig förfara med stränghet.

— Gå ut, Ellen, sade Ingrid lugnt och klappade sin dotter på hufvudet; — blif en stund hos vår grannqvinna och kom sedan tillbaka! Detta samtal skall, såsom jag hoppas, icke räcka länge.

— Nej, jag vill icke gå ifrån dig. Låt mig stanna här!

— Lyd mig nu, såsom alltid, mitt barn! Jag tror, att vi ingenting hafva att frukta.

Ellen tvekade. Hennes blick riktades ännu en gång, innerligt bedjande, på presten, och vände sig från dennes dystra, afskräckande fysionomi till den unge Skytte, som nu slutat skrifva.

— Lyd din mor! Jag stannar hos henne, tills du återvändt, sade denne med ett uppmuntrande leende, som likt en ljusstråle trängde till Ellens hjerta.

— Du är god ... du skall försvara henne, så tänkte Ellen, och detta hopp läste Adolf på hennespanna och i den innerliga blick, hon skänkte honom, i det hon långsamt gick ut.

— Jag har nu skrifvit, sade Adolf till Suenoni-us. — Vill ni höra?

— Nåväl I

Adolf läste:

»På herr pastor Suenonii fråga, hvarför ej Ingrid på Tallmossen bevistar gudstjensten i kyrkan, blef af henne svaradt ungefar med de orden, att bon med sin dotter firar sia andakt hemma genom läsningen af Guds klara och tydliga ord, det hon förstår, hvilket åter ej är fallet med herr pastorns predikningar, e-medan de, istället för att förkunna Kristi kärleksfulla lära, som bjuder frid på jorden och menniskorna en god vilja, sysselsätta sig med theologiska, för allmogen obegripliga tvistigheter och hufvudsakligen gå ut på förbannelser öfver papister, kalvinister och syn-kretister. Och tillfogade nämnde Ingrid sin enfaldiga mening, att det på jorden finnes nog hat och kif, u-tan att man behöfver höra sådant från predikostolen.»

— Hvad är detta? utbrast Suenonius. — Ni skrifver ej hvad jag dikterar.

— Jag skrifver, såsom jag sjelf hört henne svara,

— Nådig herre, ni lägger ord i denna qvinnas mun, dem bon aldrig yttrat...

— Andemeningen i mina ord var densamma, inföll Ingrid.

— Tig, qvinna!... Och er, nådig herre, säger jag, att ni skymfat mig på ett ovärdigt sätt och förfalskat protokollet...

— Herr pastor, sade Adolf Skytte, — väg edra ord bättre, eller, vid Gud skall ni stå till svars för en ärerörig beskyllning mot en riddersman!

— 0, min Gud, mumlade Suenonius, — jag ser, hvarthän det redan gått med sonen till den gudfruk-tige herren till Signildsborg. Att äpplet skall falla så långt ifrån trädet! Det kommer sig at läsningen ut-*af gudlösa skrifter, som en gång med sina författare skola uppbrännas i den eviga elden... det kommer sig af den förbannade Cartesius, som redan erhållit sin dom och nu dväljes i det yttersta mörkret, dit ock alla hans lärjungar skola samlas. ..

— Jag märker, att ni snokat bland mina böcker, inföll Adolf. — Men upphör nu med edra anathemer öfver

Cartesius och fortsätt, öm det lyster er, ert förhör! Jag fortsätter att anteckna...

— Det kommer sig, fortfor Suenonius, — af den förhexade luften i detta hus, hvilken lätt angriper ett redan genom ogudliga studier från Herren till det onda bortvändt sinne. Filosofer, magici och trollkonor tillredas i samma afgrundens gryta. Uppteckna ni nådig herre, efter er uppfattning! Jag hafver ett godt minne, och den här närvarande lagens tjenare likaledes. I dem skola vi uppteckna.

— Visserligen, visserligen, med friherrens benägna tillåtelse, sade länsmannen tankspridd och fortfor att mumla för sig sjelf:

»Jöns är mitt namn &c.»

— Min andra fråga till dig, Ingrid på Tallmos-sen, är, om du vill erkänna, att du är erfaren i åtskilliga hemliga konster, såsom att bota menniskor och kreatur medelst trollsalvor och besvärjelser, fortfor Suenonius.

— Jag svarar härpå, att jag är något erfaren i konsten att bota menniskor, icke medelst trollsalvor och besvärjelser, utan medelst salvor och andra läkemedel, tillredda af örter, dem försynen för sådant ändamål låter vexa på våra marker. Besvärjelser känner jag icke, och jag tror, att sådana skulle mer lända till skada än nytta. Men innan jag på mina likar vågar anlita de medel, om hvilkas gagn eller skadlighet i olika fall jag, en fåkunnig menniska, endast kan dömma af sannolikheter och osäkra tecken, plägar jag alltid bedja en tyst bön till Gud, ty deraf tycker jag, att min inblick i sjukdomen klarnar, och att mittsinne, som ofta sträfvar emot, blir mer benäget att uthärda åsynen af plågor och elände.

— Du lägger dina ord så väl, som om en viss ande hviskade dem i ditt öra. Skrif, broder länsman

. jag menar: skrif i ditt minne ... det Ingrid på Tallmossen på min andra fråga erkände, det hou missbrukar Guds heliga namn att dermed fordrifva sjukdom från menniskor och boskap.

— Från menniskor och boskap, upprepade länsmannen och fortfor för sig sjelf, der han blifvit afbruten:

»Mörkrets furste, flykten tag &c. »

— Herr pastor, inföll nu Adolf, — upptag icke illa, att jag gör er följande förslag: Uppskjut detta förhör, tilldess ert sinne blifvit lugnare och er uppfattningsförmåga klarare. Ni skall annars, mot er vilja, bringa en anklagelse till stånd, som möjligen kunde kosta en oskyldig menniska lifvet.

— Nådig herre, sade Suenonius, — jag skall ödmjukt söka fördraga ännu mer smälek af en yngling, hvars förste ledare jag varit på religionens väg.

— Ni förkastar således mitt förslag? Nåväl, upplys då er fordne lärjunge i följande punkt, i hvilken han är oviss och undrande. Huru vågar ni i kyrkan hålla förböner för de sjuke? Om Ingrid missbrukar Guds namn. då hon som hjelparinna kommit till qvalens bädd och ber om ljus och styrka åt sig sjelf och helsa eller lindring åt den lidande; så måste väl ni i ännu högre grad göra et skyldig till samma missbruk, då ni, kanske mången gång utan en känsla af verkligt medlidande i ert hjerta, uppläser edra förböner enligt stadgadt ritual och derefter icke lägger två strån i kors, för att med mensklig hjelp bispringa plågans rof?

— O, o! Hvilken gudlöshet! mumlade Suenonius.

— Detta öfverskrider alla gräiiser! Fortgå, uuge Bi-leam, på denna väg, och ni skall snart höra, huru sjelfva åsnorna upphäfva sin stämma mot eder!

— O, o! Ja, sjelfva åsnorna! upprepade läns-mannen cch nickade tankspridd till sin vän pastorn.

— Ni vill således icke upplysa mig i denna punkt ? frågade Adolf.

— Jag ämnar ej sätta min fot i de giller, som ni för den utlägger ... men jag vill fortsätta mitt förhör och framställa den tredje frågan. Ingrid, vill ni erkänna, att ni lärt er ogudaktiga läkekonst af Djefvulen ?

— Herr pastor, sade Ingrid med värdighet, — mitt tålamod är nu uttömdt. Jag vill ej spörja, med hvilken rätt ni gör dessa frågor, ej heller i hvdken afsigt; men jag förklarar, att jag ej vidare ämnar besvara dem. Lemna mig, gå

till er sjelf och hör ert samvete, innan ni tager ett steg, som ni måhända i evigheten får ångra. Jag öfverleranar mig i Guds beskydd.

— Skrif, länsman, i ditt minne, att Ingrid på min tredje fråga, om hon lärt sin ogudaktiga läkekonst af Djefvulen, gaf ett ufadvikande svar... Du vill väl icke heller erkänna, o qvinna, att du med blicken kan förhexa boskap, att du kan tillrättaskaffa tjufgods, slå ut ögat på frånvarande menniskor, ställa till storm och oväder, göra mjölkharar, förvandla dig till ko och varulf... du vill väl icke erkänna, att du ingått förbund med Satan och under de kristna högtiderna reser till Blåkulla, för att gästa hos din onde brudgum? Men vänta! här finnes väl medel att i sinom tid lösa en bunden tunga. Qvinna, bered dig på det värsta!

Med dessa ord reste sig Suenonius från sin stol och slungade mot Ingrid en hotfull fanatisk blick.

— Läs nu, fortfor han, — dina besvärjelser på min rygg, döda boskapen i min ladugård, bringa sjukdom öfven mig och mina barn! Försök hvad dina af-grundskonster förmål Men jag säger dig, att jag skall stå ~skottfri under Gideons sköld mot dina onda pilar! Min förtröstan står till en makt, väldigare än din... en makt, som krossat Assyrierna tusen sinom tusen

Fribytaren. 4stridsvagnar i spillror och med jernsko nedtrampat härar, talrikare än hafvets sand.

Efter detta afsked till Ingrid bngade sig presten for den nnge friherren och lemnade stugan, åtföljd af länsmannen, som icke glömde att spotta tre gånger bakom sig, innan han gått öfver tröskeln, och, ända till dess han hannit genom grinden, mumlade sitt eviga.

»Jöns är mitt namn &c.»

Presten och länsmannen hade knappt lemnat rummet, förrän Ingrid nedsignade på en stol, och hennes ansigte antog en likblek färg. Unge Skytte skyndad^ att föra vattenkannan till hennes läppar. Ilon drack och kände sig vederqvickt.

— Tack, unge herre, sade hon ett ögonblick derefter, — för ert ädla beteende i denna stund! Det var Försynen ... o, det känner jag djupt.. . som under nattens oväder förde er hit. Ni har stått som en skyddsengel vid min sida och upprätthållit mitt mod. När jag hörde er tala så, och då jag betraktade ert vackra ansigte och edra milda ögon, då kände jag, huru jag syndat, att jag i så många år ej förmått qväfva min ovilja och mina misstankar mot alla dem, 30m tillhöra ert stånd ... Men säg mig, nådig herre, hvilken afsigt tror ni, att pastorn haft med detta besök och dessa frågor?

— Låt honom hysa hvilka afsigter som helst, sade Adolf; — ni, Ingfid, må i alla hänseenden vara lugn, ty ni har ju ingenting att förebrå er.

— Men ... säg... kan det vara orätt, kan det vara synd att bistå sjuka medinenniskor? Jag har gjort det utan all vedergällning? jag har icke ens räknat på de tillfrisknades tacksamhet, sedan jag länge sett, huru de, i stället för att tacka mig, visa mig vidskeplig fruktan och afsky. Skulle jag verkligenn

hafva missförstått Kristi lära om kärleken till nästan?

— Jag åtminstone har uppfattat Hans lära alldeles såsom ni, Ingrid. Låt icke i sista stunden de grundvalar svigta, på hvilka ni i hela ert lif byggt, stackars qvinna! Och jaga förskräckelsen ur ert sinne! Det kan omöjligen drabba er något ondt; om den ursinnige presten i sitt blinda nit verkligen ämnar förfölja er, skall hans tilltag stranda mot lag och rätt. En oväldig domare måste prisa er verksamhet, i stället för att fördöma den.

— Lagen, herre, stadgar det rysligaste straff för trolleri... Och ... jag vill yppa allt för er. Det är icke blott prestens hotelser, som komma mig att bäfva: det är något fruktansvärdare, något besynnerligt och oförklarligt. Menniskorna här i trakten hafca plötsligt gripits af en verklig fasa för min person; de bemötte mig förut med skygg aktning; nu fly dé mig som en pestsmittad, Och ännu mer: det bor i socknen en gammal qvinna vid namn Karin, om hvilken folket påstår detsamma som om mig, att hon nämli-geu är erfaren i hemliga konster. Jag mötte denna qvinna, som jag aldrig gjort något ondt, för tvenne dagar sedan på landsvägen. Hon nickade med

hemlighetsfullt utseende; jag helsade tillbaka och ville gå förbi henne. Då fattade hon mig i armen och sade halfhögt: «du går nu så stolt förbi, som om du ej kände mig, och likväl dansade vi rätt förtroligt tillsammans vid höstgillet på Påskberget.» — Hvad menar du? frågade jag häpen. »Tyst, tyst», svarade hon, »ingen skall veta derom; men till påsken kan du ju taga dotter din med dig till Mästaren.* Och då hon talade så liknade hon en vansinnig. Samma dag mötte jag en gammal grannqvinna, som haft till födkrok att läsa besvärjelser öfver sjnka och ser mig med o-blida blickar, emeda-n hon anser mig ingripa i sitt näringsfång. Hon hviskade i mitt öra: »hvarför förledde du mig att deltaga i höstgillet hos Satan'?» Äfven af henne äskade jag förklaring öfver detta van-

yvettiga påstående, men kunde ingeo erhålla4')... Säg mig uu, herre, huru förklara detta ? Mitt hjerta sammanpressas af hemska aningar. Och stundom under de sednaste dagarne har en svindel fattat mig och jag derunder sett de rysligaste syner.

Adolt visste ej hvad han skulle svara. Äfven han kom nu att fästa sin uppmärksamhet vid ett fe-

•) Öfver flera af Europas länder utbredde sig vid den tid, till hvilken vår berättelse är förlagd, ett slags smittsam och besynnerlig själssjukdom, som mest angrep qviunor och barn, men stundom äfven tillochmed lärde män. Den bestod hufvudsakligen deruti, att man inbillade sig hafva gång efter annan blifvit af Satan ford till hans gästabud och der invigd i hans tjenst. Denna sjukdom gaf anledning till de rysliga hexeriprocesserna, som fylla kulturhistoriens mörkaste blad och vittna huru nära vi hafva bakom oss en tid af den gräsligaste vidskepelse och barbari. Sjukdomen hade länge rasat på spridda punkter af Europa — redan 1454 öppnades hexeriprocesserna i Tyskland i kraft af en bulla af påfven Gregorius IX — och den i Köln utkomna, af derva-rande theologiska fakulteten gillade boken Malieus ma-lificorum (hexhammaren) spridde öfver hela Kristenheten en fanatisk förföljelses grundsatser, som i sin ordning genom förskräckelse ökade antalet af sinnessjuka på ett o-erhört sätt. I medlet af 1600-talet hade farsoten uppnått sin höjdpunkt: otaliga menniskor dömdes till döden i lågorna: ensamt i staden Wiirzburg brändes inom tvänne år 157 qvinnor. Vid denna tid kom farsoten öfver till Sverige, der den först visade sig i Mora socken i Dalar ne och sedan spridde sig öfver alla landsändar Bålen röko härstädes i nio år, tills det slutligen lyckades den unge läkaren Urban Hjärne att visa, det de flesta, åtminstone i Stockholm gjorda anklagelserna voro grundade på enfald, elakhet eller bedrägeri. Nu blefvo åtskilliga personer afrättade, meu icke mer för trolleri, utan för illvilliga och mördande lögner.nomen, hvarpå han hitintills icke synnerligen aktat, emedan han ansett det såsom en tillfällighet ntan vidare betydelse. Han hade nämligen märkt, hurnledes presterne ander de sednast förflutna tiderna, likasom genom en tyst öfverenskommelse, ofta valt till ämne för sina predikningar det välde, som afgrunden alltmer vinner på jorden medelst magiska konsters förlänande åt hedniskt sinnade menniskor: han hade äfven märkt, att samma ämne nu med förkärlek behandlades samtalsvis i de högre kretsarne, och började ana, att detta fenomen stod i samband med de besynnerliga företeelser, som visade sig hos den okunniga massan.

— Det förefaller mig, sade han tankfull, — som om menniskornas -sinnen hastigt blifvit smittade af något osynligt gift och hela verlden blifvit förvandlad till ett dårhus. Detta är väl en gissning utan grund i verkligheten, men det finnes i vår tidsålder många stinkande pölar, ur hvilka ett dylikt gift väl kan utveckla sig

— Jag tror mig förstå, hvad ni menar, nådig herre, sade Ingrid. — O, man behöfver blott läsa något i de heliga Evangelierna och jemföra deras höga förebilder med oss sjelfva, för att se, huru förder fvade, huru föga kristlige vi äro.

— Och denne prest! sade Adolf, hvars tankar återvände till Suenonius, — hafva väl forntidens blodigaste afgudar egt en tjenare, som kan mäta sig med denne! Och likväl är hau ingen skurk: den dumma, fanatiska menniskan tror sig handla rätt och Gudi behagligt.

— Vet ni, hvad jag vill göra, herre? sade Ingrid hastigt. — Jag vill skynda till pastorn och på mina knän besvälja honom om förskoning, icke för min, men för min dotters skull. Han är dock en kristen prest och eu menniska och kan ej neka denna bön ... För min dotters skull. . Nej, han kan ej stöta mig tillbaka. Hvad skall det blifva af det fattiga ensamnabarnet, om det beröfvas den enda, som vårdar sig om henne!

— Ingrid, ni plågar nu er upprörda själ med det värsta och mest osannolika ...

— Ja, jag känner nu, huru svag jag är. Jag, en åldrig menniska, borde dock förelysa de unge med förtröstan på den Allgode Guden och i bekymrets stund, då själen försmäktar, icke glömma källan med det eviga lifvets vatten.

Hon öppnade, liksom af en ingifvelse, bibeln, som Suenonius qvarglömt. Det ställe, på hvilket hennes blick först föll, var liksom skrifvet för henne, och hon läste med en röst, som vittnade om den djupaste ångest:

»Herre, var mig nådelig, ty mig är ångest; mitt ansigte är förfallet för sorgs skull, dertill min själ och mitt inre. Ty mitt lif är förtärdt vordet af bedröf-velse och mine år af suckande. — Det går mig så illa, att jag är till stor försmädelse vorden för mina grannar och en styggelse för dem, som känna mig: de som mig se på gatone, de fly för mig. Jag är förgäten af hjertat såsom en döder: jag är vorden såsom ett sönderslaget käril. Ty många försmä-da mig illa, så att hvar man skyr vid mig; de rådslå med hvarannan om mig och akta taga mig lif-vet bort.»

Ingrids röst blef allt .osäkrare; hon kunde ej fortsätta, men pekade, med en blick åt sin gäst, vid den punkt, hon slutat. Den unge Skytte fortsatte med klar röst:

»Men jag, Herre, hoppas uppå dig och säger: Du är min Gud Min tid står i dina händer; hjelp mig ur mina fienders hand och från dem, som mig förfölja! Låt Ditt ansigte lysa öfver Din tjenare! Hjelp mig genom Din godhet! Herre, låt inig icke till sKarn varda! Huru stor är Din godhet, den du dem, som Dig frukta, bevarat hafver och bevisa dem, som tröstar uppå Dig, inför menniskors barn! Du döljerdem när Dig mot hvar mans hotelser och förskyler dem i hyddone for trätosamma tungor. Lofvad vare Herren, att han mig en underlig godhet bevisat hafver, i enom fastom stad! Ty jag sade i min häpenhet: jag är bortdrifven från Dina ögon: likväl hörde Du min böns röst, då jag till dig ropade.»

Medan Adolf ännu läste, inträdde Ellen i kammaren. Hon hade under sin tvungna frånvaro vandrat omkring i skogen och der i tårar gifvit fritt af-lopp åt sin obestämda ängslan för modren. Aldrig var hennes sinne mer beklämdt. Men innan hon å-tervände, hade hon omsorgsfullt torkat sina ögon och sökt lifva sitt mod så godt hon förmådde. Fruktande hade hon nalkats stagan och lyssnat ett ögonblick vid dörren, innan hon beslöt sig för att öppna den; men då hon endast hörde den vänlige herrns röst och allt derinne för öfrigt var tyst, hade hon återfått sitt mod och stigit in. Nu märkte hon med ett älskande barns skarpa blick, huru modrens panna klarnade, allteftersom Adolf fortsatte läsningen: bennes blick riktades på denne, hennes hjerta började svälla ... Och hon anade alldeles icke, att hon begick något, som kunde synas opassande och påfluget, då hon, lydande sitt hjertas trängande kallelse, efter slutad läsning, hastigt lindade sina armar kring Adolfs hals och på hans mun tryckte en kyss, som glödde af den renaste eld; tacksamhetens och tillgifvenhetens i ett barnsligt hjerta.

— Kära Ellen, sade Ingrid öfverraskad af denna hastiga manöver, — du vet icke, hvad du gör. Friherren täckes förlåta henne eller rättare mig, ty jag har ej vant henne vid verldens vanliga later, u-tau låtit henne arta sig efter naturen!

— Hvarför behöfver han förlåta oss? frågade Ellen med oförställd undran.

— Jag behöfver det ej heller, sade Adolf lifligt och fattade Ellens hand, — ty med denna kyss har du beseglat vårt syskonförbund, Ellen. Förstår duhvad jag menar? Jag vill vara dig en kär broder, och du skall vara såsom min syster.

— Ack, så lyckligt, utbrast Ellen med strålande ögon, — jag får då åter en bror i stället för den, som du så ofta begråtit, moder! . .. Och då stannar do väl nu hos oss och blir här alltid?

— Nej, svarade Adolf leende, — det kan jag icke, men jag lofvar att ofta komma hit till din mor och dig. Är du nöjd dermed?

— Jag måste väl, eftersom du icke kan an-norledes.

— Nådig herre, sade nu Ingrid allvarligt, — jag känner er sinnesart och förlitar mig derpå. Och derför säger jag till er, hvad jag aldrig trodde att jag skulle säga till en yngling af er börd: kom till mig och min dotter, då ni

känner er hågad dertill!

Det var nu tid för Adolf att återvända till Sig-nildsborg. Han tryckte Ingrids hand, tillhviskade henne några ord om förtröstan till framtiden, kysste Ellen på pannan och anträdde sin återfärd efter hästen, som med honom delat icke blott den förflutna nattens äfventyr, utan äfven den kloka Ingrids gästfrihet och omvårdnad.

Men Ellens ögon följde honom genom det lilla fönstret, tilldess häst och släda försvunnit bakom gra-narne vid vägen.Gåstffifvareffåréienm

— Spänn från hästarne, Nils, bred täcken öfver dem och rykta dem väl! Vensterskon på Grålles bakfot har lossnat: laga, att den blir hjelpt... God afton, kyrkovärd! Du passar bra på din tjenst; stånkan står på bordet och väntar dig. Vår sista ölbrygd har lyckats förträffligt, kan jag säga, utan att skryta ... Här ha vi sockenboar och långvariga resande, Östgötar med ärtsäckar och Småländningar med oxdrifter, och törstiga sen J alla ut att vara. In, godt folk! J vet, att Vår Herre icke skapade gästgifva-regårdar, för att stå tomma, ej heller ölkrus, för att stå fulla.

Så talade Klas gästgifvare, der han stod framför sin förstnguqvist bland resenärer, hästar, oxar och vagnar. Han talade ej heller förgäfves, ty många voro de, som gillade hans ord och gingo in i skänk rummet, der en treflig brasa flammade i spiseln, och öl och bränvin rikligt vankade mot vinterkölden. Klas gästgifvare, väl känd af Stockholms hedervärde bor-gersmän af alla skrån och yrken, alltsedan han var kypare på källaren i Mäster Samuels gränd, och lika väl bekant för alla vägfarande, som färdades mellan södra orterna och Stockholm, för sitt muntra lynne, gick derefter in i kammaren innanför skänkrummet, för att utdela nödiga befallningar åt sin unga, i gäst-gifveriets mysterier ännu icke fullt invigda hustru.

— Nora, sade han, — har du tappat af det bästa vinet för herrn deruppe i stora kammaren . . . jag menar det tullfria vinet, som vi köpte af borgmästaren i Stockholm*)? Jag såg af det sätt, hvar-

*) I dennes privilegier ingick äfven det att hvarje år tullfritt infora en viss qvantitet vin.på den herrn bar sin hatt och steg af sin häst, att han ej tål uppspädda varor. Den andre gästen der-bredvid i gafvelrummet nöjer sig med mindre fin och mer rafflande strupsmörja; det såg jag på hans näsa. Har iian begärt upp något?

— Jag skickade nyss upp tredje flaskan.

— Hvad för något?

— Bränvin.

— Den karlen stannar här i natt: det spår jag af den fugtiga väderleken. Hör på, Nora, vi hafva många gäster i skänkrummet: Wingåkersfolk, Östgötar och Småländningar. Mot alla skall du vara höflig, men Wingåkersboarne ger du af ölet n:o 2, sålänge de äro på nykter kaluf, derefter af n:o 3; Östgötarne ger du af ölet n:o 1, sålänge de äro på nykter kaluf, derefter af n:o 2; Småländningarne deremot ger du af n:o 3, sålänge de äro torra, men när du märker takdropp, ger du dem svagdricka. Om Östgötar och Småländningar efter vanan råka i slagsmål, så . . .

— Så skall jag väl ropa på dig, Klas?

— Fall mig icke i talet, Nora! Vissa omständigheter äro härvidlag att taga i betraktande. Först och främst skall du iakttaga, på hvilkendera sidan segren lutar och om båda parterna betalt; då ropar du på mig, och jag ställer mig på den sida, för hvilken Försynen förklarat sig, ty hvarken vill jag trotsa Försynen eller tåla kif och split uuder mitt tak. Har derendot endera parten icke betalt, så tillåter jag på intet vilkor, att någon af mina gäster, dem jag betraktar som mina barn, blir utvräkt: i detta fall, likasom då segern är oviss, skall du alldeles icke ropa på mig utan begagna den krigslist, som jag lärt dig . . .

— Men det blir svårt, sade Nora motsträfvigt.

— Ah, prat! Med litet öfning går det nog. Du kastar dig på en stol eller i nödfall på golfvet, skriker af alla krafter och förvrider dig, som om du fått .kramp från hårtopparne till fotsulorna. Då skall du

se, att slagskämparne blifva häpna eller nyfikna, ochglömma bort hela grälet. Det värsta, som kan hända dig, blir,

att du får en skopa vatten öfver dig . . . Så, Nora, in nu i skänkrummet.

Hon gick, och den klipske gästgifvaren följde henne, för att prata med sina gäster. Emellertid hade en ryttare stigit af utanför huset, och inträdde nu i skänkrummet. Det var en medelålders man med rak hållning, väldiga mustacher och besporrade krag-stöflor. Han frågade den bugande värden, huruvida en herre, hvars utseende han i korthet beskref, funnes bland gästerna. Klas igenkände beskrifningen och svarade, att den ifrågavarande personen för närvarande verkligen gästade h^ns hus.

— Förlåt mig. herr ryttare, tilläde han, för att, eftergifvande för sin egen vettgirighet och en vink at sin nyfikne vän kyrkovärden, utforska den nykomnes namn, — förlåt min dristighet och tillåt mig . • .

— Haf godheten att genast visa mig till hans rum, afbröt honom ryttaren och gick mot dörren.

— Genast, herre! . . . Tvär i vändningarne dender! mumlade Klas, hvarefter han följde mannen uppför trapporna och visade honom dörren till den så kallade stora kammaren.

Ryttaren trädde in.

Samme man, som läsarén redan känuer under namnet Vanloo, emottog honom med ett vänligt handslag och sade:

— Välkommen, Sigurd! Jag har väntat dig här en'timma« Fyll ditt glas och berätta dina nyheter!

— Herr kapten, svarade den nykomne, i det han satte sig ned, — jag har ingenting annat atj berätta, än att denna efterspaning, likasom de före gående varit fruktlös. Jag har på den aftalade mötesplatsen sammanträffat med flera af ert folk; ingen hade upptäckt ett spår af hvad vi söka. Och likväl är hvarje vik af kusten genomletad från Stockholm ned till Kalmar. Min blick skulle funnit skonerten under hvilken förklädnad som helst; de tre fruktansvärda dagar, som jagpå den tillbringade, gå aldrig ur mitt minne. Ej heller har jag kunnat igenfinna ett enda af de an-sigten, jag såg ombord på densamma, ehuru jag besökt hvarje hamn, hvarje krognäste, der dylikt folk plä’r uppehålla sig; jag skulle nästan betvifla, att iribytarne valt vinterqvarter vid Östersjökusten, om vi ej hade haft dem i kikaren, tilldess stormen skiljde oss åt på höjden af Gottland.

— Godt, Sigurd, vi få trösta oss öfver fruktlösheten af edra efterspaningar dermed, att mina tvifvel rörande anförarens person numera fullkomligt skingrats.

— Ärt ni nu öfvertygad, kapten, att det är samme man?

— Ja, svarade Vanloo, — jag är öfvertygad derom, men känner föga glädje deröfver . . .

— Huru?

— Hämdens arm är förlamad, ty den kan ej träffa brottslingen, utan att krossa tvenne oskyldiga hufvuden . . .

— Jag tror mig förstå er . . .

— För öfrigt, min vän, sade Vanloo och lutade pannan i handen, för öfrigt vet du väl, att det var andra känlsor än hämdens, som förde mig hit. Ynglingens eld har brunnit ut i min barm, dess stormande lidelser lagt sig till hvila. Om jag vid min hit-kiomst hade träffat den man, som jag i mina ford-na olyckliga stunder så ofta förbannat, om jag träffat honom såsom en aktningsvärd medborgare och god familjefader, om jag hade funniti att han förljuf-vade den enda qvinnas dagar, hvilken jag älskat, nåväl, jag skulle då räckt honom handen till försoning och aflägsnat mig för alltid, för att ej störa hans och hennes lycka. Jag skulle för sista gången hvilat mitt" öga på hennes kära gestalt och oigenkänd gått bort att ånyo kasta mig in i lifvets tummel . . . Sigurd, den visshet, jag vunnit om hans person, utplånade min sista drömbild. Jag har äfven sett hen-ne och skall snart erfara, om de aningar besannas, som hennes sorgsna drag väckte i min själ.

— Och om så sker, kapten?

— Då gäller det att handla . . . men huru, det beror ej endast af mig. Jag har skådat för djupt in i lifvet, för att tro på menniskans förmåga att ofelbart kombinera. Hon kan blott begagna den vind, som Ödet låter blåsa. Det är vår lott att uppgöra planer och se dem korsade . . . Sigurd huru befinner sig mitt folk?

— Väl, herr kapten. De längta blott att få tala med er och trycka er hand.

— Helsa dem från mig, och se till, att de i hvarje ögonblick äro färdiga att följa mina ordres!

— De berätta med stolthet, att de sett er på Sockholms gator i sällskap med landets högste och förnämste och beklaga, att de, enligt er befallning, ej få blotta sina hufvuden för er person. Hvad de älska och beundra er, kapten!

— Jag känner dem.

— ”Kapten, sade Sigurd med ett uttryck af innerlighet i sina sträfva drag och blickade forskande i Vanloos ögon, — ni synes mig i dag något dyster i ert sinne.

— Nej, min vän, jag är mig lik. Men lynnet är såsom hafvet: under stiltjen dansa ej dess böljor . . . Min vän, jag återvänder från ett besök i den nejd, som sett mig födas; jag har hvilat en stund under den låga ås, der jag uppvexte till yngling; jag har igenkänt mossan i dess timmerfogningar, örterna på dess torftak; jag har igenkänt den åker, jag plöjde de pilar, i hvilkas skugga jag hemtade svalka; jag har åter stått vid den ensamma ek, mot hvilken jag lutade, då jag under mörka höstqvällar betraktade ljusskenet från min älskades fönster, jag har knäböjt vid min fars grafkulle på den lilla kyrkogården . > . jag igenkände dess få torfvor bland de nya grafvarne i dess grannskap . . . men af mina kära har jag ejfnnnit ett spår Ingen visste, hvarthän de flyttat; den gamle presten var död, och kyrkoböckerna gåfvo ingen applysning . . . Men nog härom! sade han med förändrad ton. — Det är tid för mig att bryta upp. Du återvänder till Stockholm och öppnar der dessa papper — (Vanloo räckte honom vid dessa ord några förseglade dokumenter) — de innehålla instruktioner för dig och mitt manskap. Jag förmodar, att den summa, jag sist lemnade dig, är tillräcklig för ännu en månad ...

— För två, kapten . . . Hvad var detta?

Sigurds ord hade afbrutits af ett pistolsktt, som aflossades i de samtalandes grannskap. Smällen tycktes kommit från ett närbeläget rum. Ögonblicket derefter hördes tunga steg i trapporna, dörren rycktes upp, gästgifvarens och bakom honom en mängd häpna och nyfikna Östgöta-, och Smålandsanleten koxa-de in, för att sedan åter försvinna. Hela följet med värden i spetsen rusade derefter till den andra dörren, . . . den till gafvelrummet . . . Vanloo och Sigurd följde strömmen. Den sistnämnda dörren befanns inifrån låst, men Klas gästgifvare sparkade den upp och man skyndade in öfver dess spillror.

Värden och bönderna stodo handfallne vid den syn, som här mötte dem. På kammarens enda bord flämtade en ljusdank vid sidan af trenne bränvins-flaskor och ett vattenkrus, och bredvid i sängen låg en karl med ausigtet öfversköljdt af blod. Den olycklige höll ännu pistolen i hand och bemödade sig synbarligen, ehuru förgäfves, att lyfta armen, för att aflossa dess andra pipa mot sitt bröst eller ansigte.

Vanloo skyndade fram, ryckte pistolen ur den obekantes hand, hällde vattenkruset öfver hans hufvud, torkade det med sin näsduk och undersökte med vandt öga såret.

Det var ej dödligt. Mannen hade tömt sina tre bränvinsflaskor och hans hand varit osäker i det ögonblick, han sökt beröfva sig lifvet.Sigurd visade ut de nyfikne gaparne, gästgifvarn in beräknad, och hviskade till Vanloo, i det han biträdde denne att förbinda den afsvimmades sår:

— Kapten, jag igenkänner detta ansigte. Huru förunderligt 1 ödet har fört i våra händer en af deiu, som vi sökt . . .

— Hvad? Är du säker derom?

— Kan raan misstaga sig om detta skråmiga, rödskäggiga, besynnerliga ansigte? Hvar tror ni, att man finner dess like i hela verlden? Eller tror ni, att- man kan glömma det, sedan man sett det under sådana förhållanden, som jag bevittnatP Det är, vid mitt lif, den gamla fiibustieren Ruys, väl känd från sina unga dagar i Yestindiens farvatten, och, då jag såg honom sist, ‘underbefalhafvare ombord å vår efterspanade Fribytare . . .

— Sigurd, sade Yanloo efter ett ögonblicks besinning, — du stannar här och tager mannen i din vård. Han får éj

slippa ur våra händer ... för intet pris. Använd guld, hotelser, hvilka medel du vill! Han är i vårt våld och skall tjena vår sak. Och när jag skickar dig befallning derom, skall du föra honom till mig.

— Skall ske, kapten. Samvetet har väl vaknat och med sitt kält gjort gamle Ruys ledsen vid lifvet.

— Sannolikt förhåller det sig så. Var emellertid försigtig och skräm ej karlen, innan han å-tervunnet sina krafter! Bäst är, att du till en början ej visar dip, utan låter honom skötas af gäst-gifvarefolket. Betala dem bra och försäkra dig om deras tystlåtenhet i afseende på hans sjelfmordsför-sök. Jag vill ej, att undersökning skall ske i saken . . . Och nu farväl, min vän! Jag har ännu i morgon åtskilligt att uträtta

Vanloo gick, och sedan han med Klas gästgif-vare haft ett samtal mellan fyra ögon, medan stalldrängen sadlade hans ståtliga gångare7 steg han till häst och lemnade stället.MemUgheiefnt»# Ugn.

Med ofvanstående namn betecknade alkemisterna sina verkstäder, i hvilka många af dem instängde sig under största delen af sitt lif, för att offra åt en passion, med hvilken spelraseriet, drifvet till sin yttersta höjd, knappt skulle kunna uthärda en jemförelse.

Om ynglingen fattades af denna passion, sköt han från sig nöjets bägare, som ålder, helsa och lef-nadslust uppmanade honom att tömma: solens glans och blommans doft hade upphört att vara till för honom? den ljufvaste flickas kärlek$blick, den trognaste väns famn, ärans mest frestande lockelser, allt, för hvilket hans hjerta fordom klappat, blef honom såsom intet: han såg sina kinder i förtid blekna, sina lockar glesna, utan att egna en suck åt sin flyende lefnadsvår: han kände sin själs harmoni brusten, sitt hjerta torka och sjelfva sina tankar strängar förslappas, som natt och dag spändes mot ett enda uteslutande mål; men om verldens grundvalar remnat, skulle hans sista blick varit riktad på smältdegeln.

Mannen offrade den sista fyrken af sin förmögenhet .åt denna lidelse och skulle tömt sina egna barns hjertblod i degeln, om han hoppats att derigenom komma ett steg närmare gåtans lösning.

Gubben emotsåg med ångest sin lefnads slut, blott emedan han fruktade att derigenom gå miste om upptäckten af det stora magisteriet, på hvars sökande han förspillt sin ungdoms och mannaålders krafter.

Denna förfärliga passion, som sannolikt väcktes till lif redan i historiens morgon, hos det första bildade folk, som begagnade guldet till bytesmedel och värdemätare, slukade under årtusenden^mensk-lighetens ädlaste krafter. De glest bland vårt släg-te tände andar, som blifvit begåfvade med håg och kraft att sträfva till' höga, aflägsna mål och med försakelse af lifvets vanliga fröjder egna sig åt forskning i naturen och me nniskoslägtets gåtor, desse andar vändes från en verksamhet, som med jättefart skulle påskyndat bildningens gång och ställt oss nu lefvande på en höjdpunkt, hvilken våra efterkommande först om århundraden härefter skola uppnå

— vändes från en dylik välsigneserik verksamhet, för att åter och åter förnya de oräkneliga försöken att göra guld.

Må man ej tro, att dumhet och enfald lågo till grund för dessa försök! Alkemisterna innehade sin tids högsta bildning; de resonerade skarpt och logiskt. Vi göra af svafvel och qvicksilfver ett ämne med alldeles nya egenskaper, nemligen cinobern; alkemisterna väntade på samma sätt att genom förening af olika kroppar åstadkomma guld. Man hade ännu ej vunnit den öfvertygelse, att guldet icke ar sammansatt af olika ämnen. Och om i framtiden något sätt uppfin-nes, hvarigenom åtskilliga af de nu för enkla och osammansatta ansedda ämnena kunna delas i olika beståndsdelar, hvem borgar då för, att ej hoppet om att kunna göra guld åter tändes, sedan det i seduare hälften af adertonde århundradet slocknade genom det phlo-gistiska systemets och den egentliga kemiens uppkomst ?

Ordspråket säger, att intet ondt finnes, som ej har något godt med sig. Detta kan tillämpas på alkemien. Icke blott att dess idkare gjorde nyttiga upptäckter*), dem de aldrig väntat: genom deras o-taliga rön samlades ock den rika erfarenhet, ur hvilken mensklighetens välgörarinna, Kemien, sög sin modersmjölk.

Och huru storartad var ej denna passion i sina syften! Huru berusande utsigten att genom besittnin-

*) Till exempel sättet att tillverka porslin.gen af det stora magisteriet kunna ingripa i enskil-tes, folks och staters, ja hela menniskoslägtets öden! Med denna hemlighet i sitt våld kunde epikuréen förskaffa sig alla nöjen, hvarefter den mest raffinerade njutningslystnad förmår trängta, med den, kunde 9en äregirige förverkliga sina mest utsväfvande drömmar, med den patrioten bereda sitt fosterlands verlds-välde, entusiasten för borgerlig frihet krossa tyranniet, menniskovännen aftorka tusendes tårar.

Men återtagom trådarne i vår berättelse!

Vi vilja föra läsaren till den hemlighetsfulla tornkammaren på Sjövik. Jerndörren till den flygel, hvar-uti denna kammare är belägen, har nyss vridit sig på sina hakar och lemnat inträde åt tvenne män, sedau de vid skenet från en lykta öppnat dess lås. De stiga upp för en smal vindeltrappa, som slutar vid en liten dörr af tjocka, jernbeslagna ek plankor. Äfven denna öppnas, och de begge männen inträda i Hemligheternas Ugn.

Lyktans flämtande sken upplyste en scen, värdig att målas med en Rembrandts pensel. En betydlig del af rummet var upptagen af en mot den ena väggen stödd ugn, murad med många öppningar, af hvilka tvenne vidgade sig till ansenliga härdar, försedda med blåsbälgar. Ugnens olika afdelningar stodo i förbindelse med hvarandra medelst rör, dels af jern, dels murade af eldfast tegel. Bredvid ugnen befann sig ett pumpverk, hvarmed vatten från den djupt nedanför belägna toriibrunnen kunde uppdrifvas genom -ett i väggen doldt rör. Till venster stod ett väldigt skåp' dels upptagit af hyllor för flaskor och burkar, dels af en mängd små lådor för mineraliers och al-kemistiska blandningars förvarande, alla, för undvikande af misstag, försedda med planetariska eller kab-balistiska tecken eller ock med endast för de invigde begripliga namn, sådane som Proteus, Gamle Adam o. s. v. Till höger sågs ett annat skåp med böcker och handskrifter, och under detta en soffa och ettbord, hvarpå åtskilliga alkeraistiska arbeten lågo uppslagna. Rundtomkring väggarne och i alla vrår af kammaren voro hopade retorter, kolfvar, deglar och instrumenter af det vidunderligaste utseeude. Här och der grinade från väggarne hufvudskallar eller hängde skeletter af hvarjehanda djur; ty alkemisterne togo under forskningen efter de vises sten sin tillflykt icke blott till den oorganiska, utan äfven den organiska naturen.

Dagens ljus hade ej på åratal lyst in i denna kammare om ej någon nyfiken stråle lyckats smyga in genom de stängda fönsterluckorna.

Den ene af de inträdande männen tände nu en från taket nedhängande lampa. Dess sken darrade på Drakes och Yanloos ansigten.

— Här är mitt arbetsrum, sade Drake; — jag prisar mig lycklig, att jag kunnat öppna det för en sådan man som er.

— En enda blick öfver detta rum öfvertygar mig, genmälde Yanloo, — att jag i er träffat en man, som med allvar och kraft egnat sig åt vetenskapernas vetenskap. Jag prisar-mig lika lycklig som ni öfver vår bekantskap. Huru länge har ni drifvit dessa studier?

— Alltifrån min ungdom. De år, jag tillbragte vid universitetet, egnade jag at förstudier i vetenska-pen: jag gjorde mig då bekant med dess teori, såvidt-som det var mig möjligt att uppspåra dugliga källor för detta studium. Jag dömde mig till en asketisk eremits försakelser och använde så mycket som möjligt af de penningar, min fader skickade mig. till att anskaffa de nödiga böckerna, dem jag mången gång måste uppväga med guld. Först efter min fars död blef jag satt i tillfälle att experimentera, ehuru ej i så stor skala sojn jag önskade.

Medan Drake talade, betraktade Yanloo hans bokförråd, som innehöll en temligen rikhaltig samling af alkemUtistiska skrifter: han faun der arbeten af AlbertusMagnus, Libarius, van Helmont, Arnold de Villano-va, Basilius Vallentinus och Theophrastus Paracelsus, äfvensom nyare arbeten af Thurneyser, Glauber, Brandt m. fl.

— Men låtom oss nu, sade Drake, — med er tillåtelse skrida till verket! Nattens timmar äro korta. Gif edra befallningar, och jag verkställer dem!

— Väl, min herre, svarade Vanloo; — jag vill nu först undersöka inrättningen af er ugn.

Under skarpsinniga anmärkningar, som styrkte Drake i hans höga tanke om Vanloos inblick i guld-makeriets hemligheter, föregick nu denna undersökning. Vanloo begagnade ett ögonblick, då hans värd var sysselsatt med

att visa och förklara en af honom sjelf uppfunnen förbättring i ugninrättningen, till att under sina kläder framtaga en liten metallstaf... en som alkemisterna allinänt brukade för att omröra me-tallblandningarne . . . och ställa denna i en vrå vid ugnen bland redskap af samma slag.

Vanloo berömde ugnen och anvisade Drake den härd, han önskade begagna.

Derefter frambar Drake tvenne skinnkappor med kapuschonger, egnade att skydda mot ugnshet-tan. Medan Vanloo pådrog det ena af dessa plagg, sade han med blicken stadigt riktad på Drake:

— Jag erinrar mig i detta ögonblick en händelse, som tilldrog sig>id ett tillfälle alldeles sådant som detta. Jag hade gjort bekantskap med en fransk alkemist och af denne blifvit inbjuden till hans laboratorium. Dylika inbjudningar äro sällsynta, ty antingen är den inbjudne underlägsen eller jemngod med sin värd i vetande, och då har denne sednare ingen fördel utan snarare skada af besöket, eller ock är han honom öfverlägsen, och i detta fall bör den sednare, med någon kännedom om menniskonaturen, inse, att gästen ej till honom afstår ett uns af sitt högre vetande; Jag anade derför en snara och var på min vakt, öfvertygad, att Fransmannen ej trod-de mer än han sjelf ville af min försäkran, det jag ej var mästare, utan, likasom han, endast lärling i den ädla konsten. Fransmannen frambar, likasom ni, tvenne arbetsdrägter, en för honom och en för mig. Men i det ögonblick, jag var sysselsatt att påtaga min, rusade min värd emot mig, fattade med ena handen kapuschongen, den han sökte vrida kring mitt hufvud, och lyfte i den andra en knif, idet han ropade: »Guldreceptet, eller jag skär halsen af er!» Men jag var beredd på försöket. Jag grep om man-ners arm, alldeles så som jag nu griper om er . . .

Yanloo gjorde ett plötsligt steg mot Drake och fattade hans högra arm^ som doldes af hans kappa . . .

— Och, fortfor han lugnt, — jag vred mordvapnet ur hans hand, alldeles så som jag nu fråntager er denna knif. •

Yanloo hade verkligen Vridit en knif ur sin värds hand. Drake ryggade tillbaka. Han försökte framstamma någon förklaring, men Vanloo afbröt detta försök.

— Var obekymrad min ädle värd! sade han;

— jag drager inga förhastade slutsatser af hvad som nu skett. Mitt förtroende till er är ännu detsamma, som då jag beslöt att följa ér hit. Vi äro begge alkemister från topp till tå. Se här, — fortfor han och kastade en pistol på bordet, — äfven jag har vidtagit mina försigtighetsmått. Det ena far uppväga det andra. Vi känna ju hvarandra ännu så litet! Ni, såsom mången annan, kunde ju misstänka mig för att vara en farlig äfventyrare, möt hvilken man, isynnerhet i en stund som denna, måste vara beredd på försvar. . .

Drakes afsigt var i sjelfva verket icke den, som som Vanloo misstänkte.

— Mynher Vanloo, inföll han, — jag bedyrar, att denna knif af en ren tillfällighet kom i min hand. Jag plär hafva den i en ficka på denna kappa och . . .— Ursäkter äro alldelest öfverflödiga. . .

— Nej, utbrast Drake lifligt, — de äro icke öfverflödiga, om den minsta misstanke vaknat i er själ. Skola vi enligt vår öfverenskommelse arbeta tillsammans, måste det ske med oinskränkt förtroende å ömse sidor.

— Desto bättre, om sådant är möjligt! Hvad mig beträffar vill jag göra allt för åstadkommande af detta lika önskliga som sällsynta förhållande. Och hvad skulle jag väl göra häruppe, om jag redan kände konstens yttersta hemlighet? Hvilket intresse skulle jag då hafva af edra kunskaper och edra försök? Nej, min herre, vi behöfva ömsesidigt hvarandra ... se der vårt föreningsband!

Drake räckte Vanloo handen. Denne låtsade missförstå afsigten; i stället för. att utbyta ett handslag, räckte han honom sin pistol och sade:

— Jag lemnar er denna såsom underpant på mitt förtroende. Det är ett dyrbart vapen, och ni skall ej träffa många dess likar. Låtom oss nu skrida till verket!

Ugnen eldades. På härden ställdes en degel, och i denna lades efterhand en mängd olika mineralier och kemiska preparater, sedan de förut, enligt Vanloos föreskrift, blifvit noggrann t vägde på en för detta ändamål i kammaren befintlig våg. Vanloo stod framför timglaset och tycktes uppmärksamt betrakta hvarje fallande sandkorn. Tid

efter annan vinkade han till Drake att med blandningen förena de utvalda ämnena, som i sin ordningsföljd lågo bredvid honom på en afsats af ugnen. Drake gjorde detta med den ena handen, under det han med den andra drog bälgen. Hans blick var oafvändt riktad på Vanloo. Intet ord utbyttes; det herrska-de i kammaren en tystnad, som endast stördes af bälgens gnisslande och nattvindens suckar derute.

Eldskenet från ugnen och återglansen af degelns i skiftande fargor spelande innehåll föll på Drakesbleka, skarpt tecknade ansigte, som till hälften doldes af skinnkapuschongen. Den drägt, han bar, och det uttryck af nästan ångestfull spänd väntan, som röjdes i hela hans gestalt, harmonierade väl med den mystiska anblick, scenen i sin helhet erbjöd.

Den blandade belysningen från ugnen och lampan samlade sig på vissa punkter af rummet till starka ljuspartier, afbrutna af flämtande halfskuggor, medan andra delar af rummet voro höljda i mörker genom de fantastiska skuggorna från ugnsmuren och bohagstingen.

Flera minuter förflöto under tystnad. Sedan det sista preparatet uttömts i smältdegeln, närmade sigVanloo ugnen, betraktade den smältande massan uppmärksamt, återvände derefter till bordet, uppknäppte kappan och framtog ur en ficka i sin lifrock en liten silfverflaska.

Denna öppnades medelst en serskilt inrättning på dess hals och lemnade i ett mindre glaskärl tre eller fyra fUrglösa droppar af sitt innehåll.

Nu tog Yanloo en viss, förut vägd qvantitet qvicksilfver, kastade det i degeln och hällde omedelbart derefter det färglösa fluidet i blandningen. Drakes öga hade följt hvarje rörelse af hans hand och riktades nu på degeln, i hvilken de olika ele-raenterna tycktes hafva råkat i häftig strid med hvarandra. Blandningen kokade och kastade bländande gnistor omkring sig.

Yanloo fattade nu trädhandtaget till en af de metallstafvar, som stod i en vinkel af ugnen, drog kapuschongen djupt ned öfver ansigtet, för att skydda det mot hettan, och började med stafven röra i degeln.

Sedan detta, fortfarit omkring en minut, bröt han tystnaden med följande ord:

— Nu är första akten utspelad. Yi kunna draga oss tillbaka, ty för pjesens fortsättning sörja nu de krafter, som vi väckt till verksamhet.Yanloo lemnade ugnen, kastade sig i soffan och torkade med en duk sin svettdrypande panna.

Hans ansigte bar en dyster prägel, som vittnade, att han endast med ansträngning spelade den roll, han här öfvertagit.

Men Drake stannade ännu framför härden. Den olidliga hettan hade betäckt hans annars bleka ansigte med en onaturlig rodnad, och svettdroppane perlade utför hans panna; men hans blick var, likasom bunden af någon förtrollning, häftad vid de-geln. För hvarje färgskiftning i denna, förekom det honom, som om en ny förlåt upprullats öfver hemligheternas hemlighet.. . gåtan, efter hvars lösning hans själ törstade. Det var ett förvandtskap mellan glansen i dessa ögon och det färgspel, som förrådde ett naturlif af egen art inom den lilla verl-den af befryndade eller fiendtliga elementer, hvilka menniskohand från skiljda håll sammanbragt inom smältapparatens trånga gränser.

— Huru länge dröjer det, innan vi få se utgången? frågade han långsamt.

— En Qerdedels timme, svarade Yanloo. — Tilldess måste ni hafva tålamod.

— Tålamod! upprepade Drake, i det han nu omsider lemnade härden. — Hvad betyder en fjer-dedels timme för den, som i långa år väntat och förbidat. . . för den, som.af sin andes finaste nerver oupphörligt måst tvinna nya strängar åt tålamodets båge, sedan de gamla af ständig spänning brustit? Är ni alkemist och har likväl icke erfarit denna retelse, som dag och natt stör kroppens och själens hvila? Har ni ej som jag, utmattad af nattvak, studier och misslyckade försök misströstande vändt er bort från degel n, för att i nästa ögonblick åter längta dit? ... Jag talar så till er, ty ni måste hafva erfarit detsamma som jag ... Men aldrig, min herre, aldrig har ni bragt eller kan

nå-gonsin bringa denne Molock så stora offer som jag har gjort!

Vanloo trodde sig förstå andemeningen af dessa ord.

— Jag har offrat honom en furstlig förmögenhet, sade denne setjnare. — Har ni kunnat offra mer?

— MerI svarade Drake med nästan högtidlig tonvigt och ryckte kapuschongen från sitt mörka an-sigte. — Mitt valspråk är: A ut Ccesar aut nihil*). Antingen skall jag nå lyckans högsta spets eller störtas i förderfvets djupaste afgrund ... Se här, fortfor han, i det han under det bord, framför hvilket han stod, framdrog en flaska och en bägare, — här äro drufvor, som mognat under söderns himmel och insupit strålarne från en varmare sol! Låtom oss dricka, mynher Vanloo! Med dessa safter Jif-var jag under nattens timmar de slappnade nerverna, det svigtande modet. Mynher Vanloo, låtom oss dricka tvemännings, ur samma bägare, likasom vi dricka lif eller död ur samma vetandes källa!

Drake fyllde bägaren till randen och tömde den i ett drag. Allt vittnade, att han befann sig i en häftig själsspäniiing . . . måhända hans vanliga tillstånd, ehuru han utanför väggarna af sin hemliga verkstad visste undertrycka dess yttringar. Hans ansigte liknade då en orörlig mask, men en mask, som blifvit aftryckt på en i förtviflans känslolöshet döendes anletsdrag.

Vanloo förebar något skäl, hvarigenom han, utan att såra sin värd, kunde tillbakavisa denna inbjudning.

— Jag måste i sanning beundra er, sade han derefter, — då jag nu finner, att ni med en så gränslös hängifvenhet egnat er åt forskningen efter fullkomlighetens tinktur och likväl förmår lägga förnuf-

*) Allt eller intet!

Fribytaren, 5tets band pä denna ädla passion, när andra värf påkalla er uppmärksamhet. Få äro de af våra med-bröder, som förmå detta. Ni gör utländska resor, ni sköter edert jordbruk; med ett ord: ni lefver äfven utanför väggarne af er tysta verkstad . . .

— Och niP inföll Drake. — Är ni ej lika if-rig forskare som jag? Och likväl lefver ni i stora verlden; ingen skulle ana, att ni egnar er åt de hemliga studierna!

— Mina tankar äro dock sällan långt borta från desamma.

— Vet ni, om det icke förhåller sig så äfven med mig? fortfor Drake och tömde ännu en bägare.

— Vet ni, om jag ej med mina resor och öfriga sträfvanden haft till mål att anskaffa näring åt den omättlige degeln? Men jag har dock ett högre mål än detta. Hvad är guldet annat än ett medel att beherska verlden? Mitt horoskop är ställdt: jag är född att befalla, kufva, krossa eller gå under . . Och detta hafva ej blott stjernorna förutsagt; jag känner det i min egen barm.

— Ni är en besynnerlig man, min ädle värd. Ödet synes ej hafva anvisat er den rätta platsen inom menniskornas verld.

— Är ödet en makt, som för oss alla i ledband? Eller kunna ej starka andar länka dess gång? Fattas ej dess domslut just i de väldiges egna hjer-nor? Vi fa se!. .. Men tiden är inne att förnimma, om elden i vår härd vill utlemna den gyllene nycklen till vår gåta. Eller hvad säger ni?

— Tiden är inne. Lyft degeln från härden och undersök dess innehåll!

— Är ni öfvertygad om en lycklig utgång?

— Var lugn: jag känner kraften af rabbi Chis-dai ben Israels tinktur.

— Vi få se! sade Drake i högtidlig ton och gick fram till härden. Han aflyfte degeln och betraktade en stund dess innehåll, utan att dragaanden. Derefter tog han en lancett, letade med den i askan, och bottenfällningarne, tilldess han funnit en fast massa, den han nu grep med en tång och neddoppade i vatten. Sedan den svalnat, undersökte han den med feberaktig häftighet och utbrast plötsligt:

— Det är guld.

— Jag lyckönskar er och mig, sade Vanloo, — deröfver att jag nu skingrat edra tvifvel och gifvet er ny kraft att i förening med mig arbeta i vår vetenskap. Vi veta nu, att gåtan *kan* lösas af dödliga, och vi hafva för våra forskningar en utgångspunkt, som ingen alkemist före oss någonsin egt.

Medan Drake var sysselsatt framför degeln, hade Vanloo åter dolt den lilla metallstafven i sina kläder.

— Och denna, sade Drake, i det han fattade silfverflaskan, — denna lilla tingest innesluter den största af alla jordiska hemligheter! I dess färglösa droppar flyta de ädlaste elementerna af vår planets beståndsdelar, vår jords jungfrublomma! I den finnas samlade några af de jordytans få atomer, som ännu ej blandats med de förgängliga varelsernas stoft, ej fuktats af blod eller tårar, utan bibehållit sin ursprungliga renhet.

— Det är lifvets panacé, den samma perfektionstinkturen, sade Vanloo, — och såsom sådan besitter den alla de egenskaper, som tillskrifves den af Paracelsus och andra adepter. Ej blott att den eger kraft att förvandla oädla metaller i guld; den renar äfven vätskorna i menniskokroppen, ökar verksamheten i dess funktioner, förädlar dess nervfluidum, gör musklerna mera elastiska ... med ett ord: den föryngrar. Önskar ni blanda en droppe af denna saft i ert ädla vin, så skall ni snart finna er förflyttad några år närmare er ungdom. Det finnes ännu dårar, som tror att ett rost gifves, som kansönderfräta Dödens lia... ni har utan tvifvel hört talas om de Spanjorer, som omkommo i Amerikas skogar under sökande efter odödlighetens källa; vi deremot, som veta, att vetenskapen endast kan upptäcka och begagna, men icke korsa naturens lagar, vi uppgifva hoppet om jordisk odödlighet och åtnöja oss med en begränsad föryngring ...

— Nej, utbrast Drake, — denna saft är för dyrbar att användas för ett dylikt ändamål. Hvarje droppe skall obrottsligt tjena oss i våra forskningar. Ni äger ju, utom denna...

— Ännu en liten flaska, ja! Men den kommer aldrig ur mitt våld: den är vilkoret för min makt: med den fyller jag min tömda kassakista: med den skapar jag bröd i ödemarken och guld af stenar.

— Men denne rabbi Chisdai ben Israel, som egde den stora hemligheten, hvaraf kom det, att han ej begagnade den till sin lycka och storhet?

— Ah, sade Vanloo, — ni har ej öfvervägt, med hvilken fara egandet af denna hemlighet är förbundet: det märker jag af er fråga. Inser ni ej, att den verklige guldmakaren är fågelfri i samma ögonblick han blifvit känd såsom sådan? De rike äro hans dödsfiender, ty deras rikedom grundar sig på guldets närvaro i deras egna och frånvaro i alla andras händer; guldets värde sjunker i samma mån, hvari dess myckenhet tilltager, och om guldreceptet en gång blir allmännare bekant, skola dessa skatter, öfver hvilka de girige rufva, förvandlas till aska i deras händer. De fattiga åter skola jaga guldmakaren såsom ett vildt djur; de skola intränga i hans sängkammare och med knifven på hans strupe affordra honom hans konst. Han är förlorad, om ej den konung eller furste, i hvars land han lefver, tager honom i sitt beskydd; men detta beskydd lemnas honom då mellan tjocka murar, fjerran från alla likar, der han, sålänge han lefver, måste arbeta, för att fylla sin beskyddares skattkammare, medanalla andra konungar och furstar af fruktan för dennes vexande makt skola trakta efter den inspärrades lif. Den lyckligaste lott, en upptäckt adept har att vänta, är lifstidsfängelse i ett torn, vid hvars port lönnmördare lura. Ni förstår nu måhända, hvarför rabbi Chisdai ben Israel fruktade att väcka uppseende. Jag har förut berättat, huru tinkturen kom i mina händer. Rabbinen hade på sina handelsresor vågat sig in i Spanien. Inqvisitionens skarpa ögon genomskådade dock hans förklädnad, och den gamle mannens lott hade blifvit att figurera vid nästa autodafé, om ej det allsmäktiga guldet hemligen öppnat hans fängelses port och genom tusen faror banat honom väg till Cadiz, der han räddade sig ombord på mitt fartyg. Jag lofvade att föra honom till Holland, det Förlofvade Landet för vår tids Israeliter. Då han emellertid under sjöresan insjuknade och kände dödens annalkande, upptäckte han för mig de begge silfverflaskornas märkvärdiga innehåll och gaf mig dem af tacksamhet för den tjenstvillighet, jag visat honom. Men sjelfva sättet, hvarpå denna tinktur tillverkas, *guldreceptet*, är en hemlighet, som han tog med sig i den graf, jag beredde hans lik under böljorna.

— Att ni ej aftvang honom denna hemlighet! utbrast Drake.

— Hvad fruktar en man, för hvilken grafvens dörr redan är öppnad? Och för öfrigt skulle ingen tortyr förmått aftvinga honom den. Han sade kort före sin död till mig: »Jag har hunnit alkemiens slutpunkt: jag är adept. Men döden skall trycka inseglet på min hemlighet. Om jag upptäckte den, skulle jag blifva mitt folks förbannelse och göra det större skada än den, som folkens alla tyranner, från Nebukadnezar till de nu lefvande, tillfogat det. Ty mitt förströdda folks styrka ligger numera ej i spjut och stridsvagnar: den sköld, det håller mot sina förföljare, den planka, hvarpå det sväfvar blandÖdets bränningar, det nya Zion, det uppbyggt mot Filisteerna, är guldet. Jag vill ej rycka från den biltoge den staf, på hvilken han fortsläpar sig under sin vandring bland obarmhertiga främlingar, jag vill ej stenlägga den åker, i hvilken ensamt mina fäders säd kan uppspira och fortlefva. Min konst skall dö med mig" ... Och nu leka polyperna i hafvets djup med en hufvudskål, inom hvilken det stora problemet löstes. Vår uppgift är att genom en kedja af experimenter utröna, hvarutaf rabbinens tinktur består. Det är för detta ändamål jag med nöje tager edra kunskaper och er tid i anspråk. Min egen tid är upptagen af mångahanda sysselsättningar; jag hinner blott utkasta planen för edra undersökningar och ställa dem under den kontroll, som jag för min egen räkning anser nödig. Jag ämnar blifva en ofta sedd gäst i ert hus, men ej er daglige medarbetare inom dessa väggar. Ni förstår mig nu.

— Ja, svarade Drake; — Och omkostnaderna för dessa rön ...

— Bestrida vi gemensamt... hälften var!

— De torde uppgå till stora summor...

— Det är sannolikt. Vi skola närmare kunna beräkna dem, sedan vi gjort vår första undersökning. Ni är ju nöjd med denna öfverenskommelse?

— Ja, sade Drake betänksamt, och han tillade för sig sjelf:

— Om min förmögenhet spränges på försöket, så skall statsstrecket inbringa mig en ny. Och om statsstrecket misslyckas, nåväl, då antingen faller mitt hufvud under bilan eller jag räddar mig undan på hafvet...

Vanloo afkastade nu alkemistkappan, sade sin värd farväl och beledsagades af denne utför vindeltrappan till en bakport, genom hvilken han nu, i nattens mörker, aflägsnade sig. Hans häst väntade honom i ett torp, beläget ett stycke från herregården.Men Drake återvände till tornkammaren, satte sig på sin vanliga plats i den gamla soffan, der han så ofta förnött nattens timmar med studium af alke-mistiska skrifter, samt framtog några bref från riksrådet Bengt och andra sammansvurna. Han hade läst dessa bref förut, men genomögnade dem åter, likasom för att genom denna läsning invagga sig i de drömmar, åt hvilka han älskade att öfverlemna sig. Han lutade sin bleka, i förtid fårade panna i handen och satt så, tilldess lampans döende sken efter en sista flämtning slocknade och lemnade honom i mörker. Han steg nu upp, drog at sidan luckan till kammarens ena fönster och stirrade på stjernhimme-len, som för honom, likasom för flertalet af hans samtida, var en mystisk skrift, ur hvars lysande hi-eroglyfer de dödliges öden kunde utletas. Hans blick följde en stund Saturnus, som med rödaktigt olycksbådande sken lyste vid horisonten i Oxens stjern-bild, tilldess den vid sidan af den gnistrande Alde-baran försvann bakom skogen i vester.

Derefter sköt han åter luckan för fönstret och återvände, utan att tända lyktan, till sin i en annan del af huset belägna sängkammare, sedan han med vand hand kringvridit nyckeln i jerndörren till tornet.J?tt aftoitcirhei.

Några dagar hafva förflutit efter Vanloos besök i Drakes laboratorium.

I sitt lilla kabinett, väl möbleradt efter den tidens smak och prydt med takmålningar, som föreställa händelser ur Frälsarens lefnad, sitter fru Agnes Drake med sin dotter, den lilla Hedvig. Fru Agnes' ögon lemna ibland det broderi, hon håller i handen, för att se i den bok, i hvilken flickan nu under sin mors ledning lär sig att läsa innantill.

Med denna sysselsättning fördrifver fru Agnes en timme af den långsamt skridande dagen. Och då Hedvig tröttnat vid läsningen, deltager modren i hennes joller och betraktar med vemodigt leende hennes lekar.

Kärleken till detta barn är det enda band, som fa&ter fru Agnes vid lifvet. Utan detta skulle jorden för henne vara

en ödemark.

Hon har i dag, som vanligt, sett sin man endast vid middagsbordet. Men han har vid detta tillfälle troget fasthållet bondpraktikans föreskrift natt låta maten tysta munen»: han har icke yttrat ett enda ord, som ej nödvändigt framkallats till svar på fru Agnes’ med tveksam och fruktande röst fram-stälda frågor. Hans blick har som vanligt varit mulen, hans tankar fjerran från omgifhingen.

För flera år tillbaka vågade fru Agnes en gång bedja honom om hans förtroende ; hon ville lära känna de bekymmer, som synbarligen fördystrade hans lynne, för att, såsom en trogen maka, dela dem med honom. Hon hoppades kanske tillochmed att kun-na alldeles förjaga dem, ty hon tviflade då ännu icke på sitt inflytande öfver hans hjerta. Men det det sätt, på hvilket han tillbakavisade hennes bön,öfvertygade henne, huru djupt hon bedragit sig. Och alltsedan erhöll hon dagliga bevis på mannens tilltagande köld; hon fann med förskräckelse, att hans kärlek blott varit en flyktig passion, som hastigt brunnit ut och lemnat rum åt liknöjdhet. . . kanske tillochmed at harm och ruelse.

Hon hade nu längesedan upphört att hoppas på en lycklig förändring i detta tillstånd. Drakes kalla höflighet mot sin hustru öfvergick småningom till bitterhet, ja till hårdhet, då han utan skäl började misstänka,- att* fru Agnes sökte utforska de hemliga sysselsättningar, i hvilka hon anade, att grunden låg till hans förändrade sinnelag.

Det hade nu slutligen gått derhän, att den arma qvinnan fruktade sin mans närvaro, darrade vid ljudet af hans steg och bäfvande undvek hans dystra, iskalla blick. Hennes helsa blef vacklande, hennes yttre behag härjades af själslidanden; i hvarje ögonblick nedtyngde henne den visshet, att hon för sin man endast var en börda, från hvilken han önskade att blifva befriad.

Med' denna önskan öfverensstämde hennes egen längtan. Men endast döden kunde bryta den olyckliga förbindelsen . . . och om döden kunde hon ej bedja, sedan hon betraktat sin dotters ansigte, på hvilket hennes sista blick hvilade, innan hon öfver-lemnade sig åt en orolig slummer; med en sådan bön kunde hon ej möta dagens stråle, sedan den lilla Hedvig från sin korgsäng bredvid modrens läger räckt henne sin famn till morgonhelsning.

Vi nämnde, att fru Agnes befann sig med Hedvig i sitt kabinett. Dörren till detta öppnades, och herr Gustaf Drake inträdde. Sådana besök voro sällsynta .Fru Agnes blef derför öfverraskad och sannolikt icke angenämt, då hon riktade en skygg blick på sin mans af nattvak och grubbleri förslappade anletsdrag, från hvilka hvarje leende, hvarje vänlig mine på åratal varit bannlyst. Ehuru Hedvig stundom var föremålför fadrens smekningar, delade hon instinktmässigt sin mors fruktan. Hon afbröt sina lekar och ställde sig tyst i en vrå af kammaren, i hopp att besöket snart skulle taga slut.

— Jag kommer, sade Drake, ,— för att fullgöra en skyldighet, som dina påpassliga domestiker försummat. Jag vill underrätta dig, att du har gäster att emot taga. Vår granne Vanloo, den holländske magnaten, hedrar oss med ett besök. . och hvad-som måhända ännu mer intresserar dig: en släda från Signildsborg stannade just nu på borggården; din väninna, friherrinnan har, åtföljd af sin son och den unga fröken Skytte, hitkommit. .. just i en lycklig stund, ty jag känner mig mer hågad än vanligt att se grannar omkring mig. Jag hoppas, att du befinner dig i samma lyckliga sinnesstämning.

Utan att afvakta svar, gick Drake att emotta-ga sina gäster. Agnes kände sitt hjerta klappa vid ljudet af Vanloos namn; hon gjorde ett pinsamt försök att synas glad, lemnade kabinettet och gick sina gäster till mötes. Vanloo stod framför henne; hans yttre forrådde vanlig kall artighet, då han bugande fattade värdinnans haud, men hans blick trängde forskande in i hennes, och hon tyckte sig känna, huru den genomskådade hvarje hemlighet i hennes hjerta, räknade hvarje lidande, som tärde på dess fibrer. Och likväl var denna magiska blick icke tryckande, icke inqvisitorisk; den var på ett underbart sätt svalkande och upplifvande; dess tysta språk talade om en öfverlägsen ande, som, deltagande för en svagare, ville meddela den af sin kraft att tåligt bära sitt öde. Agnes skulle icke blifvit förvirrad, om ej dessa ögon på samma gång upplif-vat hågkomster från hennes ungdom, hvilka tidernas vexlingar aldrig fullkomligt utplånat, och väckt a-ningar, som i trots af sin ytterliga osannolikhet ej läto tysta sig.

Ur denna förvirring hjelpte henne friherrinnanSkytte, som helsade sin väninna med en kyss på kinden, enligt tidens sed, och dermed riktade hennes uppmärksamhet åt de öfriga gästerna. Fru Agnes anmärkte, att fröken Maria blifvit ovanligt blek och frågade deltagande om hennes helsa; men fröken Skytte försäkrade gladt, att hon aldrig befunnit sig bättre än nu. Härefter beledsagade värden och värdinnan sina gäster till ett rum, som var lagom stort, for att den lilla kretsen skulle känna det hemtref-ligt, och hvars gyllenläderstapeter vänligt upplystes af en brasa från den stora, med pseudogötiska ornamenter utsirade kaminen. Här slog man sig ned i väldiga länstolar, i hvilkas svällande dynor var inväfdt eller broderadt ett helt Arkardien af flöjtblåsande herdar och herdinnor, som buro lam i sina armar, såsom en sednare tids damer buro sina mopsar. Det aromatiska théet hade ännu lika litet som kaffet hunnit göra sig hemmastadt inom sällskapskretsarne, men man saknade det icke - af det enkla skäl, att man ej kände det; man lifvade i stället sällskapsglädjen med lätta viner, som flitigt götos i de slipade glasen.

Samtalet, som i början vidrörde Adolfs och Marias fard under yrvädret och andra händelser för dagen, blef efter hand ganska lifligt och underhållande. Vanloo berättade reseäfventyr med ut-märkt behag, fröken Skytte inströdde skämtsamma frågor, Adolf blixtrande infall; värden sjelf visade ett så briljant lynne, att fru Agnes i hemlighet förvånades deröfver. Men genom denna glädje gick det stundom likasom en fross-skakning; skämtet hvilade väl icke, ty det flög från mun till mun, men hos hvarje enskilt, om vi undantaga den goda friherrinnan och den lilla Hedvig, inträdde ögonblick, då han erfor en förstämning i sitt inre. Det var måhända yttringarne af en andlig-elektrisk process, som'uppstått derigenom, att en krets knutits af personer, hvilkas själar, alltefter deras olika gradaf fräudskap eller fiendskap, utöfvade ömsesidig dragningskraft eller stötte hvaranda tillbaka.

Nu utbad sig värden att få höra en sång af fröken Skytte, hvars röst och förmåga att handtera cithran voro väl kända från afton cirklar ne på Sig-nildsborg. På en vink af modren skyndade Hedvig efter dennas cithra, med hvilken hon stundom plägade förljufva någon enslig aftonstund och roa sin dotter. Instrumentet öfverlemnades åt Maria, som tankfull slog några ackorder på densamma och deref-ter sjöng följande sång, som med vissa förändringar till sin form här återgifves;

En dröm.

Se, vesterhafvets vågor

I purpur gunga och i gyllne lågor

Och leka med hvarandra

Kring ön, der mina Ungdomsminnen vandra!

Så väll af fröjd, mitt segel,

Och sväfva dit på oceanens spegel 1 De vinka mig: jag ilar dem till möte Att sjunka, barn på nytt, i deras sköte.

Hur strandens klippor blänka

I rosigt sken, och skuggorna sig sänka

Att famna stilla dalar

Och skrida genom palmers pelarsalar!

Hur mystiskt dunkla parker

Stå drömmande bland solbeglänsta marker!

Hur djup är tystnaden, hur ljuf är friden!

Här hvilar vällustdrucken sjelfva Tiden.

Och från de gröna kullar,

Erån blomsterfält, der bäckens azur rullar,

Från strand, der insjön hvälfver Melodisk våg och silfverdimman skälfver.

Och från de mörka dungar,Der frukter svälla och lianer gunga,

Gestalter vinka. Deras drag jag känner:

Det är min flydda barndoms flydda vänner.

Och han, hvars bild mig gläder,

Då natten vallmokransad till mig träder,

Hvars minne äunu blandas

1 hvar min dröm, då morgonhimmeln randas,

Han är ej död! Han sluter

Sig till mitt bröst, hans lockars svall sig gjuter

Kring mina, och som forr hans purpurröda,

Hans friska läppar emot mina glöda.

Vid sidan af hvarandra

Vi saligt drömmande kring fälten vandra,

Och såsom fläktar friska

Vid månens sken i trädens kronor hviska,

Så hviska vi om öden,

Vi delat förr, om kärlek in i döden Och om den ed, vi svuro, att som flamman Med flamman enas, evigt smälta samman.

Men nattens timmar komma,

Och himlens stjernfält står på nytt i blomma, Då med en kyss, den sista,

Han flyr... och mina drömmars länkar brista.

Hvar är jag? Dystra vårdar

Sig te kring mig, jag är i Dödens gårdar;

Jag slumrat på min älsklings hvilokulle,

Der blott en blomma jag mig hemta skulle.

Till verklighetens strider

Flyg, tanke, åter från förflutna tider!

Till stormens famntag ila,

Se*n nu den hemtat elyseisk hvila:

En hvila, ack, för stunden,

Ty vid ditt ödes kedja är du bunden!Af deii deu flygt är läukad öfver hafven, Tills mattad vinge sänks mot djupa grafven.

Maria hade sjungit ur sin egen själ; det röjde de mältande tonerna, den drömmande blicken, den bleka kinden; och då hon lade bort cithran, ljöd en eft rklang af dess ackorder i mer än ett hjerta.

Det fanns i denna krets tvenne personer, hos hvilka Marias sång väckt alldeles likartade känslor. Den hade återfört dem till den tidpunkt af deras lif, hvars minne för dem var det heligaste och på samma gång det bittraste,

och derigenom erinrat dem om deras första lycka och oersättligaste förluster.

Dessa begge voro Agnes Drake och Yanloo.

Gustaf Drake hade funnit större behag uti att betrakta sångerskan än lyssna till sången, hvars känslopjunk han ej förstod. Kall för qvinlig skönhet, förvånades han sjelf deröfver, att hans blick så gerna hvilade på den unga flickans ansigte, och han började tro på en själsfrändskap mellan sig och hen-n e, då han betraktade sångerskans uttrycksfulla min-spe, som hos henne lät ana glödande lidelser, liknande hans egna, om också riktade åt ett helt annat mål. Han jemförde den yppigt sköna flickan med sin maka, hvars skönhet blott var en sådan, som själens längtan till himmelen sprider öfver dess tynande omklädnad . .. och han fördömde i tysthet ännu en gång den enda svaghet, hvartill hans hjerta någonsin gjort sig skyldigt. Omedelbart förknippade sig med denna jemförelse tankar på hans framtidsplaner. Han öfvervägde, huru lös den förbindelse var, hvari han stod till sitt partis öfverhufvud, riksrådet Skytte, och huru sannolikt det vore, att denne en gång skulle behandla honom såsom ettverktyg, obehöfligt sedan *det blifvit begagnat, om ej starkare band sammanknöte deras intressen.

Men han, at hvilken Maria i hemlighet egnat sin sång, han, hvars gestalt hon gaf åt den älskling, som i sången var död för henne och endast besökte henne i hennes drömmar, han var med sina tankar fjerran; de hade på vågorna af Marias toner sväf-vat till — Ellen. Lyckligt för Maria, att hon ej kunde genomskåda hans inre! Nu varsnade 'hon blott ett svärmiskt drag öfver hans panna . . . det var en verkan af hennes sång, och denna tanke svalkade ett ögonblick hennes barm. som alltsedan det förfärliga nattäfventyret varit tummelplatsen för de vildaste lidelser. Hon hade i det högtidliga ö-gonblick, då hon redan sagt farväl åt lifvet, yppat sin hemlighet, bekänt sin kärlek .. . men han hade endast haft en hård förebråelse till svar, han hade tillochmed förgätit dessa ord, som frampressats ur ett under dödens kalla hand ännu kärlekslågande bröst. En qvinna, mindre stolt, mindre skön och firad än Maria, skulle aldrig förlåtit detta; och Maria befann sig just i det tillstånd, då en gränslös kärlek och ett lika gränslöst hat kämpa om öfver-vigten. Men den förra hade hitintills behållit segern, ty ännu glimmade en gnista under askan af hennes utbrunna förhoppningar.

En liten paus hade efter Marias sång inträdt i samtalet. Den bröts af Vanloo med föijande anmärkning :

— Den dröm, ni här skildrat, min fröken, tor-do vara ett uttryck af den längtan, hvarmed den i lifvets strid fördjupade menniskan blickar tillbaka på den tid, då hennes hjertas illusioner ännu ej blifvit förstörda af verkligheten och hon med ungdomligt mod trotsar på sin ännu oförsökta kraft. Ni sjelf befinner er ännu i denna lyckliga period. Men för den, som redan har den långt bakom sig och sett sina förhoppningar vissna, är det farligtatt ofta blicka tillbaka på det förflutna. Den hvila, hon derigenom heratar, är förslappande, i stället för upplifvande: hon bringas derigenom till att jemföra hvad hon måst försaka med hvad som ännu återstår henne att vinna, och det sednare kommer att synas henne så obetydligt, att hon lätt förledes att anse hela sitt lif förfeladt.

— Ni har rätt, mynher Vanloo, inföll Drake;

— er anmärkning träflar icke blott in på den, som sett sina lysande drömmar förblekna, utan kanske ännu mer på den, som fått sin ungdoms första o-öfverlagda och okloka önskningar uppfylda.

Agnes Drake förstod betydelsen af dessa ord; de trängde som en dolk in i hennes hjerta.

Äfven Vanloo uppfattadé den; det antyddes af en hastig rynkning af hans mörka ögonbryn.

Samtalet skulle afstannat, om ej de öfriga närvarande sörjt för dess fortsättning i en lättare stil.

— Apropos af ungdom, sade friherrinnan Skyt-te, — erinrar jag mig just nu, att det snart är din födelsedag, Maria.

— Det är sannt , tant; jag fyller om några dagar tjugo år.

— Tjugo år! inföll Adolf. — Det är ju en rätt ansenlig ålder. Och nästa år vid samma tid fyller du tjugoett.

— En mycket upplysande och förnumstig anmärkning . sade Maria skrattande.

— Och året derefter tjugotvå, fortfor Adolf.

— Jag betviflar icke din förmåga i räkning, bäste kusin.

— Hvad tiden går fort! fortfor Adolf med en komisk suck. — Jag kommer ovilkorligt att tänka på lifvets förgänglighet, ungdomens korta blomst-ring . . .

— Alltför sorgliga tankar!

— Men mycket vigtiga, anmärkte friherrinnan;

— de unga tänka dem endast alltför sällan.— Så är ej förhållandet med mig, min mor, försäkrade Adolf. — Dessa tankar återkomma hos mig ofrivilligt, hvarje gång jag ser en blomma, en fjäril, en vacker flicka eller, hvad annat naturen skapat, för att glänsa och försvinna.

— Jag beklagar dig, Adolf, sade fröken Skyt-te, — ty om så är, måste du vara odrägligt vemodig, i synnerhet om sommaren, då du hela dagen ser blommor och fjärilar.

— Visserligen, men jag tröstar mig med vissa andra betraktelser, såsom att blomman njuter af solen, daggen och vinden, och fjäriln åter af blomman, utan att behöfva sörja för morgonflagen. De fröjdas åt sin tillVaro, tilldess frostnatten skördar dem. Icke så den stackars flickan. Hennes lif och hennes blomstringstid hafva, enligt naturens vanliga lopp, sinsemellan ganska olika längd. Vid tjugo år äro hennes behag i sin fulla utveckling. . . några år derefter börja dessa behag redan förlora sin första friskhet. . . ännu några år, och de äro vackra ruiner ... så förflyta åter några år, och hon närmar sig den typ, som vi tänka oss under namnet matrona. . . derefter inträder hon i ett stadium, då åldern släcker glansen i hennes ögon och plöjer fåror i pannan. Mer än hälften af qvinnans lif faller inom ålderdomens råmärken.

—. Mycket djupsinniga betraktelser, inföll Maria, — men jag tror, att du ej behöfver leta länge, för att finna mer roande samtalsämne.

— För den unga flickan, fortfor Adolf i halft gäckande ton, — gäller mer än för någon annan regeln att begagna sig af ögonblicket. Tiden flyr, och hvarje minut n^fmar henne med stora steg till den gräns, der beundrarnes antal minskas, tilldess hon slutligen står öfvergifven af dem alla och endast har den bittra förebråelsen qvar, att hon försummat den rätta tiden att grundlägga sin lycka. ^

— Du talar så salvelsefullt, som om du sjelffraktade att blifva en jungfru på öfverblifna kartan, sade fröken Skytte, som synbarligen plågades. af detta samtal.

Yanloo tog nu till ordet, i det han vände sig till Adolf.

— Ni skämtar utan tvifvel, min unge vän. sade han — eller ock har ni mycket dimmiga föreställ ningar både om qvinnans värdighet och om hennes lycka. Skulle ni sjelf önska till maka en qvinna, som följer den regel, ni här uppställt? — Skulle ni kunna älska en flicka, hos hvilken den oberäknande känslan, den om morgondagen obekymrade ungdomsglädtigheten, det oskuldsfulla sinnelaget utträngts af en feg fruktan för naturens gång och en kall berakniug, huru hon skall grundlägga sin så kallade lycka? Och hvartill tror ni väl, att qvinnans såväl som mannens lycka består? Svaret på denna fråga har så ofta blifvit gifvet både af eftertanken och erfarenheten, att vi ej ens samtalsvis borde missbruka detta ord. Jag förbiser ej, huru mäktigt det inflytande är, som gynnsamma yttre omständigheter utöfva på menniskans sinnesfrid, men lyckan skapas ur hennes eget hjerta. Yill ni der-för uppställa för er kusin och er sjelf en regel, värd att följa, så välj till exempel denhär, ehuru den ej har förtjensten att vara af er egen uppfinning: »Bevara ditt hjerta, ty derutaf går lifvet!» . . . Och er, min fröken, försäkrar jag, att jag under min temli-gen händelserika och omvexlande lefnad träffat några, om också fa lyckliga menniskor, och att bland dem äfven funnits fattiga, ensamma och åldriga qvinnor, just sådane, som enligt ert uttryck stannat på den »öfverblifna kartan.»

Adolf hade ämnat framkomma med någon förklaring öfver sina föregående yttranden, men Vanloo, som hade nog takt att ej låta konversationen inträda i alltför djupa hjulspår, förde genom en ledig öfver-gång samtalet på andra ämnen.Na anmälde en tjenare, att bordet var dukadt. Den lilla kretsen samlades kring sapéen. Vanloo sysselsatte sig under denna hufvudsakligen med sin ena granne, friherrinnan Skytte, och förstod så väl att leda

konversationen inom den gamla damens tankesfär, att hon derigenom ytterligare bestyrktes i sitt redan förut fattade omdöme, att den holländske magnaten var den intressantaste och mest älskvärde man, hon någonsin träffat.

Friherrinnan begagnade nu tillfallet att inhemta Vanloos åsigt i ett ämne, som mycket sysselsatte de flestes tankar och i synnerhet hennes egna, emedan hon nästan dagligen hörde det beröras af sin man och pastor Suenonius. Detta ämne, det stående themat för dagen, var trolleriväsendet. Friherrinnans fråga bragte samtalet genast inom detta område och alla, med undantag af fru Agnes och just den tillfrågade, skyndade att ådagalägga och förfäkta sina meningar. Unge Skytte åsidosatte alla betänkligheter och angrep de rådande fördomarne varmt och vältaligt; Vanloos blick riktades med intresse på ynglingen, ty ehuru de åsigter, han framställde, och de skäl han anförde, i våra dagar skulle återfinnas i hvar mans mun, klingade de i den tidens öron både djerfva och förvånande. Adolfs förnämste motståndare var hans vackra kusin, som lif-ligt understöddes af herr Gustaf Drake. Friherrinnan började redan ångra, att hon gifvit anledning till denna tvist; hon åhörde med verklig förskräckelse sin sons argumenter och tackade Gud, att lagman Johan ej var närvarande, ty Adolf hade en gång förut genom uttalande af samma sin öfver-tygelse stört hemfriden på Signildsborg och framkallat ett våldsamt utbrott af sin fars lynne.

— Mynher Vanloo, sade Adolf, sedan han med otålighet lyssnat till Drakes invändningar, — jag vädjar med förtroende till er. Med den kännedom, jag haft lyckan förvärfva af ert klara omdöme ochhöga bildning, skulle det förvåna mig, om ni ej gifver mig rätt.

— Af allt hvad ni sagt, svarade Vanloo,— förekommer mig blott ett sällsamt, och det är, att ni vädjar till andre person i en fråga, den ni sjelf skjutit inom det granskande förståndets område. Ni gör er derigenom skyldig till den auktoritets tro, som ni klandrar hos andra. För min del tror jag blott på ett trollmedel, emedan jag sjelf erfarit dess kraft...

— Och detta är? frågade flera på en gång.

— Det är helt enkelt en amulett, den jag burit alltifrån min ungdom och oin hvars skyddande kraft jag är så öfvertygad, att jag ej för något pris skall skilja mig vid densamma. Den skall utan tvifvel följa mig i grafven.

—- Mynher Vanloo, inföll Adolf, — jag finner nu med tillfredsställelse, att ni ä-r en vanlig men-niska, hvilket jag hitintills nästan velat betvifla; ni,,såsom vi alla, har edra små fördomar. Den der amuletten har således, enligt er egen mening, gjort er hård mot svärd och kulor och skyddat er i hvarje-handa lifsfaror ... eller huru?

— Den har gjort mer än detta, min vän.

— Berätta! Berätta! ropade alla.

— Nej, sade Vanloo, — lika hemlig som dess kraft är, lika hemlig är dess historia. Jag är nödsakad att afslå denna begäran.

— Men få vi icke ens se den? frågade fröken Sky t te.

— Gerna, svarade Vanloo; —jag vill blott i förväg säga, att dess yta éj motsvarar dess inre värde. Deruti liknar den tnycket annat.

Vanloo bar kring halsen en massiv guldkedja, hvars länkar försvunno under hans Hfrock. Han uppknäppte denne och lossade från kedjan en liten silfverring, som han nu räckte till frökeu Skytte.Hon betraktade nyfiket den beprisade amuletten och lemnade den derefter till sin granne. Så gick den ur hand i hand och kom äfven till fru Agnes.

Samtalet fortgick emellertid, och ingen märkte, att fru Agnes hastigt skiftade färg, då hon betraktade ringen . . . ingen mer än Vanloo, och han kände äfven en darrning af hennes hand, då hon återställde amuletten till sin egare, som återgaf den dess plats på sitt bröst.

Supéen var nu slutad, och kort derefter afläggs-nade sig Sign ildsborgsgäst erna, sedan friherrinnan erhållit

Vanloos bestämda löfte att snart besöka hennes familj. Äfven Vanloo sade farväl; i det ögonblick han tryckte värdinnans hand, gjorde hans ögon en tyst fråga, om hans närvaro stört ett älskadt hjertas inre frid. Svaret blef en obeskriflig blick af vemodig glädje, som spridde en klar återglans på Vanloos panna.

Då Drake befann sig ensam med sin hustru . . . den lilla Hedvig hade redan gått till hvila . . . fattade han hennes arm och gick tigande vid hennes sida några slag fram och tillbaka genom rummet.

Agnes undrade, hvad denna ovanliga förtrolighet skulle betyda, då Drake stannade med henne framför en spegel.

Agnes ryste, då hon såg sin bleka, andelika bild bredvid sin mans, öfver hvars mörka och slappa anletsdrag i detta ögonblick sväfvade ett bittert leende.

— Se, sade han, — en tafla af tvenne lyckliga makar!

Med dessa ord lemnade han rummet och begaf sig till sitt laboratorium, der han, i afvaktan på Vanloos återkomst började träffa förberedelser till nattens arbete.

Sedan Vanloo ridit ut genom borggårdens stora port, hade han nemligen tagit en omväg,! lemnat sin häst i det närbelägna torp, der han plägade härber-gera den, och till fots återvändt till Sjövik, i hvars östra tornflygel han inträdde genom en bakdörr, till hvilken Drake lemnat honom nyckeln. Han fann denne sysselsatt med ugnens eldning, och natten tillbragtes nu med den första undersökningen af rabbi Chisdai ben Israels guldtinktur.

XI.

jNffrifilom.

Sedan pastor Suenonius lemnat Ingrids koja och underrättat sin vän länsmannen, att denne följande dag åter skulle infinna sig i prestgården, för att såsom pastorns vittne åtfölja honom på de återstående visitationerna hos socknens för hexeri misstänkta qvinnor, styrde han kosan mot sitt hem, för att vid middagsbordet styrka sig med lekamlig spis.

Så nitisk tjensteman, länsman Askelin annars var, skulle han gerna velat undandraga sig detta åliggande, men pastor Suenonius hade förevisat honom en skriftlig befallning från lagman Skytte, och länsmannen måste således foga sig efter omständig -heterna.

Suenonius sysselsatte sig under vägen medhvar-jehanda betraktelser. Han talade för sig sjelf, och de väldiga Lunkentussteg, med hvilka han klef framåt genom de på vägen hopade drifvorna, vittnade mindre om hans längtan efter middagsbordet, än om ett i häftig rörelse försatt sinne.

Det var hans fasta öfver tygelse, att de förföljelser han nu på eget bevåg öppnat, sedan han länge väntat på uppmaning dertill från sina förmän inom kyrkan, voro för Gud ett behagligt verk, nöd-vändigt påkalladt af tidens kraf. Och den tanke, att mörkrets furste i honom, Suenonius, funnit en farlig motståndare, uppfyllde honom med en sådan stolthet, att om han nu på vägen mött den lede frestaren i egen person, skalle han icke vikit ett steg, utan med brinnande stridslust slungat mot honom de bibelspråk, som han för detta möjliga fall samlat och hade i beredskap.

Suenonius förbisåg emellertid icke, för hvilken fara han utsatte sig genom sitt nit. Det var ju naturligt, att afgrunden skulle rikta sina hvassaste pilar mot en så fruktansvärd fiende och genom svåra hemsökelser bemöda sig att afskräcka honom från sin påbörjade verksamhet. Suenonius fruktade det värsta för sig sjelf, sin familj och egendom och kunde endast döfva denna fruktan genom att egga sin fanatism.

Att finna retelsemedel för denna var honom icke svårt. De funnos sä att säga i den luft, han inandades.

Historien vittnar, att menniskoslägtet tid efter annan hemsökes med en andlig pest, hvars smittoämne likasom sprides med de luftströmmar, som om-gifva vår planet. Dessa sjukdomsfrön hafva måhända alltid varit desamme, ehuru de symptomer, de framkallat, i olika tider varit ytterst olika, alltefter beskaffenheten af den andliga jordmån, i hvilken de fallit, och denna förändras nnder tidernas lopp.. Slägtets andliga utveckling fortgår genom olika stadier, och i hvart och ett af detta äro vissa föreställningssätt, en viss själsriktning öfvervägande. Af denna

bestämmes sjukdomens gestalt. Smittoämnets egenskap synes nemligen vara att utveckla det sjukliga i tidens andliga riktning till ett slags vansinne. Den tid, till hvilken denna skildring är förlagd; blef det religiösa vansinnets period. Religionskrigen hade nyss förvandlat det blomstrande Tyskland till en ödemark, och likasom furstars ochfolks, så vore enskiltes händer tyftade mot h varandra, hvarhelst olika^£änkesätt yppades på de religiösa dogmernas område. Men den sorgligaste symptomen af detta vansinne var det fullkomliga tyranni, en af de hemskaste bilder uppfylld inbill-ningskraft vann öfver öfriga själsförmögenheter. Verklighetens företeelser skådades af det sjukliga ögat i en förvillande belysning, lik den som blixtar under en stormig natt sprida på vandrarens väg. Man spårade öfverallt inflytelsen af onda hemlighetsfulla makter. Fasan för dessa väckte hos de flesta individer en motståndskraft, som väpnade dem med den blinda fanatismens vapen och räddade dem från att sjelfva gå under, i det de rasade mot andra. Men hos många, i synnerhet veka, qvinliga lynnen, öfvergick denna fasa småningom till en resignation, som åter urartade till slafvisk undergifvenhet under missfostren af deras egen inbillningskraft. De slöto ett slags förbund med dessa och egde i detta förhållande eri mystisk njutning, som, då det upptäcktes, straffades med döden bland lågorna. Dessa olyckliga tillhörde vanligen de okunnigaste och mest förtryckta samhällsklasser, som i sjelfva vansinnets armar funno en efterlängtad glömska af sina lidanden .

Farsoten hade sina förebud i en dyster sinnesstämning, slappad arbetslust, svindel och hysteriska anfall. Dessa förebud hade infunnit sig.i den nejd, vid hvilken vår berättelse ännu är bunden. Öfver denna trakt hvilade redan en qvaf atmosfer, som de friska vintervindarne ej kunde rensa. Menniskorna kände sig nedslagna, liksom gripna af en allmän faning om någon kommande olycka.

Att en man med Suenonii lynne, själsbildning och samhällsställning skulle vara ytterst emottaglig kör denna besynnerliga smitta faller af sig sjelf. Hans ionstitution var sjuklig och nervös, hans förstånd nskränkt, hans sinne häftigt och dystert, hans fan-tasi i hög grad retlig. Hans studier hade uteslutande varit riktade på theologien, och sin från em-betsförrättningar lediga tid tillbragte han med läsning af de digra latinska luntor, som Tysklands lutherska theologer hopskrefvo mot olika tânkandç, och i hvilka hvarje den minsta dogmatiska skiljaktighet framställdes såsom en mensklighetens lifs-fråga för tid och evighet. Anlag och studier hade med ett ord bildat honom till svärmare och fanatiker, hätsk mot enhvar, som ej delade hans öfver-tygelse, just emedan hela hans varelse sammansmält med denna, och mäktig af de största uppoffringar för den sak, som han en gång för alla omfattat.

I en sådan själ fann den smygande farsoten lätt insteg. Den utsåg offer och den u^åg bödlar, de ena och de andra smittade af samma vansinne. Suenonius skulle blifva en af de sednare. Vansinnet har redan fattat mannen; hans fantasi hvimlar af bilder utaf onda andar, trollkarlar och hexor, hans själ frossar i sina tankar på förföljelser, tortyr och flammande bål.

Och likväl är mannen i viss mening icke vansinnig, ty hans tillstånd är för sin tid normalt ; der samma galenskap smittat de fleste, är det blott den friske, som behöfver frukta dårhuset.

Suenonius var i detta ögonblick ännu mer upprörd än eljest, ty hans fåfanga hade under förhöret med Ingrid blifvit sårad i sin ömtåligaste punkt. Såväl hon som den unge Skytte hade vågat yttra ett ogynnsamt omdöme öfver de predikningar, hvarmed han Söndagligen undfägnade sin församling, och i hvilka han utandades hela glöden af sin theologiska öfvertygelse. Han ville emellertid ej tillstå för sig sjelf, att hvad han kände häröfver, var hätskhet, härledd af sårad egenkärlek; nej, det var smärta öfver tvenne själars tillstånd, af hvilka den ena redan var såld åt Djefvulen, den andra svindlande på Fribytaren. 6förderfvets brant... en smärta, desto djupare som den sednare i barndomen erhållit sin första undervisning af honom.

Upptagen af sådana känslor och betraktelser hade Suenonius nu hunnit till grannskapet af sitt hem, socknens prestgård, en liten rödmålad byggnad, belägen vid en liten bäck och omgifven af björkar. Sommartiden, då bäckens klara vatten lekte på sin hvita sandbädd och björkarnes kronor voro löfvade, bar denna boning, der den låg mellan rågfält och ängar, en så idyllisk prägel, att en förbiresande ej kunde föreställa sig annat än trefnad och en ljus verldsåskådning derinom.

Suenonius hade knappt öppnat grinden, som förde till den gräsbevexta gårdsplanen, förrän hans hustru, åtföljd af

ladugårdspigan och drängen, kom honom till möte.

Fru Suenonia var en äldre menniska, enka efter den förre kyrkoherden, och hade, enligt tidens sed och konsistorii föreskrift, såsom bihang till pastoratet öfVergått i händerna på dennes efterträdare. Detta ekonomiska äktenskap, vid hvars ingående inga andra känslor än brödkänslan gjort sig gällande, var emellertid icke olyckligt. Hon lefde i sina hushållsbestyr, han i sina embetsförrättningar och theolo-giska studier, ingendera störde den andre, och så gick dag efter dag, utan kärlek och utan kif.

— Här står vackert till, må du tro! ... med dessa ord väckte fru Suenonia sin man ur hans fantasier, — Stella har störtat i ladugården, medan du varit borta.

Suenonius blickade upp och såg framför sig sin hustru, som vred händerna af förtviflan, sin ladugårdspiga, som grät bittra tårar öfver förlusten af sin älskling, och gårdsdrängen, som med betänklig min ref sig i sitt linhåriga hufvud.

— Stella, vår bästa ko? frågade Suenonius.

— Javisst! Sådaut elände, sådant elände.— Der ha vi det, sade pastorn hastigt. — Qvinna, hafva inga andra olyckor inträffat i mitt hus, medan jag varit frånvarande?

— Är det icke nog, hvad som skett, eftersom du frågar på det sättet? . . . Stella, vår bästa ko! Nu ha vi bara Stjerna och qvigan qvar.. .

— Tyst! sade Suenonius. — Klaga icke, men bered dig att för Herrans skull lida mer än detta! Bered dig att blifva utfattig, husvill, krank . . . och klaga icke! Den som omgjordat sig med svärdet och dragit till strids mot Leviathan, får ej svigta, om ock marken darrar under hans fötter. Den onde hafver, såsom Jobs historia klarligen intygar, erhållit makt öfver våra jordiska egodelar; dem må vi i striden gifva till spillo och vaka, att han ej äfven får makt öfver våra själar. . .

— Du gör dig och oss alla olyckliga, afbröt honom fru Suenonia. — Har jag icke längesedan sagt, att något sådant skulle hända? Hvarför befattar du dig med hexor och trollkäringar? De skola med den ondes biträde hämnas och rent af förderfva oss. Käraste mani hör hvad jag ber! Jag har hvarken natt eller dag ro, sålänge. . .

— Tig, säger jag! Du talar, såsom fåfangliga qvinnor tala. Men jag tackar Gud för hvad som skett, ty nu hafva vi ett nytt bevis på kraften af hexornas afgrundskonster. Djefvulens brud, Ingrid på Tallmossen, har med sina besvärjelser dödat kon; derom kunna vi nu vittna inför tviflande menniskor. De blinde skola se och de döfve höra. Men jag skall fortsätta mitt verk och icke nedlägga svärdet, förrän de onda blifvit utrotade ur min hjord.

Fru Suenonia var ett rof för den vidskepligaste ångest, men lade dock band på sin tun^a, ty hon visste, att dess bruk här skulle tjena till intet.

Nu steg den linhårige drängen fram och sade:

— Käre far, förlåt mig, men jag måste ut med sanningen. Jag har likasom ingen trefnad här pågården, sedan käre far började rusta med trollpac-korna. Jag är visserligen stadd till Mickelsmässan, men om husbonden nu genast vill släppa mig ur tjensten, får det bli som det vill med årslönen.

— Olof, sade Suenonius, — det är en kristen ovärdigt att hysa en sådan fruktan. Jag måste afstå din begäran.

— Men, sade Olof, — skall jag stanna qvar, så måste kära far laga om att jag får nattro. Sista natten var det ett fasligt spektakel i drängkammaren . . . sådant står jag icke ut med . . .

— Berätta, hvad hände i natt? frågade pastorn häftigt.

— Jag törs knappt tala om det, sade Olof tvekande.

— Jag vill veta det.

— Vill inte husbonden låta mig tiga med det, till solen gått ned? frågade drängen, som, enligt en tro, hvilken ännu herrskar hos allmogen, fruktade att något ondt skulle hända honom, om han, innan en dag förflutit, yppade

en sådan hemlighet.

— Jag befaller dig att genast omtala allt. Följderna tar jag på mig.

— Nåja då! . . . Jag vill vara en hund, om icke Ingrid på Tallmossen och Karin på Moen voro i drängstugan i natt; fastän jag hade bommat dörren och satt en knif öfver dörrposten. Huru de kommo in, det vet jag icke. Men sopa, raka och smörjehorn hade de med sig, och mig ryckte de ur sängen, och stucko mig en qvast i händerna. Jag ville kasta bort qvasten, men kunde det icke, och, ett tu tre, bar det af genom skorstenen med begge två och mig efter. Men lyckligtvis stötte jag huf-vudet så illa i skorstenspipan, att jag föll tillbaka ned i spiseln, och der låg jag, då jag vaknade. I hufvudet svider det ännu.

— Ett nytt bevis! sade Suenonius. — Jag skall uppsätta en skriftlig berättelse om tilldragelsen, ochdu skall teckna ditt bomärke derunder. Jag säger ännu en gång, att de blinde skola se och de döfve höra.

— Får jag nattro då, käre far?

— Yar lugn! Du skall hädanefter ligga i samma rum som jag sjelf, och jag skall binda dig med rep i sängen.

Med detta löfte fick Olof gifva sig tillfreds. Man gick nu in och satte sig till middagsbordet, vid hvilket husbondfolket delade samma kost med sina tjenare, och der Suenonius, oaktadt sina torftiga omständigheter, alltid hade en plats öppen för fattiga vandrare.

Efter måltiden läste pastorn det sist utkomna numret af »Ordinarie Posttijdender», som lagman Skytte tillsändt honom. Den intressantaste underrättelsen, som meddelades der uti, var, att man i den fromma staden Dresden för några månader sedan på en dag brännt elfva hexor. Då pastorn läste detta, suckade han för tusende gången öfver de svenska auktoriteternas försumlighet att anordna en allmän undersökning i trolleriväsendet.

Natten kom, och Olof fick flytta sitt nattläger från drängstugan till Suenonii kammare, der han mycket riktigt blef bunden med rep till händer och fotter. Trygg i medvetandet af pastorns närvaro och repets styrka, blef han denna natt icke oroad af sin inbillningskrafts skapelser.

Men samma natt blefvo fru Suenonia och ladugårdspigan anfäktade af hjernspöken, och pastorn sjelf drömde så lifligt, att Ingrid på Tallmossen och Karin på Moen sökte bortföra honom på någon af-grundsridt, att han var osäker, huruvida det var dröm eller verklighet, då han, ångestfull, stönande och drypande af svett, vaknade framemot morgonen.

Stellas död, Olofs berättelse och hans egen dröm bidrogo ej att afkyla den ifver, med hvilken han nu beredde sig att fortsätta sin verksamhet så-som inqvisitor. Han väntade otåligt på länsman Askelin, som slutligen infann sig, försedd med skrif-materialier; och sedan de .begge vännerna intagit en bastant frukost, begåfvo de sig åter ut på upptäcktsresor.

Besöket gällde denna gång Karin i Moen.

Framemot middagstiden anlände de till dennas ensliga, djupt inne i skogen belägna koja, med hvars eländiga skick kanske blott ett eller annat torps på nutidens bränvinsbrännande aristokraters egor kan uthärda jemförelse.

Den usla dörren var tillbommad, och kring kojan herrskade den djupaste tystnad.

Presten slog några slag på dörren, men intet tecken tillkännagaf, att någon lefvande varelse fanns derinne.

— Käringen är icke hemma, sade länsmannen med lättadt hjerta. — Käre bror, vi få gå härifrån med oförrättadt ärende.

~ Nej, sade Suenonius, — jag ser inga spår, som leda från stugan, men väl spår, som leda just hit till dörren. Hexan är hemma.

— Anamma en sådan skarpsynthet! tänkte länsmannen och ansåg nu tiden inne att börja mumla sin bekanta besvärjelseformel:

»Jöns är mitt namn» etc.

Suenonius gick nu till kojans enda fönster, i hvilket de flesta hornskifvor*) voro söndriga och hålen tillstoppade med trasor. Han utryckte en dylik trasa och spejade in genom hålet.

— Hon är hemma, sade han i segerton.

— »Mörkrets furste, flykten tag!» mumlade länsmannen.

Suenonius började åter bulta på dörren. Men Karin tycktes icke hågad att emottaga besök. Pre-

*) Glasrutor voro den tiden icke allmänna i de fattigas bostäder.stens slag genljöd i rummet innanför, men gumman förhöll sig tyst och stilla.

Nu kunde Suenonius icke längre tygla sin otålighet. Han. sparkade upp dörren och gick eller snarare kröp in i det låga kyffet. Länsmannen följde honom, såsom ångren följer en förhastad ^erning.

En usel säng, ett haltande bord, en sagkubb, som tjenade till pall, en vattenbalja och en spinnrock utgjorde kyffets möblering. I spiseln satt en katt, som med gnistrande ögon betraktade de inträdande.

Men dessa bohagsting hann ingen af de objud« na gästerna att taga i ögonsigte. Deras uppmärksamhet riktades genast på kojans egarinna, som låg på golfvet med hufvudet lutadt mot spiselmuren.

Tunga andedrag vittnade att gumman sof. Uttrycket i hennes af ålderdom och svält förhärjade ansigte var spöklikt. De grå hårtestarne lågo nedåt pannan, ögonen voro öppna, men vridna så i sina gropar, att endast hvitögat var synligt.

Länsmannen ryggade tillbaka vid denna ohyggliga anblick. SjelfVe Suenonius kände en rysning. Men han repade hastigt mod och ropade:

— Se, se! Se blott hvad som ligger bredvid henne!

— En ugnsopa! Allt är klart som dagen! utbrast länsmannen.

— Hon är nyss hemkommen från satans gästabud, fortfor Suenonius. — Himlen gynnar oss på ett märkvärdigt sätt. Vi göra stora, förvånande upptäckter. Askelin, jag skall till domkapitlet i Strengnäs och theologiska fakulteten i Upsala insända en skriftlig berättelse om denna visitation, bestyrkt af dig och mig med ed och underskrift... Men hvad är det för afgrundstyg, hon har bredvid sig der i skålen?.. . utan tvifvel den trollsmörja, medelst hvilken hexorna förmå höja sig iluften och på obegripligt kort tid flyga långa sträckor .. .

— För att vara smörja, tyckes den vara nog tunn, anmärkte länsmannen, i det han skyggt betraktade skålens innehåll.

Skålen innehöll i sjelfva verket ett extrakt af Bella Donna, Hyoscyamus, frön af Datura och giftiga svampar. Gumman hade berusat sig med denna narkotiska dryck, hvars tillredningssätt var en hemlighet, uteslutande tillhörig de s. k. kloka qvinnor-na, och hvars verkningar äro i hög grad besynnerliga*). Angripen af den andliga farsot, som vi of-vanför skildrat, hade den gamla qvinnan, som länge älskat och i hemlighet begagnat denna dryck, emedan den för någon tid befriade henne från verkligheten med dess elände och försänkte hennes sinnen i en verld af det skönaste färgspel, hade hon, säga vi, på de sednaste tiderna med stegrad lidelse berusat sig af densamma och under ruset i ökad liflighet återfunnit de bilder, som i det vakna tillståndet uppfyllde hennes inbillningskraffc Hon drömde om mystiska fester, firade under mörka nätter på herrligt belysta berg; hon drömde sig ung och skön sväfva i vilda hvirflande dansar än med vackra ynglingar, än med rysliga demoner; hon drömde sig sitta vid bord, dignande under smakliga rätter och

*) För ett tiotal af år sedan pröfvades en dylik dryck i Marseille. Den, som intagit den, sof i 24 timmar och hade härunder de vidunderligaste drömmar, med hvilka de, som åstadkommas genom berusning af ether eller ratschy, ej kunna mäta sig i styrka och färgprakt. — Då de olyckliga, såsom hexor dömda qvin-norna fördes till bålet, lät man dem berusa sig med denna dryck, så att de voro medvetslösa af smärtorna. De blomster, som ha »styggan namn, såsom Djefvuls-af bett o. s. v., ha varit misstänkta såsom ingående i hexornas farmaci.vällusttändande drycker, dem hon tömde under tonerna af förtrollande musik; hon drömde slutligen, huru hon i ljuf halfslummer

vid samma musik sväf-vade genom rymden än på en lätt silfversky, än på resedon af vidunderliga slag, en ugnsraka, en bock o. s. v. Och drömmarne voro till den grad lifliga, att den sjuka fantasien efter uppvaknandet antog dem för den reaaste verklighet. Efter sin första dröm af detta slag trodde gamla Karin, fasande för sig sjelf, för himmelska och jordiska straff, att hon verkligen varit i Blåkulla och ingått förbund med det ondas furste; icke blott hennes fantasi, utan äfven hennes samvete blef sjukt, och i denna hemska belägenhet tog hon med ett slags raseri sin tillflykt undan fasan och eländet till nya rus af denna mystiska saft*).

I sådant tillstånd har hon nu blifvit påträffad af Suenonius och länsmannen. Sedan de en stund betraktat den sofvande qvinnan, fattade presten henne i armarne och började skaka henne af alla krafter. Länsmannen tog mod till sig, för atthjel-pa pastorn i hans försök att väcka gumman. Men

*) Den bekante vetenskapsmannen Gassendi trodde sig hafva utletat hemligheten af denna safts beredning. Han tillredde en sådan, berusade dermed vidskepliga personer, omtalade för dera hexornas nöjen enligt den vanliga folktron och såg dem riktigt insomna. Uppvaknade försäkrade de, att de varit i Blåkulla. — I Florens brände man med glödande jern en genom magisk smörjelse söfd qvinna, men länge förgäfves. Hon omtalade sedan sin färd, men inblandade i nöjenas beskrifning berättelse om de smärtor, hon erfarit, då jernet brände henne. Andra exempel af samma slag kunde anföras. Eedan Apulejus och Lucianus, författare, som lefde i 2;dra århundradet efter Kristus, beskrifva drycker och smörjelser, som i Grekland vid mysterierna användes, för att åstadkomma en djup och drömrik sömn.i detta ögonblick uppsteg katten, som låg i spiseln, sköt rygg och lät höra ett hväsande ljud, som ej tydde på vänliga afsigter. Länsmannen drog sig derför tillbaka och uppmanade sin vän pastorn att akta sig för det uppretade djuret.

— En katt! Ha! ropade Suenonius, som nu öfverallt såg tecken och under. — Fånga katten, bror Askelin! Den skall blifva oss ett hytt bevis . . .

— Käre bror, huru är det möjligt, att man kan bevisa något med . . .

— Fånga honom, säger jag! Det är ingen vanlig katt, den der. Gervasius Tilberiensis omtalar, att hexor, som vid en luftridt nedföllo i Rohneflo-den, förvandlade sig till kattor och på det sättet undkommo sina förföljare*). Fånga honom. . .

Men länsmannen kände efter denna upplysning ännu mindre lust än förut att befatta sig med katt-jagt. Suenonius fattade hans käpp och måttade ett slag mot den misstänkta skepnaden, men Karins trogna husdjur, den enda varelse, som delade hennes ensamhet, gjorde ett hastigt sidosprång och flydde under sängen, hvarifrån det allt emellanåt lät höra sitt ilskna hväsande, tills det, utjagadt från denna tillflyktsort af länsmannens käpp, gjorde ett

*) Att katten med sitt egendomliga mystiska väsende under denna trolleriernas tid allmänt betraktades med misstänksamma blickar, derom vittna många af våra folksagor, bland hvilka vi vilja anföra en:

»En bonde, som färdades förbi backen Annelöf vid Hör i Skåne, blef af ett troll tilltalad så här: »När du kommer hem, så helsa Kitta Plura, att Plagg är död”. Mannen förstod ej detta, men omtalade efter hemkomsten händelsen för sin hustru. Knappt hade han uttalat helsningen, förrän hans katta sprang ut genom fönstret under jemmerropet: *Så får jag då aldrig se min man mer!» samt försvann. Kattan var således ett troll från nämnde backe.»nytt språng tvärs öfver rummet och kilade ut genom den på glänt stående dörren.

Efter detta lilla mellanspel ruskade och skakade man gumman med förnyad våldsamhet, men utan annan verkan, än att hon började tala oredigt i sömnen.

Nu hittade länsmannen på det fiffiga knepet att ösa vattnet i baljan öfver henne; han dristade dock icke göra det, utan att dervid mumla sitt »Jöns är mitt namn» etc., men denna åtgärd medförde sin åsyftade verkan. Den gamlas ögon började vridas, pupillen visade sig under ögonlocket, och nu stirrade hon på de begge männen med en medvetslös, spöklik blick.

— Är jag hemma nu? mumlade hon och förde handen till sitt gråsprängda hufvud.

— Du har redan länge varit hemma efter din afgrundsresa, fördömda hexa, röt Suenonius nied en röst, som

väckte gumman till full besinning och kom hennes skrumpna lemmar att skälfva.

— Har ni sett mig komma? Ah, jag är förlorad! utbrast hon med hjertslitande stämma.

— Vi ha sett dig på denna ugnsopa komma nedfarande genom skorstenen, sade Suenonius, som för det goda ändamålets skull tillät sig denna lögn.

— Det tjenar till intet att neka. Du kommer di-rektg från Blåkulla, du Belzebubs utkorade.

— Hvem är ni? sade Karin, i det hon satte sig upp och med förvirrad blick betraktade männer-na; — det är presten . . . länsmannen ... aj, jag är förlorad, säger jag! Nåd, käre herrar! Säg ingenting för folket! De skulle döda mig, de skulle bränna mig lefvande. . . Om J hafven ett barmher-tigt hjerta för en gammal, olycklig, eländig.. .

— Du erkänner således, att du varit i Blåkulla?

— Hvad skall jag göra? Men om J hysenförbarmande med den gamla, olyckliga Karin, så skall Gud .. .

— Gud! Vågar du nämna Hans namn, du utskott? röt presten.

— Angif mig icke! Gör mig icke olycklig! bad den gamla med skallrande tänder och kröp bönfallande till prestens fötter.

— Förbannelse öfver dig, du hedning, du prest-inna hos de Ephesiers Diana! Du skall först stekas i jordisk eld och sedan i de eviga svafvelsjöar-ne. Du har ingen barmhertighet att vänta. Släpp mina fötter, eländiga, eller jag sparkar dig undan!

— Käre bror, hafva vi icke nu hört och sett nog för full bevisning? vågade länsmannen nu hemställa.

— Vi hafva erfarit nog. Låtom oss lemna detta ställe, för att slippa höra hennes tandagnislan och fruktlöst spillda böner! Ur vägen, hexa!

Den gamla Kaqp ville emellertid icke släppa prestens ben; hon grep om dem med samma krampaktiga styrka som den drunknande om sin räddares hand. Hon vred sig som en plågad mask och fortfor i hjertslitande ton att bedja om försköning.

— Hon vill icke släppa mig, skrek Suenonius.

— Länsman, befria mig från hennes tagi Bryt i nödfall fingrarne af henne!

Men då länsmannen tvekande närmade sig Karin, släppte denna frivilligt presten, riktade sin folick på den förre, förde ett finger till tinningen, likasom om hon hastigt erinrat sig något, och utbrast:

— Du? . . . Ha, nu minnes jag . . . Skall icke du hysa medlidande med mig, du som också var med på fästen? Jag såg dig i dina stora stöflor dansa med qvinnorna på berget, och vid bordet satt du bredvid mig. Minnes du det?

— Jag! Är du galen, qvinna? ropade länsmannen likblek och tog ett steg tillbaka, hvarvid han föll baklänges öfver sågkubben.— Jo, du! fortfor Karin och uppgaf ett ohyggligt skratt. — Nu har jag dig. Angif mig, om du vågar, och du skall få göra mig sällskap till afrätts-platsen!

— O, hvilken lömsk, förfärlig lögn! klagade Askelin, i det han steg upp. — Bror Suenonius, skyndom härifrån! Blodet i mina ådror isas.

— Yar lugn, broder, sade Suenonius. —Jag inser alltför väl, att detta är en lögn, ämnad att förslöa rättvisans svärd. Der är din käpp, min vän; låtom oss gå!

— Ja, låtom oss gå! Hu!

Då gumman insåg, att hennes böner vore fruktlösa, slog hon i vansinnets förtviflan öfver i en annan ton. Hon steg upp från golfvet, rätade sin hopsjunkna gestalt och stod nu framför dem med sitt oordnade grå hår, sina rullande ögon och bleka skälfvande läppar, lik en af underjordens giftiga ångor berusad Pythia, färdig att utgjuta sitt raseri i gräsliga spådomar och hotelser.

Dessa uteblefvo ej heller. Men länsmannen, som anade hvad som förestod, tog till en så skyndsam flykt, som hans tjenstemannavärdighet tillät. Suenonius deremot aflägsnade sig med säkra, långsamma steg och hörde med stålsatt mod de förbannelser, som genljödo efter honom bland skogens stammar.

Sedan de begge inqvisitorerna besökt ännu tvenne andra kojor och äfven der gjort åtskilliga mer eller mindre vigtiga iakttagelser, återvände de mot aftonen till prestgården, der de, efter intagen för-friskning, gexiast satte sig ned att skrifva en promemoria öfver saken.

Under detta arbete stördes de af fru Suenonia, som med andan i halsen ilat dit från visthuset, för att underrätta dem, att Ingrid på Tallmossen och hennes dotter nyss öppnat gardsgrinden och närmade sig huset.

/Suenonius skyndade ut. Länsmannen åtnöjde sig med att från ett fönster betrakta uppträdet.

Ingrid hade kommit, för att tala förtroligt med sin själasörjare och för honom berätta sin lefuads historia. Hon ville med skäl tala till hans förstånd, med böner till hans hjerta, för att skingra de misstankar, han hyste mot henne, och beveka honom att afstå från de förföljelser, hvilka hon blott alltför riktigt anade såsom förestående. Hon hade medfört sin Ellen, emedan hon visste, att en sörjande mor ej kan framställa en mer hjertgripande bön, än att visa på sitt barn.

Med ena handen stödd på sin staf, med den andra hvilande i dotterns, närmade hon sig, lik en sörjande drottning, med ödmjuk, men värdig och ädel hållning. Och vid hennes sida gick Ellen, blek och bedjande som marmorengeln på en sarkofag.

Ladugårdspigan, som just var sysselsatt på gårdsplanen med att mjölka Stjerna, tog vid åsynen af de kommande till flykten. Olof, som äfven befann sig på gården, lunkade till drängstugan, genom hvars dörr tnan sedan alltemellanåt såg hans hvita hufvud nyfiket sticka ut.

Men Ingrid och Ellen hade ännu ej*hunnit fram till trappan, förrän Suenonius upphäfde sin stämma och utöste öfver deras hufvuden vredens och fanatismens glödande skålar.

Yi vilja, för att ej på läsaren göra ett vidrigt intryck, förbigå detta ursinniga tal, i hvilket den döda kon figurerade midtibland sublima bibelspråk, som troligen aldrig blifvit värre missbrukade, och fruktansvärda hotelser, som alltför tydligt läto Ingrid förstå, hvilket öde presten ämnade bereda henne, om hon hitintills sväfvat i tvifvel derom.

Ingrid ville tala, men Suenonius öfverröstade henne. Hon var färdig att digna under dennes förbannelser och den fasa, hon kände i sin själ; men då hon höjde blicken mot himmelen och såg dessherrliga blå hvalf, en symbol af Guds allestädes-närvaro, utbreda sig öfver henne och hela jordens rund, andades hon åter lättare. Och, sedan hon höjt blicken mot höjden, lät hon den ej sjunka, så-länge presten ännu fortfor med sina anathemer. Den i detta ögonblick nedgående solen göt ett förklaradt sken öfver hennes panna.

Men Ellen hade sjunkit ned på snön och dolde sitt hufvud i vecken af sin mors klädning.

Och på denna scen föllo solens sista rosenfärgade strålar, spridande nu såsom oräkneliga gånger ett paradisiskt skimmer öfver en tafla af mensklig förvändhet och menskliga lidanden.

— Vik hädan, du Endors hexa med din dotter! röt Suenonius. — Gå, gå! Yi träffas inför domaren, som med lagens svärd skall utrota dig och din säd från jorden! Gå. . . och besvärj din furste och herre att hemsöka mig och de mina med alla olyckor, som han kan gjuta i menskliga käril! Jag bäfvar icke. Gå, gå!

Ingrid upplyfte sin dotter, fattade hennes arm och aflägsnade sig, utan att säga ett ord. På en bäuk bredvid grinden lade hon den bibel, som Sue-nouius under besöket i hennes stuga qvarglömt.

I detta ögonblick utträdde Olof ur drängstugan med en gammal muskedunder i handen. Han förde den till ögat och lade an på den bortgående Ingrid.

•— Håll! ropade Suenonius, — hvad gör du, menniska?

— Jag vill bara se, om hexan är hård mot varghagel, svarade Olof tryggt.

— Låt bli det försöket! hör du!

— Men, sade Olof, — hvad gör det, om jag försöker? Hon går nog fri; det är icke farligt. Och i alla fall vore det väl bäst att hon finge en knäpp, innan hon hinner förderfva oss allesamman?

Och den envise drängen lade för andra gången an och skulle sannolikt i sin dumhet gjort sig skyl-dig till ett mord, om ej en i detta ögonblick till-städeskommande persou gjort, hvad Suenonius ej skulle hunnit göra: ryckt vapnet ur hans händer.

Den nykomne var Adolf Skytte, som från en annan sida auländt till prestgården.

Han behöfde blott kasta en blick omkring sig, för att ana hvad som passerat. Tvekande ett ögonblick, om han skulle skynda efter Ingrid och Ellen eller vända sig till pastorn, på hvars ansigte han läste den vildaste förbittring, beslöt han sig för det sednare, ehuru han insåg, att tillfallet, na mindre än annars, gynnade en förbön för hans skyddslingar. ödet kunde ej fört honom dit i en olyckligare stund än denna.

Suenonius emottog* den unge Skytte med en mörk blick. Fru Suenonia, som vid länsmannens sida åskådat uppträdet med Ingrid, skyndade der-emot ut, neg djupt för den förnäme gästen och bad honom under många onödiga ursäkter att stiga in.

Då Adolf befann sig ensam med länsmannen och pastorn, frågade den sistnämnde i afmätt ton:

— Hvarmed kan jag vara nådig herrn till tjenst?

— Jag kommer, sade Adolf, i det han slog sig ned i prestens soffa, — jag kommer för att äska en förklaring af er öfver de afsigter, ni hyser mot de begge qvinnor, som ni nyss visat från er tröskel. Jag misstänker, att dessa afsigter icke äro de bästa.

— Nådig herre, er far känner mina afsigter mycket väl. Vänd er till honom, och han skall nog gifva er tillräckliga upplysningar i ämnet. Det enda, han icke känner, men hvarom jag i sinom tid skall underrätta honom, är den besynnerliga vänskap, ni hyser för hexan och hennes dotter. Jag vet, att ni föraktar er gamle lärares råd, nådig herre; annars skulle jag säga: akta er själ för Djef-vulenl Han försticker sig stundom bakom ett vac-kert ansigte. Ni är på väg att fångas i den ondes garn.

— Om ni kommit till den erfarenhet, att jag föraktar edra råd, så torde det kanske komma sig deraf, att jag ej alltid kunnat förblifva barn och ej alltid åtnjuta er undervisning. Bespara mig derför edra goda råd, herr pastor, och gif mig i stället den förklaring, jag önskar! Ni inser väl, att jag ej med samma eftertryck kan tala till min far som till er i ett ämne, hvaruti vi äro af så olika meningar. Och för öfrigt torde ni och ingen annan vara den närmaste personen att förklara er öfver edra egna uppsåt.

— Nåväl, mina uppsåt och handlingar äro icke mörkrets; de kunna väl skåda dagens ljus. Jag vill derför uppfylla er begäran. Jag är af Herren satt tilL herde öfver en ringa del af Hans stora hjord, jag har ett heligt kall, hvars tunga ansvar skulle komma mig att bäfva, om jag ej samvetsgran nt egnade det alla mina tankar och hela min ringa kraft. Fordom önskade jag mången gång att predika hedningarne evangelium, för att med offret af mitt lif kunna förvissa mig sjelf, att jag ej vore en ovärdig Herrans stridsman. Men tiderna hafva nu förändrats och jag inser, att min verksamhet lika väl behöfves här, som i de aflägsna öarnes hedniska mörker, sedan satan med exempellös djerf-het börjat uppträda bland oss till att förföra Guds församling. Yi hotas af den rysligaste syndaflod, ithy att den Onde genom magiska konsters förlänande, rycker till sig otaliga själar. I Tyskland och andra kristna länder hafva gudfruktiga farstår, lärda theologer och samtliga presterskapet insett nödvändigheten att med jordiska medel sätta en damm för floden, enär de andliga till intet hjelpa. Mitt samvete bjuder mig att inom min trånga krets göra detsamma. Jag vill utrota Baals prester ochprest-innor ur min hjord, innan de hinna sprida smittanlängre, än de hitintills gjort. Lagen bjuder mig dertill sin arm, och jag skall ej tillbakaskjuta den. Våra fäder, som voro bättre och frommare än vi, hafva stadgat, att trolldom är lifssak: man skall steglas och kona brännas... se sjette kapitlet i ' Höghmälisbalken och Westerås stadga 1527. Ni känner nu mina uppsåt, och jag

skall ej afstå från dem, fastän jag vet, att jag har den farligaste sak för händerna, långt farligare än den att predika bland hedningarne, ty de kunna blott taga mitt eget blod, men de, som jag nu med Gud förföljer, kunna äfven bringa förderf öfver allt hvad jag mest älskar på jorden.

Suenonius hade talat med ovanligt lugn, men Adolf kände ej större fasa öfver hans ord, än öfver den dystra glöd, som brann i hans blick och vittnade, att ingenting, hvarken förnuftsskäl, böner eller hotelser, skulle kunna rubba hans öfvertygelse och uppsåt.

— Anser ni er vara förvissad, att Ingrid på Tallmossen är en af dessa farliga menniskor? frågade han med en fruktan, som han ej förmådde betvinga.

— Hon? utbrast Suenonius häftigt. — Hon är öfversta prestinnan i ondskans tempel. .. hon är Leviathans älsklingsbrud.

— Hvilka bevis har ni härför?

— Bevis? Ni Cartesianare! Gå i min ladugård, och ni finner der ett af dessa bevis, som ni i allt, ja äfven i det himmelska, med sådan ifver efterle-tar! Bevis! Jo, ser ni, dylika har Herren gifvit mig i handen, slående bevis, oemotsägliga bevis, bevis, som kunna gripas med händerna, och icke sådane, som de ogudaktige metaphysici utspinna ur sina fördömda hjernor!

Och Suenonius började en med fördömelser öfver Cartesius och andra filosofer späckad berättelse om sin nyss slutade inqvisitionsvandring och alla debesynnerliga upptäckter, han härunder gjort, samt glömde ej heller det märkvärdiga faktum, att den ena af hans kor utan synbar sjukdom störtat, medan han var borta att anställa förhör med Ingrid.

Den unge Skytte förvånades och skulle trott, att presten drömt allt detta, om ej denne haft en Per Sannare närvarande i länsmannen, som, för hvarje gång det vädjades till honom, steg upp från sin stol och under en bugning för nådig herrn bekräftade Suenonii utsago.

Huru förklara dessa företeelser? Adolf kunde det icke, aldramipst nu, då hans hjerta sammanpressades af fruktan för Ellens och hennes mors öde.

Men att af dessa företeelser draga samma slutsatser som Suenonius och de fleste med honom, det stridde såväl mot hela hans genom studier förvärfvade åskådningssätt, som mot hans känslors och hjertas intressen. En man, som studerat Sextus Empiricus och Des Cartes, tror icke obetingadtsina egna yttre sinnens vittnesbörd, ännu mindre utsagor af fanatiska och vidskepliga personer.

Han förtviflade att kunna inverka på Suenonius till sina skyddlingars förmån, men ville dock änna göra ett försök. Det enda sätt, hvarpå detta möjligen kunde lyckas, vore att icke motsäga Suenonii åsigter om hexeriets verklighet och härflytande från den onde anden, utan i detta hänseende ställa sig på samma ståndpunkt och endast söka beveka honom att använda mildare medel till dess bekämpande. Han talade för de andliga vapnens företräde framför de verldsliga; han framhöll det okristliga uti att gripa till rysliga straff mot andligt sjuka medmenniskor, som utan tvifvel kunde förbättras genom Guds ords helsogifvande kraft; han visade, att man i fordna barbariska tider dock förfarit med ojemnförligt större mildhet mot de förvillade och bedömt deras tillstånd från en helt annan, mensk-ligare och förnuftigare synpunkt*); han besvor slutligen Suenonius att, hvad Ingrid beträffade, göra sig närmare bekant med denna q\innas lefnad och tänkesätt, innan han mot henne slungade en anklagelse, som måste fälla den oskyldige med den skyldige. Slutligen sökte han röra Suenonii hjerta genom att troget berätta det uppträde, som, kort efter det denne aflägsnat sig, egt rum i Ingrids stuga mellan Adolf och henne; han beskref, huru hon genom sin själasörjares hårda förfarande bringats att vackla i sin öfvertygelse om de kristnes stora pligt: barmhertigheten mot medmenniskor, och huru hon med moderlig ängslan mer fruktade för sin stackars dotter än för sitt eget öde.

Men allt detta var fruktlöst. Suenonius svarade blott:

— Om flickan är oskyldig i modrens brott, hvaruppå jag mot min vilja måste tvifla, skall den oskyldiga icke lida

med den skyldiga. Jag skall i sådant fall antaga mig den värnlösa, och hon skall icke lida nöd, så länge jae har en beta bröd i mitt hus.

Nu började Adolfs tålamod svigta. Han kastade sig med häftighet in i en tvist med presten, förklarade rent ut sina tankar om hexeriväsendet och sin afsky för de grundsatser, denne omfattat, och sökte med skäl, hemtade såväl ur förnuftet som ur Den Heliga Skrift, nedslå hans meningar.

— Huru inskränkt,* utbrast han bland annat,

— är det icke att inbilla sig, att dessa arma fat-

*) Konciliet i Trier år 1310 utgaf en förordning, hvaruti det heter: Nulla mulierum se nocfurnis horis equilare cum Diana profitealur; h<ec enim dwmoniaca est illusio (Ingen qvinna inå bekänna, att hon gör nattliga ridter med Diana, ty detta är en demonisk inbillning). Det straff, detta koncilium fastställde för hexor, var blott att uteslutas ur församlingens gemenskap.tiga varelser stå i förband med onda öfvernatnrliga makter! Hvad skulle fresta dem till ett sådant förbund? Hvilka förmåner skulle kunna uppväga de förföljelser, för hvilka de blifva utsatte, den afsky, hvarmed menniskorna stöta dem från sig, deras fruktan och samvetsagg och framför allt deras visshet, att de förspillt sin själs salighet? Endast de mest lockande jordiska förmåner, höghet, ära, rikedom och skönhet skulle kunna motväga allt detta hos en lättsinnig, förderfvad eller genom nöd och elände förtviflad menniska. Och likväl se vi dem, som misstänkas såsom hexor, vara rof för fattigdom, förakt och bräckligheter. . .

— Yänta, nådig herre, inföll Suenonius, — ni förbiser, hvilken lockelse det-onda och förbjudna i sig sjelf eger för den förderfvade menniskonaturen, helst om det insveper sig i det hemlighetsfulla; ni förbiser, huru förledande det är att genom mystiska medel förmå beherrska naturen, om ock detta välde inskränker sig till att kunna skada medmenniskor, utan att gagna sig sjelf, samt skåda in i det tillkommande. Ensamt detta är tillräckligt att förklara, hvarför en menniska af fri vilja afsäger sig Gud och förskrifver sig till Djefvulen. Men denne sednare eger ännu flera mäktiga lockelser. Han känner vårt kötts svagheter och begagnar sig deraf. Ni säger, att det afgrundens anhang, som jag vill atrota, lider af nöd, förakt och bräckligheter. Ja-väl, sådan är i allmänhet deras yttre ställning, men jag vill visa er sakens dolda frånsida. Ingen hednisk furste förmår med all sin makt frambesvärja åt sig sådane köttsliga njutningar, som de; ingen syndig ung Epicurus vältra sig i sådan vällust som dessa åldriga qvinnor, hvilkas lifssaft är förtorkad. De fara, när de så vilja, till gästabud hos mörkrets farste, de frossa vid hans bord af rätter till smak och utseende de läckraste, fast de äro idel uselhet, de berusa sig af drycker, i hvilkas sötmadöljer sig sinnlighetens glöd, de njuta med alla sinnen och alla nerver en vällust, hvarom endast en afgrundsandes förpestade inbillning kan skapa sig en aning. Och hvad slutligen deras förtappade själar beträffar, så lofvar dem lögnens konung, att de efter döden skola få ro och fortsatta njutningar i hans rike.

I denna väg fortfor samtalet en stund. Sueno-nius var icke svarslös, ja, han hade oemotsägligt öfvertaget, så länge Adolf ännu höll gig på renlärighetens område. För att nedslå prestens argumenter, måste han slutligen lemna detta och begagna skarpare vapen. Striden blef allt hetare och bittrare; Adolf afkastade alla försigtighetens tyglar, Suenonius alla höflighetens, med hvilka* han hitintills tillbakahållit utbrotten af sin vrede och sin fasa öfver ynglingens kätterska förvillelser; allteftersom den unge filosofen med en allt djerfvare logik bragte den fanatiske theologen i trångmål, desto mer öfvergick denne från resonnemang till ursinniga utgjutelser af sin sjudande galla och uppriktiga smärta. Länsmannen grufvade sig, svettades och pustade ; fru Suenonia, som lyssnade vid dörren, darrade i alla lemmar.

— O, min Gud, utbrast slutligen Suenonius och kastade sig ned på en stol, — detta är för mycket... för mycket för mig, som älskat denne yngling så varmt, för mig, som vårdade hans själ i barndomen, såsom trädgårdsmästaren vårdar den späda liljan! Det har af honom blifvit en giftig balmört, ett farligt ogräs, som måste uppryckas med roten 1 Du vet, Gud, att jag är utan skuld i hans fall! Hans redlige fars hjerta skalj. kanske brista, då jag säger honom, hvilken orm han fostrat vid . sin|barm, men jag får ej dölja sanningen. Akta dig, huggorm! Du har smädat vår heliga lära, du har fräckt utbredt dina villomeningar i dagens ljus. Icke börd och icke slägtskap skall rycka dig undanstraffet. Din far skall förbanna dig, din slägt af-skaka dig, såsom en ruttnad frukt, från sina grenar, dina landsmän drifva dig ur sina landamären.

— Ja, landsflykt är straffet för sådant, enligt 4 kapitlet Konangsbalken, mumlade den lagkunnige länsmannen för sig sjelf.

— Jag betviflar ej, inföll Adolf Skytte, i det han med rodnande panna steg upp från sin plats och fäste en flammande blick på presten, —jag betviflar ej, att ni skall göra allt, hvad ert fanatiska hat ingifver er till min skada. Anklaga mig för irrlärighet, gudahädelse eller hvad ni vill, skilj fa-drens hjerta från sonens och drif mig från mitt hems tröskel 1 — Jag tror er ega makt dertill. . . Men jag svär . . . hör ni, jag svär... att om genom ert förvållande ett enda hår blir krökt på de begge värnlösas hufvuden, för hvilka jag nu fruktlöst talat till ert förvildade hjerta, så skall jag med denna hand på er utöfva vedergällningens blodiga rätt.

— Om mitt lif blir offradt på Herrans altare, så tackar jag Honom, om också offerknifven föres genom mina inelfvor af en fordom älskad lärjunges hand. Edra hotelser, likasom edra böner, äro spillda på hälleberget. Lemna mig nu och öfverlägg med er sjelf om edra mordiska planer I Min tid är knapp, och jag har ett stort arbete för handen.

Adolfs blod var i den häftigaste jäsning. Han gick några slag fram och tillbaka öfver golfvet, stannade likasom tvekande, kastade derefter sin kappa öfver axlarne, och sade något lugnare, i det han tog sin hatt:

— Kom ihåg min ed i ett ögonblick, då ert galna nit känner sig på väg att svalna för eftertanken I Ni torde då besinnä, att om ni drifver mig till det yttersta, så skall icke blott ert eget blod, utan äfven mitt brott, komma öfver ert hufvud. Jag förlåter er ert skymfliga beteende mot mig, och mitt sista ord till er skall blifva en sista bön: betänker väl! Bringa icke förderf öfver en stackars enka och dess barn, öfver er sjelf och er fordne lärjunge!

Med dessa ord aflägsnade sig Adolf g » en dörr, som från prestens kammaae ledde omedelbart ut i det fria. Han undslapp derigenom, utan att veta det, en scen med fru Suenonia, som hade lyssnat vid den andra dörren och beredt sig att med knäfall för den unge Skytte beveka honom att ej lemna stället, innan en försoning mellan honom och hennes man kommit till stånd. Hon förstod ej, att en sådan försoning i sjelfva verket var omöjlig.

Nu skyndade hon, med tårar i ögonen och likblek af förskräckelse, in till sin man, men denne hämmade det hotande ordflödet, innan det hunnit genombryta läpparnes fördämning, med några kärfva påminnelser, att det höfves en qvinna tiga i män-ners församling, att hon ej skulle inblanda sig i en sak, som hon ej begrep o. s. v.

— Det är icke farligt, käraste fru, försäkrade länsmannen välvilligt; — bara en liten träta . . . en liten öfverilning af den unge herrn . . . Betyder intet. .. alls intet.

Om fru Suenonia lugnades af länsmannens försäkran är osäkert; hon återvände suckande till sina hushållsbestyr.

Men pastor Suenonius tillbragte den öfriga delen af aftonen med att göra ett utkast till den redogörelse för sin upptäcktsresa, hvilken han ämnade insända till domkapitlet och theologiska fakulteten i Upsala.

Följande söndag höll han inför den talrikt församlade menigheten en predikan i samma ämne, berättade hvad han sjelf erfarit om hexornas konster, utpekade Ingrid på Tallmossen, Karin på Moen och tvenne andra qvinnor. vid deras namn, varnade, hotade och straffade. Det var en predikan, hvars råa vältalighet omöjligen skulle kunnat öfver-träffas. Kyrkan fylldes af predikantens röst, såsomhimlahvalfvet af åskaus dån, hans ord, nedslående såsom blixtrar, ömsom elektriserade och förlamade.

Man kan föreställa sig, hvilket intryck det måste göra på en samling af menniskor; hvilkas sinnen redan voro sjuka, hvilkas inbillningskraft redan länge hvimlat af rysliga bilder, hvilkas själar voro nedtryckta under en hemsk förskräckelse. De sutto bleka och darraude i sina bänkar, än stirrade pä presteu, än böjande sina hufvuden under de ljungeldar, som flammade från predikostolen. Flera qvinnor och barn svimmade, andra angrepos af krampryckningar. När predikan var slut, och den sista psalmen skulle sjungas, kunde endast spridda stämmor deltaga i sången, som klockaren med darrande röst uppstämde.

Derefter, när folket var färdigt att lemna kyrkan, steg Suenonius fram för altaret, upprepade, hvad han förut sagt, att han ämnade öfverantvarda Satans tjenare och tjenarinnor inom sin församling i lagens händer, och uppmanade alla närvarande, som lidit af hexornas konster, frestats af dem att öfvergifva Gud eller annars sett eller hört något,

éom mot dem kunde lända till bevis, att under veckans lopp infinna sig i prestgården och för sin själasörjare aflägga sanningsenlig berättelse derom.

En af de såsom hexor utpekade qvinnorna var närvarande i kyrkan. De, som sutit i samma bänk som hon, hade stigit upp och dragit sig undan, såsom för en pestsmittad. Gumman låg afdånad i bänken, då folket började troppa af genom kyrkodörren. De fle-stes ögon hade varit riktade på henne, men då hennes hufvud icke längre syntes öfver bänkens skrank, flög en hviskning bland de längre bort stående:

— Hon är försvunnen. Hon har i osynlig måtto flugit bort!

— Hon har aldrig varit här, inföll en gammal bonde; — vet ni icke, godt folk, att det är ögonvillä, då man tycker sig se en sådan i kyrkan ? De skaffa dit en halmkärfve eller svinho, som antagsr deras

Fribytaren. 7gestalt, och endast deras medsystrar kunna märka bedrägeriet.

De, som befunno sig i grannskapet, sågo väl lm-ru det förhöll sig, men ingen hand räcktes til) den o-lyckligas hjelp, tilldess Suenonius slutligen varseblef förhållandet, påkallade klockaren och med dennes hjelp, som endast motvilligt uppfyllde sin förmans befallning, väckte gumman ur hennes dvala, hjelpte henne på benen och förde henne ur templet.

På kyrkobacken hade folket skockat sig, dels för att samtala i det ämne, som uppfyllde allas tankar, dels i en annan afsigt. En bonddräng hade nämligen föreslagit, att man borde skaffa sig visshet, huruvida det verkligen var den ifrågavarande gumman eller ett genom hexeri åstadkommit ombud för hennes person, en synvilla. Förslaget hade vunnit bifall, och flera drängar stodo redan med stenar i händerna färdiga att medelst afslungande af dessa hårda premisser komma till en blodig och fullt öfvertygande konklusion.

Endast Suenonii närvaro räddade den gamlas lif. Han märkte bonddrängarnes uppsåt och ropade:

— Mina barn, vi hafva lagliga myndigheter här i landet, och endast dem tillkommer det att undersöka och straffa; Akten er! Hvad J nu viljen göra, är mofd.

Suenonius förde gumman till prestgården, der hon, i trots .af Olofs knot, blef innestängd i drängkammaren, tills hon i skydd af aftonens mörker kunde begifva sig till sitt eländiga hem.

Under hela följande veckan var prestgården belägrad af menniskor, som ditkommit, för att lemna upplysningar om eller anföra klagomål mot hexorna. Alla en uppjagad fantasis skräckbilder, alla sjukdomar och andra olyckor, som timat folk eller få i socknen, skrefvos på deras syndaregister. Suenonius fann sig dränkt i fakta och bevis. Han behöfde minst fjorton dagar, för att anteckna och ordna desamma.Han arbetade från morgon till q väll med verklig jern-flit, tog sig knappt tid att styrka sig med mat och lemnade ej sitt skrifbord för någon längre stund, u-tom de följande Söndagarne, då han förrättade guds-tjensten i sin kyrka.

Under denna tid besökte han ej heller sin vän och gynnare, lagman Skytte på Signildsborg, och denne var af gikt hindrad att helsa på presten. Adolf, som dagligen väntat, att Suenonius skulle infinna sig, och icke kände orsaken till det skenbara lugn, han iakttog, började hoppas, att presten besinnat sig, tagit hans råd ad notam och afstått från anklagelserna såväl mot honom sjelf hos fadren, som mot Ingrid.. Han skulle snart på ett förskräckligt sätt blifva tagen ur denna sin villfarelse.

XII.

TvAMrätett.

Läsaren torde måhända erinra sig en ung personlighet, som i dopet, af sin far trädgårdsmästaren, hade erhållit namnet Petrus och efter en tjugoårig lefnadsbana uppstigit till värdigheten af ridknekt hos herr Gustaf Drake på Sjövik.

Detta var likväl ej den enda värdighet, han vid så unga år uppnått. Han hade en annan, öfver hvilken han hade ännu större skäl att yfvas, nemligen värdigheten af trolofvad till ingen mindre person än friherrinnan Skyttes ärbara kammarjungfru, den näpna Johanna.

Kärleken har en märkvärdig förmåga att hastigt omskapa menniskor. Petrus hade hitintills af alla, som kände honom, sig sjelf inberäknad, varit anseddför en odygdig pojkslyngel, hvars tankar och uppsåt endast voro riktade på upptåg och skälmstycken. Fa-dren ville i början lära honom sitt yrke och hafva honom till nyttigt biträde i trädgården, men slutet på de ständigt förnyade lärokurserna blef det, att han, i sällskap med hönsen och gässen, såsom ett farligt skadedjur blef utjagad ur trädgården, ty han tyckte mer om att hoppa jemfota öfver rabatterna, än vattna dem, mer om att klättra i träden och äta frukt än gå omkring med saxen och ansa häckarne. Den enda gång, han någonsin var sin far till nytta, var, då han på dennes uppmaning förfärdigade en fågelskrämma och uppsatte den i ärtlandet; men fågelskrämman hade han försett med ett hufVud, utskuret af en rofva och så förvånande likt den gamle portvaktarens hedervärda ansigte, att alla förbigående i-genkände likheten och skrattade på gubbens bekostnad. När dertill kom, att Petrus en gång blandat prustrot i portvaktarens snus och en annan gång an-tändt blånorna för hans hustru, när denna somnat vid sin spinnrock, så må man ej förtänka gubben, att hans hand hade stark dragningskraft till Petri blonda lockar och hans fot en sällsam benägenhet att sammanstöta med en viss del af Petri frånsida, hvarje gång denne måste taga sin väg genom stora porthvalfvet. För att undvika dessa besvärliga yttringar af portvaktarens deltagande för sin person, brukade Petrus ofta, när ingen annan utväg var honom öppen, att med tillhjelp af de i muren fästade jem-kramporna taga en beqväm omväg öfver taket. En tid hörde det äfven till hans nöjen att lyfta lands-vägsgrinden från dess bakar, ställa den löst hvilande mot sidostolparne och derefter lägga sig på lur bakom någon buske, för att afvakta utgången af sin försåtliga anläggning. När då en bonde kom och, efter vanan, med hela sin kroppstyngd sköt på grinden, föll den omkull och drog honom med sig i fallet. Från detta nöje, hvaraf han hade den innerligastehjertefröjd, afstod likväl Petras, sedan det en gång förorsakat en gammal man klämda fingrar och en svullen näsa; hvilket bevisar, att Petrus ändock icke alldeles saknade besinuing.

Det var en lycka för det skinn, hvarmed naturen beklädt denne slyngels lekameff att han just för sina pojkstrecks skull blifvit gunstling hos gårdsfogden på Sjövik. Till följe af dennes rekommendation antog honom herr Gustaf till page och ridknekt. 1 egenskap af sådan fick Petrus följa sin herre på dennes utflykter och kom så äfven en gång till Signildsborg, der ingenting behagade så mycket honom som den vackra och glada kammarjungfrun. Från det ögonblick, då deras i lika grad muntra och spelande ögon först mötte hvarandra, kom Petrus till den erfarenhet, att han icke längre var gosse, utan yngling. Deras bekantskap började med guabb, kif och glåpord och fortsattes under hvarjehanda spratt, af hvilka det sista, värsta eller bästa, var det, att de stulo hvarandras hjertan. Om denna stöld komrao de ömsesidigt under fund derigenom, att de saknade hvarandra, då de voro åtskiljda, huru mycket de än grälade och retade hvarandra, då de voro tillsammans. Och då nu Petrus började misstänka, att kusken på Signildsborg hade ett godt öga till Johanna, tänkte han: »bättre förekomma än förekommas,« och friade en vacker aftonstund till flickan med följande ord:

— Hör du, Johanna, skulle du icke bli rasande glad, om jag på rent allvar sade dig, att jag tycker om dig och ville ha dig till min hustru?

— Och skulle du icke bli bra snopen, Petrus, om jag sade dig, att du är en egenkär narr, ifall du tror, att någon flicka kan tycka om dig och vilja ha en sådan en till man?

— Jo, jag skulle bli mycket snopen, Johanna, ty jag har alltid trott, att köksan derhemma har sina egna afsigter, då hon lägger de bäste bitarne på mitt fat.— Åh, det gör hon af ren barmhertighet, var säker på det! Hon tycker väl, hon som jag, att da är en fasligt mager pojkstackare.

— Men om hon vill göda mig, så är det icke för din räkning; var da lika säker på det, Johanna!

— Den otäcka *ttksan! mumlade Johanna. — Att hon icke skäms! ... Hör du, Petrus, om du menar allvar ...

— Allvar, Johanna! Jag har i hela min lef-nad aldrig varit så allvarsam som nu.

— Nå, då vill jag taga mig åttadagars betan*, ketid, för det passar sig icke att genast svara ja Men jag säger dig, Petrus, att om du låter köksan förleda dig med sina matbitar, så gör du mig olycklig. Du borde också skämmas, som är en sådan läckermuu!

— Jag känner ingen annan läcker mun än din, inföll Petrus och stal en kyss af Johanna.

— Fy, så får du icke göra, förrän vi kommit riktigt öfverens, sade Johanna rodnande.

— Men innan jag går, skall du lofva mig att vara mig trogen i lif och död och älska mig i nöd och lust. Vill du det?

— Ja, det kan jag lofva, men mitt ja får du icke förr än om åtta dagar. —

Efter de åtta dagars förlopp fick Petrus också Johannas ja. Men de älskande hade sina skäl att icke »eklatera» förlofningen. Det hade nämligen blifvit en älsklingstanke hos Johannas matmor, friherrinnan Skytte, att kusken och kammarjungfrun borde förenas med det heliga äktenskapsbaudet, och hennes plan var så tillvida halffärdig, som kusken mer än gerna ingick på densamma. Den andra hälften var desto värre att få färdig, ty så lydig och villig Johanna annars var, förblef hon i denna punkt döf för friherrinnans enträgna föreställningar. Kusken, som anade, att han i Petrus fått en gynnad medtäflare, betraktade ynglingen med sneda blickar, hvarje gånghan besökte Signildsborg, och sökte ifrigt en anledning, sora kunde berättiga honora att i ett duktigt kok stryk aflasta något af sin svartsjukas börda på Pet-ri rygg.

Nu var kusken en bredaxlad, nästan jättestor karl med näfvar som klubbor, och försigtigheien borde derför bjudit Petrus att, så vidt på honom berodde, aflågsua hvarje dylik anledning. Men försigtighe-ten var icke Petri hufvuddygd. Vid ett tillfälle, då kusken skulle köra sitt herrskap till en granngård, hade Petrus som kände hans vana att ofta stryka sig i ansigtet, sotat hans svarta vantar, hvaraf följden blef, att kusken framkom svart som en morian till det främmande stället, och alla frågade lagman Skytte, hvarifrån han fått sin negerbetjent.

Vid ett annat tillfälle, då det blåste starkt och Petrus deraf slöt, att kusken skulle draga mössan väl öfver hufvudet, hade den förre vid mössans foder fäst några kardborrar, som så förtroligt innästlade'sig i den sednares tofviga hår, att hvarken hand eller kam förmådde utjaga dem; kusken måste klippa håret till hufvudsvålen, för att blifva dem qvitt. Men för hvarje lock, som föll under saxen, svor han en dyr ed att genomprygla Petrus, och hans vrede svalkades ingalunda af Johaunas skratt och de öfriga tjenar-nes löje.

Likasom Johanna hade sitt skäl att hålla tro-lofningen med Petrus hemlig, hade denne således sitt att icke besöka Signildsborg, utan då han, trygg genom sin herres närvaro, kunde göra det. Sjelf var han öfvermodig nog att ej frukta sin medtäflare, men Johanna, som var lika rädd om sin kärastes hud sora om sin egen, förbjöd honom bestämdt att ensam våga sig till Signildsborg och lofvade att hålla honom skadeslös genom hemliga möten. Man öfverenskom om mötesplats och mötestid. Till den förra utsågs det ställe, der vägen från Sjövik, följande insjöns strand, delade sig i tvenne, den ena förande till Sig-nildsborg, den andra till Vanloos eremitage. Mötestiden blef hvarje läglig q väl Istund, sedan györomålen för dagen voro slutade, och den för älskande så behagliga skymningen utbredt sig öfver nejden. Johanna kunde desto lättare smyga sig till dessa möten, som hon egde en förtrogen i fröken Maria, för hvilken hon hade upptäckt sin lilla kärlekshandel.

Sålunda sammanträffade de båda unga i all ärbarhet och tillbragte alltemellanåt en halftimma dels med att tala om sina bosättningsplaner, dels med att gnabbas. 1 båda fallen njöto de lyckan att vara nära hvarandra — och det var hufvudsaken. Petrus hade nu på en gång blifvit mycket förändrad; han lofvade sin far att till våren bli flitig i trädgården, slöt fred med portvaktaren och blef snart en gunstling sår väl hos denne som de öfriga tjenarne, hvilka hitintills betraktat honom som en svår husplåga.

En vacker månskensqväll hade de älskande träffats på mötesplatsen, sedan de på flera dagar icke sett hvarandra. Petrus redogjorde för sina framtids-utsigter väl för tionde gången, och Johanna tröttnade icke att höra på.

— Ser du, min tös, sade Petrus, — nu vill jag hädanefter taga fars råd i akt och lära allt hvad han sjelf kan i trädgårdsskötseln. Se’n säger jag farväl till Sjövik och vandrar till min gamle farbror, som är sin egen trädgårdsmästare helt nära Stockholm. Gubben har inga barn, är orkeslös och vill gerna ha ett biträde, som kan styra, ställa och sköta hans näring. Han helsade förliden sommar på far, just for att få mig med sig hem, men far ville icke släppa mig. . .

— Kantänka! inföll Johanna; — du var väl o-umbärlig på stället.

— Ja, så sade far till arbror, men till mig sade han sedan: jag ville icke släppa ut dig, din odåga, för att icke ha skam af dig. . . Men nu lofvar jag, att han ej^ skall behöfva skämmas. Farbrors meningär, att jag skall arrendera hans trädgård, då jag kommit till myndig ålder, och den meningen vill jag icke bestrida. Men så snart arrendekontraktet är uppgjordt, anordnar jag min bosättning och gifter mig med dig, Johanna. Allt det der kan vara undanstö-kadt inom två år. Vi skola må som perla i guld. Trädgården inbringar mer pengar, än ett godt halft hemman, ty den ligger helt nära Stockholm, der grönsaker, frukter och till och med blommor låta sälja sig och betalas bra ...

— Tyst, Petrus, här kommer någon ... ser du ryttaren derborta? Låt oss gömma ossl

— Såvidt jag ser riktigt, sade Petrus, i det han med Johanna trädde in i skuggan af granarne vid vägkanten, -±- är ryttaren ingen annan än den rike och förnäme utländningen, som plär. helsa på mitt herrskap.

— Ja, minsann är det icke herr Vanloo, som min fröken så ofta talar om, sade Johanna. — Han rider väl nu hem till det hemska stället i skogen, som han köpte af herr Bengt. Att en så rik herre vill bo på etto sådant ställe!

— Ah, han är inte ofta der. Han reser ständigt häremellan och Stockholm. Sådan vacker häst! Ser du, hur hao dansar! Ack, om jag finge rida den hästen!

— Tyst nu, Petrus. Han kunde höra oss.

Vanloo passerade förbi. Månskenet glittrade på

gångarens betseltyg och schabrak, men ryttarens gestalt, som Johanna nyfiket mönstrade, doldes af *kappan och den vanliga bredskyggiga hatten. Det förekom flickan, som om den bronsryttare, hon en gång sett i ett af Stockholms grafkapeller, hade stigit från sin piedestal, för att förlusta sig med en nattlig ridt.

Såsnart Vanloo hunnit förbi, ämnade Petrus och Johanna lemna sin tillflyktsort, då den förre, vid en blick utåt vägen, utbrast:— Och här kommer en vandrare. I qväll är här riktigt lifligt på vägen.

— Han kommer irån Signildsborgshållet, hvi-skade Johanna rädd. — Tänk om det är kusken! Tänk, om vi äro upptäckta!

— Åh, prat! Kusken är det icke; det ser jag på gången, ty kusken är hjulbent, sedan han var ryttare i verlden.

— Det är herr Adolf, inföll Johanna hastigt.

— Honom ha vi nu sett ett par gånger lörut vid denhär tiden. Och alltid tar han vägen inåt skogen. Kanske han också har något möte, du! Men med hvem kunde det vara? Derinne i skogen bor, såvidt jag vet, ingen vacker flicka. Men kanske han ämnar sig åt Sjövikshållet; der finnes mer än en rödblom-mig tärna, det vet jag.

— Petrus, sade Johanna hastigt, — du kaii göra mig och min goda fröken en stor tjenst...

— Hvilken då, kära du? Jag ä bums färdig,

— Tyst, tills han gått förbi.

Johanna hade .ej misstagit sig. Vandraren var Adolf Skytte. Han gick med raska steg förbi, men valde ej den månbelysta vackra vägen, som mellan insjön och en sträcka snöhöljda kullar ledde till Sjövik, utan den mörka skogsvägen, som förbi Ingrids stuga förde till jagthuset.

Han hade knappt försvunnit i skogens mörker, förrän Johanna sade:

— Petrus, skynda efter honom och se, hvart han går!

w— Aha! Jag misstänker något, utbrast Petrus.

— År det den tjensten, jag kan göra dig och fröken Maria?

— Ja ... skynda dig! . . . Akta blott, att han icke upptäcker dig . . . Och tag reda på alltsammans !

— Hm, fröken Maria vill således veta, hvart hennes kusin . . .— Gå nu!

*— Hon måtte då vara kär och svartsjuk . . .

— Det angår dig icke. Skäms du icke, för att täoka sådant om min fröken? Gå nu, hör du!

— Men hvart kan väl den unge herrn ämna sig ? Jag begriper icke . . .

— Just derför vill jag, att du skall skaffa oss visshet derom . . .

— Här finns ju ingen närmare stuga i skogen, än Ingrids, den ogudaktiga hexans . . . Och Gud vare lof, att den ligger temligen långt borta; annars skulle vi begge icke mötas här.

— Du står nu och pratar och försummar till {+-+} fället, Petrus. Vill du lyda mig eller ej? . . . Sanningen att säga, Petrus, jäg och fröken misstänka just, att unge herrn går dit . . .

— Till Ingrid? Är du galen? utbrast Petrus.

— Ja, just till Ingrid.

— Det är omöjligt.

— Det är icke omöjligt, Ingrid är en förskräcklig trollpacka och har stor makt öfver menni-skornas hjertan. Om du lofvar mig, Petrus, att uppfylla min önskan och fröken Marias, som är så god både mot mig och dig, så vill jag i största hemlighet omtala någonting for dig . . .

— Nå, så tala då! Fort! sade Petrus nyfiket.

— Nej, först skall du ge mig löftet.

— Bed mig hellre hoppa i sjön, Johanna! Det skulle jag i nödfall göra för din skull. Men att ensam och i den här sena timman gå till Ingrids koja, derom kan du be en annan, om hvars lif du är mindre rädd än om mitt. Tala nu om den der hemligheten, som . . .

— Du är en kruka, sade Johanna förargad.

— En kruka? upprepade Petras häftigt. — Jag skall ännu i qväll gå till Signildsborg och slåss med kusken ... du skall se, att jag icke är en kruka!

— Gör hvad du vill, men aldrig skall jag bedjadig om någonting mera . . . Och icke heller kommer jag någonsin mer hit, för att träffa dig. Se så . . . adjö med dig!

Och Johanna vände Petrus ryggen, satte hufvud-duken med ett par häftiga ryckningar till rätta och låtsade, som om hon ville gå.

Detta medförde sin åsyftade verkan.

— Kära Johanna, du är väl icke ond på mig? frågade Petrus och lade sin arm kring hennes medja.

— Nej, bevars, svarade Johanna, i det hon gjorde sig lös, — jag bryr mig alls icke om dig. Adjö!

— Nej, så stanna och låt tala med dig, käraste du!

— Jag har icke tid. Jag vill skynda hem och bedja kusken uträtta frökens ärende. Han skall nog med nöje göra det.

— Hvad skulle det tjena till? Jag har ju aldrig nekat att uppfylla din begäran? Jag sade bara, att jag tycker mer om att hoppa i sjön . . . jag menade om sommaren, då vattnet är varmt och man kan få sig ett godt bad.

— Vill du gå således?

— Ja, om du blir god igen, mm lilla Johanna. Så vänd dig nu om, och se på mig med dina vanliga kärvänliga blickar! ... Ja, alldeles så! . . . Nu är jag färdig att gå, men först skall du tala om det der, som du lofvade meddela mig i förtroende . . .

— Jo, vet du, Petrus, sade Johanna i hviskande ton och lade sin hand på ynglingens arm, — fröken Maria har länge varit mycket besynnerlig till lynnet, fastän ingen annan än jag märkt det. Då hon är i sällskap, visar hon sig glad och munter, helst då unge herr Adolf är närvarande, men då hon om qvällarne befinner sig ensam med mig i sin kammare . . . ack du, jag kan icke beskrifva, huru sorgsen hon då är...

— Gråter hon, Johanna?

— Nej, du, hon gråter icke, ty hennes ögon äro så sorgsna, att de icke kunna gråta. Hon sitter tyst och blek och stilla och låter mig handtera sig somett barn, då jag skall kläda af henne. Jag söker ibland muntra henne med glada ord, men jag tror knappt, att hon ens hör, hvad jag säger. 1 förgår qväll, då jag kom in i hennes rum, hade hon öppnat fönstret, fast det var grufligt kallt, och stod och stirrade ut i mörkret . . .

— Jag undrar rätt, hvad hon då såg på? sade Petrus.

— Hon såg visst på ingenting, men jag stängde fönstret och frågade, om fröken ville taga lifvet af sig, eftersom hon utsatte sig på det viset för vinterkylan.

— Hvad svarade hon på det?

— Hon svarade ingenting, utan kastade sig i sängen och gömde sitt ansigte i hufvudkudden...

— Bevars väl, hon har bestämdt blifvit galen, du Johanna . . .

— Och så låg hon länge, och då hon slutligen såg upp, var hon blek som döden, och hennes ögon hade en så besynnerlig, men på samma gång så innerligt vacker glans. Då kunde jag icke hålla mig längre, utan satte mig på stolen bredvid sängen och grät. Jag förstod då, att hennes hjerta är bedröfvadt intill döden af någon hemlig sorg, som Gud gifvit henne. Men hon lade sin arm kring min hals och frågade med mild och sorgsen röst:

»Hvarför gråter du, Johanna?»

»Jag gråter, derför att fröken är så ledsen», svarade jag.

»Du är en god flicka, Johanna», sade hon, och torkade sjelf bort mina tårar och log åt mig så vänligt som en kär syster. ”Men var icke ledsen för min skull!» sade hon vidare; »jag har en hjertesorg, men den skall snart gä öfver.»

Och dermed tryckte hon handen hårdt, hårdt mot sitt bröst.

Sedan blef hon åter litet gladare och började tala om dig, Petrus . . .— Om mig? inföll Petras icke litet öfverraskad och stolt. — Hvad sade hon, Johanna?

— Hon frågade, om jag älskade dig uppriktigt och af allt mitt hjerta . . .

— Du svarade naturligtvis: kära fröken, hvilken flicka kan annat än älska Petrus?

— Nej, genmälde Johanna med en blandning af skalkaktighet och älsklig uppriktighet; — jag svarade: Gud skall veta, att Petrus är en ful pojke och färdig till all odygd, men ändå, min goda fröken, har mitt hjerta fäst sig vid ingen annan, och jag kan aldrig låta bli att älska honom.

— Nå, det var bra svaradt, om du också ljög litet i början, utbrast Petrus och klämde Johannas hand duktigt i sin. — Men sade fröken något mera?

— Jo, hon yttrade några ord så allvarsamt och ändå så vänligt, att jag aldrig glömmer dem. Om du älskar Petrus och han dig, sade hon, så lek aldrig med hans hjerta, Johanna, ty det är grymt och kan göra både honom och dig olyckliga.

— Ack, sade hon det? inföll Petrus andäktigt.

— Ack, den goda fröken! Gud välsigne henne! Hon är visst icke galen; tvärtom: aldrig har det gifvits en förståndigare menniska. Men säg mig nu till slut: hvad är det, som vållar hennes svåra sorg? Du vet det dét nog, Johanna.

— Hvad du är nyfiken! Det är ju en sak, som icke angår dig. Jag har sagt så mycket som du iår veta. Gå nu! Sednare i qväll träffas vi igen, och då skall du noga underrätta mig om allt, hvad du sett och hört. Nu går du bort till Ingrids stuga och lyssnar utanför fönstret: om du då hör friherrens röst, skall du titta in och försöka utspana hvad de hafva för händer derinne. Men glöm icke att läsa dina böner, då du kommer nära stugan! Det är alldeles nödvändigt, Petrus.

— Det behöfver du icke påminna mig om . . . Men, tilläde Petrus betänkligt, — passar det sig fören karl att gå sådane ärenden? Är det icke att lura och speja det der?

— Än sedan?

— Nej, jag vill icke vara spejare, jag vill icke lura på annat folks görande och låtande; såvidt jag vet, har sådant alltid ansetts skamligt.

— Uvad du är dum! sade Johanna. — Då kungen är ute i krig mot landets ovänner, väljer han icke då sina modigaste och fintligaste soldater till att gå till fiendeus läger och speja på hans förehafvande ? Så har åtminstone gamle Rolf berättat ...

— Ja, ser du, det är en annan sak, ty i krig vågar spejaren sitt lif för fosterlandet; men att lyssna utanför en gammal kärings väggar, deri finner jag ingen heder.

— Hvad du är stridig och bråkig! Du vill bara hitta på undflykter, för att slippa gå, ty du vet nog, att detta ärende är lika farligt som att smyga till en fiendes läger. Jag är väl då tvungen att säga dig ännu mer än hvad jag hitintills sagt. Men om du talar om det för någon menniska, blir du olycklig. Ser du, Petrus, jag och fröken Maria misstänka, att unge herr Adolf bb'fvit förhexad af den gudlösa Ingrid . . .

— Ah! utbrast Petrus förvånad.

— Du minnes väl, att herr Adolf och fröken Maria, under det fasliga yrvädret för en tid sedan, åkte miste och kommo till Ingrids stuga. Der fick herr Adolf en dryck, som skulle vara ett läkemedel, men som helt säkert var en kärleksdryck . . .

— Ah! utbrast Petrus ännu en gång. — Sådan nedrig käring! Men är det möjligt, att en kärleksdryck kan förvrida en ung menniska så, att han blir kär i en skröplig he^a?

— Hvad du är enfaldig! Ingrid har ju en dotter ...

— Den der Ellen, ja! Nu begriper jag alltsammans . . .

— Då begriper du väl också, huru angelägetoch vigtigt ditt ärende är? Herr Adolfs själ står på spel, och da kan hjelpa till att rädda den . . .

— Godt, käraste Johanna, nu går jag. Farväl med dig! Gif mig bara en kyss, innan vi skiljas åt!

— Den får du, då jag finner, att du uträttat din sak väl. Glöm icke dina böner! Intet ondt kan skada dig, om du läser dem. Så fort du hinner, skall du skynda tillbaka till Signildsborg. Jag väntar dig, om jag ock skall sitta uppe hela natten. Knacka på det lilla fönstret, du vet, som vetter åt trädgården, så kommer jag straxt och öppnar det. Trädgårdsporten står öppen.

De unga skiljdes åt. Petrus tog beslutsamt vägen inåt skogen, och Johanna återvände till Signildsborg, glad öfver att ha uträttat en sak, som, enligt hvad hon visste, låg hennes fröken ömt om hjertat

Alltsedan sin första tillfälliga vistelse i Ingrids stuga hade den unge Skytte ofta begagnat sig af den gamlas förtroendefulla tillåtelse att besöka henne och Ellen. Att dessa besök företogos under hemlighetens slöja var nödvändigt. Till hvilka misstankar skulle de ej, om de upptäckts, gifvit anledning såväl hos hans föräldrar, som hos det kringboende folket! Redan det, att en förnäm yngling ofta inträdde under en fattig qvinnas tak, hvilken hade en skön dotter, skulle varit tillräckligt att sätta alla sqvallrets och förtalets tungor i gång; men när härtill kom, att den fattiga qvinnan var en så fruktad och afskydd person, att, alltsedan pastor Suenonii ofvan omtalade

predikan, ingen af det vidskepliga folket vågade närma sig hennes koja, utan hellre valde en lång omväg, i fall något ärende nödgade någon besöka denna ensliga nejd . . . så insåg Adolf alltför väl, att det förtal, han fruktade, ej skulle åtnöja sig med att svärta hans och hans begge skyddlingars heder, utan våga sig inpå området af de äfventyr ligaste och farligaste gissningar.

Under sådane omständigheter skulle han alldeles afstått från att se Ellen, som med hvarje dag blef honom kärare, om han ej funnit, att hans besök voro nödväudiga, för att styrka de begge olyckligas mod. Hvarje gång han visade sig i den låga dörren, skyndade Ellen emot honom och lindade med krampaktig styrka sina armar kring hans hals. Den unga flickan befann sig i ett exalteradt tillstånd, härflutet ur en daglig och stundlig dödsfruktan, hvilken, då den genom sin långvarighet slutligen förtärt sig sjelf och lemnat sitt offers nerver i ett öfverretadt tillstånd, plägar slå öfver i en mekanisk kraft och beslutsamhet. Medan Ingrid, den med lifvets sorger och strider förtrogna modren, kände sin själ alldeles förkrossad och ej var mäktig att uträtta något, skötte Ellen ensam hushållsgöromålen, fodrade kon och fåren, bar vatten från källan, tillagade maten och läste, på sina från dessa förrättningar lediga stunder, i någon andlig bok för modren eller sökte trösta henne på annat sätt, så godt hon förmådde. Men denna feberstyrka underhölls på bekosntad af hennes, späda varelses lifs-krafter; det märktes af hennes med hvarje dag blekare kinder och det på en gång lidande och vildt beslutsamma uttrycket i hennes ansigte.

Till förskräckelsen för framtiden, den hemska vissheten, att hon och hennes dotter ginge en qvalfull och skymflig död till mötes, sällade sig hos Ingrid en annan icke mindre marterande fruktan: hon kände nämligen, huru hon småningom förlorade jemvigten i sitt själslif, huru hennes medvetande, länge pinadt af rysliga tankar, började upplösa sig i kaotiska drömmar. Ofta, i synnerhet sedan skymningen inbrutit i hennes ensliga tjell, satt hon orörlig i sin länstol med slutna ögon och talade halfhögt till sig sjelf eller till de gestalter, som framtrollades af hennes inbillnings-kraft. Än voro dessa drömmar, som hon i halfvakettillstånd drömde, hugnande och ljufva, än uppskakande och förfärliga, och hennes tal, till hvilket den stackars Ellen med ångest lyssnade, oviss om dess innehåll var inbillning eller verklighet, rättade sig derefter. Läkare och fysiologer af en viss skola skulle, om det varit i våra dagar, sagt, att den olyckliga qvinnan vid dessa tillfällen befann sig i ett eget stadium af somnambulismus. Säkerligen samverkade ett lindrigare anfall af den herrskande farsoten med Ingrids upprörda själstillstånd till att framkalla dessa symptomer*).

I sådant tillstånd var Ingrid den qvällstund, då Petrus och Johanna hade sitt ofvan skildrade möte. En nära utbrunnen brasa upplyste sparsamt rummet. Ellen inträdde just med en knippa ris, som hon samlat i skogen, för att dermed nära de slocknande lågorna på spiselhällen.

— Hvem är det? frågade Ingrid och spratt till, då hon. hörde bullret af dörren.

— Det är jag, goda moder; det är Ellen, svarade flickan.

— Ellen ... Är det du? Ack, jag trodde, att du var långt borta, sade modren med en suck.

*) Professor Fricdr. Fischer betraktar i sitt verk vDer Somnabulismusv 17:de århundradets hexerisjuka såsom en farsot af somnambulistisk natur, ett antagande, som visserligen understödes af mångfaldiga företeelser. På de flesta ställen föllo de af smittan anstuckna i långvarig vanmakt, ur hvilken de ej med skakningar kunde väckas, eller ock angrepos de af våldsamma konvulsioner. Så uti Mora i Dalarne. An liknade hexepidcmiens yttringar ”den kataleptiska sömn visionens», än »den clair-voyanta kramp visionens». De syner och känslor, som åtföljde detta tillstånd, voro af så dämoniskt lockande natur, att man äfven genom artificiella medel, genom drycker och salvor, försatte sig i detsamma. Den allmänna vidskepelsen och fasan, som ökades genom förföljelserna, bidrogo att sprida farsoten. .— Huru kunde du tro det? Icke lemnar jag dig? sade Ellen, i det hon lade risknippan på golfvet och gick fram till Ingrid.

Ellen spratt till, då hon, vid den matta belysning, som månljuset och den kolnade brasan spredo i rummet, såg modrens ögon tillslutna och hennes anletsdrag på ett besynnerligt sätt förändrade. Den stackars flickan visste nu, att hennes mor åter var i det oförklarliga tillstånd, som hon sedan någon tid tillbaka ofta, men alltid med fasa,

bevittnat. Hon såg sig ovilkorligt omkring, för att söka hjelp . . .

Men, ack! ingen hjelp var att finna. Menni-skorna skydde denna olyckliga boning . . . rundtom-kring herrskade ensamhet, mörker och tystnad . . . endast vinden drog sina långa, djupa suckar derute i den omgifvande skogen.

— Du är då icke borta, Ellen, sade den gamla och trefvade med handen öfver dottrens ansigte; — och likväl tyckte jag nyss, att någon hviskade till mig: frukta icke för din dotter! Hon är räddad . . . Stackars barn! Jag trodde, att den Guds engel, som nyss var här, hade fört dig långt, långt bort från denna usla jord ... jag trodde dig vara i ett fridens Eden, dit ictet ondt når. Barn, barn! Hvarför följde du honom icke? Du hade deiigenom befriat mig från en stor vånda ...

— Moder, tala icke så! Jag öfvergifver dig aldrig, ropade Ellen och lade sina armar kring hennes lif.

— Du vet icke, hvad du gör, Ellen. Släpp mig! Ser du icke, att jag är bunden vid kanten af en hisklig afgrund? Det har den svarte mannen gjort. När tiden är inne skall han störta mig ned. Se, mitt barn, jag svettas blod af fasa, jag ryckei* i mina länkar, men de brista icke! Skynda bort, innan han kommer! Han skall annars nedstörta äfven dig. Af barmhertighet, mitt barn, ila härifrån! . . . Ha, han kommer, han kommer!Ingrids röst uttryckte den djupaste dödsångest, hon sträckte handen mot dörren, likasom om hon sett den fraktade gestalten inträda genom denna, och hela hennes kropp skakade våldsamt.

Den beklagansvärda flickan, som icke visste, hvad hon skalle tro, riktade, nästan vansinnig af skrämsel, sin blick mot dörren, mot hvilken modren pekat. I samma ögonblick gjorde sig Ingrid lös från hennes famntag och stötte henne häftigt ifrån sig.

— Hon är räddad; han såg henne icke, fortfor hon något lögnare. — Väl, lös mig nu ur mina länkar, du ryslige, du stenhårde! Störta mig ned i det gapande svalget! Mitt hufvud svindlar redan . . . jag vill blunda; då blir det lättare, då ser jag icke djupet . . . Fort, fort!

— Gud, Gud! bistå oss! Hvad skall jag göra! ropade Ellen förtviflad och sjönk på sina knän.

— Hvem talar? frågade den gamla hastigt i förändrad ton!

— Det är jag, arma moder. Det är ingen annan än Ellen. Jag ber till Gud, att han må bistå oss och förjaga dina svåra tankar. Du har drömt. Här är ingen svart man inne; här är endast Ellen.

— Ja, jag tror verkligen, att jag drömde. Det var en ryslig dröm: jag känner, huru den ännu isar mitt bjerta. Kom till mig, barn!

Ellen skyndade till sin mor, aftorkade svetten, som i stora perlor droppade från hennes panna, kysste henne och sade bedjande:

— Goda moder, öppna dina ögon! Du förskräcker mig, såsom du nu är. Och så länge dina ögon äro lykta, kunna ju de rysliga drömmarne återkomma.

Ingrid svarade icke; hennes ögon förblefvo till-slutna.

— Hör du mig icke, moder? frågade flickan, ångestfullt.

— Jag hör väl din kära röst. Tala mer!— Men öppa då dina ögon! Du kan icke föreställa dig, huru förskräckt jag är.

— Frukta icke barn! Gud vakar öfver oss. Han skickar oss en räddare. Jag ser honom Qerran; han nalkas oss.

— Ja, Gud vakar öfver oss . . . Vill du, att jag skall läsa för dig i »Jesu Christi efterföljelse?» fortfor Ellen, som hoppades att på detta sätt förmå sin mor att återkomma till sig sjelf. — Vill du det, moder? Du blir ofta lugn och nöjd, när jag läser för dig i den boken. Och så skall jag tända ett ljus och lägga ris på spiseln, så att vi få en sprakande brasa. Ack, om du endast ville öppna ögonen, skulle jag bli så glad, och vi kunde ha en så treflig afton, som vi hade fordom.

— Han nalkas, mumlade Ingrid, i hvars ansigte hvarje muskel spändes; — jag ser honom allt tydligare.

— Hvem ser du? frågade Ellen med förnyad ångest.

— Ryttaren. Han kommer allt närmare..

— O, Gud! Nu drömmer du åter! ropade Ellen och utbrast i gråt.

— Nej, Ellen, nu drömmer jag icke. Gråt icke, mitt barn!

— Kanske hon vaknar, om jag tänder ljuset och gör upp en stor brasa, tänkte Ellen och skyndade att verkställa detta.

Elden fattade snart i riset; den sprakande brasan spridde, i förening med ljuset, ett festligt sken öfver kammaren.

Ellen iakttog ängsligt, hvad verkan detta skulle utöfva på modren.

Ingrid satt stilla, såsom försjunken i sig sjelf. Hennes ögon förblefvo tillslutna.

— Hör, sade hon efter några sekunders tystnad och lutade sig fram, såsom om hon lyssnat; hör du icke slag af hästhofvar?Ellen lyssnade, men hon förnam intet annat ljud, än vindens h viskande, melankoliska sång ute i skogen.

— Jag hör intet, svarade hon suckande.

Ingrid lyssnade åter. Hennes ansigte, hela hennes gestalt uttryckte spänd väntan. Det hemska uttryck, som förut hvilat öfver hennes drag, var försvunnit. Hennes mun drog sig till ett leende, hennes armar höjdes stundom, som om hon velat utsträcka dem till en kär väns omfamning, men nedföllo straxt åter kraftlöst i hennes sköte.

Så förflöto några ögonblick under en tystnad, som endast stördes af det knastrande ljudet från brasan. Ellen läste så tydligt i modrens ansigte, att hon tyckte sig se och höra något, att flickan sjelf började tro på verkligheten deraf.

Men hon visste ej, af hvad slag denna syn kunde vara. non tänkte på spöken och andar, om hvilka hon hört talas, hennes fantasi förespeglade henne, att någon dylik öfvernaturlig varelse var i annalkande och snart skulle visa sig för hennes blickar . . . Och vid denna tanke flög en iskall rysning genom hennes späda lemmar; hon såg sig darrande omkring efter en tillflyktsort . . . Men då hon påminde sig, att hon befann sig ensam med den hjelplösa modren i en enslig skogskoja, fjerran från likar, då förde hon händerna öfver sina ögon, tillslöt dem och afvaktade på detta sätt, under en tyst bön, det fruktade ögonblicket.

Var det verklighet? Var det en villa, fostrad af hennes öfverretade inbillningskraft? Hon hörde nu, äfven hon, dån af hästhofvar. Det blef starkare, det kom närmare. Ellen nedsignade på knä och var nära att förlora medvetandet, då hon väcktes till full besinning af modren, som med ett gällt fröjdeskri utbrast:

— Det är han . . . min son . . . Arnold!

— Hvad säger du? ropade Ellen utom sig och sprang upp. Ingrids panna strålade, hennes kroppdarrade nnder en förtviflad ansträngning att^resa sig npp ur stolen.

— Fort, fort! Ellen, hvar är du? För mig ut! ropade hon.

Men Ellen kände sig förlamad af öfverraskning, förvåning och fruktan.

Hästens tramp ljöd nu så tydligt utifrån, att man hörde hvarje slag af hans jernskor mot vägen.

— Fort, fort! upprepade Ingrid ångestfullt och sträckte armarne framför sig.

Genom en våldsam ansträngning af sin vilja återfick Ellen herraväldet öfvér sina lemmar. Hon fattade modren om lifvet.. • Ingrid stödde sig på hennes vacklande skuldra... Så skredo de genom rummet och ut genom dörren.

I det ögonblick, de trädde ut i det fria, såg Ellen i det klara månskenet den sista skymten af en ryttare i bredskyggig hatt och kappa. Han hade redan passerat förbi kojan, och försvann just nu bakom granarna i skogen.

— Min son! utbrast Ingrid med qväfd röst, tog några steg framåt, som om hon velat skynda efter honom,sträckte

armarne efter den flyende gestalten ... och sjönk ned på sjön.

— Arnold, Arnold! ropade Ellen utom sig och ilade ned mot grinden.

Men hofslagen bortdogo i fjerran, och flickans röst hann ej ryttarens öra. Han var borta.

Ellen stod ett ögonblick, tvekande om hon borde skynda efter den obekante, hvilken hon i sitt exalterade tillstånd på god tro antog vara sin broder. Men modrens belägenhet afhöll henne från ett sådant fruktlöst försök.

Hon skyndade tillbaka till Ingrid, som låg medvetslös utsträckt på marken, gned hennes tinningar med snö och kallade henne vid alla de smeknamn, som hennes barnsliga kärlek förmådde uppfinna.Slutligen öppnade Ingrid ögonen, satte sig upp, såg sig omkring och sade med matt röst:

— Hvad har skett? Huru har jag kommit hit?

Men i stället för att besvara denna fråga, upplyfte henne Ellen, omfamnade henne och ropade;

— Yi hafva sett Arnold. .. han lefver ... låt oss genast uppsöka honom!

— Arnold? Yrar da, flicka? Hvarifrån har da fått dessa tankar? ...

— Nej, du såg honotn, jag vet icke huru, då du satt derinne med tillslutna ögon... du hörde hof-slagen af hans häst... du ropade till mig att föra dig hitut*.. då vi kommo hit, såg jag en ryttare på vägen, och du sträckte dina armar mot honom och kallade, honom din son... Minnes du icke detta?

— Jag minnes intet af hvad du säger . •. Alls-mäktige! Bevara mitt förstånd!... Ellen, det var endast en dröm. Du har märkt, att jag på sednare tider börjat gå och tala i sömnen . . . Bry dig icke derom! Tala icke derom för någon menniska, ty det kunde hårdt misstydas! Det kommer sig af min själs elände. Det har gått mig såsom David: mitt hjerta bäfvar, min kraft hafver mig förlåtit, och min ögons ljus äro icke när mig. . . Stöd mig, mitt barn! Jag känner mig matt, och mina knän svigta.

Ellen förde sin mor tillbaka in i kammaren och lät henne intaga sin plats i länstolen, sedan hon fly-tat den närmare brasan.

— Ack, sade derefter flickan, bittert gråtande, — det var då icke sanning ... det var icke Arnold, såsom jag nyss trodde?

— Arnold är hos Gud, mitt barn. Vore han ännu qvar i denna jeramerdal, skulle han längesedan uppsökt siu mor.

. — Jag drömmer dock hvarje natt, att jag ser honom, sådan som du beskrifvit honom för mig, och att han kommer, för att hjelpa oss.

— Så drömmer äfven jag, Ellen. Men dröm-mar äro strömmar. Gud skicka oss dem, för att i sömnen lisa våra hjertan, som om dagen ropa efter hugsvalelse. Trösta dig, Ellen! Vi hafva snart ut-trädt ur dödsens skuggors dal; vi skola återse Arnold i den ljusa bimmelen, som Guds barmhertighet öppnar for oss. Hvar har du rjesu Christi Efterföljelse»? Tag fram boken och läs för mig en liten stund ! Sedan må du tillreda din aftonmåltid och med mig gå till hvila.

— Är du hungrig? Ack, det vore .roligt! Du har icke ätit på länge, sade Ellen.

— Nej, min gom känner leda för hvarje spis. Jag kan icke äta. Men du, Ellen, behöfver väl att styrka dig. Stackars barn, hvad du är blek, hvad dina ögon äro insjunkna!

— Med mig är det ingen fara, försäkrade flickan; — jag känner mig nästan friskare och starkare än fordom.

Ellen framtog nu Thomas’ a Kempis bok, som genom så många århundraden hugsvalat kristna af olika trosbekännelser och ännu förvaras såsom en sjä-laskatt i mången hydda.

Hon satte sig på en stol bredvid Ingrid. Den gamla sammanknäppte sina händer, lutade sitt hufvud mot dotterns skuldra och lyssnade till hennes röst, som, rörd och lifvad af de odödliga ord, den upphemtade, klingade mild och svalkande som en etigels.

Så sutto de länge, tills deras öron nåddes af ett ovanligt ljud. Ellen afbröt läsningen och lyssnade. Det var ljudet af steg . . . ovanligt här i de olyckligas granskap, som skyddes såsom bannlyst och för-bannadt af den vidskepliga hopen.

Kojans begge innevånare kunde ej misstaga sig ^ om den kommandes person. Det fanns endast en, som någon gång besökte dem såsom en tröstens budbärare, bland alla endast en, hvars bjerta miskunda-de sig öfver dem och, i stället för förbannelse, bragte dem kärlek och medlidande.

Fribytaren. 8— Det är Adolf, sade Ellen hastigt.

— Det är han. Gud välsigne honom! hviska-de Ingrid.

Dörren öppnades, och unga Sk ytte inträdde. Ellen gick emot honom, tryckte hans hand till sitt bröst och betäckte den med kyssar.

— 0, välkommen, gode Adolf! sade hou med en blick af den innerligaste tacksamhet, och hennes anletsdrag öfvergöts för första gången sedan de sist råkats, af ett glädjeskimmer. Ingrid steg upp och räckte ynglingen sin hand.

— Ni öfverger oss icke, sade hon med tårar i sma ögon. — Ack, jag kan ej säga er, hvad mitt hjerta känner vid er hulda åsyn. Ni är en stjerna, som Herren tändt i våra själars natt.

— Ni synes mig sjuk, Ingrid... ni åldras märkbart mellan hvarje gång, jag ser er. Och du, Ellen, hvad du blifvit blek och förtärd, arma barn, sade Adolf och tryckte flickan lätt i sina armar.

— Vår dag är lång, herre: timmarne skrida såsom år, suckade Ingrid. — Men sätt er ned, ni, mina ögons tröst! Tag plats här bredvid mig och säg mig . . . säg mig edra nyheter! Er panna är mörk, ni har ett dystert budskap . . . men vi hafva länge väntat det värsta: vi äro väl beredda. Tala fritt ut!

— Nej, svarade Adolf, — mitt budskap är icke dystert, men det är vigtigt, och jag känner ingen benägenhet att hvila, innan jag talat. Ingrid, ni skall lemna denna trakt, ni skall med er dotter fly undan den fruktan, som tynger er mot jorden, den fara, som verkligen hotar er . . .

— Hvart skall jag fly? utbrast Ingrid. — Säg mig blott hvart? Säg mig en ort, som är fridlyst för de mägtiges vrede? Ack, den finnes blott i grafven. Men om en annan fristad finnes, vinkar den oss långt i fjerran, dit jag blott kan komma med min längtan. Min kraft är bruten, mina ben försmäkta, jag orkar knappt släpa mig kring denna kammare . . . huru villni då att jag skall fly? Och utom er finnes ingen, som skulle räcka mig en vänlig hand, ingen som skulle skyla mig undan förföljelsen, ingen som skulle gifva mig en beta bröd, om jag af hunger dignade på vägen; nej, menniskorna skulle öfverhölja mig med förbannelser och fly bort, eller ock gripa och piska mig samt antvarda mig åt bödeln, om de ej på stället dödade mig. Mitt öde måste fullkomnas. Men om ni kan göra något för oss, så rädda Ellen! Om en möjlighet gifves, så för henne långt bort från detta förtviflans, suckarnes och qvalens hem!

— Tala icke så! inföll Ellen förebrående. — Har jag icke sagt dig, att ingenting pinar mig så, som då du talar om en skilsmessa mellan dig och mig? Jag kan fördraga allt/ men icke detta.

— J skolen icke behöfva skiljas, sade Adolf. — Min plan är färdig. Jag har kommit hit, för att säga er, att J ofördröjligen skolen göra er i ordning till en resa. Nedläggen i en kista de ting af er egendom, som äro er oumbärligast och kärast; om tjugofyra timmar härefter skall en släda, med pålitlig körsven och raska hästar, stanna här utanför, för att hemta er. 1 nattens stillhet letnnen J denna trakt och utbyten efter några få timmars resa denna sorgliga boning mot en säker fristad, den jag förskaffat er i det folkrika Stockholm. Jag skall vara före er derstädes och helsa ^eder välkomna.

— Är det möjligt, utropade Ingrid, — att ni funnit en man, som vill föra de bannlysta undan döden, och en dörr, som vill öppna sig och emottaga dem som gäster?

— Jag har funnit bådadera. Lätten nu edra betryckta hjertan och fatten mod! Ellen, låt mig se en glädjestråle i

dina ögon! Allt skall med Guds hjelp få en lycklig utgång . . . Nej, nej, fortfor han, då Ingrid, hvars hela varelse plötsligt fatt nytt lif genom denna oväntade förhoppning, gjorde en rörelse, såsom om hon velat kasta sig till hans fotter, — ingatacksägelser, förrän vi lyckligt sammanträffat i den fristad, som väntar eder! Först då kan jag eraotta-ga dera.

Men fastän Adolf hejdade denna yttring af Ingrids öfversvällande tacksamhet, gjorde han intet motstånd, då Ellen i samma ögonblick knöt sina armar kring hans hals,, Han tvärtom lutade sig ned, slöt henne närmare "sitt bröst och tryckte en glödande kyss på hennes mun.

— Ellen, sade han, — du är röig kärare än en syster . . . kärare än mitt eget lif. Hvad jag gör för dig» gör jag för min egen sällhet.

I detta ögonblick tyckte sig Ingrid, hvars blick tillfälligtvis riktades mot det ena fönstret, urskilja dragen af etj; ansigte, som tryckt sig tätt intill rutan.

— Någon är utanför och ser hitin, sade hon.

— Hvar? frågade Adolf och Ellen.

— Der!. . . Ingrid pekade mot fönstret. Men i samma stund försvann ansigtet. Adolf skyndade ut, gick ett slag omkring kojan, men upptäckte ingen. Skogen gränsade dock på ena sidan så omedelbart intill kojan, att man endast behöfde taga några steg, för att vara dold af dess mörker.

Med kännedom af den fruktan, det vidskepliga folket hyste för att nalkas detta ställe, framför allt sedan skymningen inbrutit, kunde Adolf emellertid lugna sig med den sannolika förmodan, att Ingrids gamla ögon gjort sig skyldiga till en synvilla. Ingrid sjelf trodde detsamma.

Läsaren gissar dock utan tvifvel, att Ingrid sett ett verkligt ansigte, tillhörigt en verklig person, nämligen ingen annan än herr Gustaf Drakes ridknekt och Johannas trolofvade, Petrus.

Adolf qvarstannade ännu en stund hos kojans innevånare, innan han efter hjertliga farväl och många varma tacksägelser, återtog vägen till Signildsborg.

Han skulle känt en berättigad glädje öfver deförhoppningar, han tändt, den förtviflan han förjagat från de begge värnlösa qvindDrna, om han sjelf förmått besegra den fruktao, hvilken han väl i deras närvaro förstått undertrycka, men som nu återkom med förnyad styrka.

Denna fruktan egde giltiga skäl. Han hade, såsom vi förut nämnt, under någon tid invaggat sig i den bedrägliga förhoppning, att Suenonius, i trots af sin predikan, som ännu var samtalsämnet inom församlingen, och sin uppmaning till folket att hos honom angifva allt hvad de visste eller trodde sig veta om de förmenta hexorna, likväl slutligen afstått från de började förföljelserna, vare sig att han kommit till förnuftigare insigt eller låtit beveka sig af Adolfs böner, eller ock fruktade hans hotelse. Adolf förleddes till denna tro af den skenbara overksamhet, presten iakttog under den tid, då han ordnade de gjorda anklagelserna och författade de skrifter, han ämnade in-sända till konsistorium i Strengnäs och theologiska fakulteten i Upsala. Pastorn var ingen öfvad stilist och behöfde rundlig tid, för att någorlunda begripligt och grammatikaliskt riktigt ihopskrufva sitt opus. Under denna tid voro icke heller hans predikningar riktade emot trolleri väsendet, utan hade återvändt till sitt älsklingsämne: fördömmelsen af Synkretisterna eller dem, som arbetade för en försoning mellan Lutherska och reformerta kyrkorna, för hvilket parti Suenonius med eller utan skäl ansåg ,sin egen biskop, den fromme och fridälskande Johannes Mathiae, stå i spesten. Orsaken, hvarför han icke fortfor att dundra från predikstolen mot hexeriet, var kanske den, att detta under hvardagarne alltför mycket tog hans tankar och verksamhet i anspråk, hvarföre han åtminstone om Söndagarne, för omvexlings skull, ville uppfriska sig med det theologiska gräl, i hvilket nu som bäst det svenska presterskapet var fördjupadt. Men ännu sannolikare Yar, att han fruktade, det folkets fanatism,ytterligare eggad, skalle i förväg gifva sig luft mot hans offer, innan de hunnit att på lagenligt sätt bli torterade, öfverbevista, domfällda, halshuggna och brända.

Sedan den första störtskuren af anklagelser mot de af pastorn utpekade qvinorna hade fallit, kom, medan han

ordnade och upptecknade dessa, nästan dagligen ett eller annat af hans får och frambar anklagelser, icke blott mot de ifrågavarande för hexeri misstänkta personerna, utan äfven mot andra, som hitiutills ej varit misstäukta. Ja, det hände tillochmed, att en ung piga, med vansinning fasa målad i sina anletsdrag, anklagade sig sjelf såsom hexa och på sina knä anropa Suenonius att rädda hennes själ, om det ock skulle ske på bekostnad af hennes jordiska lif. Farsoten började nämligen gripa omkring sig. Suenonias häpnade: han såg floden svälla på ett förfärande sätt och ansåg sig böra tillgripa första, bästa medel att få en damm uppkastad mot dess vågor. Han öfvergaf sin första, af lagman Sk ytte understödda plan att först inhemta de vise männens i theologiska fakulteten och domkapitlet mening, och beslöt att med stöd af de talrika bevis, han ansåg sig ega, och den klagan, som öfverallt blaud folket uppstämdes, genast vid häradstinget anklaga Ingrid på Tallmossen och hennes dotter, Karin på Moen och de öfriga värst anskrifna qvinnorna för trolldom, samt fordra deras skyndsamma fängslande.

Knappt hade detta beslut blifvit fattadt, förrän han satte sig ned och skref följande bref till lagman Johan på Signildsborg:

»Högvälborne herre! Jag hafver förut tillskrifvit eder och sagt, af hvilka besvär min tid är upptagen, så att jag ej hunnit besöka edert välsignade hus och och raundtligen meddela allt det märkliga, som jag

v sedan vi sist råkades har erfarit. Nu skrifver jag, för att säga eder, att jag är betagen af stor ängslan, ty jag ser, att hela min hjord skall förderfvas, om jag måste dröja och invänta befallningen, huru jagskall göra, från de fjerran varande öfverherdarne. Nej, jag måste sjelf gripa verket an, ty de förfördes antal vexer med hvarje dag, och mången, som varit god kristen, är nu såld åt djefvulen och evigt förtap-pad. Derför vill jag förbereda eder derpå, att jag genast ämnar vända mig tiil eder såsom den lagliga myndigheten på stället och tiil eder inlemna en i laglig form uppsatt anklagelseakt för trolldom mot Ingrid på Tallmossen, hennes dotter Ellen och trenne andra qvin-nor, hvaraf väl måste följa, enär trolldom är lifssak, att de anklagade genast skola gripas, i häkte insättas och der förvaras, tilldess de kunna inställas för häradstinget, antingen att detta blir på utlyst tid hållet, eller att ett extrating för det vigtiga målets afgörande beslutas. Min önskan är nu, att högvälborne herren ville med budet sända mig formuläret för en laga anklagelseakt af detta slag, då jag med Guds hjelp redan i morgon skall personligen öfverleinna den i högvälborne herrens händer. Jag har dessutom att förkunna det sorgliga budskapet, att min hustru i dag svårt insjuknat* sedan hon i natt jemmerligen ridits af maran ock plågats genom den grufliga Ingrids till-skyndelser, samt att min son, enligt hvad ett bref från Strengnäs underättat mig, blifvit illa skadad i sitt ena öga, då han med andra djeknar slog trilla*) på skolgården. Dessa hemsökelser skola dock lika litet som kons död afskräcka mig från mitt verk“ &c.

Adolf’ var inne hos sin far, då detta bref ankom. Lagmannen, som satt, plågad af gikt, i sin länstol, läste det, skakade på hufvudet och sade till sonen :

ftt dig och skrif!

skref efter sin fars diktamen:

wJag hör med verklig sorg, att ondskan med sådan brådska tager öfverhanden bland våra grannar

*) En gammal lek, som ännu öfvas af skolungdomen i de mindre städerna och äfven är älskad mångenstädes på landsbygden.och måste gilla ert beslut, ehuru jag väl öns&at, att de lärde och fromme herrarne i domkapitlet och the-ologiska fakulteten gifvit oss ett rättesnöre för vårt handlingssätt, der upplysning annars icke kan erhållas. Men båda delarne låta sig väl förena, ty om ni insänder edra skrifvelser till dem, så hinner nog svar ankomma, innan målet blir utageradt, helst handlin-garne i detsamma skola tillställas Hofrätten, innan dom far afkunnas. Det förekommer mig äfven som om de för trolldom anklagade ej få gå värjemålsed till sitt friande, enär de redan med ed förbundit sig med fienden till deras själar, utan måste väl en procedur i detta hänseende föreskrifvas. Det önskade formuläret, enligt hvilket ni vill uppsätta anklagelseakterna mot Ingrid på Tallmossen, hennes dotter Ellen . . .

— Hvad kommer åt dig? År du sjuk?,. . Med dessa ord afbröt lagman Skytte sin diktamen och fäste sin skarpa grå dommareblick på sonen, som bleknat vid de sist dikterade orden, och hvars hand darrade, då han skulle

nedskrifva dem.

— Ja, jag är något illamående, "stammade Adolf.

— Gör en ridt och låt den friska luften svalka dig, sedan du slutat mitt bref. . . Huru var sista punkten ?

— »Det önskade formuläret, enligt hvilket ni vill uppsätta anklagelseakterna mot Ingrid på Tallmossen, hennes dotter Ellen» . .

— Och de andra hexorna, fortfor lagmannen dikterande, — finnes å sidan 97 i den bok, som jag härmed sänder er, men det tillkommer icke eder att göra målet anhängigt, utan skall ni derfhi tillsäga länsmannen, som i enlighet med 17 kapitlet Tingma-labalken är rätter kärande, om ej målsegande kärar. Dock står det eder fritt att sjelfva kära för eder genom trolldom slagna ko och eder insjuknade hustra. Då sannolikheterna för de påbördade brottens verklighet här äro så många, skall det med det första skridas till häktning af de ifrågavarande personerna, isyn-nerhet som församlingens lugn och deras eget betryggande mot allmogens sjelfhämd synas fordra det. Jag beklagar eder hjertligen för de olyckor, som öfvergått edert hus, och högaktar eder nu såsom alltid för edert brinnande nit, som ej låter afskräcka sig genom svåra hemsökelser, som »väl dock i sinon*» tid skola eder rikeligen ersättas från höjden» <fec.

Knappt var detta bref afsändt, förrän Adolf, som redan under dess skrifning fattat sitt beslut, satte sig till häst* och red till en vid gränsen af Signildsborgs egor boende gammal soldat, som genom mångårig flit arbetat sig upp till en viss välmåga och egde en liten hemmanslott.

Den gamle Rolf hade en son jemnårig med Adolf. De hade uppvext tillsammans och fattat en så broderlig tillgifvenhet för hvarandra, att lagman Skytte, då han iakttag detta förhållande och dertill fann, att soldatsonen visade ovanliga anlag för studier och en allvarlig sinnesriktning, beslöt på Adolfs förbön att bekosta hans uppfostran. Adolf och Erik, så hette Kolfs son, följ<jp hvarandra genom skolan och gymnasiet till universitetet, der denn#sednare snait slutade sina theologiska studier och blef prestvigd.

Nu innehade han en anställning såsom predikant i Stockholm, der han gjort sig fördelaktigt känd såsom andlig talare och ännu mer såsom praktisk kristen och vän af de fattiga.

Men den egenskap, som Adolf mest värderade hos sin vän, var hans upplysta tänkesätt, vunnet genom ett af naturen klart förstånd, som yttermera odlats genom mångfaldiga studier och understöddes af ett ädelt hjerta, som, der förståndet svek, instinktmessigt fann det rätta. Han var öfvertygad, att den unge prestmannen på hans förbön gerna skulle öppna sitt hus till en fristad åt de olyckliga, som han ville rädda.

Rolf stod till Adolf i en tacksamhetsskuld för Eriks uppfostran. Den gamle var dessutom med denstarkaste tillgifvenhet fastad vid den unge Sk ytte. Adolf hade som barn nästan dagligen besökt hans stuga och med förtjusning lyssnat till de krigshistorier, som veteranen var fårdig att duka upp, hvarhelst lian blott fann åhörare. Rolf hade lärt honom suickra och smida hättskor, handtera eldgevär, rida och simma, och när Adolf uppvexte till yngling, blef Rolf hans lärare i alla de kunskapar en god jägare bör innehafva. Adolf blef gubben lika kär som hans egen son, helst han hos den förre i högre grad fann den raskhet och det djerfva mod, som han framför alla andra egenskaper värderade hos gossar.

Detta vänskapliga förhållande lät Adolf hoppas, att Rolf ej skulle afslå en bön, som han till ingen annan hade vågat framställa. Han mottogs af gubben med ett kraftigt handslag, men hade knappt framställt sin begäran, förrän Rolf med upprepade skakniugar af sitt grå hufvud bad honom afstå från dylika tau-kar och försäkrade, att ingenting skulle förmå honom, Rolf, att räcka ett finger till tvenne så ogudliga och förskräckliga varelsers räddning undan rälförtjent straff.

Men Adolf lät ej^fskräcka sig af denna vägran. Han tillbragte en hel timme under den gamle soldatens tak med att berätta allt hvad han visste om Ingrids och Ellens lefnadsöden; han skildrade dem såsom gudfruktiga och rättrådiga menniskor, hvilka blott till följe af sin kunskap i läkekonsten och sitt barmhertiga användande af denna kunskap till lidande medmenniskors bästa blifvit misstänkta för hexeri; han beskref det olyckliga tillstånd, hvari

de befunno sig, huru innerligt mor och dotter älskade hvarandra och mer för den andra än för sig sjelf fruktade det rysliga öde, som helt säkert skulle drabba dem oaktadt deras fullkomliga oskuld.

Adolf utvecklade en sådan vältalighet, att veteranens menskliga hjerta slutligen rördes. Han invände ännu, att eftersom de voro oskyldiga, skulle de väl ock af domstolen blifva*frikända, men Adolf visadepå ett öfvertygande sätt, att ingenting vore att bygga på denna förhoppning:

— Min far, sade han, — skall verkställa ran-sakningen; han är i förväg fullkomligt öfvertygad om de anklagädes brottslighet, och så samvetsgrann domare han är, skall denna öfvertygqiffe dock mot hans vilja inverka på ransakningens gång, helst de skäl, som komma att anföras, äro sådane att de ej kunna vederläggas af de anklagade. De blifva på detta sätt öfverbevista och derefter med pinsamma medel tvingade att bekänna sig brottsliga.

— Nåväl, sade Rolf slutligen, — ehuru detta är en farlig sak, hvaraf jag ingenting begriper mer, än att jag utsätter mig för en stor fara, då jag blandar mig deruti, så vill jag för herr Adolfs skull göra, hvad jag kan. Må Gud förlåta mig, om jag i min enfald handlar orätt!

Det blef nu öfverenskommet, att Rolf följande qväll med hästar och vagn skulle stanna utanför Ingrids koja, hemta dess innevånarinnor och de saker de önskade medtaga, samt omedelbart derefter, under iakttagande af största skyndsamhet och försigtighet, taga vägen till Stockholm. Såsnart han hunnit utanför soknen, kunde han, om han tillfälligtvis blefve anhållen och tillfrågad, utgifva de begge qvinnorna för sin hustru och dotter; för sådane skulle de äfven gälla, när de ankommit till Stockholm och funnit en fristad hos Adolfs barndomsvän, den unge prestmannen.

Till bestridande af de utgifter, som kunde ifrå-gakomma under resan, lemnade Adolf Skytte Rolf en mindre peuningsumma. Sjelf ämnade han att följande dag efter middagen sätta sig till häst, i ändamål att före Rolf vara i Stockholm och förbereda sin vän på de begge qvinnornas ankomst.

Sedan detta var aftaladt, återvände Adolf med lättadt hjerta till Signildsborg.

Efter supéen, som tidigt affardades i lagman Skyttes enkla hus, och sedan de fleste husets innevå-nare gått till hvila, skyndade Adolf till Tall mossen, för att underätta Ingrid och Ellen om den plan han uppgjort. Vi hafva redan omtalat hans besök der-städes. Innan han, efter midnattstiden, åter befann sig på sitt rum i den ena flygeln af Signildsborgs karakr tersbyggnad ocl^rött af dagens sinnesrörelser skyndade att öfverlemna sig åt en lugn sömn, hade Petrus redan vid det lilla fönstret, som vette åt trädgården, meddelat kammarjungfrun utgången af sina forskningar och derefter skyndat hem till Sjövik, utan att hafva ringaste aning om de händelser, som omedelbart skulle följa af detta spejeri.

XIII.

JEn haiaMirof.

Då Johanna emottog de ifrigt väntade nyheterna af Petrus och öfvertygat sig, att denne helbrégda återvändt från sin farliga beskickning, hade fröken Maria ännu icke gått till hvila.

Den sköna flickan satt i sin lilla kammare framför nattduksbordet, höljd i en hvit, med spetsar rikt garnerad nattklädning, som lät lampans sken fritt smeka hennes yppigt formade skuldror. Dessas ala-pasterglans förhöjdes ännu mer af de korpsvarta, sil-keslena lockarne, som nu, lösta ur sina bojor, svallade i långa vågor ned öfver den snöhvita drägten.

Hennes kinder voro bleka.. * den flyende helsan spridde blott ett matt afskedsskimmer deröfver... så matt som den återglans, aftonrodnaden gjuter öfver ängens liljor.

Hon dolde pannan i händerna och hade tillslutit ögonen. Från ögonhårens långa fransar föll mot kindernas ännu friska rundning en skugga, som förhöjde det uttryck af oläklig smärta, hvilken nu hvilade öfver hennes drag.Antikens mästare, som visste att gifva sjelfva Döden en ädel gestalt, skulle svårligen förmått framställa

Smärtan i en skönare och mer uttrycksfull bild.

Ty i detta ögonblick var det icke mörka lidelser, som stormade i hennes barm; den höjdes blott någon gång af en qvalfullt framprässad suckw Hennes själs strängar klingade matta, vemodiga ackorder; hon öf-verlemnade sig åt denna melankoli, hvaraf offret kan njuta, medan det förtäres.

Nu öppnades dörren sakta, och Johanna inträdde. Hon visste, att hon var välkommen hos sin fröken, men visste ock, att hon ej finge låtsa derom. Hon stannade derför vid tröskeln och sade:

— Förlåt, goda fröken, att jag kommer såhär, men jag såg ljussken från frökens fönster och tänkte ...

Maria borttorkade ett par förrädiska tårar, som stulit sig fram under de fällde ögonlocken och vände sig långsamt mot dörren.

— Hvarför är du ännu uppe, Johanna? sade hon; — hvarföre öfverlemnar du dig icke åt hvilan, du som han det. . .

— Ack, fröken vet ju, huru det är, svarade Johanna rodnande; — Jag får ju aldrig träffa Petrus, utan att jag stjäler mig till det!

Maria läste i Johannas ansigte, att denna bar en hemlighet, som var henne alltför tung.

— Nå, hvad hade du denna gång att säga Petrus eller han dig? frågade Maria med ett framtvun-get leende.

Kammarjungfrun väntade just på denna eller en dylik fråga, för att stiga fram och sätta sig på en stol nära sin fröken.

— Fröken är bra god, som vill höra mitt prat, hviskade hon; — men denna gång har jag något riktigt besynnerligt att berätta . . .

— Nåväl? Har du sett sp ken?

— Ack, jag eller rättare Petrus har väl erfarit hvad som värre är« Jag riktigt grufvar mig . . .— Du gör mig nyfiken, sade Maria något lifli-gare, — Hvad har händt?

— Hvem kunde trott detta om herr Adolf! fortfor Johanna och sammanknäppte händerna till tecken af sin förvåniog.

— Adolff upprepade Maria häftigt och fäste sin dunkla blick på kammarjungfrun. — Berätta! . . . Skynda dig!

— Tyst, tala icke så högt, kära fröken! bad Johanna ängsligt. — Lagmannen kunde höra oss . . . Han sofver nu så litet om nätterna . . . När gikten släpper honom, spatserar han fram och tillbaka genom rummen . . . Jag hörde nyss ljudet af hans tofflor här nästiotill . . .

--Men berätta då! utbrst Maria, omedveten om

den häftighet, hon förrådde, och kramade hårdt Johannes arm.

Johanna började nu en berättelse, hvars längd obeskrifligt pinade Maria, ehuru den vargjord i ett så kort sammandrag, som kammarjungfruns herravälde öfver ord och tankar kunde åstadkomma. När den hunnit till det ögonblick, då de begge älskande upptäckte Adolf på landsvägen, hade Marias otålighet stigit till sin höjdpunkt.

— Såsnart vi sågo honom, fortfor Johanna hviskande, — sade jag till Petrus: Skynda dig efter honom och se, hvart han går! Jag är så grufligt nyfiken och vill nödvändigt veta det. . .

— Du nämnde väl icke, att någon annan än du ...

— Nej kära fröken, afbröt henne Johanna och sänkte sina ögon för Marias forskande blick, — jag måtte väl veta, att fröken icke bryr sig om, hvad herr Adolf gör! Jag sade derför till Petrus . . .

— Och hvad gjorde han?

— Jo, han svarade; Eftersom du är nyfiken, skall jag visst uträtta den saken åt dig . . . Och der-med smög han

efter unge friherren. Men nerkommer det förskräckliga. Kan fröken gissa, hvart friherrengick? Jo, in till Ingrid på Tallmossen! Det är ju fasligt! Han är bestämdt förhexad af den ohyggliga trollpackan. Huru skulle han annars . . .

— Såg Petrus honom gå dit in? frågade fröken Skytte och sänkte i detta ögonblick sjelf sina ögon mot golfvet. *

— Ja visst gjorde han det. Och han såg väl mer än det, ty då han hade läst en bön och- tagit mod till sig, gick han fram oeh tittade in genom rutan. Yid spiseln satt den gamla käringen; bredvid henne stod den lilla hexan, hennes dotter, den der bleka och fula Ellen, men herr Adolf gick fram och tillbaka på golfvet~med långa steg. Under bordet tyckte Petrus, att en stor orm låg hopkrupen. De samtalade med hvarandra, men Petrus kunde icke riktigt höra hvad de sade. Men bäst de samtalade, tog den lilla hexan herr Adolf i famn . . . Kan fröken tänka sig maken? . . . och herr Adolf slog sina armar kring hennes hals och kysste henne och sade till henne något, som helt säkert var mycket kärvänligt. . .

— Tyst, inföll Maria häftigt, — jag vill icke höra mer!

Hon sökte bekämpa den storm, som denna berättelse väckt i hennes hjerta, men dukade under vid försöket. Hufvudet sjönk mot barmen, som böjdes och sänktes vid hvarje andedrag, och lockarne föllo i rika böljor ned öfver hennes ansigte, för att välvilligt dölja den dödliga blekhet, som betäckt detsamma.

— Min Gud! Goda fröken, hur är det fatt?frågade Johanna, som ej väntat denna verkan af sina ord.

Maria sköt kammarjungfrun tillbaka, då denna närmade sig henne, tryckte händerna mot pannan och utbrast i konvulsivisk gråt.

— Ack, trösta sig, fröken Maria! bad Johanna. — Jag också är bekymrad för herr Adolf själ, men ändå . . . Tyst, för all del! Jag hör lagmanens steg i nästa rum . . . Om han hör oss, blir jag olycklig . . .Johannas fruktan besannades ögonblickligt, ty dörren till det bredvid belägna rummet öppnades, och lagman Johan inträdde.

Han var klädd i en fotsid nattrock och tofflor och bar ett ljus i handen.

Det stillasittande, hvartill gikten under större delen af dagen nödgade honom, hade beröfvat honom, njutningen af nattens hvila. Hans tankar voro för öfrigt så upptagna af det svåra värf, som väntade honom såsom domare i den förestående hexeriproces-sen, att han ej hade tålamod att sömnlös vända sig' på sitt läger: han hade stigit upp och vandrat en lång stund fram och tillbaka genom sina rum, då hans öra nåddes af snyftningar och hviskningar från sin brorsdotters kammare.

Nu såg han sig omkring med forskande ögon och frågade de öfverraskade flickorna:

“ — Hvad har händt? Hvarför gråter du, Maria?.. Och hvarför är da här vid denna sena timma?

Den sista frågan var riktad till Johanna, som darrande och förlägen stod inför sin stränga husbonde.

— Nådig herre, stammade hon, — fröken är icke riktigt frisk, och jag . . .

— Och du, inföll lagmannen med stränghet, — har denna natt besannat det rykte, som nått mitt öra. Jag har sett dig återvända från en nattlig ut-ftygt • * • Jag har se*t en karl smyga genom trädgården .. . Du är en skamfläck för mitt ärbara hus och skall i morgon begifva dig härifrån.,

— Nådig lagman . . . Johanna kunde icke säga mer, utan utbrast i tårar.

Men lagmannen vände sig från henne och riktade sin skarpa blick på Maria.

— Är du sjuk, mitt barn, dier hvad vållar dina tårar? frågade han i något mildare ton.

Maria förde en battistduk öfver sitt ansigte, kastade lockarne tillbaka, visade sin farbroder en stolt panna och svarade utan betänkande:— Jag är icke sjuk, utan jag har gråtit af sorg ötver en olycka, som säkerligen skall falla tyngre på ert hjerta, farbroder, än på mitt. Men först må jag till Johannas ursäkt säga, att hennes gång skedde på min begäran. Ty alltsedau det svåra ovädret, då jag var nära att omkomma, har jag hört, att er son gjort hemliga qvällvandringar och misstänkt, att de voro riktade till den gudlösa Ingrid och hennes dotter .. .

— livad säger du, Maria? utbrast lagman Jo-¿an och höll på att släppa ljuset, som han höll i handen.

— Ja, nådig herre, så förhåller det sig, inföll Johanna, som nu fått nytt mod genom den vändning, fröken Maria gifvit saken.

— Tig du och gå till din kammare! sade lagman Johan, men då Johanna ännu ett ögonblick dröjde i akt och mening att blidka sin husbonde och tala för sin oskuld, tilläde han:

— Om du är oskyldig, så lägg icke mina hårda ord på sinnet! Men ga, ty jag vill vara ensam med fröken.

Johanna neg; skickade Maria en tacksam blick för den erhållna undsättningen och aflägsnade sig, glad att hafva för så godt köp undsluppit den hotande stormen.

Lagman Johan satte ljusstaken på bordet och tog plats på en stol midtemot Maria. Hans skarpa anletsdrag uttryckte häpnad, han förde handen öfver sina gråa lockar, såsom om han velat afvärja ett slag, riktadt mot sitt hufvud, och hans blick hvilade med ängslan på den unga flickans läppar.

Maria hade hastigt återvunnit sin fattning. Det brann i hennes stora mörka ögon någonting liknande segerfröjd öfver en hämd, som ej kunde gå Jienne ur händerna. Hon kände intet förbarmande med faders-bjertat, som hvarje hennes ord måste genomborra med giftig udd; hon kände blott behofvet af svalka at sitt eget af svartsjuka plågade bröstl— Tala, sade lagmannen, — säg allt! Jag anar redan det värsta.

— Bed mig ej derom, farbroder, svarade Maria,

— ty jag kan ej utan blygsel uppfylla er vilja. Om

jag ej med systerlig kärlek älskade min kusin, skulle hans olycka icke gripit mig sä djupt, och jag skulle förjagat misstankar, dem det ej anstår en dygdig jungfru att hysa.

— Du sade, att du skickade" Johanna att se, hvad mål min son haft för sina hemliga vandringar, eftersom du alltsedan det der yrvädret haft skäl tin den misstanke, att han åter skulle besöka Ingrid på Tailmossen ... Du sade ju så? frågade lagmannen.

— Ja, svarade Maria, lätt rodnande.

— Hvilket är detta eller dessa skäl?

— Då vi voro- 'härbergerade hos Ingrid, erhöll Adolf af henne en dryck, hvarefter jag tyckte mig finna, att han gerna betraktade Ingrids dotter Ellen. Detta var kanske en grundlös misstanke; men sora jag fruktade, att hexan med sina konster ville förleda Adolfs hjerta till något ondt, gaf jag akt på hans uppförande . . . och när detta alltjemt närde min misstanke, skickade jag denna qväll Johanna att utforska, hvad han hade för händer. Det anstod mig kanske icke att göra så, men ...

— Jo, inföll lagman Johan, — du har handlat både vist och värdigt en kär anförvandt. Men skynda dig, säg, hvad erfor Johanna?

— Hon vågade ej följa Adölf, då han nalkades Ingrids stuga; men då träffade hon Petrus, ridknekten från Sjövik, och han följde Adolfs spår ända till kojan . . . Ack, farbror, bespara mig* fortsättningen! Jag blygs iuför edra ögon.

— Ha! utbrast lagman Sk ytte: — min sons historia är då redan i främmande händer! Jag, olycklige far!

— Förlåt honom, bäste farbroder! bad Maria och fattade gubbens hand. — Den stackars Adolf ärja ett oskyldigt offer för de begge hexornas onda af-grundskonster! Hvad rår han för, att de förblindat hans ögon och förledt hans hjerta!

— Och spejaren såg ju något, som upphäfver hvarje tvifvel om hexans lyckade afsigt att locka min sons hjerta till hennes dotter? Det var ju så? Säg ut, mitt barn! Blott detta, sista svar!

Men Maria dolde sitt ansigte i händerna och svarade endast med tårar.

— Jag förstår . . . Det är nog, sade lagmannen och steg upp, — Äfven mitt hus skulle således hemsökas, hastigare än jag väntat, af det härjande onda! Men jag skall inom lagens och rättvisans gränser taga en fruktansvärd hämd

— Men förlåt Adolf, gode farbror! bad Maria åter och förde haqs ena hand till sina tårdränkta ögon. — Han är olycklig, men icke brottslig.

— Ynglingens själ måste räddas, mumlade lagmannen och sänkte sitt hufvud mot bröstet. — Den måste räddas, om ock raed de hårdaste medel. Quce medicamenta non sanant fer rum 8 anat. Ve mig, att jag ej kan alldeles frikänna honom från skulden till denna olycka! Hans ogudliga studier . . . hans tydliga köld för religionen . . . hans mången gång yppade otro . . . Huru har jag icke under mina nätters sömnlösa timmar suckat häröfver! ... God natt, mitt barn! Bed för Adolfs själ och slumra sedap godt! Gud välsigne dig!

Lagman Johan tryckte en faderlig kyss på Marias panna, tog sitt ljus och gick. Men hans kyss brände som en samvetsförebråelse den unga flickan länge, sedan hans dystra,'nedböjda gestalt försvunnit ur hennes kammare.

Ty om hon än var halft öfvertygad, att Ellen genom mystiska konster vunnit Adolfs kärlek, visste hon dock med sig sjelf, att hennes handlingssätt ej förestafvats af omtanka för Adolfs välfärd, utan af helt andra bevekelsegrunder.Lagmannen njöt denna natt ingen hvila. Han vandrade som en dyster vålnad geuom den långa sträckan af salar och kammare, som gränsade till hans sofgeraak. Och medan han vandrade så, stannade han stundom framför ett litet porträtt, på hvilket månskenet föll från det midtemot varande fönstret. Det var en bild af hans son, målad när denne ännu var ett spädt barn. Den bekymrade fadren suckade då och tänkte: — Hvarför kunde han ej alltid för-blifvit sådan, om ej till anletsdragen, så till hjertat!

Först emot morgonen öfverlemnade sig den g£unle Sk ytte åt en kort hvila.

Då Adolf vid frukostbordet fann familjen samlad, märkte han genast, att en allmän misstämning herr-skade inom densamma. Hans far var sluten och fåordig, friherrinnan tycktes hafva gråtit, Maria var blekare än vanligt och undvek skyggt sin kusins blickar.

En obestämd aning af höll Adolf från att fråga om orsaken härtill. Yid bordet underrättade han lagmannen om sin afsigt att efter middagen stiga till häst och rida till Stockholm. Lagmannen fäste en genomträngande blick på sin son och frågade:

— Hvilket angeläget ärende kallar dig dit?

— Min far vet, att tiden är inne att göra utbetalningen till vår köpman derstädes, och då jag dessutom stämt möte med åtskilliga vänner, så låta sig dessa ärenden väl förena.

— Jag ämnar sjelf om några dagar uppgöra mina affarer i Stockholm, sade lagmannen. — Jag vill, att du i dag stannar hemma.

Mot lagmannens uttalade vilja fanns intet vad; det kände Adolf af gammalt. Så snart han derför återvändt till sitt rum, skref han ett bref till sin vän, prestmannen i Stockholm, och meddelade honom i detsamma allt^ hvad han personligen velat säga honom rörande Ingrid och Ellen. Med detta bref skyndade han till Rolfs boning samt bad denne framlemna detoch hos sonen ursäkta sitt eget nödtvungna uteblifvande.

Den gamle Rolf var orolig oah ångrade i hemlighet sitt gifna löfte, men sade intet derom. Adolf träffade honom i stallet, der hau fordrade sina begge hästar och gjorde donen i ordning för den tillstun-dande färden.

Äfven lagmannen satte sig efter frukosten till skrifbordet. Han affärdade tvenne biljetter till pastor Suenonius och länsman Askelin med begäran, att de, så fort det sig göra läte, skulle infinna sig på Sig-. nild sborg.

Kort efter middagstiden ankommo begge. Länsmannen, som ej hunnit intaga sin middagsmåltid, innan han begaf sig af, förplägades i husets ena flygel med oxstek och öl, medan pastorn, som redan hade anklagelse-akterna fullt färdiga i fickan, tog raka vägen till lagmannens arbetsrum.

På vägen dit råkade han i förbigående Adolf. Den unge Skytte betraktade forskande p*estens mörka ansigte. Deras blickar möttes . . . Suenonii var på en gång dyster, hotfull och triumferande . . . Adolfs erinrade vältaligt

om den ed han svurit. Han kände sig i detta ögonblick gripen af en känsla, blandad utaf afsky och fruktan, och skulle, om ej omständigheternas makt hållit honom tillbaka, störtat på presten och trampat honom uuder sina fotter.

Nedtryckt af mörka aningar skyndade Adolf ut ur huset. Han kastade en kappa öfver sig och vandrade länge omkring i den närbelägna skogen. Fördjupande sig bland dess tysta, högtidliga pelarhvalf kände han i denna stund leda vid den eviga tve-drägten i menniskoverlden och önskade, att det måtte förunnas honom att lefva fjerran från sina likar vid naturens barm, i ensligt betraktande af den stilla vext-verlden och. djurens drömmande lif.

Under tiden egde ett vigtigt samtal rum mellan lagman Skytte och pastor Suenonius.Denne sednare framlemnade anklagelse-akterna, som befunnos vara i laga form. Sedan derefter samtalet vändt sig kring de åtgärder, som skalle vidtagas till de anklagades skyndsamma häktning, ämnade Sue-nonias frambära sina klagomål mot den ange friher-ren; meo under det han öfverlade med sig sjelf, haro han lämpligast borde framställa dem, vinkade lagmannen till honom att sätta sig ned och gaf sjelf samtalet den riktning, presten önskade.

— Min vördade vän, sade herren till Signilds-borg med en röst, som tydligen tillkännagaf djup inre rörelse; — jag har till er ett stort förtroende och vill na visa det, i det jag af er begär råd i en angelägenhet, som rör mig nära såsom fader och äfven eger sammanhang med den sak, vi na hafva för händer. Frestaren ha äfven hemsökt mitt has . ..

— Ha! tänkte Suenonius, och latade sig mot herr Johan, som han fruktat att förlora något af de ord, som uttalades af dennes läppar.

— Och' han kunde icke såra mig i en ömtåligare punkt af mitt väsende, ty han har träfiat faders-hjertat. Min son, mitt enda barn, är på rysliga villovägar . . .

— Jag vet det och beklagar er djupt, nådig herre . ..

— Ack, ni vet icke det värsta, herr pastor, suckade lagman Johan och berättade nu, hvad han under den förflutna natten erfarit om Adolfs förhållande till Ingrid och Ellen.

— Mina misstankar äro således besannade, utbrast Suenonius, — och en förklaring gifven på det, som jag nästan skulle ansett oförklarligt!

— Edra misstankar? upprepade lagman Johan.

— Ja, sade Suenonius, — ty jag har redan länge känt och förvånat mig öfver det ogudaktiga deltagande, er son visat dessa djefvulens barn.

Och det blef nu Suenonii ordning att berätta. Han omtalade först den unge friherrens uppförandennder förhöret i Ingrids stuga och öfvergick derefter till en redogörelse for det besök Adolf hade gjort i prestgården samma afton, Suenonius återvändt från sin visitation hos Karin på Moen. Att denna redogörelse var hållen i de mörkaste färger behöfver icke påpekas, men vi böra, ledda af rättvisa mot mannen, tillägga, att han ej med vett och vilja doppade sin pensel i lögnens färger; han målade samvetsgrannt, och de mörka slagskuggor, som kastades öfver taflan, härflöto från hans uppfattning af saken.

— Det är förfärligt att tänka derpå ... det söndersliter mitt eget hjerta . . . och det måste krossa ert, nådige herre, så slutade han sin berättelse; men er sons mun var full af hädelse mot vår heliga lära; ingen af mörkrets anda ii.gifven filosof har vågat yttra sådana blasfemer ... En obetydlighet mot detta och hvarpå jag lägger jemförelsevis ringa vigt, var, att han hotade mörda mig, om genom mitt förvållande ett enda hår krökes på de begge qvinnornas hufvuden. Just så föllo hans ord. Jag är också redo att låta offra mitt lif för Herrans sak . . . Må er son taga det!

— Jag är en olycklig far . . . dessa voro' de enda ord, som under pre stens berättelse åtskilliga gånger undföllo lagman Johan. Gubben hade sjunkit tillsammans i sin länstol, och hans ögon nästan betäckts under valkarne af

hans sammandragna ögonbryn.

Men när Suenonius ändtligen tystnade, steg herr Johan upp, rättade sig och sade med fast röst:'

— Det är slut: under mitt tak far denne usling icke längre vara.

— Håll, nådig herre, inföll Suenonius; — besluta ingenting förhastadt! Yi må betänka, att om herr Adolf än genom syndiga studier beredt sin själs jordmån till emottagande af afgrundens utsäde, så är han dock här att betrakta såsom ett beklagansvärdt offer för ondan list och försåtliga anläggningar, för hvilka äfven den bäste kan falla. Jag anar helasammanhanget af denna historia. Yill ni höra, hnru jag uppfattat den, nåuige herre?

— Tala, min redlige vän! Ni in^er väl sjelf, huru, ångestfullt jag söker en anledning att tillbaka-hålla en förbannelse öfver mitt eget kött och blod.

— Tror ni ej, nådig herre, att Satan ömmar om sina tjenare och vill bevara dem för de värf, som han genom dem hoppas utföra ibland oss? Yar öfvertygad derom! Derför har han ock helt säker gif-vit dem en vink att taga sig i akt för den stundande räfsten. Af denna vink har Ingrid på Tallmossen begagnat sig och hopspunnit en plan, hvars trådar nu ligga tydliga för mina ögon. Mig har hon velat skrämma med svåra hemsökelser; hos er,.i hvilken hon ser den man, som skall döma öfver hennes onda dåd, har hon sökt en mäktig förspråkare i er son och i den skuld, ni skenbarligen står till henne för räddningen af hans och unga frökens lif. Jag har väl hört och läst, att trollqvinnor kunna göra oväder; visst är, att om de ej äro mäktiga häraf, kunna de dock leda den uppkomna stormen åt det håll, de önska: det intygas nämligen af många lärda och fromma män och bestyrkes af hexornas egna bekännelser. Nu är min tanke, att den förskräckliga snöyra, under hvilken herr Adolf och fröken voro nära att omkomma, dragits öfver denna nejd genom Tngrids konster, och att hon genom sina besvärjelser ledde hästens gång . . . huru skulle han annars tagit en så besynnerlig krokväg och stannat just utanför hennes stugudörr? Och detta gjorde hon, för att sedan till ert samvete kunna säga: se, jag har räddat er sons lif, men ni vill taga mitt och mitt barns! Hon har gjort det, för att få tillfälle att gifva herr Adolf den trolldryck, hvarigenom hans hjerta skulle dragas till hennes dotter och hans tankar helt och hållet vändas från Gud. Ni bör derför betrakta er son såsom handlande under inflytelsen af denna djefvulska dryck . . såsom ett omyndigt barn, ej kännande hvad rätt äroch orätt. . . såsom en dåre, hvilken rasar och traktar efter menniskolif, utan att hans gerniogar äro* honom tillräkneliga.

— Kanske har ni rätt, sade lagman Johan; — jag skulle nästan önska det,, ehuru jag fruktar derför. Men hvad skall jag nu göra, för att rädda min son? Gif mig ett råd, herr pastor! Mitt förstånds ögon äro förmörkade i sådane frågor.

— Yi kunna måhända hoppas, att hans rus skall gå öfver, när det ej längre näres genom åsynen af den unga hexan ... att det åtminstone skall släckas genom de lågor, i hvilka lagen med Guds hjelp skall kasta henue .. .

— Men, inföll lagmannen med dof röst, — min förtappade son rufvar ju på mordiska planer mot er .. . hvem vet, kanske också mot mig . . . Jag bäfvar vid tanken på att hafva födt en mördare till verlden. Mitt förstånd står stilla. Jag vet icke, hvad jag skall göra. Skall jag slå honom i kedjor och fastlänka honom i ett källarhvalf? Säg ... gif mig råd!

— Jag hoppas, att er faderliga myndighet kan verka utan användande af detta hårda medel, svarade Suenonius. — Ni kunde ju stäuga honom inne i hans rum och bevaka honom med pålitliga tjenare, eller om detta icke låter sig göra, skicka honom till dårkistan i Stockholm och låta honom der förvaras, tills han återvunnit sin besinning.

— O, det är rysligt! mumlade lagmannen och sjönk ned i sin länstol. — Gifve Gud, att jag vore död!

— Eller . . . måhända gifves det ett annat medel, fortfor Suenonius; — det torde åtminstone försökas ...

— Hvad menar ni? Säg fort!

— Jo, det är möjligt, ja sannolikt, att ett naturligt motgift gifves mot den giftdryck, hexan bräddat åt er son. Hon känner utan tvifvel örter, hvilkas safter ha förmåga att upph^fva dennas verkningar.

Fribytarcn. 9Man skulle kunna tvinga henne att tillreda en sådan motdryck åt herr Adolf. I alla händelser böra vi skaffa oss visshet, huru saken förhåller sig.

— Ni har rätt! Att jag ej sjelf kom på den tanken! sade lagman Johan, hvars mod lifvades af denna utsigt. — Vi skola genast låta hitföra Ingrid på Tallmossen. Jag vill på ögonblicket gifva befallning der om.

— Ännu bättre vore det att hitföra hennes dotter, anmärkte Suenonius. — Hon är ung, hennes hjerta vekare, hennes förmåga att slingra sig undan med klyftiga svar mindre öfvad, än hennes förbannade moders. Jag tror mig till och med af hennes an-sigte kunna döma, att hon ännu ej stigit högt i Satans gunst, ehuru jag ej tror på möjligheten att rädda hennes själ. Skola vi sända efter Ellen?

— Ja, ni har rätt; vi hafva större utsigt att kunna framtvinga sanningen af henne, sade lagmannen.

Han ringde och befallde den inträdande tjenaren att tillsäga länsmannen komma upp.

Länsman Askelin lemnade ölkruset, ur hvilket han druckit tvemännings med gårdsfogden, inställde sig genast och erhöll af lagmannen befallning att med biträde af ett par tjenare så fort som möjligt försäkra sig om Ellens person och föra henne till Sig-nildsborg.

Länsmannen begaf sig på väg, åtföljd af tvenne drängar och gårdsfogden, som hade sina särskilta skäl att deltaga i äfventyret. Ölet hade stärkt länsmannens mod, och bränvinsflaskan, som gårdsfogden medtagit stegrade det ytterligare under vägen till något, som i länsmannens eget medvetande förekom honom som hjeltemod.

Skymningen hade längesedan bredt sig öfver nejden, då Askelin oca hans handtlangare anlände till Ingrids stuga. Just då länsmannen skulle öppna grinden, hade en släda, förespänd med två hästar, upphunnit dem.— Hollah! ropade länsmannen, — hvem är den vägfarande ?

— Håll, gamle Rolf, inföll gårdsfogden, — hvart ämnar du dig vid denhär tiden? Stanna och tag en resesup!

Rolf, ty det var han, stannade, betraktade gruppen, mumlade något för sig sjelf och svarade derefter:

— Jag har ett ärende bort åt Wadtofta, som jag i qväll skall ha uträttadt... Tack för bjudningen, gårdsfogde! En sup gör godt för vintervägar...

— Och så ståtligt han åker sedan! inföll gårdsfogden, medan Rolf drack honom till ur flaskan; — Begge hästarne i selen! Pass på, om icke gamle krutgubben är stadd i giljareärenden 1

—. I hvilket ärende jag än är stadd, lär jag hvarken få någon gumma eller flicka med mig, svarade Rolf; — sådane tankar får jag nog slå ur hågen. Men nu är det min tur att fråga, hvad J haf-ven för händer. J synens ämna er upp till stugan.

— Riktigt, svarade gårdsfogden, — vi skola knipa en tröllpacka, med hvilken jag och många andra ha åtskilligt ouppgjordt.

— Såå . . . Lagen är med i spelet, kan jag tro, eftersom herr länsmannen synes här. Nå, god lycka i ert förehafvande! Hvad skall ni göra med men-niskan? Det är väl Ingrid, kan jag förstå, som ni ska; fånga.

— Nej, sade länsmannen, — Satans mors tur kommer icke förrän i morgon, då jag med mina fjer-dingsmän skall göra ett notvarp öfver hela socknen efter hans slägtingar. Nu är det bara frågan om en liten lusttur till nådig lagmannen på Signildsborg med hennes dotter.

— Hm, jaså! Adjö!

Rolf satte hästarne åter i rörelse, glad att på detta sätt ha kommit från saken. För att ej ge anledning till misstankar, körde han verkligen till Wad-tofta, der han, för att göra sig ett ärende, tillhand*l&de sig några får, och återvände först följande dagen till sitt hem.

Emellertid spatserade länsmannen i spetsen för sina följeslagare upp till stugan. Dörren var låst och skynken hängde för de små fönsterna.

Dessa försigtighetsmått hade Ingrid och Ellen vidtagit, för att, fredade för spanande ögon, träffa anstalterna till sin flykt.

Hoppet om räddning hade efter Adolfs besök förlänat Ingrid nya lifskrafter. Hon och Ellen hade under ömsesidigt uppmuntrande ord tillbragt aftonen med att i en kista nedpacka sin nödvändigaste och käraste egendom. De voro sedan en stund färdiga dermed; afbidande slädens ankomst, lågo de nu begge på knä och bådo Gud om lycka på sin flykt.

Ur denna sin bön väcktes de af slag på dörren.

— Vår hjelpare är här. . . Prisad vare Gud! hviskade Ingrid och tryckte Ellen till sitt bröst.

— Hej, öppna dörren! hördes en röst utifrån.

Ellen skyndade upp och öppnade. Hon störtade

likblek tillbaka vid åsynen af länsmannen och dem, som följde honom.

— Store Gud! Min mor! Min mor! ropade hon och kastade sina armar kring Ingrids hals.

Ingrid stod förlamad af den oväntade anblicken och stirrade, utan att röra sig, på de inträdande.

— Göd afton härinne! Tack för sist, sade den rusige länsmannen, som bränvinsångornas magiska kraft till den grad förvandlat, att han icke ens tänkte på behofvet af sin bekanta besvärjelseformel.

Hans följeslagare sågo sig nyfiket omkring i rummet, och gårdsfogden anmärkte:

— Det ser ut, som om ni stökade till flyttning, Ingrid . . .

— Ja, för tusan, inföll länsmannen och hvälfde sina utstående ögon, — jag osar brändt horn. Vi ha minsann kommit i grefvens tid. Hvart ämnar ni taga vägen, Ingrid? Hm, ni har kanske osat brändthorn, ni också? . . . Nå, har ni icke mål i munnen, gumma? Ni ser förbluffad ut. Vårt besök faller sig kanske olägligt, men jag kan icke hjelpa’t. Jag kommer å tjenstens vägnar.

— Hvad vill ni oss? frågade Ellen darrande, i det hon, med armarne lindade kring modrens hals, vände sitt dödsbleka ansigte mot de objudna gästerna.

— Jo, det vill jag säga dig, du lilla hexa, svarade länsmannen; — vi komina egentligen hit, för att taga en af er med oss till nådig lagmannen; men nu, då jag märker, att ni funderar på flyttning, fastän t ardagen icke är inne, så är det så godt att taga er begge två, först som sist. I konungens och lagens namn häktar jäg dig Ingrid och din dotter. Hvar har du repstumparne, gårdsfogde?

— Jo, här äro de, svarade denne och räckte dem till länsmannen.

Ingrid hade nu hemtat sig så mycket, att hon med ~ ' st förmådde fråga:

ni vill gripa och binda oss?

— Hvad du ställer dig okunnig, leda trollpacka! utbrast länsmannen. — Men då bödeln sätter tum-skrufven på dig, får du nog bättre minne. Fram nu med händerna, så skall jag pryda dig med en armring så god som någonsin blifvit gjord af hampa! Se så, intet krus! Vi ha brådtom.

Länsmannen närmade sig med repet ... Ingrid drog sig rysande undan . . . Ellen kastade sig på knä framför rättvisans tjenare, sträckte sina armar mot honom och ropade ångestfullt:

— Rör icke min mor! Hon har intet ondt gjort . . . eHaf förbarmande, gode herre!

— Abäka dig ? icke, du lilla Satan! Det tjenar till ingenting, försäkrade Äskelin och tog ännu ett steg mot Ingrid. Men Ellen kastade sig mellan honom och sin mor, omfattade hans knän och ropade förtviflad:

— Nåd, nåd! Hon är oskyldig, hon har intet

*

anklagade, eftersomondt gjort. Om ni har ett menskligt hjerta, så måste ni förbarma er!

— Släpp mig, du lilla tokiga hexa! Är du galen. Inbillar du dig, att en länsman får förbarma sig? Det skulle kosta honom tjensten. Så släpp mig nu i godo! Annars' får jag taga i dig med hård-handskarne.

— Förbarmande! inföll den rusige gårdsfogden hånfullt. — . Har man hört på fau förr? Hit med den ena repstumpen, länsman! Jag skall göra pinan kort. . . Bör du, fördömda troll, fortfor han med vrede-gnistrande ögon, idet han med tägänden gick mot Ingrid och knöt näfven i hennes ansigte. — Jag har väl dig att tacka för, att min pojke fått «elfvablästen» och att min galt sjelfdött; men nu skall jag betala dig. Fram med händerna utan krus eller jag slår dig som en oxe i pannan!

Ingrid hade sjunkit ned i en stol; hon ville efterkomma den rusige karlens hotfulla befallning, men hennes armar nekade sin tjenst . . . hon kände sig maktlös, förlamad, knappt medveteff af sig sjelf.

Den ursinnige gårdsfogden lyfte sin knutne uäfve, för att verkställa hvad han hotat, men i samma ö-gonblick hade Ellen rusat upp och stötte honom med krampaktig styrka tillbaka. Karlen, som icke anat detta anfall och för öfrigt ballanserade illa till följe af sin intagna »öfverlast« raglade några steg under fruktlöst försök att återvinna jemvigten, och föll derefter, så lång han var, baklänges, så att golftiljorna brakade.

Det var en scen af eget slag, som nu belystes af det rödaktiga skenet från den kolnande brasan i kojans spisel. Den arma gamla qvinnan, som vanmäktig hvilade i länstolen metd tillbakahjunket hufvud och stelnad fasa i sina anletsdrag . . . Den unga sköna flickan, som lik en skvddsengel ställt sig mellan henne och hennes fiender, med lockarna oordnadt svallande kring sitt bleka ansigte, som lyste af vild beslutsamhet, medan hennes späda gestalt, hvars muskler ett ögonblick spänts af en konvulsivisk ansträng-niog, darrade och sjönk tillsammans, allteftersom öf-verspänningen efterträddes af förslappning . . . dessa begge värnlösa varelser å ena sidan, och å den andra de fyra råa, rusiga, fanatiska handtlangarne åt den menskliga rättvisan, hvilka kommit för att släpa dem från deras härd till fängelse, tortyr och skymflig död, men i detta ögonblick, i trots af sin öfverlägsen-het, syntes handfallna och tillbakåslagna. Länsmannen stod der med gapande mun, förbluffad af flickans oväntade kraftyttring; gårdsfogden, hvars vilddjurslika fysionomi var till vederstygglighet förvriden af ruset och vreden, låg utsträckt på golfvet, och de begge drängarne, som af vidskeplig fruktan hitintills förhållit sig overksamma, makade sig närmare dörren, ovissa om det var mensk-lig eller öfvermensklig kraft, som kastat deras tyrann till den svaga flickans fötter.

Men denna scen skulle snart antaga ett annat utseende. .Gårdsfogden kraflade sig upp under gräsliga hotelser och förbannelser, rusade derefter mot Ellen och tillfogade henne med knytnäfven ett så våldsamt slag, att flickan sanslös föll till golfvet.

Nu gaf modersinstinkten Ingrid ny plötslig styrka. Ett skri af Smärta, ångest raseri trängde från djupet af hennes hjerta, hon störtade upp med vrede-flammande blickar, med knutna händer . • . men i samma ögonblick fattades hon bakifrån af länsmannen och de begge drängarne, som ilat fram till dennes understöd. Och under det hon sökte slita sig lös, kastade gårdsfogden repet kring hennes armar och tilldrog det så hårdt, att det skar djupt in i hennes kött.

Ingrid kände i denna stund allt det raseri, en lejoninnas . . . nej, en mensklig mors hjerta förmår känna, då hon ser sin afföda grymt misshandlad. Hon ryckte vildt i repet, som sargade hennes armar och fuktades af hennes blod; hennes ögon sökte den afdå-nade flickan, medan hon brottades med männema, ochhennes oupphörligt förnyade rop: — mitt barn! Ni har mördat mitt barn!

Bilden af en i vild vrede rasande qvinna gör ett hemskt, vedervärdigt, understundom löjligt intryck. Men då denna qvinna är moder, då hennes vredes öfversvämmande vågor flyta ur källan af den skönaste, den outplånligaste af alla naturinstinkter: ur moderskärleken . . . den eviga källan, ur hvilken den organiska skapelsen dricker lif och bestånd, i hvilken allt, som andas, känner och lider, haft vilkoret för sin tillvaro . ; . der är denna smärta hjertslitande, der är detta raseri sublimt.

Den arma modrens ansträngningar blefvo emellertid allt svagare och dukade slutligen under för fyra männers

förenade krafter.

Lugna dig, fördömda hexa! skrek länsmannen, hvars ansigte badade i svett. — Din unge är icke död; det är ingen fara med henne. Låt mig bara slippa att streta med dig, så sk%ll jag genast med en skopa vatten väcka henne till kryaste lif. Så, nu tror jag, att du blir beskedlig . . . Nå, det är det bästa, du kan göra . . . Ryck icke i repet, gårdsfogde ! Du gör henne bara rasande på nytt. Jag tror, att hon vill falla omkull . . . Sätt henne på stolen der! Fan, hvad de qvinnfolken ha nycker!

Ingrids krafter voro alldelest uttömda; hon nedföll tungt i stolen, och hennes hufvud sjönk mot bröstet.

Nu vände sig länsmannen till den sanslösa Ellen. Då han såg hennes bleka ansigte med dess djupa blå ringar under ögonen, fruktade han verkligen ett ögonblick, att flickan var död. Men sedan han känt på hennes puls och funnit; att den märkbart slog, tog han, under yttrande, att »ondt krut Icke förgås gerna,« den andra tågänden och sammanknöt dermed hennes små händer, hvarefter han förde den i det närmaste tomma bränvinsflaskan till flickans näsa och skakade hen-ne, tilldess hon slutligen uppslog ögonen, och med glanslös blick stirrade omkring sig.

— Se så, sade länsmannen, — nu vill jag hoppas, att det värsta är undangjordt. Nu kan du, gårdsfogde, och Peter tagg, gumman under armarne och spatsera af. Men jag förbjuder dig, gårdsfogde, att slå henne eller rycka hårdt i repet, ty jag ser, att hennes armar blöda . . . äfven fångar stå under lagens beskydd. Du, Nils, hjelper att släpa på denhär lilla trollpackan . . . Så, gör dig nu icke till, utan upp med dig (dessa ord voro till Ellen)! Nej, hon vill icke. Då få vi väl hjelpa henne på väg.

Ellen upplyftes, och tåget satte sig i gång. Länsmannen, hvars rus under detta uppträde temligen fördunstat, förvånades nu vid nyktrare besinning öfver det mod, han ådagalagt vid de fruktade qvinnornas häktning, och började tro, att det icke vore så farligt att handskas med hexor, som han förr inbillat sig.

Då Ellen återkom till medvetande, befann bon sig på landsvägen, med bundna händer och släpad framåt mellan länsmannen och den ene af drängame. Framför sig såg hon sin mor gå med osäkra steg mellan de begge andra karlarne.: i t ..

— Ser du, sade länsmannen till den stackars fliekan, «-rr- ser du, din mor vänder sig om och ser efter dig. Dermed menar hon, att du skäll gå vackert och stadigt och icke ge hals eller åbäka dig på annat sätt . ^:ty det. tjeoar i alla fall till ingenting.

Denna uppmaning var öfverflödig ty Ellen, som var alldeles utmattad joch ännu kände yrsel efter det/ slag, gårdsfogden gifvit henne, vacklade tyst framåt med ' sänkt hufvud och halfslutna ögon, utan förmåga af en redig tanke och «endast dunkelt medveten om sin och sin mors; belägenhet.

Så shred: det sorgliga tåget framåt genom sko* gon, än höljdt i granarnes och furornas skuggor, änförsilfradt af månen, som nyss uppstigit öfver synranden.

Den kalla vintervinden lekte med Ellens blonda lockar, svalkade hennes brännheta panna, men kunde ej kyssa fram en ros på de liljehvka kinderna. Då Nils märkte, att den arma fångens späda lemmar darrade af köld, sade hau till länsmannen:

— Håll litet, länsman!

— Hvarför det? Hvad står på?

— Hon fryser, den stackaren, sade Nils och krängde af sig sin grå vadraalskapprock — och så hexa hon är, lär hon nog ha känsel, hon som alla andra.

Med dessa ord svepte Nils sin kappa kring flickan och fattade henne derefter åter vid armen.

Ehuru Ellen knappt kände den inverkan, kölden hade på henne, förstod hon dock, att drängen menat väl, och detta bevis på menskiighet midt under den misshandliug, hon lidit, och den grymhet, för hvilken hon efter sin ringa erfarenhet misstänkte de flesta si- ' na likar, grep henne så djupt, att hon utbrast i tårar.

Hennes tankar började nu klarna, men eudast för att isa hennes blod långt mer än hvad kölden kunde förmå.

— Hvart för man min mor och mig? frågade hon sig sjelf, och för att skingra den qvalfulla ovisshet, som fyllde hennes fantasi med de rysligaste bilder, tog hon mod till sig och vågade tilltala länsmannen, ehuru hennes läppar blott med svårighet förmåd de gifva väg åt de darrande orden.

— Herre! sade hon med lnatt stämma, —: hvart för ni oss? Skola vi nu genast dö?

---Nej^ bevars, svarade länsmannen med så vänlig ton, som det anstod att bruka mot en trollpacka, gå icke och skräm dig med det! Det kommer nog att tåla en tid, innan vi kommit så långt. Du kan väl begripa, att allt skall ha sin lagliga gång . . . ran-sakning och hofrätt och dom och så vidare ... Nu är det just intet farligt å färde: bara ett litet förhör inför lagmannen, och sedan kronoskjuts till Stockholm, der du får bo i sjelfva kongliga slottet under kungens egna rum . . .

, Ellen andades lättare; hon hade inbillat sig, att man släpade henne rakt till bålet Efter en stunds tystnad, frågade hon åter;

— Lagmannen är ju herr Adolfs fader?

— Jaha, det slår in, fast han just icke har stor heder af . , nåja, det angår mig icke . . . Tig min mun, så får du honung! . . . Herr Adolf, tiliade han bakslugt, — är visst en god herre? Tycker du icke det ? ; ,

— Ack jp! svarade Ellen och kände sig lifvad vid tanken på, att det var Adolfs fader, inför hvilken hon skulle inställas. Han måste, tänkte hon, vara lik sin gode son, som hon så innerligt älskade och välsignade.

Och under hela vägen sysselsatte sig nu hennes tankar med Adolf; hau var det ankare, vid hvilket hon i hopplöshetens natt sökte trygga sig* Hennes gång blef lättare; hon tyngde ej mer på den pustande länsmannen, hon fruktade nu. knappt det mål, till hvilket hon fördes.

Då tåget,slutligen anländt till Signildsborg, samlade sig genant allt gårdsfolket, kring de ankomna, medan länsmannen och gårdsfogden lösgjorde deras armar. Speglosor och uttryck af harm och afsky regnade öfver de begge, qvinnorna, men de hörde det icke. Ellen omfamnade sin mor, och hviskade:

— Trösta dig moder . . . och låt oss hoppas på Gud!

— Äck, hap hafver tagit sin hand ifrån oss, suckade Ingrid»

t*t Så, nu följer du mig upp till nådig lagmannen, sade länsmannen, och fattade Ellen i armen. — Och du, gårdsfogde, för in käringen någonstädes, såått folket slipper gapa på henne, tilldess nådig lagmannen bestämt, hvar hon tillsvidare skall härbergeras . . . Kom nu, du lilla hår af Hin Onde!

— Vill man skilja oss åt? Skall ej min mor följa med? utbrast Ellen.

— Hvad vill ni göra med min dotter? ropade på samma gång Ingrid ångestfullt.

— Hå, ni får snart träffas igen. Ge er tillfreds! sade länsmannen. — Bråka nu icke, utan släpp vackert er dotter! Lagmannen väntar.

— Ljuger ni bara icke? frågade Ingrid misstänksamt, idet hon ännu höll sina armar kring flickans lif.

— Nej, du galna hexa, jag svär vid min salighet, att du snart far återse henne. Intet krångel nu!

— Och ni svär, att ni ej skall plåga och misshandla henne?

Länsmannen blef otålig och ryckte med våld Ellen ur sin ängsliga mors famn. Derefter fördes de åt hvar sitt håll, Insrid till en liten kammare i flygelbyggnaden, till hvilken dörren bommades, och Ellen vid länsmannens sida öfver gården åt det stora her-regårdshuset.

Ingrid hade knappt hört dörren stängas bakom sig, förrän hon i trots af sin moderliga^ängslan, kände sig öfverväldigad af den djupa sömn, medelst hvilken naturen söker bereda ny lifsolja åt en slocknande organism. Det fanns i kammaren en säng, fylld med halm och med ett groft lakan utbredt deröfVer. Dit vacklade Ingrid, och

det dröjde få ögonblick, innan hon, med de blodiga, sargade armarna korslagda öfver sitt bröst, slumrade in i en ljuf, svalkande dröm, som spridde en bedräglig glädjeglans öfver hennes an-sigte. Hon drömde, att hennes son återvändt såsom en mäktig furste, att han kommit, för att rädda moder och syster och öfver hafvéts böljor föra dem till ett lyckligare land.

Emellertid gick Ellen, ledd af Jänsmannen, medtemligen säkra steg sitt ovissa öde till mötes. Hon blickade sig omkring, i hopp att få se Adolf, men e-huru detta hopp ej uppfylldes, kände hon sig dock styrkt af den tanke, att han ej var långt borta, och att således ett hjerta, som ville hennes lycka, icke klappade Qerran.

Men när hon befann sig i den stora förstugan, och länsmannen förde henne upp för den breda sten* trappa, som ledde till andra våningen, kände hon å-ter sitt mod svigta Den vidsträckta vestibulen, på hvars pelare månskenet föll fråu de höga spetsbåge-fönstren, och i hvarö hvalf hennes steg doft genljodo, gjorde på henne ett dystert högtidligt intryök; hennes själ uppfylldes af obestämda aningar, att något förskräckligt väutade henne.

— Stanna här, sade Askelin, sedan de inträdt i ett förmak, upplyst af en taklampa? — jag kommer straxt och hemtar dig. Länsmännen gick in; för att till lagman Johan rapportera hvad som förefallit och anmäla, att Ingrids dötter befann sig i det bred vidliggande rummet.

Medan länsmannen aflemnadé denna rappört, hade Ellen satt sig ned på en stol bredvid dörren. Hon tryckte handen mot hjertat, för4 att dämpa dess oroliga slag, och när i detsainma en sidodörr till förmaket öppnades, spratt hon till vid bullret häraf och riktade en rädd blick på den inträdande. Men då höft framför sig såg den unga frökértSkytte, ljusna'de hennes anletsdrag. Att i denna främmande omgifning finna en värelse, ung och qvinlig såsom hon och välbekant, alltsedan Ellen systerligt vårdadel henne i sin mors hem, upplifvade hennes möd.

Hon steg upp från sin stol och betrak tade Maria med ögon, som tycktes bedja om ett vänligt ord, om en försäkran, att ingen fara voré å färde. Men Marias läppar drogo sig endast till ett besynnerligt leende, hennes mörka ögon mätte méd ett uttryck af hat och förakt den bleka, aftnagrade, i grofva kläderhöljda medtäflarinnan, och hon gick med hastiga steg förbi utan att be värdiga henne med ett ord.

1 detsamma öppnades den andra dörren, som förde till lagmannens arbetsrum» länsmannen visade sig åter, fattade den bäfvande flickan vid armen och förde henne ditin. Derefter bugade han sig för de beg-ge herrarne och aflägsnade sig, för att i förmaket af-vakta vidare orders.

Det första föremål, Ellens ögon mötte härinne, var den fruktade prestmannens mörka anlete, och då de, skyggande. för depna anblick, fäste sig på den andre innevarande mannen, med ett svagt hppp att i honom finna ett mindre förskräckande förebud, mötte de ett lika mörkt, lina dystert apsigte, hvars blick forskande och hotfull var riktad på henne, och i hvars drag hop ej kunde spåra den ringaste likhet med den ynglings, som var henne kär.]£llen hade ¡sett 119g, för att frukta allt. Hon gjorde darrande sin lilla hels-ning för de begge herrarne och nedslpg sina ögon, som ej kuude uthärda lagmannens skarpa% inquisito-riska blick.

Lagmannen satt i den stora länstolen framför sitt arbetsbord, och bredvid honom pastor Suenonius- . Det första intryck, sona den späda, dödsbleka varelsen, gjorde på cten gamle Skytte, var icke ogyn&amt, i trots af denne& fördpinsfpll#. afsky för henne och hennes mor. .. r

— Atf ;dc.Ha bara, som synes så menlöst och 0-skuldsfullt, dock är, förtap.pafit för tid och evighet! tänkte hap för sig sjelf; — man skulle knappast förmå sig att tro det, då man ser henne*

Han gaf nu pastorn en vink. Denne bröt tystnaden oqh höll till Ellen ett tal, h var uti han med hotande röst, tillkännagaf, att ett fruktansvärdt straff väntade henne och hennes mor för de rysliga synder, till hvilka de gjort sig skyldiga. Derefter sänkte han sin stämma till ett något mildare uttryck, idet han ¡förklarade sig hoppas, ait hop vid så ungfl årväl än-nn icke var så alldeles förderfvad, att ej hennes själ genom allvarig ånger och bättring kunde räddas åt Guds rike, om hou också ej kunde förskonas från den jordiska rättvisans straff, som oblidkeligt måste följa förbrytelsen i spåren Ja. om hon vid detta tillfälle ville ådagalägga sin ånger genom att sanningsenligt besvara de frågor, som till henne komme att ställas genom den nådige lagmannens mun, så vore tillochmed en möjKghet för handen, att denne» som framdeles skulle sitta till doms öfver henne, läte sig deraf beveka att

använda all den skonsamhet och mildhet, som lagen och hans samvete kunde tillstädja.

Sedan pastorn talat ut, tog lagman Skytte till ordet, idet han förklarade, att en öppen och sanningsenlig bekännelse, nu afgifven, kunde sätta honom i tillfälle att mildra en blifvande dom eller genom förbön hos konungen få densamma alldeles upphäfd.

— År du derför villig, sporde han till slut, — att sanningsenligt besvara de frågor, hvilka jag till dig ämnar framställa?

Ellen, som fövirrad af sin fraktan och ovan vid de talesätt, af hvilka hennes improviserade! domare begagnat sig, hade uppfattat endast ;föga af deras ord, svarade ett modstulet ja, och förhöret tog sin böljan.

De frågor; som nu af lagmannen framställdes, voro i förväg öfverenskomna mellan honom ooh pastorn, men ingendera af de båda herrarne hade betänkt, att de skulle besvaras af ett barn, hvars språkkunskap i det närmaste var inskränkt till de alldagligare talesätt, som hon hört begagnas af sin omgifning, eller som föré* kommit i de få böcker, > hon läst. Deraf hände det, att Elien antingen alldeles icke förstod eller ock missförstod flera frågor, men då hon vid dessa tillfällen teg och riktade en rädd, frågande blick på inqoisitorerna, upptogs detta som tredska eller försök att slingra sig undan, och Suenonius befallde heotie slutligen med dundrande röst att ovilkorligt svara. Ellen, som kände sina krafter alltmer öfvergifva $ig, sina, Uiqkar *U£-mer förvirras, oaktadt de pinsammaste ansträngningar att sammanhålla dem, blef slutligen så svag, att hon med möda förrpådde hålla sig upprätt, och lagmannens ord nådde endast som ett otydligt mummel hennes öron. Men fruktan för prestens‘hotelser nödgade henne att svara . . . och hon svarade med bleknande läppar ja eller nej om hvartannat, utan att veta, hvad hon bejakade eller förnekade. Lagmannens ansigte mulnade mer och mer, hans buskiga ögonbryn sammandrogos, och presten utbrast alltemellanåt i salvelsefulla utrop öfver den unga flickans förstockade hjer* ta, ty Ellen gjorde sig, utan att veta det, skyldig till allt flera motsägelfeer: hon erkände alla de brott, man påbördade henne och hennes mor, för att i nästa ögonblick åter förneka dem. Först när namnet Adolf hann till hennes öra, återvann hon ett ögoblick redigt medvetande och hörde tydligt följande fråga:

— Du medgifver således, att du fattat kärlek till min son, att det icke blott var din mors, utan äfven din afsigt att draga hans bjerta till dig?

— Ja, svarade Ellen, — jag älskar honom mycket, mycket. -

Och i sin oskuldsfulla enfald vågade hon nu åter fästa $in blick fk lagmannen, i hopp att denna bekännelse skulle tala till hennes förmån hos Adolfs fader.

— Hvilken fräckhet! Hvilken skamlöshet! murn^ ladé Suenoniufc. — Hennes innersta hjertrot är för* derfVad .. * hon är Satans hel och hållen*

Nu följde åter en mångd andra frågor, af hvilka Ellen icke uppfattade det ringaste. Hon hörde oredigt om hvarandra orden trolldryck, gift, motgift o. s. v.; hori förnam otydligt, att den röst, som vibre-* rade i henries öron, blef skarpare och alltmer hotande; hon kände sig färdig att digna och fattade nästan omedvetet om karmen till en bredvid stående stol, föc att ej sjunka till golfvet.

Lagman Johan hade hitintills af faderlig omtanka lagt batid på sin häftighöt; sedan Ellen, sig sjelf ove-tande bekänn t alla de förbrytelser, man behagade på-börda henne och henues mor och deribland äfven, att hon vannit den unge friherrens kärlek, genom en af Ingrid tillredd trolldryck, hade lagmannen först med lockelser, sedan med hotelser sökt förmå henne bekänna, af hvilka medel denna trolldryck var sammansatt, och genom hvilka dess verkningar kunde upphäfvas; men då Ellen ej svarade annat än sina mekaniska ja eller nej, tröt honom slutligen tålamodet; han vände sig till pastorn och sade:

— Antingen är denna unga qvinnan rubbad till sitt förstånd, eller är hon en mer förhärdad varelse, än någon af de skurkar, äfver hvilka jag hitintills setat till doms. Af skrämsel kan ej hennes uppförande förklaras, ty jag har talat i milda ordalag, jag har användt lockelser och tillochmed lofvat, att hon med en sanningsenlig bekännelse kan köpa sitt lifs räddning.

— Nådig herre, sade Suenonius. — hon är dotter af en elak, bakslug och ovanligt skarpsinnig qvin-na. Äpplet faller icke långt från trädet. Säkerligen har denna moder lärt henne, huru hon skall uppföra sig under en ransakning om deras onda gerningar. Måhända binder äfven djefvulen hennes tunga, på det att den ej må skada hans rike. Det återstår oss nu endast att använda det sista medlet, för att framtvinga sanningen ur hennes förbannade mun, ur hvilken hitintills endast lögnens slingrade ormar framkommit.

Lagmannen ringde och befallde den inträdände länsmannen att hemta upp gårdsfogden.

Under de få ögonblick, som förflöto, innan denne hann inställa sig, gick lagmannen med häftiga steg öfver golfvet, och pastor Suenonius höll till Ellen ett strafftal, af hvilket hon blott förstod, att pastorn, som vanligt, var mycket vred. Men då hon hörde att Guds namn förekom i detsamma, sammanknäppte hon sina händer.

Så snart gårdsfogden ankommit, öppnade lagman-nen en mindre till biblioteksrummet förande dörr, belägen midt emot den, vid hvilken Ellen befann sig.

Midt på golfvet till denna lilla mörka kammare, som hyste några hundra band juridiska och theologi-ska skrifter, var ställd en prygel bänk, ett den tiden på alla adliga gods befintligt och mångenstädes flitigt anlitadt inventarium. Gårdsfogden, som stannat vid dörren, vridande sin ludna mössa mellan händerna, kastade först en blick på prygelbänken, derefter på Ellen och uppfattade genast med prisvärd skarpsinnighet det ärende, för hvilket han blifvit uppkallad.

I detta ögonblick hördes ett samtal från förmaket. Den ena rösten tillhörde länsmannen, den andra den unge Skytte, som återvändt från sin skogspromenad och genast vid sin hemkomst af gårdsfolket blifvit underrättad om hvad som förefallit. Med hvilka känslor hao emottog denna nyhet kan läsaren föreställa sig.

— Hör, sade Suenohius till lagmannen:— om jag ej bedrager mig, är er olycklige son här utanför.

— Jag har gifvit Askelin befallning att bevaka dörren och ej släppa någon in, svarade lagman Johan, hvarefter han vände sig till Ellen och sade:

— Jag har hitkallat denne mau, för att hudflän-ga dig med ris, tilldess du finner för godt att utan omsvep besvara mina frågor. Gårdsfogde, för henne ditin, blotta hennes rygg och bind henne på bänken!

Lagmannen hade väntat, att denna hotelse i förening med anblicken af plågoredskapen skulle göra den åsyftade verkan, utan att man behöfde skrida till dess verkställande. Men det ringa medvetande, den stackars flickan ännu egde om det, som föregick omkring henne, var i detta ögonhlick helt och hållet fästadt vid den älskade röst, hon hörde utifrån; hon lyssnade, och det intryck, den gjorde på henne, yppade sig i ett svagt leende.

— Hon trotsar er uppenbart . . . hon hånar er, utbrast Suenonius. — Skynda, bind hexan och piska djefvulen ur hennes kropp! Jag uthärdar ej att se det-här längre. Ert hjerta är uppfyldt af fördömlig svaghet, af ogudaktig mildhet, nådig lagman.

Lagmannen, som med en vink hejdat tjenaren från att genast utföra hans befallning, gaf nu ett tec-keu af motsatt betydelse. Först nu, då karlén med ett hård tag fattade om Ellens arm, riktades hennes uppmärksamhet på honom, hon fäste sin blick på hans ansigte och utbrast:

— Hvad vill du mig? Det var du, grymma menniska, som misshandlade min mor.

— Jo du, du skall nog få veta, hvad jag vill, försäkrade gårdsfogden och drog hastigt henne med sig till den motsatta dörren. Då den förskräckta flic-

, kan såg bänken och riset, som låg bredvid och kände, huru karlens grofva händer fattade hennes klädning, för att lossa eller sönderrifva den, vaknade hon ur sin halfdvala och uppgaf ett rop af fasa. Hon slet sig hastigt lös, kastade sig till lagmannens fötter och ropade:

— Förskona mig! Jag skall göra allt hvad ni vill ... O Gud! Adolf, Adolf! Hjelp mig!

Detta ntrop var ej egnadt att väcka lagmannens medlidande.

— Fort! sade han till gårdsfogden.

Men då denne åter fattade i Ellen, öppnades dörren, och Adolf visade sig för sin fars vredgade blickar.

Han hade hört Ellens rop och utan vidare betänkligheter, i trots af länsmannens varning, skyndat in.

— O, han är här, ropade Ellen, slet sig för andra gången lös, hvarvid gårdsfogden fick en del af hennes klädning i handen, och ilade med den sönderslitna drägten fläktande kring siila blottade skuldror tiil Adolf, som beskyddande slog sin arm kring hennes hals och med harmens rodnad på pannan vände sig till sin far och sade:

— Blygs ni icke, min far, att misshaudla detta värnlösa, oskyldiga barn?Lagman Johan förmådde i början ej besvara denna förebråelse med annat än en obéskriflig blick af öf-verraskning och vrede.

— Huru? sade han slutligen med tillkärnpadt lugn, — har jag ej befallt, att ingen får komma hit in? Huru vågar du trotsa min uttryckliga befallning?

— Jag lyder en röst, hvars myndighet är större än er, min far.

— Det är djefvulens, mumlade Suenonius och ämnade upphäfva sin stämma, för att å Herrans vägnar och i namn af de pligter, en son har till sin far, visa den unge 8kytte på dörren, då denne med en ljungande blick på presten fortfor:

— Det är ni, eländige, som anstiftat detta. Akta er! Ni har att inför mig aflägga en svår räkenskap . . . Lugna dig, Ellen! Jag är här, för att försvara dig.

Nu förmådde lagmannen ej längre beherrska sig. Den gamle mannen var förfärlig att åse i sin otyglade vrede. — Usling ropade han, — du vågar med en fräckhet utan like ådagalägga din syndiga böjelse för denna vanryktade flicka ... du vågar fråga din egen far, om han blyges . . . ja, han blyges öfver en uppstudsig, ogudaktig, förtappad son . . . du vågar hota denne Herrans tjenare, din fordne lärare ... du ruf-var på mordiska planer mot hans lif. . . kanske äfven mot mitt. Bort från mina ögon, missfoster!

— Nådig herre, inföll Saenonius och lade sin hand på lagmannens arm, — stilla er vrede och kom ihåg, att herr Adolf ej är tillräknelig för sina ord och handlingar! Han är vansinnig, förhexad . . . Kom ihåg, att han handlar under inflytelsen af en trolldryck!

— Ni har rätt, och han skall ännu denna afton föras till dårkistan i Stockholm, fortfor lagmannen, darrande i alla lemmar. — Jag skall hitkalla mina drängar och låta slå honom i jern. Gårdsfogde, ryck hexan ur hans armar och piska henne i hans åsyn!

Med dessa ord fattade lagmannen klocksträngenoch drog så häftigt, att den brast. Länsmannen, som hört hvarje ord, visade i dörren sitt förskräckta an-sigte och befalldes att anskaffa handboja och fotblack samt kalla upp dräogarne. Emellertid hade gårdsfogden tvekande närmat sig Adolf med orden — Käre herre, det går väl icke an streta mot nådig lagmannens befallning . .. men Adolf, som krampaktigt omfattades af Ellens armar, stötte honom tillbaka.

— Min far, ropade Adolf till lagmannen, som nu med rynkad panna och korslagda armar åter nalkades honom, — förnedra icke er sjelf och er son genom ett så ovärdigt beslut! Kunde bi skåda in i mitt hjerta, skulle ni finna, att jag för er hyser all den vördnad, en son är skyldig sitt lifs upphof. Men aldrig skall jag tillåta, att detta värnlösa barn misshandlas. Må lagen döma . . . Må den fria eller falla henne! Låt det vara nog för er, att den menskliga rättvisan, förblindad af de menskliga fördomarne, helt säkert skall befläcka sig med hennes blod, om hon än är oskyldig och ren som en engel! År ej detta tillräckligt? Hvarför misshandla henne godtyckligt? O, min far, ni, som annars är så rättvis, så samvetsgrann, ni skulle ej göra er skyldig till ett dylikt öfvervåld, om

ej denne ursinnige, blodtörstige prest, denne ovärdige ' tjenare åt kärlekens och barmhertighetens Gud, för-ledt fer dertill!

— Förlåt honom! Han är vansining. Jag till-räknar honom intet, inföll Suenonius och riktade sin blick mot taket.

— Har du talat ut? Eller är ännu din mun full af hädelse? sade lagmannen. — Hvad jag gjort, du ovärdige, har varit af kärlek till dig. Jag har velat få denna qvinna att upptäcka ett motgift mot den dryck, med hvilken hon tagit din själ fången . . . Det lyster mig se om du i det vanvett, hvarmed du för dina kätterska tänkesätt blifvit straffad, vågar lägga hand på din far; dermed vore ditt mått rågadt. Släpp flickan, fortfor han, i det han fattade Ellens arm. —eller skall jag med våld behöfva skilja henne från dig, vanvettige ?

— 0, min far, haf medlidande! bad Adolf. — Jag lemnar henne icke, förrän ni lofvat mig att låta er vrede hvila, tills den hannit väpna sig med lagens svärd. Edra misstankar . . .

— Släpp henne ropade lagmannen,— eller jag lägger hand på dig, uppstudsige!

— Aldrig!... 0 se! fortfor Adolf, — se, den arma varelsen har förlorat medvetandet. Hon skulle falla, om jag ej hölle henne i mina armar ... Se hennes dödsbleka ansigte, och haf medlidande! Huru kan ni tro, att denna menlösa flicka. . .

1 detta ögonblick hördes hastiga steg i förina\et. I den tanke, att det var de efterkallade tjenarne som kommö, skyndade den uppretade fadren till dörren och slog den upp på vid gafvel. Under tiden lade Adolf den afsvimmade flickan i den närmast stående länstolen och ställde sig framför henne, beredd att försvara henne och sig sjelf till det yttersta.

Men lyckligtvis hade länsman Asklin, innan han gick att uträtta lagmannens befallning, skyndat till damernas rum, underrättat friherrinnan och fröken Maria om hvad som var å fårde och begärt deras råd, huruvida han borde fullgöra en order, som förekom honom så förhastad, att lagmannen enligt hans åsigt vid lugnare besinning måste ångra den. Den förskräckta friherrinnan bad honom afvakta hvad hennes bemedling kunde uträtta, och skyndade, åtföljd af Maria, till uppträdets skådeplats. Det var de båda damerna, som i detta ögonblick, bleka af ångest, störtade in genom den af lagmannen öppnade dörren.

Nu följde en scen af obeskriflig förvirring. Hos Maria tillbakaträngdes alla andra känslor af förskräckelsen för lagmannens vrede och deltagandet för dess föremål. Friherrinnan, som älskade sin son med all deu ömhet, en mor kan egna sitt enda barn, använde tårar, böner och knäfall, för att blidka sin man, Mariaförenade sig med henne, och äfven Suenonius rådde lagmannen att uppskjuta verkställandet af sitt beslut, tilldess det närmare och med mera lugn hunnit öf-vervägas.

Under tiden återkom Ellen under Marias omsorger till medvetande. Lagmannen, som fann, att'han under dessa förhållanden måste afstå från sitt försök att aftvinga henne den förmenta hemligheten och ville aflägsna de obehöriga vittnena till detta sorgliga familjeuppträde, befallde länsmannen och gårdsfogden att föra henne till det rum i flygelbyggnaden, i hvilket Ingrid förvarades.

Men att åstadkomma en försoning mellan far och son förmådde ej friherrinnans böner och föreställningar. Adolf förklarade, att han ämnade använda hvarje medel, som möjligen stode honom till buds, att rädda de begge qvinnor, som vidskepelsen och fanatismen utsett till sina offer, och att han ej skulle afstå att Qtkräfva en efter omständigheterna lämpad räkenskap af förföljelsernas upphof. Endast friherrinnans och Marias närvaro och kanske ännu mer den utmattning, som hos den gamle mannen följde på det våldsamma utbrottet af hans vrede, kunde hindra honom att ånyo råka i raseri öfver sonen trots, det han på rent allvar ansåg härflyta ur ett slags vansinne, förorsakadt af den förmenta trolldrycken. På hans hotelse att låta inspärra Adolf på dårhuset, svarade denne, att han var en myndig och fri man stående under lagens värn, och att det fordrades något mer än en enskilts vilja, äfven om denne vore hans fader, för att på detta sätt beröfva honom hans personliga frihet. Slutet på uppträdet blef, att lagmannen befallde sin son att före morgondagen lemna huset och icke visa sig för hans ögon, innan tiden och en förr eller sednare sig inställande sjelfpröfniug kommit honom att inse och ångra sin förvillelse.

— Intilldess, så slutade lagmannen denna pinsamma ordvexling, — intilldess har du af mig intetgodt att vänta. Jag lemnar dig at ditt öde i den förhoppning, att sorger och motgångar skola återgifva din själ dess helsa. Du har beröfvat mig en son, som jag öfverallt på jorden älskade ... da har gjort mer, ty da har gjort mig till en olycklig

far, hvilket är en hårdare lott än att på sin ålders dagar vara barnlös. Gå nu! Om da en gång återvänder såsom den förlorade sonen, ångerfull och förbättrad, skall da ock såsom han blifva emottagen i din faders hem. Men intilldess . . .

Lagmannen vinkade till Adolf att gå och sjönk utmattad tillsammaus i sin länstol.

Adolf ville fatta lagman Johans hand, men denne drog den tillbaka. Ynglingen visste, att fadrens förlåtelse endast kunde köpas med en eftergift, hvilken hans förstånd och hjerta oemotståndligt motsatte sig; och så bedröfvad han var öfver den sorg han förorsakat sin far, var han dock stark nog att qväfva en känsla, _ som ett ögonblick gjorde honom benägen att böja sin vilja under dennes. Han sade med sorgsen röst farväl och aflägsnade sig ur rummet, för att genast träffa anstalter att lemna Signildsborg.

Det villkor, på hvilket denna vapenhvila, om den så får kallas, blef slutet, afpressade den gode friherrinnan bittra tårar. Åtföljd af Maria begaf hon sig efter Adolf till dennes kammare, för att höra hans planer och gifva sina råd beträffande hans framtid. Adolf, som midtunder sina känslor af melankolisk art, erfor en viss tillfredställelse med att utbyta sin half-tvungna vistelse i hemmet mot en fri sjelfbestämmelse, förklarade sitt beslut vara att begifva sig till Stockholm och der genom sin farbroder riksrådet Bengts bemedling söka erhålla någon sig passande verksamhet. Friherrinnan gillade detta beslut, emedan sonen derigenom ej aflägsnades från hemmet längre, än att hon kunde underhålla en lätt brefvexling med honom, förse honom med det nödvändiga och någon gäng personligt råka honom. Sedan hon gifvit sina farhå-gor luft i ömma böner till Adolf att ej genom ett oforsigtigt deltagande för de begge anklagade q vinnorna gifva lagmannen ytterligare anledning till harm och bedröfvelse och folket i allmänhet skäl till besynnerliga och för hans familj kränkande misstankar, gick hon med tungt hjerta att träffa anstalterna för Adolfs ombyte af vistelseort.

Maria var nu ett ögonblick ensam med Adolf. Känslor af den mest motsatta beskaffenhet rörde sig i hemies bröst. Smärta och blygsel blandades med den dystra tillfredsställelsen af en lyckad hämd. Hon var ett ögonblick färdig att kasta sig till Adolfs fötter, påbörda sig hela skulden till denna olyckshändelse, hvars utbrott hon blott varit ett medel att påskynda, och emottaga hans afsky och hat såsom ett välkommet utbyte mot den likgiltighet, som en älskande minst af allt kan fördraga. I nästa ögonblick vek denna känsla för en annan. Han lider nu, äfven han, så tänkte hon; kanske skall sorgens sympati närma våra hjertan till hvarandra, och jag i en öm vänskap finna lindring för min kränkta kärlek. Men äfven denna tanke tillbaka-trängdes af hennes stolthet. Hon märkte, att Adolf ville vara ensam, och aflägsnade sig, för att biträda friherrinnan, sedan hon bedt honom vid sin ankomst till Stockholm framlemna ett bref till hennes far.

Innan Adolf gick till hvila, fick han genom den pratsamma Johanna, som biträdde med ordnandet och inpackningen af hans saker, tillfälligtvis en underrättelse, den han annars var betänkt att förskaffa sig på annat sätt. Hon berättade efter hvad hon hört länsmannen omtala för gårdsfogden, att man följande dag skulle göra en allmän skallgång efter hexorna i socknen, samt att Ingrid och Ellen, så fort sig göra läte, skulle förpassas till slottshäk-tet i Stockholm.

Fribytaren. 10Vid midnattstiden kastade sig Adolf på sin s&ng och sof en kort, orolig sömn, ur hvilken han före morgongryningen vaknade vid ljudet af röster, pisksmällar och hästtramp från gården. Han klädde sig och kom ned just lagom, för att se den sista skymten af tvenne bortilande slädar. Drängarne underrättade honom, att det var de begge hexorna, som nu ander säker bevakning och tillbörligt försedda med fotblackar kördes till Stockholm, för att i slottshäktet derstädes afbida ransakning och dom. Lagmannen, som velat se dem så fort som möjligt aflägsnade från Signildsborg, hade straxt efter uppträdet med Adolf, satt sig att skrifva till fångstyrelsen och befallt länsmannen att genast från närmaste skjutsskyldiga bondgårdar anskaffa hästar och åkdon för deras forslande till Stockholm.

En timma derefter lemnade Adolf Signildsborg.

XIV.

MMfindeMsema uireehla nig.

Vijhafva nämnt, att herr Gustaf Drakes egendom Sjövik endast låg på tvenne mils afstånd från hufvudstaden. Vanloo kunde således utan svårighet dela sin tid mellan dessa begge ställen, allteftersom hans intressen och planer kräfde hans närvaro på det ena eller det andra.

I sitt präktigt inredda hus vid Norrmalms torg emottog han talrika besök af den tidens förnämsta politiska personer, och som han umgicks med män af alla f&rger, dröjde det ej länge, innan han klart uppfattat partiernas ställning till hvarandra.

Att ett förband fanns med riksrådet BengtSkytte till hufvudman och med ändamål att insätta konungens farbroder, hertig Adolf Johan, i riksfbr-myndarestyrelsen, anades af många. I trots af herr Bengts slaghet hade hans förhållande till hertigen och åtskilli^e af dennes kända anhängare icke alldeles undgått spionerande blickar, helst hertigen sjelf ej förstod att iakttaga tillräcklig försigtighet. Men hvarje bevis, på grund af hvilket regeringen skulle kunnat öppet uppträda mot detta förband, saknades, och herr Bengt, hvars skarpa blick genast fann, att misstankar börjat vakna mot honom, lät derför ej bringa sig ur fattningen. Han mötte med lugn sina medbröders inom riksrådet misstänksamma ögonkast och höll som oftast vid rådbordet, med ett halft satiriskt leende, långa uppmaningstal att noga bevaka hertigens åtgöranden. Att han med dylika tal ej kunde föra regeringen bakom ljuset eller tillintetgöra de en gång väckta misstan-karne mot honom sjelf, visste han allt för väl, men han tyckte sig tryggt kunna spela denna komedi till sitt eget nöje i medvetandet deraf, att hvarje fällande bevis mot honom saknades, och att miss-tankarne ej kunnat tränga till djapet af de afsigtert som han och hans parti hyste.

För att blifva befriad från den farlige mannen, innan rikets ständer hunnit sammanträda, beslöt regeringen att under någon hederlig förevändning aflägsna honom. Herr Bengt fick en vacker dag veta, att fråga vore om att utnämna honom till president i Wismarska tribunalet. Han skyndade att undanbedja sig förtroendet, men De la Gardie öfverlemnade honom fullmakten under många smickrande ord, i det han försäkrade, att det behöfdes en man med riksrådet Skyttes kraft, för att afskaffa de oredor, som vid nämnde tribunal inrotat sig, hvarjemte han uppmanade honom att genast begifva sig till sin post.

Men herr Bengt var icke så lätt att aflägsna.Först hindrades han af en hastigt påkommande sjukdom att lemna hufvudstaden, och då han med sitt rörliga väsende snart nog ledsnat att spela patient, hade han åtskilliga andra skäl att framdraga, som beklagligen nödgade honom att qvarstanna i Stockholm och tillsvidare öfverlemna det redlösa Wis-marska tribunalet åt sitt öde.

För att lifva herr Bengts håg för resan, utnämnde honom nu regeringen dessutom till Sveriges legat i Tyskland. Detta var eu ärofull befattning, och herr Bengt tackade för förtroendet, men påminde der om, att sysslans anseende fordrade en högre lön än den hitintills anslagna. Han ville ej ikläda sig en sådan värdighet, innan han visste, att han med all yttre heder kunde uppbära den. Regeringen skyndade att betydligt öka lönen och uppmanade nu herr Bengt för andra gången att med det aldra första begifra sig på väg. Herr Bengt lofva-de det, men stannade qvar i hufvudstaden.

Efter några veckors förlopp, hvarunder herr Bengt ej vidtagit andra förberedelser för sin resa, än den att han hos hofskräddaren beställt en varm respels, blef regeringen otålig öfver dröjsmålet, uppmanade honom för tredje gången att skyndsamt be-gifva sig åstad och underrättade honom derjemte . . . allt för att sporra hans reslust... att han bredvid sina andra befattningar blifvit utnämnd till lagman öfver Ingermanland. Herr Bengt tackade förbindligast för förtroendet, lofvade att med görligaste första resa och — stannade helt lugnt qvar i hufvudstaden.

Då regeringen efter nya veckors förlopp för fjerde gången anbefallde honom att draga åstad, in-lemnade han en förfrågan, om det icke inginge i hans rättigheter eller skyldigheter såsom legat i Tyskland att föra Sveriges underhandlingar med Liineburg, Holstein o. s. v. och begärde utförliga instruktioner i detta hänseende. Någon tid förflöt,innan styrelsen hunnit afgöra denna fråga, hvaref-ter den för femte gången förnyade sin uppmaning.

Men nu upplyste riksrådet Bengt, att han under tiden olyckligtvis blifvit invecklad i en högst vigtig rättegång, som ovilkorligt kräfde hans närvaro i Stockholm, och för att styrka sin utsago, inlem-nade han till regeringen en

stor lunta rättegångshandlingar. Frågan gällde verkligen så stora summor, att regeringen ej kunde vägra honom att någon tid uppskjuta resan, i hopp, att processen, som ej syntes serdeles invecklad, snart skulle vara af-gjord. Men detta hopp blef sviket. Ju längre rättegången räckte, desto mer intrasslad blef den; herr Bengt visste att undanhålla handlingar, undandraga sig kallelser (detta alltid med förebärande af talande skäl) och anföra en oändlighet af klagomål och domqval.

Eftersom han således ändå nödgades qvarstan-na i hufvudstaden, ansåg han sig böra begagna tiden, till att få några andra frågor afgjorda, innan han aflägsnade sig till Tyskland. Han framställde nu derför åtskilliga anspråk på staten, hvilka han ansäg sig ega till följe af drottning Kristinas och konung Karl Gustafs förläningar. Ehuru dessa anspråk lågo hardt nära oförskämdhetens gräns, fann den svaga regeringen det vara bäst att gilla dem; han fick besittningsrätten till en hop gods på Muns-ön och Adelsön förlängd, fick löfte om nya gods och derjemte under någon förevändning en skänk af 12,000 riksdaler ur statskassan . . . allt detta, för att han ej efter processens slut skulle hafva anledning till ytterligare krångel ock tidsutdrägt.

Men den fördömda processen tycktes aldrig vilja taga slut. Riksdagen nalkades med stora steg, och riksrådet Bengt var qvar i hufvudstaden.

Af Bengt Skyttes samtal med Gustaf Drake vid dennes besök i jagthuset känner läsaren, att den förre hade gjort Vanloos närmare bekantskap.Det låg kring den holländske magnaten en mystisk nimbus, genom hvilken han på herr Bengt utöfvade stor dragningskraft. Hvarför hade den rike utländ-ningen under den ogästvänliga årstiden valt Sveriges hufvudstad till vistelseort, om ej något hemligt ärende, utan tvifvel af politisk beskaffenhet, fört honom dit? Riksrådets första afsigt, då han lät presentera sig för Vanloo, var att söka utforska denna hemlighet, som möjligen kunde bringas i ett lyckligt sammanhang med hans egna planer; men sedan han någon tid umgåtts med Vanloo, måste han erkänna för sig sjelf, att om dennes vistelse i Stockholm verkligen afsåg något hemligt politiskt mål, var han dock en alltför omtänksam spelare, för att låta någon, om ock den skarpsyntaste, snegla i sina kort. Emellertid uppstod emellan de båda herrarne en viss förtrolighet. Om herr Bengt ej fann hvad han först sökt hos Vanloo, fann han der-emot, hvad han hos den lysande verldsmannen minst väntat: en omfattande kännedom af hans begge älsklingsvetenskaper, filológien och alkemien; och detta, jemte Vanloos rikedom och intagande umgängessätt, var tillräckligt att göra äfven herr Bengt till en af hans många beundrare, så föga fallen han annars var att beundra något annat än sig sjelf. Vanloo å sin sida hade skäl att gå herr Bengts nästan påträngande förtrolighet till möte, alltsedan han upptäckt, att denne sednare stod i närmare beröring med Gustaf Drake. Genom riksrådet Skytte erhöll Vanloo småningom de underrättelser, han önskade, om Drakes karakter, böjelser och lefnadssätt, och genom inköpet af jagthuset blef Vanloo hans granne och ett å ömse sidor önskadt tillfälle öppet till närmare beröring mellan den holländske magnaten och herren till Sjövik.

Vi känna de första följderna af denna bekantskap. Drakes återväckta, genom utsigten till en snar lösning ytterligt stegrade passion för forskningi det stora magisteriets gåta, samt det etheriska band, som, knutet af fordna förhoppningars brustna trådar, nu förenade Agnes* och Vanloos hjertan. Hos Agnes verkade uugdomsminnenas makt, tjusningen af det hemlighetsfulla, som omgaf Yanloo, det tomma, glädjelösa i hennes belägenhet och en tärande fruktan för det kommande, derhän, att hon i Yanloos plötsliga uppträdande var benägen att se en öfvernaturlig uppenbarelse, en hjelp, som hennes böner nedkallat från himmelen. Alltsedan den afton, då Yanloo förevisade ¿in amulett, hvars hemliga historia endast han och hon kände, hade hennes dagar förflutit i svärmiska drömmar, ur hvilka hon blott någon gång väcktes af sin mans närvaro. Hos Vanloo brann ungdomskärleken med lugn, dämpad låga, men med oförminskad värma; han hade trädt under Drakes tak med en osynlig följeslagare, den straffande vedergällningen, bakom sig; han hade efter en blick på Agnes vinkat denne följeslagare att stiga öfver tröskeln, och det gällde nu att rädda henne, medan hennes tyrann störtades i den afgrund, hans egna lidelser öppnat.

Gustaf Drake befann sig i ett tillstånd af yttersta spänning. Han tillbragte dagarne med grubblerier, nätterna med alkemistiska undersökningar. Vanloo deltog stundom i dessa sednare och gaf dem vid hvarje slutpunkt en ny riktning, som hos Drake återtände hoppet att snart hafva gåtans lösning och dermed nyckeln till all verldens

herrlighet i sina händer. Hvarje qväll stod han allt blekare, allt mer utmerglad af sömnlöshet, tankeansträngning och slitning mellan hopp och fruktan, framför ugnen och såg med ångest innehållet af den föregifne rabbinens flaska minskas, ty med hvarje droppe, som han ur densamma lät falla i degeln, var hans storhet eller hans förderf förknippadt. Han hade med Vanloos tillhjelp uppgjort ett vidlyftigt scema för sina undersökningar, och experimenternas resultater anteckna-des noggrannt ... ty, hade Vanloo sagt, — alkemien är ett i hemlighetens natt vexande träd med många grenar, men endast en blomma; på hvilken gren denna finnes, derom är frågan; med vetenskapens hand trefva vi längs den ene efter den andre, för hvarje misslyckadt försök försigtigt återgående till stammen, från hvilken de alla ntgrena sig. till-dess vi slutligen träffa den rätta. — Så underhölls, i trots af mångfaldiga misslyckade rön, hos Drake den inbillning, att han med hvarje dag, hvarje timme närmade sig sina forskningars mål. Han gaf sig knappt ro att undanstjäla dem ett ögonblick af den flyende tiden, för att i hvilan hemta nya krafter; då öfverspänningen efterträddes af förslappning, fann han i starka drycker ett medel att reta sina nerver till ny verksamhet. Ehuru han kände, att hans själsförmögenheter genom denna öfveransträngning förslöades, hans kroppskrafter voro på väg att förstöras, så hvarken ville eller kunde han hejda sig på sin bana. Han hade satt allt på ett kort och fortgick, i hopp, att vändpunkten i hans öde ej skulle vara'fjerran.

Så förflöto vintermånaderna af året 1662. Hemligheternas ugn kräfde stora offer; den omättlige de-geln lemnade icke ett uns guld, men slukade desto mer. En alkemist hade nyligen under sina forskningar upptäckt ett ämne af besynnerliga egenskaper, hvarom ryktet snart flög genom Europa till alla män, som sysselsatte sig med »vetenskapernas vetenskap». Man ansåg det såsom ett det verksammaste medel att ur de oädla metallerna utdraga per-fektionstinkturens beståndsdelar. Men det sätt, hvarpå detta märkvärdiga ämne kunde kemiskt erhållas, var kostsamt och kändt af få; ett lod af detsamma betalades med två lod guld. Vanloö faste Drakes uppmärksamhet på nämnda ämne, och i trotts af de svårigheter, vintern lade i vägen för förbindelsen med utlandet, visste denne sednare att inomen temligen kort tid förskaffa sig en qvantitet derat från Tyskland. Men efter några få nätters experimenter var den förbrukad utan annan verkan än att hafva betydligt medtagit herrens till Sjövik penring-tillgångar. Detta hemlighetsfulla ämne är numera väl bekant och betydligt billigare än den tiden: det var med ett ord — fosfor.

Det är förut antydt, att föremålet för Drakes lystnad ej var guldet i och för sig sjelft, utan den makt, guldet förlänar. De drömmar om storhet och välde, åt hvilka han redan som gosse öfverlemnat sig, följde honom såsom yngling och läto ej skingra sig, då han, vaknande ur sina barnsliga fantasier? verld, fick blicken öppen för verkligheten och alla de hinder, denna lade i vägen för deras uppfyllancje. Men dessa hinder förbittrade hans sinne. Att hata dem, som slumpen ställt närmare det mål, mot hvilket han sträfvar, att förakta dem, som stå så djupt, att de svårligen kunna eller våga blicka ditupp, är naturligt för en man af utsväfvande ärelystnad som ej vårdar sig om att ens inför sig sjelf rättfärdiga sitt sjelfviska sträfvande med något sedligt motiv. Drake drog sig inom sig sjelf; hans sinne, af natu* ren dystert och stämdt för det mystiska, omfattade med begärlighet den hemlighetsfulla vetenskap, som om han förmådde lösa dess problem, med ett slag skulle ställa honom på tinnarne af maktens tempel. Men det innestängda, tysta, grubblande lif, som dessa studier kräfde, måste förr eller sednare framkalla en sig sjelft motsatt verkan på en själ, som fordrade ett starkt luftdrag, för att ej qväfvas af sina passioner. Derför var det ej, såsom han sjelf föreställde sig, endast utsigten att lättvindigt erhålla offermedel åt alkemiens Moloch, som dref honom att omfatta korsårens blodiga och afskyvärda yrke; han drefs ännu mer dertill af längtan efter ett vildt, stormande lefnadssätt. Det var kontrastens poesi, som omedvetet rörde sig på bottnen afhans lynne. Han njöt sin tillvaro endast i sådane ögonblick, dä han om natten, innestängd i sin tysta tornkammare, afvaktade degolns orakelsvar, eller ock då orkanen hotade honom med undergång eller striden rasade man mot man med knif och änterbila.

Den feberoro, hvaruti han nu befann sig, ökades genom annalkandet äf tidpunkten för den politiska kupp, i hvilken en verksam roll var anförtrodd åt honom och af hvilken numera icke blott hans ärelystnad, utan äfven hans genom alkemien hastigt undergräfda materiella ställning väntade så mycket. Den komplott, i hvilken* han var invecklad, mognade mer och mer. Genom flitig brefvex-ling med de förnämsta konspiratörerna blef han nästan dagligen underrättad om de mått och steg, som vidtogos, och de förändringar, som egde rum i ut-sigterna

för sammansvärjningen.

Men om denna misslyckades? Hvad vore då att göra? För detta fall måste i förväg en utväg till räddning vara öppnad . . . och i alla händelser måste han i tid vara betänkt att bevara sista spillran af sin förmögenhet till ett förtvifladt spel med lyckan, ifall han ej före sin med stora steg annalkande materiella ruin hunnit fånga »det röda lejonet» ...

Och utsigten på denna fångst förekom honom osäker nog i de stunder, då han utmattad och för-tviflad lemnade ugnen i sitt laboratorium för att styrka sina lifsandar med en bägare rusande vin.

I en sådan stund beslöt han, att så fort sig göra läte, förpanta eller sälja sin egendom. Hans kassa var tömd, han behöfde penningar till fortsättningen af sina experimenter, och han ville för hvarje inträffande häudelse hafva sin förmögenhet lika flyttbar som sig sjelf. Han erbjöd Vanloo att köpa Sjövik. Denne emottog anbudet och köpet afsluta-des på vilkor, som försäkrade Drake om besittnin-gen af egendomen till en viss tid och vissa företrädesrättigheter, om han ville återköpa densamma.

I en annan dylik stund beslöt han kalla till sig Ruys, som uppehöll sig i Stockholm i afvaktan på hans ordres. Ruys kora, och fick befallning att anskaffa fartyg och manskap för en blifvande expedition. Pöre maj månads ingång skulle fartyget ligga segelfärdigt i Stockholms hamn. Den gamle fiibastieren emottog med dyster mine denna order, men gjorde inga invändningar. Ett kostnadsförslag uppsattes med en hast och säkerhet, som visade, att Drake ej var ovan vid sådana beräkningar, Ruys fick anvisning på de till företaget nödiga penninge-medeln och aflägsnade sig.

En dag i Mars månad, någon tid efter Adolf Skyttes skiljsmessa från sitt hem, återkom Vanloo från ett besök å Kastellholmen, der en honom tillhörig brigg låg i vinterqvarter. Timmermän och sjöfolk arbetade nu på att befria den från dess vin-terombonad och sätta den i segelfärdigt stånd. Väderleken hade någon tid varit god, isen gått upp, och våren lofvade att denna gång infinna sig i den raånad, som bär dess namn. *

Vid hemkomsten träffades Vanloo af Sigurd. De begge ' männen innestängde sig i ett kabinett, och följande samtal uppstod dem emellan.

— Kapten, sade Sigurd, i det han lade några papper på bordet, — här äro våra sista fynd. De här lapparne erhöll jag af Frisendorfls betjent, de här af Liljes, och dessa af riksrådet Skyttes kam-martjenare . . . det vill säga: originalerna är det naturligtvis icke, men de kanaljema ha lärt att kopiera bra efter min anvisning. Sådan herre, sådan dräng, säger ordspråket, och det betyder härvidlag: dåligt folk alltsammans. Men om ni kanläsa de besynnerliga kråkfötterna, så bevisar det, att ni är lärdare än jag, hvilket jag aldrig heller haft skäl att betvifla. Säg, kapten, är det grekiska eller hebreiska, eller hvad är det?

— Det är hvarken grekiska eller hebreiska, min vän, utan en chiffer, som i allo hedrar riksrådet Skyttes skarpsinnighet och uppfinningsförmåga.

— Och ni kan läsa den?

— Detta papper gifver mig nyckeln till hemligheten.

— Men horn i all verlden har det kommit i edra händer?

— Jag fann det en natt på bordet i Drakes laboratorium och ansåg mig kunna taga det, i ersättning för de många förtroenden just rörande den här betänkliga saken, hvilka han i sin blindhet velat skänka mig, men som jag tillbakavisat. I sitt exalterade tillstånd, under inflytelsen af vinets ångor vet han ej att hålla tand för tunga, så sluten han annars är, ehuru jag ganska tydligt låtit honom förstå, att det enda intresse, vi ega gemensamt, är det, som förenar oss vid degeln, och att ett förtroende, som jag ej begärt, icke binder mig att handla i enlighet med hans planer eller att förhålla sig overksam, om jag ogillar dem.* Jag har varnat skurken . . . vaAat honom så skarpt, att jag ett ögonblick fruktade att hafva väckt hans misstankar . . . Min ställning, fortfor Yanloo, i det han började gå fram och tillbaka genom rummet, — är falsk. Den roll, jag här spelar, anstår mig icke. Men jag måste fortsätta, tills sorgespelet är slutadt.

— Hvilken ömklighet! fortfor han efter en stunds tystnad. — Jag har med forskande blick vandrat genom detta samhälles höjder, och hvad har jag funnit? Idel svaghet, lumpenhet och egennytta hos de män, som stå vid statsskeppets roder. Der-igenom är det möjligt, att en flock äfventyrare, djerfvare än de, men af ännu sämre sedlig halt,utan egen makt och utan stöd hos folket, våga gripa efter väldet.' Så kunna i vår tids samhällen några fa orena, kraftlösa händer leka med det heligaste: med nationernas lagar, och åtminstone skenbart länka deras öden. Huru annorledes hos de antika folken! Greklands stater voro icke större, än att hvarje samhälle kunde känna sig som ett helt, hvarje samhällsmedlem såsom en icke betydelselös del af det hela. Den enskiltes sjelfkänsla kunde derigenom lättare uppgå i den allmänna fosterlandskänslan, statsärendena af enhvar öfverblickas, statens heliga intressen af alla bevakas. Blott i sådane samhällen var det menniskan möjligt att till livardagslif-vets bestyr, som endast afse hennes djuriska existens, medtaga den förädlande öfvertygelse, att hon var bestämd att verka i idéernas rike. Våra monarkier deremot äro ofantliga byggnader, barbariskt hopfogade af olika ämnen, uppförda utau annan af-sigt än att *&J, utan annan beräkning, än att trotsa tyngdkraften. Deras undre delar äro bestämda till att uthärda tryckningen från de öfre . . . till ingenting annat. Intet gemensamt intresse förenar dem. Samhället är en sammansättning af skrån, som hafva sitt fädernesland hvart i sin mästarelåda. Blott i sitt fiendtliga förhållande till andra stater känner sig hvarje folk såsom ett helt, emedan dess alla schakter då genomströmmas af en enda känsla: sjelf-uppehållelsens . . . *)

*) De åsigter, Van loo här framställer, äro icke ana-kronistiskt anbragte. De började denna tid utbreda sig äfven i Sverige till följe af de klassiska studiernas åter-upplifvande. „Det var vid denna tid», säger Fryxell, ”som ofrälsemännen genom de nya läroverken hade tem-ligen allmänt gjort bekantskap med de gamla republikanska Greker och Romare; och äfven derigenom blifvit mer oeh mer väckta till känsla af menniskovärde och likhet inför lagen».Vanloo tog de papper, Siguid lemnat honom, genomögnade dem med en och annan blick på chif-fernyckeln, och fortsatte derefter sin monolog:

— Sköna afsigter, dessa herrar hysa, sade han. ~ Man kan icke neka, att de äro ganska säkra på sin sak. „ De köpslå redan om huden, innan de skjutit björnen. Nåja, de känna sina motståndares erbarmlighet och veta, att folket skall förhålla sig passivt, om de blott svepa sig i lagens mantel. . . och det är en sak, som de förstå. De dela redan gods och värdigheter sins emellan, och en af dem föreslår till och med att frälsebönderna skola göras till lifegna. Han åberopar grannriket Danmarks och en mängd andra staters exempel, förklarar det vara en skam för ett kristligt-monarkiskt samhälle att hafva fria bönder, och slutar sin framställning, å la De la Gardie, med en latinsk fras: ungentem pung it, pungentem rustieus ungit*).

— Ha, utbrast Sigurd, som hitintills tyst åhört Vanloo, — är det möjligt, kapten? Våga de verkligen tala om något sadant? Göra bönderna till lifegna! Godt ... då ha vi uppror i landet, och då resa vi icke härifrån, utan att blanda oss i leken. Jag är bondson, kapten, och ni är det äfven, fastän ni har Folkungablod i edra ådror. Ha, kapten, låt dem bara hållas! Jag känner de svenska bönderna: de tåla mycket förtryck, så länge de inbilla sig vara fria, men fråntager man dem också den inbillningen, så tåla de intet alls. Icke sannt, kapten, ni låter de der herrarne hållas?

Vanloo log, då han betraktade Sigurd. Denne hade stigit upp från sin stol, hans ögon blixtrade, han tummade, vred och skrufvade sina stora mustascher med utomordentlig fingerfärdighet.

— Kapten, fortfor han, — vi hafva kämpat

*) »Smekad bonde dig slår, men slagen bonde dig 6mekar.»tillsammans i de engelska republikanernas härar . . .

vi hafva med egna ögon sett ett skymfadt folk resa sig i sin vrede, och vi hafva deltagit i dess strider för sin frihet ... Ni skrattar, kapten! Ack, ni är ej densamme som förr. Jag minnes dock en tid, då er håg just lekte på att återvända till ert fosterland och ställa er i spetsen för en omhvälfning. Ni var då tio år yngre, men icke är edert hjerta ännu förtorkadt. Ack, jag minnes mången stund, då vi ander stiltjen på oceanen hvilade i skuggan af storseglet, och ni berättade för mig om Gracchus och Timoleon . . . Och en af edra bästa vänner är ju ännu den ädle Alger non Sidney, efter hvilken ni har uppkallat er vackra brigg.

— Håll! sade Vanloo och lade sin hand öfver Sigurds mun. — Jag försäkrar dig, min vän, att du är en ganska

klen politikus.

— Om så är, inföll Sigurd, — så är det icke min skull, utan min läromästares. Ni vet nog, åt hvem jag syftar, kapten ...

— Ja, svarade Yanloo gladt, jag har i dig uppfostrat åt mig en lefvande påminnelse om min ungdoms dåraktiga drömmar. Ditt minne är förträffligt, då det gäller att erinra mig om gamla svagheter. Du vill vända upp och ned på hela veri-den och derefter ropa mig att ordna den efter ditt hufvud. Det duger icke, min vän. Stjernorna förkunnade ingen verldsreformator vid din födelse, lika litet som vid min.

— Nå, för tusan, hvad ämnar ni då göra med den här sammansvärjningen, kapten?

— Den förekommer mig som en fräck komedi, och såsom sådan vill jag behandla den. Men låtom oss tala om annat, min vän! Har du ej något nytt i dag att berätta om den aktningsvärde köpmannen Zacharias Jansen?

— Kalla honom Ruys, kapten, ty med köpmannen är det snart slut, och den gamle flibustie-ren lefver upp på nytt. Jo, allt går sin jemna gång. Jag har i dag i hans sällskap besett den brigg, han inköpt; den är en god bidevindseglare, men aktern har det vanliga felet att vara for hög och fånga vinden för starkt, då det blir fråga om kryssning. Emellertid blir det ingen föraktlig motståndare, kapten, om det en gång kommer derhän, att vi få ett napptag med honom. Om nätterna är Ruys numera sällan hemma; Fredrik och Blackwell, som då följa honom i hälarne, se honom på sjömanskrogarne om* gifven utaf afskummet af det utländska byke, som ligger här i vinterqvarter. Just en vacker besättning åt en brigg, som hetes vara bestämd att göra fredliga resor mellan Stockholm och Amsterdam! Som kapten vet, har jag aldrig kunnat riktigt lösa tungan på gamle Ruys. Att alldeles förneka sin förflutna lefnad kan han ej och bryr sig ej heller derom, ty han anser, att jag har lika goda skäl som han att tiga med det förflutna; men han hän-tyder aldrig på sina framfarna öden, utan att till-lägga några ord om ånger och bättring; ja ibland håller han riktiga predikningar för mig och det i sådan ton, att jag nästan tror, att han menar halft uppriktigt. Det ser ut, som om han vill åt ett håll och drages åt ett annat. Då han supit sig full, hvilket händer rätt ofta, vurmar han pa att köpa ett landthus i nejden af sin fädernestad Alkmaar och beskrifver med barnslig glädje, huru han vill ha det inrättadt med lusthus och trädgård och kanal genom denne och en målad skiltvakt utanför för-stuguqvisten . . . men just då han som bäst talar derom, mulnar ibland hans fula ansigte och han börjar svärja öfver någon, som han aldrig benämner med annat namn än hederstiteln djefvul, och vid hvars öde han säger sig vara bunden för tid och evighet. Hvem han dermed menar, det gissar både ni och jag, kapten. Med ett ord: jag kommer icke riktigt underfund med karlen. Öfver sitt förhållan-de till just den person, jag menar, iakttager han den djupaste tystnad; ej heller har jag någousin kundat fa reda på, hvar det gamla fartyget och dess besättning blifvit af. Ni har rådt mig att icke försöka utleta af honom den gåtan, och det är också bäst, ty han är skygg och misstänksam som det onda samvetet.

— Godt, Sigurd, fortfar att iakttaga försigtig-het i ditt uppförande mot honom! Det är af högsta vigt, att han ej slipper oss ur händerna . . . Och nu far väl till i morgon, min vän! Jag hitväntar riksrådet Skytte och assessor Stjernhjelm, som lofvat att fördrifva min afton med en filologisk disputation.

— Än ett ord, kapten, till bevis på hans onda samvete eller rättare på hans skarpa sjömans-öga! Han har sett Algernon Sidney, som ligger vid Kastellholmen och . . . hvad tor ni väl? . . . jag, som var i hans sällskap, såg honom stanna och betrakta den noga, och hörde honom mumla halfhögt: ». . . Fan, kan det vara densamma? Ah, prat! Jag ser spöken midt på ljusa dagen r> Och ändå är riggen borta och fartyget till en del betäckt af öfverbyggnaden! . . .

Sigurd skiljdes nu från sin herre, som kort derefter emottog sina begge väntade gäster.

Men det nöje, som bereddes Vanloo af den lärda disputationeu mellan friherre Bengt och herr Georg Stjernhjelm, hvilken sednare med en egen blandning af allvar och skämt uppställde de djerf-vaste satser och försvarade dem med en fintlighet utan like mot den förres lika grundliga som skarpsinniga angrepp, detta nöje, som i riklig mån kryddades af qvicka infall från ömse sidor, blef hastigt afbrutet genom ankomsten af ett bref till värden, hvilket nödgade denne att i förtid bryta laget och samma qväll begifva sig till Sjövik.

Brefvet var skrifvet af Agnes Drake och underrättade Vanloo, att den lilla Hedvig för trenne da-gar sedan insjuknat i en gängse farsot, som redan kräft många offer inom det uppvexaude slägtet i Stockholm och kringliggande nejder. En af hufvud-stadens mest ansedda läkare hade blifvit kallad till Sjövik, men hans bemödanden hade varit fruktlösa, och han hade lemnat Sjövik med föga hopp om räddningen af barnets lif.

»Mynher Vanloo», så slutade brefVet, »ryktet säger, att ni eger en ovanlig kunskap i medicinen. O, att så vore! Ni vet, hvad detta barn är för mig. Min fruktan att förlora det ger mig mod, att bedja er genast ila hit. Jag är så ensam, och hvad än Gud beslutat rörande min stackars Hedvig, skulle er närvaro vara mig en stor tröst.»

Efter midnatten, tvenne timmar efter ankom* sten af detta bref, stannade Vanloos flåsande hästar på Sjöviks borggård. Han skyndade upp till Agnes9 rum och fann den arma modern vid sitt barns sjukbädd. Hennes vaka delades af en tjenarinna, men herr Gustaf Drake var icke synlig.

Vanloo hade kommit för sent. Hedvig slumrade redan i den sömn, med hvilken en mild natur plägar underlätta dödsarbetet, och som endast afbrytes genom andens längtan att för sista gången genom det bristande ögat rikta en blick på sina dröjande anförvandter, innan han på frigjorda vingar höjer sig öfver tidens gränser.

Lampans sken föll på den döende flickans bleka ansigte. Dess späda organism syntes utan ansträngning, utan inre kamp, gå sin upplösning till mötes. Lifskraften aftog mildt .och stilla,-såsom aftonrod-naden en skön qväll förbleknar. Så dö blott någon gång barnen, men oftare den lefnadströtta ålderdomen, för hvilken inslumrandet i döden är lifvets sista njutning.

Agnes läste i Vanloos ansigte, att skiljsmessan från Hedvig var oundviklig. Hon sjönk på knä vidflickans hufvudkudde och fuktade den sofVandes loc kar med sina tårar.

Yanloo frågade med sakta röst tjenarinnan efter herr Gustaf. Han fick till svar, att man sökt, men ingenstädes funnit honom.

Anande, att Drake befann sig i sitt laboratorium, lemnade Yanloo rummet och skyndade dit. Han hade lyckligtvis medtagit den nyckel, han eg-de, till jerndörren i östra tornflygeln, skyndade upp för vindeltrappan, slog ett häftigt slag på den lästa dörren och sade sitt namn.

Hans gissning var riktig. Dörren öppnades. Höljd i sin arbetsdrägt stod Drake framför honom. Ugnen var eldad, och degeln befann sig på en af dess härdar. På bordet var uppställd en af retor-ter, rör och flaskor sammansatt apparat, hvars innehåll fördunstade öfver en spritlampa.

— Välkommen, sade Drake, — jag har under flera dagar förgäfves väntat er. Er närvaro är af nöden. Ni kommer i rättan tid att bevittna utgången af detta experiment. Sedan vilja vi . . .

— Jag kallar er till er dotters dödsbädd, af-bröt honom Vanloo. — Om ni vill bevittna hennes sista jordiska stund och säga henne ert farväl, så är ingen tid att förlora.

— Allt hopp är då ute? Är det redan så nära slutet? utbrast Drake och afkastade kappan, för att följa Vanloo, som omedelbart efter förkunnandet af sitt budskap lemnade laboratoriet, utan att vänta på sin värd.

Men då Drake åter befann sig ensam, stannade han tvekande; hans ögon riktades än på ugnen, än på dörren. I detta ögonblick jäste degelns innehåll öfver dess brädd. Drake pådrog åter kappan och skyndade till härden.

Då han efter en fjerdedels timmas förlopp lemnade ugnen och begaf sig till sjukrummet, var hans dotter död.Hedvig hade kort efter Vanloos återkomst vaknat ur sin slummer, men blott for att med den slocknande blicken söka sin mor och derefter sluta sina ögon till den eviga sömnen. Agnes uppgaf ett skri af smärta, då hon kände den lillas hand stelna i sin; hon tryckte kyss på kyss på hennes kallnade läppar och lade sin feberheta kind intill hennes, såsom om hon dermed velat återgifva henne lifvets värma . . .

Vanloo stod bredvid henne. Han var förtrolig med anblicken af döden, den han sett under många vexlande gestalter. Aningen om själens ovanskliga lif, hvilken funnits hos menniskorna i alla tider, under alla kulturförhållanden, och starkast ger sig tillkänna hos harmoniskt utbildade, andligt friska individer, hade hos

Vanloo öfvergått till en innerlig öfvertygelse, hvarpå sjelfva naturlifvets fenomener i den dager, han skådade dem, gaf bekräftelse, och som af hans filosofiska studier ej blifvit rubbad.

För honom var det derför ett högtidligt, i intet hänseende nedstämmande skådespel att se döden lägga sin hand på ett skuldfritt bröst. Döden var enligt hans åskådningssätt icke tillvarons förintelse, utan det andra stora stadiet i menn iskosjälens utveckling, i hvilken födelsen utgör det synliga första.

Men nu meddelade sig den smärta, moderhjer-tat kände, äfven till honom, och då Agnes slutligen reste sig upp ur sin knäböjande ställning och instinktmessigt slöt sig till det enda bröst, som ännu klappade för henne, blandades hans tårar med hennes.

I detta ögonblick hörde han för första gången, sedan han återsett föremålet för sin ungdomskärlek, det namn uttalas, hvarmed hon fordom nämnde honom. Han hörde Agnes hviska namnet Arnold . . . den ton, hvari det) uttalades, trängde till hans innersta, och han tryckte henne närmare sitt trofasta bröst.En stund derefter inträdde herr Gustaf, Han betraktade de innevarandes ansigten, närmade sig döds-lägret och utbrast med en hastig blick på detsamma: Jag ser, att jag kommit för sent. Hon har redan gått till ett bättre lif.

Och han lutade sig öfver det döda barnet, tryckte en kyss på dess mun och vände derefter sitt dystra ansigte till sin hustru, i det han till henne riktade några ord, som skulle innebära en uppmaning till un-dergifvenhet under Guds vilja.

Hans blick riktades derefter på Vanloo, som med armarne korslagda öfver sitt bröst och med rynkad panna betraktade honom.

Drake tyckte sig finna ett hotande utrryck i sin gästs blick och hållning. De afspeglade ock en tanke, som rörde sig i djupet af dennes själ.

— En af de skyddsvakter, så tänkte han, — hvilka hitintills stått mellan dig och Vedergällningen, har nu öfvergifvit dig.

En q väll, några dagar efter Hedvigs begrafhing, hade Drake stigit till häst och ridit ut.

Himmelen var betäckt af moln, det regnade och blåste. Sådant väder behagade honom. Han aftog hatten och lät regnskuren fritt störta öfver sitt hufvud, lyssnade till vindens tjut i skogen, betraktade de jagande molnen och sporrade sin häst, som om han velat ila framåt i kapp med dem.

Stunder, sådäne som denna, voro en vederqvic-kelse för hans själ. Då hvilade de tankar, som med sin eviga kretsgång kommo hans hjerna att svindla, då veko hopp och fruktan och grubbel fjerran och efterträddes af en vild stormande lefnadslust.

Så ilade han länge framåt, tilldess den tröttnande hästen, som han gifvit fria tyglar, saktade sitt lopp. Drake befann sig då vid stranden af sjön, icke långt från Signildsborg.Han stannade och lyssnade med välbehag till vågornas bras på den af blåsten nppörda insjön, till vindens hemska hvinande i skogen och det vemodiga sorlet af talrika regnbäckar, som, bildade af de smältande snödrifvorna, störtade utför klipporna, och öfver bäddar, som de gräft i den våta jorden, sökte sin väg till sjön.

Hans själs stämning harmonierade med dessa toner och lade ord och tankar i den vilda sången.

— Nataren sackar under nödvändighetens lag. Molnen derappe länka icke sjelfva sin kosa, böljorna dansa icke af egen last på den stormiga sjön; de drifvas af en yttre makt, af den blinda nödvändighetens. Och från denna lag

hvars nät omspinner hela skapelsen, förer äfven henne i ledband; hjernans fibrer äro de tyglar, hvarmed det osynligt styrer menniskoanden. Likasom hvarje brant, hvarje remna i dessa klippor, hvilkas splittring synes så nyckfull och oberäknad, varit ovilkorliga följder af fordna strider mellan naturkrafterna, så äro menni-skornas tankar, beslut och handlingar, så fria de synas, endast verkningar af den blinda nödvändigheten. Hvem är derför skuldfri, och hvem är brottslig? B vad är godt och hvad är ondt? Stjernorna förutsäga, hvad vi skola blifva, naturen bestämmer det. Vi äro verktyg i Ödets hand, ingenting annat. Våra känslor och begär äro dess

häfstänger. Vi äro otillräkneliga för våra handlingar, och enhvar skall på domens dag knnna svara: se, jag blef det, hvartill du gjorde mig; är jag brottslig, så är skulden icke min, utan din ...

I detta ögonblick afbröt Drake sin monolog och lyssnade åter. Han tyckte sig förnimma mennisko-röster, svagt genomträngande elementernas vilda symfoni« Han red mot det håll, hvarifrån de hördes, och stannade snart utanför en vid vägen belägen koja, genom hvars fönster ett svagt ljus skimrade.

endast menniskan vara befriad 1Derinifrån ljöd en sång i långa, högtidliga toner. Det var den aftonpsalm, med hvilken kojans innevånare firade sin andakt, innan de gingo till hvila. Drake hörde följande ord, sjungna af åldriga och späda röster:

Se, dagen är all, dess dejliga sken Har slocknat, och skuggorna falla,

Den siste skall komma; om snar eller sen,

Så väntar dock döden oss alla.

O, må vi beställa i tid om vfirt hus,

Förrn dödsklockan öfver oss skallar,

Och Herren till domen oss kallar.

Tryggt hvilaf enhvar, som bygger sin tro I lifvet och döden på Herran;

Men brottslingen finner i natten ej ro,

Han sökte den när eller fjerran,

Då samvetet vaknat; han räds för sin Oud,

Han bäfvar för stunden den sista,

Då hjertat i döden skall brista.

— Bah! mumlade Drake och satte sin häst i gång. — Samvetet ! Det är en plågoande, som skapas af menniskans eget högmod, då hon inbillar sig vara fri i sitt handlingssätt och tillräknelig för sina gerningar . .. Döden! Jag fruktar den ej . . . om den blott icke afbryter min bana, innan den nått sitt mål ... Då alla mina förhoppningar äro uppfyllda, eller alla korsade och intet mer återstår att lefva för, då må jag dö . . . Men om jag skulle dö denna natt? Bort med denna tanke! Mitt öde skall uppfyllas.

Emellertid återförde honom dessa tankar till hans vanliga betraktelser, under det han styrde sin häst mot hemmet.

Hunnen ett stycke från kojan, mötte honom tvenne vandrare. Då de kommit närmare, fann han, att de voro qvinnor, väl höljda i sina dukar mot regnet ochblåsten. De stannade, liksom af fruktan för hästen, och tycktes^vilja vika in i skogen vid sidan af vägen.

Detta gaf Drake anledning att tilltala dem:

— Passeren lugnt förbi, sade han; — vägen är tillräckligt bred.

— Det är herr Gustaf Drake, hviskade den ena till den andra.

Drake ämnade rida förbi.., men då han ej erhöll den vanliga helsningen Gudsfred, som vandrare brakade begagna inbördes och till mötande herremän, stannade han och frågade:

— Hvilka ären J?

— Yi äro från Signildsborg, svarade Johannas temligen gälla röst.

— Ha, sade Drake, i det han närmare mönstrade den ena qvinnans drägt, — om jag ej misstager mig, har jag det oväntade nöjet att möta en dam af stånd. God afton, fröken Skytte! Hvad ger mig förmånen af detta möte? Vädret är icke lockande till promenad.

— Och likväl finner jag er sjelf ute, herr Gustaf Drake, svarade fröken Maria, ty det var hon.

— En man som jag kan hafva förrättningar, som nödga honom trotsa storm och oväder. Men för att säga sanningen: jag har i afton ridit ut för förströelses skull. Jag älskar sådan väderlek som denna.

— Nåväl, svarade fröken Skytte, — skulle ni finna det besynnerligt, att jag har samma smak som ni?

— Ja, det må jag veta, som får slita ondt för det, tänkte Jokanna. — Fröken har blifvit en riktig ovädersmenniska, och jag måste följa henne på sådana här utflykter.

— Det var i sanning öfverraskande att höra. En ung dame plägar älska lugn, solsken, blommor... hvad vet jag allt? Men storm och regn och mörker, min fröken . . . Måhända harmoniera vi i myeket ao-nat, om vi en gång få tillfälle att närmare utbyta våra känslor.

— Åtminstone afundas jag er nöjet att till häst göra er promenad. Gif mig en gångare, och jag skall spränga i kapp med er framåt genom mörkret . . .

— Ni är i afton heroiskt stämd, min fröken. Men så mycket ni försäkrar er älska denna väderlek, är jag dock alltför belefvad kavaljer att vilja med samtalande uppehålla eder under en på skurar så gifmild himmel. Jag anbefaller mig åt er ynnest och säger er härmed god natt!

Drake bugade sig i sadeln och fortsatte sin ridt.

— Att jag ej är fri! tänkte han, och skakade sina axlar, som om han velat befria dem från ett tyngande ok; — mitt öde skulle annars förknippas med denna flickas, hvars bild nu länge stått i medelpunkten af den framtidstafla, kring hvilken storhet, makt och rikedom blott bilda ramen. Hon är skön, stormande och beslutsam; hon skulle icke frukta att se en droppa blod, icke bäfva för en orkan; hon skulle följa den man, hon älskade, till thronen eller 8tu pstocken; hon är lika egnad att vara en korsårs som en konungs brud. Och med henne till maka vore jag förvissad om att skörda frukterna af hennes fars politiska sträfvanden.

Men hvarför skulle hon ej kunna bli min? Underpanten på min förening med den qvinna, som är mitt lifs mest tryckande börda, är af Ödet återtagen. Endast lagen sammankedjar oss, och skulle ej denna kedja kunna slitas?

Dessa och dylika tankar sysselsatte honom, under det han återvände till Sjövik. Då han red in genom porthvalfvet, hörde han den gamle portvaktaren i sin lilla kammare med af ålder darrande röst sjunga:

O, må vi beställa i tid om vårt hus,

Form dödsklockan öfver* oss skallar,

Och Herren till domen oss kallar.

Fribytartn. 11Det var samma psalm, som Drake nysa hört. Han spratt till och mumlade :

— Skulle detta vara ett olyckligt förebud? ... Ba I Vidskepelse!

Dagen efter Hedvigs död skref Vanloo till Sigurd och underrättade denne, att han en obestämd tid komme att uppehålla sig på sitt eremitage i grannskapet af Sjövik och befallde honom att infinna sig der, så snart han hade att inrapportera någon underrättelse af vigt, som ej kunde meddelas skriftligen.

Vanloo ville ej lemna Agnes ensam i sin sorg; hon behöfde en tröstande vän vid sin sida. Han infann sig dagligen hos henne, och deras umgänge stördes sällan af herr Gustafs närvaro. Om finkänslighet och ett slags blyghet hittills hämmat den obegränsade förtrolighet, det innerliga syskonförhållande ej blott inom känslans och aningens verld, utan ock i ord och handling, hvarefter begges hjertan längtade, så genombröts nu äfven denna sista damm; de bekände öppet sin fröjd öfver att hafva återfunnit hvarandra, och sutto hela timmar tillsammans, hand i hand, ömsevis förtäljande och lyssnande till hvarandras lefnad söden, och ofta blandande sina tårar med hvarandra.

Agnes hvarken kunde eller ville dölja de grymma qval, föreningen med Drake beredt och beredde henne. Vanloo hade för öfrigt fullkomligt genomskådat detta förhållande. Men de ord, i hvilka hon skildrade sina lidandens mysterier, vittnade alltid om mildhet och skonsamhet mot hennes ovärdige make.

Under dessa samtal inhemtade Vanloo icke utan djupt bekymmer för framtiden, att Agnes med religiös vördnad fasthöll den stränga åsigt, hon ärft, om äktenskapets oupplöslighet, att hon ansåg det juridiskt* kyrkliga bandet för heligt, äfven om det andliga länge sedan brustit och att hon ännu, i trots af sina Ii-danden, i djopet af sitt hjerta hyste tillgifvenhet för sitt aflidna barns fader.

Yi nämnde, att Yanloo med bekymmer inhem-tade detta, ty han motsåg en med stora steg annalkande katastrof; Damok Ies-svärdet sväfvade öfver Gustaf Drakes hufvud, och det namn, han och hon med honom bar, skulle inom kort öfverhöljas med skymf och vanära.

Det dröjde ej länge efter Hedvigs död, innan Yanloo iakttog en märklig förändring hos Drake. Denne sednare lät visserligen högst sällan någon natt gå förbi atan att hafva tillbringat en del af densamma i sitt laboratorium, men den brännande oro, som förut åtföljt hans lidelse för alkemien och skiftesvis drifvit honom till och ifrån ugnen, tills hans krafter voro uttömda, denna oro tycktes försvunnen; han studerade och experimenterade sällan öfver midnattstiden och begaf sig derefter till sin sängkammare. Han hade dessutom börjat göra flitiga besök hos sin granne, lagman Johan på Signildsborg, der han annars var en temligen' sällsynt gäst.

Såsom ett skäl till dessa besök antydde han på den olyckliga tilldragelse, som nyligen timat inom lagmannens familj och försatt denne i en sinnesstämning, som väl behöfde förströelse genom besök af vänner och grannar.

Men den enda bevekelsegrunden för dessa besök var, såsom läsaren utan tvifvel gissar, hans vaknande passion för fröken Skytte. Han tyckte sig läsa hoppet om framgång i den blick, hvarmed hon mötte hans, i det intresse, hon i sin hållning lät framlysa för hans person, ofch den ifver, hvarmed hon lyssnade till och sökte analysera de betänkliga satser i sedo-läran och andra ämnen, hvilka han stundom vågade framkasta, då lagman Johan var frånvarande.

Det låg ett uttryck af förtviflan i den unga flickans hela väsende, hvilken Drake ej kunde förklara, men som var långt ifrån att misshaga honom. Dennaförtviflan fanns ock i hennes hjerta: den arbetade hos henne i djupet af tankarnes och känslornas schakter, det hemlighetsfulla rum, der stoffet till de menskliga handlingarne brytes och formas, innan de utträda i den yttre verlden.

I detta tillstånd hejdade henne inga betänkligheter, inga tankar på följderna af en förhastad handling. Hennes natur behöfde en förströelse af mäktig, genomskakande art. Hon förskräcktes derför ej, då hon hos Drake trodde sig upptäcka ett mer än vanligt deltagande för henne och anade, att hans besök på Signildsborg hufvudsakligen gällde henne; ja, hon kände en dragningskraft till den dystre mannen, hvars väsen förrådde en disharmoni, lik hennes, en mörk verldsåskådning och på samma gång en imponerande, för inga fysiska och andliga makter tillbakaskyggande beslutsamhet.

Med ett ord: Drake öfvertygade sig snart att Maria ej var likgiltig för honom. Dermed var äfven hans beslut fattadt. Han ville under hvilket vilkor, genom hvilket medel som helst, befria sig från den qvinna, som stod emellan honom och den tjusande flickan.

Detta beslut fordrade icke lång tid för att mogna till handling. Tiden mättes numera ej af Drake efter timglaset; medvetandet, att hans öde snart skulle af> göras, hans förhoppningar, hans oro och otålighet gåfvo den standom örnens flygt stundom sköldpaddans tunga gång. En morgon inträdde han i Agnes’ kabinett, läste dörren och förde samtalet utan omsvep på det ämne, han ville framställa.

— Agnes, sade han, i det han satte sig midt-emot henne, — du är icke lycklig i din förening med mig. Jag vet det och kan ej rättfärdiga mig för de förebråelser, ditt hjerta tusen gånger måste riktat mot mig. Min tillbakadragenhet, min köld och bitterhet hafva förorsakat dig djupa lidanden, af hvilka jag tydligt skådar spåren på ditt bleka ansigte. Jag harvarit din tyrann och i långa år förbittrat dag efter dag af ditt lif. Arma qvinna, jag känner, huru stor den skuld är, som ödet påbördat mig i mitt förhållande till dig ...

— O, Gustafl utbrast Agnes med tårar i ögonen. .. ty hon greps djupt af denna plötsliga, oväntade sjelfanklagelse, som hon ansåg härleda sig från en ångrande sinnesstämning; — Gustaf! Låt det vara nog! Du ångrar ... och det

förflutna är glömdt! Ja, jag har lidit mycket, men den glädje, som du i detta ögonblick bereder mig, har ersatt allt...

— Vänta, afbröt henue Drake, som icke beräknat detta missförstånd af hans ord, —låt mig tala ut!

— Nej, nej, inföll Agnes, —v det är nu min ordning att vända mig med en bön till dig. Gustaf, förlåt, förlåt, att jag ej kunnat vara hvad jag velat för dig! Förlåt, att jag ej kunnat besvara din kärlek! Jag känner, att qvinnans förnämsta dygd är tålamodet, att hennes lynne ej får falla vid det första vindkast, att hon bör gjuta solsken i mannens själ, då den fördystras af motgångar i lifvets strid. Men ack! min själ har varit svag, mitt svårmod har nedtyngt dig... jag har varit dig en börda... o, förlåt mig för detta!

Agnes fattade Drakes hand och förde den till sin panna, men då han hastigt drog den tillbaka, såg hon förvånad upp och mötte med rysning hans blick.

— Håll! sade Drake, — jag har ingenting att förlåta, men mycket att förebrå mig. Men tror du väl, att jag först i dag pröfvat mig sjelf och funnit detta? O, nej! I långa är, under tusende sömnlösa nätter har jag anklagat mig, såsom jag anklagar mig nu. Agnes, vi äro begge olyckliga, så olyckliga, att hvarje minut tär som en dag på vår lefnads trådar. Vi måste skiljas, Agnes; det är nödvändigt för oss begge: för dig, emedan jag aldrig kan blifva annat än hvad jag är: din plågoande, och för mig, emedan samvetets lugn blott återvinnes genom hoppet, alt du,aflägsnad från mig, skall bli lycklig och befrias från lidanden, hvilkas åsyn är mig outhärdlig.

Drake tystnade och betraktade sin maka, på hvilken den illusion, som så hastigt väckts och så grymt blifvit gäckad, verkat nästan förlamande. Men när hon slutligen lyfte sitt hufvud och fäste sina ögon på Drake, steg denne upp och började gå af och an på golfvet.

Tystnad herrskade för några ögonblick.

— Välan, sade slutligen Agnes i en ton af matt, men beslutsam klang, — må vi då skiljas.. * eftersom din lycka fordrar det... men huru ?

— Begges vår lycka fordrar det, Agnes, inföll Drake lifligt. — O, hvarför blef raenniskan slaf af sitt eget hjerta! Lidelser födas der af sig sjelfva, utan att vi veta huru, de tillvexa och rycka oss med sig, utan att vi kunna motstå dem, de slockna, när vi minst ana det, och lemna rum åt andra, hvilkas uppkomst är lika oberoende af vår vilja... Agnes, du samtycker således, du inser nödvändigheten ...

— Ja, afbröt honom Agnes, — men besvara min fråga, huru det skall ske!

— Det finnes blott ett sätt... jag återlemnar dig din hemgift och din lagliga andel af vår förmögenhet: den är tillräcklig att törsäkra dig om ekonomiskt oberoende... och du väljer ditt hem i ett annat land, till exempel i ett af dessa lyckliga länder, dem naturen utsmyckat med paradisisk skönhet och evig sommar för att göra dem till tillflyktsorter för hjertan, som vilja glömma det förflutna och lefva upp till ett nytt lif. Eller kanske du föredrager dina föders hemland, der din faders namn är väl kändt, och der du eger talrika mäktiga anförvandter, som med glädje skola upptaga dig i sin krets. Det står dig fritt att välja . . .

Agnes bleka kinder hade under detta tal öfver-gjutits af en matt rodnad.— Finties intet annat medel att upplösa vår förening, än det du nu föresUgit? frågade hon.

— Nej, svarade Drake, — det gifves utom denna blott tvenne portar, som öppna en väg ur vårt fängelse ; den ena är dödens, den andra vanärans. Äktenskapet är heligt och en grundval för samhällsordningen. Derför hafva våra lagstiftare varit måne, att dess yttre, dess form ej får rubbas, äfven om dess ande, det enda heliga i detsamma, föreningen mellan själ och själ är borta. Mig förekommer detta såsom ett våld på naturen. De besinna icke, dessa män, som föreskrifva folken lagar, att menniskan bestämmes af sina böjelser, och att hennes böjelser vexla såsom månen: de glömma, att tvånget är kärlekens gift...

— Du fordrar således, sade Agnes, i det hon steg upp, — du fordrar att jag skall lemna ditt hus...

— Det är den enda utväg. ..

— Att jag, fortfor Agnes med stigande kraft, såsom äktenskapsbryterska skall lemna min härd, såsom rymmerska det land, i hvars jord mitt baru hvilar! Aldrig! Det enda, som ännu är mig dyrbart, är min heder, mitt goda rykte. Om du beröfvat mig allt, skall du dock ej kunna frånrycka mig detta.

— Besinna dig, sade Drake.— Din heder skall icke lida af ett sådaut steg. Man vet, att du är olycklig i ditt äktenskap, och att skulden är min. Man skall rättfärdiga dig och anklaga mig för hvad som skett... och jag skall ej söka rentvå mig...

— Tala icke mer derom, inföll Agnes, — det sker icke! Haf tålamod! Du nämnde dödens port. Den skall snart Öppnas för din olyckliga maka, och du skall vara fri.

— En af oss skall således släpa sin kedja till grafven... det vill säga den, som först dukar under i denna tysta, men dödande strid, som utgör vår sara-manlefaad ? Betänk dig väl!... Och för öfrigt, fortfor Drake, — är det ju ingen svårighet att afväpnaförtalet. Din helsa kräfver en tids vistelse under ett annat luftstreck ... du reser... och en tid derefter kommer ett budskap att du är död . .. Agnes, jag besvär dig vid din och min framtida lycka, öfverväg väl, hvad jag föreslår, och stäng ej den enda utväg, som återstår oss för vår räddning! Med denna uppmaning lemnar jag dig nu, men jag skall återkomma och förnya den, tills du insett, hvad vår gemensamma frid tillhörer.

Aftonen till samma dag, då detta samtal egt rum, gjorde Yanloo ett besök på Sjövik. Han fann Agnes ensam; Drake hade rest till Stockholm, för att träfia riksrådet Skytte och några andra politiska vänner, och återväntades ej förr än till den följande dagen.

Aftonen var vacker och vårlik. Yanloo. som fann Agnes ovanligt upprörd, föreslog, för att förströ henne, en promenad. Hon samtyckte dertill, och man öfverenskom att besöka Hedvigs graf på den vid insjöns strand belägna kyrkogården.

Stödd på Vanloos arm lemnade hon för en stund de dystra murar, inom hvilka hon bortsuckat den bästa delen af sitt lif, och erfor en underbar veder-qvickelse, då hon, utkommen i den fria naturen, inandades vårflägternas svalka och betraktade den lugna nejd, som utbredde sig för hennes blickar. Insjöns spegel och de vågformigt stigande och sjunkande markerna, hvilkas gulgröna, om den förflutna årstidens härjningar påminnande färgskiftning här och der af~ bröts utaf mörka * grupper af björk- och al-dungar, öfvergötos af aftonsolens rosensken, och deröfver spände sig en hög, blå himmel, beströdd af orörliga små-skyar, hvilkas silfverfårg mer och mer öfvergick i en blek purpur, allteftersom solen sjönk mot synranden.

Vid denna anblick rörde sig i Agnes bröst en längtan efter frihet, en trånad efter ett obekant, lyckligare fjerran. Hon hade länge erfarit en sådan längtan, men dess mål hade varit himmelen; i detta ögon-blick, vid Vanloos arm och uppfriskad af vårvinden, fann hon, att äfven jorden var sköft, och anade, att äfven den kunde bereda henne fröjder.

Ankomne till kyrkogården uppsökte Agnes och Vanloo Hedvigs graf, och sedan de under tystnad dröjt en stund vid denna, satte de sig på en grafkul-le i dess grannskap, och Agnes anförtrodde sm barndomsvän hvad som om morgonen tilldragit sig mellan henne och Drake.

Vanloos panna rodnade af harm och vrede, medan Agnes skänkte honom detta förtroende. Men på samma gång var denna vändning af saken honom välkommen. Genom att skilja sig från Agnes, beröfva-de sig Drake, utan att veta det, sitt sista värn, och Agnes kunde aflägsnas så långt från skådeplatsen för hans fall och förnedring, att ryktet derom ej behöfde nä henne oberedd och hon undveke att dela den skymf, som måste dtabba hans namn. Vanloo fruktade äfven, att Agnes, genom ett fortsatt motstånd mot makes fordran, skulle löpa fara till lifvet, ty han kände, att -Drake var en man, som ej skydde något medel, när passionen eller beräkningen var med i spelet.

Agnes blef derför förvånad, då Vanloo, likväl u-tan att antyda sina farhågor, uppmanade henne att gifva sitt bifall till Drakes fordran, enär detta, såsom denne sjelf visat, kunde ske, utan att hennes ära behöfde lida. Agnes tvekade, helst hennes egen stämning för ögonblicket var emottaglig för intrycket af Vajnloos vältaliga och öfvertvgande ord.

— Agnes, sade han slutligen och fattade hennes hand, — då du lemnar denna dystra boning, blir det ej såsom en värnlös qvinna, som måste öfvergifva sin härd, för att bland främmande, obekanta oeh likgiltiga menniskor gå lifvets stormar till mötes. Så länge jag lefver, har du ett fast stöd, en trogen vän. Kom ihåg, att det var minnet af dig, som bevingade min återkomst till fosterjorden, och du skall då inse, att jag ej kan lemna den, så länge du suckar under dittgrymma öde. Jag skall föra dig en lyckligare framtid till mötes och bjuda dig ett skönare hem derbor-ta i det purpurstrålande Qerran. Der skall mod och lefnadslust åter vakna i ditt hjerta. Och hvad är det, som fängslar din känsla vid denna nejd? Ack, endast en graf! Den tröst, du hemfor frän den, uppväger icke, hvad du här skall lida. Och hvem vet? Kanske skall du en gång i en icke aflägsen framtid kunna återvända, med frid i hjertat, till denna graf, och, bestrålad af en lika skön aftonsol, nedlägga dina blommor på dess torfvor. Ja, Agnes, jag känner, att så skall ske . . .

Vanloo fortfor att tala med stegrad värma. Agnes lyssnade, och ju längre hon hörde honom, desto friskare klappade hennes hjerta; hon började lifvas af samma förhoppningar som han, och hennes blick sväf-vade drömmande öfver insjön, hvilken i bakgrunden af den framför henne utbredda nejden sköt en af sina vikar så långt mot horisonten, som ögat kunde nå, och mellan de skogbekransade uddarne bildade en öppen, skinande stråt, i hvilken aftonrodnadens guldkantade skybar speglade sig. Det förekom henne som om detta perspektiv öppnade sig till det sköna land, som Vanloo så lifligt skildrade, och hon drömde sig vid haos sida sväfva öfver vattnet mot dess lyckliga stränder . . .

Slutligen segrade Vanloo; Agnes gaf sitt samtycke. —

När Drake följande dagen med mörk, nästan hotande uppsyn inträdde i Agnes’ kabinett och Upprepade sin fordran, förklarade Agnes lugnt, att hon öfver-vägt densamma och funnit det bäst för sig och honom att bifalla den.jåAoMf SMyiie i Sioehholm,

Det första, Adolf Skytte gjorde, då han efter en snabb resa anlände till Stockholm, var att begifva sig till det kongliga slottet, som inom sina vidsträckta murar härbergerade icke blott det högsta, landet egde, utan äfven det lägsta och mest föraktade, dess fallna och brottsliga medlemmar.

Märkvärdigt nog befann sig kronohäktet just under de rum, som deu kongliga familjen begagnade. Men väldiga murar och tjocka trossbottnar skiljde dock makten, högheten och glansen från brottet, mörkret och förtviflan; de derofvan stördes ej af fångarnes suckar och kedjornas skrammel; och de dernedan i sina underjordiska^kyffen, hvilkas gallrade gluggar lågo tätt öfver slottsgrafvens vattenyta, afbrötos ej heller i sina dystra betraktelser af festernas sorl och musikens toner.

Adolf skyndade till den ena af det vidlyftiga palatsets borggårdar, der han visste, att fängelset var beläget, i hopp att fä se Ellen och Ingrid, hvilka kort före honom' måste anländt till sin sorgliga bestämmelseort.

Men detta hopp blef icke uppfyldt; de tunga . jerndörrarne voro redan tillbommade bakom dem. A-dolf frågade den gamle fångvaktaren, som med nyckelknippan vid sitt bälte spatserade af och an på sitt område af gården, om tvenne för hexeri anklagade qvinnor nyligen anländt. Fångvaktaren betraktade den uuge* kavaljeren^med förundran, ty Adolfs fråga hade gjorts med en viss häftighet, men svarade, att två qvinnor, en gammal och en ung, i sjelfva verket helt nyss blifvit anförtrodda at hans vaksamhet, och att han af den medföljande eskorten hört, att de voro hexor, som gjort mycket ondt i sin hembygd.Adolf frågade vidare, hvar deras fängelserum var beläget. Fångvaktaren, som ansåg, att den ange herrn maste vara bekajad med en alldeles ovanlig, portion nyfikenhet, pekade in i en af de mörka korridorerna oeh svarade;

— Der längst inne till venster.

— Vid hvilken tid af dagen släppas de at att hemta frisk luft? blef Adolfs tredje fraga.

— Htn, svarade fångvaktaren —* icke är jast någon bestämd tid atsatt, då de begge fångar, som den ädle herrn efterfrågar, få gå at och vädra sig; det blir naturligtvis, då de andra fångarne få gå at: det vill säga ander förmiddagarne, då några i sender släppas i den der inhägnaden.

Med dessa upplysningar måste Adolf vara nöjd! Han beslöt emellertid att följande förmiddag återvända till borggården, i hopp att d& hafva bättre lycka.

Sedan den ange Skytte derefter förskaffat sig en bostad — tvenne små anspråkslösa ram i ett vid Göthgatan beläget hus, hos hvars egare han^vid sina tillfälliga besök i Stockholm plägade taga härberge — begaf han sig till sin farbroder, riksrådet Bengt.

Adolf stod till denne i ett vida förtroligare förhållande än till sin far. Herr Bengt hade alltid af-undats herr Johan, att denne egde en son; herr Bengt skulle så gerna sjelf velat ega en sådan, icke så myc-ket, för att se sin ättlinie fortsatt, som ej mer för ett visst annat ändamål. Herr Bengt var nämligen, såsom vi veta, ett spekulativt vidtsväfvande geni, som på sina från politiska göromål lediga ständer lät sitt ljus lysa i de mörkaste vinklar af forskningens områdé och hvälfde de djerfvaste planer till hela mensklighe-tens pånyttfödelse. Må ingen tro, att hans stadier och upptäckter inskränkt sig till filologien och dylika torftiga vetenskaper! O, nej! Lösningen af teologiens, filosofiens och politikens svåraste problemer hade han på sina fem fingrar; det fanns ingenting mellan himmel och jord, som ej hans filosofi ieke blott drömt om, utan uppfattat, genomskådat och systema-tiserat. Det må således icke förändra oss, att han äfven uppgjort ett ganska follständigt uppfostringssy-stem, tillbörligt indeladt i paragrafer och sträckande sig från den tidpunkt, då gossen (flickorna voro ej upptagna i systemet) plägar få sin första tand, till den, då han skall ingå i det medborgerliga lifvet.

Detta system, som han af goda skäl ej vågade offentliggöra till mensklighetens bästa, skalle han dock gerna i hemlighet velat tillämpa på en egen planta, förvissad, att denna, vattnad af «ådan visdom, måste nppvexa tiH ett hela jorden beskuggande träd. Såsom filosof och naturforskare hade det dessutom varit af stort intresse för honom att med egna ögon få följa den genetiska utvecklingen af själsförmögenheterna och derigenom komma på spåren, huruvida det verkligen hos menniskan gifves medfödda idéer, till exempel Guds-idéen, såsom filosofen Cartesius påstår, men hvilket filosofen Bengt Skytte var böjd att bestrida.

Vi veta nu, hvarför herr Bengt så lifligt önskat att ega en son: vi veta äfven, att det outransakliga Ödet vägrat honom denna gåfva, utan tvifvel till stort men för menniskoslägtet. Med desto varmare intresse hade han derför omfattat sin brorson, men då han insåg, att brödren Johans religiösa åsigter lade ett oöf-vervinnerligt hinder i vägen för honom att försöka sitt uppfo8tring8system på Adolf, måste han inskränka sig täl att i hemlighet inverka på dennes andliga utveckling. Det var herr Bengt, som satt de första kätter-ska skrifterna i den unge studentens hand och väckt hans håg för forskning och undersökning. Härigenom uppkom dem emellan en förtrolighet, som ännu mer befordrades af riksrådet Bengts ungdomliga lynne och sprittande väsen, så himmelsvidt skildt från lagman Johans sträfva och kärfva natur.

Att Adolfs' natur för öfrigt var föga beslägtad med herr Bengts, torde redan för läsaren vara klart. U-tom det nära blodsbandet, var det blott det gemen-samma i deras studier, som förenade dem; men äfven i dessas syften voro de ganska olika. Målet för Adolfs forskningar var att genom förnuftet få en bekräftelse på de satser, som hans religiösa känsla uppfordrade honom att antaga såsom sanna; han sörjde, dä han blott kom till negativa resultater och kände sig olycklig i sina tvifvel. Herr Bengt deremot gnuggade sina händer af förnöjelse, då han lyckats nedrifva något, som hitintills gällt för en oförstörbar sauning eller med sin dialektiska fyndighet förmått bringa osäkerhet och förvirring i något, som af alla antagits såsom solklart och axiomatiskt. Den beundran, han hyste för sitt eget skarpsinne, kom honom att icke känna den tomhet, som brist på tro och öfvertygelse annars plägar medföra.

Adolf emottogs mycket hjertligt af sin farbror, som befann sig vid det ypperligaste lynne, emedan han nyss slutat en inlaga (den elfte i ordningen) till Svea Hofrätt rörande den process, i hvilken han var invecklad, och lyckats få denna inlaga så qvistigt hopfogad, att han förutsåg, hvilka myror den skulle alstra i de lagkunnige herrarnes hufvuden.

— Oändligt välkommen, käre brorson! sade han;

— du kommer just, som om du vore kallad. Jag har en timmas ledighet, för att göra min toalett, innan jag beger

mig till grefve Per, och detta tråkiga göromål behöfver väl kryddas med ett angenämt samtal. Först skail du berätta, huru det står till på Signildsborg med dina föräldrar och min kära dotter: dereftex kallar jag in Johan, och medan han hjelper mig på med kläderna, skall du säga mig din tanke om de betänkliga politiska satser, den oförskämde Engelsmannen Thomas Hobbesius behagar drifva till det kungliga enväldets förmån.

Medan riksrådet yttrade detta, kastade han en mönstrande blick på sina silkesstrumpor och med guldspännen prydda skor.Adolf framlemnade Marias bref. Han förmodade, att flickan i detsamma antydt på den händelse, som jagat honom från sitt hem. Men sedan herr Bengt genomögnat brefvet, kastade han det på sitt skrifbord och sade:

— Jag finner med nöje, att hon är frisk och ännu trifves väl på landsbygden. För öfrigt det van-liga pjollret. Nåväl, min gosse, låtom oss na taga itu med vår ilobbesius, sedan jag kallat in Johan .

Herr Bengt ämnade just ringa på sin kammar-tjenare, då Adolf förekom detta genom att bedja honom om ett enskilt samtal.

— Vid Jupiter, utbrast riksrådet och skakade som vanligt sin allongeperuk. — Du förekommer mig, som om du hade något serdeles vigtigt att förkunna. Nåväl, jag Btår till din tjenst, men skynda dig!

Adolf omtalade nu i största korthet, att han råkat i oenighet med sin far med anledning af deras olika tankar om tvenne qvinnor, som blifvit anklagade och häktade för trolldom, och att denna oenighet gått derhän, att Adolf måst lemna Signildsborg.

— Bror Johan är sig lik, sade riksrådet, då Adolf slutat sin berättelse, — hederlig, förträfflig karl, derom är ingen fråga, men en smula inskränkt i sina vyer och alltför tillgänglig för tidens fördomar. Det var en ledsam tilldragelse, min käre Adolf, men bror Johans vrede skall väl en gång lägga sig, och tilldess får du försöka att lefva så drägligt som möjligt här i Stockholm. Men för att nu återgå till vår vän Thomas Hobbes, fortfor riksrådet, i det han ställde sig framför spegeln, så vill jag förmoda, att du läst hans Elementa philosophica, och jag skulle rätt gerna höra dina åsigter om ...

— Ack, min bästa farbror, jag är i sanning icke nu vid lyDne att samtala i dylika ämnen» Jag kommer, för att bedja er skaffa mig en sysselsättning, passande för min samhällsställning, medan jag vistas här i Stockholm.— Gerna, gerna, svarade herr Bengt och betraktade med forskande blick såna spetsmanchetter,

— det skall bli mig ett stort nöje att vara dig till tjenst! Da är min brorson, och det är din bästa rekommendation. Qvad vill du bli, min gosse?

— Jag emottager hvilken anständig sysselsättning, som ni érbjuder mig och jag kan bestrida.

— Du är min brorson, säger jag ännu en gång, och kan således fylla hvilken plats som helst. Men du får ej nöja dig med litet... ingen simpel skrif-vareplats i embetsverken, ingen underordnad tjenst i hären... Nej, nej, du är berättigad att fordra mycket, och jag skall genomdrifva dina billiga anspråk . . . Bra, tilläde riksrådet för sig sjelf och tog en pris ur sin gulddosa, — det här kan ge en ny anledning till en liten uppfriskande tvist med herrar riksfönuyndare ... jag skall fordra mycket för gossens räkning, och då de beviljat det, skall jag fordra ännu mer. .. och när de för andra gången gifvit efter, skall jag med indignation tillrättavisa dem och fordra ännu mer. Vid Jupiter! det skall bli en lustig hetsjagt... tilldess den tidpunkt kommit, då de ha ingenting och jag allt, tillochmed styrelserodret, att bortgifva.

Denna tanke förekom herr Bengt så rolig, att han beslöt verkställa den. Att Adolf derigenom länge skulle nödgas vänta, innan han enligt sin önskan blefve försatt i en nyttig och förströende verksamhet, tog farbrodern ej i beräkning. Emellertid upprepade han sitt löfte att med det första anskaffa Adolf en hedrande befattning i rikets tjenst. Sedan han derefter gjort honom några ytterligare frågor rörande hans bostad och ekonomi, lofvat införa honom i hofcirkeln och gifvit honom det goda råd att dela sin tid mellan allvarliga studier och ett gladt umgänge med unga jem-likar, ringde han på sin kammartjenare och egnade sig med dennes biträde så ifrigt åt sin klädsel, att Adolf fann sin närvaro öfverflödig och rekommenderade sig.Innan Adolf följande morgon riktade sina steg till slottet, hade han omsorgsfullt klädt sig, emedan han förmodade, att han under sin vandring på borggården skulle

nödgas träffa åtskillige bekante inom hof-personalen och bland gardesofficerarne, hvilkas kasern befann sig inom slottets murar. Detta inträffade äfven : man omringade honom, lyckönskade honom att ändtligen hafva insett hufvudstadens stora företräde framför landsbygden och tog honom genast i anspråk för åtskilliga glada tillställningar, som skulle ega rum samma och nästföljande dag.

Under dessa samtal visade sig Adolf så tankspridd, att hans vänner deraf ofta fingo anledning till skämtsamma infall. Han uppehöll sig i grannskapet af den för fångarne bestämda inhägnaden och riktade som oftast sin blick genom gallerverket på de olyck-lige, som, till större delen belastade med kedjor och fotblackar, vandrade derinne under fångknektarnes tillsyn eller sutto på längs väggen uppställda bänkar, njutande den korta stund, som det förunnades dem, af ljuset och den friska luften. Adolf såg bleka an-sigten, som uttryckte alla skiftningar af sorg, förtvif-lan, vildhet och förhärdelse; men de arma, för hvilkas skull han kommit dit, visade sig icke, ehuru han hela förmiddagen troget väntat i hopp att slutligen få se dein. Men när ändtligen jerndörren tillslöts bakom den siste fången, inhägnaden var tom, samt vaktparaden med klingande musik i spetsen och hillebardierer mellan sina rotar tågade öfver borggården, för att uppställa sig framför slottets stora trappa, lemnade Adolf i nedslagen sinnesstämning palatset och återvände till sin ensliga bostad.

Följande morgon besökte Adolf ånyo sin farbror i förhoppning att erhålla ett längre samtal med honom. Hans afsigt var att söka väcka herr Bengts deltagande för Ingrid och Ellen och förmå honom använda sitt inflytande till deras bästa.Herr Bengt hade nyss lemnat sängen, då Adolf anmälde sig. Unge Skytte infördes i sängkammaren och fann sin farbror sysselsatt med läsningen af ett bref.

— Vackra nyheter! ropade riksrådet emot Adolf, så snart denne visade sig i dörren. Dn är mig en skön fågel. Din far skrifver här en lång epistel i sitt vanliga manér, en verklig Jeremiad, af hvilken jag blott kunnat förmå mig att genomläsa hälften, men detta är också tillräckligt Du har burit dig dumt åt, min gosse, rasande dumt, och det är din egen skull, om du blir ett åtlöje för hela verlden. Hvad fan har du haft att beställa med de begge hexorna? Bror Johan berättar helt naivt, att du blifvit förvriden i hufvudet af en kärleksdryck och att du tillställt förskräckliga scener i ditt hem. Du är förlorad, min vän: i morgon känner sannolikt hela Stockholm den här skandalen; de vidskeplige skola betrakta dig med ömkan, de fördomsfrie utskratta dig.

— Det bekymrar mig föga, svarade Adolf; — må dumheten ömka och hjertlösheten skratta! Om någon vågar öppet förolämpa mig, skall jag veta att tillrättavisa honom. Jag är nöjd, att jag ej förlorat något i edert upplysta omdöme, min bäste farbror...

— Deruti misstager du dig. inföll riksrådet Bengt med en viss skärpa i rösten; — jag skulle öfverse med tusen lättsinniga upptåg, men jag förlåter aldrig en dumhet, som kastar åtlöje på namnet Skytte ...

— Jag hoppas, att ni skall förändra er åsigt, då ni hört mig utveckla bevekelsegrunderna för mitt handlingssätt.

— Låt mig slippa höra en dylik utveckling! Jag vet allt hvad du vill säga... men bespara mig det! Allvarsamt förälskad i en Ganidia, en qvacksalverska, som aldrig gjort annat än plåstrat med bönder och läst besvärjelser öfver sjuka galtar!... Fy tusan! Och för en dylik qvinnas skull ställa till uppträden inom familjen, reta gallfeber på din far och röra upp himmel och jord! 1 sanning, vore jag icke din far-bror, skalle jag skratta rätt hjertligt åt dia narrak-tighet, men nu känner jag förargelse deröfver, ty det kommer att bli en visa för hela Stockholm.

— Ni ogillar således, att jag sökte rycka den stackars flickan andan en skymflig misshandling . . . att jag vill rädda oskyldiga, hvilkas lif sväfva i fara till följe af fördomar, dera ni lika djapt som jag föraktar?

— Ja, i sanning, jag måste säga rent at, att jag ogillar det på det aldra högsta. Den, som tågar i härnad mot rådande fördomar, får dyrt plikta för omaket; hans lindrigaste straff är att bli ansedd som narr och svärroare.

— Jag väntade icke att få höra dylika ord af er, min farbror. Skall man då af fraktan för åtlöje qväfva sin känsla för menskligbet, sanning och rättvisa?

— Om jag besvarade den frågan med ja, skalle da helt säkert atbrista i långa och många atrop öfver din käre farbrors feghet, hjertlöshet, immoralitet och så vidare. För att bespara mig detta, vill jag derför alls icke besvara

den, utan endast uttrycka min förhoppning, att du med åren skall sansa dig samt bli en så klok och förståndig menniska som någon annan Da saknar ännu lefnadsk lokhet, min vän . . .

— Och jag hoppas, att jag aldrig skall förvärf-va den, om det ej kan ske utan på bekostnad af det ädlaste och bästa i menniskonaturen. Nej, min farbror, edra förhoppningar skola aldrig uppfyllas: jag skall aldrig bli en kall, beräknande, feg och krypande usling utan heder och grundsatser. . .

— Så, så... redan i eld och låga! mumlade riksrådet Bengt; — der ha vi de fruktade utropen ... Men säg mig då, min gosse, hvad vill du bli?

— Hvad jag är: en hederlig man.

— Godt, godt. Men vet du, hvad som väntar en hederlig man, om han uppträder mot tidens ondska, flärd och fördomar?

— Menar ni martyrkronan ?

— Ack nej, narrkåpan, min vänl— Jag har hört nog, sade Adolf och tog sin hatt; — och som jag ännu ej förvärfvat tillräcklig verldsklokhet, för att tillbakahålla ett ogynnsamt omdöme mot hvem det vara må, som förtjent det, så måste jag säga er, att edra lefnadsåsigter förekomma mig ganska föraktliga.

— Aj, der sökte du rikta en puff åt mitt samvete och ett dråpslag åt mitt goda lynne, sade riksrådet Bengt. — Men det lyckades dig icke, min gosse.

Och herr Bengt började deklamera ur Horatius: Lenit albescms animos capillus*) &c.

— Farväl, galenpanna! ropade han derefter till den bortgående ynglingen. — Jag väntar icke, att du skall komma och bedja mig om förlåtelse, förrän jag gjort dig till en man i staten.

Men Adolf lemnade sin farbros hus med den föresats att aldrig mer sätta sin fot inom detsamma.

Herr Bengts förutsägelse, att Adolfs äfventyr snart skulle blifva bekant i hufvustaden, fann denne sednare besannad redan följande dag, då han i hopp att få se kilen, åter infann sig på borggården. Han hade knappt visat sig i slottsporten, förrän han emot-togs af en väldig skrattsalfva från en mängd unga herrar, som samlats derstädes och nu alla, under fortsatt skämt, riktade sina ögon på honom.

— Han kom verkligen: jag har vunnit min vad, ropade en.

— Mina herrar, inföll en annan, — vi måste se hexan, för att öfvertyga oss, att en trolldryck kan verka, utan att understödjas af ett par vackra ögon.

— Det märkvärdiga är, att hon lär vara en gammal käring, ful som Satans farmor, försäkrade en tredje.

— Jag ville se en öm scen mellan dem, utbrast en fjerde, hvars ord helsades af en ny skrattsalva.

Den unge Skytte kunde ej tygla sin vrede, helst

*) Det hyitnande håret mildrar sinnets häftighet.han i den raontra gruppen såg flere honom alldeles obekanta personer, hos hvilka ett dylikt skämt ej kunde ursäktas af den frihet, som får råda mellan när-mare vänner. Han gick fram och fordrade i häftiga ordalag en förklaring.

— Hvad vill ni oss ? svarade härpå den äldste i hopen. - Ämnar ni förbjuda oss att skratta efter behag? Det vore väl fan! Nej unge man, lyd mitt råd och drag åt h—e!

Den som talade så, var öfversten Steinberg,drottning Kristinas fordne gunstling, alltmänt känd för brutalitet och trätlystnad.

— Ni talar föga värdigt en riddersman, och såsom ni talar, skall ni ock behandlas, utbrast Adolf Skytte, rodnade af harm, och slog öfversten öfver munnen med sitt värjfäste.

Detta väckte allmän uppståndelse. Steinberg ville genast draga värjan, men hindrades derifrån af några i hopen.

— En förbrytelse mot den kungliga borgfriden! ropade en.

— Ut, ut! ropade andra; — här få inga klin-gor dragas. Affären måste uppgöras på annat ställe!

Steinberg rasade, men man tog honom under ar-marne, och hopen lemnade borggården, utan att uppträdet blifvit bemärkt af andra än de posterade soldaterna och ett par fångknektar.

Hela skaran begaf sig, likasom enligt en tyst öfverenskommelse, öfver Norrbro till en öppen trädgård bakom Björenclouska palatset,

Trädgårdsportarne stängdes.

— Mina herrar, sade derefter en ung grefve Hom, — innan vi skrida till ytterligare åtgärder, måste en förklaring föregå, och då jag ej är berättigad att aflägga den i allas namn, vill jag göra det i mitt eget. Jag förklarar således för min del, att vårt upp-örande mot friherre Skytte berättigade honom att afoss fordra upprättelse, och att öfverste Steinbergs beteende var ovärdigt eu adelsman.

— Vi instämma, ropade alla, med undantag naturligtvis af Steinberg.

— Välan, sade Adolf Skytte, — jag betraktar detta erkännande såsom en fullkomlig upprättelse och fordrar ingen annan.

— Men jag, skrek Steinberg, — är icke nöjd med en dylik uppgörelse. Jag har blifvit dödligt skymfad af denne grönskålling, och han eller jag skall stanna på platsen.

— Vill ni nödvändigt slåss, genmälde Adolf, så måste jag tillkännagifva, att jag åter mot er ämnar begagna icke min värjas spets, utan dess fäste.

— Riktigt! ropades i korus med en enhällighet, som visade, att Steinberg hade inga sympatier att påräkna bland de närvarande. Utstött ur kretsen af sina jemnåriga, hade denne man, liksom fordom Catiliua, vändt sig till det yngre slägtet, i hvars upptåg och förströelser han deltog på ett för hans ålder föga värdigt sätt;. men då han icke egde en skugga af den nämnde Romarens förmåga att blända och hänföra, inskränkte sig de känslor, hans unga umgängesvänner hyste för honom, till ett illa doldt förakt.

Ytterligare retad af dessa ord blottade Steinberg sin värja och ropade:

— Drag genast blankt, eller jag stöter ned er. ni oförskämde pojkvalp, ni ättling af en skräddare, ni kostlige tillbedjare af en tandlös hexa! Drag, säger jag...

Men trogen sin föresats lossade Adolf sin värja ur dess gehäng, utan att blotta klingan. Han fattade om slidan, riktade värjfästet mot Steinberg och intog den vid en fäktning vanliga ställningen.

Detta trots, som uppdref Steinbergs vrede till sin yttersta höjd, var desto vådligare, som denne var känd såsom god fäktare och ifrig duellant.

— Drag blankt, eller är ni förlorad! ropade flera röster varnande till Adolf, medan Steinberg ett ögon-blick vägde mellan sin vrede och det skymfliga uti att angripa en så rastad motståndare.

Men då den unge Skytte ej gjorde min af att följa detta råd, gick Steinberg honom med raseri in på lifvet. Adolf parerade flera stötar och begagnade ett ögonblick, då hans häftige motståndare gjorde ett nytt, misslyckadt utfall, för att ånyo slå honom med värjfästet i ansigtet.

Askådarne voro i begrepp att helsa denna lyckade, men ytterst oförsigtiga manöver med ett bravorop, då Steinberg gjorde ett nytt utfall och sårade Adolf i underlifvet. Ynglingen vacklade och föll i armarne på dem, som ilat fram att stödja honom.

En af de närvarande skyndade genast till närmaste fältskärsstuga för att anskaffa hjelp åt den sårade, medan andra öppnade hans kläder och sökte hämma blodflödet.

Föga kunniga i förbindningskonsten skulle de svårligen lyckats häruti, om ej en man, som hitintills på något

afstånd promenerat fram och tillbaka i trädgården, såsom en ointresserad åskådare af striden, nu skyndat fram och biträdt dem i deras bemödande. Det var en reslig mager och något krokryggig äldre herre af löjligt utseende, klädd i temligen luggslitna kläder.

— Gif plats, gossar, sade han i en trumpetande ton, som utströmmade till hälften ur hans mun, till hälften ur hans näsborrar, — jag förstår mig på sådana här saker bättre än ni, och fullt så väl som våra tyska fältskärer . . . Bah, fortfor han, i det han lutade sig öfver Adolf och undersökte såret, — den värjstöten gaf er icke respass till evigheten, unge man.

— Hvem är denderP.hviskade en i hopen.

Herrn, som denne fråga gällde, tycktes hafva

skarp hörsel, ty han svarade sjelf:

— Jo, mitt namn är Skutenhjelm, och att jag är antiquarius kan ni se på dender gamla rocken.

Med dessa ord afkastade han nämnda plagg, sön-derslet sin ena skjortärm och gjorde deraf ett bandage, i det han halfhögt mumlade:

— Synd om skjortan! Det var den enda hela, jag egde.

Skjutenhjelm verkställde förbindningen både fort och väl och höll härunder i samma trumpetande ton en straffpredikan till de unga herrarna för deras grällystnad och smak för dueller.

— Jag önskade se alla duellanter uppspetsade som flugor på sina egna värjor, försäkrade han; — och hvad serskilt herr grefve Steinberg beträffar . . . men hvar fan är herr grefven? Han har gått, tror jag ... Nå, då vill jag förtiga mina varma önskningar för hans välgång och i stället anmoda ett par af herrarna att taga denhär olycksfågeln under vingarne och föra honom uppför dender trappan.

— Hvart vill ni föra mig? frågade Adolf.

— Till mina rum; jag bor deruppe, svarade Skutenhjehn.

I bSrjan ville Adolf icke mottaga detta bevis på tjen stak tighet och deltagande af en person, som blott till namnet var honom bekant, utan begärde att blifva förd till sin bostad; men Skutenhjelm visade sig, oak-tadt sin nyss ådagalagda skarpa hörsel, alldeles döf för hans motsägelser. Adolf blef den besynnerlige mannens gäst, tills denne med biträde af en tillkallad kirurg hunnit ordentligt ansa och förbinda hans sår, hvar-efter en beqväm vagn anskaffades, i hvilken Adolf kördes till sitt hem vid Göthgatan.

Ryktet om denna duell spriddes snart genom hela Stockholm, utstofferad med vidunderliga tillägg, som ställde den i närmaste förbindelse med historien om trolldrycken och Adolfs kärlek till den unga hexan. Den unge Skytte var dagens samtalsämne. Folkmassor stodo hvarje förmiddag skockade på borggården, för att uppfånga en skymt af de beryktade trollpac-korna, och de förnäme drefvos af sin nyfikenhet att besöka dem i deras fängelse och begapa dem såsomvilda djur. Riksrådet Bengt var utom sig af förargelse och sk ref långar epistlar till lagman Johan om den oerhörda skandal, dennes son efter blott ett par dagars vistelse i hufvudstaden lyckats åstadkomma, det fattades föga, att herr Bengt delade sin brors öfverty-gelse, att Adolf genom den förmenta kärleksdrycken blifvit förvriden i hufvudet; åtminstone lät han icke i sina bref påskina annat.

Ryktet nådde äfven Adolfs vän Erik, den unge prestmannen, om hvilken förut varit taladt i denna berättelse. Ban skaffade sig underrättelse om Adolfs bostad, skyndade dit och fann denne sängliggande af sitt sår, hvilket, ehuru icke lifsfarligt, likväl qvarhöll honom vid sjukbädden.

— O, välkommen, sade Adolf och räckte Erik sin hand: — hvad jag har längtat att få se och tala med dig! Det var just min afsigt att besöka dig, då ödet i skepnaden af Steinbergs värja nödgade mig afstå derifrån. Sätt dig bredvid mig, min vän, och lyssna med tålamod till min berättelse! Jag känner beklagligen alltför väl de rykten, som gå om min person, men hoppas, att åtminstone du icke skall ogilla mitt handlingsätt, fördöma eller förlöjliga det, da jag för dig berättat saken i dess sammanhang. Ack, det kännes hårdt att vara bunden vid sjuksängen,

omgifven af idel främmande menniskor, som nästan frukta att nalkas mig, för att gifva mig det bistånd, min hjelp-lösa ställning kräfver . . . det kännes hårdt att under allt detta plågas af fruktan för älskade vänners öde. Om du finner mig blek och och affallen, så sök orsaken i detta, icke i det sår, som nödgar mig till overksamhet . . . Endast modershjertat, fortfor Adolf, i det han fattade ett bref, som läg på det bredvid stående bordet och förde det till sina läppar-, — endast modershjertat är sig likt, men äfven det oroar mig med sin fruktan och nedtynger mig med ömma förebråelser. Ack, du finner nu, min vän, huru vederqvickande din åsyn måste vara för mig!

Friby tar en. 12Adolf berättade nu omständligt sin sednaste historia: sitt förhållande till Ingrid och Ellen och följderna af detta förhållande. Lika varmbjertad som Adolf sjelf och föga mindre häftig, då hans rättskänsla och deltagande blifvit upprörde, omfamnade Erik sin vän, och tillkännagaf i de lifligaste uttryck sitt bifall till hans tankar och handlingssätt, om ock detta, såsom man kunde vänta, ej varit fritt från inflytelse af mensklig svaghet.

Det enda, som Erik ogillade, var Adolfs hat till Suenonius, hvilket framlyste ganska bjert, då han talade om denne. Erik fann detta hat förklarligt, men orättvist.

— Suenonius, sade han, — är beklagansvärd, men på samma gång förtjent af aktning. Han strider oegennyttigt och utan menniskofruktan för hvad han anser vara rätt. Om huru mången kan man väl säga detsamma? Hvarje oförskäckt man, som rätt lifligt och innerligt känner sin pligt att verka för det sanna och goda, blir i verldens ögon en fanatiker: han kan icke hysa fördragsamhet med det onda, utan måste bekämpa det, hvarhélst han ser det framträda.

— Nog! inföll Adolf otåligt. — Du söker för-gäfves mildra min afsky för denna menniska, hvars hjertlöshet och grymhet uppfyller mig med fasa, hvars bestialiska dumhet ingifver mig äckel. Jag har svurit en dyr ed att. . . Men nog af! Låtom oss tala om annat! Jag vill taga din hjelp i anspråk för Ellen och hennes mor. Du är prest och bör kunna få tillträde till deras fängelse . . .

— Jag har redan tänkt derpå, sade Erik.

— Desto bättre, utbrast Adolf och tryckte hans hand. — Gå dit, helsa dem från mig och gif dem den tröst, som religionen och ditt hjerta kunna erbjuda! Om de äro i behof af något, som medlidandet är be-rättigadt att skänka' dem, så gör mig derom underrättad, och återvänd snart och omtala allt, hvad du sett och erfarit!Erik uppfyllde sin väns begäran. Det blef honom tillåtit att i fångpredikantens sällskap besöka Ingrid oeh Ellen. Han fann dem inspärrade i samma rum med giftblanderskor, barnamörderskor och liderliga qvin-nor. Mor och dotter sutto i den afiägsnaste och mörkaste vrån af det förpestade rummet; de kalla mu-rarne hindrade dem att aflägsna sig längre från de gadlösa hädelser, de vilda utbrott af förtvifiian och samvetsagg, som de hvarje stund af dagen måste bevittna, eller från den grymma nyfikenhet, för hvilken de voro föremål. Denna nyfikenhet förbjöd dem äfven att njuta den korta stund, som förunnades fångarne att röra sig i fria luften; vaktknektarne hade fåfängt sökt tvinga dem att visa sig för deu gapande folkmassan, som hvarje förmiddag omgaf inhägnaden, och hvars sorl trängde ned till deras fängelse.

Den unge prestmannen närmade sig de begge olyckliga. Ellen hvilade hufvudet i modrens knä; Ingrid satt lutad mot muren och stirrade på golfvet. Då Erik stod framför deiri, upplyfte Ingrid sitt ansigte och gjorde en ofrivilig åtbörd, som uttryckte hennes önskan att få vara ostörd.

— Herr pastor, sade hon med svag röst, — om ni endast kommit för att, såsom er embetsbroder, söka omvända mig från en väg, den jag aldrig beträdt, så är mig ert besök till plåga, i stället för hugsvalelse. Det är mig icke möjligt att ångra brott, som jag icke begått. Men om ni kommit för att i mitt sinne, som nu börjar tvifla, ingjuta ny tro på Guds Försyn och undergifvenhet under Hans vilja, då är ni välkommen, ty deraf är jag i behof.

Fångpredikantens närvaro hindrade Erik att säga allt, hvad han önskade.

— Jag hoppas, sade han halfhögt, — att vinna ert förtroende, då jag underrättar er, att ett samtal med herr Adolf Skytte föranledt mig till detta försök.

Vid ljudet af Adolfs namn, blickade Ellen upp, och hennes ansigte ljusnade. Hon ville säga något,men Erik

vinkade till henne att tiga och räckte Ingrid eo bok, i det han sade:

— Denna bok är skrifven till tröst och uppbyg-gelse för dem, som försmäkta i fångenskap, såväl skyldiga som oskyldiga. Jag skänker er den i förhoppning, att den skall bekomma- eder själ väl och sprida ljus i ert fängelses mörker.

Sedan han talat en stund med Ingrid och Ellen och sökt ingjuta ny förtröstan i deras hjertan, lem-nade han dem med löfte att snart återkomma.

Det lyckades snart Erik att omstämma fångpredikanten till deras förmån och att på dennes förbön utverka, att Ingrid och Ellen blefvo förflyttade från det för qviunorna gemensamma fängelse rummet till en egen kammare, der de fingo vara ensamma med hvarandra. Han lyckades äfven öfvertala fång vaktmästaren att mot kontant erkänsla förskaffa dem bättre föda, än den vanliga usla fångkonsten. Detta och den tröst, hans besök gåfvo de stackars fångarne, var allt, som han till deras båtnad kunde uträtta.*

De dagar, som förflöto, innan Adolf Skytte tillfrisknat, skredo för honom med pinsam tröghet. Erik och läkaren voro de ende, som besökte honom i hans ensamhet. För att förströ sig, började han åter fördjupa sig i läsningen af de skrifter, som han lyckats rädda undan sin fars antifilosofiska förstörelsenit och medtagit från Signildsborg. Men dessa studier voro honom icke helsosamma i hans nuvarande själsstämning: de nedtyngde och fördystrade honom ännu mer.

Allteftersom han tillfrisknade ur sårfebern, käode han sig hemsökt af en vida farligare sjukdom än denna: en sjukdom, för hvilken de, som utan att unna sig nödig själshvila forska 1 tingens gåtor, ofta falla offer.

För sådane grubblare blir nämligen naturens stora tempel endast en massa af slumpen eller nödvändigheten ordnade atomer. Lifyet är för dem en kemisk företeelse och jorden en kyrkogård, full af förruttnelse,i hvars jäsande ämaen ödet låter nya lifsfrön utveckla sig. Lefnadslusten försvinner, fantasien förstenas och man söker hänföra allt, tillochiued känslan och tanken, under lagar, uttryckta i matematiska formler.

Adolf erfor ett allt starkare behof att komma ut ur kammarens tvång, för att inandas de friska vårvin-darne och blandad i det brokiga menniskohvimlet kunna afskaka dessa dystra, sjukliga tankar. Med glädje helsade han derför den stund, dä läkaren slutligen tillät honom lemna sitt rum. Han skyndade ut och vandrade en hel dag i hufvudstadens sköna omgifningar, som nu börjat smyckas af vårens friska grönska Men när han vid skymningens inbrott kommit till staden och fördjupade sig i labyrinten af dess trånga gator, kände han samma sinnesstämning återvända. Sedan han en strnid irrat omkring på dessa, utan något bestämdt mål, beslöt han ställa kosan till sin bostad Ankommen till Slussbron, mötte honom en lån2, krokig, i kappa höljd gestalt, som först passerade förbi honom, men derefter hastigt vände om och slog honom på axeln.

— Så vidt jag ser rätt, är det friherre Adolf Skytte, yttrade en trumpetande röst i hans öra.

— Herr Skutenhjelm? sade Adolf, som nu igenkände mannen.

— Alldel os. Det fägnar mig att åter se er på benen .. . men, vid Olympens alla gudar! hvad ni ser olycklig ut! Har den lilla rispa, som jag hade nöjet förbinda, kunnat åstadkomma en sådan förändring hos en frisk, blomstrande yngling? Det är icke möjligt. Det måtte då vara den allmänt omtalade trolldrycken, som ...

— Min herre, afbröt honom Adolf, — ehuru jag till er står i en tacksamhetsskuld, tillåter jag mig likväl anmärka, att ert skämt hvarken är qvickt eller passande.

— Ho, ho, skrattade Skjutenbjelm, — detta är en förträfflig inledning till en tvist, som kan ge tillfälletill en ny duell. Släpp icke tillfället ur händerna, unge mani Ni synes vara mycket stridslysten. Fortsätt! Utmana mig! Jag antager utmaningen* och låter er sjelf bestämma vapnen. Jag har en förträfflig vapensamling der hemma, såsom ni med egna ögon kunnat öfvertyga er . . . en bättre samling än någon svensk antiquarius före min tid egt. Behagar ni sky tiska bågar med fiskbenspilar eller forn-götiska stenhammare eller galliska bronssvärd P Eller kanske ni föredrager att svänga en tre alnar lång tveäggad värja, som jag bevisat hafva tillhört antingen Starkotter eller Ramundur jette, men som Stjernhjelm påstår vara ett fredligt kröni ngssvärd, som endast någon pustande

härold släpat på? Välj sjelf! Men om ni verkligen icke känner törst efter en gammal antiquaries blod, så följ honom hem och visa, att ni har större törst efter hans skedmat. Med ett ord: jag bjuder er på en anspråkslös qvälls-vard i sällskap med en tredje person, som ni helt säkert skall tycka om.

Med dessa ord fattade Skutenhjelm Adolf under armen. Denne, som kände föga lust för sällskap, vägrade i början, men Skutenhjelm förnyade sin bjudning i så godlynta ordalag, att han slutligen antog densamma.

— Låtom oss tala uppriktigt med hvarandra, fortfor den gamle antiquarien. — Jag inbillar mig, att de dumma rykten, som äro i omlopp, bestämt er för att draga er undan verlden och fly alla sällskaper. Men ni är nedstämd och behöfver förströelser; och som man alltid fattar vänskap för den man haft tillfälle att visa en liten tjenst, samt jag dessutom tycker om ert vackra ansigte, vill jag härmed säga, att min dörr alltid är öppen och mitt sällskap tillgängligt för er. Och som jag af m|n-gen hört, att min person lär vara mycket löjlig, så hoppas jag, att ni också skall finna något nöje i densamma.Medan Skutenhjelm, arm i arm med Adolf, genomvandrade staden och öfver Norrbro begaf sig till Björenclouska huset, der han bodde, underhöll han honom med historiska anekdoter om gator och märkvärdiga hus, förbi hvilka de passerade, och späckade dem med anmärkningar af så torrolig art, att Adolf helt plötsligt, utan att veta huru, fann sig försatt i bästa lynne.

När de slutligen hamnat i Skutenhjelms anspråkslösa bostad, der det såg mycket antiquariskt ut, från egaren sjelf till svärden, som prydde väg-garne, och de gammalmodiga, men beqväma länstolar ne, tände värden ett talgljus, helsade sin gäst välkommen och började framplocka det ena vedträdet efter det andra ur en skrubb, som tjenade honom på en gång till vedbod och förvaringsplats för antiquariska kuriositeter.

— Jag kunde visserligen låta Kajsa, min gamla hushållerska förrätta det här bestyret, anmärkte Skutenhjelm, — men först och främst är det en god motion, sedan man hela dagen setat och ritat runstenar, och för det andra har 'Kajsa på sednare tiden blifvit något beqväm af sig . . . nåja, hon har också hushållat åt mig i trettio år eller derutöfver . . . alltsedan jag var student . . . hon har rättighet både att vara knarrig och eu smula lat.

Skutenhjelm satte nu in veden i den väldiga kaminen, antände den, flyttade ett bord och trenne länstolar i grannskapet af brasan, framtog desslikes tvenne rökpipor, af hvilka han bjöd sin gäst den ena, och ropade derefter med ett besynnerligt strup-ljud på Kajsa.

Kajsa, hvars kammardörr befann sig nästintill Skutenhjelms, gaf sig god tid, innan hon hörsammade sin herres rop. Slutligen visade sig en trind-lagd, snyggt klädd gumma, i hvars ansigte knarrighet, hjertlighet och ärevördighet voro på ett eget sätt blandade.

i 1 wSedan hon nigit för Adolf, vände hon sig till sin herre med den frågan:

— Nå, hvad vitt han nu igen, herr antiqua-

rius?

— Duka upp en qvällsvard för tre personer! befallde Skutenbjelm, i det han tände sin pipa.

— För tre personer? utbrast gumman. -— Gu’-bevars, hvad herr antiquariusen nu vilt slå på stort! Men hvarifrån vill antiquariusen ta den ene tall-ricken? Han vet ju, att han bara har två!

— Surr rurr rurr! Tyst Kajsa! Du står ju och förråder de djupaste hemligheterna af min statshushållning.

— Ja, hela verlden må gerna veta, huru antiquariusen hushållar, för det är oförsvarligt. Köper han icke upp för flera hundra daler gammalt onyttigt stenskräp och jernbitar och sådant der, men tänk, en simpel lertallrick har han icke råd att köpa.

— Surr rurr rurr! Tyst, säger jag! . . . Och låna mig den tallrick, som fattas!

— Ja, surr rurr rurr är det enda svar jag får, j då jag vill tala förstånd med antiquariusen. Nå,

en tallrick kan han - väl få låna af mig, men huru skola vi göra med maten?

— Vi skola naturligtvis äta upp den; det är gifvet.

— Ja, men först ska' jag väl skaffa den, kan jag tro, och eftersom antiquariusen i afton slår på stort, så nöjer han sig väl icke med den vanliga anrättningen.

— Prat! Bulla upp hvad du har, utan krus, gumma! . . . Förlåt mig, min unge vän, fortfor Sku-tenhjelm till Adolf, — ni får bereda er på en aftonmåltid, som endast med tillhjelp af den mest utsväfvande inbillningskraft kan få en aflägsen anstrykning af att vara lukullisk. Ni har främför er en gammal ungkarl med mycket inskränkta anspråk på sig sjelf, men mycket stora på sin gästs öflfcer-seende . . . Kajsa, jag säger dig, bulla upp hvad du har, och om du tycker att något fattas i ditt förråd, så står penningpungen der borta i fönstret.

— Penningpungen står der nog, men antiqua-riusen minns kanske icke att den är tom. Anti-quariusen gaf bort de sista ffre dalerna i middags till den gamle soldaten, som kom och tiggde. Det är en skam att vara så slösaktig . . .

— Surr rurr rurrl Tyst, Kajsa, det angår dig icke. I morgon inkasserar jag mitt qvartalshonora-rium, och då är pungen åter full. Fan till hushålls-bekymmer! Hvarför kan icke menniskan lefva såsom liljorna på marken, de der intet spinna . . .

— Ja, inte spinner antiquariusen heller . . . så pass lik är han en lilja . . . och icke församlar han något i ladone ... så pass lik är han en liten fågel. Nå, fortfor gamman, — jag skall göra, så god t jag kan, och det är antiquariusens egen skuld, om det icke blir bra.

Medan Kajsa höll på att duka bordet, anlände Skutenhjelms andre gäst. Det var en gammal man af ädelt och vördnadsbjudande utseende, med hög panna och stora ögon, som lyste af snille och gläd-tighet. Adolf igenkände i honom Georg Stjernhjelra, den firade skalden, hela svenska folkets förklarade gunstling.

Skutenhjelm skyndade emot sin vän och förman inom antiquitetskollegium, skakade hans hand och uttryckte med ett slags fnysande den hjertliga belåtenhet, han kände öfver att se honom. Halftannat dygn hade förflutit, sedan de sednast råkats i anti-quitetskollegiets arbetsrum, och detta var för Skutenhjelm en lång skiljsmessa. De begge herrarne plägade regelbundet supera tvänne aftnar hvarje vecka+i hvarandras sällskap, skiftesvis i Stjernhjelms td^LfcSkutenhjelms bostad. Det var denna gång cteot ÄTdnares tur att vara värd. Anrättningarnevoro alltid desamma, men glädtigheten för hvarje gång ny.

Sedan Skutenhjelm for sin vän presenterat Adolf, och denne med en djup bugning gifvit sin vördnad tillkänna, ikläddе sig Stjernhjelm en gammal nattrock, mottog ur Skiifénhjelms hand sin vanliga pipa och slog sig beqvämt ned i en länstol, med fötter-na på spiselhallen.

— Nåväl, Skutenhjelm, sade skalden muntert,

— har du slutat din lärda afhandling om den märkvärdige kopparhjelmen, som blifvit funnen under Oxenstjernas källare?

— Ja, svarade den tillfrågade, — jag har nu afhandlingen färdig och hoppas att till fullo hafva bevisat, att det verkligen är en hjelm, förskrifvande sig från kopparåldern och således äldre än Odens invandring. Du är en arg tviflare, Stjernhjelm, men denna gången kommer du till korta. Jag uppträder i lärdomens fulla rustning, med vapen lånade af Herodotus, Diodorus och många andra. Se här, fortfor han, i det han från väggen nedtog den förmente hjelmen och visade den för Adolf, — hvilken seende menniska kan förneka, att detta värit en kämpes hufvudprydnad?

Adolf betraktade pjesen och anmärkte, att om det varit en hjelm, måste den fordne egaren till densamme haft ett besynnerligt formadt hufvud.

— Ja, det nekar jag icke, utan bevisar tvert-om i min afhandling, att Hyperboreerna eller nordens fordna innebyggare haft samma bruk som ännu många stammar bland de vesterländska Indianerna: att de nämligen medelst trästycken tillplattat sina nyfödda barns hufvudskålar och derigenom gifvit dem en ovanlig form. Bucklorna på den här hjelmen bevisa, att den skyddat sin herre i många fearda» lekar, der dryga hugg vankat, och det sot, sMftpnu finnes här och der i fördjupningarne, ådagalftggpr* attt hjelmen tillika med de öfriga vapnen piydt «Âetbål, på hvilket kämpens döda kropp blifvit bränd, hvarefter den blifvit jordfäst tillika med hans

askkruka. Detta bestyrkes ytterligare deraf, att jag bredvid hjelmen fann bitar af ett sönderslaget ler-käril. Nå, Stjernhjelm, vill du höra min afhand-liug, medan vi vänta på maten?

— Nej, nej, jag är redau till hälften öfvertygad, och afhandlingen far jag tids nog höra uppe i antiquitetskollegium. Meu gif hit den kostbara reliken och låt mig betrakta den närmare! . . . Låt se! Hvad är detder för ett hål i honom? Kan du förklara det?

— Der har fordom den knapp setat, vid hvilken hjelmprydnaden varit fästad, upplyste Skutenhjelm.

— Men hvad är då detta? fortfor Stjernhjelm, i det han stack ett finger i hålet och frampetade en liten sammanrullad papperslapp; — ett fynd, vid Jupiter, ett märkvärdigt fynd, som bevisar, attHy-perboreerna under kopparåldern begagnade lumppapper !

— Gif hit! ropade Skutenhjelm ifrigt, i det han ryckte papperslappen ur sin väns hand; — hm, mum mom, det här öfVergår all begriplighet. Låt se, kanske finnas några runor skrifna derpå . . . runor? Nej! . . . Hm!

— Läs högt! sade Stjernhjelm.

— Hm, mum, mura, brummade Skutenhjelm, — medan han genomögnade papperslappen, hvarunder Adolf tyckte, att hans långa näsa blef ännu längre.

— Nåväl, inföll Stjernhjelm, — hvilka märkliga upplysningar inhemtar du af detta fynd?

— Hm, du är dig lik, Georg, mumlade Skutenhjelm, med en förlägen blick på Adolf och en hvass dito på Stjernhjelm, hvarvid denne utbrast i ett klingande skratt.

Adolf började förstå, att Skutenhjelm var offer för någon mystifikation, och han erhöll omedel-bart bekräftelse derpå, i det denne vände sig till honom och sade:

— Hör sjelf och döm, huru ovärdigt jag blifvit behandlad! På denna lapp står att läsa: »Att denna kopparmackin tillhört min saliga mors köksredskap och jemte ekärfvorna af ett lerfat blifvit nedgräfd i min källare, för att bereda herr antiquarien Skutenhjelm tillfölle att skrifva en lärd af handling, intygas af Oabriel Thures son Oxenstjerna. Vittne: Georg Stjernhjelm.»

— Jag slog ju vad med dig, att jag skulle draga dig vid näsan! sade Stjernhjelm kiknande af skratt. — Vill du kanske ännu en gång ingå på ett sådant vad?

Adolf kunde icke tillbakahålla ett utbrott af sin munterhet, och Skutenhjelm sjelf glömde hastigt sin förargelse och kastade sig på soffan under ett gällt skrattande ho, ho, ho!

Derefter fattade han med komisk vrede det oskyldiga kopparkärlet, öppnade dörren och ämnade just slänga ut det i förstugan, då Kajsa mötte honom med matbrickan.

— Hvad tar han sig nu till, antiquarius? utbrast hon. — Bevars, vill han nu kasta bort den der hjelmen, som han i morse sade, att han icke vill sälja för tusen daler? Nej, ge mig honom hellre, så skall jag pracka den på kopparslagaren och få för den hvad jag alltid sagt, att den kan vara värd: en daler eller så pass.

— Hvad har du-att bjuda på, Kajsa, frågade Stjernhjelm, i det han på samma gång flyttade sig och länstolen, i hvilken han satt, till bordet: — tyskt hvetebröd, ägg, skinka . . . bravo! Och söt mjölk! Ypperligt, Kajsa.

Stjernhjelms ögon tindrade, då han betraktade den stora skål, med hvilken Kajsa fyllt denna arkadiska dryck. Stjernhjelm älskade söt mjölk, det visste Kajsa af gammalt, så att då det var anti-quariens tur att supera hos Stjernhjelm, hon alltid plägade sticka honom i handen en flaska mjölk, den han då medtog under sin kappa, samt framsatte på sin värds bord, om Stjernhjelm sjelf ej försett sig med sin älsklingsdryck.

— Ni ser nu, sade Skutenhjelm till Adolf, i det de togo plats kring den enkla anrättningen, — hvad jag har att bjuda på, men vill ni göra mig till nöjes, så följ Stjernhjelms exempel, ty han håller anrättningen till godo och äter som en äkta Dalkarl. Hollah, Stjernhjelm, ropade han till denne, som redan fördjupat sig i en närmare undersökning af skinkan, — jag kom jnst nu att tänka på din gamla disputation med Terserus. (Till Adolf:) Ni

har väl hört omtalas den, min unge vän? Terserus påstod, såsom god teolog, att hebreiskan är det äldsta af alla språk, men Stjernhjelm bevisade på sitt vanliga sätt, att svenskan är det äldsta, och att det talades redan i paradiset. Namnet Adam betyder/att den första menniskan skapades af damm, och namnet Eva kommer deraf, att Adam förundrad utropade he, hvad! då han vaknade och såg allas vår stammoder vid sin sida. Hvad tycker ni om förklaringen? Är den icke både fiffig och grundlig?

— Jag har hört, svarade Adolf, — att den åtminstone medförde den verkan, herr Stjernhjelm önskade, på åhörarne. Drottning Kristina, hofvet, professorerna och alla studenterna lära skrattat i korus, och Terserus blifvit förstummad af häpnad.

— Alldeles . . . Men tror ni då ej, att Stjernhjelm menade allvar? frågade Skutenhjelm.

— Sannerligen, sade Adolf och fäste en tvekande blick på Stjernhjelm, som helt tyst och allvarsamt skar i skinkan. — jag vet ej, hvad jag skall tro. Jag tviflar nästan . . .

— Tviflar? inföll Skutenhjelm; — nej, han menade nog allvarligt, var öfvertygad derom! Hol-lah, Stjernhjelm, upprepade antiquarien, som genom att föra samtalet på detta ämne ville taga en liten hämd för den nyss lidna mystifikationen, — har du funderat ut ännu, hvar paradiset var beläget? Eller tvekar du ännu i valet mellan Fittja, Danderyd och Loudden? ,

— Besvara du en annan fråga, inföll nu Stjern-hjelm; — månne det fanns runstenar i paradiset?

— Runstenar? Ho, ho! Runstenar i en splitter ny verld!

— Eller stenyxor eller kopparhjelmar? . . . Nej, min vän, det lärer det icke funnits, och jag undrar just, hvilken figur du skulle gjort i paradiset, om vår Herre försatt dig dit på Adams tid. Hvad tror ni, friherre Skytte? Skulle icke vår vän, i förtvif-lan öfver bristen på fornlemningar, gått och hängt sig i kunskapens träd på godt och ondt? Skada, att icke så skedde! Eva skulle blifvit bortskrämd af en sådan frukt på det förbjudna trädet. Der ser i$an, huru mycket ondt kan uppkomma deraf, att folk ej hänger sig i rättan tid.

— Tillåtes det nu äfven mig att göra herr Stjernhjelm en fråga? sade Adolf, sedan antiquarien urladdat sig en ny skrattsalva.

— Ger na, svarade Stjernhjelm.

— Jag är nyfiken att lära känna herr Stjeru-hjelms verkliga tanke rörande svenska och hebreiska språkens ålder. Det är mig svårt att tro vår värds försäkran, att ni på fullt allvar framställde nyssnämde sats.

— Känner ni de vise männens valspråk? frågade Stjernhjelm tillbaka.

— Nej.

— Det ena är Dufce est sapere*), det andra dulce est desipere in loco**), Hvilketdera val-

*) Det är djuft att dricka ur vishetens brunn.

**) Det är ljuffc att skämta i riittan tid.språket jag vid det ifrågavarande tillfället följde är och skall äfven forblifva en tvistefråga för sysslolösa hufvuden, som ej ha annat att fundera på.

Sedan samtalet fortgått i denna skämtsamma ton, tilldess den enkla supéen var slutad och de tre herrarne bildat en halfkrets kring den falnande brasan, öfvergick det nu på den unge Skyttes förhållande till Ellen. Stjernhjelm förde samtalet på denna punkt så grannlaga, att Adolf, långt ifrån att såras af hans frågor, fann en tillfredsställelse uti att besvara desamma och meddela den i sjelfva sin ystra glädtighet vördnadsvärde mannen allt, som tyngde på hans bröst.

— Bra, min vän, sade Stjernhjelm och tryckte med värma Adolfs hand, när denne talat ut, — ert handlingssätt är värdigt en ädel yngling. Men mod, modl Bär er panna upprätt inför de hånande dårarne, och afvakta med sinneslugn, hvad den kommande tiden bär i sitt sköte! . . . Hvad tror ni väl? Äfven jag har varit på väg att bli anklagad för trolleri och det icke mindre än tvenne gånger. Det var den tiden, då jag var professor i Dorpt. Jag

studerade naturvetenskaperna och hade förskaffat mig åtskilliga instrumenter, som voro för allmänheten obekanta. De rön, jag gjorde med desse, föreföllo så underbara, att jag fick anseende för att vara trollkarl. Bland dessa instrumenter voro ett solglas och ett förstoringsglas. Med det förra antände jag en gång, i ett anfall af öfverdrifvet godt lynne, skägget på en lifiländsk bonde. Gubben blef deröfver så förskräckt, att han med möda kunde afhållas från ätt anklaga mig inför domstol såsom trollkarl. En annan gång råkade jag värre ut tillfölje af ett dylikt skämt. Jag hade en embetsbro-der vid namn Virginius, professor i juridiken, en fceskedlig karl, med hvilken jag tillät mig åtskilliga »må upptåg. Virginius hade fått i sitt hufvud, att jag egde en spiritus och anmodade mig enträget attfå se den. Då han oupphörligt förföljde mig med denna begäran, beslöt jag att spela honom ett spratt. »Du skall få se den??, sade jag en gång, ??om du kommer till mig i afton; men du måste aflägga en högtidlig tysthetsed.» Eden aflades, och jag hade allt i beredskap, då mannen kom. Jag hade lagt en viss liten insekt under mitt förstoringsglas, lät honom se denne och utgaf den för att vara min spiritus. Då Yirginius såg det sexfotade, kraflande vidundret, bleknade han och drog sig förskräckt tillbaka. Inom två dagar visste hela Dorpt, att Virginius sett min föregifne spiritus; i trots af sitt tysthetslöfte hade stackaren berättat hvad han sett eller trott sig se, för sin hustru, under hvars toffel han stod, och frun i sin ordning omtalat det för sina sqvallersystrar. Följden blef, att jag stämdes inför en kommission, bestående af teologer och jurister, och jag måste beqväma mig till att icke blott visa, huru allt tillgått, utan äfven afgifva en ny trosbekännelse, för att ådagalägga min renlärighet.

— Och ni kunde aflägga denna bekännelse med godt samvete? inföll Adolf.

— Ja, svarade Stjernhjelm allvarligt, — jag är god lutheran; jag skulle annars icke gjort det.

— Lycklig ni! sade Adolf. — Blefve jag kallad inför en dylik kommission, skulle jag stå mig slätt.

— Ni är således tviflare i religionen, stackars gosse?

— Ja, svarade Adolf.

— Och olycklig i edra tvifvel?

— Ja, jag vill ej neka dertill.

— Ni befinner* er då i en kris, som hvarje tänkande menniska måste genomgå. Det beror af er sjelf, om den skall sluta med helsa eller andliflf död. Instäng er på ert rum, studera herrarn%Am stoteles och Cartesiiis, insup den qvafVa kammar-luften, tillslut blicken for naturen och hjertat för edra likar, fördjupa er i edra grubblerier och gör ert eget jag till verldens medelpunkt, låt edra safter genom ett sådant lefnadssätt stockas, och jag säger er, att denna kris skall fortfara till er död och in i sista ögonblicket göra er till en olycklig menniska. Men om ni deremot söker det sköna i naturen och det goda hos edra likar, om ni bevarar det friska sinnets begär att älska och älskas, om ni förståndigt blandar skämtets honung i allvarets bägare och derigenom söker bibehålla själens och kroppens helsa, då skall ni snart nog med under-gifvenhet finna er i vår en gång för alla bestämda lott: natt vandra i tro, icke i åskådningv . . .

Hels an är allt; allt, allt är alls intet, der intet är helsan . . .

Den friska själen höjer sig på kraftiga Vingar mot ljuset; den sjuka håller sig med slokande vingar i stoftet och tror till slut, att allt är stoft.

— Men förnuftets rätt . . . ville Adolf invända.

— Ja, förnuftet har obestridligen en stor rättighet eller fastmer en stor skyldighet, och den är att pröfva sin egen förmåga att fatta sanningen och noga bestämma den gräns, inom hvilken detta är möjligt. Inom denna gräns är förnuftet envålds-herre, men icke derutanför. Der herrskar tron, och en narr är den, samt en grym fiende till sig sjelf, som ej af henne emottager uppfyllelsen af sin själs oafvisliga fordringar. Förnuftet är en gudomlig gåfva, men snusförnuftigheten är en gåfva af Hin Onde.

Så foitgick samtalet, vexlande mellan skämt och allvar, tilldess midnatten nalkades. Då bröt Stjernhjelm upp, och

den lilla aftoncirkeln upplöstes. Adolf emottog med glädje de begge herrarnes inbjud-uing att hädanefter deltaga i deras samqväm ty, de timmar, han nu njutit af umgänget med dessa snillrika och ädla män, hos hvilka den innerligaföreningen af barnslig glädtighet och manligt allvar vittnade om deras naturers kärnfulla friskhet, hade ländt honom till verklig vederqvickelse,

Adolf blef således tredje mannen i detta con-vivium, hvilket ej förfelade att på honom utöfva en helsosam inverkan, emedan det höll på afstånd det dystra grubbel, den hopplösa tomhet, det mennisko-förakt, som ville insmyga sig i hans själ. Men olyckligtvis dröjde det ej länge, innan både Stjern-hjelm och Skutenhjelm bortkallades från Stockholm, den föi re i ett administrativt ärende, den sednare för att undersöka, beskrifva och afteckna märkvärdiga fornlemningar på De la Gardies egendomar i Westergötland. Efter skiljsmessan från dem lem-nade Adolf sällan sin bostad och emottog endast besök af Erik, som alltemellanåt meddelade honom underrättelser om och framförde helsuingar från Ingrid och Ellen.

Erik iakttog med bekymmer sin väns allt mörkare sinnesstämning och försökte allt att förskingra densamma, men denna uppgift öfverskred hans krafter. Själens sjuka tillstånd afpreglade sig äfven i .ynglingens yttre: den friska ungdomspurpurn var försvunnen från de insjunkna kinderna, hans blick blef dyster och hans hållning kall och sluten.

Så förflöt April månad för den unge Skytte.

I det sista af de bref, som Adolf under denna tid erhöll från sin mor, meddelade hon en nyhet från granngården Sjövik. Fru Agnes Drake hade, åtföljd af en sin fars fordne trotjenare, som förblif-vit i hennes tjenst, samt af två eller tre andra manliga och qvinliga tjeuare, begagnat deri vackra årstidens annalkande och anträdt en sydländsk resa, i hopp att genom denna få sin vacklande helsa återställd. Hon skulle fara landvägen till skånska kusten och derifrån öfver sundet taga vägen genom Danmark till Rhenländerna. Vidare hette det i brefvet, att herr Gustaf Drake inom kort, så snarthan hunnit ordna vigtiga ekonomiska göromål, ämnad* resa efter sin hustru och med henne tillbringa sommaren utomlands. Detta hade friherrinnan hört af herr Gustaf sjelf, som nu gjorde nästan dagliga besök på Signildsborg. Äfven Vanloo hade ungefår samtidigt med Agnes anträdt en resa till södra Sverige.

En qväll kort tid derefter blef Adolf genom Erik underrättad, att det ting, vid hvilket målet mot de föregifna hexorna skulle förekomma, hade öppnats, samt att Ingrid och Ellen samma dag blifvit med kronoskjuts ditförpassade.

Adolf hade knappt emottagit denna underrättelse, förrän han kallade på sin värd, betalade sin skuld till denne och befallde, att hans häst i morgongryningen skulle vara sadlad.

Tidigt följande morgon red Adolf ut genom ^Skanstull och tog vägen till Signildsborg, i hvars nejd, på en fjerdedels mils afstånd, häradets tingshus var beläget.

XVI.

JV0dr4rij»roee##et»«

Den väg, Adolf färdades, slingrade sig genom en omvexlande nejd i nyckfulla bugter, som skulle slagit en nutiden» väganläggare med förvåning. Den tycktes vara anlagd med uteslutande afseende på att visa den resande traktens alla behag, utan ringaste beräkning att befordra hans snara framkomst eller beqvämlighet. Hvarje backe i grannskapet utöfvade på densamma en oöfvervinnerlig dragningskraft; hellre än löpa rakt fram öfver jemn mark, gjorde den krokar för nöjet att föra den vägfarande uppför och nedför stupande branter. En nutidensaffärsman skulle, med ringaste hetta i blodet, slut-Jigen harmats öfver den okände vägbyggarens nyckfullhet eller elakhet; en vandrande student eller hvarje annan, som hade godt om tid och lust för klättringar samt ville fågna sina ögon med anblicken af vackra och skiftande landskap, skulle dere-mot sannolikt icke tänkt på vägan 1 äggaren, utan från hvarje höjd med ökadt nöje låtit blicken flyga öfver den skiftande nejden.

Adolf Skytte gjorde hvarken det ena eller det andra; han var fördjupad i dystra betraktelser, medan hästen bar

honom än öfver furuklädda höjder, kring hvilka ett mörkt landskap af barrskogar, ora-vexlande med små insjöar, utbredde sig i morgongryningens bleka ljus; än genom täcka dalar, der nylöfvade björkar susade och rödmålade bondgårdar, omgifna af ängar och små åkerlappar, mötte den resandes blick.

Då Adolf hunnit halfvägs, gick solen upp ur östervågor; dimman, som insvept nejden i en halft genomskinlig slöja, lyfte sig småningom öfver skogens toppar och försvann.

Han passerade nu förbi Klas gästgifvares hus. Klas, som nyss lemnat sängen och stod i sin för-stuguqvist, njutande af morgonluften, bugade djupt och öppnade genast sin språklåda.

— Hå, sade han, — se unge herrn från Sig-nildsborg! Tänk, det är nu längesedan jag hade nöjet se herr Adolf Skytte . . . har öfvergifvit landet och blifvit stadsbo . . . alldeles motsatsen till mig, som öfvergifvit staden och blifvit landtbo. Lycka till att trifvas lika bra i staden som jag på landet! Vågar jag bedja nådig herrn stiga $f och dricka en bägare af mitt bästa öl? Morgonluften suger.

Denna sista anmärkning stödde Klas gästgif-vare på noggranna iakttagelser, men “förändrade den för öfrigt efter omständigheterna. Morgonluften suger .. . middagsluften suger . . . aftonluften suger . ..värmen suger . . . kölden suger . . . det fanns ingen skiftning i den nyckfulla väderleken, som ej gaf K las gästgifvare anledning att tala för sitt öl.

— Jag kan tro, fortfor han, — att nådig herrn ämnar sig till tinget, för att höra på det förunderliga trollerimålet. Alla menniskor äro nyfikna på den saken, och jag med, men som jag just väntar, att den nyfikenheten ska.ll locka många vägförande här förbi, så stannar jag väl hemma vid min disk. till i afton. Nå, bäste herre, \ill han göra mig den äran eller ej?

Men Adolf afslog i vänliga ordalag Klas gäst-gifvares bjudning, nickade åt honom och fortsatte sin ridt.

Allteftersom det led mot förmiddagen och Adolf nalkades målet för sin resa, blef. vägen mer och mer uppfylld af åkande, ridande och fotgängare, söm alla ämnade sig till tinget, för att bevista ransak-ningen med hexorna. De fieste fördes dit af nyfikenhet, men många voro äfven ditkallade såsom vittnen. Adolf hörde af deras samtal, att det vidskepliga folket var ytterst förbittradt mot de anklagade.

— Der, ropade en bonde, i det han pekade på en sandås, som nu höjde sig framför de vägfaran-de, — der är galgbacken godt folk. Der, om vår Herre vill, skall man snart få se annat, än ett par hängda tjufvar.

— Menar du, att hexorna ska’ brännas der-uppe? Bara fan icke förer dem undan dessförinnan! inföll en annan.

— Gud hjelpe oss, sade en gumma, som åkte i en pinnkärra, bredvid sin man, med en gråtande pojke i knäet, — Gud hjelpe oss, det står illa till i vår onda tid. Min lille Pelle är rent förskrämd, och det undrar jag icke på, då han skall vittna mot Karin på Moen.— Skall din Pelle också vittna? inföll en svart-muskig karl, som ledde en liten flicka vid handen.

— Ja, Carl skomakare, svarade gumman, i det hon tog bränvinsflaskan från sin man och räckte den till fotgängaren, — och din Anna är väl i samma fördömelse?

— Ja, en förbannad trollpacka tog en natt för någon tid sedan det oskyldiga barnet med sig till Blåkulla. Men Djefvulen har ännu icke satt sitt märke på flickan, Och jag hoppas, att hennes själ skall kunna räddas.

— O, ol suckade gumman, — min Pelle har varit der två gånger. Alla barnen i vår by ha varit der, och några äro redan så långt hunna, att de kunna flyga sjelfva, och Satan har inskrifvit deras namn i sin bok. Ack, de stackars förförda barnen!

— Ja, det är förskräckligt, sade skomakaren. — Men också skall det bli en hjertefröjd att se Djef-vulens handtlangerskor kastas på bålet. Huru är det, nämndeman? Säger icke lagen, att de ska’ lef-vande brännas?

— Nej, de ska’ först halshuggas och sedan å båle brännas, svarade den tillfrågade, en fet gubbe, som red på en liten lurfvig klippare.

— Det var skada, det, mumlade skomakaren;

— det är dock en tröst, att afgrundens svafvelsjöar vänta de nedriga förförerskorna.

Adolf sporrade sin häst, för att slippa höra fortsättningen af detta samtal. Sedan han passerat förbi galgen, i hvilken tvenne benrangel svängde för morgonvinden, och hunnit uppför den hålväg, som var gräfd genom sandåsen, såg han under sig en af barrskog på alla sidor omgifven dal, i hvilken utbredde sig en temligen ansenlig by.

Den förnämsta byggnaden i byn var tingshuset. En betydlig folkmassa var redan samlad framfördetta, och tonerna af en psalm, uppstämd af tusentals röster, ljödo högtidligt de kommande till mötes.

Från den punkt, på hvilken Adolf nu befann sig, kunde man öfverskåda hela dalen och de vägar, som från olika håll förde till densamma. Alla voro betäckta af åkdon, ryttare och vandrare. På en af dem sågs en afdelning soldater marchera mot den gemensamma föreningspunkten; ögat igenkände dem på den rörliga lysande linien af deras i solskenet blixtrande gevär.

Med den psalm, som nu tonade från dalen, afslöts den gudstjenst, hvarmed tinget enligt lag och sedvana blifvit öppnadt. Adolf kom för sent för att höra den af pastor Suenonius under bar himmel hållna predikningen, men de förskräckta ansig-ten och tårade ögon, som mötte honom, då han kommit närmare, vittnade, att den gjort sin åsyftade verkan.

Folket sjöng ännu på den sista psalmversen, när Adolf slöt sig till hopen, som skockats i grannskapet af tingshuset. På en kulle bredvid detta och midt i kretsen af de församlade, stod pastor Suenonius och vid hans sida lagman Skytte omgif-ven af några herrar från grannskapet och hufvud-staden samt af nämndens ledamöter.

Suenonius syntes försänkt i bön. Hans panna var lutad, hans händer sammanknäppta öfver bröstet. Lagman Johan hade blottat sitt hufvud, och vinden lekte med de grå lockarne på hans hjessa. Uttrycket i hans ansigte var strängt och högtidligt; han stod der bland folket såsom ett ombud för det blinda, jernhårda, oblidkeliga Ödet.

Då hans ögon, hvilka stundom voro sänkta till jorden, stundom flögo öfver den omgifvande menni-skomassan, upptäckte den nyss anlände ryttaren, mulnade hans panna, och hans blick fäste sig på Adolf så skarpt, som om den velat genomborra honom.Men Adolfs blick mötte ej fadrens; den sökte Ellen och hennes mor och upptäckte dem slutligen, vid foten af kullen, bland en hop andra anklagade qvinnor. Ingrid, Ellen och några andra af dessa arma varelser lågo på sina knän och stirrade mot marken; andra åter stodo upprätt och tycktes med sitt frimodiga väsende vilja trotsa, eller ådagalägga sin oskuld. Slutligen fanns der bland de anklagade en af ålder lutande gumma, hvars ögon lyste af vansinnets hemska eld, och hvars hela beteende vittnade, att hon var omedveten om sin egejiskap af anklagad. Hon stödde sig på sin kryckkäpp, betraktade de omkringstående med ett småleende och deltog i sången med lugn röst, hvars hvassa genomskärande toner hördes öfver alla de öfriga stämmorna.

De anklagade omgåfvos af tio eller tolf ryttare af Södermanlands regemente. För en åskådare, som kunnat draga tankarne frän det sorgliga och hemska i detta uppträde, skulle det varit ett nöje att betrakta dessa bistra, skäggiga, bredaxlade krigare i sina kragstöflor, runda fålbhattar och blå vadmalsrockar, som endast pryddes af det breda lä-dergehäng, i hvilket den väldiga huggvärjan var fastad. Det fanns bland dem ingen, som icke skördat sin andel af de ärofullaste lagrar, som svenska svärd någonsin skurit. De äldre daterade sin krigaräras anor från det tyska trettioåriga kriget; de yngre hade med Karl Gustaf tumlat om vid War-schau och marcherat på isen öfver Bält.

Då sången var slutad, skyndade lagmannen nedfor kullen, trängde genom folkhopen, som aktningsfullt öppnade honom en väg, så fort trängseln till-lät, samt gick fram till Adolf.

Denne blottade vördnadsfullt, men lugnt, sitt hufvud för fadren.

— Olycklige, hviskade lagman Johan, —hvarför har du kommit hit? Jag ser i ditt ansigte attda rufvar på något ondt uppsåt. Begif dig härifrån !

— Jag har kommit, för att öfver vara ransak-ningen, svarade Adolf, — och lemnar ej stället, förrän den är slutad.

Lagmannen qväfde en suck och vände sig med rynkad panna bort. Han skulle velat säga mer, men de närvarande herrarne och några af nämndens medlemmar närmade sig honom.

Åtföljd af dessa återvände han till kullen och utdelade några ordres till länsman Askelin och till befalhafvarne för de närvarande truppafdelningarne, som på landshöfdingens befallning blifvit dragna till tinget, för att bevaka fångarne, skydda dem mot allmogens sjelfhämd och i öfrigt upprätthålla ordningen och tingsfriden. Sedan dessa ordres blifvit utdelade, såg man lagmannen med pastor Suenoni-as, herrarne och nämndemännen begifva sig till tingshuset; medan de anklagade, omgifne af ryttare och fotknektar, fördes till det i grannskapet belägna häktet. Folkmassan delade sig: de, som voro betänkte på att i tid försäkra sig om goda åhörareplatser, skyndade till tingshuset, hvars sal och förstuga snart voro öfverfyllda: en annan, nyfiken och förbittrad hop trängdes under skymford och förbannelser kring det sorgliga tåg, som skred mot häktet: en tredje skockade sig kring kullen, på hvilken länsman Askelin, omgifven af sina fjerdings-män, nu uppsteg och med högan röst förkunnade, att alla, män, qvinnor och barn, som blifvit instämda till tinget för att vittna, skulle församlas vid tingstugans trappa och stanna der, tilldess de, hvarefter annan, blefve uppropade att infinna sig vid dombordet.

Adolf sällade sig till dem, som följde de anklagade. Han såg Ingrid vackla framåt, stödjande sig på Ellen, kring hvars skuldra hon lagt sin arm.

Fribyaren 13Den gamlaa blick var riktad mot jorden och hennes gestalt lutande, men den bar icke destomindre sin outplånliga stämpel af medfödd ädelhet: hon var vördnadsbjudande i sin förnedring, högtidlig i sin sorg. Det djupa lidande, som uttrycktes i hennes anletsdrag, var mer af andlig, än af fysisk art: hon stred äfven i detta ögonblick med sig sjelf, för att upprätthålla sin svigtande tro på en rättvis Gud, en styrande Försyn.

Ellen deremot hade återvunnit samma späustig-het i sitt väsen, som upprätthöll henne under de dagar, hvilka föregingo hennes och modrens häktning. Hon gick med fasta steg, och mötte de tusen ögon, som voro riktade på henne, med ett lagn, som här-flöt ur ett skuldfritt medvetande, en likgiltighet, som alstrats af en hopplös undergifvenhet under ödet.

Då hon i den omgifvande folkmassan upptäckte Adolf, som ridit fram helt nära eskorten, stannade hon plötsligt och sträckte sina armar mot honom. Jngria väcktes ur sina tankar af denna rörelse; hon såg upp och varseblef, äfven hon, den ende vän, hon egde i sin olycka. Men i detta ögonblick ropade den underofficer, som anförde ryttarne:

— Hvarför stannen J, leda hexor? Gån på, om icke Djefvulen anfäktar er! . . . Rask, rid fram och bana väg derborta! Akta er, godt folk, för häst-hofvarne I Svär och förbanna, så mycket ni behagar, men gif rum, såvida ni ej vill smaka flatan af min värja.

Tåget stannade snart vid tingshäktet eller häradskistan, såsom det kallades. Dörren tillbommades bakom de anklagade, och af knektarne qvarlem-nades en afdelning såsom vakt.

Sedan Adolf insatt sin häst i närmaste skjul och sörjt för foder åt densamme, riktade han sina steg tili tingshuset och trängde sig genom den tätt packade folkmassan in i salen. Lagman Johan höll jast på att uppläsa de »åtskilliga förordningar, somvid hvarje tings öppnande skola forkannas allmogen, den till varnagel och undervisning“. Tvenne i allongepe-

- ruker utstyrda, lagkunniga herrar från Stockholm, hvilka på lagman Skyttes begäran blifvit honom sände från hofrätten, för att i det ovanliga målet gå honom till handa med nödiga råd och upplysningar, sutto vid dombordet på hvar sin sida om honom. De begge öfriga platserna vid bordet upptogos af Suenonius, en annan prestman och skrifvaren. I bakgrunden af salen stodo i en halfcirkel tolf stolar, upptagne af lika många nämndemän, till större delen gubbar af ärevördigt utseende, i långa vadmalsrockar, ullstrumpor och becksömskor.

Anblicken af dessa domstolsledamöter utaf allmogens klass var det högtidligaste tingsalen hade att erbjuda. Deras närvaro vittnade, att lagskipningen ännu, i trots af det romerska lagväsendets förderfliga inflytelse, erkändes böra hvila på folklig grund ... att allmogen ännu bibehållit sitt anseende såsom en tänkande folkklass med medborgerliga rättigheter och pligter, i trots af konungamaktens, munk- och adelsväldets genom

århundraden fortsatta försök att slå den i andliga och verldsliga bojor.

Yid ena sidan, längst bort i salen, voro platser anordnade för åhörare af högre rang och samhällsställning. Yid andra sidan stodo länsmannen och några underordnade rättstjenare, samt ett stycke från dem, på vederbörligt afstånd, bödeln.

Vi sade: »på vederbörligt afstånd», ty den ifrågavarande tjenstemannen var alltför blygsam att våga ställa sig sida vid sida med den ringaste af fjärdingsmannen. Bödelns yrke har hos de fleste folk varit betraktadt som ärelöst och instinktmessigt afskydt: icke minst hos de skandinaviska. Det var lättare att lega en lönnmördare än uppleta en person, hugad att utföra lagens blodsdomar. Den gröfste brottsling betraktade bödeln och hans yrke icke blott med fruktan, utan med förakt. Man måste derför vanligtvis anförtro den-na befattning at de samhällets Parias, kände ander namnen Tatare och Zigenare, som ej hade någon ära eller något anseende att förlora.

Af sådan stam var äfven denne bödel; Svarte Anders, såsom han kallades af folket. Det var en svartsmaskig, undersätsig, starkt byggd karl af på en gång dystert och vildsint atseende. Den afsky, hvarmed folket bemötte honom, och hans sorgliga pligter icke blott såsom skarprättare utan äfven såsom hand-hafvare af tortyren hade gemensamt bidragit att härda hans af naturen vilda sinne mot hvarje känsla af mensklighet och medlidande.

Med undantag af en liten plats framfor dombordet var hela den öfriga delen af salen uppfylld af menniskor.

Sedan de förordningar, som borde lända »allmogen till varnagel och undervisning” blifvit uppläste, tillkännagaf lagman Sk ytte, att förhöret med de klagande och vittnena skulle börja. Skrifvaren uppläste deras namn i den orduing, hvaruti de blifvit antecknade på pastor Suenonii lista; länsmannen uppropade samma namn på trappan till tingshuset och beledsagade de kallade till dombordet.

Antalet af klagande öfverskred tvåhundra. Mer än hälften af dem utgjordes af barn från tolf till sex års ålder. Undersökningen fortgick hela dagen med blott ett kort uppehåll vid middagstiden, utan att man hann förhöra mer än hälften och till protokollet upptaga deras vidunderliga klago- och vittnesmål.

Åhörarne tröttnade emellertid icke att höra och fasa öfver det de hörde. Det gjorde på de församlade ett obeskrifligt intryck, då det första barnet, åtföljdt af sina föräldrar, framfördes inför domstolen, och dessa under ymniga tårar berättade, hvad som vederfarits detsamma genom en af de anklagade hexorna.

Den tioåriga flickan, så berättade de, hade en afton fått ett grufligt krampanfall och derefter inslumrat i en djup sömn, som liknade döden. Då hon föl-jande morgen uppvaknat, omtalade hon med förskräckelse, att en trollqvinna under natten inkommit till henne och medtagit* henne på en Blåkullafärd. Detta hade sedermera upprepats flera nätter efter hvarandra. Det var fruktlöst, att föräldrarne vakade vid det olyckliga barnets läger; de blefvo stundom öfverväldigade af en oemotståndlig sömnlust och hade knappt tillslutit ögonen, förrän hexan infann sig ånyo och bortförde flickan på en afgrundsresa. Hon hade nu varit i Blåkulla många gånger; djefvulen hade omdöpt henne, nödgat henne afsvärja Gud, inskrifvit hennes namn i sin bok och satt sitt märke på henne, hvilket skulle betyda, att hon vore hans i lifvet och i döden.

— Se, nådig lagman, — sade fadren och visade på en blå fläck i flickans panna nära hårfästet ; — här är detta rysliga märke, djefvulen sjelf inbitit i hennes panna. Om det finnes mensklig rättvisa, så fordrar jag, att den nedriga trollqvinnan skall straffas med de grymmaste plågor. Ja, jag fordrar, att ingen barmhertighet skall visas den djefvulska förförerskan, ty gifves väl ett brott mer himmelsskriande än hennes? Nådig lagman, jag är född af gudfruktiga föräldrar och har sjelf gjort, hvad jag i min enfald kunnat, för att uppfostra mitt barn åt Guds rike. Och nu är hon likväl, utan eget förvållande, i evighet ovärdig att skåda Guds ansigte. O, det är rysligt, rysligt..

Dessa ord funno genklang i talrika hjertan.

— Rysligt, rysligt! sorlade församlingen, och mån ga fäder och mödrar bland de närvarande, hvilkas barn blifvit på sam ma sätt hemsökta, utbrusto i högljudda suckar och snyftningar.

— J män och qvinnor, det gifves en mensklig rättvisa, sade lagman Skytte långsamt och högtidligt, — det gifves en sådan, ehuru en lika svag afbild af den gudomliga, som menniskan är en svag och bristfällig afbild af Gud.

Varen dock öfvertygade, att den verlds-liga lagen är fruktansvärdt väpnad, och att den ej är förgäfves gifven till de godas skydd och d? ondas för-derfl Varen öfvertygade, att den samvetsgrannt skall handhafvas de lidande till hugnad, de brottslige till straff, de brottsligt sinnade till varnagel!

— Trösten er, olycklige föräldrar, sade derefter Suenonius, i det han steg upp från sin stol; — betviflen ej, att edert barn ännu kan räddas! Herren, som för menniskornas ondska skull gifvit Leviathan i våra dagar stor makt på jorden, skall dock misskunda sig öfver det arma, ouppsåtligt syndande barnet, och den verldsliga lagen, som gör skilnad mellan den förförande och den förförda, visa det all den skonsamhet, som är den möjlig, utan att upphäfva sig sjelf. Jag vill taga vård om detta barn, jag skall ransaka dess sinne och söka utrota den onda säd, som frestaren välder-uti redan lyckats utså . . . men mina krafter äro ringa, och jag säger eder, J församlade, att det plågoris, hvarmed Herren strafiar oss, ej skall afvändas, förrän J alla med förkrossade hjertan sträcken edra armar mot höjden, anropen Hans hjelp och genom ett ångerfullt sinne, ett förbättradt lefverne gifven kraft åt edra böner!

Denna predikantens uppmaning einottogs med ett nytt utbrott af suckar och tårar från de församlade.

Sedan det åter blifvit någorlunda tyst i salen, började lagman Skytte ransakningen. Han ställde många frågor på den stackars flickan rörande enskilthe-terna af hennes Blåkullafärder. Den tillfrågade besvarade de flesta oredigt och förvirradt, men föräldrarne, som stodo bredvid henne och genom föregående samtal med barnet gjort sig fullt hemmastadda i ämnet, tillätos att komma flickan till hjelp vid besvarandet af domarens spörsmål.

Nyfikenhet och förfäran stodo målade p& alla ansigten, och man vågade knappt draga andan, för att ej gå miste om ett enda ord. Den ende, som med fördomsfri uppmärksamhet och kritiskt lugn| följde förhandlingen, var Adolf Skytte. Han hade valt sin plats bland de öfirige herremännen och satt der med taok-full uppsyn och öfver bröstet korslagda armar. Sue-nonius riktade stundom en sidoblick på sin unge ve* dersakare, en blick, som ganska vältaligt uttryckte följande tanke: — Du unge syndare, du som ock är ett ofer för hexornas konster, du lede tviflare, hör nu och öfvertyga digl

Men Adolf besvarade dessa ögonkast med mörka, ljungande blickar, som äfven voro vältaliga nog och skulle injagat Suenonius allvarsamma farhågor, om denne i en stund, sådan som denna, varit tillgänglig för fruktan.

Sedan den första klaganden afträdt, framkallades andra och aflade, hvar i sin ordning, sina vittnesmål. Några hade endast att förtälja om sjukdomar, som genom hexornas tillskyndelser ådragits dem sjelfva eller deras kreatur, eller om signerier och mystiska konster af mångfaldig art, som de bevittnat; men dessa klagomål tilldrogo sig en jemförelsevis ringa uppmärksamhet. Nyfikenheten var hufvudsakligen fästad vid Blåkullaresorna. Den blef också rikligen tillfredsställd, ty de flesta klagomål, hufvudsakligen framburna af minderåriga barn, men någon gång äfven af äldre personer, hade just dessa farder till föremål, och noggranna beskrifningar på hvarje enskilthet vid dem och vid de fester, som skulle följt derpå, vankade i öfverflöd.

Adolf iakttog, att de vidunderliga vittnesmålen på ett i ögonen fallande sätt öfverensstämde med hvarandra, hvilket han endast kunde förklara deraf, att de sjukliga fautasierna hemtat stoffet till sina målningar ur samma allmänna föreställniugssätt och vidskepliga sägner. Men han märkta äfven, att lagman Skyt-te och pastor Suenonius, hvilken sednare ofta blandade sig i ransakningen, ofrivilligt gjorde öfverensstäm-melsen ännu större genom de frågor, som framställdes och som så ofta upprepades, tilldess de klagande barnen, hvilka oftast voro tvekande och osäkra i sina berättelser, besvarat dem till inqvisitorernes tillfred*-atällelae.Det är i sjelfva verket en märkvärdig, om också icke i oförklarlig företeelse, att hexerifarsoten öfverallt, såväl i det solbrända Granada som i det nordiga Dalarne, i de katol&ka som i de protestantiska länder na, i femtonde och sextonde såväl som i det sjuttonde och adertonde århundradet, åtföljdes af samma inbillningar. Den annars så obundna iubillningskraften, åt hvars nyckfulla lek en oändlighet af skiftande gestalter erbjuder sig, och hvars styrka och innehåll i så hög grad bero af lokala omständigheter, visade sig här öfverallt fangs-lad inom en och samma krets af föreställningar och före-tedde blott den skillnad, att den, yppigare och lugnare i södren, gaf sina gestalter en allt vildara och barockare pregel, ja mera farsoten drog sig mot norden.

Yid den ransakning, som här skildras, och sedermera äfven vid den, som egde rum i Mora socken i Dalarne, var hufvudinnehållet af de klagandes berättelser, som bestyrktes af de anklagades bekännelser — n. b. sedan dessa blifvit dem aftvungne genom tortyren — följande:

Det finnes personer, till större delen af qvinno-könet, som i hemlighet äro tillgifne en dyrkan, hvilken står i den fiendtligaste motsats till den kristna religionen. Dessa hemliga kristendoms-fiender erkänna djefvulen för sin herre, vällusten för sitt lefnads-tnål, onda och för medmenniskor skadliga genungar såsom tillåtliga, samt äro i besittning af hemliga kunskaper, medelst hvilka de kunna förrätta öfvernatur-liga ting.

Dessa personer känna hvarandra inbördes och sammanträffa på ett blott för dem sjelfva bekant ställe, som benämnes Blåkulla, der de i närvaro af sin herre och mästare fira bullrande fester och öfverlemna sig åt sinnliga njutningar.

D.e äro förbundna att fortplanta sin lära, genom att till densamma förföra det yngre slägtet. För detta ändamål har djefvulen utrustat dem med en öfverna-turlig makt. De öppna husens väggar medelst en troll-nål, söfva de innevarande äldre och bortföra barnen, soni hvarken äro i stånd att neka eller ropa på hjelp. Sedan en hexa på detta , sätt samlat så många barn som möjligt, samt smort dem med en trollsalfva, som gifver dem förmåga att höja sig i luften, sätter hon dem jemte sig på den för tillfallet valde trollhästen — ett köksredskap, en ko, en häst eller tillochmed en menniska — och det bär af till mötesplatsen.

Färden är dock icke ögonblicklig. Hexan med sitt följe hvilar allt emellanåt på kyrkotaken, hvarunder hon, för att ändå hafva något för handen, skafver malm af kyrkoklockorna. Andra hexor, stadda på samma utflygt, pläga då infinna sig; de skryta inbördes öfver den barnhop, enhvar lyckats samla, och hela skaran begifver sig derefter åter på väg. Då de flyga öfver någon blå sky, nedkasta de den afskafda klockmalmen med yttrande af den gräsliga önskan, att deras själar ej måtte komma närmare Gud, än malmen den klocka, hvaraf den blifvit skafd.

Vid framkomsten till mötesplatsen se barnen ett slott, skinande såsom det vore af eld.

Hexan inför dem i en sal, der mörkrets furste, till åsynen majestätisk och förfärlig, men likväl bunden med en kedja, sitter i ett högsäte. Hexan framleder recipienterna, knäfaller för djefvulen och kallar honom herre, storfurste, gud o, s. v. Efter åtskilliga andra ceremonier frågar dem djefvulen, om de äro beredvillige att tjena honom. Många bländas af hans majestät och den herrlighet, som skiner omkring dera, samt svara ja» Derefter märker han dem genom att bita dem i pannan eller skära dem i lillfingret, samt skrifver med det härvid utflytande blodet deras namn i en stor bok. Efter detta begåfvas de med skänker, aflägga tysthetslöfte och erhålla den försäkran, att de skola hafva glädje, hugnad och nöjen, sålänge de lefva, samt en evig själaro efter döden.

De tillåtas sedan öfvervara ftsten, hvars orgier äro af den beskaffenhet, att de ej tåla en närmareskildring. (De färger, hvarmed den målas, visa emellertid att de hexerigalnes fantasi måste låna sitt stoff från deras egen nyktra erfarenhet: nöjena och förtäringen erinra, såsom de skildras, om ett storståtligt bondkalas, utsväfningarne förråda allt annat än epi-kureism.)

Efter festens slat återvänder hexan med barnen till deras hem, lägger dem i säng och aflägsnar sig, allt lika obemärkt som förut. Det dröjer likväl ej länge, innan hon åuyo medtager barnen till Blåkulla. För hvarje besök tillvexa de i djefvulens gunst, erhålla lärare, som undervisa dem i han tjenst, bli slutligen af honom döpta och äro då fullkomliga hexor eller trollkarlar med förmåga och vilja att på egen hand företaga Blåkullafärder.

Djefvulen är — allt enligt samma berättelser — en ganska nyckfull herre. Det händer stundom, att han är vid dåligt lynne, sannolikt emedan han besväras af den ofvannämnda kedjan, på hvilken hans gäster visserligen flitigt fila, men utan framgång. Vid sådane tillfällen piskar han hexorna gula och blå, samt blir så åter vid goda vätskor.

Vid andra tillfallen är han serdeles mild och godlynt, samt roar då sina gäster med att spela åtskilliga vackra stycken på harpa.

Åter vid andra tillfallen är han — kuriöst nog — krasslig till helsan. Hexorna pläga då slå honom ader och egna honom den ömmaste omvårdnad. Engång var han tillochmed enligt någras påstående, nära döden, och rådde då i

Blåkulla stor jemmer och veklagan*). —

) Åt dem, som vilja hafva närmare besked om dessa saker, anbefaller förf. Horsts Zauberbibliotbek, som innehåller högst rikhaltiga originaluppgifter om hexeri-väsendet, samt de af hen C. G. Kröningsvärd samlade och utgifna »Handlingar om trolldomsväsendet i Dalar-ne». (Fahlun 1821).Men huru var det möjligt, att dtssa barocka historier kunde blifva trodde af män, som i själsodling stodo högt öfver massan af folket... af män, hvilkas pligt såsom domare öfver lif och död var att tvifla och mtan förutfattad åsigt undersöka?

Den allmänna meningen, de religiösa föreställningar ne, den verldsliga lagens påbud, de lärdaste mäns skrifter, allt bidrog att vidmakthålla och styrka den vidskepliga tron på sanningen af dyiika historier, så rent af vansinninga de måste synas för barnen af en nyare tid.

I den katolska kristenheten hade flera påfliga bullor förklarat tron på hexors tillvaro för en dogm, hvilken det voro kätteri att betvifla. Reformationen, som bekämpade så många andra villfarelser, lät denna stå orubbad: Luther sjelf trodde på hexeri och på djefvulens personliga uppträdande för att fresta och förföra. Ja, reformationen snarare ökade än minskade detta onda. Folkets inbillniogskraft, som icke längre närdes af de poetiska och till känslan talande katolska kyrkobruken, sökte, undan protestantismens kalla prosa, sin tillflykt i det mystiska, det fördolda, och kastade sig på nya vägar, med förökad åtrå, i vidskepelsens armar. Deraf förklaras, att hexeriförföl-jelserna voro vida förfärligare i de protestantiska län derna än i de katolska, Sachsen, lutherska reforma* tionens vagga, fylldes af bål: i GenévenCalvinska reformationens utgångspunkt och fäste, brädes på ett enda år 500 hexor.

I afseende på den ståndpunkt, som tidens lagstiftare intogo till denna fråga, torde det, hvad Sverge beträffar, vara tillräckligt erinra, att år 1687 utkom en konglig förordning, hvaruti det heter;

” Förbinder sig någon till Satan, skrift- eller mundtligen; den straffas, liksom för Trolldom, till Lifvet.y

»Nästan hela tidehvarfvet», säger häfdatecknare» Fryxell,» trodde på dylika uppträden, och riksrådetSten Bjelke berättade i sittande råd, att i hans has fanns en piga, som en gång varit af Satan bortbytt, och att man på hennes kropp kande få se märken efter den ondes tänder».

Bland de få, som appgifvas varit mer fördomsfria, voro den utmärkta juristen Stjernhöök och grefve Per Brahe. Icke desto mindre finner man de af Svea Hofrätt stadfastade dödsdomarne öfver de föregifna hexorna i Dalarne påtecknade af samme v Wi Per Brahe, grefve till Wissingsborg m. m.„

Sjelfve den store tänkaren Kristian Tomasius, det tyska språkets och den vetenskapliga forskningens pånyttfödare, som lefde i sista hälften af det sjuttonde århundradet, hade såsom domare i en hexerikom-mission dömt en mängd olyckliga till bålet, innan han genom noggranna undersökningar lyckats stadga sin öfvertygelse om hexeriväsendets egentliga halt. Men när han derefter i en liten ströskrift vågade bekämpa det onda, blef han afsatt från sin plats såsom lärare vid universitet i Leipzig och förjagad ur staden, hvarvid man, för att ytterligare skymfa honom, ringde efter honom, såsom irrlärig. i den så kallade Fattig-syndareklockan.

I sjelfva verket voro de företeelser, hexerifarso-ten erbjöd, af så mäktig och besynnerlig natur, att till och med den tviflande rationalisten måste häpna inför desamma. Folkets enhälliga jemmer i de af smittan anstuckna länderna . . . den massa af anklagelser, som gjordes inför domstolarne, och bland hvilka förekommo talrika sjelfanklagelser . . . den märkvärdiga likstämmigheten i de klagandes uppgifter . . . det v oförklarliga i de somnambula fenomener, som farsoten företedde... den förskräckelse, som bemäktigade sig allas hjertan . . . allt detta är i förening med tidens religiösa och vetenskapliga ståndpunkt alldeles tillräckligt att förklara, huru äfven män, som stodo öfver hopen, kunde med orubbad öfvertygelse lyssna till devidunderligaste beskyllningar och utan ringaste tvekan di ma oskyldiga roenniskor till bålet.

Läsaren torde således icke förundra sig deröfver, att lagman Skytte icke ett ögonblick betviflade den fullkomliga sanningsenligheten af allt, hvad han hörde. Det enda, som förekom honom såsom i hög grad förunderligt, var den barocka uppgiften om djefvulens stundom krassliga helsa, som skulle nödga hexorna att låta honom åder . . . men han qväfde den späda brodd till tvifvel, som härvid ville uppskjuta, på det vanliga sättet: han betraktade den

vansinniga historien såsom en mystisk sak, i hvilken det ej voretiil-låtligt eller lämpligt för förnuftet att forska.

Huru opartisk och skarpsinnig ransakningen under sådane förhållanden måste blifva, och huru svaga uisigterna voro för de anklagade att blifva frikände, är lätt att förstå,

Men för de läsares räkning, hvilka obekanta med den tid, som här är i fråga, icke desto mindre skulle anse denna skildring öfverdrifven, torde följande berättelse från en samtidig hexeriprocess i Tyskland vara på sin plats. Den visar på ett slående sätt, att de handgripligaste bevis på anklagelsernas falskhet icke voro tillräckliga att skydda mot domstolarnes och folkets i sjelfva verket otroliga fanatism:

I Lindheimska landsdelen blefvo sex qvinnor an-gifna att hafva ur kyrkogården uppgräft ett nyligen aflidet barn och på dess kropp kokat en hexsoppa. De anklagade nekade. Men sedan de åtskilliga gånger genomgått tortyren, lyckades domarne frampressa en bekännelse, och de sex qvinnorna dömdes till döden. Mannen till en af dessa olyckliga bragte det slutligen derhän, att barnets graPblef öppnad i närvaro af domarne, ortens prester och några vittnen. Liket befanns helt och oförtärdt i sin kista. Blefvo nu de anklagade frikända? Nej, domarne ansågo det oförmultnade liket vara ett djefvulens bländverk och förklarade, att ”emedan alla hexorna bekänt, så må-ste deras bekännelse gälla mer än ögonskenet, och man måste derför till den treenige Guds ära, som befallt att utrota trollkarlar och hexor, uppbränna dem a . . . och de blefvo brända*).

Innan vi återgå till vår berättelse, torde det tillåtas att tillägga några ord om den historiska kärna, kring hvilken hexeriföreteelserna utbildade sig. En sådan kärna fanns: allt var icke gripet ur luften. Det fanns ett verkligt stoff, hvarur de sjuka fantasierna bildade sina skräckgestalter.

Hela århundraden efter kristendomens allmänna utbredning i Europa, existerade den blott till sin yttre form, men var icke andligt förverkligad i folkens tänkesätt Den gamla hedendomen lefde qvar på samhällenas botten, och den af massorna vördade hemliga visdom, af hvilka Skandinavernas valor, Germanernas alrunor och Gallernas prestinnor voro i besittning, gick i arf på deras döttrar och anlitades flitigt af de vidskeplige. Ju djupare kristendomen nedträngde bland massorna i desto fiendtligare förhållande kom den till dessa hedendomens öfverlefvor. De hade förut varit tålda; nu började de alltmer förföljas. Och ju mer de förföljdes, desto mer dolde de sig i ett mystiskt mörker, lockande för inbillningskraflten, desto närmare samlade sig dess anhängare i slutna kretsar, i tysthet fortplantande sina hemliga kunskaper och sitt af förföljelserna stegrade hat mot kristendomen. Den öfverlefvande hedendomen gestaltade sig till ett slags Djefvulstjenst; dess bekännare blefvo i folkets och i sina egna ögon trollkarlar och hexor. Att dylika förbund verkligen ännu i sjuttonde århundradet funnos till, är historikst afgjordt, och att äfven personer af högre samhällsställning, j% tillochmed prester, slöto sig till desamma, emedan de inom dem funno ett beqvämt tillfälle att tillfredsställa afskyvärda lidelser, bestyrkes

) Horst Zauberbibliothek II, 335. Prof. Fischers »Der Somnambulismus” I, 339.bland annat af de handlingar, som ånnn finnas qvar rörande hexeriprocessen i Reutlingen åren 1665— 1667 Denna upptäckt skedde ej genom inqvisitorerna, hvilka voro alltför sysselsatta med de vanliga inbillningar-ne, för att öppna ögonen för verkliga fakta, utan hafva gjorts under en sednare tids kritiska granskning af {le nämnda protokollerna.

I besittning af konsten att tillreda de så kallade trollsalvorna, hvilkas verkningar i en föregående afdelning af denna berättelse blifvit beskrifna, voro de ursprungliga medlemmarne af dessa hemliga sällskaper icke mindre bedragne än bedragare. De narkotiska salvorna försänkte dem i dröm rik sömn, h varunder de i fantasien upplefde allt, som i det vakna tillståndet var föremål för deras tro.

Det är icke ens omöjligt, att dessa hemliga Djefvulsdyrkare under iakttagande af största försigtig-het sökte sprida sin kult bland folket och företrädesvis vände sig till de oerfarna, lätt lockade och med rörlig fantasi begåfvade barnen, som endast behöfde en gång erfara de rusand» verkningarne af den mystiska salvan, för att blifva troende proselyter. Om så varit, finner man äfven en reel grund till den inbillning, som i de af farsoten smittade nejderna uppfyllde alla föräldrars hjertan med fasa och dref tusentals barn att angifva andra eller anklaga sig sjelfva för hexeri.

Men dessa hemliga kretsar måste varit både sällsynta och fåtaliga. Massan af folket var offer för en farsot, som i

sin gång från trakt till trakt, i den häftighet och plötslighet, hvarmed den på vissa punkter uppträdde, för att sedan försvinna och infinna sig på andra, liknade andra farsoter, samt i de krampanfall och den djupa visionära sömn, hvaraf den åtföljdes, synes visa slägtskap med soranambulismen. Eget är att predikosjukan i vår tid uppkom i samma landsdel (Westra härad af Småland), der det första svenska hexbålet i sjuttonde ärhundradet uppflammade.Af de torftiga handlingar, som äro tillgängliga, rörande hexeriprocesserna i Sverge, finner man ingenting, som antyder på tillvaron af hemliga hexförbund, men deremot erfar man, att många af de auklagade tillhörde slägter, som alltid varit af allmogen ansedda att innehafva hemliga kunskaper och stå i nära förhållande till onda makter. En af de qvinnor, som drogos inför trollkommissionen i Dalarne, förklarade, att hon blifvit uppfostrad i hemliga kunskaper och, ehuru hon besökt kyrkan, »ment ingen annan gudsdyrkan skulle varaa, än den hemliga hon lärt af sina föräldrar. Det torde ej vara grundlöst att i dessa och dylika företeelser spåra öfverlefvor af hedendomen, bevarade genom århundraden inom vissa från forntidens prester och valor härstammande slägter.

Men det är tid att återgå från dessa allmänna betraktelser till vår berättelse.

Det nämndes, att de flesta klagomål framburös af minderåriga barn. Öfver hundra sådana voro instämda att vittna. Den häpnad, som uppfyllde alla åhörarne och icke minst sjelfve domaren och den hedervärda nämnden, skulle snart stegras till yttersta fasa. En tolfårig gosse och hans ännu yngre syster framträdde och vittnade, att de blifvit förförda af sin egen moder till att dyrka Satan. Denna qvinna hade sjelf anklagat hustrun till en af sina grannar, och nu steg denne granne, sannolikt drifven af hämdkäns-la, fram octi förklarade, det han hört den ifrågavarande modren, medan hon ännu g!ck hafvande med sitt yngsta barn, utlofva sin lifsfrukt åt Djefvulen. Domare och åhörare förstummades för ett ögonblick af denna rysliga anklagelse: den arma modren, som var närvarande i tingssalen, dånade. Ett sorl af bestörtning hördes från de församlade. Sjelfve skrifva-ren, en flegmatisk ung man, lät en stund sin penna hvila, innan han fortsatte skrifningen med följande anmärkning i marginalen:

Pr oh dolor, aadiuntur hic horribilia.Suenonius var den förste, som hemtade sig.

— Ve, ve! röpade han med fruktansvärd röst, i det han steg upp och sträckte armarna mot höjden.

— Verldens yttersta tid är inne. Herrens vredes dag måste nedkallas öfver jorden af sådaue helvetiska förbrytelser. Betäcken edra ansigten, kasten er till jorden, ropen, att bergen skola öfvertäc-ka eder. Ve, det tjenar till intet. Vid dombasunens ljud skola bergen remna, jorden öppna sitt sköte och all er styggelse skärskådas af Hans öga. Ve, det är snart för sent att ropa Kyrie eleeson . . . Herre, förbarma dig!

Efter ett ögonblicks uppehåll, hvarunder man hörde Suenonii sista ord sakta genljuda från åhörar-nes bleka läppar, tog lagman Skytte åter ordet:

— Länsman, sade han, — denna qvinna skall genast föras till tingshäktet och förvaras bland de öfriga anklagade.

Askelin skyndade att uträtta befallningen. Med biträde af ^n fjerdingsman släpade han henne ur salen och öfverantvardade henne åt de utanför uppställda soldaterna.

Förhöret fortsattes. De närvarande måste snart vänja sig vid scener af samma slag. Flera barn anklagade sina föräldrar. Antalet af anklagade, som lagmannen fann anledning vara att låta häkta, blef i det närmaste fördubbladt, innan ransakningen i skymningen afbröts, för att följande morgon fortsättas.

Af den ansenliga folkmassa, som samlats till tinget, begåfvo sig de i grannskapet boende till sina hem de öfriga sökte 'qvarter hos byfolket, förskaffade sig nattläger i lador och andra uthus eller tillbragte natten uuder öppen himmel.

Lagman Skytte och de öfriga tjenstemännen qvar-stannade i tingshuset och använde nattens flesta timmar till att genomgå handlingarne och samtalade om de sakförhållanden, som de under dagens lopp inhem-tat. Lagmannen hade efter slutadt förhör frågat efter sin son, men då denne funnit, att vittnesförhöretej skalle komma att afslatas förr än den följande dagen, hade han, uttröttad af hvad han redan hört, kort före skymningens inbrott lemnat

tingssalen, sadlat sin häst och ridit ur byn.

Han hade på inbjudning af Rolf, den gamle soldaten, och i sällskap med denne, som naturligtvis icke heller försummat att bevista förhöret, ridit till hans, en åttondedels mil derifrån belägna gård, för att der tillbringa natten.

— Nåväl, bäste herr Adolf, sade Rolf under vägen, — hvad säger ni? Kan ni ännu betvifla, att frestaren har ett finger med i dethär spelet?^ Ack, det är ju förskräckligt! Gud bevare oss alla!

Men Adolf besvarade icke denna fråga, utan började tala om helt andra saker, om vårarbetet, väderleken och annat hvilket icke litet förvånade Rolf, hvars hela själ var uppfylld af det, som han under tingsförhöret erfarit.

Rolf sökte derför åtskilliga gånger återföra samtalet på dagens fråga, men erhöll blott undvikande 6var och märkte slutligen, att detta samtalsämne icke behagade den unge herren.

Detta, såväl som Adolfs dystra väsende, gaf honom anledning till åtskilliga funderingar.

— Det måtte således vara sannt, tänkte han för sig sjelf, hvad folket påstår, att herr Adolf blifvit genom en trolldryck förhexad af den leda Ingrid. Stackars gosse, fortfor han för sig sjelf och fäste en med-lidsam blick på ynglingen, som red bredvid honom, — måtte detta sluta väl! . . . Herr lagmannen har stora bekymmer för honom: det har jag sjelf märkt ... jag undrar, hvad de sade hvarandra, da de i morse efter gudstjensten samtalade med hvarandra! Det var bara få ord, men de måste varit svåra: det såg jag på lagmannens ansigte ... Ja, ja, det måste vara någonting mer än vanligt, något obegripligt, som kan skilja en så bra fars och en så god sons hjertan från hvarandra . . . Men jag tackar GM,det jag slapp ifrån att hjelpa de begge hexorna på flykten. Jag skulle annars i dag stått der med ondt samvete bland åhörarue; ja, kanske hade jag nu varit med bland de anklagade . . .

— Nådig herre, tilläde han högt, — säg mig uppriktigt, ni tror väl nu icke mer, att Ingrid och hennes dotter äro oskyldiga?

— Rolf, sade Adolf, — gör mig icke sådana frågor ! Jag inser väl, att menniskor, klokare och skarpsinnigare än du, skulle anse hvarje tvifvel om de anklagades brottslighet såsom otillbörligt och rent af o-föruuftigt. Meoniskorna bryta stafven öfver deras hufvuden; de kunna intet annat. Huru grym, hånfull och förskräcklig är den dunkla makt, som regerar verlden 1

—> Jag vet ingen annan makt, som regerar verlden, än en rättvis Gud, anmärkte Rolf, — och jag hoppas, nådig herre, att ni med all er lärdom icke kan finna någon annan.

Adolf svarade ingenting till denna anmärkning.

— Hm, mumlade Rolf sorgset, — jag förstår. Han är förvillad i hufvudet, såsom folket säger. Gud fördöme den nedriga Ingrid!

Den gamle soldaten inlät sig icke mer på detta ämne, icke blott derför, att det tydligen var obehagligt tor den unge Skytte, utan ock emedan han fruktade att genom Adolfs svar erhålla ytterligare bekräftelse på en förmodan, som uppfyllde honom med be-dröfvelse.

Tidigt följande morgon begaf sig Adolf åter till tinget och intog sin plats som åhörare i tingssalen. Den föregående dagens klagomål och uppträden förnyades, utan- att något serdeles nytt i vittnesmålen förekom. Vid middagstiden voro dessa slutade. Bland alla de anklagade var Karin på Moen den, mot hvilken de svåraste beskyllningarne voro riktade, öfver femtio barn vittnade, att denna gumma i ertfört dem på Blåkullafkrder. Orsaken till dessa klagomåls tal-rikhet vax utan tvifvel den, att Karin var den mest kånda och fruktade bland bygdens »kloka qvinnorv, och således den, på hvilken barnens inbillningskraft lättast kunde riktas. Den upptäckt, pastor Suenoni-us och läusman Askelin trodde sig hafva gjort vid deras besök i hennes stuga, var för öfrigt tillräcklig att fålla henne. Dessutom anklagades hon af många, för att hafva utöfvat signeri, dödat boskap, förorsakat sjukdomar, gifvit anvigning, hvar tjufgods skulle återfinnas o. s. v. Dessa sednare anklagelser gruii-dade sig på verkliga sakförhållanden. Den gamla Karins födkrok hade nämligen i rpånga år varit att signa,

qvacksalva och utöfva vidskepliga bedrägerier; hon* hade sjelf gjort allt för att blifva ansedd såsom varande i besittning af farliga kunskaper. Och detta icke blott för födkrokens skull: en föraktad, bittert och elakt stämd menniska finner behag i hvarje medel, som kan göra hennes person gällande, och för en sådan är det lika smickrande att vara fruktad, som för hvarje annan att vara älskad.

Mot Ingrid på Tallmossen hade vida färre klagomål förekommit End?-st fyra barn påstodo, att hon förfört dem att tjena afgrunden. Dessa barn tillhörde sådane hem, der Ingrids läkekonst varit anlitad. Prestdrängen Olof vittnade och att hon sökt föra honom på en Blåkullafärd, meu att detta försök misslyckats, tillfölje deraf, att hon icke tillbörligen insmort honom med trollsalvan, utan hade han vid begynnelsen af den nödtvungna ridterf stött hufvudet mot skor-stenspipan och fallit ned i spiseln. Pastor Suenonius klagade ock, att hon för honom dödat en ko, samt förorsakat hans hustru en svår sjukdom, från hvilken denna nu*likväl genom Guds nåd blifvit befriad.

Mot Ingrids dotter EUeu framställdes inga klagomål, men flera af barnen försäkrade, att de sett henne i Blåkulla, att hon der varit klädd i en grannare drägt än de öfriga hexorna, samt i allmänhet varitserdeles hemmastadd och haft mycket att säga på denna ort.

Efter vittnesförhörets slut gaf lagman Skytte befallning, att de anklagade skulle föras inför dom-stoleu.

Den första som framkallades, var den unga flicka, som inför pastor Suenonius anklagat sig sjelf för hexeri.

Under vittnesförhöret hade ingenting förekommit som bestyrkte denna sjelfanklagelse, men hon framhärdade dock i densamma.

Då hon vid länsmannens sida inträdde i salen och åhörarne trängdes för att öppna dera en väg till dombordet, sågs en gråhårig, torftigt' klädd gubbe armbåga sig fram till den stackars flickan och häftigt fatta henne om armen. Det var hennes far.

— Märtha, sade han med förtviflan målad i sitt ansigte, — betänk, hvad du gör! Betänk, att du är mitt enda barn ... det enda stöd, jag har på min ålders dagar! Tänk på den förskräckliga dom, som väntar dig, om du framhärdar i din bekännelse . . . stupstocken . . . bålet . . .

— Hvem talar derborta? hördes lagmannens skarpa röst.

— Det är jag, det arma barnets far, svarade gubben.

— Gif plats och släpp den anklagade fram! befallde lagmannen.

Länsmannen knuffade gubberf åt sidan, men denne följde sin dotter fram till dombordet.

‘ — Oförskämde, utbrast Snenonius, — vågar du inför sjelfva domstolen tubba din dotter att förneka sanningen ?

— Hon är oskyldig, svarade gubben.

— Nej, far, inföll flickan med tårar i ögonen,

— det är icke så väl. Jag är icke oskyldig . . . jag är en förtappad varelse.*

— Märtha, Märtha! mumlade den gamle,— För bort honom! befallde lagman Skytte. Den olycklige fadren. gjorde en bönfallande åtbörd och ville säga något, i hopp att kunna beveka domaren, men länsmannen och bödeln fattade honom vid ar-marne och förde honom ur salen, hvarefter den förre befallde de vaktgörande soldaterna att hindra honom komma iu.

Flickan befann sig synbarligen i ett feberaktigt tillstånd; hennes bleka ansigte vittnade om långvarigt själslidande och den djupaste ångest. Men den bekännelse, hon nu på domarens befallning aflade, var icke desto mindre redig och fullt sammanhängande. Bon förklarade sig vara så i grund förderfvad, att hon, i trots af den fasa, hon om dagen hyste för sin egen ondska, likväl ej förmådde afstå från att hvarje natt förnya Blåkullaförderna. Hon begärde derför, att så snart som möjligt få lida sitt välförtjenta straff, t>ch att hon intill dess måtte blifva fastlåst med jern-länkar vid muren i sitt fängelse.

Lagmannen lofvade ombesörja, att denna begäran skulle blifva uppfylld, hvarefter han vinkade till rättstjenarne

att återförskaffa flickan till häktet och uppropade namnet på en annan at de anklagade.

I detta ögonblick reste sig Adolf från sin stol och vände sig med följande ord till domstolens ledamöter, hvilka, icke mindre förvånade än hela den öfriga församlingen, riktade sina ögon på honom:

— Jag vet icke, sade han med fast röst, idet han lugnt mötte sin fars på en gång vredgade och ängsliga blickar, — jag vet icke, om domstolens ledamöter anse denna sjelfanklagelse tillfyllestgörande: men om så är, måste jag fästa deras uppmärksamhet der på, att en ytterligare och noggrann ransakning är af nöden, såvida de ej vilja låta oskyldigt blod komma öfver sitt hufvud. Denna flicka befinner sig synbarligen i ett sjukligt själstillstånd, gränsande tUl vansinne; enligt min öfvertygelse är hon helt enkelt ettoffer för rysliga drömmar, och allt, hvad hon här berättat, har hon blott npplefvat i inbillningen. Hennes förnuft måste hafva dukat under för den allmänna förskräckelse, som gripit det vidskepliga folket och som stegrats till sin yttersta höjd genom de fanatiska predikningar, hvilka blifvit hållna af pastor Suenonius och andra prestmän i denna nejd ...

Adolf hann ej säga mer, ty lagman Skytte rusade upp, ställde sig mitt framför honom och utbrast med en röst, som darrade af harm:

— Hvem är du, som vågar inblanda dig i rättens förhandlingar , . . som vågar uttala en så hädisk tillvitelse mot denne prestman?

Den ton, hvarutl detta yttrades, den vrede, som spände hvarje muskel i den gamle domarens jernhår-da anletsdrag, gjorde ett utomordentligt intryck, och i salen uppstod en djup tystnad, härflaten ur den be-k lämning, som fruktan för ett förestående, pinsamt uppträde lät hvarje hjerta känna. De närvarandes ögon voio med ängslan fastade på far och sön . . . den förre stod der hotfull och olycksbådande, den senare, blek, lugn och beslutsara.

— Ställ samma fråga till ert hjerta, genmälde Adolf, i det han lugnt mötte sin fars vredeflammande blick, — och det skall helt visst ännu svara, att jag är er son.

Yreden förstummade den gamle Skytte. Adolfs dystra lugn förekom honom såsom trots. Hans tunna, sammanpressade läppar darrade/. . han vände sig om och gaf rättstjenarne en vink.

Men i samma ögonblick reste sig de öfrige kring bordet sittande herrarne från sina platser och skyndade att förekomma den hotande katastrofen.

— Nådig herre, hviskade Suenonius, — lägg band på er vrede! Kom ihåg, att er son är i ett tillstånd, som gör honom otillräknelig för sina handlingar ... kom ihåg, att många af det okunniga folket äro här närvarande, och att ni för exemplets skull ejbör låta dem bevittna ett våldsamt uppträde mellan ^ar och son! Det är för öfrigt jag, som är den mest förolämpade, och, om ni nödvändigt fordrar, att er son skall näpsas, så sker det bäst derigenom, att hans yttranden upptagas till protokollet, för att sedan blifva föremål för ett formligt åtal.

Medan pastor Suenonius med dessa och dylika ord sökte lugna lagman Skytte, vände sig en af de allon geperuk prydde Stockholms-juristerne till Adolf och sade, i akt och mening att bespara denne eu bittrare utgjutelse från fadrens läppar:

— Min unge herre, alldeustund ni hvarken är ledamot af rätten, ej heller part, vittne eller sakförare i detta mål, så tillkommer det er icke att sjelfmant yttra er inför och till domstolen. Lagen stadgar, att ting skal# hållas för öppna dörrar, men den berättigar äfven domaren att aflägsna enhvar, som på ett eller annat sätt stör förhandlingarnes gång. Jag vill härmed gifva er en vink, huru ni bör förhålla er, för att ej gå miste om att höra fortsättningen af detta lika besynnerliga som sorgliga mål.

— Nåväl, svarade Adolf, — jag skall taga er vink i akt, ty jag är ganska angelägen att höra fortsättningen. Min afsigt är att till Svea Hofrätt iugifva en fullständig berättelse om al it, hvad jag såsom opartisk åhörare erfarit och kommer att erfara under denna ransakning.

Med dessa ord satte sig Adolf lngnt på sin stol. Den närvarande allmogen betraktade honom med med-lidsamma blickar och hviskade sins emellan om trolldrycken, som förvridit den unge herrens hufvud. Lagman Johan syntes

ett ögonblick tveka, hvad han borde göra: men sedan han under sina rynkade ögonbryn riktat på sonen en blick, i hvilken vreden nu var blandad med ett uttryck af djupt bekymmer, gick han, utan att säga något vidare, till dombordet, intog in plats och uppropade namnet på den af de an-klagade, till hvilken ordningen nu kommit att framträda. »

Det var den vansinniga gumman. Hon framträdde hurtigt inför sina domare, nickade till dem bland nämndemännen, som hon igenkände, och .hörde med sådan likgiltighet anklagelse-punkterna mot sig uppläsas, som om det alldeles icke gällt henne. Då lagman Skytte frågade, om hon erkände sanningen af desamma, svarad« hon genast ja. En af nämndemännen uppsteg och tillkännagaf, att den gamla qvin-nan enligt hans egen och många andras mening icke vore vid sina sinuens rätta bruk. Denna anmärkning upptogs till protokollet, och gumman återfördes till häktet.

Den tredje i ordningen var Karin på Moen. Öfvertygad såväl om sin egen brottslighet Äm om omöjligheten att genom nekande undandraga sig straffet, hade hon i fängelset ådagalagt en ångerfull sinnesstämning och bekände nu under jemmer och tårar sig skyldig till allt, hvarför hon blifvit anklagad. Ilon förklarade, att hon i sin tidiga barndom blifvit förförd af sin mor och af henne inhemtat såväl konsten att bereda trollsalvan som många andra hemliga konster. På domstolens uppmaning redogjorde hon der-efter för de styggelser, hon skulle hafva bedrifvit i Blåkulla och namngaf alla dem bland sina sockneboar och andra bekanta, som hon ville hafva sett der-städes.

Detta antal var ganska betydligt och omfattade icke blott samtliga de häktade personerna, utan en mängd andra, som förut ej varit misstänkta för hexeri, och af hvilka åtskilliga befunno sig bland åhörarne. Yid hvarje sådant namn gick ett sorl af öfverrask-ning genom salen, jemmerrop och lifliga protester uppstämdes, och lagman Skytte måste, gång efter annan, med slag af klubban befalla tystnad.

Gamla Karin hade ett elakt och hämdlystet sinne. Enhvar, till hvilken hon af en eller annan anledning Fribytaren. 14bar agg. .. husmödrar, som vågat visa henne ohul-pen från sin tröskel, då hon kom att begära en allmosa ... barn, som lättsinnigt skymfat henne .. . alla blefvo af henne anklagade såsom medbrottsliga. Ingrid på Tallmossen, hvars läkekonst beröfvat den gamla qvacksalverskan många kunder, uppgaf hon vara af-grundsfurstens älsklingsgemål och värdinna vid Blå-kullafåsterna; Ellen åter förklarade hon vara formligt förmäld med — Belzebubs son, en hitintills obekant furstlig storhet, som sedermera kom att spela en stor roll uti de vid hexeri-processen i Dalarne anklagades berättelser.

Länsman Askelin, som i lifligt minne bevarade hvarje omständighet vid sitt och pastor Suenonii besök Karins stuga, bleknade märkbart, då gumman började uppräkna de förmenta Blåkullagäster, hon skulle hafva igenkänt. Hans fruktan var icke obefogad, ty sedan Karin angifvit alla de öfriga, och då länsmannen just hoppades, att listan skulle vara slutad, tilläde hon med en skelande blick på honom :

— Jemmer och elände 1 Det finnes en till, som jag många gånger sett i Blåkulla... Ja, Gu’ förlåte honom och oss alla, han var der lika flitigt som vi andra, den syndaträlen, fast han är en öfverhetsper-son och borde vetat bättre . .. Jaha, neka icke, herr länsman, för det tjenar till ingenting... det är han, som jag menar.

— Länsmannen! utbrast lagman Skytte förvånad.

— Sjelfve länsmannen!... Der ha vi det. . . Hvem kunde tro det? Dessa och andra utrop hördes från de församlade.

Länsman Askelins annars rödbrusiga ansigte var blekt som ett lärft. Han försökte framstamma en högtidlig protest mot Karins skamlösa och mördande beskylloing, men tungan nekade sin tjenst, och lagmannens misstänksamma blick bragte honom alldeles ur fattningen.Lyckligtvis uppsteg nu pastor Suenonius och förklarade sin bestämda öfvertygelse vara, att denna anklagelse saknade grund — att den framkallats dels af hämdlystnad, dels af beräkning att åstadkomma förvirring hos domarne.

Men då lagman Skytte anmärkte, att Karin, enligt pastorns egen uppgift, länge visat en ångerfull och botfärdig sinnesstämning, som gjorde en dylik förmodan osannolik, förbryllades pastorn och tystnade.

— Det var en oväntad och sorglig angifvelse, sade lagmannen, — och föranleder nödvändigt en i sinom tid skeende närmare undersökning. För närvarande må vi inskränka oss till att inregistrera saken, och länsman Askelin är tillsvidare oförhindrad att fortfara i sin tjenstgöring.

Men den stackars Askelin fick ett verkligt förhinder: han blef sjok af förskräckelse, måste öfver-gifva tinget och lemna tjenstgöringen åt sin skrifvare.

Efter Karin på Moen blef Ingrid på Tallmossen uppropad och framförd. Anklagelse-punkterna upplästes. Ingrid lyssnade uppmärksamt... Hon hade länge beredt sig på denna stund, som nu var inne, och samlat hela återstoden af sin själskraft, för att värdigt möta densamma.

Hennes stora grå ögon, som i ungdomen utan tvifvel mäktigt bidragit att förhöja skönheten af anletsdrag, hvilkas ädla renhet år och sorger ej ännu förmått utplåna — hennes ögon, som ännu bibehöllo en ovanlig klarhet, blickade lugnt öfver de församlade, hvilade en stund med förökad glans på Adolf, och riktades derefter på lagman Skytte med en styrka, som fullt ut mätte sig med hans skarpa och stadiga blick.

Sedan anklagelsepunkterna blifvit upplästa, sade lagmannen med ökad vigt och skärpa i sin röst:

— Qvinna, du har nu hört de anklagelser, som mot dig äro riktade. I namn af Gud,* den store domaren öfver alla, i namn af lagen och för din egensjäls välfärd uppmanar jag dig nu att bekänna san-nipgen.

Pastor Suenonius skakade på hufvudet till tecken, att han föga hoppades på en frivillig bekännelse af den förhärdade Ingrid. Han hade besökt henne i häktet och funnit henne, likasom några af de öfriga anklagade, alldeles förstockad.

Ingrid svarade med klar stämma:

— Alla anklagelserna, med undantag af en enda, äro falska. Denna enda, som är riktig, lägger mig till last, att jag användt inina insigter i läkekonsten till medmenniskors bästa. Kunnen J betrakta detta som ett brott, så är jag visserligen i edra ögon brottslig, men sjelf anser jag mig blott hafva uppfyllt en kristlig pligt.

— Du'talar djerft, sade lagman Sk ytte; — men mig lyster veta, af hvem du lärt din läkekonst. Är din mästare Djefvulen, så är ock din konst djefvulsk. Svara: af hvem har au lärt den?

— Af min mor.

— Hon var således en hexa, likasom du?

— Herr lagman, ni förklarar mig för skyldig, innan ransakningen väl börjat. Jag uppmanar er att bespara mig detta skymfnamn, tilldess ni undersökt, om jag förtjenar bära det eller ej. Hvad beträffar min mor, var hon en from och ädel qvinna af Folk-ungaätten, som fordom burit Sveriges krona, öfver hennes minne dömer icke en sådan domstol som denna.

— Hör, nådig herre, hör, huru hon vågar bruka sin tunga! sade pastor Suenonius till lagmannen under förnyade skakningar på sitt hufvud.

— Hon är sådan, ni skildrat henne, genmälde lagman Skytte. — slug, stortalig och hårdnackad . .. Qvinna, du förnekar således sanningen af de mot dig riktade anklagelserna?

— Ja, svarade Ingrid.

— Jag uppmanar dig ännu en gång i Guds och lagens namn och för din egen själs välfärd att frivil-ligt bekänna! H varom icke, finnas medel att framtvinga sanningen ar din man... da svare sjelf för följderna!

— Jag bar redan uttalat sanningen,

— Du sätter således ett ihärdigt och fräckt nekande emot de klara intygen af denne trovärdige prestman, samt af de fyra oskyldiga barn, som du förfört?

— Jag vill icke falskligen anklaga mig sjelf, och svårligen är ni berättigad att fordra sådant. Mig synes, att det för

en kristlig domare bör vara lika angeläget att fria oskulden, som att fälla brottet.

— Ännu en gång: jag vill låta dig förstå, att du beträder en farlig väg, om du i trots af klara och fullt gällande intyg om din brottslighet vågar försöka undkomma rättvisans arm genom att förneka sanningen. Lagen fäller ingen, som icke bekänt, men der det verkliga förhållandet ligger så öppet i dagen, gifver den, såsom jag sagt, medel i hand att af-pressa den mest hårdnackade den nödiga bekännelsen. Akta dig!

— Akta er sjelf, herr lagman! Använd icke sådana farliga medel i otid! Om ni, såsom domare, pinar en oskyldig att påbörda sig en missgerning, då skall ni en gång inför Gud och ert samvete stå såsom en större förbrytare än någon af dem, som fcmot-tagit sin dom af er.

— Ditt språk är vanvördigt, brast lagman Skytte ut med dundrande röst; — den onde anden talar ur din rouri ... Denna qvinna, fortfor han, vänd till de begge prestmännen, — öfverlemnas i edra händer. Det tillkommer eder att uppmjuka hennes hårda sinne, om möjligt med det heliga ordet, i annat fall med de andra medel, som jag skall ställa eder till buds.

— Vi skola försöka vårt bästa, svarade pastor Suenonius med en hotfull blick på Ingrid.

— För nu henne bort, befallde lagmannen rätts-:jenarne.— Jag har något att tillägga, som rörer detta mål, och som det således är domstolens pligt att höra, sade Ingrid.

Lagman Skytte öfvervägde, om han skalle låta henne tala, då en af allonge-peruk-juristerna inföll:

— Nåväl, hvad har du att säga?

— Jag vill, ^sade Ingrid, — i främsta rummet uttrycka min tacksamhet mot Gud, att han intill denna stund bevarat mitt förstånd, för hvars förlust jag dagligen haft skäl att frukta under min fängelsetids langa timmar, och icke minst under denna förskräckliga natt.. . förskräcklig, ty den starkaste själ kan svigta, den friskaste svindla vid så mycken jemmer, så mycken ångest och andlig förvirring, som jag under densamma har bevittnat, omgifven, såsom jag var, af de olyckliga, som med mig äro dragna inför er domstol. Jag kan ej förklara, hvad jag sett och hört, men jag är öfvertygad, att om J sett och hört detsamma, skulle edra tankar förändras och medlidandet uttränga vreden ur edra hjertan. Jag kan icke ens förklara det tillstånd, hvaruti jag sjelf stundom befinner mig: mitt vanliga medvetande öfverger mig, och jag försjunker halfvaken i drömmar af den besynnerligaste art. Det förekommer mig då, som om jag på en gång kunde skåda in i tvenne verldar. Om detta är en början Ull den sjukdom, jag fruktar, så vill jag derför na, medan jag ännu är vid sundt förnuft, förklara, att om jag någonsin frivilligt bekänner mig skyldig till hexeri, Blåkullafarder och dylikt, så är det ett tecken till vansinne, cch mitt blod komme öfver, er, om jag blir förd till bålet, i stället för till dårkistan. Detsamma förklarar jag för min olyckliga dotters räkning, ehuru hon synes mig af Gud begåfvad med eo förunderlig styrka att bära sitt öde. Jag har nu talat ut.

— Den onde synes redan hafva förvirrat ditt förstånd, eller vill han genom din mun söka förvirra oss, utbrast pastor Suenonius.Lagman Skytte vinkade till rättstjenarne att af-lägsoa Ingrid. Derefter uppropades Ellen.

Mor och dotter möttes i förstugan.

— Mod, Ellen! sade Ingrid.

— Var lugn, min mor! svarade Ellen och gick lugnt sina domare till mötes.

— Hvilken ovanligt vacker flicka! tänkte den ene allonge-perukens egare. — Och hvilket oskuldsfullt utseende sedan! Sådan har jag, vid Jupiter, aldrig tänkt mig en hexa. Men är det sannt, att hon är förmäld med arftagaren till Blåkulla, så måste jag lyckönska unge furst Belzebub öfver en sådan gemål.

Dylika tankar, om ock icke alldeles så frivola, fick äfven den andre allonge-perukens egare, då han betraktade Ellen. Såväl dessa begge jurister, som en och annan bland nämndens medlemmar och bland åhörarne erforo vid den unga flickans åsyn känslor af mildhet ocb deltagande.

Sedan Ellen fått veta, för hvilka brott hon egentligen var anklagad... hvarom hon hitintills sväfvat i okunnighet. ..

uppmanades hon i ömsom bevekande och hotande ordalag att bekänna sanningen. Men den unga flickan syntes lika förhärdad, som hennes mor. Då man fordrade, att hon skulle erkänna sig med-brottslig i Ingrids förmenta ogerningar, förklarade hon, att såväl hon sjelf som hennes mor voro fullkomligt oskyldiga. De vänliga uppmaningar, de löften om mildhet och skonsamhet, som lagman Skytte använde, bevekte henne icke; hans hotelser skrämde henne icke. Ellen besvarade de gjorda frågorna kort och bestämdt; hennes hållning var lugn, pch medan lagmannen som skarpast förebrådde henne hennes förhärdelse och anbefallde henne, likasom förut Ingrid, åt prestmännen, för att »uppmjukas», hade hon sina ögon riktade på Adolf, som var lika glad som öfverraskad af den sinnesstyrka, hon ådagalade, och med blickarnes tysta språk uppmanade henne till mod och fortfarande ståndaktighet.Ellen återfördes till tingshäktet, och ransakningen fortsattes med de öfriga anklagade. De flesta bland dessa nekade. Slutligen koin lagman, Skytte på en ljus idé, för aU erhålla ytterligare visshet om de anklagades brottslighet och tillstoppa munnen på de nekande.

— De, som me i sådan lätthet kunna flyga i luften, hafva sannolikt icke den tyngd, som de efter vanlig erfarenhet borde hafva, tänkte lagmannen, och han meddelade sin idé åt de öfriga medlemmarne af domstolen.

— Låtom oss försöka, sade den ene Stockholms-juristen; misslyckas rönet, så är dermed intet bevi-sadt till de nekandes förmån; lyckas det deremot, så hafva vi ett nytt och oomkullstötligt bevis, att de äro hexor.

Lagman Skytte befallde nu fjärdingsmännen att till tingshusets trappa framskaffa byns gemensamma spannmålsvåg.

Sedan detta blifvit verkstäldt, vägdes de förmenta hexorna af Svarte Anders, och ... tecken och under! ... de flesta befunnos vida lättare, än man af deras kroppsbyggnad skulle förmodat *).

*) Samma lyckliga idé fick äfven landshöfding Duvall under hexer i processen i Dalarne, såsom läsaren skall finna af följande sorglustiga utdrag ur ett bref från nämnde herre till rikskanslern Magnus De la Gardie, meddeladt i Kröningssvärds samling: »Ett proff drister för Eders Excell:s jagh migh referera, derigenom jagh uthi Lijma socken kom een mycket starkt beskyld käringh till bekiännelse; jngh fan på det medell, att jagh lät väga gumman, säijandes, att der dhe kunde så lätt flyga i vädret, måste dhe omöijeligen hafva den tyngdh som annat folck, och altså lät jagh ett paar af Nämden gåå uth medh, och toges ett paar Bessman. dermed hon vogs, då befanns att hon knaft hinte till fyra L:pd, som doch efter min gissningh oeh efter sin storleek, vahl skulleDet torde vara ofverflödigt att, till en naturlig förklaring af detta under, påpeka, det Svarte Anders fuskade vid vägningen. Han ansåg det tillhöra sin embetspligt såsom bödel att bidraga till de anklagades N fållande, äfven om bedrägeri måste vara med i spelet.

Ransakningen var slutad vid skymningens inbrott. Den skulle återupptagas följande dag med dem bland de anklagade, hvilka hitintills icke bekänt sig skyldiga.

Dnder tiden skulle, såsom nämdt är, prestmän-nen försöka sitt inflytande på deras förstockade sinnen, först med ordets makt, sedan med andra medel.

hafva bordt väga 12 å 16 L:pd. Den gode käringen, när hon såg sig vara så lätt, kom änteligen till sådan bekiännelse, att hon hade fahrit åstadh fyra gånger, och haft den flickan medh sigh, som henne beklagade, stoodh och eenständigt dervidh och badh om nådh. Detta lät jagh försökia än een gång, och fan een, som vogs medh een Pyndare, som dhe bruka uthi Järnbergslagen, allenast väga 7£ L:pd, lät deremooth väga een lijten Poijke om 7 å 8 åhr gammal, som doch vogh något meera.» — Äfven i utlandet blef denna idé allmänt upptagen. Ser-deles berömd iir hexvågen i Onde water, som ännu år 1693 var i starkt bruk. De personer, som skulle ran-sakas, blefvo af borgmästare och råd uppskattade efter ögonmått till sin ungefärliga vigt, och ansågos öfver-bevisade, om de befunnos lättare. I Oudevater synes det likväl gått ärligt till väga, ty vågen blef oila frivilligt brukad af misstänkta personer, som från aflägsna länder reste dit, för att erhålla attest om sin vigt och dermed kunna rättfärdiga sig i sin hembygd. - Ett desto rysligare bedrägeri kunde i Ungern ännu år 1728 en bödel tillåta sig med detta prof. I Segedin vägdes nämnda år en storvext, fetlagd qvinna och befanns väga endast qvintin; hennes man vägdes till 5 qvintin, och de öfriga elfva anklagade i medeltal till 1 lod 2 qvintin. De blefvo alla torterade till bekännelse och

brända.Med dessa »andra medel” förstods tortyren.

I den tid, till hvilken vår berättelse är förlagd, var lapskipningen i yttersta grad förvildad. De mörka århundraden, som följde på folkvandringarne och den antika civilisationens -forfall, voro i flera hänseenden milda och menskliga, jemförda med det sjuttonde århundradet, under hvilket alla dd onda makter, som väfva sina svarta trådar genom historien, syntes hafva förenat sig, för att med gigantisk öfvermakt möta och tillbakaträoga den nya verldsåskådningens förtrupper. Ständerfriheten viker i denna tid för absolutismen, den djupaste osedlighet herrskar vid sidan af en formell sedlighet, som i sin ordning alstrar den mot allt stort och upphöjdt fiendtliga kälkborgarandan, polisinstitutionerna, jesuitismen, brefadeln utbildas, vetenskaperna förföljas, de sköna konsterna dö bort, tros-fanatismen och vidskepelsen uppfylla Europa med slagfält och afrättningsplatser ...

Att i denna föivildade tid, då alla vårt slägtes -dämoner voro lössläppta, tortyren flitigt anlitades, följer af sig sjelft. Yid hexeri-processerna spelade den i synnerhet en förfarlig roll. I Tyskland var sättet för tortyrens handhafvande noga bestämdt genom kejsar Carl V:s »Pinliga Halsrättsordning», men dessa inskränkande stadgar föreföllo tiden alltför milda och obeqväma, för att icke råka i förgätenhet. Likasom våra dagars mekaniska snillen söka uttänka nya häf-stänger åt industrien, så bråkade då en mängd hjer-nor med förbättring af de gamla plågoredskapen och uppfinning af nya, som kunde bereda den raffinerade grymheten förökade njutningar. Domstolarnes vilda lust att använda sina tortyr-instrumenter gick ofta så långt, att de anlitades för att »pröfva sanningen af frivilliga bekännelser» *). Icke ens genom att påbörda sig allt, hvaröfver vidskepelsen eller illviljan behagade klaga, kunde således offrea för den tidens rättvisa

*) Så skedde vid hexeriprocessen i Reutlingen.undslippa tortyrens qval. I Sverige var den fullkomligt öfverlemnad åt godtycket. Lagen gillade den in-direkte, utan att stadga något om sättet att begagna den; sedvanan ocb tidsandan rättfärdigade den.

Men denna lagens uraktlåtenhet att antingen förbjuda tortyren eller fastställa den inom vissa gränser, gjorde, att den här bedrefs med en viss försigtighet. Den omtänksamme domaren vågade icke låta bödeln atbreda plågoredskapen inför allmänhetens ögon; det var inom slutna dörrar och, åtminstone vid hexeri-processerna, uùder presterskapets auspicier, den anlitades ... och då man medelst oerhörda qval tvingat en anklagad att bekänna sig skyldig, hette det på lagspråket, att han blifvit bevekt att tillstå sitt brott.

Efter ransakningens slut öfverlade rättens ledamöter med hvarandra, och man förenade sig om följande förslag, framställdt af pastor Suenonius:

Alla de anklagade, som nekat inför domstolen, skulle föras till ett i grannskapet af byn beläget kapell, för att der af pastor Suenonius från predikstolen högtidligt uppmanas att bekänna.

Om denna uppmaning förblefve fruktlös, skulle de, som ännu visade hårdnackenhet, införas i sakristian och inom stängda dörrar pinas till bekännelse.

För att emottaga och bevittna de sålunda frampressade bekännelserna borde Suenonii embetsbroder, den andre prestmannen, samt några tystlåtna och pålitliga medlemmar af nämnden medfölja till kapellet.

För öfrigt finge ingen, med undantag naturligtvis af bödeln och hans handtlangare, vara närvarande. Dörren till kapellet skulle vara låst, och en afdelning ryttare posteras i grannskapet, för att bortvisa alla nyfikna.

De anklagade skulle först sedan det blifvit fullkomligt mörkt transporteras till stället, och detta för att ytterligare undvika uppmärksamhet af det församlade folket.Sedan detta blifvit öfverenskommet, anskaffades kapellnycklarne, och bödeln och hans biträde» afsän-des genast, för att träffa de nödiga förberedelserna.

Tvenne timmar derefter satte sig tåget i gång.

Qvällen var mörk, himlen betäckt af moln, som nedsände en ymnig regnskur öfver nejden. Byns gator voro tomma; folket hade under regnet sökt skydd i stugorna och var väl nu till större delen samladt kring spiseleldarne, samtalande om de förskräckliga ting, man under ransakningen erfarit.

Det gick för öfrigt en sägen, som för mången gjorde samqvämet vid spiselbrasntn behagligare än att vandra derute i mörkret — en sägen, som sedermera uppdykade på de flesta orter, dit farsoten sträckte sig.

Många bedyrade sig nämligen flera qvällar å rad hafva sett en liten vagn, förspänd med svarta hundar, sakta skrida genom byn. Körsvennen var svart från topp till tå, vagnen lastad dels med lik, omvirade af ormar, dels med trollredskap, af hvilka körsvennen frikostigt erbjöd skänker åt dem, som råkat möta honom.

Visserligen öfverensstämde icke alldeles de olika berättarne med hvarandra, men ingen fanns likväl, som betviflade sägnen.

Och då stugornas innevånare hörde hästtrampet och stegen af det förbiskridande tåget, samt genom fönstret sågo ryttarnes otydligt skymtande gestalter, tystnade plötsligt samtalet; man betraktade hvarandra med betydelsefulla blickar och skockade sig ängsligt kring brasan ... det var utan tvifvel, så tänkte de, den hemlighetsfulle, förfärlige resenären, som ua tågade förbi.

Det behöfdes också blott, att man sett en gnista framspringa under hästhofvarne på den steniga byvägen, för att de sjuka fantasierna skulle fatta eldoch för ögat framtrolla de vidunderligaste skräckgestalter. ...

Sålunda lemnade tåget byn, utan att väcka uppseende, och begaf sig till d«t närbelägna kapellet.

I spetsen gingo de begge prestmännen, bakom dem de utsedda vittnena och sist de förmenta hexorna, onogifna af ryttare.

Hvarken de anklagade eller den åtföljande bevakningen visste, hvad som egentligen var å fårde De käcke krigarne, hvilka utan fruktan tillbragt mången natt på ströftåg i fiendens grannskap, kände nu likväl en viss beklämning under sina kyller. Denna sinnesstämning delades af alla, och då pastor Sue-nonius, för att lifva sig - sjelf och de öfrige, med dämpad röst uppstämde en vers af en bekant psalm, förenade sig deras röster med hans. Blandad med det vemodiga sorlet af den fallande regnskuren ljöd dyster och högtidlig följande sång genom qvällens mörker:

»Du äst den söl, som lyser I hjertats mörka dal,

Och mig den vägen viser,

Som jag rätt vandra skall;

Din kärlek är som vingar,

Och öfvertäeker mig:

Din allmakt Satan tvingar Och den han har med sig» *).

Under afsjungande af denna vers anlände tåget till kapellet

Detta var en gammal byggnad, som endast en eller två gånger om året plägade begagnas för guds-tjenstén.' Sägnen förläde dess uppförande till konung Erik den heliges regeringstid; dess utomordentligt tjocka gråsten&murar, trånga utrymme, låga ingång och små

*) Författad af Haqvin Spegel.fönster, jemte dess fullkomliga brist på arkitektonisk prydnad, vittnade i sjelfva verket om en ansenlig ålder.

Sedan ryttarne affardats med order att patrullera på vägen mellan bya och kapellet, inträdde processionen i templet, och pastor Suenonius tillslöt bakom densamma den rostiga dörr-rigeln.

Kyrkan var svagt upplyst; två ljus på predikstolen och tvenne andra på altaret spridde ett svagt sken öfver de vapensköldar och råa målningar, som prydde väggarne och läto några klumpiga beläten af Jungfru Maria och apostlarne spöklikt framskymta ur de mörka nischerna.

På altarrundeln satt en gestalt med korslagda armar. Då processionen inträdde, sågs den resa sig upp och försvinna genom dörren till sakristian. Det var bödeln.

Derifrån genljödo hammarslag, som förkunnade, att bödelsdrängen ännn icke slutat de nödiga förberedelserna.

Pastor Suenonius befallde nu de darrande, af hemska aningar uppfyllda qvinnorna att sätta sig i bänkarne. hvarefter han begaf sig till sakristian, för att taga bödelns arbete i ögonsigte.

Under tiden steg den andre prestmannen framför altaret samt uppläste med dof röst syndabekännelsen och några för tillfället lämpliga böner.

Sedan dessa voro slutade, besteg Suenonius predikstolen. Hans magra ansigte med dess djupa ögonhålor och insjunkna kinder liknade vid denna matta belysningen en dödskalle. Efter att några ögonblick hafva lutat pannan mot skranket, upplyfte han sitt hufvud och började uppläsa den ingångsbön, han valt till sin förestående straff- och förmaningspredikan. Hans röst, djapare och ihåligare äa vanligt, uppfyllde kapellet och återljöd från de mörka, tomma läktarne. Det förekom åhörarne, som om osynliga andeväsen deruppifrån upprepat hans ord.

Men plötsligt blef hans röst osäker... den öf-vergick i oartikulerade ljud och tystnade derefter. Åhörarne betraktade honom med förfäran. Han stod blek och stilla som en bildstod med blicken oaflåtligt iästad på ett mörkt hörn af kapellet.

Sedan denna tystnad och orörlighet räckt några pinsamma ögonblick, h var under åhörarne ängsligt riktade sina ögon mot samma hörn, fullt öfvertygade, att något öfver- eller underjordiskt väsen skulle framträda ur dess mörker, utsträckte presten häftigt sin ena arm och ropade med dundrande röst:

— Vade retro, Satanas! Vik hädan, du orene ande! Alla goda andar Iofva Gud!

Men besvärjelsen tycktes icke hafva sin åsyftade verkan, ty Suenonius rusade ned från predikstolen, ilade till det misstänkta stället och började här, lik en vansinnig, svänga armarne, som om han riktat väldiga slag och stötar mot någon osynlig fiende. Hans ansigte var förvridet, håret fladdrade kring hans svett-drypande panna... det var en spöklik, ohygglig scen, af hvilken intrycket på de fåtaliga, i den mörka ödsliga kyrkan spridda åhörarne blef desto hemskare, som deras inbillningskraft redan förut var i hög mån retad och uppskrämd.

Ellen tryckte sig fastare intill sin mor. Ingrid betraktade med stirrande blick det besynnerliga uppträdet .. . hon förde handen till sin panna... hon kände sitt hufvud svindla.

Suenonii embetsbroder trodde sig genast förstå, hvad som var å färde. Det var ingenting ovanligt, att de protestantiska presterna i 16:de och I7:de århundradet, enligt Luthers exempel, funno sig hemsökta af den onde anden i egen person. Den råa vantron alstrade allt som oftast, i synnerhet under hexeri-processerna, dylika syner. Luther sjelt har angifvit ett medel, som, användt vid sådana tillfälle», ofelbart lär drifva den onde på flykten. Medlet är ej af det finaste slaget: det grundar sig på den slutsats, att Belzebub, såsom högmodets ande, ej kan uthärda enföraktlig behandling. Suenonius var emellertid hvar-ken till kropp eller själ disponerad för detta medels användande; han föredrog att gå sin fiende inpå lifvet; och hans embetsbroder — det var till honom vi nu ville komma — kastade sig på knä innanför altarrunden och understödde med ordets vapen verkningar -ne af hans kraftiga stötar och knytnäfslag.

Efter några sekunders förtvifladt handgemäng, hvarunder åskådarne badade i ångestsvett, började segren synbarligen luta åt Suenonii sida; hans motståndare, osynlig för alla utom för honom sjelf, tycktes vika steg för steg, och Suenonius förföljde honom med allt häftigare hugg. Så fortgick striden, ända tilldess den lästa kyrkodörren hämnrude hans segerlopp Djefvulen tog såsom sista utvägen sin flykt genora nyckelhålet, och pastorn stod med triumferande anlete, men darrande i alla lemmar, såsom herre på valplatsen.

Sedan han dragit några djupa andedrag, återvände han med säkra steg och imperatorisk hållning till predikstolen, och nu började en bot- eller rättare hot- och straffpredikan, ^hvartill väl maken knappast varit hörd.

Först och främst omtalade han betydelsen af det uppträde, hvartill hans åhörare nyss varit vittnen. Satan hade infunnit sig i kapellet, utan tvifvel för att rädda sina älskningsbrudar, de fördömda hexor, som fasthållit förbundit med honom och fräckt förnekat sina brott inför den verldsliga domstolen. Men Satan hade med skam och nesa måst rymma fältet för en dödlig menniska; större var ej den makt, med hvilken den var utrustad, hvilken hexor

och trollkarlar kallade sin mästare och Gud: och likasom han måst fly, så skulle ock deras hårdnackenhet vika... ville den ej för andliga vapen, för böner och föreställningar, måste den för andra medel; deras kött skulle pinas och sargas, tilldess lögndjefvulen farit dem ur kroppen och sanningens ande fått makt öfver deras tungor. De egde nu att välja.Detta var hufvudinnehållet af pastorns tal. Sedan det var slutadt, steg han framför altaret, samt uppmanade de anklagade, att framträda och aflägga en frivillig bekännelse.

Men i trots af pastorns hotelser fanns det ingen, som hörsammade hans uppmaning. Den besvarades blott af suckar och jemmer, frampressade af förfäran.

Den andre presten gick omkring från den ena anklagade till den andra och förmanade dem i bevekande ordalag att ailägga den äskade bekännelsen; de närvarande vittnena förenade sig med honom, men deras föreställningar voro fruktlösa.

— Jag kan icke bekänna, jag är oskyldig, voro de enda svar, som erhöllos.

För ir.quisitorerna återstod således endast att tillgripa tortyren. De förmenta hexorna drefvos in i sakristian.

Adolf Skytte hade efter ransakningens slut länge vandrat fram och tillbaka utanför tingshäktet. Han var tillräckligt hemmastadd i lagväsendet, för att veta, hvad det betydde, då en för »högmälisbrott» anklagad öfverlemnades åt presterskapet att uppmjukas. Han väntade således att snart få se några af inqvisitorerna i bödelns sällskap begifva sig till tingshäktet, men när slutligen halfannan timme förflutit; utan att de hördes af, återvände han, genomvåt af regnet, till det qvarter, han lyckats förskaffa sig: en liten vindskammare i en af byns bondgårdar, tian började tro, att den hemliga, pinliga ransakning, som väntade de anklagade, blifvit uppskjuten; och lugnande sig med denna förhoppning, satte han sig ned att anteckna sig till minnes de iakttagelser, han gjort under förhöret. Det var, såsom han nämt, hans verkliga af-sigt att till Svea Hofrätt inlerana en redogörelse för processen, i hopp att denna redogörelse skulle sprida en lämplig belysning öfver de officiella rättegångs-protokollerna, efter hvilka Hofrätten annars ensamt skulle hafva att rätta sig.

Men Adolf kunde ej länge fortsätta detta arbete; hans oro vaknade på nytt. Han steg upp, kastade kappan öfver sig och skyndade ut. Då han han ankommit till tingshäktet, ådrog sig ett samtal mellan de vid dess dörr posterade soldaterna hans uppmärksamhet. Han stannade, dold af mörkret, på något afstånd och lyssnade.

Han förnam nu, att flera af de anklagade qvin-norna, bevakade af ryttare, och åtföljda af de begge presterna samt några nämndemän, lemnat häktet och eskorterats bortåt vägen till kapellet. De samtalande soldaterna undrade, hvad afsigten egentligen var med denna tillställning, och en af dem uttryckte den riktiga förmodan, att meningen vore att i all tysthet af-pina dem en bekännelse, så att ransakningen snart måtte få ett lyckligt slut.

Adolf behöfde icke höra mer: han ilade tillbaka till det lider, i hvilket hans häst var härbergerad, sadlade honom« kastade sig upp och sprängde bort.

Knappt hunnen utanför byn fann han i mörkret sin väg spärrad af några ryttare.

— Halt! ropade en röst, som tillhörde den be-falhafvande underofficern, — hvem der?

— En ryttare, likasom ni, svarade unge Skytte otålig; ur vägen!

Först nu förnam han af stålbaljornas skrammel mot ryttarnes tunga stöflor, att de, som spärrade hans väg, ej voro vanliga vägfarande, utan en patrull af den till tinget förlagda knekthopen.

— Yi hafva order, fortfor underofficern, — att tillsvidare hålla vägen spärrad för folk, som ej hafva annat ärende än att tillfredsställa sin nyfikenhet...

— Godt... Jag har ett vida vigdgare ärende, genmälde Adolf kort. — God afton!

Och han satte sin häst åter i gång.

— Det är friherre Skytte, sade underofficern,som na igenkände Adolf och aktningsfullt förde handen till sin hatt. — Passera, nådig herre!

Adolf sprängde bort.

— Fan, hvad han har brådtom! anmärkte en af ryttarne. — Hör på, sergeant, — ni gjorde kanske icke alldeles rätt, att ni släppte honom förbi. *.

— Det angår dig icke, Rask, svarade den gamle underofficern; — jag tål inga anmärkningar af en underordnad... det har jag sagt dig förr.

— Ja, väl hundra gånger, sergeant, men som ni i tjugo år gett er till tåls med det, så gör ni det väl nu också. Men, som sagdt, ni borde icke släppt honom förbi, för ni har väl hört talas om, att han är likasom litet förhexad af...

— Håll käften! ropade underofficern. — Lägg dig icke uti, hvad som icke angår dig, gamle krutgubbe!

— Hålla käften? inföll Rask, som tillät sig stor frispråkighet mot sin gamle vän och kamrat från Tysklands, Polens och Danmarks slagfält och bivua-ker; — nej, se det är då för mycket begärdt, helst som jag just nu lade in en ny tuggbuss, och huru kan den valkas, om jag skall hålla käften?... Vill sergeanten smaka på min tobak?

— Gif hit! svarade sergeanten, halft blidkad och bet af ett godt stycke af den tobaksrulle, som räcktes honom.

— Men tycker icke sergeanten, fortfor Rask, — att vi borde rida fram emot kapellet och se, om den unge herrn ämnat sig dit eller annorstädes. Det vore allt klokast, tycker jag...

De öfrige ryttarne instämde i Rasks förslag.

— Nej, pass, inföll sergeanten, — deraf blir ingenting. Vi hålla oss inom våra gränser. Det är bara nyfikenhet, som drifver er, karlar... Hör du, Gåsfjun, tilläde han, i det han vände sig till en af ryttarne, — hvar har du bränvinsfl&skan? Det här kalla regnet piskar till slut genom kläderpa och for-drar varmare väta invändigt. Nå, Gåsfjun, fram med flaskan och låt den gå laget omkring!

Den så kallade Gåsfjuu bar ett annat namn i regementsrullan, men kallades så af sina äldre kamrater för sin uugdoms och oerfarenhets skull. Gås-fjun hade visserligen mustacher, som han kunde vrida kring sina fingrar. . . men, se, hau hade endast varit med i två bataljer och fyra eller fem träffningar (för att icke tala om skärmytslingar och dylika småsaker), och han hade dessutom blott ett skottsår i axeln och ett sabelhugg i armen att skryta af... han hade med ett ord luktat alltför litet krutrök för att hedras med annat vedernamn, än det, hvarmed han nu kallades.

Gåsfjun räckte sergeanten flaskan, sedan han först, gynnad af mörkret, smugit sig till en styrke-klunk för egen räkning. Han fruktade nämligen med skäl, att flaskan skulle vara tom, innan den, avancerande efter ancienniteten från mun till mun, återvändt till honom, den siste och yngste i laget. —

Emellertid hade Adolf hunnit fram till kapellet Han band sin häst vid en af de gamla lindar, hvilkas kronor susade öfver de åldriga grafstenarne, och ilade till dörren. Det svaga ljusskimmer, som mötte honom genom fönstren, hade öfvertygat honom, att han var på de rätta spåren. Han fann dörren läst. I hopp att hitta en annan ingång, gick han ett stycke omkring kyrkan, då plötsligt hans öra nåddes af men-niskoröster derinifrån ... af genomträngande klagoskri. Han befann sig nu utanför den utskjutande si* dobyggnad, som bildade sakristian. Han sta made . .. lyssnade . . . han tyckte sig igenkänna Ellens röst . . . och utom sig af tusen stormande känslor ilade han, då han ej fann någon annan ingång, tillbaka till den dörr, han lemnat och frestade dess åldriga ekplankor med en väldig spark. Dörren gaf efter . . . ännu en stormlöpning och det rostiga låset brast. A-dolf störtade in i kapellet. Han såg sig omkring med en vild, hastig blick . . . kyrkan var menniakotom,så långt som det svaga, rödaktiga skenet från de iå flämtande ljusen upplyste den, men dess hvalf genljö-do af jemmerrop, som komrao från ett sidorum. A-dolf skyndade dit.

Det skulle^ vara svårt att beskrifva den öfverrask-ning, som ynglingens oväntade uppenbarelse i deu till tortyrkammare förvandlade sakristian åstadkom. Ingen af de närvarande hade hört bullret af den instörtande dörren: Adolf stod midt ibland inqvisitorerna, såsom om han plötsligt uppstigit ur afgrunden — för åt-minstonne tvenne af offren, såsom han nedkommit från himmelen. Han stod der med handen på svärdsfästet, med blicken

flammande af dystra, hotande lågor.

Sakristian upplystes af en stockeld, som bödelsdrängen upptändt i dess spisel. Mi.dt på dess golf var en ställning upprest, försedd med hissverk: ett då i alla .Europas* länder vanligt plågoredskap, i hvilket man upphängde offret vid tummarne, sedan man vid dess fötter f&stat tyngder, hvilka ökades, tilldess smärtan nödgat den olyckliga delinqventen att ropa på näd och bekänna sig skyldig.

En af de anklagade qvinnorna hade redan genomgått denna tortyr, och i det ögonblick Adolf inträdde, var bödelsdrängen just sysselsatt med att ned-hissa henne. Den arma varelsens aasigte var spök-likt vauständt af plågorna; hon hade uthärdat några ögonblick, först under tystnad, sedan under gräsliga skri, tilldess hon slutligen ropade, att hon ville bekänna.

Bredvid på golfvet låg en gråhårig gumma med en jernbeslagen träblack kring det ena benet. I brist på den äkta så kallade spanske stöfveln hade denna träblack fått tjena såsom sådan. Då den gamla tillbakavisade de begge prestmännens förnyade uppmaningar att erkänna sig brottslig och tog Gud till vittne, att hon var oskyldig, hade bödeln, på Suenonii vink, med ett hammarslag indrifvit en grof kil mellan blacken och benet. Den oerhörda smärtan hade nästanögonblickligt försänkt den åldriga qvinnan i en käns-lolös kataleptisk sömn; hon låg no der orörlig, med öppna, glanslösa ögon och af krampen uppspärrad mun ...

Det var en vanlig företeelse, att de förmenta hexorna inslumrade midt under tortyren, till följe af oerhörda qval, som kommo organismens lifskraft att domna — ja, en så vanlig företeelse, att en dylik sömn öfver allt gällde såsom ett lyckadt hexprof, ett säkert bevis, att den marterade var brottslig. Man ansåg allmänt, att djefvulen åstadkom denna sömn, för att tillintetgöra plågorna och hindra hexan bekänna ♦)

Det nämndes, att bödelsdrängen var sysselsatt med att nedhissa den i chordan upphängda qvinnan; bans

) En skriftställare från denna tid, Carpsov, säger »Vanligen iakttager man, att hexorna på pinbänken in somna, alldeles som om de låge på en lustbädd.» — Den franske hexdomaren Pierre de Lancre, som omkring år 1620 vid foten af Pyreneerna skickade liundradetals hexor till bålet, berättar i enlighet med sin uppfattning följande konstgrepp af den onde anden: »För att fylla $ina anhängares glesnade leder har Satan ordentligt bragt töftyren i rop för att vara en lustbädd. Delinqventerna falla i sömn och på tillfrågan förklara de efter uppvaknandet, att den djupa vanmakten varit en paradisisk njutning. Jag lät der för skärpa och mångfaldiga tortyren, men då hittade mörkrets furste på ett nytt konstgrepp: han insköt i de torterades strupe någonting, som gjorde, att de måste hålla munnen alldeles uppspärrad. Likväl funno några en utväg att i trots deraf bekänna.» — Enär den kataleptiska sömnen företrädesvis inträffade hos torterade vid hexeriprocesserna, äfven då j em före! sevis mild tortyr begagnades, är det sannolikt, att hexeri-farsoten åtföljdes af en serskild disposition för denna sömn, heslt ilera försjunko i densamma straxl innan plågored-skapen på dem användes.förman, bödeln, deremot skulle just, då Adolf inträdde, slå de vid repet fastade öglorna kring tummarne på Ingrid. Ellen hade kastat sig till Saenonii fötter . . . med förtviflans vilda vältaglighet hade hon bestormat hans hjerta, men deritine fanns en dämon, som hårdnackadt tillbakaslog hvarje anfall af menskliga känslor: Fanatismen. Ellen hade från Suenonius vändt sig till den andre prestmannen: denne, som med svårighet uthärdade anblicken af så mycken grymhet och så mycket lidande, men hvars öfvertygelse likväl var orubbad, sökte enträget beveka Ingrid till bekännelse och uppmanade Ellen att förena sina böner med hans, på det att hennes mor måtte undslippa plågorna. Men Ingrid befann sig i ett halft medvetslöst tillstånd: hennes ögon voro slutna, och endast de spridda ord, som undföllo hennes läppar, vittnade, att hon ej försjunkit i en fullständig dvala.

— Nej, nej, jag är oskyldig ... jag svär det vid Kristi sår . . . Herre förbarma dig I Hjelp mig, hjelp mig!

Dessa och dylika ord visade, att hon ännu hade medvetande om sin rysliga belägenhet.

Adolf hehöfde blott ett ögonblick, för att öfver-skåda denna scen. Suenonius ryggade tillbaka vid hans åsyn, bödeln höll upp med sitt arbete och fäste, likasom alla de öfriga innevarande, sina häpna ögon på ynglingen.

— Hväd . . . hvad . . . hvad vill ni här? . ., Huru har ni kommit hit?

Dessa ord sväfvade ohörbart på Suenonii läppar, och en plötslig skiftning i hans små mörka ögon till-kännagaf, att öfverraskningen hastigt började vika för en helig vrede.

Men den unge Skvtte stod med några hastiga steg framför bödeln, stötte denne tillbaka oeh emottog samma ögoblick i sin famn Ellen, som stum och dödsblek kastade sig till hans bröst.

— Hvad . . . huru? utbrast Suenonius, och öf-ver hans ansigte flög en svart skugga af det fanatiska raseri, soin började koka i hans ådror: — hvad, du förlorade son, da gudahädare, du tempelskändare, vågar du äfven visa ditt ursinne här i Herrens helgedom? Vågar da med brottslig hand ingripa i lagens gång? Vet, att vi äro församlade här i Guds och i lagens förenade namn . . • Ut, ut!

Och Suenonius, hvars blod ännu var i helig hjel— tesvallning efter den strid, han nyss bestått med sjelf-ve Leviathan, gick med blindt raseri mot Adolf, fattade med sin ena hand om Ellen och grep med deu andra Adolf vid bröstet.

— Du rasar mot döden, eländige, ropade Adolf och kastade presten med ett väldigt knytnäfslag till golfvet.

Ynglingen var utom sig . . . ögonblicket var kommet, då den vulkan, som länge sjudit i hans barm, skulle spränga väg åt sina lavaströmmar och på en gång, i ett enda ohejdeligt utbrott, utgjuta dem.

— Grip honom! Han är besatt af Djefvulen! Grip honom! skrek Suenonius, i det han med elastisk styrka, lik en sårad tiger, reste sig upp, för att ånyo kasta sig mot Adolf.

Denne hade i samma stund lösgjort sig från Ellens armar och ryckte sin värja ur dess slida.

Han såg bödeln och dennes handtlangare, hörsamma Suenoni befallning, färdige att rusa emot sig . . . han såg Ingrid uppvakna ur sin dvala och med förfäran stirra på scenen framför sig . . . han kände Ellen åter slå sina armar kring sitt lif . . . och rundt-omkring sig hörde han skrän af fasa eller af jubel . . . det var svårt att urskilja hvilketdera . . . från de olyckliga qvinnor, som befunno sig der, för att undergå tortyren, och nu, med den andre presten och de gamle, såsom vittnen närvarande nämndemännen, skockade sig intill sakristians väggar. Det svindlade för hans hufvud . , . det mörknade för hans blick. Han svängde värjan . . - dess klinga återspegladestockeldens röda lågor, och de trenne angriparne ryggade tillbaka.

Suenonius stod ett ögonblick obeslutsam; derefter ilade han till spiseln, fattade en af de lågande bränderna och ropade vildt:

— Det står skrifvet: jag skall förgöra dig med eid . . .

Men just då han höjde detta fruktansvärda vapen, måttade Adolf en stöt mot honom och sänkte sin klingas udd i hans bröst.

Suenonius föll till golfvet och med honom det flammande svärd, hvarmed han väpnats af raseriet. Lågorna fattade i kläderna på den torterade, i dösdva-la försjunkna qvinnan... sakristian fylldes af rök . . .

En obeskriflig förvirring uppstod i det trånga rummet. Somliga skyndade fram till Suenonius, hvars blod färgade golfvet, andra sökte släcka elden och rädda den olyckliga gumman ... de för tortyren bestämda offren rusade blindt på dörren, drifna mer af förskräckelsen, än af hoppet att undkomma.

Adolf, som ännu stod på samma plats, orörlig, med värjan i hand och omfattad af Ellens armar, kände härunder någon gripa om sin arm. Det var Ingrid . . .

— Fort härifrån! Rädda er! sade hon.

I detta ögonblick hördes utifrån slammer af sablar och sporrar mot kapellets stengolf.

Ryt tame hade iuträngt i kyrkan.

Den gamle underofficern hade, nyss efter det vi lemnade honom, gifvit efter för kamraternas föreställningar, som understöddes af hans egen nyfikenhet, och med sina karlar ridit fram emot kapeilet. Ankomne dit, hade de hört ett förvirradt sorl af röster och straxt derefter sett flera gestalter skynda ut genom den söndersprängda dörren.

Allt detta gjorde det för honom klart, att det var »ugglor i mossena. Han hade kastat sig af hästen och åtföljd af sitt manskap skyndat in.

Fr iby tar en. 15Tvenne ryttare ställde sig vid dörren, för att spärra vägen för de flyende. De öfrige skyndade efter sin befälhafvare till sakristian, hvarifrån det förvirrade bullret hördes komma.

Underofficern stadnade på tröskeln, häpnande öfver den syn, som här mötte honom.

Adolf vände sig långsamt om. Då han varseblef ryttarne, hvilkas bredaxlade gestalter spärrade sakristians dörr, vaknade han till besinning, som dock ej var lugnets, utan den förtviflade beslutsamhetens. Han ville begagna sig af förvirringen, för att rädda Ellen och sig sjelf: han fattade flickan om lifvet och ämnade just bana sig väg genom dörren, då Svarte Anders, som fått nytt mod genom ryttarnes ankomst, fattade honom bakifrån kring halsen med sina muskulösa armar och ropade.

— Hjelp mig! Det är han, som gjort det . . . det är han, som dödat presten.

Dessa ord gåfvo ryttarne nyckeln till den besynnerliga gåta, som här i lefvande bilder företedde sig för deras blickar.

En af dem skyndade fram och vred värjan ur Adolfs hand.

— Allt motstånd är fruktlöst, olycklige herre, sade underofficern, idet han gick fram till Adolf. — Släpp den unge^herrn, du fördömda bödel . . . han är nu min fånge ...

Adolf syntes eft ögonblick vilja vapenlös, som han var, förnya sitt försök.

Men en blick på motståndarnes antal lät honom dock, i trots af hans öfverspända tillstånd, inse, att detta skulle varit en galenskap.

—. Välan, sade han till ryttarnes anförare, — jag är er fånge . . . mitt öde är uppfyldt ... det kunde ej ske annorledes . . . För mig genast härifrån ! Jag ger er mitt hedersord att ej söka undkomma .. . Men, fortfor han i förändrad ton och såg sig omkring med dystra blickar, — jag hoppas, att Jhafven fått nog af blod för i afton ... I hvarje fall ...

Han skyndade fram till den af bödeln uppresta ställningen, den under namnet chorda bekanta tortyranstalten , fattade i dess mellanbalk och kastade omkull den.

— Var lugn, sade underofficern, och fattade ynglingen i armen, — jag ansvarar för, att det för i afton är slut med plågandet.

— Ni ansvarar derför . . . godt. . . Låt mig då genast komma härifrån . . . För mig genast inför min far eller hvarthän J behagen . . . Jag vill icke stanna här ett ögonblick längre . . .

— Olycklige, började nu den andre prestman-nen, som hitintills sysselsatt sig med den medvetslöse Suenonius, kring hvilken flera af de innevarande förenat sina omsorger: — olycklige, du har . ..

— Tig! afbröt honom Adolf. — Är uslingen död eller ej, det bekymrar mig föga. Ert fördömda prat träffar icke mitt samvete. Ellen, farväl! . . . Blott ett ord ännu, flicka! Hör mig . . . Låt ej offra dig åt dina domares grymma pino]begärl Tro ej, att din själs oskuld skall kunna döfvä kroppens qval! Tro ej, att Gud skall komma dig till bistånd . . . Medgif, att du begått alla brott, som från Abels mord intill denna dag besudlat jorden . . . och då du träder inför Guds thron, så kräf af Honom räkenskap för hvad dig här nere vederfarits!. .

— Nåväl, fortfor han, i det han vände sig till den gamle krigaren, i hvars• hjerta fasa och medlidande på en gång rörde sig, — hvart vill ni nu föra mig?

— Rask, sade gubben med sorgsen ton, — följ den stackars herrn till hans qvarter och stadna hos honom, tills du far vidare ordres. Jag litar på ert hedersord, nådig herre.

Adolf lemnade rummet. Gamle Rask följde honom.Vi vilja i få ord redogöra för efterspelet till det ofvan skildrade uppträdet.

Suenonius blef i medvetslöst tillstånd utburen ur sakristian och nedlagd på altarrundeln, der hans sår, som var djupt och lifsfarligt, tvättades och förbands af den gamle underofficern, som tillfölje af den praktik, han under sina fälttåg haft rikligt tillfälle att utöfva både på sig och kamrater, var ganska hemmastadd i sådana förrättningar.

Den stackars gumman, hvars kläder blifvit antända af branden, blef rysligt tilltygad af lågorna. Den kataleptiska sömn, i hvilken hon under tortyren försjunkit, var så djup, att hon först, sedan elden blifvit släckt, uppvaknade till medvetande men blott för att straxt derpå, efter genomträngande jemmerrop, draga sin sista suck. Hon dog, utsträckt på stengolfvet, med träblacken kring benet. De närvarande betraktade hennes dödssätt som ett jäj-tecken. Hennes för tidiga död, så menade de, räddade henne dock icke från lågorna, som hennes brott förtjent.

Under tiden hade en af nämndemännen blifvit sänd till byn, för att anskaffa tvenne kärror.

Sedan dessa ankommit, lemnade hopen kapellet. På den ena kärran, som var fylld med hö, nedlades den sårade presten, väl inhöljd i filtar; på den andra transporterades den i chordan pinade qvinnan, som var alltför lembruten, för att kunna gå, och bredvid henne liket af den halfbrända gumman.

Tre af de anklagade hade, såsom förut nämnts, begagnat sig af förvirringen, för att fly. Två af dem återfunnos följande dag i de närbelägna sko-garne, grepos och återfördes till tingshäktet. De spaningar, som anställdes efter den tredje, voro fruktlösa, men lång tid derefter fann man hennes ^k i en klyfta vid kusten, der hon hungrat ihjäl.

Suenonii embetsbroder åtog sig det svåra uppdraget att till lagman Skytte frambära underrättel-sen om händelsen i kapellet. Den gamle domaren hade, trött af dagens arbete, längesedan gått till hvila. Presten blef emellertid insläppt.

Då han nu med sorgsen röst förkunnade, att en stor olycka tilldragit sig och med en lång inledning ville förbereda lagmannen på det hårda slaget, reste sig denne i sängen och afbröt honom med krampartad häftighet i röst och åthäfvor:

— Fort, menniska! Inga omsvep! Det är min son, som varit framme ... I få ord: hvad har händt?

Presten berättade ... lagman Johan lyssnade, blek, stum, orörlig ...

Och då presten berättat till slut, vågade han tillägga:

— Nådig herre! Ert hjerta måste svida, men låt icke sorgen öfverväldiga er för en sons skull, som endast är värd er förbannelse . . .

— Tig! utbrast lagmannen; — jag befaller sjelf öfver mina känslor. Gå er väg! jag vill vara ensam . . . Ack, tilläde han för sig sjelf, — jag vill icke lägga sten på börda . . . Har Gud förkastat honom, jag, hans far, kan det icke . . .

Då presten bugade sig, för att gå, fortfor lagmannen kallt, i det han steg upp och började kläda sig:

— Nej, stanna! Ni skall följa mig till Sue-nonius. Hvar har ni lagt honom?

— I hans rum här i tingshuset.

Lagmannen klädde sig skyndsamt och gick, åtföljd af presten, till Suenonii kammare. Sedan han öfvertygat sig, att denne njöt tillräcklig omvårdnad, och ombesörjt, att bud genast afginge till Stockholm efter läkare, lät han tillkalla Askelins vika-rius och befallde, att anstalter ofördröjligen skulle träffas att samma natt föra Adolf till Stockholms kronohäkte. Sedan länsmansbiträdet erhållit dennödiga skrifvelsen till fångdirektören, gick han att uträtta befallningen.

Från Adolf ankom straxt derefter ett bud med förfrågan, om han finge träffa sin far, innan han blefve öfverlemnad i lagens händer.

Lagmannen svarade vägrande

Men samma natt reste äfven den gamle Skytte till hufvudstaden, sedan han åt den äldste af de närvarande Stockholmsjuristerna tillsvidare öfver-lemnat sin domarebefattning.

Afsigten med denna resa vat att hos vederbörande framställa tilldragelsen i ett för sonen så fördelaktigt ljus som möjligt. Lagman Skytte ville öf-vertyga dem, att Adolf ej vore vid sina sinnens rätta bruk . , . han ville det, emedan han sjelf trodde så.

Följande da^ ankom Adolfs vän Erik till tinget och bevistade ransakningen. Den i chordan torterade qvinnan återtog först inför rätten sin bekännelse, men, hotad med ny »uppmjukning», bekände hon sig skyldig till allt. Ingrid, Ellen och de öfriga nekade fortfarande. Bödeln fick således befallning att åter göra sina instrumenter i ordning, och emot aftonen fördes de anklagade än en gång till kapellet.

Dessförinnan hade Erik besökt dem i tingshäk-tet och länge samtalat med Ingrid och Ellen. Han underrättade dem i tysthet, att han till Svea Hof-rätt för deras räkning ville insända en försvarsskrift och dessutom personligt söka verka till deras förmån hos de maktegande i Stockholm. Men med dessa uppmuntrande ord förknippade han en ifrig uppmaning att hellre erkänna allt, hvad de ursinnige inqvisitorerna fordrade, än underkasta sig tortyren, som dock skulle upprepas, intill dess det svaga köttet gifvit efter för plågorna.

— Bekännen, hade han sagt, — inför domstolen ! Kraften af denna bekännelse skall kunna upp-häfvas genom en af mig uppsatt, af er undertecknad skriftlig* förklaring, att bekännelsen är falsk och aftvingad genom hotelse om tortyr.

Ingrid och Ellen hade likväl ej af Eriks ord kunnat förmås att medelst denna utväg rädda sig från tortyren. Men då de åter befunno sig i bödelns händer, och Ingrid såg sin späda, dödsbleka dotter fastgjord vid chordan, färdig att upphissas, då öfvergaf henne modet. . . Erik stod vid hennes sida och förnyade sin uppmaning . . . och hon lof-vade att bekänna, om Ellen blefve förskonad från plågorna.

Ellen nedhissades . . . Ingrid förklarade sig skyldig, men den ton, hvaruti det skedde, var den kalla förtviflans, den stolta bitterhets, hvarmed en blödande hjeltesjäl förklarar sig besegrad af Ödet.

Denna förklaring gällde dock endast henne sjelf, icke hennes dotter. Men då inqvisitorerna ånyo vände sig till denna sednare, beqvämde sig i)llen> som fruktade att blifva skiljd från sin mor, till den sväfvande bekännelse, att, om modren begått något brott, så vore äfven hon i detsamma delaktig.

Yi vilja ej skildra den strid, som härunder egde rum mellan mor och dotter, en strid, hvars mål var att ömsesidigt söka rädda eller ock omkomma med hvarandra.

De flesta bland de anklagade följde Ingrids exempel och aflade den tvungna bekännelsen. Endast tvenne hade mod att undergå tortyren, men ingendera uthärdade. Sedan de blifvit lembrutna i chordan och ytterligare hotats med träblacken och kilen, erkände de sig vara hexor och Blåkulla-farerskor.

Sålunda kunde den följande dagens ransakning sluta dermed, att alla de anklagade »fritt och öppet», såsom det i protokollerna hette, bekände sina brott.

Efter några timmars öfverläggning mellan do-maren och nämnden förkunnades domen för »de öf-verbe visade».

Alla de anklagade, som ursprungligen stodo på pastor Suenonii lista, dömdes för sina afgudiska missgerningar att halshuggas och å båle brännas.

Flera af de barn, som framdragits att vittna, ansågos äfven förtjenta af större eller mindre näpst. De äldre bland dem dömdes till gatlopp mellan jemn-åriga, andra till ris i vapenhuset och de yngste att under ett års förlopp, hvarje Söndag stå med ris i händerna på ett särskilt ställe af kyrkan.

De afsagda domarne underställdes Svea Hofrätt.

Intills resolution från denna hunnit ankomma, skulle fångarne förvaras i kronans häkten.

Följande dag transporterades Ingrid och Ellen tillbaka till slottshäktet i Stockholm. Här besöktes de som vanligt

af Erik, som lät dem underteckna den förut omtalade förklaringen, hvilken han, jemte en redogörelse för de iakttagelser, han sjelf gjort under hexeriprocessen, inlemnade till Svea Hofrätt.

Den kammare i hvilken Adolf satt inspärrad, en af de sundare och hyggligare i fängelset, ser-skilt bestämd för personer af bättre vilkor — ty lagskipningen gjorde i detta, som i mycket annat, skilnad till person — befann sig icke långt ifrån den cell, i hvilken mor och dotter förbidade sitt öde. Adolf var anklagad för »högmålsbrott» af svåraste beskaffenhet: för tings- och kyrkofrids-brott samt mordförsök. Lagmannens försök att mildra anklagelsen strandade, sedan en läkare förklarat ynglingen vara fullkomligt sund till sina sinnen. Riksrådet Bengt lade lamt, och egentligen endast skenbart, sitt inflytande i vågskålen till ynglingens förmån \ han ville ej komma i något slags förbindelse till sina politiska motståndare och var för öf-rigt harmsen öfver hela den skandalösa historien. Kanske ingick det äfven i hans beräkningar attuppskjuta hvarje åtgärd till Adolfs räddning, intill-dess den sammansvärjning, hvars ledare han var, kommit till lyckligt slut och bragt makten i hans och hans partis händer. Tidpunkten för denna katastrof nalkades nu med hvarje dag.

XVII.

JEU mittlyeåtadi HaUMreeH.

En vacker solbeglänst förmiddag, ungefär tren-ne veckor efter de händelser, som nyss skildrats, rullade en ståtlig, fyrspänd vagn genom Skanstull in i hufvudstaden. Det var Vanloos ekipage.

Det herrliga vårvädret hade utlockat Stockholms beau monde. Vagnar, stora och klumpiga, men glänsande af siden och förgyllning, med lakejer bakpå och lakejer på fotstegen, rullade förbi hvarandra på gatorna, och ryttare på ståtliga hästar bugade i sadeln och lyfte med en sirlig armsvängning på sina plymagerade hattar, hvarhelst något vackert ansigte blickade fram mellan vagngardi-nerna.

— Den rike främlingen är återkommen . . . detta var den anmärkning, som allmänt gjordes, der Vanloos ekipage banade »ig väg, och mer eller mindre djupa, mer eller mindre förtroliga helsningar mötte den stolte och afundade mannen från alla sidor.

Anländ till Norrbro anhölls han af tvenne ryttare, som genast svängde om sina hästar och redo fram på hvar sin sida om vagnen.

— Välkommen åter, mynher Vanloö! ropade den en« lifligt, medan den andres ceremoniella hels-ning utvisade en mindre förtrolig bekantskap raed den välkomnade personen.

Den förre var herr Gustaf Drake, den andre gardesöfversten Gustaf Helmer Lilje, en af dem, som under balen på Sjövik undertecknadt konspiration shandlingen, och genom sin militära ställning en af den Skytteska sammansvärjningens pelare.

— Jag har i sanning längtat efter er, mynher Vanloo, ropade Drake; — måtte ni kömmit i en lycklig stund!

— Man kommer lyckligt nog, då man ej kommer för sent, svarade Vanloo. — Hvad nytt från Sjövik, herr Gustaf Drake?

— Intet annat nytt, än att jag vantrifves i min ensamhet derstädes. Ni finner mig derförhär: jag har på några dagars tid sökt hufvudstadens förströelser. Om grannfamiljen på Signildsborg kunde jag deremot hafva mycket att förtälja, men nifar tids nog lära känna dessa nyheter, ty de äro på hvar mans läppar.

— ' Så . . .

Vanloo vände sig till den andre ryttaren och utbytte några artighetsfraser med denne.

Drake ämnade just ånyo öppna samtalet med en fråga, när mynher Vanloo funne sig hågad att emottaga hans besök, då hans värjgehäng, som sannolikt varit vårdslöst spändt, lossnade, och värjan föll till gatan.

— Dii avertite omen!*) utbrast Vanloo i en kali skämtsam ton, då skramlet af svärdets fall mot gatstenarne drog hans blick åt denna sida.

Derefter helsade han de begge ryttarne, gaf kusken tecken att köra fortare, och vagnen rullade bort.

*) »Gudar, afvärjen detta järtecken!« En formel, begagnad nf de gamla Romarne, då något inträffat, som ansågs bebåda olycka.— Fy d-n, jag tål inga Holländare, sade Lilje till Drake, sedan denne af en förbigående fot-gäugare låtit räcka sig sin värja, — jag tål ingen dryg, köpslående republikapsk mynher, och aldra-minst den der. Hans artighet smakar af nedlåtenhet.. . hans blick föreföll mig spotsk . . . den holländske hunden!

— Den här är dock ingen vanlig Holländare och icke ens en vanlig menniska, anmärkte Drake, som emellertid väl märkt, att det låg något utomordentligt frostigt i Yanloos ton och hållning, skarpt afstickande mot den förtroliga ifver, hvarmed han, Drake, helsat honom välkommen.

Sigurd, som var förberedd på sin herres au-komst, emottog honom i porten till hans vid Norr-malmstorg belägna hus. Då vaguen rullade in på gården helsades Vanloo af Algernon Sidneys besättning med väldiga hurrarop, och de raske sjöbussar-ne, alla klädda i blanklädershattar, blårandiga ylleskjortor och hvita benkläder, trängde sig kring honom, för att trycka hans händer. .

Dessa män voro af olika folkprägel och tungomål ... de voro samlade, en och en, med strängt urval, under de vidlyftiga resor Vanloo gjort i båda hemisphärerna: men deras ansigten, som företedde alla färgöfvergångar mellan den göthiske nordbons hvitröda och den spanske kreolens bronsfärgade hy, buro samma uttryck af raskhet, glädtighet och bottenärlighet; de hade med sin kapten till medelpunkt, med ömsesidig aktning och fosterbrödralag under gemensamma faror till föreningsband, sammansmält till ett starkt helt. Det var ett kosmopolitiskt och likväl strängt slutet samhälle, i hvilket det ej var lätt att förvärfva medborgarerätt.

— Kapten, ropade en af dessa män, styrmannen Blackwell, — börjar ni icke ledsna vid landbacken? Vi önska alla att snart komma i verksamhet. Algernon Sidney är fullt färdig att stickaat . . . ni skall skynda att se honom, kapten: han ligger der så stolt, fin och fejad, och längtar bara, han som vi, att komma ur hamnen.

De kringstående instämde i Blackwells ord och uttryckte alla sin önskan att med det första få lemna landbacken.

Yanloo försäkrade, att det ej skulle dröja länge, innan Algernon komme att utbreda sina segel för hafvets vindar och underrättade sina män, att han längre fram på dagen ämnade taga sin vackra brigg i ögonsigte.

Manskapet tågade tillbaka till iTastellholmen. Endast Sigurd stannade hos Vanloo.

Läsaren har sannolikt redan gissat, att Vanloos resa stod i samband med fru Agnes Drakes Han hade lemnat henne i ett fridfullt landthus på Seelands bokbeskuggade strand och derefter ilat tillbaka till Stockholm, der de väntade politiska händelserna kräfde hans närvaro.

Dessförinnan hade han dock under vägen gjort ännu ett besök i sin födelsebygd.

— Sigurd, sade Vanloo under samtalets gång,

— mina spaningar efter min mor och min syster hafva äfven denna gång varit fruktlösa. Icke ett spår upptäckt, som kunde föra mig till dem sjelfva, om de ännu lefva, eller till deras grafvar, om de äro döda! Men jag kan ej med denna ovisshet om deras öde lemna fädernejorden. Det var en af mina ungdomsdrömmar, att jag en gång, rik och ärad, skulle återvända till min moders hydda; det var hoppet derom, som i lifvets strid förljufvade medgången och stärkte mitt mod i motgången . . . Ack, fortfor Vanloo till sig sjelf, — jag undrar om hon åldrats mycket, min arma mor . . . och Ellen . . . hon borde nu vara en blomstrande jungfru . . .

— Hör, min vän, fortfor Vanloo efter en stunds tystnad, — jag har under denna resa kommit att tänka på ett medel, som måhända säkrare och ha-stigare än något annat skall leda mig till målet. Jag vill i alla rikets kyrkor låta efterlysa mina an-förvandter. Efterlysningen skall innehålla en noggrann uppgift om deras slägtskap och fordna lefnads-förhållanden, så att intet misstag må ega rum. Om de ännu äro bland de lefvandes antal, skola de således få veta, att deras son lefver, att han ifrigt längtar att träffa dem, och att Vanloo, medlem af den holländska beskickningen i Stockholm, med nöje vill upplysa, hvar de skola finna honom. Men hvad som skall ske måste ske snart. Jag skall ännu i dag träffa de för detta ändamål nödiga åtgärderna . . . och för att förvissa mig derom,

att efterlysningen skall spridas så snabbt och fullständigt som möjligt, vill jag utverka den ett rum bland regerings-kungörelserna. — Men nu till något annat! Hafva många papper från de sammansvurnes läger under min frånvaro kommit i dina händer?

— Ja, en hel hop, kapten. Med guld kan man göra undeiverk, det är visst och säkert. Jag har nedlagt dem i den ordning, de inkommit, i kaptens skrifbord.

Vanloo tillbragte en god timma med att genomläsa dessa handlingar. Detta studium intresserade honom synbart. Han läste uppmärksamt, försjönk i tysta betraktelser och steg ibland upp, för att med raska steg mäta golfvet.

Då han slutat läsningen och nedlagt papperen, var uttrycket i hans ansigte serdeles gladt.

Sedan Vanloo badat, frukosterat och gjort sin toalett, begaf han sig, åtföljd af Sigurd, ut till sin brigg, som ännu låg för ankar på sitt förra ställe utanför Kastellholmen. Bland de talrika örlogsmän, som, dels öfverbyggda, dels i segelfärdigt tillstånd, lågo förtöjda i en lång linie från Skeppsholmen till Kastellholmen, funnos visserligen många, som i storhet öfver träffade, men ingen, som kunde täfla med Algernon Sidney i byggnadssättets skönhet och än-damålsenlighet. Den var lika mycket föremål för sjömäns som »landkrabbors» förtjusning. De förre beundrade dess redbara egenskaper såsom bevarad »sjöbåt», de sednares ögon bestuckos af dess prakt.

Algernon Sidney var nu, afvaktande ett besök af sin kapten, smyckad i sin högtidsskrud. En mängd flaggor och vimplar af alla färger svajade från dess smäckra master för den friska vinden; portarnö i bastingeringen voro öppnade och visade dess fruktansvärda tandrad af blank metall: alla ändar voro väl instufvade, löpande tågvirket hårdt ansatt och rårna sorgfälligt brassade. Behagfull och likväl fruktansvärd hvilade den vackra briggen så lätt och luftigt på vattnet, som om den varit färdig att höja sin köl öfver de små solglittrande böljor, som lekte deromkring.

Då Yanloo nalkades, mannades rå, ett väldigt hurrarop höjdes, och de män, som beklädde befäl s-poster ombord, samlade sig vid fall reps t rappan, för att emottaga sin kapten.

Yanloo trampade sitt kära däck med en ynglings glädje. Han granskade allt från kölrummet till masttopparne, och allt var i bästa ordning,

Derefter utdelade han några ordres, bland hvilka äfven var den, att manskapet skulle lemna sina qvarter i land, uppgöra sina affärer derstädes och flytta ombord, för att i hvarje ögonblick vara färdigt till afsegling.

— Kapten, sade Sigurd, i det han pekade på ett fartyg, som låg förtöjdt på något afstånd från Algernon Sidney, längre ut från stranden, — kan ni gissa, hvad detta är för en sjöbjörn?

Det fartyg, på hvilket Sigurd fäste sin kaptens uppmärksamhet, var tackladt som brigg och bar holländska flaggan. Det var högriggadt, plattdäc-kadt, något längre och smalare än Algernon Sidney, samt försedt med en hög, bugtig akter.

Yanloo svarade:— Den är apterad for snabbsegling, men aktern är nog hög, och kranbalkarne ligga för långt akterut: den kommer att stampa starkt i sjögång. IIvad är det for en gynnare? Den ser mig misstänkt ut. En holländare är det icke, ehuru jag ser den bära holländska flaggan.

— Briggen heter Scylla, kapten, och har en lika hvass tandrad som Algernon Sidney. Gissar ni icke, kapten?

— Ha, jag förstår . . .

— Ja, det är den hedersvärde köpmannen Zacharias Jansens brigg, bestämd att göra mycket fredliga resor här emellan och Amsterdam. Men jag svarar icke för, att ej den beskedlige sjövargen på resan kommer att bita ett och annat får, såvida han bara får tid att sätta käkarne i gång.

— Jag måste ombord på den der Scylla, sade Vanloo. — Hör hit, Fredrik! Sätt låringsbåten i vattnet! Vill du göra sällskap, Sigurd?

— Nej, för tusan, kapten, det går icke an. Zacharias Jansen skulle lukta brändt horn, om han såge mig i ert

sällskap.

Vanloo lät ro sig öfver till Scylla.

— Är er kapten ombord? var hans första fråga, sedan han med ett tag i röstet svingat sig upp på däck.

De karlar, som befunno sig på däck, blängde likgiltigt på Vanloo. En af dem gaf sig tid att svara, det deras kapten nyss gått i land, hvarefter han fortsatte det gräl, hvari han var inbegripen med kamraterna.

Det folk, hvarmed kapten Zacharias Jansen bemannat sin brigg,“ var, att döma af »snitten på deras klyfvertar», snarare egnadt att befolka ett tukthus. Karlen, som besvarat Vanloos fråga, bar ett af fylleri uppsväldt ansigte, vanstäldt af öppna eller med plåsterlappar öfverskylda blodviten. Med den säkra skräfliga ton, hvari han på plattyska ut-öste sitt ovett mot kamraterna, tycktes han vilja gifva tillkänna, att han under kaptenens frånvaro var högsta hönset i korgen. De öfriges utseende var föga mer förtroendeingifvande.

Yanloo gick ett slag kring däcket och betraktade allt med mönstrande blickar. Utrustningen såg gammal och reparerad ut, men den var fullständig, ändamålsenlig och i temligen god ordning. Kanonerna, till antalet lika många som Algernon Sidneys, voro gamla, rostiga och hade med ett ord, utseende af att i många år hafva legat blottställda för vind och väder utanför något kronans förrådshus, men de voro likväl tydligen valda med kännareblick

Nu framträdde till Vanloo en man af besättningen, på hvilken han förut icke gifvit akt. Det var en ung, högvext karl, hvars ansigte, drägt och hållning på ett i ögonen fallande sätt skiljde honom från de öfrige. Hans ansigte var fint tecknadt, men blekt, magert och prägladt af öfverdåd och till-gjord munterhet; hans hållning, ehuru i hvarje rörelse sjelfsvåldig och vräkig, förrådde icke desto mindre en man af uppfostran; hans drägt var en blandning af sjömannens och studentens: på hufvu-det bar han en »sydvest», kring halsen en vårdslöst knuten långhalsduk, och hans smärta lif var inknäppt i en gammal luggsliten sammetsrock af den vanliga studentfasonen.

— Hör på, granne herre, — sade han i oförskämd ton, i det han lade sin hand på Vanloos skuldra, — hvem söker han här?

Yanloo vände sig om mot talaren. Denne drog sig för hans kalla blick ett par steg tillbaka och lyfte något förlägen på sin »sydvest», hvarvid han blottade en vacker panna och de rikaste mörka lockar.

— Ursäkta, fortfor han i höfligare ton; — söker min herre vår kapten och redare, den utmärktaktningsvärde herr Zacharias Jansen, så» vill jag underrätta, att han helt nyss leranade detta förträffliga fartyg och lät ro sig till Skeppsholmen. Men om ert ärende är sådant, att det kan anförtros åt en annan, så är jag hans högstbetrodde man och vill gerna stå er till tjenst . . . Tyst, karlar, ropade han derefter till de grälande matroserna, i det han ur fickan framdrog en flöjt och slog den värste skrikaren i hufvudet med densamma, — tyst, fördömda pack, då andre löjtnanten talar!

— Ni är således andre löjtnant på detta fartyg?

— Javist.

— Ni är svensk till börden?

— Det vete fan; jag är kosmopolit.

— Ert fartyg är ovanligt starkt beväradt . . .

— Ja, som ni ser. Man får vara beredd på allt, då man, såsom vi, göra resor i farliga farvatten. Yi ämna oss härifrån till Holland, men sedan derifrån till Ostindien, der det är bättre förråd på sjöröfvare, än här på hafsmåsar.

— Godt, jag har nu tillfredsställt min nyfikenhet, hvilket var mitt enda ärende här. Såsom gammal sjöman . . . jag är egare till briggen, som ligger der borta . . . roade det mig att se ert fartyg på nära håll.

— Ah, tusan, jag har hört, att den rike Van-loo skall vara egare till den der präktiga briggen. Det måste således vara . . .

— Alldeles: jag är Vanloo . . . Och enär ert fartyg bär den holländska flaggan, så var detta ännu ett skäl för mig att besöka detsamma.

Andre löjtnanten, såsom den unge mannen behagade kalla sig sjelf, bugade sig under tystnad.

Då Vanloo derefter gjorde min att lemna däcket, skyndade sig ynglingen att nedfira fallreps-trappan.

Hunnen ett stycke från Scylla hörde Vanloo från dess däck en vildt munter flöjtmelodi. Det varutan tvifvel andre löjtnanten, som nu trakterade samma instrument, med hvilket han nyss förut trak-terat den skrikige matrosen.

— Nå, hvad tycker ni, kapten? frågade Sigurd, sedan Van loo återkommit till Algernon Sidney; — er motståndare är just icke att förakta, eller huru?

— Nej, svarade Vanloo, — men desto bättre.

En half timma derefter lemnade Vanloo i Sigurds sällskap sitt fartyg och tog hemvägen öfver Skeppsholmen.

Skeppsholmen var den tiden nästan obebyggd; blott en större byggnad, amiralitetshuset, fanns der-städes. Men der rådde icke destomindre stor lif-lighet, ty många örlogsbåtar lågo på stranden, för att reparera, och der hvimlade både af sysselsatta och sysslolösa men niskor.

Bland de sednare sågs äfven en liten man, som med sänkt hufvud och armarne korslagda på ryggen promenerade af och åter. Han bar ' en sedesamt tillskuren långrock, anspråkslösa strumpor och skor med silfverspännen. Vanloo ansåg honom vara en köpman, funderande på någon vinstgifvande spekulation.

— Det är Ruys, kapten, sade Sigurd hastigt.

— Han bör icke se mig i så förnämt sällskap som ert.

Sigurd staunade, tilldess Vanloo hunnit ett stycke framför honom.

Vanloo fann sig hågad att se mannen på närmare håll Han gick fram och väckte honom ur hans funderingar med följande ord, uttalade på holländska språket:

— Tillåt mig fråga: är ni holländske köpmannen Zacharias Jansen?

Ruys såg upp, blottade sitt hufvud och gjorde en kruserlig bugning.— Alldeles, alldeles, svarade han, — mitt namn är Zacharias Jansen.

— Från Rotterdam, eller huru?

— Alldeles, nådig herre . . . ja, det vill egentligen säga: från Amsterdam.

— Eller från Alkmaar måhända?

— Från Alkmaar? ropade Ruys med en skygg blick. — Nej, som jag sade, från Amsterdam.

— Vi äro landsmän. Mitt namn är Vanloo. Känner ni detta namn?

— Visserligen . . . Icke skulle jag vara den ende, som är okunnig derom. att vårt land eger en så utmärkt medborgare härstädes. Ert namn, niyn-her, är mig för öfrigt bekant af gammalt; hvilken Holländare känner icke det inom och utom handels-verlden ärade namnet Vanloo? Jag har mången gång undrat, mynher, om ni är son af hufvudman-nen för firman Vanloo et Comp. i Rotterdam eller af gamle Vanloo i Batavia . . .J

— Jag är den sednares arfvinge, svarade Vanloo kort. — Men låt mig betrakta er närmare, hederlige Zacharias Jansen! Se upp, min vän, och visa utan onödig blygsel ert. bottenärliga ansigte! Vid Jupiter, detta är en underbar, jag må säga opassande lek af naturen och slumpen . . .

— Hvad menar ni, mynher? stammade den föregifne köpmannen, som tycktes hindras af ett sendrag i nacken att höja någon annan del af an-sigtet, än ögon sten arne, till sin vederpart.

.— Ja, hvad säger ni sjelf? Må det ej kallas ett opassande skämt af naturen och slumpen, då den förra gör en ärlig köpmans ansigte fullkomligt likt en viss spetsbofs, och den sednare ökar likheten genom att vanställa begge med

alldeles likadana ärr och skråmor?

— Mynher, jag förstår icke, mumlade Jansen, kritblek om hela ansigtet, med undantag af nästip-pen, som under alla lifvets förhållanden glänste af samma purpur.

— Jag skall i få ord förklara saken, herr Zacharias Jansen. Jag har erhållit signalementet på en gammal förhärdad skurk, som heter Ruys, bördig från Holland till föga heder för dess aktningsvärda folk ... Ni känner väl ryktesvis namnet Ruys?

— Huru sade ni? Ruys? Nej, mynher, honom känner jag icke.

— Hans namn är annars icke alldeles obekant för köpmän och sjöfarande. Om ryktet berättar sannt, var han löjtnant under den bekante sjöröf-varkaptenen Tomkins, hvars skelett jag för femton år sedan såg hänga i kedjor vid Themsens utlopp. Sedan lär han under några år idkat sjöröfveri på egen hand, fast utan serdeles framgång; dock, om jag minnes rätt, kapade han ett fartyg från samme Yanloo i Batavia, som ni nyss nämnde. Om hans sednare öden är jag icke heller alldeles okunnig . .. Men jag märker, att detta samtal icke roar er. Således till något annat! Ni är ju egare till brig-gen Scylla?

— Ja, mynher, redare och kapten i en person.

— Jag kommer nyss från ert fartyg; jag har varit ombord på detsamma ...

— Såå, mynher! Stor förlust för mig, att jag ej var närvarande, då ni gjorde mig den äran . . .

— Det är en präktig brigg, er Scylla , . .

— Ah, mynher, anspråkslös, mycket anspråkslös.

— Fan heller! Jag har sällan sett ett handelsfartyg med större anspråk på att vilja mäta sig med en medelmåttig örlogsman. Men jag upptager er dyrbara tid, herr Jansen. Blott ännu en fråga: när ämnar ni lätta ankar?

— Icke ännu så noga bestämdt. Jag ligger här i åtskilliga affärer . . . Sedan blir det en långresa, mynher. De kanoner, ni sett, stå der för Malajernes räkning . . . Malajerna äro ett farligtfolk... ja, ni känner dem nog bäst, raynher, ni sora är från Batavia... Sora jag säger: ett farligt...

— Godt. Farväl, herr Jansen! Måhända mötas åter våra banor: jag ämnar mig åt samma håll som ni.

— Hå, det skulle fägna mig. Farväl, mynher!

Zacharias Jansen helsade med en ytterst djup

bugning den bortgående Vani oo, vände sig derefter om, torkade ångestsvetten ur pannan, drog några djupa andedrag och mumlade:

— Förbannelse: Det är som jag säger: här spökar midt på ljusa dagen. Landbacken bränner mina fötter. Hvarför sölar Drake? Jag står icke ut med dethär.

Det var den 30 Maj. Riksrådet Skytte hade * på aftonen af denna dag återkommit från en utflygt till Görväln, hertig Adolf Johans egendom, belägen två mil från Stockholm.

Herr Bengt säg tankediger ut. Sammansvärjningen skulle följande dag utbrista.

Hemkommen fann han på sitt skrifbord en biljett, hvars utanskrift, ställd till honom, var skrifven med den af honom sjelf uppfunna chiffern. Icke litet förundrad häröfver, bröt han det honom obekanta sigillet och läste följande rader:

* Den skarpsinnig as te kan någon gång visa sig oförsigtig, den klokaste behöfva råd, då ett stort och farligt företag stundar. Uppbränn edra hemliga papper

— Hvad betyder detta? frågade sig herr Bengt orolig. — Hvem har skrifvit detta? År något förräderi med i spelet? Är jag upptäckt? .. . Nej, rådet är alltför godt, för att komma från en fiende. Men har en vän skrifvit det, så är ju detta hemlighetsmakeri onödigt. Vi träffas ju dagligen och kunnaunder våra öfverläggningar muntligen

uppmana hvarandra till nödig försigtighet. .

Han ringde på sin kammartjenare och frågade, hvera som framlemnat brefvet. Kammartjenaren förhörde sig hos de öfriga domestikerna, och svaret blef, att brefbäraren varit en sjämansklädd karl, som emot-tagaren icke kände.

Uppmaningen var för öfrigt obehöflig, ty herr Bengt, som var beredd både på det ena och det andra, hade redan offrat sin brefvexling med de sam-mansvurne åt lågorna. Han hade vidtagit både denna och alla andra upptänkliga åtgärder, för att, i händelse kuppen misslyckades, från sin person afvärja om icke misstankarne, så den bindande vissheten om delaktighet i sammansvärjningen.

Han stoppade biljetten till sig, gick hvisslande några steg öfver golfvet, förtöjde sig dereftef i sin länstol och afvaktade lugnt, bläddrande i Plinii na-turalhistoria, skymningen, då flere af de samman-svurne skulle infinna sig hos honom.

Den förste, som kom, var Gustaf Drake.

— Har ni skrifvit detta bref? var herr Bengts första fråga, i det han räckte biljetten till Drake.

Sedan Drake genomögnat den, framtog han sin breftaska och räckte Skytte en breflapp, skrifven med samma stil.

— Och jag, förklarade Drake, — ämnade fråga erF om ni skrifvit denna biljett, som en obekant person i dag lemnat min betjent. Innehållet i begge är ungefär detsamma.

— Detta är besynnerligt, utbrast herr JBengt.

— Lilje, Frisendorff och Graan, hvilka alla jag vid middagstiden träffat, hafva erhållit alldeles dylika varningar, fortfor Drake. — Men det båtar föga att söka utfundera gåtan. Ers excellens, jag har, som ni vet, nyss återvändt från ett kort besök på Sjövik och kan till er frambära en hjertlig helsning från er kära dotter .. .— Tack, min vän! Då ni leder samtalet på familjesaker, erinrar jag mig, att jag icke uttryckt, huru djupt jag beklagar er hustrus dödliga frånfälle. Ni lär ha erhållit underrättelsen derom i går. ..

— Ja, inföll Drake i temligen salvelsefull ton,

— min stackars Agnes dog i Köpenhamn... hon hann ej längre mot södern, den arma flyttfågeln, innan naturen återkräfde sitt lån ...

— Emellertid vet jag, sade herr Bengt med en lätt dragning på mungiporna, — att detta hårda slag ej skall beröfva oss det verksamma biträde, vi af er vänta oss; ni bär ert öde som en man ...

— Var lugn, inföll Drake, min förlust gör mig icke alldeles likgiltig för de stora ärenden vi hafva för händer . . .

— Fäderneslandet, fortfor herr Bengt, — fäderneslandet och dess stora intressen gälla för patrioten mer än äfven de dyrbaraste enskilta ...

— Alldeles riktigt. .. men låtom oss återgå till vårt ämne. Ni kommer från hertigen?

— Ja

— Och ni är öfvertygad, att han ej, såsom vanligt, tvekar i sista stunden?

— Derför är tillräckligt sörjdt. De bref, som han skall framlemna till konungen, enkedrottningen, rådet och riksstånden ligga färdiga på hans bord. Den sexspännige stats vagnen, i hvilken han skall göra sin Odyssé, står redan i ordning. Och i det afgörande ögonblicket skall vår vän landshöfding Graan, hvars välde öfver hertigen ni känner, stå vid hans sida och gjuta ny olja i hans mod, som beklagligen alltför lätt slår öfver i vankelmod ... För öfrigt har jag gjort, hvad jag kunnat, för att inlära honom den roll, han skall spela, och styrka honom i hans beslut.

— Klockan 9 i morgon afton är han således hos konungen . . .

— Ja, och tio minuter efter det ögonblick ni sett hans statsvagn rulla ut från borggården, är ordningenkommen till er att göra slag i saken. Er skara är tillräcklig och pålitlig?

- J a.

— Vi träffas således, min vän, i riksrådets sessionssal. Jag fägnar mig på förhand åt nöjet att se er arrestera mig.

— Jag har sagt er förut, ers excellens, att ni bör undvika detta nöje, och jag uppmanar er ännu en gång att i tid lemna salen och lemna edra med-bröder och herrar riksförmyndare åt sitt öde.

— Akta er, Drake! öfverskrid icke edra instruktioner! Jag har sagt er: ingen onödig våldsamhet:

Den ton, hvari herr Bengt yttrade detta, klingade blott till hälften af uppriktighet.

— Och jag har svarat: den roll, som blifvit mig anförtrodd, är af en sådan art, att hvarken jag sjelf eller någon annan kan i förväg utstaka gränsen för mina tillgöranden. Mitt handlingssätt blir beroende af oberäkneliga omständigheter.

— Gör, som ni finner för bäst, men jag beder er: ingen blodsutgjutelse! Och detta så mycket mer, som hvarje våldsamhet blir öfverfiödig. Alla af Liljes officerare, som äro tillgifna regeringen, äro i morgon utbjudne till hans egendom, halfannan mil från staden, och det i slottet kasernerade manskapet kommenderas uteslutande af våra anhängare. De ende, vi hafva att frukta, äro Sparre och hans folk, men vi ha ombesörjt, att Sparre samtidigt med ert inträngande i slottet blir fängslad, och hans regemente ligger för öfrigt så spridt kring staden och malmarne, att det ej skall hinna blifva samladt, innan kuppen är slutad. Ni har således intet farligt motstånd att befara.

— Desto bättre, sade Drake. — Jag hoppas emellertid, att alltsammans skall försiggå så hastigt, att ingen skall gissa hvad som är på farde, förrän det är slut.— Ni 'låter dock bevaka slott spor tarne, så snart ert folk hunnit in ...

— Ja, och jag ämnar utsläppa arrestanterna i kronoliäktet, för att öka förvirringen och gifva ett falskt aflopp åt den talrika slottsbetjeningens uppmärksamhet. Man skall i första ögonblicket tro, att bullret och folkrörelsen uppkommit genom ett uppror af fångarne.

— Godt. På skrå-handtverkarne kunna vi lita. Frisendorffs utliggare hafva bearbetat dem. De äro i morgon samlade i sina härbergen, der fri traktering då vankar, och på gifvet klockslag sätter sig hopen i rörelse, omgifvande hertigens vagn, då han begifver sig till Ridderskaptt och Adeln. Medan hertigen talar derinne, och folkmassan skrålar derutanför, skall underrättelsen om rådets och förmyndarnes arrestering anlända till ståndet, hvarefter Liljes regemente mar-cherar upp och samtidigt härmed en procession af våra anhängare inom ofrälsestånden anländer, för att uppmana hertigen emottaga förmynderskapet och re-geringstyglarne.

Sedan samtalet, som fördes i hviskande ton, fortfarit en stund, anlände Romann, hertigens förtrogne, i sällskap med tvenne riksdagsmän af borgareståndet, som blifvit invigde i de samraansvurnes planer. Den öfverenskomna tiden, då konspiratörerna skulle samlas, var nu inne. Man begaf sig till ett aflägse beläget rum, den vanliga mötesplatsen under de hemliga öfverläggningarne. Bakporten till huset var lem-nad öppen, och de väntade herrarne kunde således, utan att behöfva anmälas, inträda till värden.

Efter hand infunno sig Ribbing, Lilje, FrisendorfF, Graan och de öfrige.

Alla hade erhållit bref från samma heml:ga hand, lika lydande med dem, som tillställts riksrådet Skytte och herr Gustaf Drake. Alla hade de äfven tagit varningen i akt. Den skulle utan tvifvel åstadkommit

Fribytaren. 16farhågor och förvirring i lägret, om icke hvar och en, Drake inbegripen, i tysthet misstänkt, att densamma kommit från ingen annan än herr Bengt sjelf, som naturligtvis ville hafva hvarje spår af sin delaktighet i anläggningen utplånadt, ifall den mot all sannolikhet skulle misslyckas. Eerr Bengts försigtighet var känd, och ingen rubbades i sin öfvertygelse, när denne uppvisade det bref, äfven han erhållit.

— Han har skrifvit det sjelf, den gamle räfven ... så tänkte de alla.

Allt var redan ordnadt, rollerna utdelade, för-sigtighetsmåtten träffade: det gällde nu blott att göra ett slags repetition, innan skådespelet började.

Denna repetition upptog emellertid en god del af natten. De sammansvurne hade ända intill dessa tim {+-+} mar

behandlat hela saken visst icke lättsinnigt, men dock ined ganska lätt sinne: deras noggranna kännedom om svagheten och den moraliska underhaltigheten hos den styrelse, de gingo att störta, hade icke blott verkat derhän att stärka deras mod, utan äfven af-lägsnat hvarje betänklighet af högre art.

Men nu, då förhänget var färdigt att lyftas och skådespelarne skulle framträda inför nationen, för att spela om dess eget väl eller ve, om dess helgd och majestät, om kronan och bilan, nu voro der få bland de församlade, som ej erforo en hemlig ångest Denna vek dock så småningom för inflytandet af den lugna hållningen hos herr Bengt, sammansvärjningens ledare, och den vilda beslutsamheten hos Drake, som fatt den farligaste rollen sig anförtrodd.

— Och nu, mina herrar, sade herr Bengt slutligen, i det han reste sig upp, — nu återstår ingenting, som behöfver hindra oss att gå till en lugn och angenäm hvila. Öfverläggningen är lyckligt slutad. Handlingen återstår... men tålamod! Inom tujgo-fyra timmar skola vi ömsesidigt lyckönska oss öfver vår goda saks seger.Första uppträdet.

Professor Spole *) lofvade för denna afton månsken och klart väder.

Månen hade visserligen inställt sig i behörig tid, men det klara vädret hade uteblifvit, hvilket bevisar, att den lärde astronomen, om han ock var ofelbar i de nativitetsspådomar, hvarmed han gjorde sin alma-nacha smaklig, likväl icke alltid lyckades beräkna alla

- nyckerna hos den ostadiga väderleken. Qvällhimmeln hängde molndiger öfver Sveriges hufvudstad, och mörkret ökades af en tjock dimma, som lägrat sig vidt och bredt öfver Mälarens och Saltsjöns stränder och talrika holmar, samt afundsjukt förbjöd månen, när den någongång lyckades få fri utsigt mellan molngardinerna, att belysa annat än spetsen af Birger Jarls väldiga torn och de gråa husgrupper, som lågo strödda på de högsta punkterna af Södermalm.

De mörka och trånga gatorna i den inre staden upplystes sparsamt af talgdankar, som här och der flämtade i lyktor öfver portarne och förstugorna till de bättre husen. Försigtiga fotgängare hade väpnat sig med lanternor; de förnämes vagnar omgåfvos af fackelbärare.

I den inre delen af staden, i de gator och gränder, vid hvilka handtverkerierna uppslagit sina bopålar, rådde denna afton en ovanlig liflighet. Icke så till förståendes, som om bullret från de verkstäder, från smedernas, kopparelagarnes, snickarnes och alla öfriga yrkens, hvilkas flit på ett hörbart sätt ger sig tillkänna, förrådt en trägnare verksamhet än vanligt; tvärtom: de taktmässiga hammarslag, hvilkas klang plägade helsa morgonsolen, såsnart tornväktaren på

*) Utgifvaren af almanachan.Brunkeberg gifvit den vanliga morgonsignalen, och sedan, efter' ett kort uppehåll vid middagstiden, fortforo att genljuda, tilldess samme hedersman förkunnat ankomsten af hvilans timma, hade denna afton alldeles förstummats, ehuru det hvarken var sabbat eller sabbatsaflton. De röda lågor, som här och der från cyklopernas verkstäder, genom de trånga portame, med osäkert sken lyste vandrarens steg, voro släckta; de glada sånger, som plägade beledsaga hyfvelns civiliserande och glattande gång öfver de råa naturqvistiga ättlingarne af skogen, kunde nu icke förnimmas, ja, om en nyfiken eqvilibrist vågat en klättring uppför väggarne af de grå, i gammaltysk stil byggda husen, och skådat in mellan de fina spindelväfsgardiner, som i brist på andra prydde fönstergluggarne till skoma-karnes och skräddarnes verkstäder, skulle han svårligen funnit en enda syl, en enda nål i rörelse.

Och likväl rådde i dessa qvarter en ovanlig lif-lighet. Hvarhelst en förgylld drufklase eller andra väl kända, sällan missförstådda emblemer förkunnade en hugsvalelseort för törstande strupar... och sådane emblemer funnos många... der erhöll äfven hvarje förbigående, hvilken ej ödet förnekat de förnimmelse-verktyg, som gemenligen kallas öron, de otvetydigaste och mest genomträngande bevis derpå, att den arbetsamma befolkningen icke var utdöd, fastän dess verkstäder för tillfället stodo tomma. Alla källare och värdshus, der mästare af samma skrån plägade samlas, alla dylika, som voro af mer kosmopolitisk natur och i lika gästvänliga armar inneslöt skräddaren, som skomakaren, och slutligen alla härbergen för väg-farande yrkessvenner, voro öfverfyllda af larmande gäster.

Vi vilja följa läsaren till ett af värdshusen utaf det förstnämnda slaget, beläget vid Baggensgatan.

Dess skylt föreställde den ryktbare «Jerusalems Skomakare» med lästknippan på ryggen, vandrande mellan tvenne skummande muggar. Angenämt nogför en evigt törstig, evigt vandrande skomakare! Under denna målning stod att läsa hans och värdshusets gemensamma namn: Ahasverus, och derunder prunkade i förgyllda bokstäfver en vers, uppmanande hvarje ärlig skomakare, som med heder bestått gesällprofvet och vunnit riktigt burskap inom skrået, att i förbifarten stiga in, men rådande hvarje annan att, såsom ovärdig, passera förbi.

Källaren Ahasverus var således den ljufliga ort, dit hvarje medlem af Stockholms i allo aktningsvärda och dessutom helt nyss af regeringen med nya privilegier hedrade skomakareskrå styrde kosan, då arbetet för dagen var slutadt, för att dricka sitt stop och stöpa sin kanna. Kannstöperiet var nämligen det enda yrke, i hvilket enhvar tog sig friheten att fuska, såsom rätt och billigt är inom hvarje fritt samhälle. Och då, såsom nu, kunde man tala icke blott lika dumt, utan lika högt som helst om statens angelägenheter, utan att man behöfde frukta någon lurande an-gifvare. Spioneriet har i Sverige aldrig velat riktigt frodas, oaktadt ett och annat ömt försök att uppdraga denna utländska planta i vår jord och vänja den vid vårt råa luftstreck.

Det hvimlade af gäster i den af några tranlam-por och talgdankar upplysta källarsalen, på hvars kalkrappade väggar h varjehanda* med grofva kolstreck tecknade namn och tänkespråk stodo att läsa. Om bland de sednare fanns det bekanta ”Skomakare, blif vid din läst», är dock osäkert: de fleste voro utgju-telser mot skråets fiender, fuskarne och adelns skattfria handtverkare.

Om någon med stället och dess kunder förtrogen i detta ögonblick inträdt, skulle han lätt nog iakttagit, att rörelsen bland dera var lika ovanlig som trak-teringen var riklig.

— Källarmästare, fyll stopen än ett hvarf kring hela laget! Jag betalar4

Så ropade en liten man, klädd i den vanligaborgerliga drägten, i det han lade en hand fall silf-vermynt på disken och dereflter återvände till en talrik midt på golfvet samlad grupp, med hvilken han ander lifliga åtbörder anderhållit sig.

— En forbåldt frikostig karl den der! Han måtte vara rik som en grefve, yttrade en gråhårig borgare, som helt lagnt drack sitt öl i ett hörn af salen, till sin granne. — Känner ni honom?

Denne granne var en ang man af tyst och tillbakadraget väsende. Likasom gråhårsmannen bredvid sig hade han hitintills inskränkt sig till att likgiltigt höra och betrakta scenen framfor sig.

— Nej, svarade han, — jag vet mig aldrig hafva sett honom.

— Hm, det var besynnerligt. Han säger, han som ni, att han fått sitt mästarebref i Lübeck. Jag tycker derför, att ni borde känna hvarandra, då ni som landsmän och yrkesbröder vistats i en främmande stad.

— Säger han det? Då ljager han. Jag har aldrig förr sett hans ansigte. Ja, jag misstänker, att den karlen aldrig i sin lefnad gjort så mycket som en becktråd.

— Ja, jag tror nästan detsamma, men karlen har i alla fall rätt i hvad han säger. Vi ha stora orsaker till missnöje, och här behöfs en regementsförändring, det är visst och säkert. Om bara ange kangen snart vore myndig! Men innan den tiden kommer, ha väl de förnäme herrarne ätit upp oss med hall och hår. Ja, här är mången bland oss, som vill, att yxan skall gå, men det är få, som töras fatta i skaftet. .. och derför håller jag mig undan, jag också.

Den unge mästaren från Lübeck svarade iutet härtill, utan skådade tankfull i sitt stop.

— Ni synes ej vara road af politiskt tal, fortfor gubben; — nå låt oss d& tala om annatl Har ni hört, att trollpackorna i morgon skola brännas?— Jag har hört sägas det. Ämnar ni er ut att se dét skådespelet?

— Ja, det bör ingen försumma, tycker jag Verkstaden far i morgon hvila: jag och mina gesäller vilja i daggryningen bege oss på väg till afrättsplatsen. Hustru min och barnen få väl ock göra sällskap; annars ge de sig icke tillfreds.

I detta ögonblick afbröts de begge männens samtal af den lille frikostige främlingen, som uppstigit på en stol och under häftiga armsvängningar började följande tal till den kring honom sorlande hopen:

— J församlade vänner och skomakare! Jag har sagt eder, att jag, äfven jag, haft äran tillhöra ert skrå, men jag öfvergaf det i rättan tid, ty jag såg, hvarthän det skulle luta. J stån på förderfvets brant, mina vänner t J skolen inom kort med hustrur och barn svälta ihjäl och kronan skall flå edra lik, för att med eder hud lappa sin penninpung, sedan er sista skärf försvunnit i den bottenlösa tomma taskan. Som jag säger, jag kastade läst och syl och tafla hin i våld och slog mig på andra hederliga näringsfång, som bättre betala arbetarens svett.

— Hör bara! Hör! skreko åtskilliga bland de kringstående.

— Och jag råder er, vänner och skomakare, att i tid göra som jag, ifall J hafven ett hjerta i bröstet för hustrur och barn, som snart skola för-gäfves qvida efter bröd ...

— Det rådet duger icke . .. Hvad skulle vi taga oss till, om vi öfvergifva vårt yrke? Nej, nej! sorlade hopen kring talaren.

--Tyst, vänner och skomakare, låt mig tala

till slut! Det råd, jag gifvit er, är det enda som står till buds, ifall J tåligt viljen fördraga det herrevälde, som nu trycker och topprider er. Men hafven J mod i barmen, så anstår er detta råd visserligen icke. Det är sannt, att regeringen nyligen begåfva eder med nya privilegier, men hvad betyda alla pri-vilegier, då de ej skydda arbetet? Har ej regeringen förklarat, att hvar och en, som vill bygga och bo på Kungsholmen, får arbeta fritt, utan att tillhöra något skrå eller ha genomgått mästerprofvet? Finnas här icke väl hundra skomakare, som utgått ur skrået och till evig skam för borgareståndet gjort sig till de adlige herrarnes tjenare? Nu såla de några par stöflor gratis om året åt den eller den grefliga eller friherr-liga eller adliga slägten, och för det priset få de hålla verkstad och äta ut er, ärlige borgare, och de skatter, som de annars skulle betalat, vräkas också på er. Sålunda blir hvarje borgare nödtvungen att an-tingen svälta ihjäl eller gifva sig i träldom under adeln.

— Han har rätt! Bra taladt! At helvete med fuskarne och adelsträlarne! skreks i korus.

— Viljen J derför med hand och mun bistå den rättrådige fursten, Hans Durchlaucht hertig Adolf, den salige konungens ädle broder, hvilken, såsom jag sagt, insett eder nöd, ömmar för er och djupt bekymrad om er välfärd beslutat göra hvad han kan för ert bästa? Mig tyckes detta icke vara mer än rätt och billigt...

— Ja, ja!

— Jag hafver sagt eder, vänner och skomakare, att hertigen denna afton omkring klockan 9 begifver sig från slottet till Ridderskapet och Adeln, för att inför detta stånd framlägga edra besvär och uppmana det att tänka på hvad dess och eder frid tillhörer ...

— Lefve hertigen! skrålade hopen.

— Nu är det icke min mening att uppmana eder till våldsamheter och uppror. Nej, vi veta väl, att detta kunde sluta illa för oss alla; vi äro goda undersåter, all mensklig ordning undergifaa. Jag vill blott fråga er samfaldt, hvad jag redan frågat de fleste af eder enskilt, om J ej ansen det rätt och passande att understödja den gode hertigens bemö-danden, derigeaom att J samlen alla edra gesäller och svenner samt tågen till slottet, for att omgifva hertigens vagn och, medan han talar till herrarne, understödja hans framställning med lämpliga bifalls-yttringar, så att de må förnimma, att hertigen icke talar af sig sjelf, utan är målsman för eder suckan och klagan.

Detta förslag vann det liüigaste bifall.

— Låtom oss då tömma eu afskedsskål och der-efter begifva oss på väg, ty tiden är inne. J veten måhända, vänner och skomakare, att alla de andra hedervärda skråna ämna göra detsamma som J. Det blir en stor och väldig makt, J vänner. Enighet ger styrka: detta vare vårt valspråk!

Nu reste sig plötsligt den föregifne mästaren från Lübeck och ropade öfver den sorlande hopen*.

— Afskedsskålen vill jag bekosta, och den skall drickas icke i öl, utan i bästa vin, som vår värd har i sin källare. Hej, värd, begriper han vinken? Hvarför står han der och gapar, alldeles som herrarnes fickor gapa efter folkets pengar? Nå, vill han icke tillsluta käften och öppna sprundet, om jag visar honom denhär?

Med dessa ord kastade den nye talaren en späckad börs på disken. Klangen af den ädla metallen bevingade värdens fötter, och han ilade ut att framskaffa det begärda.

— Min vän och yrkesbröder, sade talaren N:o 1 och lade sin hand på talarens N:o 2 breda skuldra, —. vore det icke skäl att uppskjuta detta prof på ädel frikostighet, tilldess den lyckliga utgången af den vigtiga sak, vi nu skola taga om hand, berättigar oss att i glädje och gamman tömma mer än en skål för hertigen, för borgerskapet och för er sjelf?

— Jag dricker ingen skål för hertigen, svarade talaren N:o 2 med väldig röst, i det han omildt knuffade talaren N:o 1 åt sidan.

— Hvad nu? utbrast denne. — Hvad vill dettasäga? Har här kommit en ulf bland lejonen? Akta er!... Hör, hör! fortfor han, i det ett starkt sorl från gatan ådrog sig hans och alla de innevarandes uppmärksamhet; — våra bröder äro redan i rörelse! Hören J? Upp och förenoni oss med dem!

Från gatan hördes bullret af en under sång och skrål för bitågande folkmassa

— Varen lugna, godt folk, ropade talaren N o 1;

— märken J icke, att hopen tågar söderut, och såvida icke staden helt plötsligt gjort en vändning kring kompasset, ligger slottet, dit frågan ju lär vara att tåga, norr ut härifrån.

Några af de nyfiknare gästerna skockade sig vid den halföppnade källardörren och koxade ut åt den mörka gatan.

— Vid Gud! jag tror, att det är adelsträlarne och Kungsholmarne, ropade en; — äro de också i rörelse?

— Det vore ingalunda underligt, genmälde talaren N:o 2, — ty jag var i afton för en timma sedan i ett af de värdshus, der sådant folk plär samlas, och hörde der en person, som falskeligen utgaf sig för att vara en fri adelshandtverkare, hålla tal och uppmana de församlade att tåga till slottet, för att åtfölja hertigen, emedan denne i afton skulle begifva sig till Rikets Ständers samlingsrum och för dem framställa nödvändigheten af att upphäfva alla skråförordningar.

— Ah! Hvad säger ni? Är det möjligt? ropade alla.

— Han ljuger bestämdt... det är en spion, skrek talaren N:o 1, i hvilken läsaren utan tvifvel har anat en af de sammansvurnes utskickade.

— Håll, min gosse, inföll talaren N:o 2, som var en af Vanloos män, i det han med kraftig hand grep om den lilles arm och höll honom fast; — jag skall snart se dig mellan tandraderna, men vänta litet! Jag vill först tala ut. Jo, hertigen och grefve Pehr Brahe skulle hafva öfverenskommit om att vidinnevarande riksdag söka krossa skråförfattningarne, for att bringa borgerskapet fullständigt under adelns ok. Hafven J ej hört omtalas, ärlige män, att grefve Per en gång yttrat, det skråna ej äro annat än röf-varband, som förenat sig, för att höja priserna på handtverk svarorna ?

— Jo, det är sannt, ropade många.

— Nåväl, akten er då att lyssna till sådana per-sone r som denhär . ..

— Vänner och skomakare . .. inföll den lille mannen, som var ingen annan än Frisendorffs hof-mästare; han ville säga mer, men hans motståndare kramade honom så hårdt, att begynnelseordet bortdog i en suck.

— Han är sjelf en spion, en utliggare för fri-handtverkarne, fortfor Vanloos utskickade. — Jag vågar slå vad, att han ej känner konsten att tömma mästerbägaren. hvilket hvarje välbeställd medlem af ert skrå förstår. Skola vi låta honom undergå prof?

— Ja, ja, sorlade hopen, som nu började betrakta den lille med misstänksamma, hotande blickar.

Mästerbägaren, en pokal, rundtomkring försedd med en mängd krokar, på hvilka hängde små skyltar, af silfver, prydda med skomakareskråets emblemer, frambars, fylld till kanten med värdens bästa vin. Skyltarne hängde sä, att många af dem måste falla af, om bägaren fördes af en ovand hand.

— Om sju skyltar falla, är han ingen medlem af ert skrå, fortfor talaren.

— Om tre falla, är han det näppeligen, ropade

flera

— Godt. Försök nu, min gosse, och akta dig väl, ty består du icke profvet, så skaffas du med

, bakskjuts på dörren ...

— Och får ett kok stryk på köpet, försäkrade

flera.

— Vänner och skomakare, hemställde den lillei fruktande ton, i det han sköt bägaren if rån sig, — jag bedyrar, att jag är välbeställd .. .

— Drick!

— Nej, låt den stortalige mannen sjelf försöka! Jag vågar påstå, att han ej skall bestå profvet.

— Inga invändningar! Drick! Vinet är godt.

Den lille, som fann, att han ej kunde slippa att

undergå profvet, betraktade bägaren på alla sidor och förde den derefter försigtigt till munnen. Men all försigtighet strandade mot hans okunnighet i att hand-tera denna skråklenod; flera af de små skyltarne föllo till golfvet, och knappt hade detta skett, förrän en af kunderna ryckte bägaren ur hans hand och kastade dess innehåll i hans ansigte.

— Det är. en spion, en Kungsholmare, ropades allmänt, och flera händer fattade i den förskräckte mannen, i akt och mening att behandla honom såsom sådan.

Me hans bredaxlade motståndare afvärjde med goda ord det hotande anfallet, tryckte en mössa öfver den lilles öron, förde honom till dörren och slängde honom ut på gatan midt i en ny folkhop, som just i detsamma under skrål och oväsen tågade förbi.

— Mina vänner, fortfor han derefter, — J ären bedragne. Några högförnäma män af hertigens anhängare hafva velat begagna er till att befordra hans planer, som ej stå i ringaste gemenskap med edra önskningar. På samma sätt har man sökt bedraga de skattefria handtverkarne, i det man inbillat dem, att hertigen ämnar förfäkta deras sak. Jag råder er vänligen att tvärt emot er ursprungliga afsigt tillbringa aftonen helt fredligt mellan dessa fyra väggar, och om J finnen detta råd godt, skall jag nog ombesörja att traktering ej kommer att saknas. ..

I detta ögonblick öppnades dörren häftigt, och en hop med knölpåkar väpnade handtverkare inrusade i salen.

— Ut till hjelp, go* vänner ropade anföraren förskaran, en storvext kopparslagare; — Kungsholmarne och adelsträlarne hafva samlat sig och angripit oss. Stort slagsmål i Bollhusgränd och på Svartmansgatan!

Så var också verkliga förhållandet. Vanlöos utskickade hade icke inskränkt sig till att uppträda på skråhandtverkarnes krogar, för att der motarbeta de sammansvurnes, utan hade, för att i alla händelser vara säkra på sin sak, samlat adelns skattefria handt-verkare omkring sig och i spetsen för dem spärrat alla till slottsplatsen utmynnande gator. Ett rykte hade utspridts, att skråborgarnes gesäller och svenner samma afton ämnade företaga ett härnadståg mot Kungsholras-folket, hvilket rykte föranledt detta att samlas, i ändamål att med förenade krafter mota det befarade anfallet. När nu hopar från de åtskilliga skrånas värdshus, der Vanloos män ej lyckats vinna gehör, styrde kosan mot slottet, hade de sammandrabbat med sina dödsfiender, de frie handtverkarne, och ett vildt handgemäng börjat med knytnäfvar och påkar.

Kopparslagarens uppmaning föll som en eldgnista i ett kruthus. Med undantag af några gubbar, som funno det bäst passande för sin ålder och sina krafter att stanna qvar vid stopet, skyndade alla de öfriga kunderna, trogna skomakareskråets gamla rykte för manhaftighet, att trycka hatten i pannan, fatta påken i hand och rusa ut. Vanloos emissarie följde hopen till stridsplatsen.

Der tillgick det ganska hett. Svullna näsor uppspirade ymnigt i det väldiga påkregnet, mången brunögd kämpe fick blått öga, man slog blindt till höger och venster i ruset, mörkret och dimman. Stridsrop, svordomar och jemmerskri skallade i de tråpga gränderna, tilldess slutligen begge partierna tyckte sig hafva fått nog stryk och efter en timmas fortsatt slagsmål drog sig tillbaka hvart och ett med sina sårade (stupade funnos lyckligtvis inga) till sina respektiva värdshus, för att dricka på ny kula och skryta öfver sina bedrifter. Vanloos utskickade följde de olika hoparne,bestodo trakteringen och släppte ander hela natten icke kämparne ur sigte.

Men under tiden hade hertigens vagn rullat ut från slottsgården, ut&n att den folkmassa var honom till möte, som skulle åtföljt honom på hans äfventyrliga väg till riksstånden.

Andra uppträdet.

Vid Norrmalmstorg i grannskapet af Vanloos hus fanns denna tid ett värdshus, som hade anseende för att vara det förnämsta i hufvudstaden.

Värden var adept i den franska kokkonstens mysterier, och de bästa vinkännare försäkrade, att om han utspädde sina viner, så skedde det med största grannlagenhet och forsigtighet.

Stället var för öfrigt bekant för sina höga priser och vackra uppassersskor. Icke underligt således, att blomman af hufvudstadens glada och förnäma ungdom samlades i dess anspråkslösa rum, för att någon gång egna Bacchus och Fortuna sin dyrkan.

De under namnet Ooinfres bekante rumlarne hade här haft sin hufvudstation, och hade den ännu derstädes, ty detta brödraskap var icke alldeles upplöst. Döden hade visserligen anställt stora härjningar i dess krets, och tiden strött ålderdomens snö i de öfverlefvandes lockar, men Lorentz von der Linde och bröderna Horn stodo ännu såsom mäktiga pelare midt ibland ruinerna, och en skara af njut-ningslysten ungdom hade samlat sig kring dessa nöjets veteraner, såsom fordom Athens ungdom samlade sig kring de epikureiske filosoferna.

Det är nämndt, att alla de officerare af det islottet kasernerade, under Liljes befal stående regementet, hvilka ansågos vara tillgifna regeringen, denna afton voro utbjudna på en fest på sin öfver-stes egendom, belägen en och en half mil från staden.

Bjudningen var visserligen för skenets bevarande utsträckt* till regementets hela officerskorps, men de öfrige hade fått en vink att under cn eller annan förevändning undandraga sig densamma. Det var för öfrigt så ordnadt, att tjenstgöringen fördagen bestriddes af de sammansvurnes anhängare.

Desse voro nu nästan mangrannt samlade i värdshuset vid Norrmalmstorg, för att vid bägaren och tärningarne afvakta den betydelsefulla signalen från sammansvärjningens ledare, hvilka hade sitt högqvarter i Frisendorffs helt nära slottet belägna hus. Härifrån utgingo sammansvärjningens trådar, och flitiga rapporter vexlades mellan denna medelpunkt samt slottet, riksståndens hus och de öfriga vigtiga posterna,

Bland de i fråga varande officerarne fanns blott en, en brorson till Lilje, som egde en noggrannare kännedom om sammansvärjningens egentliga syfte och utsträckning; de skulle annars ©tvifvelaktigt ryggat tillbaka och nekat att låna den sitt bistånd. De hade intalats, att det endast gällde att förverkliga den aflidne konungens testamente och tilltvinga hertig Adolf Johan hans rättmätiga plats i förmyndareregeringen ; de voro dertill öfvertygade, att den unge konungen och enkedrottningen i allo gillade denna plan, samt till och med hade ett finger med i spelet.

Det bör tilläggas, att hertigen sjelf var långt ifrån att känna vidden af sina så kallade anhängares planer. Han var en docka i deras händer, men en bräcklig, docka, som med största försigtighet måste handteras. Han ville hafva första platsen i riks-förmyndarestyrelsen, ingenting vidare, och denna sin önskan ville han med hot och pock genomdrifva;så lågt sträckte sig hans delaktighet i de samman-svurnes planer. Men om han anat, att han var

medelpunkten för en väpnad revolt med en regementsförändring till mål, skulle helt visst hans vankelmodiga person aldrig intagit sin plats i den sex-spänniga statsvagnen, i hvilken den nu*vid Romanns sida hamnat på slottsgården.

Riksrådet Skytte visste emellertid, att hertigen efter väl öfverståuden förvåning med största nöje skulle finna sig uti att spela rolen af första riksförmyndare vid sidan af de män, som upphöjt honom till denna vigtiga plats.

Då hertigens vagn, företrädd af en löpare och omgifven af lakejer och fackelbärare, stannade framför stora slottstrappan, var redan en af de sam-mansvurnes utposter på väg till värdshuset vid Norr-malmstorg, för att derom underrätta de församlade gardesofficerarne.

Innan denne hunnit fram, öppnades porten till Vanloos hus, och ett ekipage rullade ut, åtföljd af en ansenlig skara beväpnade män.

I vagnen satt Van loo och vid hans sida öfver-ste Sparre. Den tog vägen öfver torget till Norrbro. Den beväpnade skaran, hvars pikar då och då framlyste genom dimman, delade sig; den ena hopen fortfor att på något afstånd följa vagnen, den andra tågade till värdshuset.

Porten och förstugudörren till detta hus stängdes och poster utställdes. Derefter skyndade anföraren i spetsen för de öfrige uppför trappan till andra våningen.

Värden mötte dem tillfälligtvis i trappan och skyndade förskräckt tillbaka vid anblicken af de sjömansklädde karlarne, som alla buro pikar i hand och pistoler i bältet.

På hans stammande fråga hvad de ville, befallde honom anföraren att visa sig till det rum, der gardesofficerarne voro samlade. Värden pekadepå en dörr och fortfor att häpen betrakta de väderbitna, skäggiga ansigten, som omgåfvo honom. Han misstänkte ingenting mindre än mord och plundring, och denna misstanke blef ytterligare styrkt, då han, i akt och mening att söka hjelp, skyndade nedför trappan samt fann dörren till gatan stängd och poster utställda, hvilka på ett språk, det han ej förstod, men under åtbörder, som voro tillräckligt tydliga, förbjödo honom lemna huset.

Sigurd, ty han var skarans anförare, steg in i salen; hans folk skockade sig utanför dörren.

Officerar ne, som nyss emottagit budbäraren från slottet, sutto ännu kring bordos, drickande ock rafflande. Deras uppmärksamhet vändes genast på den inträdande, och en af dem, som sutto närmast dörren, frågade honom om hans ärende.

— Mitt ärende är att tillbringa aftonen i her-rarnes sällskap, svarade Sigurd; — jag förmodar, att sällskapskretsen icke är så strängt sluten, att ej en främling kan bli upptagen i densamma.

— Har ni intet särskilt ärende till oss?

Denna fråga upprepades af kapten Lilje, i det

han steg fram och mönstrade den nykomne från topp till tå

Han fann i denne en Starkt byggd man af martialiskt utseende, klädd som en man af stånd. Det enda, hvaruti hans drägt skiljde sig från den, som i allmänhet bars af personer af den högre samhällsklassen, var ett bredt bälte, ur hvilket tvenne pistoler framstucko.

— Mitt ärende, svarade Sigurd, i det han småleende vred sina stora mustacher, — är just det jag nämnde.

— Hvilket?

— Att tillbringa aftonen i herrarnes sällskap.

— Hvad är ert namn? Hvem är ni?

— Mina herrar, jag har kommit hit i hopp attfå deltaga i angenäma tidsfördrif, men till sådana räknar jag icke en dylik examen.

— Ni synes vara en oförskämd person. Hvem har visat er hit? Har icke värden, den skurken, underrättat er, att dessa rum ej äro för andra gäster än oss?

Dessa frågor gjordes af åtskilliga personer, och kapten Lilje öppnade förgrymmad dörren, för att ropa på värden, kanske ock för att på ett mindre grannlaga sätt påskynda främlingens aflägsnande.

Men då dörren öppnades, och den välbeväpua-de sjömansskaran mötte gästernas blickar, betraktade de hvarandra bleknande, och den ene läste på den andres ansigte, hvad han sjelf fruktade: vi äro förrådda.

— Hvad betyder detta? frågade efter ett ögonblicks tystnad kapten Lilje, och allas ögon riktades på Sigurd.

— Intet . . . allsintet, svarade denne, — såvida herrarne helt lugnt fortsätta sina nöjsamma tidsfördrif.

— Än i annat fall? inföll en ung officer och lade handen på svärdfästet.

— I annat fall fån J göra hvad J behagen, blott icke lemna detta rum, förrän väktaren på Brunkeberg förkunnat morgonens ankomst . . . Nej, nej, mina herrar, låten värjorua vackert slumra i sina skidor! J ären underlägsna . . . huset är om-ringadt, trapporna fulla af mitt folk . . . och om J betviflen, att mina bussar skulle spetsa er på sina pikar vid första vink af min hand, så betrakten dem ännu en gång . . .

Sigurd drog sig baklänges till dörren och öpp-„ nade den |>å vid gafvel.

— Naväl? Se de ej ut att vara beslutsamme män? tilläde hau.

— Yi äro förrådde! mumlade gästerna till hvarandra.— Tå hvems] befallning har detta skett? ville en af officerarne fråga, men innan han talat at, ropade en annan:

— Här är förräderi i spelet. Vi slå oss igenom!

— Håll! inföll Lilje dödsblek, — ännu ingen våldsamhet! Vi måste hafva saken klar, innan vi taga till svärden. Jlör på, obekante herre, beviljar ni mig ett enskilt samtal?

— Gerna, svarade Sigurd; — ingen önskar mer än jag, att allt må afgöras i bästa sämja.

— Hvem har skickat er, och hur lyda edra instruktioner? Är ni berättigad att besvara dessa frågor? sporde Lilje, sedan han och Sigurd dragit sig undan till ett hörn af salen.

— Javäl, jag handlar på mynher Vanloos ordres ...

— På Vanloos . . . Holländaren? Hvad vill det säga?

— Det vill säga, att jag är mynher Vanloos första kavaljer och alltid står till hans förfogande, då han vill ha något uträttadt, som ej strider mot mina egna grundsatser. Och här vid lag tänka han och jag alldeles lika , . .

— Och edra instruktioner? frågade Lilje med hviskande röst.

— De lyda såhär: <jvarhåll de sammansvur-ne . . .

— De sammansvurne? upprepade Lilje med tillbakahållen ångest; — huru vågar ni benämna oss med ett dylikt namn?

— Det är ju icke mina ord, utan mynher Vanloos, som jag upprepade.

— Godt . . . Fortsätt 1

— Qvarhåll de sammansvurne, yttrade han, intill morgonen. Vilja de tilltvinga sig fri passage, Aå ställ våld mot våld, och nedsabla dem hellre än att låta en enda komma undan.— Vidare ...

— Längre sträcka sig icke mina instruktioner, men jag tycker, att de äro tillräckliga. Mynher Vanloo tilläde dock . . .

— Nåväl, Lilje, utbrast en äldre officer, — äro underhandlingarne slutade ännu, eller huru? Vi vilja veta, hvem som vågar . . .

— Vänta, inföll Lilje, — samtalet är straxt slutadt . . . Hvad tilläde Vanloo?

— Att denna åtgärd är vidtagen till herrar-nes eget bästa. Jag vill hindra dem, sade han, att låna sitt biträde åt ett företag, i afseende på hvars syfte de äro förde bakom ljuset, och hvars följder de ej kunna beräkna.

— Vi äro då upptäckta! mumlade Lilje.

— Och, fortfor han, såväl konspiratörerna som den regering, de vilja störta, äro alltför obetydliga och hela saken alltför lumpen, för att ens förtjena en plats i häfderna. Allt skall aflöpa tyst och stilla. Med undantag af mig sjelf och dig skall ingen, icke ens den hotade regeringen veta, att någon allvarlig fara varit för handen.

— Ha, var det hans ord?

—, Ja, och hans ord äro säkrare än något kungsord. Slutet, tilläde han, skall blifva en farce, men en blodig farce, hvars hjelte skall åt vedegällningen hembära ett lif, det han längesedan förbrutit. . . Men dessa hans sista ord äro för er en gåta, på hvilken ni gör bäst att icke grubbla, ty den angår icke er.

Lilje betraktade Sigurd med en tviflande blick, gick orolig och tankfull öfver golfvet, vände sig der-efter till sina otåliga kamrater, som samlades i en krets kring honom, och meddelade dem med låg röst de upplysningar, han under sitt samtal med den obekante iuhemtat.

En liflig tvist, som dock fördes i dämpad ton, uppstod nu mellan officerarne. Man rådslog öfver hvad som borde göras. Några syntes uppretade,andra förstämda, alla oroliga. Slutligen tycktes man hafva förenat sig om ett beslut: de samtalande in-togo med likgiltigt utseende sina platser kring borden, bägarne fylldes åter, tärningarne rullade, man pratade och skrattade, ehuru något tvunget.

Lilje återvände till Sigurd, som under tiden vandrat fram och tillbaka genom salen, och sade till denne:

— Min herre, er närvaro härstädes stör gästernas trfiftiad. Vi förfoga öfver detta rum, sålän-

såsom vanligt, allt intill morgonen. Om mynher Vanloo blifvit galen, är en sak, som icke angår oss; hans och edra åtgöranden få uppgöras mellan er sjelfva, husvärden och domstolen. Men om ni ett ögonblick längre stannar bland oss, anse vi det för en förolämpning, och jag ansvarar ej för följderna.

Sigurd betänkte sig ett ögonblick och svarade derefter:

— Javäl . . . vare långt ifrån mig att påtvinga herrarne min person. Vi äro ense i huvudsaken, och dermed är jag belåten. Låt se . . . här är ingen annan utgång, och vi befinna oss i andra våningen, således högt öfver marken. Väl, min herre, jag vill då tillbringa tiden så godt jag kan här utanför dörren, tilldess Brunkebergsluren tutar aflösningstimman. Jag önskar herrarne en angenäm natt.

Han lemnade rummet och gick att lugna värden med någon uppdiktad historia, hvarefter han för sig och sitt folk begärde förfriskningar, dem han betalade så utöfver värdens fordran, att denne helt storögd mumlade för sig sjelf:

— Äro dessa menniskor röfvare, så är det röf-vare af eget slag, som gifva mer än de taga.

stanna härstädes, och det blir nu,Tredje uppträdet.

Vi veta, att de sammansvurne hade anförtrott det farligaste uppdraget . . . det, att häkta Sverges rikes förmyndareregering och råd... åt herr Gustaf Drake.

Det borde ske omedelbart efter att hertigen af-lägsnat sig irån slottet, så att underrättelsen om den vigtiga tilldragelsen skulle hinna ankomma till ridderskapet och adeln, medan hertigen äifnu befann sig i kretsen af detta stånd. Det var desam-mansvurnes afsigt att denna fait accomplx, i förening med den lägre klassens hotande hållning och ankomsten af deputerade från ofrälsestånden skulle genom öfverraskning förlama det första ståndets motståndskraft och förmå mängden af de mindre beslutsamme att finna sig i omständigheterna och på stället svärja den nya ordningens fana. Men om ståndet skulle visa sig segare än man väntat, så egde de sammansvurne åtminstone för ögonblicket den öfverlägsna styrkans rätt på sin sida och hade för detta fall beslutat använda det Liljeska regementets musköter och skråhandtverkarnes påkar, för att göra slag i saken.

Då hertigen anlände till slottet,hade han begärt audiens hos den unge konungen och enkedrott-ningen, men då det svarats honom, att begge de höga personerna befunne sig i bönrummet, hade han aflemuat sina till dem ställda bref och derefter be-gifvit sig till riksrådets sessionssal.

Hans oväntade uppträdande härstädes och den stumma högtidlighet, med hvilken han nedlade ett stort förségladt dokument på rådbordet, väckte hos rikets fäder icke liten öfverraskning.'

— Jag anbefaller er detta bref till genomläsning och moget öfvervägande, samt hoppas af eder, att det beslut J med anledning af detsamma sko-len fatta, måtte lända eder till heder och riket till välfärd.

Detta var allt, hvad han till de församlade herrarne yttrade, hvarefter han hastigt lemnade salen, ntan tvifvel för att nndvika de närgångna frågor, som desse efter vanligheten icke skulle tvekat att till Hans Durchlaucht framställa, för att vinna upplysningar öfver detta hans besynnerliga uppförande.

Herr Bengt hade ungefär en half timme före hertigens ankomst, väckt på en ömtålig fråga, som enligt hvad han visste, skulle gifva anledning till en häftig diskussion. Frågan gällde åtskilliga statens medel, som försvunnit under en af De la Gar-die och hans parti gynnad embetsmans händer. Några skenbart godlynta, men i sjelfva verket ytterst hvassa anmärkningar af herr Bengt hade gifvit diskussionen den riktning, han önskat, och det dröjda ej länge, innan han i låtsad harm öfver de bittra anfall, för hvilka han lyckats göra sig till mål, kunde taga dessa till förevändning för att stiga upp och lemna sessionsrummet.

Herr Bengt skyndade till de sammansvurnes högqvarter.

Här fann han allt i ångest och upplösning.

— Hvad nu? frågade han oroligt, hvad har hän dt?

— Ni kommer från slottet? utbrast Frisen-dorff, — och torkade sin svettdrypande panna.

— Ja.

— Nåväl, har ni ej förmärkt något misstänkt, något, som låter ana, att våra planer äro upptäckta * • .

Alla de församlade väntade utan att andas Bengt Skyttes svar.

— Nej; svarade han, — men hvarifrån denna ångest?

— Yi äro fångade i en snara, utbrast Rib-bing, — vi måste åtskiljas, innan . . .— Här finnes någon hemlig förrädare . . .

— Håll, mina herrar, sade herr Bengt, i det han bemödade sig att synas lugn, — vi måste gå i ordning med frågor och svar. Ni frågade mig om jag ej uppe i rådet spårat något misstänkt. Nej, mina vänner, såvida jag ej helt plötsligt blifvit förblindad, vågar jag påstå, att regering och råd icke hafva ens den mest aflägsna aning om hvad som förestår. Och då vi från det hållet icke hafva något att befara, så begriper jag i sanning icka, hvar-ifrån detta blinda allarm, denna paniska förskräckelse . . . Med ett ord: hvad har händt?

— Besynnerligt, sade Frisendorff, något lugnad, — och här befinna vi oss i största ängslan. Hör blott! Af våra utliggare hos skråhandtverkarne hitkommer den ene efter den andre och berättar, att de nu i elfte timmen stött på motstånd af agenter från Gud vet hvilken hemlighetsfull makt. Adels-handtverkarue och Kungsholmsfolket äro af samma agenter samlade, och det har kommit till handge-mäng mellan dem och skråmännen. Från det hållet ha vi således intet att vänta. Men nu kommer något ännu oförklarligare. Våra vänner inomofräl-seständen hafva blifvit varnade från obekant håll att uppträda Af deputationen till Ridderskapet och Adeln blir således intet. Största förskräckelse råder bland våra anhängare. Huru förklara detta? Hafva vi ej skäl att frukta det värsta?

Herr Bengt bleknade synbart.

— Nå, hvad är er tanke? ropade flere.

— Jag kan i sanning icke förklara detta . . . men . . . någon egentlig fara är'dock icke för handen . . . Regeringen vet ju ingenting . . . och spelet är nu en gång för alla börjadt ... om en liten stund kommer upplösningen ... Vi

afbide den i lugn, mina herrar . . .• Vi kunna således icke för ögonblicket påräkna mobbens bistånd, icke heller våra anhängares inom ofrälseståndet, men slottetär i våra händer, och Drake slår i rättan tid sitt slag . . .

Herr Bengts osäkra hållning ökade förvirringen hos de sammansvorne. Efter en kort stands förlopp ankom en depesch med underrättelse, att hertigen anländt till slottet.

Tio minuter derefter instörtade en af de officerare vid det Liljeska regementet, hvilka för aftonen bestridde tjenstgöringen i slottet. Han förkunnade, att då han på öfverenskommen tid skyndat till värdshuset vid Norrmalmstorg, för att kalla sina der församlade kamrater till deras poster, hade han funnit alla ingångar till huset bommade.

Innan man hunnit hemta sig från denna nya öfverraskning, ankom landshöfding Graan och berättade, att hertigen lemnat slottet och begifvit sig till Ridderskapet och Adeln, men att ingen folkhop visat sig, för att beledsaga honom.

Straxt derefter anlände en depesch från Drake, som hade sin post i grannskapet af slottet. Den innehöll blott följande rader:

- — Sparren har man ej lyckats arrestera. Han har ej hållit sig hemma. I detta ögonblick sker slaget.

— Fort! Yi måste gifva honom kontraorder! ropade Frisendorff.

Han och med honom flera af de sammansvurne skyndade ur rummet.

— De komma troligen för sent, sade herr Bengt till de öfrige, som dödsbleka och tvekande stodo omkring honom. — Mina herrar, om Drake begår ett vansinnigt streck, om han fått i sitt galna* hufvud att med en hand full slödder intränga i slottet och förgripa sig på det högsta, landet eger, hvad hafva vi dermed att skaffa? Han må stå sitt kast. Och om den ursinnige dåren sedan anklagar oss för att vara hans medbrottslige, så skola vi fråga: huru

Fribytaren. 17vill han bevisa denna dumma anklagelse? . . . Och hela landet skall finna den löjlig, ty huru kunna menniskor med vanligt sundt förnuft, för att icke tala om män, kände för försigtighet och skarpsinnighet, inlåta sig i ett sådant högförrädiskt narrspel? Mina herrar, gån J helt lugnt hem och anförtron er åt Morphei armar, ifall J kännen minsta benägenhet dertill. För min del är jag så sömnig, att jag sannerligen knappt kan hålla ögonen öppna. Jag begifver mig således hem, för att sofva den rättfärdiges sömn, och jag föreställer mig min öfverrask-ning, då jag i morgon vaknar och af besökande kolleger erfar det besynnerliga, som i qväll tilldragit sig. Jag har äran rekommendera mig.

Herr Bengt svepte sig i sin kappa, satte hatten försigtigt på allongeperuken, fattade sin stora käpp med guldknappen, bugade till höger och ven-ster samt aflägsnade sig.

Af några ord, som undföll en bland kunderna på källaren Ahasvérus har läsaren inhemtat, att de föregifna hexorna morgonen efter den dag, hvars händelser vi nu skildra, skulle, enligt tingsrättens af hofrätten bekräftade dom, utföras till häradets afrättsplats, för att der halshuggas och å båle brännas.

Den redogörelse, soin Erik insändt till hofrätten, rörande såväl de iakttagelser, han gjort under hexeriprocessen, som Ingrids och Ellens förflutna lefnad och deras uppförande i fängelset, hade ej inverkat på detta tribunals omdöme. Ingrids och Ellens förklaring, att de genom tortyr blifvit tvungna att falskligen bekänna sig skyldiga hade lemnats utan afseende. Mor och dotter voro, likasom de öfriga offren för vidskepelsen och fanatismen, dömda förlustiga lifvet och skulle följande morgon från slotts-häktet utföras till afrättsplatsen, för att lida dödsstraffet.Klockan är nära 8 på aftonen. Erik befinner sig på sitt rum. Han har gjort allt hvad han förmått, för att rädda de olyckliga. Han hade i de begge qvinnornas intresse begärt och erhållit audiens hos grefvarne Per Brahe och Magnus De la Gardie, han hade uppvaktat de fleste af Hofrättens medlemmar — men allt förgäfves. Alla hade förklarat, att de i en sak af denna tydliga beskaffenhet ej kunde hindra lagens gång, och åtskillige af de mer fördomsfulle herrarne hade tillkännagifvit sin stora förvåning deröfver, att en prestman kunde vilja verka till förmån för tvenne brottslingar, hvilkas skuld vore lika uppenbar som afgudisk och ryslig.

Tiden är inne då Erik skall, begifva sig till de begge fångarne. Han har beslutat att med dem dela de långa förfärliga timmarne af deras sista natt, atfc följa dem till afrättsplatsen och i deras sista ögonblick vara vid deras sida. Den djupaste ångest uppfyller hans själ, helst han anklagar sig sjelf att hafva bidragit till deras förderf derigenom, att han intalade dem att bekänna sig brottsliga. Det är sannt, att denna bekännelse i annat fall icke desto mindre skulle blifvit dem afpressad genom tortyren, men detta länder Erik till ingen lisa: han tänker ej ens derpå. Sålänge ännu något återstod att hoppas af rättvisans skärskådande blick eller af menni-skors barmhertighet, hade han, lugn i sin förtröstan till Försynen, afvaktat frukterna af sina ansträngningar. I denna stuud, då hvarje hopp var släckt, svigtade hans själ lik ett rö i stormen, och ångesten, stegrad med hvarje ögonblick, hotade att öf-vergå i svart förtviflan tills efter en häftig inre kamp det dofva bruset af stridande känslor och tankar öfvergick i ett förenadt, häftigt, stormande rop till Gud . . .

Han befann sig ännu under inflytelsen af denna heligt uppeldande, saligt genomgripande stäm-ning, som en med obegränsad hängifvenhet i Gud försjunken själ erfar — då hans blick föll på ett papper, hvilket låg på hans skrifbord jemte några andra, samma afton insända kungörelser, dem han följande Söndag skulle meddela sin församling. Hans uppmärksamhet riktades instinktmessigt pa detta papper, han fattade det, utan att veta hvarför, och läste det hastigt.

Dess innehåll verkade på honom såsom ett elektriskt slag. Det var den af Vanloo utfärdade kungörelsen. Han läste namnen Ingrid och Ellen . . . de lefnadsomständigheter, som uppgåfvos rörande de efterlysta personerna, tycktes öfverensstämma med de uppgifter, som de begge qvinnorna sjelfva- meddelat om sina förflutna öden.

Detta var nog. Erik kände sig bönhörd, han såg Guds finger i detta. Det verkade på honom såsom ett omedelbart under. Då han hemtat sig från det första öfverväldigande intrycket deraf, samlade han sina * tankar och ilade ut att fullborda räddningens verk, på hvilket han i detta ögonblick icke mer tviflade.

Hans väg förde honom genom de gator, der folkupploppet hade sin tummelplats. Han trängde sig igenom de mötande skarorna, de skrikande och stridande hoparne, utan att ens undra öfver orsaken till det vilda tumultet, och skyndade förbi slottet öfver Norrbro till Vanloos hus vid Norrmalmstorg.

Han begärde af den förste tjenare, han mötte, att blifva förd till mynher Vanloo.

Tjenaren svarade, i det han med mönstrande blick betraktade den unge prestmannen, att hans herre nyss åkt ut, han visste icke rätt hvart, men om ärendet vore af vigtig natur och pastorn funne för godt att skriftligen framställa det, så vore anstalt fogad, att mynher Vanloo utan tidspillan kunde inhändiga brefvet.

Erik måste finna sig i omständigheterna. Hanfördes till ett ram, forsågs med skrifmaterialier, samt skref i hast och förseglade en biljett, i hvilken han underrättade Yanloo, att de af honom efterlysta personerna vore funna, att de, falskeligen anklagade för hexeri, suttö inspärrade i slott shäktet, att denna natt blefve de olyckliges sista, om ej skyndsam räddning komme emellan, emedan de följande morgon skulle utföras att undergå det ådöm-da dödsstraffet.

Med dessa ord slutade brefvet, hvars snabba drag vittnade om den brådska och den sinnesrörelse, hvarunder det blifvit skrifvet.

— På den snara framkomsten af detta bref beror räddningen af tvenne för er herre dyrbara lif, sade Erik till tjenaxen; — jag behöfver väl icke säga er mer?

— Yar lugn, svarade tjenaren; — mynher Vanloo skall inom en half timma hafva det i sina händer.

Erik ilade nu tillbaka till slottet. Det var hans första oöfverlagda beslut att meddela Ingrid och Ellen den utväg, som helt plötsligt, likasom genom ett underverk från höjden, blifvit öppnad till deras räddning. Till slottshäktet hade han, såsom vi veta, fritt tillträde, och fangelsedörrarne öppnades för honom, när helst han det begärde. Men nu först, under det han nalkades slottet, började vissa farhågor få insteg i hans själ. Att Ingrid och Ellen voro samma personer som de af Vanloo efterlysta betviflade han icke, ej heller att denne mäktige man måste hysa ett närmare intresse för dessa personer, eftersom han beslutat sig för denna åtgärä till deras återfinnande; men skulle

Vanloos inflytande vara tillräckligt starkt, för att i sista stunden kunna hämma lagens redan lyftade svärd? Vore det icke till och med möjligt, att Vanloo, delande sin tids fördomar, skulle lemna de olyckliga åt sitt öde, sedan han lärt känna de grufligabrott, for hvilka de blifvit anklagade? Erik kände ej beskaffenheten af det deltagande, Vanloo hyste för de olyckliga q\innorna: det vore möjligtvis icke starkare, än att det af en dylik upptäckt kunde qväfvas. Det vore således oklokt, ja grymt, att med en oviss utsigt om räddning tända ett nytt jordiskt hopp i hjertan, som redan med våldsamt tillkämpad undergifvenhet under Guds outransakliga beslut invigt sig åt döden.

Dessa tankar sysselsatte Erik, under det han närmade sig slottet. Hans gång, förut bevingad af glädje, hade saktats, hans bröst, som nyss vidgats af ett nytändt, lyckliggörande hopp, sammanpressades nu af pinsamma tvifvel.

Han hade passerat Norrbro, och den väldiga ringmur, af hvilken det kungliga palatset var omgif-vet, reste sig nu framför honom i den nästan ogenomskådliga dimman.

I detta ögonblick hejdades hans steg af en folkhop, som, tätt sluten, befann sig ungefar tjugo steg från det norra porthvalfvet. Dimman och mörkret voro så ogenomträngliga och den församlade hopen så tyst, att Erik ej bemärkt den, förrän han plötsligt såg sig omgifven af skäggiga, vildt blickande, med pikar, sablar och pistoler beväpnade karlar, hvilkas stumma tystnad icke mindre förvånade honom än deras utseende. Ur dimman uppdykade nya gestalter, som tycktes uppstiga ur slottsgrafven, från hvilken ett sakta, men tätt plaskande af åror förrådde, att båtar voro i rörelse.

— Hvad ser ni på? sade slutligen en af de obekante, en högvext, i sydvest och sammetsrock klädd person, som var ingen annan än andre löjtnanten från Scylla; — passera ni förbi, fromme prestman! Men om ni af nyfikenhet vill veta hvilka vi äro, så svaras, att vi tillhöra besättningen å mynher Vanloos brigg Algernon Sidney, och att vi lura på några skurkar, som rymt från vårt fartygoch, enligt hvad vi tro oss veta, komma att passera den här vägen.

— J veten då måhända, hvar er herre, myn-her Vanloo, befinner sig, frågade Erik, som ej hade något skäl att betvifla uppgiftens sanningsenlighet.

— Nej, svarade mannen i sammetsrocken, — för ögonblicket vet jag sannerligen icke precist, hvar mynher behagar hålla hus, ehuru jag annars är hans högstbetrodde man . . .

Erik helsade, fortsatte sin väg, och passerade genom den svagt upplysta porten, der den posterade soldaten var inbegripen i samtal med en af fång-knektarne rörande morgondagens stora högtidlighet, hexfbrbränningen.

Då han derefter, åtföljd af en vaktkarl med nyckelknippan i hand, inträdde i fängelsekorridoren, kände han sig starkare än förut gripen af en ån-gestfull obeslutsamhet; han tryckte handen hårdt mot sitt bröst, medan vaktkarlen kringvred nyckeln i låset och öppnade den gnisslande dörren.

Erik trädde in.

En lampa spred sitt matta sken i de begge qvinnornas sorgliga bostad. Ingrid låg på sin torftiga bädd; hon hade slumrat en stund, och Ellen satt vid hennes hufvudgärd, lutande sin panna mot samma kudde, på hvilken modrens hufvud hvilade.

Vid dörrens buller hade Ingrid vaknat.

En mild glädje spred sig öfver de begge qvinnornas bleka anletsdrag, då de sågo sin vän och själasörjare. Ellen kysste hans ena hand, och Ingrid fattade den andra, i det hon sade:

— Ack, ni stannar nu hos oss, intill dess vår tid är all . . . jag har slumrat så godt... för sista gången . . . och drömt, att jag sett min son. Det var en ljuf dröm, och jag hoppas af Guds barm-hertighet, att den snart skall blifva verkliggjord i himmelen. Ellen, du har ju ett åminnelsetecken tillherr Adolf.. . jag vill påminna dig derom, innan våra tankar aflägsna sig från de jordiska, förgängliga tingen . . . pastorn skall öfverlemna det jemte vår sista innerliga helsning till den gode herrn.

Ellen framtog ur sin barm det lilla åminnelsetecknet, en blomma konstfärdigt flätad af hennes hår.

— Gif honom det, sade flickan sakta, — och säg honom, att jag älskade honom mycket. . .

I Ellens ögon framglänste en tår, medan hon uttalade dessa ord.

— Förlåten mig, Ingrid och Ellen, sade nu Erik med en djup suck, — jag måste en kort stund taga er uppmärksamhet i anspråk för ting, som nu borde vara främmande för edra tankar . . . Ingrid, har ni hört namnet Yanloo?

— Yanloo? upprepade Ingrid sökande i sitt minne.

— Moder, sade Ellen, — han hette ju så, den främmande mannen, som bodde inuti skogen på det ställe, som man kallade jagthuset?

— Ja, jag tror, att detta eller något dylikt var hans namn. Jag såg honom någon gång, oftast i skymningen, rida förbi min koja*

— Såg ni honom aldrig så nära, att ni kunde betrakta hans anletsdrag? frågade Erik.

— Nej.

— Men det gjorde jag en gång, inföll Ellen;

— han såg god och vacker ut.

— Och du kan icke erinra dig, att du sett hans ansigte förr? frågade Erik vidare.

— Nej, svarade Ellen, skakande sitt hufvud.

— Ingrid, fortfor Erik, — denne Vanloo, som är en förnäm och mäktig man, har utfärdat en skrif-velse, som skall uppläsas i allá landets kyrkor, i hvilken han efterlyser tvenne personer, en mor och dotter, som bära samma namn som ni och dem han uppmanar att inställa sig hos honom, för att emottaga en vigtig och glädjande underrättelse . . .Ingrid blef uppmärksam vid dessa ord; hennes blick häftade sig pa Eriks läppar.

Denne fortfor:

— Den skrifvelse hvarom jag talar, blef mig tillskickad denna afton. Jag har den här med mig, och jag ber er att, såvidt det är er möjligt, noga lyssna till hvarje ord, då jag nu uppläser den.

I detta ögonblick ljöd utifrån en skarp, genomträngande hvissling, lik den ur en signalpipa. Ljudet tycktes komma från slottsgrafven, helt nära fönstergluggen till Ingrids och Ellens fängelse.

— Jag skall höra uppmärksamt. . . men skynda er! inföll Ingrid i en ton, som förrådde ett plötsligt vaknadt intresse, härflutet ur en obestämd, orolig aning i hennes hjerta.

Samma aning uppsteg äfven hos Ellen, men antog hos henne en bestämdare gestalt. Hon erinrade sig ovilkorligt den qväll, då hennes mor i sitt besynnerliga drömvakande tillstånd tyckt sig igenkänna sin son Arnold i den ryttare, som då i månljuset passerade förbi deras ensliga koja. Denne ryttare hade utan tvifvel v^rit Vanloo, egaren till jagthuset, och samme Vanloo efterlyste nu tvenne personer, en mor och en dotter, med namnen Ingrid och Ellen. Blixtsnabbt, instinktmessigt sam-manknötos dessa tankar i Ellens själ . . .

Erik började uppläsa kungörelsen, men hade ej hunnit långt i densamma, innan Ingrid häftigt reste sig upp och utbrast:

— Hvem har kunnat skrifva detta? Hvem känner så noga mina fordna lefnadsöden? Hvem är denne Vanloo? Svara mig!

— Vanloo är en främling . . . holländskt sändebud . . .

— En främling? Det är omöjligt . . . eller har han . . . Dock jag vill tala vid honom, jag vill se honom. Ingen annan än min son har kunnat lemnahonom dessa upplysningar . . . Och han vill ju förkunna mig ett glädjande budskap, det var ju så?

Ingrid talade med feberaktig häftighet.

— Ja, svarade Erik, — sa skrifVer han.

— Då lefver min son ... O, Gud, Gud . . . För mig till honom, jag vill genast se honom!

Ingrid glömde i detta ögonblick, hvar hon befann sig. Hon glömde, att fängelsets murar ännu omslöto henne och att, då dess dörr snart skulle öppnas, hennes väg förde till döden i bålets lågor.

— Hvad är främlingens förnamn? inföll Ellen med samma brinnande häftighet, — känner ni det?

— Jag har hört hans förnamn och ... låt se ... det finnes äfven här i efterlysningen, svarade Erik med en blick i papperet, — mynher Vanloos förnamn är Arnold. Kan detta lända er till någon upplysning?

Ingrid och Ellen svarade blott med ett glädjerop och störtade i hvarandras armar.

Erik betraktade detta uppträde med obeskiiflig öfverraskning, och en aning om orsaken till detta häftiga, ömsesidiga l$nsloutbrott flög lik en ljungeld genom hans själ.

— Han är min son, ropade Ingrid utom sig.

— Jag har återfunnit honom . . . Ellen, Ellen, du har återfunnit din bror ...

— Er son! upprepade Erik, som fattades af samma hänryckning. — Ja, så är det, så måste det vara. Jag svage, som tviflade, fastän jag såg Guds finger!

Nu ljöd derutifrån en ny, skarp och genomträngande hvissling, lik den föregående, men ingen af de innevarande hörde den. Det var den signal, som kallade Drakes manskap att genom de olika portar, framför hvilka de voro fördelade) instorma i slottet.

— Jag måste se honom, fortfor Ingrid. — Men,

o Gud, tilläde hon i förändrad, ångestfull ton, —måhända han är långt borta... och dödsklockan kallar oss inom fa timmar . . . kanske det blir för sent!

Denna tanke öfverväldigade, förstammade Ingrid. Hon vred, darrande i alla lemmar, sina händer och kastade en förtviflad blick omkring sig på de grå fangélsemurarne.

— Herr pastor, ropade Ellen och fattade Eriks hand mellan sina händer, — för honom hit! Vi måste se honom, innan vi dö. Nej, i detta ögonblick vill jag icke dö. Säg våra bödlar, att de måste bevilja oss ett appskof... de kunna ej vara nog hårda att skilja en mor från en återfunnen son, en syster från sin bror, innan de fått omfamna hvarandra och säga hvarandra sitt sista farväl . . • Men de äro grymma, skonslösa... de skola ej bevilja oss denna bön . • . Min mor, vi måste fly; inga murar, inga portar skola hindra oss . . .

— Fly ? upprepade Ingrid och sjönk ned på en stol. — Barn, du yrar ...

I detta ögonblick hördes från borggården ett doft t buller af rop och vapenskrammel. Det närmade sig hastigt.

— Om han återfinner dem och ej kan rädda dem ... om han kommit blott för att se dem gå till en skymflig död! O, det vore förfärligt ... Så täukte Erik, och denne tanke hade ett ögonblick förlamat hans tunga och fördröjt hans beslut att genast ila att ånyo söka Vanloo.

Hitintills hade ingen af de innevarande fast sin uppmärksamhet vid det buller, som plötsligt uppstått derute; men nu skallade förvirrade rop allt närmare i korridoren, vapen skramlade, dörrar öppnades på gnisslande hakar, jernbommar föllo rasslande mot golfstenarne.

Det var en afdelning af Drakes manskap, som inträngt i slottshäktet, för att befria fångar ne. Läsaren känner, att detta ingick i Drakes plan; hanville härmed öka förvirringen och för ögonblicket leda uppmärksamheten från hufvudföretaget, som han sjelf, i spetsen för en talrikare skara, ilat att utföra.

Vaktkarlen hade, medan Erik befann sig hos de begge qvinnorna, lemnat nyckeln qvar i dörren till deras fängelse.

Dörren slogs nu upp på vid gafvel. Yapen glänste, gestalter hvimlade i det matta skenet från korridorens taklampa.

— Ut, J nattens barn! „Ut, för djefvulen! J ären befriade, skreks till de öfverraskade fångarne midt under det fortfarande bullret af öppnade dörrar och fällda bommar.

— Hör du, min mor? De ropa, vi äro befriade! Kom! Gud har hört vår bön, hans arm har öppnat vårt fängelse . .. Kom! Yi skynda till Arnold, ropade Ellen utom sig och fattade sin mor med krampaktig styrka i armen.

— Hör du! Till Arnold! upprepade hon häftigt, då Ingrid, hvars hufvud svindlade, ännu dröjde qvar.

— Fort! Kom! utbrast Erik, hvars tankar voro föga mindre förvirrade än Ingrids, och han reste den gamla upp från den stol, på hvilken hon nedsjunkit.

De ilade ut.

Korridoren utsköt flera i kroklinie löpande sidogrenar, som alla utmynnade till borggården, men under vanliga förhållanden stängdes från denna genom fasta jernportar.

Flyktingarne togo midt igenom tumultet genaste vägen, som förde till gården. De sågo hvarken till höger eller venster, märkte ej hvad som passerade omkring dem, anade ej hvilka deras befriare voro, de störtade blott framåt. Men snart hejdades deras flykt: utgången spärrades af en böljande hop, öfver hvars hufvuden svängda vapen glänste i den flämtande belysningen: skott lossades, rop höjdes, der streds man mot man. Flyktingarne vände om ochsökte en annan utgång: de ilade genom ett hvalf, der striden ej hunnit störa det ännu pågående befrielseverket. Genom de öppnade dörrar, förbi hvilka de passerade, utstörtade tångar, män och qvinnor, i vild förvirring spridande sig åt alla håll, somliga följande samma väg som de. Nu voro de ute på borggården. Djupt mörker omgaf dem, ty alla lyktor voro sönderslagna. Hopar af menniskor strömmade fram och tillbaka, skri, svordomar, kommandorop skallade om hvarandra, och från södra sidan af gården, der kasernen befanns, dånade trumhvirflar.

Drakes folk hade öfverrumplat vakterna, men då det plötsliga tumultet väckt borgbetjeningens uppmärksamhet och den första öfverraskningen var öfverstån-den, hade man på alla håll gifvit larmsignaler. Drake visste ej, att de sammansvurnes vänner bland det Liljeska regementets officerare blifvit hindrade att inställa sig på sina poster; han var beredd på åtminstone ett passivt bistånd af besättningen i slottet, in-tilldess han hunnit uträtta sitt värf och sammansvärjningens ledare infunnit sig, för att med dess bifall proklamera den nya regeringen. Nu skyndade de tre eller fyra officerare, som qvarstannat i kasernen och således undgått häktningen, medvetna derom, att de sammansvurnes sak var förlorad, och angelägne att från sig afvända alla misstankar, vid första larmsignal att kalla truppen under vapen; en mängd gardister hade emellertid af egen drift samlat sig och understödde af fångknektarne och borgbetjeningen tappert angripit den obekante fienden. Man visste ej hvad egentligen vore å färde, och kunde ej tro annat än att upploppet afsåg att med våld befria fångarne i slottshäktet. I och omkring inhägnaden bredvid detta fortgick nu också striden, hvars böljor under dimman och mörkret blindt brötos mot hvarandra, utan att ens kämparne sjelfva visste huru striden vände sig omkring dem. Mellan de spridda hopar och de en-skilte, som skyndade till stridsplatsen eller fått ordresatt frambära i olika riktningar, ilade, dolde af mörkret, de flyktande fångarne och deras förföljare om hvarandra.

Då Ingrid och Ellen vid Eriks sida kommit at på borggården, stängdes tvenne af dess trenne portar och besattes af det manskap, som tramhvirflarne hitintills hannit samla kring sitt befäl. Den tredje porten, den norra, var änna öppen och obesatt, måhända med flit lemnad så, för att bereda Drake en möjlighet till reträtt. I samma ögonblick nedrasade atför stora slottstrappan en väpnad skara med alla tecken till flykt. Det var den, som i Drakes spår nyss förat stormat app i palatset. Denna skara bröt och sking> rade i sjeifva flykten den oregelbundna krets, som ander fortsatt handgemäng trängt allt närmare inpå de hopar, hvilka stormat häktet och na sökte slå sig igenom. Dessa fingo na andrum, de förenade sig med kamraterna och rusade mot den öppna porten, genom hvilken hela skaran försvann, utan att hinna allvarligt förföljas.

Knappt var borggården fri från de objudna gästerna, förrän man skyndade att stänga äfven den norra porten, för att spärra flykten för de lössläppta fångarne, af hvilka blott få ännu lyckats att genom de stridande hoparne bana

sig väg ut i det fria, ty hela detta uppträde hade upptagit föga mer tid än vi behöft för att skildra detsamma.

De begge flyktingar, för hvilkas öde vi intressera oss, hade jemte sin följeslagare först riktat sina brådskande steg mot den norra porten, som var närmast belägen. Men innan de uppnått porthvalfvet, fylldes det af Drakes flyende män. De stannade villradiga. En väggpelare lånade dem skydd mot den förbibru-sande menniskoströmmen. Facklor och bloss började röra sig genom mörkret. Skenet af ett sådant lät Ellen varsna en stor, förspänd vagn, som stod midt på gården. Man letade i alla riktningar efter de utkomna arrestanterna; de rop, som upphäfdes, och degrupper, som här och der, belyste af facklornas sken, drogo mot häktet, röjde, att hetsjagten hade god framgång.

— Fort,. . till vagnen! hviskade Ellen. Hvad som ingaf henne denna tanke är svårt att säga. Var det instinkten? Var det den förtviflan som, då alla andra utvägar äro stängda och hvarje ögonblick hotar med upptäckt, försöker det osannolikaste, för att vinna räddning?

Flyktingarne ilade till det af Ellen betecknade målet.

— Hvera der? ropade en soldat, som varsnat dem genom mörkret. De begge qvinnorna saktade siu gång och trädde bäfvande åt sidan. Erik tog ett steg mot karlen, som, då han upptäckte dennes pre-sterliga drägt, helsade och fortsatte sin väg.

Utan vidare äfventyr 6todo de vid sidan af vagnen. Eu lakej befann sig vid det främsta spännets huf-vuden, kusken satt orörlig på kuskbocken, uppmärksam på hästarne, som voro skrämda af det omgif-vande tumultet. Vid vagnsdörren stod en man, insvept i en kappa.

Erik öppnade dörren. Mannen i kappan vände sig om, betraktade honom och ville, förmodande ett misstag, underrätta honom om detsamma, men nu närmade sig från olika håll några med bloss försedda fångknektar, och man hörde af de frågor och svar, de i förbigående utbytte, att det ifrigt letades efter hexorna.

— Fort in i vagnen! hviskade Erik till de darrande qvinnorna.

— Herr pastor, ni misstager er... detta är mynher Vanloos ekipage, yttrade mannen i kappan.

Fångknektarne nalkades. Ännu några steg, och de efterletade flyktingarne hade infunnit sig inoni den krets, som färgades af Mossens rödaktiga sken. Ellen sköt sin mor in i vagnen och skyndade sjelf efter. Erik stängde dörren. — Lifdömda... oskyldiga ... Vanloos mor och syster.. . Mer hann Erik ej att hviska till den förvånade tjenaren, förrän fångknektarne stodo framför dem.

— Här ha vi pastorn, som var inne hos hexorna, yttrade samme vaktkarl, som för Erik oöppnat dörren till Ingrids och Ellens fängelse; — pastorn kan måhända säga oss, åt hvilket håll de flydde.. .

— De skyndade ur fängelset genom en af kor-ridorerne, och jag följde dem, men hvarthän de sedan i mörkret och trängseln togo vägen, derom kan jag icke upplysa er, svarade Erik.

— Det vore ett spektakel, om de skulle kommit undan, fortfor vaktkarlen; — hela det oväsendet måtte anstiftats af Hin Onde, just för att rädda trollpac-korna. Ja, ja, man vet icke hvad man skall tro.

Fångknektarne afiägsnade sig åter.

Erik hade under dessa ögonblick ångestfullt kramat tjenarens hand, och denne tycktes hafva förstått den tysta bön, han på detta sätt uttryckte.

— Hvad står på? Hvem var det, som steg in i vagnen? frågade nu kusken, i det han lutade sig fram öfver kuskbocken.

— Tyst, svarade tjenaren, — det är på mynhers befallning... Herr pastor, tilläde ban, — jag förstår, att det är tvenne utkomna fångar, ni vill hjelpa, och då ni, som är prest, säger, att de äro oskyldiga, så. ..

— Ni måste rädda dem, afbröt honom Erik. — Jag svär vid Gud, att dessa flyktingar äro tvenne för er herre högst dyrbara personer. Kör genast till mynher Vanloos hus!

— Men.. . ville tjenaren invända.

— Ni ansvarar er herre för deras lif. Jag följer dem till mynhers bostad och afvaktar der hans hemkomst, Fort, ty hvarje ögonblick, ni dröjer här, kan upptäcka dem!

— Nåväl, sade den förvånade tjenaren, som gafvika för Eriks häftiga ton, — mynher skail i hvarje fall ursäkta ett misstag.

Han gaf kusken befallning att köra hem. Erik steg in till sina skyddlingar. Vagnen sattes i rörelse.

— Werda! ropades af bevakningen i norra port-hvalfvet, då vagnen rullade genom detsamma.

— Mynher Vanloos ekipage, svarade lakejen.

— Passera!

Porten Öppnades och tillslöts bakom de förföljda, kusken smällde* en klatsch, spännet ilade öfver Norr* bro... Ingrid och hennes dotter voro räddade.

Kärnan at den skara, med hvilken Drake stormat in i palatset, bestod af Scyllas besättning; det öfriga var slödder, sammanrafsadt från krogarne, förtviflade menniskor, som man i rusigt tillstånd satt vapen i händerna... som ej visste och knappt frågade efter, till hvad slags vågspel man ämnade begagna dem.

Det enda motstånd, Drake ansåg sig möjligen kunna vänta, var från de utanför riksrådets sessionssal posterade drabanterna, men desse voro få till antalet och kunde ej ställa ett allvarligt hinder mot en öfverrumpling, om ock verkställd med obetydliga krafter. Viss om framgången af sitt djerfva företag, hade han således skyndat upp för stora slottstrappan i spetsen för de begge hopar, som på den "från slotts-grafven gifna signalen ilat in genom östra och vestra portarne och förenat sig på borggården, medan den tredje hopen, som samlat sig utanför den norra, rusade till slottshäktet och öfvermannade dess fåtaliga bevakning.

Skyddad i ryggen af den förvirring, som angreppet på häktet och fångarnes befriande måste förorsaka, och i hvarje händelse betryggad genom det Liljeska regementets pålitlighet, samt utan något farligt hinder framför sig, var han, såsom nämndt, redan viss om segern.Hans öfverretade själstillstånd, alstradt af feberdrömmar om makt och storhet, hans öfvertygelse, att detta ögonblick skulle afgöra hans i stjernorna skrifna öde, var ett pansar, genom hvilket ingen fruktan, ingen betänklighet kunde intränga i hans bröst. Om Bengt Skyttes och de öfrige sammansvurnes hemliga förhoppningar om frukterna af detta statsstreck voro så högtflygande, att de ej vågade tillstå dera för hvarandra, knappt för sig sjelfva, så vore dock Drakes ännu djerfvare. Detta i grunden vilda sinue, som, otygladt af sedliga grundsatser, icke bäfvade tillbaka för något, denna inbillningskraft, som alltifrån barndomen frossat i äfventyrliga drömmar, denna själ, som i allt, hvarpå den riktade sina krafter, syftade till något dämoniskt och verldsomskakande, åtnöjde sig ej med utsigterna på en storhet, som måste böja sig för en ännu mäktigare sådan.

Den uppgift, som blifvit honom anförtrodd att lösa, var, som vi veta, att häkta förmyndareregeringens och riksrådets medlemmar. Herr Bengt hade varnat honom för blodsutgjutelse, ty han kände sin man. Drakes åsigt var, att en åtgärd af så mild natur vore blott half och såsom hvarje halfhet under sådana omständigheter vådlig: skulle man skända maktens majestät, så vore det säkrare att dränka det i blod, än vanära det med bojor, som dock om några dagar måste falla och lemna samma auktoritet, samma anspråk nytt spelrum att uppträda och göra sig gällande. Hans beslut var med ett ord att i sjelfva sessionssalen nedsabla alla, hvilkas kraft och inflytande kunde blifva vådliga för statsstreckets framtid. Han ville med blod teckna en oöfverstiglig gräns-linea mellan det förflutna och det kommande, med en oförsonlig våldsgerning tvinga sina medbröder att för deras egen räddning oryggligt fortskynda mot det mål, till hvilket hans planer syftade.

Men derinne i rådkammaren sutto landets herrar och tvistade helt lugnt... så lugnt som förbittrade. partier kunna tvista... om landets intressen eller om sina egna, vi veta icke rätt hvilket. Rörande hertigens bref hade man fattat ett lika hastigt som enhälligt beslut, hvilket gick ut derpå, att han följande dag skulle instämmas för enkedrottningen och rådet samt hotas med förvisning ur landet, om han vågade förnya ett sådant steg. Der efter

hade man öfvergått till andra ämnen. Och medan de så grälade med hvarandra, medan Bjelkes parti stormade mot De la Gardies och De la Gardies mot Bjelkes, och den ene sade den andre obehagliga saker och endast af det för de fleste gemensamma onda medvetandet hindrades att säga ännu obehagligare; under allt detta fanns det bland dem ingen enda, som anade, att det snart skulle vara slut med såväl det ena partiets utsigter som det andras, att deras makts, kanske deras för riket så nyttiga, lefnads sista ögonblick nalkades för hvarje steg, hvarmed en obekant, i grannskapet befintlig, blodtörstig och skonslös fiende ryckte dem närmare, om icke en lika obekant beskyddare ställde sig mellan dem och honom.

Emellertid kunde de med samma lugn som hitintills fortsatte sina öfverläggningar, ty en beskyddare vakade öfver dem. Han hade infunnit sig icke för att rädda dem, utan för att krossa sammansvärjningen, och det var df*ras lycka, att han ej kunde göra det sednare, utan att på samma gång göra det förra. Han ville ej, att oförmågan och egennyttan, som ödet ställt vid statens roder, skulle efterträdas af egennyttan och brottet. Han ville bespara den stolta nationen minnet af en sådan bragd i dess häfder.

Men Yanloo hade med sin närvaro äfven en annan afsigt. Det fanns en man, i hvars öde han med osynliga händer ingripit, hvars bana han sökt länka till det enda mål, som var den värdigt: schavotten. Ögonblicket var kommet, då denne mans öde skulle afgöras.

Den så kallade stora slottstrappan förde upp tillen rymlig vestibul, hvars hvalf på ena sidan uppbars af tvenne rader fristående pelare, på den andra af pilastrar, mellan hvilka höga, åt slottsgrafven vettande fönster sträckte sig så långt ned, att de förskaffade dagsljus äfven at den närmaste afsatsen af trappan. Genom denna vestibul och den derinnanför belägna drabantsalen skulle Drake passera på sin väg till rådkammaren. Den taklampa, som upplyste den, lem-nade det vidsträckta rummet bakom peíame i mörker. Bär och i smårummen bredvid hade nyss en fåtalig, men pålitlig och välbeväpnad skara af Yanloos män blifvit posterad. För öfrigt hade öfverste Sparre, som åtföljt Yanloo till slottet, samlat drabanterna i salen, under förevändning af den inspektion, hvilken han, i egenskap af deras befälhafvare, pä obestämda tider plägade företaga.

Yanloos män hade under den sistförflutna timmen, två eller tre i sänder genom de olika portame gått in i slottet samt intill den afgörande stunden varit samlade i ett rum, beläget i den norra sidans jordvåning. Utanför pórtame hade kunskapare varit utställda och i slottsgrafven båtar placerade, hvilka observerade Drakes folk. Äfven bland detta funnos män, som stodo i Yanloos sold. Han kände de öf-verenskomna signalerna. Den första af dessa hade redan ljudit.

— Mynher, sade Sparre till Yanloo, som stödd mot en af vestibulens pelare inväntade Drake, — är ni öfvertygad, att ej er kärlek till det hemlighetsfulla förleder er att allt för mycket lita på de ringa krafter, som stå till vårt förfogande? Ni nödgar mig tillbringa hela aftonen hos er, förer mig derefter till slottet, och först här underrättar ni mig om en fara, hvars tillvaro jag ännu i denna stund ékulle betvifla, om ej allvaret i ert anlete aflägsnade hvarje tauka på skämt. Om ni blott gifvit mig en vink, skulle jag sammandragit mitt regemente ...— Yar lugn, sade Yanloo, våra motståndskrafter stå i ett tillbörligt förhållande till anfallskrafterna. Man bör ej göra för mycket väsen af en obetydlighet ...

— Men åtminstone eu vink till befälet här i slottet att...

— Nej, nej, det behöfs icke. Ni vet, att Lilje och de fleste af hans officerare äro ute på landet. De öfrige sköta i afton sina nöjen, dem det vore synd att störa.

— Hvilket vågspel, fortfot Sparre något orolig;

— jag kan aldrig föreställa mig, att en man gifves nog vansinnig att med en hand full äfventyrare intränga i ett väl besatt palats...

— Ni skall straxt få bevis derpå. Men det är tid, min öfverste, att slata vårt samtal.. Hör ni?... Den andre signalen!

— Men mynher, inföll Sparre häftigt, — är ni öfvertygad, att intet våld riktas mot den ange konungens person?...

— Ja. I öfrigt äro äfVen för denna händeke forsigtighetsmått vidtagna. Yar lugn och förtro er till mig!

Yanloo vände sig nu till sina män och inskärpte med några ord de förhållningsreglor, han gifvit dem. Ett doft buller från gården och i nästa ögonblick från trapporna förkunnade, att stormen var i annalkande.

Yanloo och Sparre drogo sig bakom pelarne och blottade sina klingor.

Knappt hade detta skett, förrän pikar, musköter och hattar uppdykade bakom trappans gallerverk. Den oförvägna hopen rusade framåt med hastigheten af en hvirfvelvind, och vestibulen genljöd af dess steg och skramlet af dess vapen.

Den förste, hvars gestalt blef fullt synlig, var en högvext man, hvars ansigte doldes af en svart mask. Det var anföraren sjelf. Med värjan i hand ilade han i spetsen för sitt folk; hela hans yttre frånrörelsen af plymerna på hans hatt till klangen af hans sporrar, gjorde ett intryck af vild beslutsamhet. Utan att se sig om, rusade han rakt framåt genom vestibulen mot dörren till drabantkammaren.

Han fattade i dess lås. Dörren var inifrån riglad. Han lyfte foten, för att sparka den i spillror.

I hack och häl följde hans män.

Men i detta ögonblick öppnades dörren. Ingången spärrades af drabanterna.

— Framåt, gossar 1 ropade anföraren och lyfte den tunga huggvärjan, för att bana sig väg.

Men innan han hunnit taga ett steg närmare de ryggande drabanterna, hade scenen plötsligt förändrats. De öfverrumplade hade blifvit öfverrumplade. Yanloo hade gifvit sina män tecken att angripa. Med fällda pikar störtade de fram från sitt bakhåll och kastade de öfverraskade våldsverkarne hals öfver hufvud nedför trappan.

Utan att tänka på motstånd grepo desse till den vildaste flykt, och innan deras anförares häpnande blick hunnit uppfatta förhållandet, hade hans manskap, qvar-lemnande två eller tre döda, försvunnit, och han stod der ensam, på alla sidor omringad af fiender.

— Sträck vapen, högförrädare! Ni är min fånge, Gustaf Drake, ropade Yanloo och steg fram emot den maskerade ?

— Drake! mumlade Sparre förvånad. — År det han?

Den maskerade, som ett ögonblick stått som förstenad, förrådde nu med en åthörd den öfverraskning, som öfverväldigat honom.

— Yanloo ... och han känner mitt namn!... Jag är förrådd... Man har låtit mig gå i en snara. Dessa tankar aflöste hvarandra i hans hjerna.

Nu öppnades dörren till rådkammaren. De höga herrarne hade, undrande öfver det ovanliga bullret, begifvit sig ut att underrätta sig om orsaken till detsamma. De stodo der nu, stumma och förvånadevittnen till ett uppträde, hvars sammanhang de ej kunde förklara, och som var slutadt, innan öfverste Sparre hunnit göra sin djupa bugning och derefter öppna munnen, för att meddela dem det lilla han visste.

Den maskerade kastade en hastig blick omkring sig, medan han räckte Vanloo sin värja.

— Ni misstager er, sade han med en röst, hvars klang vanställdes af masken, — jag är er fånge, men... jag är icke den ni förmenar. Ni är Vanloo, en äfventyrare, en falsk vän, en intrigant,* men jag är icke Gustaf Drake.

Medan den maskerade yttrade detta, hade han dragit sig några steg baklänges och stod nu tätt vid ett af vestibulens fönster.

— Jag känner er väl, fortfor Vanloo, — och har noga följt edra steg. Vi hafva ungdomsaffårer att uppgöra med hvarandra.

Med dessa ord ryckte Vanloo masken från sin motståndares ansigte.

Herrarne af riksstyrelsen och rådet sågo med öfverraskning de välbekanta anletsdragen af herr Gustaf Drake till

Sjövik. Hans ansigte var blekt som döden, men röjde ingen förvirring, ingen fruktan, snarare hån, trots och beslutsamhet.

— Ungdomsaffärer? inföll han, med en djup blick på Vanloo och lät i detsamma sin kappa falla till marken, jag förstår er icke... Dock om så är, så hafva vi från denna stund ännu mer att uppgöra med hvarandra . .. men denna uppgörelse skall ske annorstädes «.. eller aldrig...

Ett rop af bestörtning upphäfdes af alla de närvarande .. . glasrutorna klingade . .. Gustaf Drake hade kastat sig ut genom fönstret.

Rörelsen skedde så hastigt och oväntadt, att ingen hann förekomma den. Vanloo var den förste, som hemtade sig. Han skyndade fram, lutade sig ut, och såg ned.Drake hade i fallet fattat om fönsterposte och i trots af glasskärfvorna, som illa tilltygade hans händer, nedfirat sig utför denne. Fasthållande sig med ena handen vid nedersta delen af densamma och med fotterna stödda mot ett jernkors i muren, sväfvade han nu öfver djupet. En matros, som ilat fram till Vanloos sida, tyckte sig i mörkret skönja hans gestalt och lade med sin pistol, an på honom.

— Håll, sade Vauloo till mannen, — skjut icke!

Drake såg ned. Dimman och mörkret dolde djupet

under hans fötter. Från slottsgrafven uppsteg sorl af röster, blandadt med plasket af båtar, som med hastiga årtag framdrefvos.

Han förde signalpipan till munnen och blåste. Sorlet tystnade för ett ögonblick. Det var tydligt, att man lyssnat till hans hvissling. Ännu ett ögonblick och med en kraftig spark mot muren, för att ej krossas af slottets utskjutande grundval, släppte han sitt tag och störtade ned i slottsgrafven.

Det förtviflade spel, han spelade med sitt öde, var ännu icke förloradt. Hans stjerna skulle ännu icke slockna.

De af hans flyende män, som redan hunnit rädda sig i sina båtar, hade hört klangen af det sönderslagna fönstret och derefter ljudet af sin herres signalpipa. En af dessa båtar, Scyllas skeppsslup, befann sig just under det ifrågavarande fönstret och . hade knappt af-lägsnat sig några alnar från denna punkt, förrän man hörde plasket af en i vattnet fallen kropp och öfver-stänkte8 af det kring densamma uppyrande skummet. Årorna räcktes ut, ett hufvud uppdykade vid relingen, och i nästa ögonblick hade Drake svingat sig upp i båten.

— Vi misstogo oss ej... det är herr Gustaf Drake, yttrade andre löjtnanten på Scylla. — Välkommen hit ned från luftens regioner! All god gåfva kommer ofvanifrån. För fan, min herre, om ni löperi en fara, så vet ni också att hals öfver hufvud draga er derur.

— Fort till årorna! ropade Drake och fattade rodret.

— Derom behöfver ni icke påminna oss, herre. Vi hafva ingen lust att stanna på stället, ty Fan är väl oss i hack och häl. .. Hollah, hvem är dender?

Andre löjtnantens sista fråga gällde en liten båt, som passerade tätt förbi och styrde kurs inåt slotts-grafven Han ropade första hälften af den öfverens-komna lösen, men fick intet svar.

— Det var ingen af våra, sade han; — det kunde man också se deraf, att den styr inåt. Flinkt nu, gossar! Det är svårt att säga, om det är vänner eller förföljare, vi hafva bakom oss.

Slupen sköt för kraftiga årtag ut i Saltsjön.

— Ett fall af några alnar från makten och äran och det historiska namnet till biltogheten, vanäran och glömskan, mumlade Drake.

En man, som satt helt nära honom, lade sin hand på hans axel.

— Jag hörde ert namn och igenkänner nu edra anletsdrag, sade han.

— Adolf Skytte! utbrast Drake. — Ni här?

— För Hin! Vi hafva en obekant med oss, utbrast andre löjtnanten.

— Hvad har händt? fortfor den unge Skytte. — Jag fruktar, att allt detta är en feberdröm...

— Var lugn! Ni har den fullkomligaste verklighet omkring er, sade Drake.

— Och jag är fri.. .

— Ni har både fängelset och samhället bakom er.

—Och de äro fria alla?

— Jag försäkrar er, att vi ej hunno göra ett urval bland de ädla perlor, som hade fängelsets murar till infattning, inföll andre löjtnanten. — Vi lossade på infattningen, och perlorna rullade åt alla

Fribytaren.håll... en tillochmed ned i denhär båten, och den perlan är ni. För Fan, ni bär ett förnämare namn än vanliga kronoarrestanter. Skytte./. heter ni så?

— Tyst med ert dumma skämt! utbrast Drake.

— Skytte, uppskjut edra frågor! Här är icke platsen för att besvara dem. Ni skall tids nog bli upplyst om hvad som tilldragit sig... Gossar, fortfor Drake, — hållen edra vapen i ordning! Vi hafva båtar i kölvattnet, och det är svårt att säga, om det är vänner eller fiender.

Drake ropade an den närmaste. Det svarades derifrån med den åt hans folk utdelade lösen. Samma lösen gick från båt till båt, och man öfvertygade sig snart, att man hade idel vänner omkring sig. Den lilla eskadern slöt sig tillsammans, och rodden fortgick. Man passerade» förbi ett större fartyg, hvars former doldes af mörkret. Båtarne ropades an från detsamma, men intet svar erhölls. Det var Algernon Sidney.

Briggen Scylla hade föregående dag lättat ankar och bogserats ut under Vermdön, der den nu låg, färdig att hvarje ögonblick sticka ut i hafvet. Vinden hade sedan dess kastat om; Saltsjöns yta krusades nu af en frisk vestlig bris. Ombord å Scylla hade qvarlemnats några få man under Ruys’ befäl.

Efter en oafbruten rodd anlände Drakes båtar till briggen. Signaler utbyttes, båtarne lade till, Drake skyndade upp på däck, och Ruys nedlade i besättningens närvaro sitt befäl i hans händer.

Vi återvända till Vanloo i det ögonblick, då Drake genom sitt oförvägna språng räddat sig ur hans våld.'

Vanloo skickade genast en af sina män att in-hemta underrättelse från hans i slottsgrafven posterade kunskapare, befallde en annan att samlamanskapet, som enligt hans ordres skulle göra halt och afstå från förföljelse, såsnart fienden blifvit till-bakakastad till borggården, samt vände sig derefter till herrarne, som under tiden bestormat honom med frågor.

— Mine herrar, sade han, — ögonblickets kraf förbjuder mig att här aflägga den förklaring, J önsken och hafven rätt att fordra. Det vare nu nog sagd t, att faran är öfverstånden, så att J lugnt kunnen återvända till edra riksgagneligå, värf. Dock bör detta icke hindra er, öfverste Sparre, att med hög tillåtelse öfvertaga kommaudot i slottet under öfverste Liljes frånvaro och genast hitdraga de närmaste afdelningarne af ert regemente till besättningens förstärkning.

Yanloos ord bidrogo dock föga att lugna de närvarande herrarne af riksstyrelsen och rådet. De lyssnade med förskäckelse till trumhvirflarne och de vilda rop, som skallade från borggården. Några uttalade sin farhåga för den unge konungens person, andra ville skynda ned, för att personligen öfvertyga sig om den verkliga ställningen. Men nu kommo budbärare, den ene efter den andre, en förkunnande, att häktet blifvit stormadt af en hop väpnadt slödder, en annan, att fångarne blifvit utsläppta, en tredje, att angriparne voro på väg att öfvermannas och ingen fara vore för hauden, en fjerde, att borggården var rensad från packet, slottsportarne stängda och en del af fångarne åter gripna. Budbärarne följde hvarandra nästan i hack och häl, och innan de öfverraskade herrarne hunnit reda sina tankar var tumultet likt ett åskslag öfverståndet.

Medan nu de fleste af herrarne samlade 8ig kring Yanloo och tackade honom för hans åtgöranden under denna besynnerliga tilldragelse, samt de öfrige skyndade att lugna den unge kouungen och enkedrottniugen, återkom den mau, som Yanloo ned-skickat att skaffa underrättelser från slottsgrafven.— Mynher, sade lian, — lyckan står deu djerfve bi.. .den vilda menniskan är sannolikt hvarken krossad eller drunknad. Fredrik, som hörde både klangen af fönstret och signalen och plasket då han störtade i vattnet, tror bestämdt, vatt han blifvit upptagen i en af de många båtar, i hvilka kanaljerna nu som bäst ge sig pä väg. Mynher skall tro, att der varit en trängsel...

— Desto bättre, tänkte Vanloo. — Blackwell, sade han, — se till, att manskapet är samladt. Yi fåt mer att göra i afton. Mina herrar, tilläde han i dämpad ton, — i morgon skall jag stå till tjenst med alla upplysningar, jag kan lemna. Hela saken har blott varit ett farligt gyckel, ett vansinnigt upptåg af en förryckt usling, ingenting annat: och om J ej misstycken ett råd, vill jag uppmana er att för styrelsens anseende och för folkets skall låta alltsammans gälla för ett simpelt upplopp, .af-sedt att befria de brottslingar, som förvaras i häktet härstädes. Jag skall i morgon framställa de skäl, som tala för en sådan behaudltng af saken.

Vanloo helsade hastigt och leranade vestibuleu, då en man, som bar hans livré, mötte honom i trappan och räckte honom ett bref.

— Brefskrifvaren, sade denne, — har sökt er, mynher, i er bostad. — Då Vanloo, utan att öppna brefvet, stack det i fickan, tilläde tjenarenr

— BrefVet är vigtigt: det gäller tvenne perso-"ners lif...

Vanloo stannade och läste vid taklampans sken de få rader, Erik tecknat.. Hans ansigte öfverdrogs af dödens blekhet, och då han slutligen mekaniskt lät den hand sjunka, i hvilken han höll detsamma, och fäste ögonen på budbäraren, var uttrycket i hans blick alldeles förändradt.

— När lemnades dig detta bref? frågade han i ansträngd och dock nästan hviskande ton.— För en knapp fjerdedels tinima sedan, svarade tjonaren.

— Nådig herre, manskapet är uppstäldt framför slottstrappan, rapporterade Blackwell.

— Följ mig, sade Vanloo, till denne och återvände genom vestibulen till drabantsalen. Han begärde skrifmaterialier och skref hastigt följande rader:

.»Sigurd, lemna dina fångar i frihet, förena ditt manskap med Blackwells, bemanna Algernons båtar och sätt ut till Scylla. Du vet, hvar den ligger. Ingen tidspillan ! Du bör kunna vara framme nästan samtidigt med dina motståndare. En öfverrumpling bör kunna försiggå, gynnad af mörkret och oredan ombord. Drake har sluppit ur mina händer. Det gäller att fånga honom, innan han lättat ankar.a

— Till Sigurd! sade Vanloo och räckte Black-well ordern. — Du med ditt folk ställes till hans förfogande. Fort!

Blackwell betraktade sin herre med en orolig, frågande blick; han hade förut aldrig sett ett sådant uttryck i dennes ansigte. Men Vanloo vinkade otåligt, befallande, och Blackwell ilade ut.

Den första, omedelbara och oreflekterade verkan, som de underrättelser, Erik meddelat i sitt bref, gjorde på Vanloo, var en öfverväldigande känsla af ångest. Han hade återfunnit sina älskade, men i en belägenhet, hvars rysliga beskaffenhet förjagade hvarje tanke på återseendets glädje. Men Vanloo bemannade sig hastigt. En annan känsla genomströmmade hans själ, såsnart den återvunnit sin jemnvigt: känslan af tacksamhet mot Försynen, som i det afgörande ögonblicket sänd t honom till de sina och gifvit honom makt att rädda dem. Ett djupt andedrag vittnade, att hans höghvälfda bröst befriades från sin tryckande börda och åter andades fritt. Hau steg upp och gick med fasta steg nedför ^ slottstrappan.

Nedkommen på borggården, anhöll han den för-ste mötande fångknekt och bad denne följ'a sig till häktet. Då de inkommit i korridoren, der det hvim-lade af soldater och vaktknektar, begärde han att blifva förd till det rom, i hvilket tvenne för hexeri anklagade qvinnor, mor och dotter, förvarades.

— Se här, nådig herre, sade fångknekten, idet han, pekade in i ett rum, hvars dörr ännu stod öppen-, — detta är

deras fängelse...

— Tomt! utbrast Yanloo häftigt idet han steg

in.

— Ja, nådig herre, svarade fångknekten, — det är för ledsamt... hexorna koinmo ut, liksom nästan alla de andra fångarné, i denhär förskräckliga villervallan, och vi ha ännu icke kunnat få reda på dem. De fleste andre ha vi ändå knipit, och de sitta nu åter inom lås och bom. Men såvida icke Djefvulen hjelpt hexorna på flykten, så ska vi väl snart hitta dem. I morgon, såsom nådig herrn kanske vet, skulle de lida sitt rättvisa straff. *

Yanloo betraktade med en rysning de grå väg-garne, de små gallrade fönstergluggarne, det usla bohaget... han inandades fängelseluften så tungt, som den varit nära att qväfva honom.

— På detta ställé hafva de försmäktat! Här hafva de afvaktat döden! sade han till sig sjelf,

— Hvar är mynher Vanloo? Jag tyckte mig se honom gå hit in i korridoren, hördes en röst utanför.

— Er herre är derinne i hexornas fängelse, svarade en annan.

—- Aha! mumlade den, som gjort frågan.

Samme man, som stått vid dörren till Yanloos ekipage, dä Ingrid och Ellen funnit en tillflykt i detsamma, inträdde.

— Nådig herre, sade han, — jag har sökt er, för att. ..

— Hvad vill du?— Myuher, hviskade betjenten, —- hvad jag vill säga bör endast höras af er.

— Nåväl, vi äro utan’ vittnen, sade Yanloo i det han såg fångknekten aflägsna sig, för att deltaga i de ännu pågående efterspaningarne.

Betjenten berättade nu, att tvenne qvinliga fångar, beledsagade af en prestman, ,under tumultet dolt sig i Yanloos vagn, och att han, betjenten, på prest-mannens försäkran, att de begge flyktingarne voro personer, hvilkas räddning låge hans herre om hjer-tat, hade gifvit efter för dennes böner och låtit köra dem till mynher Yanloos bostad, der de alla tre afvaktade hans hemkomst.

Denna berättelse aflades i tveksam ton, ty betjenten var osäker, om hans herre skulle gilla eller klandra hans^ beteende. Hans tvekan ökades, då han iakttog den spända uppmärksamhet, med hvilken Vanloo lyssnade till^haris ord. |Men han hade knappt talat ut, förrän Vanloo med glädjestrålande ögon utbrast:

— Guds skickelse! Lofvad vare Han och Hans vägar!... Min vän, jag står till dig i en evig skuld! Du skall snart erfara hvad du gjort för mig.. .

Han omfamnade den öfverraskade mannen och

— Hvar äro de? frågade han ögonblickligt den tjenare, som vid hans häftiga ringning öppnat dörren till hans hus.

— Herre, menar ni presten och de begge qvin-norna, som...

Vanloo lyssnade ej till hans svar; han ilade uppför trappan till sina rum. En betjent skyndade att underrätta Erik om hans ankomst. 1 förmaket mötte honom denne och emottog honom med ett uttryck af högtidlig glädje och djup rörelse i hela sitt väsende.— Jag vet allt, ropade Vanloo och tryckte Erik till sitt bröst.

— Ni har emottagit mitt bref, stammade Erik,

— men vet ni äfven ...

— Allt min bäste vän. Följ mig till dem! Men, tilläde han häftigt, — äro de beredda på det möte, som förestår?

— De vänta er, svarade Erik, idet han fattade Vanloos hand och förde honom mot dörren till ett innanför beläget rum.

Men i detta ögonblick flög denna dörr upp... Ingrid och Ellen visade sig på tröskeln. Ingrid hade hört sin sons

röst, modersinstinkten hade, i trots af femton förflutna år, igenkänt den.

Mor, son, dotter utbytte en hastig, forskande blick ... modren igenkände den son, efter hvilken hennes hjerta så länge förgäfves ropat, som hon begråtit såsom död och först hos Gud hoppats åter-fluna ... och han igenkände i detta åldriga, lidande ansigte de ädla dragen af den mor, hvars bild, oförändrad af tidens skiften, stod präglad i hans själ .. . han igenkände dem, räknade i denna enda, hastiga blick alla de sorger, som härjat dem, och skyndade, öfverväldigad af fröjd och smärta, i de moderliga armar, som längtande utbreddes honom till mötes. Intet ord utbyttes, men han betäckte hennes fårade panna, hennes grånade lockar med sonliga kyssar, tryckte henne förnyade' gånger till sitt bröst, och hans blick skådade genom tårarmed outsäglig kärlek djupare och djupare i de ögon, hvilkas milda glans han älskat, alltsedan de vakade vid hans vagga.

Huru länge denna omfamning skulle fortfarit, är svårt att säga,' om icke Ellen, som med glad, och dock nästan blyg förundran betraktade sin brors stolta, manligt sköna ansigte och nu länge med sammanknäppta händer varit en tyst, orörligåskådarinna till det ömma uppträdet mellan sin mor och sin broder, slutligen skyndat att gifva och kräfva sin andel afkärleksbetygelserna. Vanloo kände en len hand vidröra sin arm och hörde en mild röst uttala namnet Arnold.

— Arnold, jag är din syster Ellen, sade hon ...

— Ellen, som jag bar på mina armar> då du öfvergaf din fars hydda, sade Ingrid.

— Ellen, min syster! utbrast Vanloo och upplyfte henne i sin famn. Hon lade sina armar kring hans hals och de begge syskonens läppar möttes i kyss på kyss. Det var med en förtjusning, blandad med ljuft vemod. Vanloo betraktade den bleka flickan, hvars milda, barnsliga drag tillochmed i detta lyckliga ögonblick buro prägeln af de hårda pröf-ningar, den djupa långvariga dödsångest, hon måst uthärda. I öfvermåttet af sin glädje öfverföll honom en rysning, då han betäukte, hvilket hennes och deras moders öde skulle blifvit, om Försynen ej i den sista stunden sträckt sin räddande band öfver deras hufvuden, och han skyndade att ånyo omfamna Erik, som med tårar i ögonen och hjer-tat uppfyldt af tacksamhet till Gud bevittnat och deltagit i lyckan af dessa återseendets ögonblick.

— Näst Gud, ropade han, — är det er jag har att tacka för mina älskades räddning.

— Ack, sade Ingrid, — han har varit den gode engel, Gud sände att hugsvala oss, då vår nöd var som störst. Han har besökt oss dagligen i vårt fängelse och återgaf styrka åt min själ, då den ville förtvifla.

— Han och herr Aäolf, som för vår skull blifvit så olycklig 1 utbrast Ellen. — Ack, min bror, jag vet icke, om du är en konung eller en furste eller en annan mäktig man, men hjelp Adolf, ty de hafva insatt honom i fängelse och vilja döda honom, derför att han haft medlidande med oss.

— Hvem är denne Adolf, om hvilken Ellen talar? frågade Vanloo,— Ellen har rätt, sade Erik. — Det är den olycklige Adolf Skytte.

— Ah, utbrast Vanloo, — jag känner genoin ryktet hans sednaste historia... jag vet, att han blifvit arresterad, derför att han med våld ville befria tveune olyckliga från tortyren, men hvad jag aldrig anat var, att dessa olyckliga voro min mor och syster.

— Du skall höra hvad denne yngling gjort för oss, sade Ingrid, — då vi meddela hvarandra våra öden. Men i denna stund känner jag en glädje öfver det närvarande, som gör, att jag knappt kan skåda tillbaka på den tid, jag genomlefvat med all dess bitterhet. Jag glömmer allt, då jag ser dig, Arnold. O, hvad du blifvit en ståtlig man! Sådan såg jag dig stundom i mina drömmar, men oftast drömde jag dig såsom en nyss uppblomstrad yngling .. sådan du var, då du lemnade oss. Ack, fortfor Ingrid med barnslig glädje, idet hon såg sig omkring i rummet, — hvad allt här är präktigt! Om du ej är en furste, är du dock en mäktig man, Arnold, och det tyckes mig, som om våra fäders konungsliga glans återvändt omkring dig. Men nu skall du berätta oss de öden, genom hvilka Gud fört dig till denna lycka, och sedan vilja vi i vår ordning berätta om vår lefnad. Den flöt allt intill den sista tiden som en lugn bäck genom blomsterfält och sorlade någon gäng dess böljor, så var det af längtan efter dig.

— Kom, sade Vanloo, idet han fattade en kandelaber, — jag vill föra er till det rum, hvilket tillsvidare skall blifva Ellens kabinett. Der vilja vi sammansluta vår lilla krets och i minnet åter genomlefva det förflutna, forljufvadt af vissheten om en lyckligare framtid. Var lugn, min Ellen! Det är min pligt att rädda den ädle ynglingen . .. Herr pastor, fortfor han hastigt, — hvar är den unge Skytte inspärrad? Jag frågar detta, ty om detär i slottshäktet, så' torde denna aftons tilldragelser äfven sträckt sig till hans fängelse, och vi böra i tid förvissa oss derom.

— Detta var just min $fsigt, svarade Erik, — och jag vill nu genast skynda dit.

— Gå, berätta honom hvad som händt hans vänner och skyddslingar och framför till honom min hjertliga helsning, min varma tacksägelse, min försäkran ’om trofast vänskap! Och återvänd derefter, för att dela vår glädje.

V anloo skak ade hans hand, och Erik skyndade bort.

Sedan Vanloo fört mor och syster till det lilla kabinettet, aflägsnade han sig en kort stund, för att gifva befallning onj förfriskningar och om de husliga anordningar, som de begge fruntimmernas närvaro kräfde.

Erik återkom snart med den underrättelse, att Adolf under upploppet hade utkommit ur Sitt fängelse och försvunnit. Då Ellen hörde detta, klappade hon händerna af förtjusning, ty hon tog i detta ögonblick för afgjordt, att flykt och räddning vore detsamma, att en fristad, en beskyddare, en återfunnen vän väntade hvarje olycklig, som hade sitt fängelses murar bakom sig.

Men Erik, som ännu på morgonen af samma dag besökt Adolf och kände hans själstillstånd, kunde ej qväfva sina farhågor. Ju närmare det lidit mot den dag, som var bestämd att blifva Ingrids och Ellens sista, desto djupare hade han försjunkit i ett tillstånd, vexlande mellan bitter liknöjdhet och otyglade utbrott af förtviflan. Erik ville emellertid icke störa de närvarandes glädje med ett uttalande af sina farhågor, utan beslöt uppskjuta dermed, till-dess han kunde enskilt anförtro dem åt Vanloo.

— Vi skola återfinna honom, sade dennej — jag skall försona honom med sin far och om möjligt äfven med den verldsliga lagen, eller i annat fall bereda honom ett värn, mot hvilket dess blinda hämd skall bryta sig.Na satte sig Vanloo i en soffa mellan mor och tyster med deras bänder i sina och började berät-selsen om de öden, han genomgått, sedan han skildes från fädernehemmet. Han tecknade i raska, lifliga drag den ena taflan efter den andra nr sin skiftande och händelserika lefnad: de lyssnade, de frågade, de lefde i den verld, han öppnade för deras blickar, de delade hans arbeten, mödor, äfven-tyr, sorger och fröjder, och Ingrid afbröt honom ofta, för att med icke mindre skarpsinnighet än lef-vande öfvertygelse hänvisa på ett inre, moraliskt, om Försynens afsigter vittnande sammanhang mellan länkarne i denna kedja af brokiga tilldragelser. Men när Vanloo redogjort för sin lefnadshistoria, kom ordningen till Ingrid att förtälja sin, och så ilade nattens timmar, utan att man märkte deras vingade' flykt, tilldess slutligen de nedbrunna vax-ljusen påminde om att göra ett uppehåll i dessa frågor, pä hvilka man icke tröttnade att svara, och dessa svar, som ständigt framkallade nya lifliga frågor. Vanloo förde Ingrid och Ellen till deu för dem iordningställda sängkammaren och lemnade dem att njuta en hvila, efter hvilken de skulle vakna till den första dagen af ett nytt, lyckligare tidskifte i sin lefnad.

Erik lemnade den lilla familjen, sedan han lof-vat att följande dag åter infinna sig hos Vanloo. Denne begaf sig till sin sängkammare. Morgongryningen skimrade redan genom fönstergardinernas draperier, men Vanloo kände intet behof af sömn: han kunde ej at en medvetslös dvala uppoffra något af de stunder/ han . räknade för de sällaste i sin tillvaro. Innan ännu det dofva sorl låtit höra sig, hvilket förkunnar, att en folkrik stad vaknat till en ny dags verksamhet, infann sig Sigurd. Han var van att vid hvilken timme af dygnet som helst stiga in till sin herre, då han hade något af vigt att meddela denne. Nu återvände han för att förkunna utgången af sin expedition mot Scylla.— Ha, kapten, sade han, — återigen en genomvakad natt! Ni sofver mindre än fågeln i skogen. Men om ni väntat att få se mig vid det kär laget föra Drake inför edra ögon, då har ni vakat förgäfves. Ja, kapten, fortfor Sigurd och slog sin hatt i bordet, — kanaljen bar runnit oss som en ål ur händerna. Det är förargligt, men jag kan icke hjelpa det. Slutet blir, att vi måste taga honom pä öppna sjön. Hör blott.. . Men, för tusan, ni småler,

kapten! Nå, om motgången just icke är så stor, att man bör hänga sig för den, så är den likväl icke att skratta at. Vi försummade icke en minut: vi anlitade segel och åror, och karlarne rodde så att svetten lackade, men ändå kommo vi för sent, så harmligt! bara några ögonblick för sent, och derför återvända vi nu med tomma händer. ..

— Nåväl, vi skola då taga honom på öppna sjön, sade Vanloo. — Men innan du omtalar, huru du gått miste om en fånge, vill jag berätta, huru tvenne andra råkat i mina händer...

— Hvad menar ni, kapten?

Vanloo berättade nu, huru han återfunnit sin mor och syster. Sigurd omfamnade hon om och glömde i glädjen och öfverraskningen hela affären med Scylla, till-dess Vanloo slutligen påminde honom om densajnma.

— Nej, nej, nu ge vi Drake fan, kapten utbrast han; — hvar äro er mor och syster? Jag vill se dem.

— Tålamod min vän! ... Du unnar dem väl en behöflig hvila, medan du aflemnar din rapport ... Huru är det nu med Scylla?

— Med Scylla är det nog bra; hon badar fri och välbehållen sin bringa i Östersjöns vågor. Nåväl, kapten, jag vill berätta, huru det aflopp. Vi närmade oss efter en skarp rodd Scyllas ankarplats. Det var så mörkt, att vi med svårighet letade landkänning, men just då vi tagit in seglen, ombundit årtullarne, gjort vapnen i ordning, och med våra fem båtar, sida vid sida, närmade oss det ställe,der vi visste, att den skulle ligga, får månen för första gången under hela resan det infallet att visa sitt runda ansigte mellan två molntappar. Vi sågo briggen framför oss på tre kabellängders afstånd, med stor- och märsseglen redan tillsatta, skjuta fart för en frisk körare, och i nästa ögonblick voro alla dess klutar uppe. Att briggen äfven observerade oss, funno vi snart, ty dess besättning uppstämde utmanande hurrarop, dem vi icke voro sena att besvara. Vi rodde med fördubblad ifver...

— Håll, inföll Vauloo, — du ihågkom väl mina ordres: öfverumpling, icke öppet angrepp?

— Aj, sade Sigurd, — Blackwell hade således rätt. Han mindes kaptens order bättre än jag, ty hau gjorde invändningar, då jag kommenderade till angrepp. Men jag uppfattade kaptens befallning så: Öfverrumpling eller i nödfall öppet angrepp. Nog af, kapten, jag manade på mina bussar, vi vunno pä briggen, den öppnade en skarp musköteld mot oss, vi nalkades ändå. På halfannan kabellängd helsar den oss med sina akterkanoner, båten på högra flygeln tilltygas af ett slumpskott sä illa, att den sjunker och . ..

Vanloos ansigte mörknade.

— Hafva vi förlorat manskap? frågade han.

— Kapten, de blefvo alla upptagna i de begge närmaste båtarne; ingen enda gick till botten. Men då jag hörde det vilda, hånande skri, hvarmed Drakes folk helsade denua vår otur, tänkte jag blott på att fortsätta jagten. Medan Blackwell och Le-clerc bergade manskapet från den sönderskjutna båten, avancerade jag och Bergman mot fienden. Vi gjorde oss färdiga att lägga ombord med honom, då han vänder och lägger oss i lä; vi måste sacka, och i detsamma gömmer sig månen åter bakom molnen, likasom om den tyckt, att nu hade den gjort sin sak väl ifrån sig. Det blef mörkt som i en säck, brisen friskade pä, och jag började förstå, attdet skulle tjena till intet att fortsätta försöket. Jag gaf således signal att vända om, ehuru det kostade på mig. Skurkarne ha undkommit oss, vi hafva två man lätt sårade och ha förlorat eu skeppsbåt; det är hela saken, kapten.

— Vi ha åtminstone icke diu vishet att tacka derför, att saken ej fick en värre utgång.

Vanloo tystnade och öfverlade med sig sjelf.

— Jag kan icke, sade haii derefter, — släppa tillfället ur händerna. Jag måste söka att fånga honom, innan han smugit ut ur Östersjön. Jag har steg för steg följt denne man på hans väg till för-derfvet. Ödet korsade ej min plan, då det lät konspiratören undkomma; jag visste, att då denne förlorat sitt spel, skulle sjöröfvaren börja ett nytt. Måhända skall han således dö nesligt såsom han lefvat och dagens ljus beskina slutet af en bana, som hitintills dolts i ett ogenomträngligt mörker. Måhända skall jag, då jag gripit honom, samtidigt härmed erhålla desså bevis, i brist af hvilka jag ej kunnat, enligt min regerings instruktioner, fordra en mans hufvud, hvilken bär

ett ädelt namn, har en aktad samhällsställning och på hvars rykte ingen skugga förut varit kastad. Sigurd, jag skall ännu i dag gå ombord å Algernon Sidney, och innan den sol, som nu går upp, åter sjunkit under synranden, skall den belysa begynnelsen af min jagt efter fribytaren.

— Men, kapten, er mor och syster! .

— Sednast om fjorton dagar skall denna kryssning vara slutad. Har jag icke dessförinnan anträffat honom, så har han vunuit den stora oceanen, och endast de blodiga spår, han lemnar på sin väg, skola kunna rikta mip köl mot hans. Min mor och Ellen skola intilldess förblifva här i mitt hus under beskydd af den holländska flaggan och min egen auktoritet. Äfven om de med öppet an-sigte visade sig inför verlden, skall ingen våga an-tasta modren och systern till ombudet för en främmande, inflytelserik makt. Jag vill dock, att hemligheten tillsvidare skall förblifva hemlighet . . . Du begifver dig således till briggen och tillsäger Black-well att ordua allt för vår kryssning. Återvänd derefter, och jag skall föra dig till mina dyra anhöriga.

Sedan Sigurd gått, satte sig Yanloo att skrifva till De la Gardie ett bref, h var uti han förklarade, att han genom en ren tillfällighet fått kunskap om Drakes afsigter, och redogjorde för så pass mycket af gårdagens händelser som det öfverensstämde med hans afsigt att meddela. Yanloo framställde upploppet såsom ett förtvifladt försök af en genom äregirighet och hat till högadeln förvriden menniska att åstadkomma en revolt. Han sökte visa, att detsamma ej stått i något annat samband med hertigens samtidiga åtgöranden, än ,att Drake velat, hertigen ovetande, begagna sig af dem till sin dumdristiga plans befrämjande. Vidare häntydde han på den splittring, som egde rum mellan riksstånden, den förbittring mot adeln, det knot mot regeringen, som allmänt yppade sig, och den nöd som herrska-de i många delar af landet, för att råda till iakttagande af den strängaste tystnad med det verkliga förhållandet. Exemplet skulle annars möjligtvis smitta. Upploppet kunde visserligen icke blifva obekant för hufvudstadens innevånare, men det skulle utan tvifvel gå och gälla för ett simpelt försök af slöddret att befria 'fångarne i slottshäktet, helst sjelfva borgbetjeningen vore af denna mening. Slutligen tillkäunagaf Yanloo, att orsaken hvarför han begagnat utvägen att skriftligen i stället förmundt-ligen meddela sig åt grefven, vore den, att han om några timmar ämnade företaga en sjöresa, från hvilken han sednast inom fjorton dagar skulle återvända till Sveriges hufvudstad.

Sedan detta bref blifvit skrifvit, skyndadeVanloo att träffa alla anordningar, egnade att bereda Ingrid och Ellen säkerhet och trefnad under hans frånvaro. Den talrika och pålitliga betjenin-gen skulle qvarlemnas till husets bevakning, por-tarne till detta hållas stängda och holländska flaggan hissas på dess tak. Då de begge fruntimmerna ville göra någon utflykt, skulle en heltäckt vagn stå till deras förfogande. Likaledes sörjdes för en ändamålsenlig garderob. För sitt husfolk tillkänna-gaf Vanloo, att Ingrid och Ellen voro hans moder och syster och i dessa egenskaper husets herrskaf-innor. Till Erik, hvilken sednare på förmiddagen infann sig, öfverlemnade han ett förségladt dokument, adresseradt till regeringen, i hvilket han upplyste om deras slägtskap och tillkännagaf, att de blifvit ställda under holländska beskickningens beskydd. Detta dokument skulle Erik framlemna för den osannolika händelse, att Ingrids och Ellens tillflyktsort blefve bekant och man i .lagens namn fordrade deras utlemnande.

Erik meddelade nu sina farhågor beträffande Adolf Skytte, men Vanloo delade dem ej.

— Hvad kan hända värre än att ynglingen blir gripen och återförd till fängelset? Nåväl, om så blir, så besöker ni honom der, underrättar honom om den lyckliga förändringen i hans skydds-lingars öde och tillförsäkrar honom för hans egen del mitt beskydd. Den unge Skytte kan varä lugn. Mitt inflytande hos de maktegande i detta land är bygdt på en säker grundval, och om de ej af artighet och erkänsla vilja lyssna till min' begäran, så måste de göra det af fruktan, ty jag har haft ett skarpare öga i deras kort än någon annan.

Återstoden af förmiddagen tillbragte Vanloo i sin mors och Ellens sällskap. Han hade underrättat dem derom, att ett vigtigt ärende kräfde hans frånvaro, och lugnat dem med försäkran, att han inom kort tid skulle vända tillbaka.Herrarne i förmyndareregeringen och riksrådet funno Vanloos råd godt och kastade hemlighetens slöja öfver det misslyckade statsstrecket. Detta hindrade dem emellertid icke att vidtaga sina för-sigtighetsmått och göra sina efterspaningar, ty de misstänkte dock, att Drake ej stått ensam. I första ögonblicket hade deras tankar

riktats på Bengt Skytte, och några herrar riksråder straxt efter tumultets slut skyndat till dennes bostad, i hopp att der göra någon storartad upptäckt. Men de funno herr Bengt i djup sömn, med nattmössan öfver öronen, och dä de berättade hvad som tilldragit sig, var det ingen som ådagalade en större öfver-raskning än han. Han klädde sig, skyndade tillbaka till sessionssalen och deltog ifrigt i uppsättande af den skrapa, hvarmed hertigen följande dag skulle undfägnas. Herr Bengts förmåga att författa skrapor var känd och erkänd; man rättade sig hufvudsakligen efter hans diktering, och han sparade hvarken med salt eller peppar på anrättningeu.

Följande dag samlades tvenne deputationer, den ena från rikets råd, den andra från de fyra riksstånden, för att i högtidlig procession tåga till hertigen, öfverlemna skrapan, nödga honom underteckna en försäkring, att han afstod från hvarje anspråk på en plats inom förmyndareregeringen, och i händelse af vägran hota honom med landsflykt. Frågan blef nu hvem som skulle uppläsa skrapan för Hans Durchlaucht, och valet föll, vare sig af en slump, vare sig af en hemlig öfverenskommelse, på herr Bengt. Denne höll god min i elakt spel och undanbad sig icke förtroendet. Han uppläste dokumentet med mycken skärpa i sin röst, men hans sluga, uttrycksfulla blick hvilade under tiden på den harms-ne och skrämde fursten, såsom om den velat säga:

— Ursäkta mig, Ers Durchlaucht, men, vid Ju-piter, jag har blifvit piskad att spela denna roll, och om ni nu blott tar skeden i vackra handen, såhafva vi sanverat apparenserna och kunna vid lägligt tillfälle börja den gamla leken på nytt, såvida ni icke ledsnat vid den.

Hans Durchlaucht rasade en stund, talade om missförstådda afsigter, falska vänner (utan att dock nämna herr Bengts namn) o. s. v., men beqvämdo sig slutligen att underteckna försäkringen, hvarefter han hastigt lemnade hufvudstaden och begaf sig till Stegeborg.

— Yanloo! mumlade herr Bengt, då han hemkommen från deputationernas besök hos hertigen, slog sig ned i sin länstol och öppnade Plinii natu-ralhistoria, der han sist lagt vecket; — Vanlool Det måtte vara Belzebub sjelf. Huru han fått händerna i dethär spelet och funnit intresse uti att korsa våra planer, det begriper jag icke och aktar mig väl att söka upplysning derom. Det måste ändå således finnas en listigare hjerna, en skarpare blick än Bengt Skyttes/ Jag trodde mig kunna se i hans kort, men han har blickat djupt, alltför djupt fruktar jag, i mina... Jag börjar bli gammal, tilläde han med en suck, idet han aflyfte peruken och i spegeln betraktade sitt grånade hufvud. — Nej, nej, det är tid att öfvergifva politiken och slå sig pä den stoiska filosofien...

Oaudia pelle,

Pelle timorem,

Nec dolor adsit Spemque fugato *).

*) Drif glädje, fruktan, sorg och hopp ur ditt hjerta!JP«§ Wäafvet.

Dimman hade skingrats, och himmeleu börjat klarna. Morgongryningen låg öfver hafvet, synranden i öster färgades af en purpur, som matt åter-skimrade på den grå vattenytan och Scyllas hvita segel. Drake stod akterut vid flaggkistan, vid bans sida Ruys och f. d. Upsalastudenten Ligelius, andre löjtnanten ombord. Besättningen var uppställd på däck. Drake blottade sitt hufvud och talade;

— Kamrater, landbacken och vårt förflutna lif ligga bakom oss, hafvet och framtiden framför oss. Jag har redan pröfvat er, jag känner er och vet, att ingen af er med saknad skådar tillbaka på hvad han lemnar. Vi afskaka det ganlla, våra namn, våra minnen, de band, som fängslat oss vid ett samhälle med förtryckande och orättvisa lagar. Vi bilda en stat för oss sjelfva: vi besvara förtryck med hämd och bekriga enhvar, som bekrigar oss. Kamrater, om J förstått mina ord och gillen dem, så svaren!

— Ja, ja! ropade de fleste och svängde sina hattar.

— Välan, jag är då er kapten. Mitt namn ibland er är Becker. Jag skall föra er till glada äfventyr, till njutning och rikedomar. J läggen ert öde i mina händer. Jag skall leda det som en man, och ve mig om jag sviker! Menjert samtycke bör vara fritt. Om J derför föredragen att såsom besättning på en krämareskuta resa mellan Stockholm och Amsterdam med en hyra af två gulden och ett måttligt dagtraktamente af fläsk och ärter, nåväl, då drar jag

mig tillbaka och öfverlemnar befälet åt denne aktningsvärde köpman, herr Zacharias Jansen, som står vid min sida.— Nej, lefve kapten Beck er! ropade besättningen.

— Jag bör, att J fullkomligt förstån mig, och då vi nu således äro ense, så vill jag i denne, som jag nyss kallade Zacharias Jansen, föreställa er min närmaste man i befälet, den J ären skyldige en ovil-korlig lydnad, sålänge han handlar pä min befallning. Kamrater, denne man är Ruys, från ungdomen en af hafvets fria söner.

— Yi känna honom väl, sade besättningens tvenne åldermän. — Vi hafva seglat både under honom och Tomkins.

— Bra, bra, sade Drake och skakade hand med dessa gamla flibustierer. — Yi hafva således icke idel nybegynnare med oss.

— Och denne unge, men erfarne man, fortfor han, pekande på f. d. Upsalastudenten, — har jag på Ruys’ förord valt till min andre underbefälhaf-vare. Hans namn... hvad är det ni heter? tilläde han, vänd till denne.

— Mitt namn vexlar med den ställning, jag intager inom och utom samhället, svarade f. d. studenten; — för närvarande heter jag Felix, ty jag är en lycklig person. Donec eris Felix multos nu-merabis amicos. Besättningen känner mig redan under detta namn: hvarje annat är öfverflödigt.

— Och nu mina gossar, skola vi med fyllda bägare helsa den uppgående solen och dricka för uppfyllelsen af våra förhoppningar. . . Ruys, se till, att manskapet förplägas, men vaka öfver skick och ordning! Sålänge vi äro under segel, tål jag inga utsväfningar.

Adolf Skytte hade, lutad mot stormasten, lyssnat till detta tal. Han gick nu fram till Drake. Denne lade sin hand på hans skuldra och sade:

— Följ mig! Jag står nu till er tjenst.Adolf följde Drake till akterkajutan, der ett längre samtal egde rum dem emellan, medan besättningen enligt Drakes befallning förplägades på däck.

Andre löjtnanten, som var en ifrig musikus och bar flöjten med sig antingen i rockfickan eller i bältet bredvid pistolerna, höll, sedan han nedstörtat två eller tre bägare vin, ett tal, hvaruti han i bombastiska ordalag prisade besättningen för dess raska uppförande under striden med de förföljande båtar-ne, hvarefter han ur den kajuta han delade med Ruys, hem tade ett slags stränginstrument, på hvilket han knäppte under afsjungande af följande sång:

MLor*aren*

Seglen upp! Från verldens hvimmel,

Från en lumpen menskoskara Styr jag ut att frihet andas På min salta ocean.

Fri som molnet på sin himmel Vill kring stormfylld rymd jag fara Hän mot land, som Qerran randas På min stolta vädjoban.

Hvart vi styra hän, du frågar;

Vänd vår stäf dit stormen kallar,

Om mot Öster eller vester,

Hvart den ystra böljan går:

Dit, der norrskensglorian lågar Öfver Zemlas vilda hallar,

Eller dit, der lifvets gäster Vandra i en evig vår.

Fritt må tusen åskor ljunga Kring den mörka himlabågen,

Må vår synkrets, hvart vi blicke,

Svepa sig i molnig skrud,Må bland stalper skeppet gunga! Desto högre fröjd i hågen 1 Intet vestansmek du

skicke,

Särid en afgrundsatorra, o Gud!

Slockne på vår led hvar stjernas Trånadsblick! Jag ödet staller Vid vårt roder .. Brusen, vågor, Och med harm orkanfylld sväll, Hvita segel, som en tärnas Barm den hafsskumhvita sväller, När dess trånads första lågor Tändas i en mystisk qväll.

Eja, mina vilda gossår, Lidelsernas bleka, trälar,

Orgien vinkar, vågor stänka Skum på pannans feberglöd:

Tills att hajens gap förlossar Våra orobräqda själar,

Låt oss njuta, låt oss dränka Dfupt i vällust lifvets nöd!

Flibustier, när stormen skakar Himlafästet, hafvet larmar, Störtsjön spolar genom spruckna Fogningar i skutan in,

Och hvar planka rysligt brakar, Skratta vi i flickans armar.

Håna döden vällustdruckna, Domnande af fröjd och vin.

Ha, mångpröfvade, du skrattar Doft, som uftjut i ruiner,

Och du skakar grånad hjessa, Tyngd af synder utan tal.

Väl ditt stumma svar jag fattar, Dystert i dia blick det skiner:»Ingen drufva lät sig pressa,

Som kan döfva själens qval.»

Sannt, men lifvets tyngd förbanna Må den fege. Vinden skockar Moln mot norr, mot polarringen, Föijom dit dess vilda flykt!

Låt oss trampa jordens panna, Gamla Tellus* hvita lockar,

Polens snö, der ännu ingen Dödligs fot ett spår har tryckt!

Der det bleka norrsken flammar, Och med stjernbeströdda vingen Svanen lyser regioner I en evig svepningsskrud,

Der i dödens hemska kammar Intet öga speglat tingen,

Ingen menskostämmas toner Manat nejdens återljud,

Der i halfårslånga natten Jettehöga, vålnadslika Isberg öfver hafvet sväfva,

Piskade af böljors skum,

Och på dimbetäckta vatten Kämpa, krossas eller vika,

Och af stridejs åskor bäfva Vind och våg kring öde rum;

Der, kamrater, må vi hamna, Allra högst på Tellus* hjessa.

Se det gamla klotet hvälfva Under oss sitt tröga lopp.

Der vi våra flickor famna Och vår sista drufva pressa,

Tills af dödens kyla skälfva Nerverna i domnad kropp.Se'n, sålänge »terna floder Kring planetens bana svalla,

Stå af oss de frusna liken Trotsigt der på axelns topp Vittnande som minnesstoder,

Inför himlens stjernor alla,

Om en åtrå evigt sviken,

Om ett evigt gäckadt hopp.

Då han slutat, slog han instrumentet i kras mot relingen, drack ännu en bägare, gick så förut och satte sig grensle

öfver bogsprötet, der han framtog sin flöjt och blåste en vemodig melodi, som mot slutet upplöste sig i muntra drillar.

Akterkajutan var rymlig och väl upplyst af tvenue fönster. Tvenne af dess väggar pryddes af vapen, upphängda i festo ner; de tvenne andra upp-togos af hyllor, pä hvilka, utom åtskilliga nödvändighetsartiklar, sågos böcker och apparater, som visade, att Drake sörjt för utvägar att äfven påhaf-vet kunna tillfredsställa sin passion för alkemien.

Sidorna upptogos af tvenne soffor. Drake hade slagit sig ned på den ena och Adolf Skytte midt emot honom på den andra.

Den unge Skyttes ansigte var nästan oigenkän-ligt: hans hy var gulblek, hans ögon insjunkna.

Han hade af Drake begärt en förklaring öfver den förflutna nattens tilldragelser och öfver det, som ännu passerade omkring honom, ty af allt detta förstod han intet, och hvad han anade, förekom honom i högsta grad osannolikt.

— Skytte, ni ser framför er en man, som till sitt yttre fullkomligt liknar den granne, ni sedan er barndom känt under namnet Gustaf Drake till Sjövik. Han var bekant såsom en flitig landtbru-kare, god hushållare och stilla undersåte ... en personlighet, som i intet annat skiljde sig från de van-Fribytaren. 19ligaste menniskor, äo i sitt otillgängliga lynne, sin kärlek för ensamhet och sitt rykte för att i hemlighet vara alkemist. Nåväl, denne man har na &f-kastat sin förklädnad och visar sig för edra ögon sådan han är. Under sin kalla yta dolde han en vild harm öfver menniskornas uselhet och slafsinne, ett glödande hat till förtryck och tyranni, och hans själ hvälfde i sin ensamhet djerfva planer att straffa, förbättra, omskapa. Denna natt, som befriade er ar ert fängelse och genom en lycklig slamp förde er till mig, har bevittnat min första plans ruin. Jag har försökt att med krafter, hvilkas ringhet skalle ersättas af deras plötsliga verkan, kullkasta det mångvälde, som förtrycker vårt fädernesland. . •.

Drake omtaade nu, att han i spetsen för sin fåtaliga skara brutit in i slottet, för att fängsla förmyndareregeringen och riksråden, hvarvid han låtit öppna fangelseportarne, att försöket misslyckats och att han med sitt folk flytt ombord å detta fartyg, som han just för denna händelse hållit i beredskap.

—- Och här ser ni mig nu, fortfor han, — såsom en biltog man, lössliten från hemjorden och allt, som vid den fängslade mitt hjerta. Skampålar, sädana man uppreser åt högförrädare, hvilka lyckats rädda sina hafvuden, äro de enda minnesvårdar, som skola påminna folket om namnet pä den, som ville befria det från dess tyranner. Nåväl, skall jag sörja som en qvinna, skall jag med korslagda armar förtviflad stirra på min lyckas ruiner, skall jag kanske utan motstånd lemna mig i mina fienders händer och frivilligt lägga mitt hufvud nnder bilan? Nej, lejone kämpar in i döden, vargen grinar ännu i sista ögonblicket mot jägaren, ingen varelse i naturen låter frivilligt beröfva sig sin tillvaro .. • och jag vill ej utan strid, åt uslingar, dem jag föraktar, afstå min rättighet att fröjdas åt solens ljus och andas himmelens friska vindar. Skytte, förstår ni mig?— Ja, svarade denne, hvars blick nnder Drakes tal vann ny glans. Hans ord hade funnit genklang i den förföljde, menniskoföraktande ynglingens bröst.

— Dessa plankor, fortfor Drake, — äro mitt nya fädernesland, mitt konungarike, och denna stat, som gungar på vågen, har samma rätt, som de vid landbacken fastkedjade. Angrip den och den försvarar sig, förolämpa den och den anfaller! Låt dess folk hungra, och det kastar sig öfver ett svagare, för att suga dess blod!

— Ni har rätt, utbrast Adolf Skytte eldigt. — Vi bilda här en stat för oss sjelfva och vilja åt den häfda alla en sådans rättigheter. O, det är berusande att känna sig fri, att kunna afskaka dessa band, sedvanor och fördomar, som inom ett åldrande samhälle hvarje bortgånget slägtes förvändhet i en ständigt ökad börda kastar på de efterkommandes skuldror. Drake, vi vilja här icke blott kämpa för vår tillvaro, såsom de vilda djuren; vi vilja, såsom fria män, strida för grundsatser, för hvad vi anse förnuftigt och rätt. Vi förklara krig mot förtrycket, ondskan, lumpenheten, vi skola beskydda de svage, förödmjuka de högmodige, rycka masken af hycklare, nedslå tyranner, öppna en fristad för förföljda ... vi skola utgjuta de ondes blod och af-torka de lidandes tårar. Vi skola blifva ett Ouds plågoris för den föraktliga verlden ... Eller huruP Gillar ni mina ord?

— Ja, svaråde Drake, — ni har tagit dem ur mitt hjerta.

— Godt... Jag är då er med lif och själ.

Adolf Skytte räckte Drake sin hand.

Drake tryckte den, men tänkte inom sig:

— Dessa svärmiska drömmar skola snart försvinna. Jag står ensam bland det råa pack, jag samlat omkring mig, och behöfver en vän från minegen klass inom samhället. En vän, en brud, hvad fordrar korsåren mer för att vara lycklig?

Drake och Skytte lemuade kajutan. Solen gick nu upp och öfvergöt hafvet med sin morgonglans. Vinden bedarade hastigt, och seglen, som nyss svällt för en frisk kultje, hängde mot masterna.

— Hvad är nu er första plan ? frågade Skytte.

— Hvart ämnar ni styra kurs?

— Ut i verldshafvet, svarade Drake.

Han öfverlade för sjelf hvad han borde tillägga, som kunde falla Skytte i smaken.

— Hör, sade Adolf hastigt, — vi hafva landsmän i Amerika. Svenskar bo och bygga vid Dela-ware. Deras samhälle har efter tapper kamp mot Holländarne dukat under för list och öfvermakt i förening. Holländarne öfverrumplade nybygget och äro nu dess herrar. Svenska fanan har blifvit skymfad af detta krämarefolk. Böra vi ej hämnas? Böra vi ej undandraga vära landsmän ett skymfligt ok och återförvärfva åt Sverige dess besittning i nya verlden?

— I sanning, sade Drake, — er plan är värd att tänka på. Våra krafter äro visserligen nog ringa för ett dylikt företag, men vi kunna måhända påräkna Engelsmännens bistånd eller förena med oss några af de friseglare, som svärrna i Westindiens farvatten... Ja, min vän, jag gillar ert förslag: vi skola försöka det. Vi förklara således Holländarne krig, och hvarhelst holländska flaggan möter oss pä hafvet, är den för oss en uppmaning att angripa och hämnas.

— Bra, tilläde Drake för sig sjelf, — jag har nu ett motiv, som han skall gilla, då jag angriper de holländska krämareskutor, som möta mig på min väg. Blott en smula förgyllning af bevekelsegrun-deroa, och denne unge man skall anse mig och sig sjelf för mensklighetens räddare, medan vi plundra köpmännens specerier på äkta fribytaremanér.— Väl mig, utbrast Adolf. — ni är den man, jag behöfde, den vän, hos hvilken jag finner en ande, likstämd med min. Drake, jag har en bön, som länge sväfvat pä mina läppar, och den jag nu vet att ni skall uppfylla.

— Tala!

— Vi skola ej lemna detta land, utan att gifva deu grymma fanatismen en blodig minnesbeta. Yi fa ej lemna det, utan att rädda de olyckliga, som vid-skepelsen vill kasta i bålets lågor.

— Hvad menar ni? sade Drake öfverraskad.

— Är det fråga om hexorna, eller förstår jag er rättP

— Ja...

— Det blir för sent. Jag vet att de skulle brännas denna morgon.

— Se mot öster! Solskifvans nedersta kant vid rör ännu hafvets spegel... och der i vester ligger, skymd bakom det skogbevexta skäret, stranden med afrättsplatsen.

— Vi äro sannolikt förföljda... vi behöfva hvarje ögonblick för att vinna öppna hafvet.

— Seglen hänga slappa, vinden har stillnat, och snart skall ingen flägt krusa hafvet. Vära förföljare äro liksom vi beroende af vinden. Drake, fortfor Adolf, — bland dessa olyckliga finnas tvenne ...

— Jag vet, inföll Drake ...

— Nåväl, då ert folk denna natt sprängde min fängelsedörr, skyndade jag till deras fängelse, faBn det tomt och har sedan dess sökt fasthålla det hopp, att de lyckats rädda nig. Men de voro svaga hjelp-lösa qvinnor, och jag fruktar.. . Med ett ord: ni måste uppfylla min begäran, eller jag fordrar att blifva ensam satt i land...

— Miu vän, jag har aldrig tvekat att bifalla er begäran, såvida blott någon utsigt finnes att verkställa den räddning, ni åsyftar. Jag har blott öf-verlagt med mig sjelf, huru det bör ske. Spetsgär-den bildas sannolikt af en betydlig truppstyrka, och afrättsplatsen uppfylles af en nyfiken, fanatisk folkmassa. Såvida vindstillan fortfar hela dagen, är det för öfrigt min afsigt att kasta ankar icke här, men blott en fjerdedels mil härifrån, utanför den strand, som mina fader af ålder egt. Jag vill säga deras vålnader och min ärfda borg mitt sista farväl.

— Ha, utbrast Adolf, i detsamma Scylla passerat förbi de skär, som undanskymt stranden, från hvars betydligaste, ett stycke inåt landet belägna höjd, några rökpelare uppstego mot den klara morgonhimmelen. — Fort! Ser ni!

— Hexbålen äro redan tända, sade Drake. — Vi komma för sent. Men icke destomindre ...

Han gaf manskapet en befallning att väpna sig och sätta ut båtarne. I detta ögonblick uppsteg i hans minne bilden af den sköna, bleka flicka, han en gång sett, då han på sin väg till Bengt Skyttes eremitage aflagt ett besök i Ingrids stuga. Han visste, att denna flicka och hennes mor voro i de olyckligas antal, och ehuru han inom sig förbaunade hela denna tillställning, till hvilken han endast samtyckte för att göra Skytte sig förbunden, beslöt han dock att rädda de begge qvinnorna, om hän ej komme för sent och detta kunde ske utau för stora vådor.

Båtarne sattes i sjön. Drake och andre löjtnanten åtföljde expeditiouen. Ruys stannade med en del af manskapet ombord ä Scylla, som lades bakom det skogbeväxta skäret på det sätt, att dess kanoner i händelse af förföljelse, skulle kunna skydda manskapet, då det åter stege i båtarne.

Karlarne voro försedda endast med sådane vapen, som de kunde dölja i kläderna: med knifvar och pistoler. Drake och Skytte buro, likasom de andra, kavajer och slokiga hattar: med sittaffallna ansigte, sin af fangelseluften bleknade hy var den sednare i denna drägt nästan oigenkänlig.

Det hela hade utseendet af $n fredlig skepps-besättning, som lockats i land af sin nyfikenhet att se aatodaféen. Det väckte derfor intet uppseende, när skaran öfverskred strandklipporna och tågade uppför sluttningen af den sandås, på hvilken afrätts-platsen var belägen.

En ofantlig folkmassa var samlad på stället. Drake och Skytte trängde, åtföljda af besättningen, genom densamma fram till spetsgården, som omgaf stupstocken och bålen.

De hade kommit för sent. Skarprättarens yxa hvilade redan bredvid den af blod öfversköljda stupstocken, de flesta bålen voro halfbrunna, och bö-delsdrängarne voro just sysselsatta att antända det sista.

Vid den motsatta sidan af spetsgården och innanför densamma stod lagman Skytte jemte de öf-rige jnedlemmarne af den domstol, som dömt de olyckliga, och bredvid honom pastor Suenonius, som hågen att bevista afrättningen gifvit kraft att lemna sjuksängen.

—• Här är intet att göra. Låtom oss återvända I^hviskade Drake.

Adolf svarade ej. Hans blick var häftad på det rysliga skådespelet.

— Fort härifrån! Vi sväfva begge i fara att bli upptäckta, fortfor Drake och fattade Adolf i armen, för att draga honom med sig.

De begge männen befunno sig tätt bakom den af soldater bildade spetsgården, ooh rundtomkring dem stod manskapet fråu Scylla skockadt, så att faran för en upptäckt på nära håll icke var stor. Men nu vände sig den inan om, som stod i ledet närmast Adolf... det var den gamle Rask ... ooh bans blick föll tillfälligtvis på Adolfs ansigte. Han tycktes i början ej igenkänna honom, ty han vände sig åter bort, men snart riktade han en ny mönstrande blick pä ynglingen, liksom för attöfvertyga sig, att han ej sett miste, hvarefter han hviskade:— Nådig

herrel

Sedan ban med dessa ord fäst Adolfs uppmärksamhet, tilläde han hastigt:

— Ingrid och hennes dotter voro icke med. De ha i natt flytt ur sitt föngelse, efter hvad det säges.

— Har du sett rätt? Är du förvissad derom?

— Ja.

— Kom! hviskade Drake, som med oro gifvit akt på detta samtal.

Adolf följde honom.

På återvägen meddelade han Drake hvad han erfarit. Men den ögonblickliga glädje, som fattat honom vid den gamle Rasks ord, försvann som den kommit, då intrycket af det rysliga skådespel, han lemnat, med förnyad styrka öfverväldigade honom i förening med den tanke, att samma öde förr eller sednare måste träffa €llen och hennes mor, ty huru skulle dessa bjelplösa qvinnor i längden kunna undandraga sig lagens «polyparmar, dölja sig för fanatismens i alla vinklar spejande blick? Adolf blickade upp mot det blå himlahvalfvet och tänkte på Försynen, som enligt Skriftens ord räknat hvarje menniskans hufvudhår, men dessa ord läto honom blott i fantasien ännu en gång skåda det blodiga hufvud, han sett på ett af bålen, bredvid den kropp, från hvilken det af bödelsyxan blifvet skiljdt. Detta hufvud, som tillhört den unga flicka, hvilken anklagade sig sjelf för bexeri, var nämligen prydt af rika lockar, i hvilka Adolf sett bödeln fatta, då han nedlade detsamma på den ved, öfver hvilken det skulle förvandlas till aska.

— Nej, tänkte Adolf och sänkte sin blick mot jorden — denna tro är blott en villa, från hvilken menniskan ej vill lösslita sig, emedan hon känner sig sjelf för svag att motstå de grymma naturmakter, midtibland hvilka hennes tillvaro nppspirar. öfver jordens rymd rollar det blinda ödets triumf-vagn, och dess hjul krossa hvad den möter på sin väg.

Båtarne lade ut från stranden och återvände till Scylla. Adolf erfor en känsla af bitter fröjd, då han åter gungade på vågorna.

Medan han öfverlemnade sig åt dylika tankar, satt äfven Drake tyst och sluten. Han fördjupade sig i den gåta, som sysselsatt honom, alltsedan han räddade sig ombord å Scylla: bevekelsegrunderna till Vanloos handlingssätt, de vägar, på hvilka han måst hafva utspanat sammansvärjningen, och de mystiska ord, han yttrade, då han trodde sig hafva Drake i sitt vald.

Denna gåta var Drake oförklarlig: han kunde ingenstädes finna dess nyckel.

Men under det han grubblade öfver densamma, nppsteg hos honom en hemlig ångest; det förekom honom, som om han fordom, för lång tid tillbaka, sett Vanloos ansigte, han visste icke när eller under hvilka förhållanden ... hans i grunden vidskepliga sinne började uppskakas och i den mystiske mannen ana ett sändebud från den öfvernaturliga verldsordning, för hvars lagar hans onda samvete i sina fä obevakade ögonblick bäfvade.

Scylla lättade åter ankar. Dagen lofvade bli varm, och en fallkomlig vindstilla rådde. Man måste utsätta bogserbåtar, för att få briggen af stället.

Medan detta arbete pågick, kom Adolf Skytte att närmare betrakta andre löjtnantens ansigte. Han tyckte sig igenkänna detsamma. Det erinrade om en ung man, som han under sin första vistelse vid universitetet lärt fiygtigt känna, och hvars kort der-efter inträffade missöden väckt allmän uppmärksamhet.

Han gick fram till andre löjtnanten och sade:

— Hafva yi icke sett hvarandra förr under andra lyckligare förhållanden?

— Det är möjligt, svarade denne kort.— Ni är Felix Ligelius, icke sannt?

— Tyst, inföll andre löjtnanten och visade Skytte för första gången ett allvarsamt anlete. — Jag bär icke längre min fars namn och vill icke höra det nämnas här. Jag heter Felix, ingenting vidare.

— Så, for fan, tilläde han, — att ni ändå kände igen mig! Jag skulle knappt igenkänt er, om jag ej hört ert namn, Nå, välkommen till oss, friherre Skytte! Bär väntade jag minst att se er, men... quo fata trahunt rétrahuntque sequamur*).

Samtalet afbröts, ty Adolf märkte, att det icke behagade andre löjtnanten.

Den unge Ligelius var son af en prestman och hade vid universitetet gjordt sig känd såväl för flit och utmärkta själsgåfvor, som mycken äregirighet, stolt sinnelag ooh äfventyrligt lynne. Ban blef efter slutad lärokurs praeceptor i en förnäm familj, men då han här förälskade sig i husets dotter och det ömma, men oskyldiga förhållandet mellan de unga snart upptäcktes, blef han skymfligt jagad på porten. Han återvände derefter till Upsala. En ung högadlig student, slägting till den ifrågavarande familjen, var inspector illustris för den studerande nation, Ligelius tillhörde. Denne förnäme herre, som ansåg, att vanbördingen med sin förmätna kärlek förolämpat honom såväl som hans slägt och för öf-rigt icke kunde tåla Ligelii stolta och sjélfständiga väsen, företog sig att vid ett offentligt tillfälle skymfa denne. Ligelius besvarade skymfen med en utmaning. Bans motståndare tillbakavisade den, men begagnade sig deraf, för att utverka hans förvisning från universitetet. Samma dag, förvisningsdomen af-kunnades, uppsökte Ligelius sin fiende i dennes bostad, tvang honom att slåss och tillfogade honom ett värjstygn, som var nära att fortskaffa den unge in-

*) Vi må följa hvart ödena föra.spectorn till hans fäder. Samma natt flydde Lige-lius till Stockholm, gick ombord på en utländsk skata och lemnade fäderneslandet Sedan dess hade han genomlefvat öden, hvilkas berättande skalle fylla en diger bok. Tanken på den framtid, af hvilken han sjelf väntat så mycket, men som na var förspilld, förtog honom i olyckans ständer styrkan att föra en stilla, obemärkt och fläckfri lefnad, äfven om en utväg till en sådan stått honom öppen: såväl för att döfva sina minnen, som drifven af sitt lynnes art, kastade han sig in i ett vildt äfven ty rarelif Han hade lefvat bland Indianer och Malajer, bland buc-canierer och flibustierer, bland menniskor, hos hvilka de yppersta dygder lågo som perlor i gyttjan af de gröfsta laster, bland vildar, äfventyrare, fridlösa och brottslingar, öfverallt hade han bland desse vetat att göra sig gällande, ja beundfad, ty hans natur dref de dygder och de laster, som herrskade hos hans omgifning och af den värderades, till sin yttersta spets; men ingenstädes fann han tillfredsställelse för sin oroliga själ: en djup förtviflan hade drifvet honom från land till land, frän haf till haf, frän äfventyr till äfventyr, tilldess han slutligen, besegrad af hemlängtan återvände till sitt fädernesland.

Anländ dit, hade han begifvit sig till sin födelsebygd, smugit omkring sin fars hydda, tilldess han, okänd af honom, fått se hans ansigte, hade der-efter besökt sin mors graf, sin barndoms lekplatser och åter skyndat bort. Fädernejorden brände under hans fötter. Han hade der intet vidare att uträtta, beslöt att åter lemna den och ila nya öden till mötes. I Stockholm hade han på sjömanskrogarne träffat ett par kamrater från Vestindien och med desse låtit värfva sig af herr Zacharias Jansen, sedan han i dennes person lärt känna den gamle, ännu icke glömde flibustieren Ruys.Detta var i korthet andre löjtnantens lefnads-historia.

Bogseringen fortsattes, tilldess Drake befallde att åter fälla ankar. Scylla befann sig då innanför en krans af dels kala, dels skogbevexta skär, straxt utanför mynningen af en liten vik, hvars stränder pryddes af mörk barrskog. Det var Sjöviks hamn.

Scylla var icke ensam. På ett kanonhålls af-stånd från den plats, på hvilken den låg förtöjd, befann sig ett annat fartyg, men osynligt för hvarje vanligt öga och bemannadt med en evigt sofvan-de besättning. Vattenytan utbredde sig lugn och glittrande öfver dess masttoppar, och fiskarne lekte öfver dess däck.

Den ende, som såg denne kamrat, var gamle Ruys. Hans ögon voro väl ej skarpare än många andras, men han såg den dock som en hägring hvila på sin fordna ankarplats. Han igenkände dess vattengång, dess rigg, hvarje dess rå, segel och tåg; han hörde tillochmed ett vildt sorl från dess däck och varsnade bleka välbekanta ansigten öfver dess reling, alla med sina stirrande blickar fästade på honom.

Orsaken till denna tillfälliga skarpsynthet var utan tvifvel den, att Ruys under natten och morgonen tittat djupare i bägaren än någon annan. Han hade först druckit om med sina begge vänner, de gamle flibustiererna, och

derefter under bogseringen alltemellanåt fyllt och tömt sin bägare; men alkoholångorna måste under inflytelsen af en dyster, inbunden sinnesstämning hafva samlat sig i en viss del af hjernan, der inbillningskraftens organer befinna sig, och lemnat de öfriga i sitt vanliga tillstånd, ty ingenting, utom den glåmiga, fiskartade glansen i hans ögon, röjde, att han intagit en för stor laddning spirituösa, och han skötte så punktligt som vanligt sina förrättningar ombord.Nu stod han på gångbordet, betraktade spökskeppet och torkade ångestsvetten från sin panna. Och ja längre han betraktade det, desto mer antog héla omgifningen det utseende, som den hade, då han sist befann sig här. Solen strålade så varm och klar, som det höfves en Junisol, men för Ruys förvandlade den sig dock till nattens måne, dess glans till ett höstligt månsken, och han lyssnade om ej från strandens klippor skalle böras samma signal, som då kallade honom att möta sin herre.

Ur dessa fantasier väcktes gamle Ruys af Drakes röst. B an vände med möda sina ögon frän den punkt, på hvilken de stirrat, och gick fram till kaptenen.

— Vi hafva i dag ingen vind att vänta, sade Drake. — Vi stanna således här. Jag begifver mig i land och återvänder först mot natten. Behöfs min närvaro, så finnes jag på Sjövik, dit raka vägen frän dender viken leder. Under min frånvaro skall du öfva besättningen efter mitt kommandosätt att sköta seglen.

— Skall ske, svarade Ruys. — Hör, kapten, fortfor han halfviskande, — ser ni dender?

Han trodde sig visa på spökskeppet, men pekade mot den punkt af hafsbottnen, der skonerten var sänkt.

Drake svarade blott med en genomborrande blick på sin förste löjtnant, och befallde honom hissa ned skeppsjullen.

Drake tillfrågade Skytte, om denne ville åtfölja honom i land. Svaret blef i öfverenstämmelse med den förres hemliga önskan, nekande, men Skytte anmodade honom i stället att medtaga ett bref, som följande morgon genom någon af Drakes tjenare kunde förskaffas från Sjövik till Signildsborg.

— Gerna, svarade Drake, — men skrif för-sigtigt och tillåt er icke ens en aflägsen antydan påden person, hvars öden ni kommer att dela« Gustaf Drake är död för alla, utom för er sjelf.

Adolf skyndade att skrifva detta bref. Det var till hans mor. Han berättade, att han flytt ur sitt fängelse ombord å ett fartyg, med hvilket han nu ginge att söka sin lycka i främmande land. Han slutade med ott hjertligt farväl till sin mor och en helsning till sin far, att om ödet skonade hans lif, skulle han en gång, då tiden hunnit läka gamla sar, återvända med fläckfri ära till sitt fådenesland och sitt hem.

Medan detta bref skrefs, hade Drake afkastat. sjömanskläderna och pådragit en ståndsenlig drägt. Han tog brefvet, gaf Ruys och Felix några ytterligare instruktioner och lät derefter ro sig i land.

Under hans frånvaro blef besästningen, enligt hans befallning, af Ruys och Felix öfvad att efter sigoalpipan sköta seglen. Skytte förströdde sig en stund med att betrakta dessa öfningar, sotn snart gingo rätt väl, emedan många af besättningens medlemmar voro sjövana karlar, som lärt sig tjensten pä fartyg af olika slag: på örlogsskepp, handelsfartyg och kapare. Men snart blef Adolf öfverväl-digad af trötthet: han hade på de begge sistförflut-na dygnen knappt tillslutit sina ögon. Han gick till akterkajutan, kastade sig på en soffa och sjönk i en orolig sömn.

Då han vaknade, var solen nedgången, och aftonkylan inströmmade genom de öppna fönstren. Andre löjnanten syntes i dörren.

— Ha, ni är vaken nu, Skytte, sade denne. — Godt? Vindstillan fortfar, himmelen ser grådaskig ut, och vi fä snart regn. Men det var ej detta, jag skulle rapportera, utan jag yille fråga er, om ni har något emot att, medan vi vänta på kapten Bec-ker, titta in i det hål, som Ruys och jag bebo pa detta i allo aktningsvärda fartyg. Hvaba? Jag tycker det vara skäl för varelser, som ödet hopbunditi samma koppel, att bilda närmare bekantskap« Ni eger emellertid att välja. Föredrager ni att vara ensam, så må ni bereda er derpå att jag i hela timmar plågar er med djefvalska löpningar på min flöjt.

— Jag ingår på ert förslag, svarade Skytte,

— så mycket hellre som jag känner ett lifligt intresse för er person och tror, att vi kanna blifva vänner.

— Såå? Det fägnar mig... Nå, hjelp mig då att mantra gamle Rays, som i afton är alldeles kollrig. Det måtte vara väderlekens skull. Gubben har tjockt blod och bär, han som andra, ett slags mask i hjertat, hvilken just plär vakna och suga på bjertrötterna i stunder som denna, då natten är inne, himmelen lofvar regn, och hjertats egare vill sofva. Gubben väntar oss i det omnämnda hålet vid en flaska vin och en supé* så god som Scyllas kock förmår tillreda åt sitt stränga befäl.

Skytte följde andre löjtnanten till dennes och Ruys" gemensamma kajata.

Den gamle flibustieren satt vid ett med flaskor och bägare belamradt bord, framför en lampa, hvars sken föll på hans ansigte och visade dess af en hemlig ångest stämplade drag. Han syntes vid de begge ynglingarnes inträde uppvakna ar djupa tankar, ty han spratt till och betraktade dem med en själlös blick.

Kajutans utseende gaf tillkänna, att hvarken förste eller andre löjtnanten voro måne om beqvämlighet.

Adolf smakade föga af den uppdukade anrättningen, ehuru denna gjorde kocken äll heder, men deltog desto ifrigare i pokuleringen, ty han kände i detta ögonblick behof af retaude medel. Sällskapet förekom honom ingenting mindre än angenämt. Den gamle Rays’ osartmn hängande ord, hans tankspridda förvirrade svar, hans bleka darrande läppar, hans ohyggliga tillkonstlade grin, då han tillfälligt-vis uppfattat något af andre löjtnantens infall och ansåg sällskapstonen fordra ett tecken till munterhet, gjorde på Adolf det vidrigaste intryck, som icke försvagades af f. d. studentens vilda, uppsluppna munterhet. Det röjde sig hos dem begge en för-tviflan, som endast yppade sig på olika sätt, och Adolf drack djupt af det eldiga vinet, för att betvinga den iskalla rysning han kände i kretsen af dessa nya bekantskaper.

— Hej, garole sjöbjörn, utbrast, då pokulerin-gen länge fortgått, andre löjtnanten och slog Ruys pä axeln, — hvad kommer åt dig? År du sömnig? Vill du icke dricka mera? Du mäste, gubbe.

Ynglingen fyllde åter den gamle flibustierens bägare.

— Skona honom, sade Adolf med en blick på Ruys, som sjunkit tillsammans och under ihärdig tystnad stirrade framför sig. — Han tyckes redan hafva fått mer än nog.

— Prat, inföll Felix. — Jag känner honom Han liknar hafvet, som aldrig blir öfverfullt, huru många strömmar än flöda till detsamma. Drick, gubbe, och var glad! Vinet gör dig ung, glad, sprittande, modig . . . vinet gör dig lyckligare än en gud . . . Men, för fan, ni har rätt: han är sig icke lik. Det är första gången jag sett den mannen, duka under i striden med Bacchus.

Ruys öppnade nu läpparne och mumlade:

— Jag kommer ...

— Bra, han bryter sin tystnads insegel och öppnar sin vältalighets slussar. Fortsätt, gubbe! Du sade, att du kommer. Det vill väl säga, att du återkommer till dig sjelf . . .

— Det vill säga, inföll Ruys, i det han plötsligt rätade sig och såg sig omkring med en fullt medveten blick, — det vill säga, att jag kommer till dem, som kalla mig.— Fy, gubbe! Du är drucken och pratar galenskaper. Upp på däck och tag en pyts vatten öfver hufvudet!

— Jag skall taga mer.

— Desto bättre.

— Ack . . . mitt fädernesland . . . mitt Alkmaar . . . och mitt landthus vid hafvet . . . Allt åt helvete! mumlade Ruys.

— Hvad pratar du?

— Galenskaper ... Fyll min bägare, du ungtupp!

— Du börjar krya dig. Din bägare är redan fall. Skål, gamle hedersman!

— Det var siste bägaren, sade Ruys, sedan han tömt den. — Nu skall jag ha ett friskt bad, och sedan är det såsom det skall vara. Felix, när du hör Drakes signalpipa, så pass på . . .

— Var lugn!

— Och säg honom, att om han icke lyder kallelsen, så komma de snart och hemta honom med våld.

— Vinet har förvirrat din hjerna. Upp och slå två, tre, fyra, fem pytsar öfver ditt tokiga hufvud! Gif sedan dina ordres, och jag skall åtlydadem!

— Det var sannt .. . jag höll på att glömma . . - fortfor Ruys, i det han framtog en nyckel ur en ficka på sitt bälte och lemnade den till Felix. — Hör du, ofjädrade stormfågel, i detder skåpet ligga några börsar och dukatrullar. Du skall dela dem lika mellan mina gamla kamrater Parker och Sullivan. Jag litar på din redlighet.

— Uppskjut din frikostighet, tills du blir nykter! Annars ångrar du den måhända.

— Nej, när man anträder en ny resa, bryr man sig ej om sådana småsaker. Jag går nu upp på däck och låter herrarne fortsätta leken, sålänge den kan räcka.

Ruys lemnade kajutan.

— Den gamle mannen är olycklig i sin själsinnersta, sade Skytte, när Rays gått. — Han tyckes ha något på sitt samvete , . .

— Han är rusig, svarade Felix kort.

— Och ni... äfven ni, Ligelius, döljer under ert glada skämt, en afgrand af förtviflan. Yi äro olyckliga begge, men ni mer äu jag. Låtom oss klinga för en bättre framtid, för ett lif af bragder och en ädel död!

— En skål för menniskoslägtets förintning! För verldsbranden! För jordens grusande i atomer I ropade Ligelius och stötte sin bägare mot Skyttes.

— Jag känner en dragningskraft till er, Ligelius, fortfor Skytte. — Edra första missöden äro mig bekanta. Ni är föga äldre än jag, ni är en bildad man, och våra öden skola måhända länge blifva gemensamma. Räck mig derför er hand till vänskap!

— Till kamratlighet, till bistånd i faror, svarade Ligelius och tryckte hans hand; — men till vänskap nej! Förvånas icke! Blif icke förolämpad! Jag skall förklara mig. Ni anser mig olycklig. Javäl, men hvem bland mensklighetens myriader kan tala sanning och säga: jag är lycklig? Tillvaro och olycka äro i längden detsamma. Få äro de ögonblick, hvilkas fröjd ej blandas med bittra minnen eller fruktan för framtiden, och sådane ögonblick äro öfverretningens, icke det friska tillståndets. Jag kan ej beklaga mig, ty jag har njutit mer än de flesta. Jag har hört en blyg oskuldsfull flicka stamma, att hon älskade mig... var det ej ett ögonblick af sällhet? — och jag har haft en vän ... 0, ni vet ej, hvad vänskap vill säga, ingen, scm krälar i samhällets myrstack, vet det; roeu buccanieren, som, utan att någonsin få famna en hustru eller smeka ett barn, ströfvar år från år i Domingos skogar eller kring Antillernas stränder, underadaglig strid med naturen, vilddjuren och sina likar . . . buccanieren, mot hvilken hvarje hand, utom vänneus,är lyftad och hvars hand är lyftad mot alla, utom mot vännen, endast han kan käuua, hvad vänskapen är, då den följer honom genom skogarnes mörker, delar hans äfventyr och faror, förbinder hans sår, stannar i ödemarken vid hans sida, då han dignat af mattighet eller sjukdom och icke lemnar honom, förr än i döden. Att efter hjertats ingifvelse välja en kamrat för sådane öden och bli vald af honom att af honom emottaga sådane tjenster och, hvad skönare är, att bevisa honom dem, deraf uppstår en hängif-venhet, sjudande som lavan, djup och hög som verlds-rymden, gränslös som evigheten. Det är vänskap och en sådan har jag erfarit. Det var en sällhet, icke för ögonblick, utan för år. Se, fortfor Ligelius och framtog under sin hufvudgärd ett stycke blodigt linne, — detta hvilade på min väns hjerta och insöp dess blod, då han vid min sida föll i en strid mot Spanjorerna. Det var en knappt uppvext yngling, med ett vekt barns ansigte, men med en hjeltes hjerta. Han hade undan disciplinens tyranni flytt från ett örlogsskepp och blifvit upptagen af oss buccanierer. Då han, enligt våra

lagar, skulle välja en fostebrroder, valde han mig. Vi skiljdes sedan ej för ett ögonblick, förrän döden skiljde oss för alltid. Ha, i sanning en präktig gosse med sina djerfva strålande ögon, med sin kyllerdrägt, färgad i buffelblod 1 Värt band hade beslutat lemna atlantiska hafvet, der rofven började bli för sällsynta och fienderna för många, för att försöka sin lycka i Stilla Oceanen. Vi togo vägen öfver Amerikas fastland. Det var en marsch genom träsk och urskogar, öfver floder och snöbetäckta berg, under oupphörlig strid med försmältande hetta och isande köld, med hunger och törst. Mer än hälften af folket stupade på vägen. Då bar jag gossen på mina axlar, och ingen börda har varit mig lättare. Ni förstår mig nu, Skytte. Hvad har jag således att klaga? Jag har smakat det skönaste, llfvetkanbjada. Jag kan icke älska mer, ty mitt hjerta bortgaf på en gång all sin kärlek; meu jag får finna mig deruti. Jag är en utbrnnnen vulkan, ihålig med lifvets aska i sitt djupt. Men denna tomhet, — denna hopplöshet... ack, jag måste bekänna allt: jag är förtviflad . . .

Ligelius kastade sig på sin säng och dolde ansigtet i händerna.

Men i nästa ögonblick steg han åter npp och tilläde i alldeles förändrad ton:

— För fan, jag tror, att jag har varit svag ... varit löjlig... jag har också druckit mycket, och ni får skrifva denhär utgjutelsen pä vinets räkning. Jag är annars en glad själ, glad in i roten af mitt väsende, och afskyr känslopjunk. Skål, friherre Skytte! Jag har spelat komedi med er, men om ni tager den för allvar, så går jag öfverallt ur vägen för er.

Andre löjtnanten lemnade nu kajutan, för att göra ett slag öfver däck och se till det vakthafvan-de manskapet. Skytte följde honom. Han frågade karlarne efter Ruys. Ingen hade sett denne. Mao letade öfverallt och fann slutligen hans kavaj lig* gande under ett af akterfönsterna i kaptenens kajuta. Den gamle flibustieren hade genom detta fönster släppt sig ut i sjön, simmat till den plats, der skonerten var sänkt, och der gått till botten.

Förste löjtnantens försvinnande gjorde djupt intryck pä besättningen.. Den ansåg det för ett olyckligt förebud, och hvarje man kände sig hemfallen at en nedslagen sinnesstämning, åt dystra aningar, som genom ömsesidiga meddelanden ytterligare stärktes. Skytte och Ligelius, isom erinrade sig Ruys’ besynnerliga uppförande och förvirrade sinnestillstånd, kände sig nästan förvissade om hans öde. Ligelius befallde emellertid att utsätta skepps-bätarne och undersöka det närmaste grannskapet kring fartyget. En af dessa bätar återvände snartoch medförde ett lik, som blifvit funnet mellan de granitblock, som lossnade från de vittrande strandklipporna, bildat en förmur för dessa mot böljornas anfall.

Natten var mörk, och regnet hade pu läuge fallit i strida strömmar. Man tände skeppslanter-norna och samlade sig kring liket, sedan detta blifvit uppskaffadt på däck. Det var ohyggliga lem-ningar af en kropp, som länge måst hafva legat i vattnet. Dess ansigte var nästan bortruttnadt, och några klädtrasor betäckte dess uppsvällda lemmar.

— Hvem denna i lifvet varit, är svårt att säga* anmärkte andre löjtnanten. — Gossar, J skolep förskaffa honom ro i hans oroliga graf. En säck, en kula, och återigen i hafvet med kadavret! Af oss skola väl de fleste vandra samma väg.

Löjtnantens befallning uppfylldes. De öfriga båtarne återkommo, en efter annan, utan att kunna lemna någon upplysning om Ruys. Besättningen skockade sig i små grupper på däck och utbytte i hviskande ton sina tankar om dessa händelser. Då och då ljöd genom mörkret sorgliga skrän från nattfåglarne, som bebodde strandens och de kringliggande skärens klyftor.

— Det börjar blåsa npp, sade andre löjtnanten till Skytte; — jag förmodar, att Becker icke fördröjer sig i land. Han torde snart vara här. Vill ni för en liten omvexlings skull följa mig i /and och inväMa honom der med slupen?

Adolf biföll.

Slupen roddes in i viken. Straxt innan den uppnått stranden, ljöd från denna Drakes signalpipa.

Drake hade intill skymningen uppehållit sig på Sjövik. Han hade ensam genomvandrat de öde rummen och tillbragt hela timmar i tornkammaren, der han haft sitt laboratorium. Vanloo spökadei hans tankar: han

genomgick i minnet alla stunder, han i denna kammare tillbragt med honom, genomlefde allt, som dem emellan förefallit allt ifrån deras första bekantskap genom Bengt Skytte, men förmådde ingenstädes finna ett sammanhang mellan dessa minnen och den gåta, som fruktlöst sysselsatte hans tankar.

Kort före skymningen satte han sig att skrifva. När han förseglatbrefvet,lät han kalla sin ridknekt.

Den unge Petras infann sig. Drake ställde till honom några frågor rörande familjens på Sig-nildsborg befinnande, och Petrus, som vid middagstiden träffat kammarjungfrun Johanna, visste att gifva godt besked på dem alla. Bland annat han berättade var det, att agmannen efter hexornas afrättning rest til Stockholm, så att friherrinnan och fröken Maria nu voro de enda af herrskapsfamiljen som voro hemma

Petrus befaldes derfter att genast rida till Signildsborg och lemna brefvet till Johanna med uttrycklig tillsägelse, att hon, utan att visa det för någon annan, borde öfverräcka det till sin fröken. Han skulle sedan återvända till Sjövik, men lemna sin häst i ett torp, beläget vid insjön helt nära råmärkena mellan de begge herregårdarne.

Detta ärende behagade Petras, och utan att vidare fundera över saken, begaf han sig på väg.

Framemot qvällen återkom han. Ärendet var riktigt uträttad. Han medförde till och med en liten biljett från den, som emottagit brefvet.

Drake lät Petrus gå. Då han var ensam, bröt han biljetten och läste följande rader:

»Gustaf Drake, jag börjar frukta er, Jäg darrar för midnattstimmen. I Himmelens namnf kom ickeP

— Bra, sade Drake och sönderref biljetten. — Jag kommer.

Kort före midnatten sadlade Drake sjelf enhäst, svepte sig i en kappa och lemnade för alltid sina fäders gård.

Allt var i denna stnnd tyst i den ensliga borgen. Endast den gamle portvaktaren var vaken: gikt och andra krämpor hindrade honom att njuta sömnens vederqvickelse. Då hästens steg genljöd i porthvalfvet, öppnade han dörren till sin lilla kammare och trädde ut med en lampa i ena handen och nyckelknippan i den andra.

Hanolyste på ryttarens ansigte och sade:

— Ah, nådig herre, är det verkligen ni?

— Hvartill denna fråga?

— Ert varsel har ofta bedragit mig under de sista nätterna, herre. Jag har hört slag på porten, och då jag öppnat den, har jag tyckt mig se er rida in, men om morgonen fanns ni icke i borgen.

— Du är gammal, skumögd och vidskeplig. Deraf komma sådane syner. Farväl, gubbe! Din herre skall hädanefter icke störa din nattfrid.

— Min nattfrid är så ringa, men då jag var så nng som ni sof jag godt, helst sådana nätter som denna.

— Du får snart sofva länge nog i grafven. Farväl, gamle trotjenare!

Sjöviks port stängdes för sista gången bakom dess siste herre af Drakeslägten.

Drake red bort mot Signildsborg, i början i sakta mak, derefter raskare, ty han kände en vindflägt genom regnet och tänkte på Algernon Sidney, hvars segel den kanske redan fyllde.

Under vägen stannade han vid det ofvan nämnda torpet, hemtade den af Petrus der i ett öppet lider qvarlemnade hästen och fortsatte, förande denne vid tygeln, sin ridt, tilldess han hunnit in i Signildsborgs allé. Der band han hästarne vid ett träd och öppnade utan betänkande jerngrinden, som mellan tvenne Atlasfigurer med himmelsklot på ana skuldror förde in till den öppna borggården.Den gamla herregården var försänkt i hvila, öfverallt mörker och tystnad. Blott från ett af fönstreu skimrade ljas. Bandhundarne, som mot natten plägade lössläppas, uppgåfvo ett doft skall och nalkades hotande den nattlige gästen, men så-snart de i denne igenkänt en bekant, tystnade de och återvände till sitt bo.

Drake smög uppför stora trappan, gick med ljndlösa steg genom en lång, mörk korridor och stannade vid den

sista af dörrarne. Sedan han funnit låset till densamma, öppnade han den sakta och trädde in.

En lampa upplyste rummet. Derinne satt en svartklädd flicka med pannan tryckt mot fönsterrutan, lyssnande till regnets vemodiga sorl.

Hon spratt till vid dörrens buller, steg upp och riktade sin mörka, blixtrande blick på gestalten, som stod framför henne.

1 detta ögonblick hördes från borggården ett skramlande ljud, som med vissa uppskof upprepades. Den var tornklockans slag, som förkunnade midnatten.

— Midnattstimmen! hviskade Drake och fattade flickans arm. — Kora!

— .Ni är här... och jag besvor er dock att icke komma, utbrast Maria Skytte och trädde bäf-vande tillbaka.

— Om du besvurit mig på dina knän, jag skulle likväl kommit. Maria, jag älskar dig, och du skall följa mig att dela min lott på det stormande hafvet. Jag stred nyss, för att vinna en drottnings krona at dina lockar. Striden är förlorad: jag är fridlös, med hvarje vindflägt, som förer regnskuren mot detta fönster, nalkas mina förföljare. Rom! Ingen tvekan, flicka! Jag känner dig: du är min tvillingsjäl, och om din qvinliga instinkt för ett ögoublik besegrat din kraftfulle ande, så lyder jag blott din inre vilja, då jag nu svär, attjag är känslolös för din fruktan, att jag är döf för dina böner, att da skall följa mig, om jag ock med våld skall föra dig härifrån.

Gustaf Drake fattade om Marias midja och ville lyfta henne upp i sin famn.

Hon slet sig lös . . .

— Hör mig, sade hon, då Drake åter närmade sig henne, — hör mig och ...

— Maria, dina ord äro fåfänga. Jag känner dig, ja8 har blickat i din själs innersta. Du älskar mig . .

— Nej, utbrast Maria med strålande ögon,

— jag älskar dig icke . . .

— Du ljuger. Du älskar mig, du vill följa mig, du har beredt dig pä denna stund. Hvarför finner jag dig annars här, klädd, vakande, väntande? Mellan dig och mig höfves ingen förställning. Vi äro skapade att sammanflöda såsom regndropparne derute ...

— Låt mig tala! Jag skall följa dig ... jag har vakat och väntat, för att följa djg . . .

— Ha! utbrast Drake, slöt henne i sina armar och tryckte en glödande kyss på hennes läppar.

— Ja, fortfor Maria, — jag skall följa dig, icke af kärlek, utan af förtviflan . . .

— Af förtviflan? Nåväl, förtviflan är en stark länk, en väldig boja, ett mäktigt föreningsband mellan tvenne själar, som begge förtvifla. De söka hvarandra, för att hvar med den andra fylla sin tomhet ...

— Ja, sade Maria, — min själ söker din, och kan jag någonsin älska en annan, så blir det du, ty du är en man efter mitt sinne. Drake jag har i denna natts ensliga stunder qväft mitt hjer-tas röst och öfverlagt, vägt med förståndets vigter, såsom ockraren väger och öfverlägger om vinst och förlust. Jag har sagt mig, att om jag stannar här,

Fribytaren. 20så är det blott för att förtvina bland hvardagliga menniskor, ander långsamt skridande dagar, som likna den ene den andre och i sin enformighet ej kanna bringa mig att glömma mig sjelf. Om jag följer dig ...

— Då skall du under strider och stormar glömma dig sjelf och vakna, för att älska den ende, som är värdig din kärlek, som är så viss om ditt hjerta, att han föraktar att fråga dig, hvem hans medtäflare är. Nu känner jag dig åter, Maria, sköna flicka, korsårens djerfva brud! . . . Hästarne vänta derute . . . och Scylla väntar att få utbreda sina segel för nattens vind ... Vi skola icke förlora ett ögonblick . . .

Drake fattade Marias hand. De skyndade at. Han kastade sin kappa öfver henne, satte sin bred-skyggiga hatt på hennes hufvud, för att skydda henne mot regnet, förde henne öfver borggården, lyfte henne upp i sadeln . . . och

de sprängde bort vid hvarandras sida.

Först när de hunnit förbi Sjöviks herregårds-byggnad, och skogen, genom hvilken vägen förde till egendomens hamn, låg framför dem, saktade Maria sin hästs lopp. Hon drog ett djupt andedrag: hennes minnens nejd låg nu bakom henne, det mörka obekanta framför. henne. Det började uppstå tankar i hennes själ, för hvilka hon sjelf fruktade . . . men hon ville ej vackla, och hon sporrade åter sin häst, för att hastigare uppnå det mål, der hvarje tvekan komme för sent.

Drake red tyst vid hennes sida, tilldess de hunnit fram till viken.

— Vi äro framme, sade han i en ton af segerfröjd, idet han tätt vid Marias sida höll in sin häst och slog sin arm kring flickans lif, likasom för att i sista ögonblicket försäkra sig om sitt byte.

— Vinden lefver upp, böljorna ha vaknat ar sin slummer, naturmakterna gynna oss. Säg uu farvältill det förflutna! För dig börjar ett nytt lif, flicka ... nästa ögonblick gungar du på bafvet.

Drake förde hvisselpipan till sin man och blåste signalen.

Från viken hördes årslag, som närmade sig.

— Briljant, min gunstling, — sade han, idet han steg or sadeln och klappade favoritgångarens hals,

— da har för sista gången burit din herre. Jag ger dig din frihet. Farväl!

Han kastade tyglarne öfver hästens hals, och denne, som längtade tillbaka till stallet, gnäggade sakta, vände sig om och försvann i mörkret.

— Ohoj! Becker! hördes andre löjtnantens röst från stranden.

— Här! svarade Drake och fattade Marias hand, för att hjelpa henne ur sadeln.

Men han hade knappt känt, att denna hand darrade i hans, förrän den häftigt lösgjorde sig. Maria hade bland de samtalande röster, som hördes från stranden der båten lade till, urskiljt en, hvars klang aldrig förfelade att tränga till djupet af hennes hjerta.

— Det är Adolf! atbrast hon och grep kramps-aktigt om hästens tyglar.

— Ja, svarade Drake, — jag ville bereda dig en Öfverraskning... den kom blott något för tidigt . . . du är icke ens&m ... du har en barndomsvän, en anförvandt ...

Tvenne gestalter närmade sig hastigt. Det var andre löjtnanten och Adolf Skytte. Maria vände plötsligt sin häst, piskade hans hals med tyglarne, tryckte klackarne i hans sidor, manade honom med ett halfqväfdt ångestrop, och innan Drake hunnit uppfatta afsigten med denna rörelse, hade hon sprängt bort.

Han hörde hofslågen af hennes häst; den var redan långt borta, innan han instinktmessigt utsträckte sin arm, för att hejda dess flykt.— Becker, sade Adolf Skytte och trädde fram till honom ...

Drake stod orörlig och blickade in i skogens mörker.

— Kapten, sade andre löjtnanten, — medan ni varit borta, hafva tvenne vigtiga småsaker passerat. Den ene, att vinden kryat upp sig, och den andre, att Fan mål te ha tagit vår i allo aktningsvärde ... Men hvad kommer åt er? Ni är barhuf-vad, utan-kappa, stum och orörlig som en bildstod. Har ni varit i strid? Jag tycker mig höra hästtramp ... För Fan ... • *

— Förbannelse! mumlade Drake och vände sig hastigt om.

— Hvad har skett? frågade Skytte. — Hvem var det, som nyss lemnade er?

— En qvinna, svarade Drake med bittert tonfall på detta ord. —• Kom!

Drake gick med skyndsamma steg till båten. Mörkret hindrade hans följeslagare att betrakta hans ansigte, som i detta ögonblick var skräckinjagande med dess spända muskler, sammanpressade läppar, dess djupt neddragna

ögonbryn och den rynkade pannan, kring hvilken de regndrypande lockarne oordnadt svallade.

Det var ej så mycket den. plötsliga förlusten af henne, hvilken han utsett till sin brud, det var sk ickeisens förnyade och i hans ögon underbara framträdande för att ånyo i sista ögonblicket korsa hans beräkningar, som i denna stund öfverväldigade honom. Han personifierade sitt öde och betraktade det, alltsedan han förlorat tron på sin lyckliga stjer-na, såsom en osynlig, öfvernaturlig motståndare, i kampen mot hvilken han kände samma af döds-känsla genombäfvade njutning, som då han på haf-vet kämpade mot en orkan.

Drake var ingen klyftig metaphysicus, och han bekymrade, sig föga med att söka lösa motsägelsenmellan detta hans snarare kända än tänkta före-ställningsätt och den tro, han hyste till ett oundvikligt öde, mot hvilken hvarje kamp skulle vara fruktlös«

— Må denna dunkla makt styra händelsernas lopp, såsom det styr verldsklotens ringdans, vin-darnes flygt, vågornas gång, lågornas fladdrande rörelser! Må det i sin hand hafva trådarne till folks och enskiltas lycka och undergång! Öfver min hjérnas fibrer styr min egen ande: den är konung inom sin verld. Jag ställer kraft mot kraft, ande mot ande, och dukar jag under, kan jag åtminstone, håna.

Med denna tanke höjde han åter sin panna Under det roddarne med jemna årtag lät slupen ila öfver Vattnet, betraktade han de jagande molnen, och då den glänsande Aldebaran, hufvudstjernan i hans horoskop, för ett ögonblick blickade fram mellan dem, lyfte han sin hand mot himmelen, och hans bröst vidgade sig vid den tanke, att hans öde, det måtte gestalta sig huru som helst, icke varit för ringan att tagas i öfvervägande, då verldsmeka-nismen inrättades, och från tidens begynnelse stå tecknadt i himmelens lysande hieroglyfer.

— Kapten, sade nu andre löjtnanten, — under er frånvaro har en ledsam händelse inträffat ombord. Vår gamle Ruys är försvunnen ...

— Försvuunen? utbrast Drake.

— Ja, ja, icke alldeles försvunnen. Han finnes nog, men efter all sannolikhet på sjöbottnen.

Andre löjtnanten berättade nu allt, som stod i sammanhang med Ruys’ försvinnande och glömde tillochmed icke att frambära hans helsning till Drake.

Denne åhörde under tystnad andre löjtnantens berättelse. När den var slutad, lade båten just till vid sidan af Scylla. Såsnart Drake kommit npp på däck, gaf han ordres att lätta ankar.

Underseglen hissades. Drake, som bättre ännågon af sitt manskap, kände skären pä denna punkt af kasten, stannade sjelf vid rodret, tilldess Scylla hunnit at ar skärgården.

Emot dagningen kallade han Felix och den gamle Parker till sig. Den förre utnämndes tili förste underbefälhafvare, den sednare till andre.

Vinden var sydvestlig och ökades mot morgonen i styrka. Drake lät tillsätta alla klutar. Mor-gonmisten låg änna öfver hafvet, men skingrades mer och mer, ja närmare det led mot soluppgången, och samlade sig slutligen i form af en lätt solrök kring horisonten.

Drake vandrade tigande fram och åter öfver däck. Daggdropparne glänste i hans mustascher, hans blick flög alltemellanåt spejande öfver synranden.

— Vi hafva förlorat tid, sade Felix till Skytte.

— Då horisonten blir klar, få vi sannolikt se någonting der.

Han pekade mot en punkt på Scyllas lälåring.

Denna förmodan besannades. Allteftersom töc-kenrandeu i norr upplöste sig, framträdde allt tydligare ur densamma konturerna af ett segel.

— Det håller samma kurs med oss, kapten, anmärkte Parker.

— Algernon Sidney! sade Drake till sig sjelf. Han befallde genast att brassa dikt bidevind. Sedan denna manöver blifvit verkställd, stod han länge akterut bredvid rorgängaren med blicken än riktad på seglet i norr, än på flöjeln och förmärs-seglets lik i lovart.

— Kapten, sade Felix, i det han gick fram till honom, — det anar mig, att vi få slåss . . .

— Tror ni det? afbröt honom Drake kort.

— Ja, såvidt detder är Algernon Sidney . . .

— Vi få se . . . Hvad vill ni för öfrigt?

— Jag vill blott säga, att besättningen är vid trumpet och nedslaget lynne. Sjelfve gamle Parkeroch gamle Sullivan, mellan hvilka jag nyss delade vår i allo aktningsvärde, hädangångne vän Ruys* rika qvarlåtenskap enligt den afiidnes mundtliga ...

Drake gjorde ett tecken af otålighet. Ligelias, som uppfattade detsamma, lemnade honom och gick, hvisslande en glad visstump, fram till Skytte, för att meddela honom sina forhoppningar om en snart förestående blodig dnst. Men i detta ögonblick vinkade Drake från den plats, han tagit på enkanon, Skytte till sig och sade halfhögt, med lugn röst till denne:

— Vi äro förföljda. Det fartyg, ni ser der, är Algernon Sidney, Holländaren Vanloos brigg.

— Vänloo?

— Ja, jag har redan sagt er, i hvilket förhållande den mannen trädt till mig.

— Men hvad har Vadoo med er att göra? Var han icke er vän och under hela den sistför-flutna vintern en nästan daglig gäst i ert hus?

— Han har afkastat masken och plötsligt visat mig en dödsfiendes anlete... men hans bevekelse-grunder känner jag icke. Må han akta sig! Spelets utgång är beroende af stridslyckan, och ve honom, om den vänder sig till min fördel!

— Men hvarför stannar ni icke, utbrast Adolf häftigt, — och levererar batalj? Denne usling bör oäpsas. Våra krafter äro väl föga eller intet underlägsna hans. Låt oss invänta honom!

— Er önskan öfverensstämmer blott alltför mycket med min egen böjelse; men har ni glömt, för hvilka mål vi föresatt oss att lefva och verka? Skola vi, om icke nödvändigheten bjuder det, uppoffra de ringa krafter, öfver hvilka vi bjuda, i en strid, genom hvilken vi i händelse af seger blott vunnit hämd för en enskilt oförrätt?

— Nej, sade Skytte och tryckte Drakes hand,

— ni har rätt.

Drake lemnade sin plats och började promene-ra öfver däck, utdelande ordres, samtalande med manskapet och alltemellanåt mätande afståndet mellan Scylla och dess förföljare.

— Parker, sade han, — varsko rorgängaren och se till, att masterna på dender hålla ens! Löjtnant, låt släcka pä stag och barduner!.,. Min vän, fortfor han till Skytte, — den omtalade nödvändigheten kan infinna sig. Scylla är en skarp bidevindseglare, men sålänge biisen icke är friskare, håller dender henne stången.

Afståndet minskades synbart under förmiddagen. Vinden hade blifvit ojemn och under korta mellatiskof så svag, att den knappt fyllde segeln. Man gjorde den iakttagelse, att förföljaren med sådan vind seglade bättre än Scylla.

Drake var tyst och förbehåll sam. Han besvarade helt kort de frågor, Skytte stundom ställde till honom.

För att lätta Scyllas rörelser befallde han att flytta ankarne längre akterut och omstufva barlasten.

Detta verkade något. Under den följande timmen höll Scylla trallen med Algernon Sidney, och afståndet förblef oförminskadt. Emellertid gjordes bogsertågen klara för den sannolika händelse, att stiltje skulle inträffa.

Besättningens sinnesstämning var, såsom Li-gelius anmärkt, dyster och nedslagen. Drakes ögon riktades tillfälligtvis på en karl, som med korslagda armar stödde sig mot bastingeringen och, hvarje gång han passerade förbi, betraktade honom med trotsiga blickar.

Drake stannade hastigt framför honom.

— Skjut upp dender trossen! befallde han.

Mannen rörde sig ej ur.stället.

— Fort!

— Kapten, sade han, — jag har tagit hyra på ett handelsfartyg, men ej pä en kapare, ellerhvad detta, är. Jag har ingenting med er att göra. Min befälhafvare var Zacharias Jansen.

Flere af besättningen stodo i grannskapet och hörde detta samtal. Drake ansåg det vara nödvändigt att fastställa ett exempel. Han drog en pistol nr gördeln och sköt karlen för pannan.

Det intryck denna handling gjorde på besättningen var till disciplinens förmån. Den kände ännu icke tillräckligt sin nye befälhafvare, men hans kalla beslutsamma hållning och öfverlägsna kännedom i sjöyrket hade redan imponerat på densamma, och flertalet bestod för öfrigt af karlar, vane vid kaparejustis och blodsutgjutelse.

— Det var nödvändigt, sade Drake till Skytte, idet han vid dennes sida gick akterut. — ombord å ett förföljdt fartyg får lagskipningen ej göra långa omständigheter.

— Rätt, anmärkte gamle Sullivan till de karlar, som skockat sig kring liket, medan detta upplyftes, för att kastas öfverbord. — Denhär Becker påminer mig om kapten Laurent *. • han gjorde kort process, han också. Har ni hört talas om kapten Laurent, gossar? Det var den käckaste karl, som någonsin trampat ett däck, och hans like kommer bestämdt aldrig mer i verlden Jag seglade under bonom vid ett tillfälle, dä han blef angripen af två spanska galerer, hvardera på 60 kanoner. Hvad tror ni han gjorde? Jo, han ställde en karl, en glad och öfverdädig djefvul, lik denhär Felix, ined brinnande lunta vid krutdurken med order att vid första vink spränga oss i luften, och så säger han till oss: „midtemellan de begge skeppen skola vi segla och skjuta till höger och venater!“ Och knappt var detta sagdt, förrän det skedde. Span-jorerne väntade icke én så djerf manöver, och vår handgevärseld tilltygade dem så illa, att de rent afförlorade besinningen *). Yi kommo nudan och kapade en timme derefter midt för deras näsa en spansk silfverskuta, utan att de lagade sig till att komma den till hjelp.

Yid middagstiden inträffade en så hastig omkastning i vinden, att Scylla för en stand blef liggande i jern. Detsamma inträffade med Algernon Sidney, men såsuart denne fatt segeln ombrassade, sköt den? hastigare fart, och afståndet minskades åter med några kabellängder.

Drake lät nu kalla besättningen akterut.

— Kamrater, sade han med hög röst, — det fartyg, som pressar oss i kölvattnet, är detsamma, hvars båtar vi gåfvo en minnesbeta, då vi lågo ander Vermdön. Det söker strid med oss; det vill hämnas. Jag känner er ännu alltför litet, men jag är öfvertygad, att J ären stridsdugligt folk. Huru många af er ha förut luktat krutrök? Alla sådaue gå åt babordsidan 1

Med Paker och Sullivan i spetsen marscherade hela besättningen öfver at babord. Der funnos några fä, som i sjelfva verket aldrig varit med i eu träffning, men desse blygdes att erkänna det och följde kamraterna. Felix, som stod vid sidan af Drake, framtog sin flöjt och beledsagade marschen med några flöjtlöpningar.

— Bra! ropade Drake. — Nu tillbaka till styrbordsidan alla de, som fägna sig åt tillfället att fa slåss! De öfrige stanna, der de äro.

Åter tågade hela besättningen tvärs öfver däck, och åter beledsagade Felix marschen med några flöjttoner.

På Drakes kinder uppsteg en lätt rodnad och hans ögon glänste.

— Gossar, sade han, — det är bra. Däcket

*) Denna Laurents bedrift omtalas i Raynals „Hi-stoire des deux Indes».klart till aktion! Fram med handgevären och ladda kanonerna!

Denna befallning emottogs med lifliga hurrarop. Den mulna sinnesstämningen hade plötsligt försvunnit.

— Det börjar arta sig bra, sade Ligelius till Skytte. — * Ni söker vapen, tillåt mig förse er ur min arsenal.

Ligelius räckte Skytte sina pistoler.

— Men ni sjelf? sade Adolf.

— Jag har andra vapen, dem jagbegagnar vid högtidliga tillfällen. Jag går nu och gör minstrids-toalett.

Ligelius afkastade tröjan, pådrog den gamle studentrocken, som troget följt honom från Upsala-tiden, och stack i bältet tvenne pistoler, som tillhört hans fosterbroder bland buccaniererna. Deruti bestod hans så kallade stridstoalett.

Derefter gick han öfver däck och tillsåg, att allt gjordes i vederbörlig ordning för aktionen.

Men sedan vinden kastat om, blef den med hvarje ögonblick jemnare och starkare. Scyllas segel svällde åter för en frisk bris. Svarta moln skockade sig i sydvest, solens sken blef blekt gulaktigt, vattenytan mörknade och häfde sig snart i långa skummande vågor: det liknade sig till storm. Drake, som med Skytte och Ligelius ställt sig akterut och, medan manskapet ännu fortfor att ordna allt för striden, observerat motståndaren, såg, att denne nu tog in några af sina öfaersegel. Ett föraktligt leende spelade härvid på hans läppar. Den gamle Parker steg fram och frågade kaptenen, om han trodde, att Scylla med denna skarpa vind kunde bära en sådan segelmassa. Drake besvarade denna fråga blott med en befallning att brassa seglen hårdare. Scylla flög pilsnabbt framåt, skummet yrde kring dess stampdäfvert, störtsjö på störtsjö vräkte sig öfver dess bog och kranbalkar.

Före skymningen hade Algernon Sidneys segel dykat under horisonten. Drake, som alltsedan hankom ombord, icke njutit någon hvila, lemnade nu däcket, kastade sig på en soffa i akterkajutan och somnade. Vid midnattstiden vaknade han åter, gjorde ett slag öfver däck, visiterade hundvakten och begaf sig derefter åter till akterkajutan tillika med Skytte, som hitintills jemte Ligeiius qvarstan-nat deruppe. Vinden och sjögången fortforo* utan att öfvergå till egentlig storm, Scylla länsade undan med hela sin segehnassa utbredd för den skarpa brisen.

Skytte lade sig på den andra soffan i akter kajutan, men kunde icke sofva. Hans öron fylldes af böljornas brus, och det suckande, tunga andedrag liknande ljud, som under en stark sjögång med jemna uppehåll fortplantar sig genom fogningarne på ett med elémenterna kämpade skepp. Bilder från de händelser, han nyss genomlefvat, blandade sig i hans själ med tankar på det kommade, men allt i oredigt virrvarr, tilldess han slutligen kände dvalan smyga genom sina lemmar och försjönk i ett tillstånd, sväfvande mellan sömn och vaka.

Medan detta tillstånd fortfor, förnam han tunga suckar, qväda ångestrop ... han spratt till och vaknade åter till fullt medvetande. Det var mörkt i kajutan. Han hörde Drake stiga upp från sitt läger, famla på en hylla, der elddonet stod, och derefter slå eld.

— Huru är det med er? frågade Adolf, då han vid skenet af lampan, som Drake tände, betraktade hans slappa, spökliga anletsdrag.

— Jag har sofvit nagot oroligt, svarade denne.

— Ni måtte ha drömt...

— Nej.

— Ni darrar, Drake, i alla lemmar, ni är sjuk.

— Prat.. . Jag är aldrig sjuk ... jag känner blott en kyla i blodet . .. natten är kall... Sof ni, SkyttelDrake svepte sig i en kappa, tog en bok i banden och satte sig att läsa.

Men efter några flainuter kastade han boken, steg upp, drack en bägare vin och lemnade kajutan.

Vinden fortfor med oförminskad kraft, dä Adolf i soluppgången iufann sig på däck. Horisonten var klar, intet segel kunde spåras i norr, Scylla hade lernnat sin förföljare långt bakom sig. Men kran-balksvis i lovart upptäcktes ett segel, af hvars form man slöt, att det tillhörde en holländsk kofferdifa-rare. Den låg på samma bog som Scylla och visade allt tydligare sina ytterlinier mot den ljusblå synranden.

Drake hade knappt fått ögonen på detta segel, förrän han vinkade Felix afsides och gaf honom förhållningsordres.

Scylias kurs ställdes nu rakt på kofferdifararen, och portugisiska flaggan hissades.

— Hvad betyder det, att ni hissar denna flagga? frågade Skytte, idet han gick fram till Drake.

— Hvilken annan skola vi välja? Vi hafva ännu icke beslutat om en egen flagga at vårt statsskepp, svarade Drake med en axelryckning.

— Nåväl, hvad är er afsigt?

— Det fartyg, ni ser der, bär holländska flaggan. Det skall roa mig att utbyta den jagades roll mot den jagandes.

— Ämnar ni angripa detta fartyg?

— Ja. Har ni kanske glömt vår öfverens-kommelse? Eller har ni någonting deremot, att Holländarne få bidraga till vår krigskassa, då vi nu gå att befria våra landsmän vid Delaware från deras ok?

Drake yttrade detta i en ton af spe, som dock undgick Adolfs öra.

— Ingen flagga, tilläde han, — bör kunna lifligare påmina dessa schackrande, flegraatiska rof-vare, dessa vår tids Fenicier, att det finnes ett folk.af hvars olycka de begagnade sig, för att frånstjäla det dess storhet, och som derföre törstar efter hämd. Det är fred på papperet mellan Portugal och Holland, men i verklighet fortfar kriget lika förbittradt som någonsin, och hvarhelst deras flaggor mötas på hafvet, tvingas den ena att styrka för den andra. Ni skall se, att Mynher ganska väl förstår hvad vi mena, då vi utbreda Portugals färger för vinden. Han seglar som en tacklad skopa, men icke destomindre skall han, då han fått oss riktigt i ögonsigte, tillsätta alla klutar i det fåfänga hoppet att komma undan . . .

I detta ögoublick afbröts samtalet af ett rop från utkiken, som varsnat en julle straxt för-ut i lä. På kammen af en bölja sågs en liten båt och i denne en man, som bönfallande sträckte sina händer mot briggen. Felix slungade i rätta stunden med säker hand en tross till mannen; han fattade den, var i nästa ögonblick vid briggens sida, och klättrade, medan julen kantrade mot densamma, upp på däck.

Besättningen skockade sig kring den okäude. Det var en spenslig, halfnaken karl med gulbrun hy och långt tagellikt hår. Hans blick flög öfver de kringstående, och då den funnit Drake och Skytte, hvilkas klädedrägt utmärkte dem frå de öfrige, kastade han sig pä knä framför dem och tryckte deras händer mot sin panna.

— Det är en holländsk slaf, en inföding från Java, yttrade Parker, — det ser jag på hans klyivert.

— Stig upp, sade Drake på holländska språket. — Hvem är du och hvarifrån kommer du?

Den tillfrågade reste sig upp, pekade med ett vildt ögonkast på den förföljde kofferdifararen och svarade på samma språk:

— Jag kommer från dender.

— Har du rymt?

— Nej, jag blef i natt kastad öfverbord.

— Förklara dig!— Herre, se min rygg, betrakta mina skuldror, ocb säg, om jag ej hade skäl att göra, hvad jag gjorde!'

Javanesaren visade på de nakna delarne af sin kropp. Hans rygg och skuldror voro betäckta af rysliga sår.

— Så hafva de misshandlat mig, fortfor han. — De hudflängde mig och ingnedo sand i mina sår .

— Och hvarföre gjorde de detta? frågade Skytte häftigt.

— Herre, vredgas icke på mig! Jag var deras slaf och gycklare. Dä vinden var stilla,och dehvitaan-sigtena, edra likar, ej hade annat att göra än dricka sitt eldvatten och röka i skuggan af seglet, då plägade jag dansa för dem och förvrida mitt ansigte och slå trumma eller blåsa flöjt. Och då vore de belåtna, skrattade åt mig och sparkade mig endast stundom. De hade köpt mig, for att jag skulle roa dem på det sättet, jag var deras gemensamme slaf och har måst följa dem länge. — Men jag hade en vän med mig, en trogen vän, som erinrade mig om den tid, dä menniskohandiaren icke hade fångat mig, utan då jag fri och lycklig vandrade i min ös skogar, med min hustru och mina barn... den vännen var min hund. Men vännen dog för tvä dagar sedan, de slogo ihjäl honom för mig; jag blef då både vred och ledsen och ville icke mer dansa för dem. De slogo mig hårdt med tägänden, men jag dansade likväl icke. Då bundo de mig och hudflådde mig, men jag dansade ändå icke. Då bundo de mig åter och gnedo min sargade rygg med balast-sand, men det kände jag icke, ty mma fäders Gud beröfvade mig känseln och besinningen ... och dansade gjorde jag ändå icke.

— Hvilka nidingar! utbrast Skytte.

— Jag önskade dö, men jag ville också hämnas, fortfor Javanesaren, och hans blodsprängda ögon riktades ännu en gång på det holländska fartyget.—Jag glömde en borr bos mig, och i natt smög jag ned i kölrummet och började borra. Men de fleste af mina herrar voro vakna, ty det blåste lika starkt som nu. De upptäckte mig, drogo mig upp på däck och kastade mig i hafvet. Men då de trodde, att jag gått till botten, satt jag under akterhvalfvet och höll mig väl fast i sortlinan. Sedan klättrade jag upp och sönderskar surringarne till den ene låringsbåten, så att den föll i vattnet, hvarefter jag hoppade efter och simmade till honom. I gryningen såg jag ert fartyg. . . och nu är jag hos er. Gör med mig hvad ni vill! Men jag är törstig, min strupe bränner: af barmhertigbct gif migvatteu!

En matros skyndade att efterkomma den olyckliges begäran.

— Denne man står under mitt beskydd, sade Drake, vändande sig till besättningen. — J skolen behandla honom väl och sörja för hans behof... Näväl, Skytte, hvad tyckes er om detta?

— Jag säger, svarade denne, — att om raen-niskorna äro Guds afbilder, är Gud ett vilddjur. .. Man från Java, vi skola hämna dig! Vi förfölja dina tyranner. Då vi upphunnit dem, skall du åt mig utpeka den grymmaste af dina bödlar, jag skall hugga honom i stycken, och du får svalka din hämd i hans blod.

— Ja, ja, svarade Javanesaren och tryckte Skyttes hand till sin panna.

— Deder måtte vara värre än de röde menni-skoätarne, anmärkte Parker. — Visserligen har jag varit med om mycket, jag också, men icke om något sådant... Då jag seglade under kapten Rameau, näst Laurent den käckaste karl bland flibustiererna, så brukade vi leka méd de katolske prester, som vi fingo tag uti, ungefär som katten leker med råttan. Då vi hade knipit en sådan der spansk prest, så bugade vi oss alla för honom, och kaptenen förde honom till sin kajuta, der ett bord med frukter ochandra läckerheter var dukadt. Och då presten ätit, sade kaptenen: »sista räten är en kötträtt; vänta, den blir straxt färdig”. Kocken, soro stod bakom pressens stol, skar dermed öronen af honom, och öronen stecktes, saltades och pepprades, och presten tvangs med pistolen för pannan att äta app dem. Visst var detta hårdt, men så bör man betänka, att det skedde till Gads och religionens ära, och dessutom äro alla spanska prester de grymmaste vilddjur: de bränna sina egna laudsmän lefvande vid sakta eld, då desse ej vilja vara fördömda katoliker, och de hetsa blodhundar efter de röde vil-darne. —

Denna händelse var Drake välkomen, ty den uträttade hvad hans argumenter måhända icke skulle förmått: den qväfde hos Skytte hvarje betänklighet i afseende på den moraliska halten af det företag, som nu förestod.

Vid skaffningen blef manskapet förplägadt med en dubbel ration bränvin. Drake, Skytte, Ligelius och Parker samlade sig, medan jagten pågick, i akterkajutan kring frukostbordet, och här sparades icke heller på Bacchi safter. Ligelius höll på att dricka omkull gamle Parker, som ur ginkruset ständigt fyllde sin bägare, medan den förre höll sig till ädlare safter; men en vältalig blick från Drake af-höll förste löjtnanten från att fullborda andre

löjtnantens ruin. Tiden medgaf nämligen inga orgier. Scylla nalkades med hvarje ögonblick^ den trögseg-lande Holländaren, och Parker behöfdes på sin post.

Efter halfannan timmes jagt voro de begge fartygen hvarandra så nära, att de å ömse sidor ganska väl kunde räkna antalet af hvarandras kanoner. Det holländska skeppet var en temligen stor ostindiefarare och i egenskap af sådan fullständigt beväradt. Alla kofferdifartyg, med undantag af mindre kustfarare, voro för öfrigt under denna osäkra tid, då de sjöfarande nationerna lågor i o-upphör!iga tvister samt kapare och röfvare gjorde alla större vatten osäkra, rustade att möta våld med våld.

Den ifrågavarande ostindiefararen hade utlupit från holländsk hamn med en rik laddning kolonialvaror, som den afsatt i de förnämsta Östersjöham-narne, och var nn, med späckad penningkista och en laddning hampa, på väg till Batavia.

Drakes förmodan, att Holländaren skulle draga misstankar, säsnart han fått syn pä den portugisiska flaggan, besannades. Han tillsatte alla segel, likväl icke i hopp att komma undan, ty detta var synbarligen omöjligt, utan i ändamål att få tid att ordnä sig till batalj.

Holländaren var nämligen icke beredd att möta ett dylikt äfventyr i Östersjöus fredliga farvatten. Visserligen hade man under de sednare åren hört klagas öfver sjöröfverier äfven der, men dessa klagomål voro i allmänhet sällsporda, och den enda fruktan, de sjöfarande hyste, i synnerhet då de besökte dess östra kust, var för strandboerna, hvilka ofta medelst falska eldar, tända nattetid på kustklipporna, sökte locka seglaren i förderf och likt hungriga gamar plägade störta öfver strandade fartyg.

Asynen af den portugisiska flaggan hade emellertid väckt ostindiefararen ur hans säkerhet, och då den misstänkte seglaren höll rak kurs på honom, försvann i det närmaste hvarje tvifvel om hans afsigter.

Då fyra eller fem kabellängder skiljde de begge fartygen, såg Scyllas besättning, huru ostindiefararen öppuadesina styckeportar och hissade holländska flaggan på stortopp.

Ombord å Scylla var allt ordnadt för strid och äntring. Karlarne hade väpnat sig med alla i spelhufvudet befintliga vapen. De fleste stodo na på läsidan vid de laddade kanonerna, med pistoleri bältet, handgevär, pik eller änterbila liggande framför sig bredvid kalplaoeo eller uppställda mot bastingeringen. Andra hade änterhakarne färdiga. Andra åter, så mänga manövern kräfde, stodo vid brassar och gårdingar. Alla höllo sig färdiga att vid signalpipans ljud ila till äntring.

Drake stod på kommandopallen: på gångbordet bredvid honom Skytte, väpnad med sabel och pistoler. Äfventyrshågen och hoppet om rikt bytQ uppfyllde besättningen med stridslust, men hos ingen var denna så brinnande som hos Skytte. Hans insjunkna ögon flammade, hans hand, som fattade om den skarpslipade sabeln, darrade af otålighet. Javanesaren höll sig på hans befallning vid hans sida.

— Du skall få hämd, sade han till denne.

— Ja, ja, svarade Javanesaren och kysste hans svärd.

— Min första blodsdom öfver ett förbannadt slägte! mumlade Skytte.

Scylla höll upp i vinden, för att taga motståndaren på lovartsidan.

På två kabellängders afstånd dånade de första skotten. De kommo från Holländarens akterkanoner och söndersleto lävanten på Scyllas förmast. Scyllas besättning besvarade helsningen med ett hurrarop, Javanesaren sprang upp på bastingeringen och gaf Holländaren sin närvaro tillkänna med vilda, hotande rop och åtbörder.

Inom få ögonblick hade Scylla upphunnit motståndaren. På en kabellängds afstånd gaf den honom glatta laget af babordskanonerna, och medan vinden kastade rökmassan öfver Holländaren, gjorde hon en rask vändning och höll under en plötslig, förödande handgevärseld ned på honom för att äntra.

Holländaren besvarade laget och brassade hastigt back, i afsigt att derigenom komma låringsvis om Scylla, för att sedan vända mot vinden, passeraden akterut och bestryka dess däck på längden med sina babordskanoner.

Rökmolnet hindrade emellertid Holländaren i det afgörande ögonblicket att se fiendens nya ställning, och då han vände, möttes de begge bogsprö-ten. Drakes signalpipa ljöd, och i spetsen för sitt folk släppte han sig med sabeln i hand och pistolen mellan tänderna ned på ostindiéfararens däck.

Innan dennes besättning, som till största delen ännu stod vid kanonerna eller var sysselsatt med manövern, hannit ila fram mot den djerfve angriparen, var fördäcket uppfyldt af hans folk. öf-verraskningen var så plötslig som möjligt och fullföljdes genom ett vildt angrepp med pikar och änter-bilor, hvilket de spridda grupper, som befanno sig midskepps, ögonblickligt bortsopades. Några sökte rikta kanonerna mot fördäcket, men blefvo nedhuggna eller flydde akterut, der massan afHolländar-ne nu samlat sig, och sökte hejda fribytarne med en liflig handgevärseld, som kostade dem flera döde och sårade.

Men Scyllas manskap lät ej hejda sig: lifvad af sin första framgång trängde det, med sina oförfärade ledare i spetsen, mot akterdäcket. Skytte hade af en kula fått ett lätt skrubbsår i venstra axeln, men han var den förste, som störtade in i den fiendtliga hopen: han kände sina ådror sjuda som af lava, en svindel hade bemäktigat sig hans sinnen. En matros, som lyft en handspak öfver hans hufvud, föll, innan han hunnit fullända hugget, genomborrad af hans sabel; i samma ögonblik kände han en kall pistol mynning sä våldsamt sättas mot sin mun, att hans läppar sårades, men innan skottet hunnit lossas, hade Felix skjutit angriparen, och dennes kula snuddade tätt förbi Skyttes öra. Holländarne ryggade för den vildt framträngande fribytareskaran: några kämpade ännu, andra kastade redan sina vapen.— Der, der! ropade Javanesaren, som följt Skytte i spåren och nu, lik en ursinnig tiger, rusade fram mot en storvext, rödskäggig Holländare, som med lyftad änterbila drog sig baklänges mot ratten, — hämd på denderl Han skall huggas i stycken l

— Spökar du, slaf! hväste denne med sammanpressade tänder, måttade ett hugg mot Javanesaren, fällde honom med krossadt hufvud till däck, och föll sjelf i samma stund, träffad i halsen af Skyt-tes sabel, öfver slafvens kropp, blandande sitt blod med hans.

Mördandet fortfor, sedan allt motstånd upphört, tilldess slutligen > Drake och Felix satte en gräns för detsamma. De fleste af ostindiefararens besättning hade stupat eller voro sårade; bland de förre voro kaptenen och de begge styrmännen. De öfrige gåfvo sig på nåd och onåd.

Fribytarne voro i obestridd besittning af sitt rof. Stridstumultet hade afstannat, mordlusten var mättad, och de qvidande ropen från de särade, som vältrade sig på det blodsköljda däcket, togo nu menskligare känslor i anspråk. Medan striden fortgick akterut, hade ostindiefararens kirurg, en mager, flintskallig gubbe, krupit upp ur stor luckan och med en skeppsgosses tillhjelp börjat nedbära de sårade. Drake lemnade nu några af sina män, som voro förfarne i förbindningskonsten, till doktorns biträde, men förklarade för denne, att tiden icke tilläte am-putationer, utan skulle de svårt sårade, som ej kunde hjelpas med en vanlig förbindning, kastas i hafvet.

Till denna grymma befallning fann sig Drake föranlåten deraf att han åter upptäckt Algernon Sidueys segel vid horisonten.

— Den befallningen må ni sjelf verkställa, sva-rade den gamle kirurgen med en blick af förakt, — jag sköter de sårade, som komma under mina hän-der och använder mina instrumenter, der jag finner det behöfligt.

— Hör på, da gamle vampyr, da bensågare och köttkarfvare, — ropade Felix, som drog Skytte med sig ned till det för de sårade iordningställda skeppsrummet, — hit med en bindel!... Der ha vi en, lång som en logglina. Godt... Af na med tröjan, ni berserk! Jag skall med högst egna händer förbinda ert sår. Det finnes andra, som bättre än ni behöfver doktorn.

Adolfs vistelse i skeppsrummet, medan Felix förband hans sår, befriade honom från anblicken af det rysliga skådespel, som under tiden uppfördes på däck, der stupade, afsvimmade och svårt särade utan ätskiljnad kastades öfverbord. Under tiden hade Drake gifvit en del af sitt manskap ordres att så skyndsamt som möjligt laga de värsta skadorna på Scyllas tacklage, som af Holländarens sista salva blifvit temligen illa tilltygadt; han sporrade deras ifver genom att visa pä det välbekanta seglet i norr, som hastigt nalkades för den friska brisen.

Åtföljd af Parker, Sullivan och några andra skyndade han sjelf att genomleta ostindiefararen. Laddningen var ej af den beskaffenhet, att den vid detta tillfälle, dä ögonblicken voro dyrbara, kunde reta hans plundringslystnad, men i den holländske kaptenens kajuta, dit han först riktade sina steg, fann han hvad han sökt: penningekistan. Han lät uppbryta den, och gamle Sullivan, som med en skicklig bändning öppnade dess lock,~uppgaf ett rop af tillfredsställelse, dä hans snåla ögon möttes utaf glansen af den präglade metall, som till en betydlig del fyllde densamma. Kistan fördes i triumftåg öfver till Scylla och nedsattes i Drakes kajuta.

Fångarne, som under tiden varit inspärrade i 8kansrammet, uppkallades nu på däck. Drake frågade dem, om de ville tjena honom. Frågan fram-ställdes i hotande ton: några besvarade den med ja, de fleste med nej.

De förre skickades genast att deltaga i lagningen af Scyllas tacklage, de sednare tillätos att stanna qvar å sitt fartyg; ty Drake fraktade i denna stand, då han jagades af en farlig fiende, och hvarje omkastning af vinden kunde medföra en ny strid, att öka sin besättning med gensträfvigt folk, som utan tvifvel skalle begagna första gynnsamma tillfälle att ge luft åt sin hemliga fiendskap.

Sedan ostindiefararens kanoner blifvit kastade öfverbord, dess handvapen öfverförda till Scylla, samt fribytarne genomletat allt, ända till fångarnes fickor, och lagt bestick på hvad som föll dem i smaken, gaf Drake sitt folk ordres att lemna det tagna fartyget. Den gamle kirurgen tvangs att medfölja, men han gaf ej efter, innan han fått tillåtelse att medtaga samtliga sina patienter. Drake, som visade en feberaktig otålighet i ord och rörel* ser, blygdes i Skyttes närvaro att neka denna begäran, ehuru de särades förflyttning måste förorsaka tidspillan-och besvär.

— Sä, min vän, yttrade Felix till Skytte, -— det är nu tid, att vi begifva oss till vår i allo aktningsvärda Seylla. Dethär var ert lärospån. För Fan, ni har bestått det icke allenast som en man utan som... nog af, ni var en riktig dämon. Ni slogs besinningslöst, och jag vågar svära, att ni sjelf icke såg, hura ni utdelade edra hugg. Nå, så är det alltid första gängen, men sedan man blifvit van vid saken, sköter man den så lagnt som beskedligt folk sköter hvarje annat yrke.

— Vi hafva skipat en sträng rättvisa, eller huru? sade Skytte med en dyster blick på det blodbesudlade däcket.

-— Rättvisa? Ja väl. Man kan våga tio mot ett, att rättvisa skipas öfverallt, der menniskoblod flyter... Ohoj, kanaljer, fortfor Felix till någrakarlar, som kommo opp ar akterkajutan, der de plandrat den holländske kaptenens garderob och vinförråd, — har ni icke hört Beckers signal, eller ämnar ni stanna här? Bort med trasbyltena, ert pack, och hjelp att släpa på de sårade ... Skytte, ser ni detder seglet? För Fan, vi hafva, innan solen gått ned, en ny dust att vänta...

— Desto bättre, sade Skytte.

— Ja, desto bättre 1 Från strid till strid, från storm till storm, och döden midtunder kanonernas dån eller stormens tjut! Vet ni hvad? Jag känner det qvalmigt både inom mig och i luften, fast det blåser ganska friskt. Vi ha att vänta ett omslag i vädret... eller i vårt öde.

Med dessa ord skyndade Ligelius att deltaga i arbetet ombord, som af Drake pådrefs med yttersta häftighet.

Snart var Scylla åter segelfärdigt. Änterha-karne lossades, och de hegge fartygen, segraren och den besegrade, skiljdes åt. Scylla fortsatte med alla segel utbredda för vinden sin kurs mot södern. Ostindiefararens fåtaliga manskap iordningställde barkassen, för att med denna söka näxma-ste strand och lemna det stora skeppet, som det ej längre förmådde manövrera, åt sitt öde.

Algernon Sidney hade nu nalkats så mycket, att man från Scyllas däck utan svårighet kunde se d$ färger den hissat.

Drake lät kalla sitt manskap akterut.

— Kamrater, sade han, — jag lyckönskar mig till den erfarenhet, jag i dag vunnit om er käckhet och stridbarhet. Vår resa har börjat med lyckliga utsigter. Vi hafva förvärfvat rikt byte och skola dela det enligt billiga

grundsatser och vedertaget bruk. Men ingen delning kan ifrågakomma, innan vi antingen lemnat denne seglare, som följer oss i kölvattnet, under synranden eller levererat honom batalj, om han skulle upphinna oss. I detsednare fallet betvifiar jag ej, att vi skola vinna en uy seger, ty J veten alla hvad som väntar er, om J lefvande fallen i förföljarens händer. Bättre är att till det sista kämpa om segrea, att stapa med vapen i hand än att dö med repet om halsen.

Fribytarntf besvarade detta tal med vapenklang och harrarop.

Ett vinfat appbars na på skans-däcket och manskapet samlades kring detsamma, för att i drufvans safter, ander bägarklang och mnntra sånger, hemta krafter för nya äfventyr. Andre löjtnanten deltog i dryckeslaget, men hade af Drake ålagts att vaka öfver ordningen bland dryckeskämparne.

Drake och förste löjtnanten promenerade på akterdäck. Skytte hade för den sednare klagat öfver mattighet och begifvit sig till akterkajutan.

— Skytte betedde sig bra, — yttrade Drake.

— Han har tagit första steget.. .. och han skall ej kunna vända om ...

— Bah, inföll Ligelius. — En svindel, ett feberanfall, ett rus, ur hvilket han skall vakna med harm och ruelse I Ni värfvar icke den själen åt helvete, kapten: det förmår ni icke.

— Hans tärning är kastad, han har blod på händerna, hans hufvud är hemfallet under lagen ...

— Det var ju hans hufvud redan förut. Men hans bevekelsegrunder, hans tänkesätt skall ni icke förmå att tillskära efter den vackra, i allo akt- * ningsvärda snitten af edra egna., .

— Ån sedan? Hans öde är fastkedjadt vid mitt. Jag begär icke mer.

— Han skall afsky er, kapten, då han lärt känna er. Märk väl: jag säger detta med all vördnad för er i allo aktningsvärda person. Boaormon är en aktningsvärd orm, och ändå må man ej undra, att det finnes varelser, som afsky honom. Hajen är en i ullo aktningsvärd fisk . .. han har ett

Fribytaren. 21aktningsvärdt gap och en aktningsvärd matsmältningsförmåga ... och ändå! Men nog med exempel 1 Ni förstår mig. Hvad tror ni om vinden, kapten?

— Den kommer att hålla i.

— Ser ni, kapten? Barkassen vänder och styr mot Algernon Sidney.

— De ha upptäckt, att han är deras landsman. Nåväl, Vantoo kan nu få närmare besked om det kap, hans fiende gjort midt under förföljelsen. Jag hoppas, att underrättelsen skall fägna honom.

De ombord å Scylla varande Holländarne, hade äfven upptäckt, att briggen i norr bar deras hemlands fargor.

— Det tyckes vara en örlogsman, hviskade en till en annan.

— Han har sett huru vi blifvit tagna och styr kurs mot oss, genmälde den andre. — Få nu se, hvem som är den bäste seglaren: deraf beror det.

Såsom Drake förutsagt, fortfor brisen hela dagen. Drake lemnade icke däcket ett enda ögonblick. Han lät åter omstufva barlasten, kasta en del deraf öfverbord och bespruta segeln med vatten, för att gifva dem större kraft att fånga vinden. En ångest, den han förstod att dölja för andra, men ej för sig sjelf, tryckte på hans bröst: han anklagade sig för fruktan och var mer än en gång färdig att låta beslå öfverseglen, för att invänta Yanloo. Timma efter timma skred; afståndet mel-Jan de begge fartygen var icke märkbart förändradt: Drakes förhoppning, att Scylla med denna vind skulle segla bättre än Algernon Sidney bekräftades icke, och han hade allt att frukta, om vinden skulle bedarra.

Solen gick ned, en stjernklar sommarnatts milda skymning lade sig öfver hafvet, och förföljarens segel försvann bland dess skuggor. Först mot midnattstiden lemnade Drake däcket för att njuta enkort hvila, sedan han gifvit

nödiga instruktioner at Parker, hvars ordning det var att bestrida handvakten.

Brisen fortfor med jemn styrka. Andre löjtnanten promenerade af och an, varskodde rorgän-garen och utkikerna och tog sig alltemellanåt en klunk ur ginflaskan, som för hans räkning stod på nakterhuset. Detta föreföll honom i längden något enformigt, och som han var en man, hvilken erfarit mycket och gerna berättade hvad han erfarit, kallade han en af karlarne till sig och öppnade för denne såväl sin språklåda som sin flaska. Snart var hela den sysslolösa delen af vakten samlad omkring honom, för att få sin andel af historierna och ginet. Man lyssnade med stort intresse, och ingen märkte härunder tvenne gestalter, som stego upp från luckan på skandäcket och försvun-no i tacklaget.

Ungefär en fjerdedels timme derefter, medan Parker fortfor att berätta sina flibustierhistorier, syntes ännu fyra eller fem gestalter uppstiga från samma lucka och gå fram mot bogen. De varse-blefvos af det på däcket befintliga manskapet, och Parker ropadej i det han, åtföljd af de öfrige, närmade sig dem:

— Ohoj! Hvad står på?

— Det är Holländarne, inföll en annan. — Hvad ämnen J taga er till?

— Som ni ser, svarade lugnt en af dem. till hvilken frågan var ställd, — vi hissa ned denhär jullen.

— Hvad betyder dethär? utbrast Parker och drog en pistol ur gördeln. — Det ser ut, som om ni skulle fundera på något djefvulstyg. Gå vackert tillbaka ned i skansen, eller skall jag peppra er! Hör du? fortfor han och riktade pistolen mot den af de holländske matroserna, som nedhissade jullen,— gå, eller jag ger dig ett nytt stycke bly i din blyskalle!

— Bevars, svarade matrosen, — jag skall visst gå, Yi menade intet ondt.

— Ja, hvad ni menade, så lär ni nog bli hud-flängda allihop, såsnart Becker vaknar, ni tjock-hufvade flandror. Ni inbillar er att ni kan rymma så här sonika!

flolländarne vände om och gingo tillbaka till skansluckan.

Då de ankommit dit, uppgaf den ene en skarp hvissling.

ögonblicket derefter hördes ett brakande från tacklaget: stormärsrån föll ned på däck midt ibland den öfverraskade vakten, seglen började fladdra, fartyget reste sig hastigt mot lovart.

Innan vakten hunnit sansa sig, hade såväl de vid skanslockan samlade Holländarne, som deras begge kamrater, hvilka smugit upp i tacklaget och sönderskurit toppläntor och andra tåg, kastat sig i jullen, kapat fånglinan och stött ut från briggen.

— Myteri! skrek Parker och blåste larmsignalen.

Befäl och manskap väcktes ur sin sömn och rusade upp på däck. Såsnart Drake hunnit utreda förhållandet, förklarade han för andre löjtnanten, att denne genom sin vårdslöshet förbrutit sitt lif, och ämnade skjuta honom på stället, då Adolf kom emellan och med sin förbön räddade gamle Parker. Folk skickades genast upp i taklaget att reparera skadan, och sedan detta slutligen skett, befallde Drake att taga in öfverseglen.

— Förstår jag er rätt, kapten? Ämnar ni invänta fienden? utbrast Ligelius.

— Ja, svarade Drake, — hvarför räkna minuterna och ängsligt uppskjuta hvad som dock måste ske? Hvem kan ändra Ödets beslut? Jag har ledsnat vid att vara det jagade villebrådet.— God t, kapteu.

— Jaguaren vänder sig mot sina förföljare, sönderrifver bundarne, sliter jägaren i stycken . . . Mina vänner, fortfor han till Adolf och Felix, — gån ned och njuten den korta hvila, som kan förunnas er! Jag stannar på däck och skall purra er i rättan tid, Om en timma börjar morgongryningen: då är det tid.

— Kom, sade Ligelius till Skytte. — Jag är meddelsamt stämd, och tiden går fort under samtal ... Nej, icke till akterkajutan! Jag tål icke att se den fördömda penningkistan. Följ mig till min kabyss.

Ligelius tände kajutlampan, stoppade sin krit-pipa och slog sig ned på bänken bredvid Skytte.

— Vi få således en ny dust, sade han, — jag undrar rätt, för huru många af oss den uppgående solen blir den sista ... Hör på, Skytte, jag vill ej dölja för er, att jag önskar, det ni voro långt härifrån . ..

— Hvad menar ni, sade Adolf och vände sitt bleka ansigte mot Felix. — Ni förstår icke, hvad ni säger. Vid dessa plankor har jag fästat mitt lifs sista förhoppning... Känner ni ej mitt lef-nadsmäl?

— Bah, afbröt honom Ligelius, — ni är en yngling, och det anstår en sådan illa att tala om sitt lus sista förhoppning och framför allt att fästa den vid ett så bräckligt ting som detta gamla skepps-skrof. Jag varnar er, Skytte. Förtro er till ingen, utom till er sjelf! Ja, jag vill tala ännu tydligare: akta er för den följeslagare, som ödet gifvit er! Han är en annan, än han för er vill synas. Lägg icke er framtid i hans händer: den är för god att förvaltas af honom. Skytte, er framtid bör kunna bli ljus och lycklig, ty intet samvetsgnagande minne af det förflutna kastar ännu sin långa skugga öf-ver den bana, som ligger framför er; ni har ännu intet skäl att förtvifla.. ack, lycklig ni!

— Edra råd torde vara välmenta, svarade Skytte, — men kom ihåg, att jag ej är ett barn! Låtom oss tala om annat!

— Nej, svarade Ligelius, — ni är det enda föremål, vid hvilket jag i denna stund är hågad att fästa mina tankar. Hör derför ännu ett rad! Afstå från ert öfverspända uppsåt att spela rolen af en hämnande Försyn, såvida ni ej vill dö brottsligare än hvarje brottsling, som ni ämnar straffa! Välj en bana, som ligger inom den menskliga förmågans område. Begif er till exempel till Amerika. Der uppvexa nya samhällen i urskogens sköte: förena er med dem, bygg er ett blockhus, välj en maka, strid med den vilda naturen och utvidga odlingen med en ny torfva! Ni har då med ert fredliga arbete gjort mer för menskligheten, än ni kan göra med svärdet ...

— Skämtar ni, frågade Adolf, — eller är det på fullt allvar ni vill uppbygga mig med moraliska betraktelser? De klinga i er mun rätt besynnerligt.

— Kau väl vara, svarade Ligelius. — Var emellertid öfvertygad, att jag menar allvar! Det är ovanligt, men icke destomindre sannt. Jag känner inom mig, att jag står vid slutstenen af min bana; då förlorar man hågen för dåligt1 skämt. Ja, fortfor f. d. studenten, och öfver hans bleka an-sigte flög en stråle af vemodig glädje, — en aning säger mig, att mitt lifs elände snart är slutadt. Jag har ofta sett döden i ögonen, och vida betänkligare faror, än den som nu väntar oss, har jag gått till möte, men aldrig har jag kännt denna lyckliggörande aning förr än nu. Jag får dö i grannskapet af mitt fädernesland. Kanske skall böljan kasta mitt lik till dess strand och sålunda förhjel-pa det till en graf i dess jord. God natt, Skytte! Oin ui nu föraktar mina ord, sä skall ni dock fram-deles icke glömma dem. Jag vill nu sofva och drömma om mina få ljusa minnen. God natt!

Halft förlägen öfver den vekhet, han ådagalagt, räckte Ligelius Skytte sin hand; denne steg upp och utbredde sina armar mot honom. De begge ynglingarne omfamnade hvarandra med innerlig värma.

Derefter skyndade Skytte ur kajutan och gick upp på däck för att der afvakta morgongryningen. Han samtalade härunder föga med Drake, som sluten och dyster lutade sig mot hackbrädet, med ögat oafvändt spejande i norr.

Ligelius lade sig på sin säng och somnade. En timme derefter väcktes han af signalen, som kallade alle man på däck.

Algernon Sidneys segelmassa aftecknade sig hög och tydlig mot horisonten, Drake lät göra däcket klart till aktion. Hans panna hade hastigt klarnat, hans blik var lugn, hans gestalt syntes högre och mer befallande än vanligt. Han gick från man till man och uppmuntrade enhvar att kämpa med dödsförakt. Sedan allt var ordnadt för striden, uppsteg han på kommandopallen.

— Kamrater, sade han, — vi invänta fienden, ej för att anfallas,utan för att anfalla. Såsnart han kastat änterdraggarne, skola vi vara färdiga att äntra honom.

De lifliga hurrarop, hvarmed dessa ord besvarades, buro vittnesbörd om besättningens stridslust. Friby tame

visste, att de blott hade att välja mellan seger och en neslig död.

Då de begge fartygen voro inom kanonhåll, öppnade Algernon Sidney elden med sina bogkano-ner.. Scylla besvarade den med sina akterkarona-der* Kort derefter började å ömse sidor en liflig handgevärseld, och medan denna fortfor, strök Algernon Sidney i lä om sin motståndare och vexla-de med densamma en bredsida på endast någrafamnars afstånd. Verkan af denna nära eld var förfärlig. Begge fartygen skakades, som om de skulle brista i hvarje fogning, stora delar af bastin-geringen krossades å båda fartygen, och de kringflygande spillrorna bidrogo att öka den förödelse, som kulorna åtstadkommit. A Scylla blefvo flera kanoner beröfvade sin servis, döde och sårade vältrade på däcket, och hela besättningen var för ett ögonblick döfvad af den våldsamma skakningen. Ombord å Algernon Sidney var förstörelsen icke mindre.

Bland de sårade befann sig Skytte, som stått midskepps vid sidan af Ligelius: en träspillra hade träffat honom så våldsamt i hufvudet, att han medvetslös och öfversköljd af blod föll till däcket. Med tillhjelp af en karl, hvilken Ligelius först ropade an> men derefter måste fatta uti och skaka, innan han kunde bringa honom till besinning, nedbar han Skytte till kirurgen, som under storluckan träffat jsina förberedelser till de särades emottagande.

— Här, sade Ligelius, — har ni er förste patient... Ni får snart dussinvis. Tag ged vård om honom! Huru är det med hans sår? Säg fort, ni säfliga trögdjur!

Den gamle kirurgen synade såret och svarade kärft:

— Det är farligt.

— Har ni någonsin räddat någon värre sårad?

— Ja.

— Jag tyder ert orakelspråk till det bästa.

Med dessa ord ilade Ligelius åter till sin post.

De begge motståndarne hade efter utbyte af

bredsidelagen förhållit sig overksamma, men blott för några sekunder, liksom för att hemta andan. Röken hvirflade hastigt bort för brisen, och då ut-sigten åter var fri, ljödo på en gång de fiendtlige befälhafvarnes signalpipor. Drake och Vanloo hade upptäckt hvarandra ... den sednare stod på sinkommandopall, den förre hade stigit upp på bastin-geringen vid raesanvanten .. . och liksom enligt en hemlig öfverenskommelse höilo de begge fartygen på en gång ned mot hvarandra.

Scyllas manskap lemnade. eldvapnen, tog till pikar och änterbilor och skockade sig tätt intill babordsrelingen. Akterut skulle Drake sjelf anföra äntringen, för-ut Parker och midskepps Ligelius, som i rättan tid infunnit sig på sin post och nu med ena handen i storvanten och den andre gripande om sabeln stod färdig att i spetsen för sin skara svinga sig öfver till motståndarens däck.

Nu kastades från Algernon Sidney änterdrag-garne, fartygen stötte häftigt tillhopa, sida mot sida, och i samma ögonblick rusade man från ömse sidor Jill äntring. Efter en kort strid med skarpa vapen och pistoler på sjelfva bastingeringen brötos de kämpande linierna: för-ut sprängde sig Algernon Sidneys manskap väg till Scyllas däck och störtade med ett vattenfalls häftighet ned på detsamma; midskepps deremot var fribytarnes anfall så våldsamt, att det nedbröt hvarje hinder. Ligelius hade med sin skara framträngt ända till storluckan, då en liten t^upp, som Vanloo utsett till reserv, ilade sina vikande kamrater till undsättning och genom ett kraftigt inhugg med sina änterbilor gaf striden på denna punkt en ny vändning. Kring Ligelius stupade hans bäste och käckaste karlar: mot honom sjelf riktades flera vapen, och då Sigurd, som anfört för-ut, efter att hafva rensat Scyllas fördäck, angrep hans glesnade skara i ryggen och fulländade dess nederlag, stred han ännu, med vild fröjd, ensam bland fiender, betäckt af sår, tilldess en pistolkula sträckte honom död till däcket.

Kulan hade träffat Felix Ligelius i hjertat. På sitt bröst under skjortan bar han det blodiga linnestycke, suveniret af sin unge fosterbroder, hvilket han plägat förvara under sin hufvudgärd ochen gång visat för Skytte. Hans

hjertblod blef så-lnnda r döden blandadt med hans väns... och om det är sannt hvad den tidens magici trodde, att kärleken och vänskapen mellan tvenne själar sprida en sympatetisk kraft äfven uti atomerna i deras kroppsliga omhöljen, så förenade sig dessa bloddroppar lika innerligt, som måhända i en annan verld de begge vännernas andar.

Akterat hade striden antagit en för fribytarne lika ogynnsam vändning. Här kämpade de begge anförarn3 mot hvarandra. Då fartygen sammanstötte, hade Drake riktat pistolen mot Vanloo, men styrmaunen Blackwell, som hoppat app på bastin-geringen, i samma ögonblick lyft sin änterbila öfver den förre. Drake, som såg det blanka vapnet svängas mot sitt hufvud, sigtade osäkert, hans kula genomborrade Yanloos hatt: denne sednare parerade sjelf det hugg, Blackwell riktat mot fribytarehöf-dingens hufvud, och drog sig derefter några steg tillbaka, för att lemna honom fritt tillträde till Algernon Sidneys däck: Drake och några få af hans män sprungo ned på detsamma, de öfrige blefvo i sjelfva anloppet tillbakakastade af Algernon Sidneys män och angripne på sitt eget område.

— Gossar, sade Yanloo till de karlar, som qvarstannat omkring honom, — träng icke på! Denne är min egen.

Nu började på Algernons Sidneys akterdäck en tvekamp mellan de båda anförarne, under det deras omkringstående män höllo sig tillbaka, men med färdiga vapen bevakade hvarandra.

Begge voro högvexta kraftiga män, men deras gestalter syntes i detta ögonblick mer imponerande än vanligt. Yanloos blick var lugn, klar och genomborrande, Drakes sammandrageu, fixerad och glödande af koncentreradt hat. Medvetandet, att hans öde i denna stund skulle afgöras, gaf hans gestalt ea feberlik spänning, men på samma gång en prägelaf tragisk högtidlighet. Knappt stodo de framför hvarandra, förrän han föll ut och riktade en häftig stöt mot Yanloos bröst. Vanloo parerade den. Bugg, stötar och parader följde nu med * utomordentlig hastighet pä hvarandra. Drake stred med vexande häftighet; Vanloo förblef lugn. Utan att våga draga andan betraktade de omkringstående striden. Vanloo hade hitintills hållit sig till defensiven : han drog sig nu ett steg tillbaka för sin påträngande motståndare, som i hvarje moment af tvekampen tycktes utveckla hela sin kraft. Vanloos män började darra för sin anförares lif, och de skulle rusat fram till hans understöd, om han ej, midt under striden, ånyo ropat till dem att hålla sig tillbaka. Denna helt lugnt gifna uppmaning vittnade, att hans uppmärksamhet ej odeladt upptogs af hans motståndare. I nästa ögonblick var stridens utgång afgjord: sedan Vanloo parerat en ny stöt, föll han sjelf ut och sårade sin motståndare i högra armen straxt nedanför axeln. Drakes arm sjönk, medan hans fingrar ännu krampaktigt grepo kring svärdet, som den ej mer förmådde lyfta. Vanloo sänkte sin värja, Drake stod för en sekund orörlig, tog derefter ett steg tillbaka och förde ven-stra, handen till gördeln, för att uppdraga en pistol. En af hans män störtade fram och ville borra sin skeppsdolk i segrarens sida, men blef, innan han hunnit verkställa sitt uppsåt, skjuten af Leclerc. Vanloo sjelf vred pistolen ur Drakes hand, och denne stod nu afväpnad inför sin dödsfiende.

Drakes blick gnistrade af raseri och förtviflan. Men hans gestalt, som ett ögonblick sjunkit tillsammans, likasom träffad af Odets tunga h?\nd, rätade sig hastigt, han öppnade sina samtnaepressade läppar och utbrast med stolt hån:

— Stöt ned mig, du skändlige förrädare! Jag dör utan fruktan.

— Försäkra er om hans person, sade Vanlootill sina män, — ocb för honom till mm kajuta. Sträck vapen, karlar, fortfor han till fribytarne, som stodo förlamade af sin anförares ofärd och öfverallt sågo sig omringade af fiender, hvilka från de punkter, der striden redan var afgjord, strömmat till stället och redan börjat hugga in på desamrae, då Vanloo hejdade blodsutgjutelsen.

— Nej, nej, kamrater, ropade Sullivan, i det han skakade på sig och lyfte sin änterbila, — jag låter icke hänga mig som en hund. Här gäller att döda och dö!

Den gamle fribytaren, som blödde ur flera sår, samlade sina sista krafter och rusade in bland sina fiender, men föll nästa sekund i sitt blod med krossad hufvudskål och genomborradt bröst. De öfrige sträckte vapen och gjordes till fångar.

Vanloo skyndade nu öfver Algernon Sidneys däck och från detta till Scyllas. öfverallt der fribytarne ännu stredo en hopplös strid, några få i det fasta beslutet att dö med vapen i hand, de fleste emedan ingen tid gafs dem att sträcka vapen, satte han en gräns för mördandet. De vildaste och oförsonligaste bland segrarne voro matroserna från den holländske ostindiefararen, hvilka under jagten blifvit upptagne ä Algernon Sidney. Endast med pistolen i hand lyckades Vanloo hejda deras bärad-lågande raseri.

Fångarne afväpnades och samlades under stark bevakning på Scyllas fördäck. Striden var slut, men segern var dyrköpt. Af Algernon Sidneys besättning fanns icke en enda man, som oj af Vanloo blifvit utvald, pröfvad och omfattad med ett närmare intresse. Under sin sorgliga vandring öfver det blodsköljda däcket, hvarunder han gaf ordres om och öfvervakade de sårades, såväl fiendens som hans egnes, omvårdnad, såg han nu många af dessa välbekanta ansigten förbleknade i döden eller förvridna af sårens smärtor. Eii af hansdöende män upptäckte honom och räckte honom handen till afsked: Vanloo höll mannens hand i sin, tills den kallnat, gaf derefter Sigurd befallning att uppsätta-en förlustlista och skyndade till Algernons Sidneys kobrygga, der tvenne skickliga kirurger, för-sedde med talrika biträden och ypperlig sjukapparat, förskaffade de lidande all den hjelp och lindring, som var möjlig.

Vanloo emottogs med ett hurrarop, då han visade sig på kobryggan, der i trots af allt det elände, en dylik plats företer efter en blodig strid, sinnesstämningen bland hans särade män var glad och många infall vankade, under det den ene hjelpte att förbinda den andre. Efter att hafva inhämtat underrättelse om allas deras tillstånd, lemnade han stället, för att begifva sig till Scyllas sjukrum, till hvilket de sårade fribytarne blifvit nedburna, sedan Vanloo skickat den gamle holländske kirurgen några af sina män till biträde. På vägen dit stannade han framför en stupad fribytare. Det var liket af Felix Ligelius.

Han betraktade detta bleka ansigte, från hvilket döden nu utplånat den prägel af öfverdåd och tillgjord råhet, som under lifvet vanställt dess ursprungliga skönhet, och igenkände i detsamma dragen af den yngling, med hvilken han samtalat, då han första gången var ombord å Scylla.

I detsamma nalkades tvenne af de karlar, som klargjorde däcket, och ville upplyfta liket, för att kasta det öfverbord.

— Nej, sade Vanloo, — låt det vara-

— Kapten, iuföll den ene matrosen — det är en af sjöröfrarne, ic e en af vårt folk.

Vanloo hade nämligen befallt, att liken af de förre skulle kastas öfverbord; de fallne blond de sednare skulle föras i land och begrafvas i en gemensam graf.

Anblicken af den fallne ynglingen afpressade Vanloo en suck af medlidande: han erinrade sigde flöjttoner, han vid det ofvan nämnda tillfället hört, och trodde sig i dessa toner finna ett återljnd af den olyckliges öden och själsstämning, en antydan till lösningeu af hans lefnadsgåta. Vanloo be-höfde ej framleta orsaker, som möjligen kuude förklara, hvarför denne yngling inkommit och fortgått på sin sorgliga bana; han hade dertill erfarit för mycket af verlden, och hvarken hans hjerta eller hans verldskännedom gjorde honom benägen att uttala en ovilkorlig förkastelsedom öfver enhvar, som ej i likhet med honom gått segerrik ur lifvets strid. Trädet kastar millioner frön, som bortföras af vinden, men huru många af dessa frön finna en passande jordmån, huru många af dem, som ' funnit en sådan, få uppspira i ro... och återigen huru många af dessa sistnämda få utan störande inverkan af elementerna fritt utveckla sig efter sina inneboende anlag till sin urtyps harmoniska former? Kanske icke en af dessa millioner. Så äfven de frön, som falla från mensklighetens lifsträd.

Yanloo befallde de begge matroserna att svepa liket i ett stycke segelduk och lägga det på det rum, dit de stupade af hans eget folk blifvit samlade. Derefter begaf han sig till de sårade, som sköttes af ostindiefararens kirurg. På ett bord betäckt af några mattor låg här den sårade Skytte med en bindel kring hufvudet: en skeppgosse stod bredvid honom och tvättade hans ansigte med ättika och vatten. Då Vanloo framträdde till honom, hade han nyss återkommit till medvetande.

— Bedraga mig mina ögon, eller finner jag Adolf Skytte här? sade Vanloo öfverraskad.

— Vårt öde är då afgjordt, utbrast Skytte, såsnart han varseblef Yanloo. — Vi äro slagne . . . Hvar är Drake?

— Han är min fånge.

— Och Felix?

— Jag känner icke denne^... Skytte, det smärtarmig, att jag funnit er på detta ställe och under sådane omständigheter, men det gläder mig dock ännu mer, att jag funnit er.

— Derpå tviflar jag ej, svarade Skytte med en blick af harm, och vände sig från Vanloo.

Denne, som visste att Skytte under den händelserika natten flytt ur sitt fängelse, gissade genast, huru han kommit ombord å Scylla.

— Huru lyckligt, tänkte han, — för ynglingen sjelf och dem, som älska honom, att fribytaren icke undkom till öppna oceanen! Hvad hans öde annars skulle blifvit, låter icke beräkna sig . . . Sigurd sade han till denne, som nu närmade sig med li-, stan öfver de döde och sårade, — du får utrymma din kajuta åt denne sårade yngling . . .

— Som ni vill, kapten ... Ni känner honom då?

— Ja... och du ser till, %tt han blir ditförd och beqvämt härbergerad.

— Skall ske, kapten... Yår förlustlista är bedröflig. Vi hafva förlorat många vänner . . .

— Vår förlust är oersättlig, sade Vanloo, i det han genomläste förteckningen och med blicken dröjde vid hvarje namn.. —

Han gick åter upp på däck. Däcken voro nu klargjorda, blodet bortsvabladt och de värsta skadorna på skrof och tacklage tillsvidare lagade. Fångarue blefvo fördelade på begge fartygen, och Sigurd beordrades att med en del af Algernon Sidneys manskap qvarstanna å Scylla, bvarefter änterdraggarne lossades, seglen ställdes i ordning och kursen vändes mot norr.

Först derefter begaf sig Vanloo till sin kajuta, der hans fånge väntade honom* Med ena armen i band och blekare än vanligt satt Drake på en soffa derinne. Då Vanloo inträdde, höjde han sitt hufvud, fäste ögat skarpt på honom och sade:

— Jag väntade knappt, att ni skulle komma ... Ja, jag trodde nästan, ni skulle blygas attträda inför mina ögon, men deruti har jag bedragit mig. Nå, desto bättre. Låt nu höra hvad ni har att säga! . . . Men dessförinan blott en fråga: hvart ämnar ni föra mig?

— Jag återvänder till Stockholm, för att öf-verantvarda er åt lagen, svarade Vanloo.

— Godt, detta väntade jag och har ingen vidare fråga att göra. Jag är nu idel öra, fullt förvissad, att ni skall förskona mig från alla slags salvelsefulla deklamationer. Ni är af samma ämne som jag: vi äro blott stöpta i olika former. Ni går till ert mål med listens, förställningens, förräderiets vapen, jag med den öppna kraftens... Ah, Vanloo! er blick krossar mig icke, ert hån skall ej förmå att bringa mitt blod i svallning. Jag har dukat under för mitt öde, och ni är blott doss usla verktyg. Bevekelsegrmadorna till ert handlingssätt käu-ner jag icke och vill numera icke heller söka ut-ransaka dem.

— Ni har, svarade Vanloo med värdighet, — intet behof att ransaka derefter, ty de skäl, som skulle förmå mig eller hvilken som helst att uppträda mot en menniska, sådan som ni, ligga i öppen dag. Ni har förklarat samhället krig och är hvars mans fiende. Undra således icke deröfver!

— Nej, nej, jag undrar alldeles icke . , . Jag tänker i detta ögonblick endast på de stunder, då ni som gäst vistades under mitt tak.

— Mina tankar, genmälde Vanloo, — sammanträffa der med edra. Jag är beredd att gifva er en förklarning . . .

— Verkligen? utbrast Drake. — Ni är alltför nedlåtande. Lägg blott en enda liten gnista hån i edra *ord, mynher, och de skola underbart svalka mitt hjerta. Jag å min sida vill gå er nedlåtenhet till möte och anhålla om en droppe

vin: jag känner den törst, som plär åtfölja sårfebern.

Vanloo kallade på en af sina män och lät dennefylla en bägare åt Drake. Sedan karlen aflägsnat sig, fortfor han:

— Våra banor möttes redan i ungdomen, Gustaf Drake . . .

— Ni har antydt något sådant, men jag igenkänner er icke.

— Jag är son af en landtman, en bonde, som bodde i grannskapet af er svärfaders egendom ...

— Ha! utbrast Drake, — ni ... ni Ingrids son, bonden, som jag lät piska?

Vanloos kinder färgades vid dessa sista ord af en hög rodnad. Han steg upp, och hans ögon flammade. Men han kufvade hastigt rörelsen i sin barm och tilläde i samma lugna, från hån och bitterhet fria ton, som han hitintills begagnat:

— Jag är densamme.

— I sanning, sade Drake, — detta förklarar mycket... det förklarar allt. Jag föruudrar mig icke mer öfver att i er hafva funnit en dödsfiende» Naturen bestämde er till ädling, men slumpen lät er födas i bondens koja. Hade slumpen*lekt samma lek med mig samt låtit en öfvermodig jemnåring binda mig vid prygelbänken och behandla mig som träl, jag skulle förföljt honom med våld och list, med knif och snara, tills han fallit för min hämd. Mynher, slumpen har godtgjort, hvad den mot er brutit. Ni står nu på lyckans höjder och ni har vunnit en ganska lysande hämd: ni har nedstörtat er fiende från maktens tinnar och förer honom nu att dö bland samhällets afskum. Skada blott, att ni ej förmår krossa hans själ och tvinga honom till edra fötter! Känner ni, tilläde han, — er mors och systers öden? Har ni bevärdigat dessa edra anför-vandter med er höga uppmärksamhet? I annat fan...

— De äro i min vård, afbröt honom Vanloo.

— Ja, Drake, den skymf, ni tillfogade mig, bar jag länge med olidlig smärta, men tiden läkte slut-ligen detta sår, och jag knnde sedan med lngn reflektera öfver ert beteende, utan att hämdkänslan dervid lät förspörja sig: jag tänkte på er svartsjuka, ert häftiga lynne, er vårdslösade uppfostran, er samhällsställning med dess fordringar och fördomar, det sjelfsvåld, som måste uppkomma genom lag-skipningens slapphet, då det gäller att skydda en lägre medborgare mot en högres råhet, och på edra äldre likars exempel, hvilka ni dagligen såg ostraf-fadt begå orätt och öfvervåld.

Genom att öfverväga allt detta sökte jag mildra min dom öfver er person och till min egen lisa utplåna de skarpaste dragen af ert oangenäma minne. Detta lyckades mig, och snart förde mig mitt öde genom så många vexlando skiften, öfverhopade mig Försyaen med så många välgerningar, att jag län* gesedan skulle upphört att tänka på er, om ej ert minne varit förenadt med tanken på den flicka, jag älskat... på. henne, som blef er olyckliga maka. Men då kom plötsligt åter ert namn till mitt öra under förhållanden, som måste fängsla min uppmärksamhet. Jag är arfvinge till den holländske handels-furste, hvars namn jag bär: jag har haft och har många fartyg på oceanen. Ett af dessa föll i en sjöröfvares våld. Styrmannen å det tagna skeppet var en svensk man, född i nejden af er fara gods. Han igenkände er, berättade för er besättning, hvem deras anförare egentligen var, och lyckades efter trenne dagars fångenskap att rymma, för att meddela mig den upptäckt, att Gustaf Drake var samme man som sjöröfvaren Beck er, på hvars hufvud den holländska regeringen ooh de begge holländsk-indiska kompagnierna utsatt höga priser ...

— Tillåt mig, sade Drake, — att afbryta er intressanta berättelse med en upplysning, som ej bör glömmas vid den ransakning, som väntar mig. Vet ni, hvilka följder er styrmans sqvaller hade förmin besättning? Hvarom icke, så undersök djupet utanför Sjöviks hamn!

— Hvad menar ni?

— Jag sänkte skonerten med man och allt Det vare sagdt, för att fylla er fromma själ med fasa!

— Er handling öfverraskar mig lika Ktet, som er fräcka bekännelse af densamma. Jag känner er väl och vet, att ni är i stånd till allt.

— Ja, sade Drake med lyftad panna, — jag har aldrig tvekat, aldrig ansett ett mål oupphinne-ligt. Jag har älskat den bana, jag valde, för den kraft, som den tager i anspråk, för de faror, som åtfölja den ...

Yanloo betraktade honom med en blick af ömkan. Drake uppfattade den och tilläde:

— Detder är något, som ni icke förstår.

— Ni bedrager er, genmälte Vanloo, — jag skådar djupare i er själ än ni sjelf förmår. För att hålla ert mod uppe inför mig och inför er sjelf, frossar ni i åskådningen af er egen inbillade storhet.

Jag måste skingra denna er villfarelse. Ni har ingen storhet att skryta af. Själsstorhet vinnes blott genom inre strid. Hos er hafva de ändliga organerna för det goda länge varit domnade: det onda har segrat utan kamp, ni har varit dess slaf, » blindt följt er sjelfviska instinkt och endast tagit er intelligens i anspråk, då ni tvekat mellan tvenne onda beslut. Ni har mod, men det djuriska mod, som naturen nedlagt hos alla varelser, hvilka be-höfva denna egenskap till sin sjelfuppehållelse; ni har beslutsamhet, med ficktjufven, som för en näsduk sätter sin frihet på spel, har den i samma grad som ni.

— Er afsigt är att förödmjuka mig, men hvad mitt olyckliga öde ej förmått, skola icke heller edra sofismer kunna åstadkomma.

— Jag har ingen annan afsigt än att gifva ermin förklaring och derefter lemna er... Jag vill derför fortsätta. Min pligt uppmanade mig att till min regering och till det holländsk-ostindiska kom-pagniet, i hvilket jag var direktör, ingifva underrättelse om deo gjorda upptäckten. Först ville jag dock förvissa mig, att intet misstag egt rum. Jag utrustade det fartyg, med hvilket ni nu gjort bekantskap, och lyckados efter en längre kryssning att komina er på spåren, men elementerna gynnade er, och ni slapp undan. Derefter förskaffade jag mig från Sverge underrättelser om er person; de voro i det hela för er gynnsamma, men der förekom dock en omständighet, som styrkte mina misstankar: den, att ni tidigt hvarje vår begaf er på utländska resor, från hvilka ni först vid vinterns annalkande återkom hem. Saken var af en grann-laga beskaffenhet. Jag föreställde min regering, att ingen begäran om er utleverering borde göras hos den svenska riksstyrelsen, innan man kunde stödja denna begäran på oväderläggliga fakta, och då jag tillkännagaf mitt beslut att göra ett besök i mitt fädernesland, öfverlemnade man, jemte vigtigare, politiska ärenden, äfven denna sak i mina händer. En fullmakt att å generalstaternas vägnar fordra er utleverering öfverlemnades mig att framvisa for den händelse, att man kunde finna fällande bevis på er brottslighet.

Jag reste hit. Snart hade jag -erhållit bevis om er brottslighet, visserligen otillräckliga att begrunda en anklagelse mot en man af ert anseende, men klara nog för att hos mig förjaga det sista tviflet derom, att ni och sjöröfvaren Becker varit samma person: er medbrottsling Ruys kom i mina händer. Men med tanken på er maka, ert barn, var det min afsigt att närma mig er, för att varna, ja för att rädda er, om jag i er lefnad kunnat upptäcka en enda aktningsvärd sida eller i er karakter kunnat finna en enda punkt, om ock den svagaste,på hvilken det varit möjligt att stödja hoppet om en förbättring. Men detta tillnärmande var svårt, ty ni var en sluten, otillgänglig person, en gåta för er närmaste omgifning, och det skulle blifvit mig omöjligt, om ni icke varit beherrskad af en passion, som dref er mig till möte ...

Drake, som med ett bittert leende lyssnat till dessa ord, inföll nu hastigt:

— Ni menar min kärlek till alkemien. Vanloo, jag har ännu en fråga att göra er* Vill ni besvara den?

— jag har inledt detta samtal, emedan jag anser det vara en pligt mot mig sjelf och äfven mot er att upplysa er om mina handlingar och deras bevekelsegrunder.

— Ni anser er således hafva en pligt att uppfylla mot mig, den besegrade fienden, den föraktade brottslingen, hvilken ni nyss ställde i samma linie med ficktjufven?

i,i— J a*

— I sanning, ert utstuderade hån skalle bita ganska djupt och giftigt, om ni framför er hade en annan än Gustaf

Drake... Min fråga är denna, tilläde Drake i en ton, som han sökte göra så lugn och likgiltig som möjligt: — har ni i våra alke-mistiska studier bedragit mig?

— Ja.

— Och rabbi Chisdai ben Israels tinktur innehåller således icke den stora hemligheten?

— Nej, rabbinen trodde det visserligen sjelf, men jag tviflar derpå.

— Ni ljuger! Ni gjorde guld inför mina ö-gon ...

— På samma sätt, som kringresande adepter göra det.

Drake appknäppte sin rock, framtog rabbinens silfverfiaska, den han alltid plägat bära hos sig, uthällde des innehåll och söndertrampade den.Han teg nuder en sekund och fäste under sina neddragna ögonbryn en gnistrande blick på Vauloo.

— Ni har rätt, sade han derefter, — då ni känner er bunden af en pligt ra o t min person. Om jag blifvit segrare i denna strid och ni dt?n besegrade, skulle jag med glödande tänger aftvungit er dess uppfyllande. Ha, jag tror, att jag såg en rodnad flyga öfver ert ansigte! Nej, nej, ni behöfver icke blygas inför er fånge: ni bör vara stolt, ty han beundrar er, han erkänner er villigt för sin mästare och vore nästan färdig att kasta sig till edra fötter. Tillstå, Vanloo, att ni i djupet af ert hjerta hyser för er sjelf samma beundran, som ni aftvungit mig!

— Min uppgift är löst, genmälde Vanloo kallt, — och så motbjudande den förekom mig, fick jag dock mod att gripa verket an, sedan jag i botten lärt känna er. Min afsky för er person stegrades till hat, då jag i den olyckliga Agnes9 ansigte upptäckte spåren af den grymma tortyr, ni under långa år lätit henne undergå. Jag räddade henne frän sin bödel och från den skymf, som snart skall öfvergå hans namn . ..

— Ni? utbrast Drake. — I sanning, här af-höljas många mysterier. Väl, jag anar trådarne i denna ... Ni var hennes fordne älskare . . . jag förmodar, att ni känner er uppmanad att icke göra ett enkestånd långt, som ni sjelf förorsakat. Det skall glädja mig i min sista stund att veta henne vara i så goda händer.

— Hon är i en väns och broder« omvårdnad, och jag skall göra allt för att förljufva de sista dagarne af en tillvaro, för hvilken jag tyvärr måste befara, att er grymhet satt en gräns, som den snart skall uppnå. För hennes skull ville jag låta er dö högförrädarens död och bespara er sjöröfvarens, men en hämnande Försyn tillstadde icke dennamildring i ert öde: den vill, att ert slut skall Blifva lika skamligt, som er bana varit...

En sjöröfvare vid Sveriges statsroder! Vid denna tanke känner jag mig försonad med det medel, jag användt, för att bringa edra planer på skam och befordra er till välförtjent straff. Detta medel var det enda. som stod mig till buds, och jag hade begått ett brott, om jag försakat det: må en annan, skarpsinnigare än jag, upptäcka ett bättre, tjenligt att under liknande omständigheter fånga en sådan man som er och att på samma gång hålla olyckan inom sådane gränser, att densamme ej drabbar oskyldiga med den skyldige! Ni var ett farligt vilddjur, som först måste utdrifvas ur sin kula med list och sedan nedslås med våld: jägaren får i sådane fall icke tveka.

— Jag delar fullkomligt er åsigt och har sjelf lefvat derefter. Må detta vara sagdt, för att skingra edra samvetsbetänkligheter, ni neophyt af den helige Loyolas sällskap! Ändamålet helgar medlen: derom är oss emellan ingen fråga.

— Ja, sade Vanloo, — denna grundsats finna vi öfverallt tillämpad i naturen och verldsordningen; den är giltig, men endast för Gud. För oss menni-skor gäller en annan sats, en erfarenhetsregel, nämligen den, att stridens vapen betingas af stridens natur. Det onda väpnar sig med list och våld. Hvad skulle mensklighetens öde blifva, om den motsatta principens förkämpar stode vapenlösa? De måste gripa till samma vapen. Men då segern är vunnen, kasta de dem med afsky ifrån sig. Genom jordlifvets dal vandrar ingen, utan att befläckas af dess stoft...

Jag har nu sagt er, hvad jag velat säga, tilläde Vanloo. — Ert öde är gifvet. Må ingen fåfäng förhoppning om jordisk räddning väuda edra tankar från det mål, på hvilket de nu vid slutstenen af er bana borde riktas.Med dessa ord lemnade Vanloo sin fånge. — Mot aftonen lade Algernon Sidney och Scylla till vid ett skär, der mellan

klipporna en frisk ängsmatta utbredde sig, omkransad af saftiga pilar. Här gräfdes tvenne grafvar, en större och en mindre i grannskapet af hvarandra. I den förra erhöllo de offer, som striden kräft af Algernon Sidneys besättning, en gemensam hviloplats; i den sednare jordades Felix Ligelius. Vanloo förrättade sjelf den religiösa begrafningsakten och höll ett kort, hjertgripande åminnelsetal öfver sina stapade män, hvarefter de begge briggarne lyfte ankar, lossade en afskedssalva ur alla sina kanoner och fortsatte kursen till Stockholm.

XIX

Slutet.

Det är morgonen efter den dag, pä hvilken Algernon Sidney efter väl fullbordad kryssning anlände till Stockholm.

De svårt sårade af dess besättning hafva från fartyget förflyttats till Vanloos hus vid Norrmalms-torg, och bland dem äfven Adolf Skytte.

Han har tillbragt en svår natt, oroad af feberfantasier. Drömmar hafva trängts kring hans läger i brokigt virrvarr och gäckat honom i gestalterna af de minnen, som under det vakna tillståndet lifligast sysselsatte hans tankar.

Han hade ännu en gång med Maria vid sin sida banat sig väg genom storm, mörker och upptornade drifvor, tilldess han slutligen åter stannade vid den välbekanta räddande tröskeln. Men när han trädde öfver denna, hade Maria antagit Ellens anletsdrag och gestalt, och i stället för att vara iIngrids koja, 8åg han sig försatt till -kapellets sakristia: bödelns grymma ansigte grinade emot honom, tortyren var i gång, klagoskri skallade i det ödsliga hvalfvet, blod flöt öfver dess golf, Ingrid låg rådbråkad vid hans fötter, och ett benrangel, kring« fladdradt af en trasig prestkappa, svängde en eldbrand mot hans hufvud. Med Ellen i sina armar ilar han ut... och befinner sig plötsligt på afrätts-platsen, omgifven af en spöklig spetsgård, begapad af tusen stirrande blodtörstiga ögon: bålen flamma, flickan ryckes ur hans armar och släpas till stup-stocken, bödelsyxan lyftes öfver hennes hufvud. Adolf uppgifver ett rop af fasa, vaknar för en kort stund till ett oredigt medvetande derom, att han drömt, och ser kring sin säng gestalter, hvilkas drag han ej förmår urskilja. Men desse undanträngas åter af drömbilder, som röra sig i en förvillande dager af verklighet. Han genomkämpar än en gång sina strider på hafvet, geuotnlefver åter de långa dagarne af sin fängelsetid... tilldess han ändtligen vaknar, reser sig upp och ser sig omkring med fövånade blickar.

Han befinner sig icke i ett dystert fångelse, utan i ett beqvämt och smakfullt inrättadt rum, genom hvars fönstergardiner en mild dager inströmmar. Vid hans hufvudgärd står hans vän Erik och håller hans hand i sin.

— Du har sofvit oroligt, sade denne och log mildt mot sin vän.

— Ack, är det du, Erik? . Ja, jag har drömt rysliga drömmar. •. och vet knappt ännu om jag är vaken. Säg, hvar är jag? Hvad har händt?

— Du är i goda händer... bland menniskor, som vilja din lycka.

— Min lycka! upprepade Adolf i vemodig ton och skakade pä hufvudet. *£)erefter tilläde han med en innerlig blick på den unge prestmannen: — är det medlidande eller glädje, jag läser i ditt an-

Fribytaren. 22sigte? Da är dig icke lik ... da ler och har dock tårar i dina ögon. Det måste förestå något, som skakar dig i djupet af ditt väsende. Jag erinrar mig na hvad som händt: vi besegrades på hafvet, jag blef sårad i början af striden, fördes i land och... nej, min hågkomst är oredig, men midt ander mina drömmar har jag dock haft ett dunkelt medvetande derom, att jag är i lagens våld. Säg, väntar mig snart min sista stund... eller hvarför betraktar da mig så anderligt?

— Jag sade dig ja, att da är bland menniskor, som älska dig. Liknar väl detta ram ett fängelse ?

— Nej, svarade Adolf och såg sig änna en gång omkring.

I detsamma öppnades dörren, och Vanloo inträdde

— Der är din vän och beskyddare, atbrast Erik gladt.

— Hanl mamlade Adolf, och hans ansigte mörknade, men blott för ett ögonblick, ty Yanloos ädla anletsdrag och lagna ögon uttryckte så mycken hjert-lighet, och hans väsen en sä öfverlägsen och oantastlig höghet, att Adolf kände, det hvarje förebråelse här vore oberättigad.

— Det var, såsom doktorn sade, yttrade Vanloo, — att ni skalle vakna; han försäkrar mig, att ni är stark nog att uthärda ett kort samtal. Ni längtar helt naturligt att erfara, i hvilken belägenhet ni befinner er...

— Derom var hans första fråga, sade Erik ...

— Och det kan ej verka annat än välgörande, att ni så hastigt som möjligt blir tagen ur er ovisshet. Ni befinner er under mitt tak, under beskydd af den holländska flaggan, död för alla, utom for innevånarne i dett* hus... och så snart ni åter-vunnit edra krafW, skall ni i sällskap med mig och några andra, för er dyrbara personer lemna detta land och följa mig till en annan nejd, der enärofull verksamhet väntar er — en sådan som öfver-ensstämmer med ert lynne . .. Detta vare sagdt till en början. Innan vi fortsätta, skall ni styrka er med någon förfriskning. ..

— Nej, sade Adolf, — jag behöfver ingen sådan . . ♦ jag har många frågor att göra er.

— De skola sedan nöjaktigt besvaras, genmälde Vanloo och ringde på kammartjenaren. Denne inbar de begärda förfriskningarne och Adolf besegrade sin otålighet till förmån för sina af sjukdomen medtagna krafter.

Under återfärden till Stockholm hade Vanloo vidtagit nödiga åtgärder att hålla Drake i okunnighet om sin följeslagares öde. Drake hade sett Adolf vid början af striden- falla till däcket; men visste ej, om han var död eller blott särad. Efter det samtal mellan Vanloo och Drake, för hvilket vi ofvanför redogjort, hade intet ord dem emellan blifvit vexladt: denne sednare förhöll sig stum och sluten, samt vår sannolikt så upptagen af dystra sjelf* betraktelser, att han ej egde en tanke för sina olyckskamraters öde. Först när fartyget åter befann sig i Stockholms skärgård, blef Sigurd, som på sin kaptens befallning höll sig i grannskapet af Drake, af denne i likgiltig ton tillfrågad rörande Adolf Skytte. Sigurd svarade, att han icke visste någonting om den ifrågavarande personen, men att liket af en yngling af nog hyggligt utseende, för att vara fribytare, blifvit funnet bland de fallne, samt att detsamma på mynher Vanloos befallning, i stället för att kastas i sjön, blifvit jordadt bredvid dem, som stupat af Algernons Sidneys besättning. Drake frågade icke vidare: han tog för gifvet* att den ifrågavarande ynglingen varit Skytte.

Innan fartygeu derefter passerat förbi Wermdön, hade Vanloo låtit fälla ankar och öfverflytta samtliga fångarne, med undantag af Drake, ombord å Scylla under tillräcklig bevakning. Scylla qvar-stannade på sin ankarplats, och Algernon Sidney inlopp ensam i Stockholms hamn.

Till följe af dessa åtgärder hade ännn inte rykte hunnit spridas, att Adolf Skytte blifvit funnen å sjöröfvarefärtyget, ännu mindre att han sårad befann sig i Vanloos hus. För öfrigt hade denne beslutat att under inga omständigheter till de svenska auktoriteterna utlemna någon annan af fångarne än Drake. Fribytarne hade förgripit sig på holländsk egendom, voro till största delen främmande undersåter och hade blifvit tagne af ett fartyg under holländsk kronoflagga: de svenska auktoriteterna hade på dem intet gällande anspråk. Vanloos afsigt var att gifva dem pardon, öppna dera utsigt till en ny lefnadsbana och derigenom, om möjligt, rädda dem åt en hederlig framtid. —

Vi återvända till Adolf. I det samtal, som uppstod mellan honom och Yanloo blef nu å ömse sidor allt, som beträffade Drake och Adolfs vistelse ombord ä Scylla, förklaradt.

— Er person står nu för mig i ett helt annat ljus, — sade Adolf derefter, — men hvad skall ni väl tänka om mig... hvad skall jag tänka om mig sjelf? Detta samtal ingifver mig icke tröst, utan fruktan. Ni ser, att ödet neddragit mig djupare och djupare ... jag förmår ingenting deremot: mina bästa afsigter afla af sig endast sådane gerningar som menniskorna måste stämpla såsom brott.

— Den domstol, svarade Vanloo, — som här har att skipa rättvisa, är lycklig nog att endast be-höfva se till sjelfanklagarens själstillstånd och be-vekelsegrunder, för att bedöma halten af hans gerningar. Ur denna synpunkt

är ni rättfärdigad. Minst skulle det tillkomma mig att bryta stafven öfver ert hufvud: ty jag står hos er i en stor tacksamhetsskuld, och roten till er olycka har uppspirat ur det ädla deltagande, ni hyst för tvenne hjelplösa,af saa)hällets fördomar grymt förföljda varelser, som äro mig kärare än allt på jorden.

— Hvad menar ni? utbrast Adolf öfverraskad

Erik tryckte hans hand och betraktade honom

med glädjestrålande ögon.

— Jag skall genast förklara mina ord, sade Vauloo och lemnade rummet.

— Jag förstår honom icke, sade Adolf oroligt till Erik, — men jag känner en aning...

— Som icke bedrager dig... Nej! Men var lugn ... fatta dig! Dig väntar en glad öfverraskning.

Dörren öppnades åter. Vanloo inträdde, förande vid handen tvenne damer.

— Min mor och syster, sade han.

Adolf var för ett ögonblick stum af öfverraskning: han ville ej tro sina egna ögon. Men Ellen skyndade att taga honom ur hans tvifvel. Hon ilade med étt glädjerop emot honom, fattade hans hand och utbrast:

— Igenkänner ni mig icke, gode Adolf Det är ju jag. .. Ellen! Och här är min mor. .. och han, Arnold, är min bror. Nu skola vi icke mer skiljas, utan alltid vara tillsammans.

Läsaren har utan tvifvel lättare att föreställa sig än författaren att skildra det rörande uppträde, som nu följde, med alla dess glädjeyttringar och förklaringar. När slutligeu Vanloo med mor och syster drogo sig tillbaka, och Adolf i lugn kunde samla sina tankar, för att skärskåda sammanhanget mellan det förflutna med dess sorger och faror, det närvarande med dess glädje och framtiden med dess ljusa förhoppningar, sjönk han till Eriks bröst och sade: — huru underbara äro Guds vägar!

— Du tviflar nu icke längre på Gud? hviskade denne.

— Nej, svarade Adolf; — lycklig jag! Huru skulle jag det kunna?Ungefär trenne veckor efter detta uppträde sväf-vade Algernon Sidney, fredligt åtföljd af sin motståndare Scylla, på Kattegats spegel. Aftonsolen kastade sitt purpursken öfver hafvet. En lätt bris fyllde segeln.

På Algernon Sidneys akterdäck syntes en liten grupp, som under tystnad betraktade den i fjerran försvinnande svenska kusten, tills den sista punkten af densamma dykade under synranden. Då höjdes ur deras hjertan en gemensam suck, och de sträckte sina armar mot öster, mot fäderneslandets flyende stränder.

Men Algernon Sidneys muntra besättning hurrade, svängde sina hattar och hissade, som deras kapten befallt, den svenska flaggan bredvid den holländska.

Den lilla gruppen bestod af Vanloo, fru Agnes, Ingrid, Ellen och Adolf Skytte.

Vanloo hade hem tat fru Agnes från den tillflyktsort, han förskaffat henne på Seland.

Intet rykte om de händelser, som timat, sedan hon lemnade sitt sorgliga hem, hade nått hennes fristad, och Vanloo hade beslutat, att de skulle för-blifva en hemlighet, tilldess en ny lycka hunnit för Agnes uppspira under vård af hans broderliga kärlek och hennes själsfrid blifvit stark nog att icke rubbas af en återblick på det dystra förflutna.

Sorgliga minnen förmå ej slita bandet mellan fäderneslandet och de barn, som måste lemna dess strand... de förmå det ej, äfven om hoppet om en lyckligare framtid på en annan kust förenar sin makt med deras. Detta erforo de alla, som nu voro samlade kring Vanloo; men de hade en tröst i hvarandras kärlek, och skiljsmessans bitterhet kändes blott som ett vemod, ljuft blandadt i känslan af deras sällhet.

Skeppet fortsatte sin kurs mot vester. ♦. mot vester, mot deras framtids land riktades allas blic-kar. Och den nedgående solen göt sin sista glans öfver Vanloo och Agnes, öfver Adolf och Ellen, öfver den lyckliga modren,

som med glädjetårar betraktade dessa par, det ena en bild af syskonömhet, det andra af en kärlek, som nyss blifvit fullt medveten om sig sjelf och som snart med heliga band skulle befästas.

Ryktet derom, att Drake blifvit gripen såsom sjöröfvare och öfverlemnad åt de svenska auktori-teterna att straffas, flög som löpeld genom hufvud-staden. Vanloo hade för enkedrottningen, samt gref-varne Brahe och De la Gardie uppvisat det dokument, i hvilket holländska regeringen begärde Drakes utleverering^ och till dem hemställt, huruvida de önskade utlemna honom eller sjelfva befordra honom till straff. Man valde det sednare såsom det minst skamliga, ty Drake var svensk adelsman af gammal ätt, stod i slägtskapsförbindelse till många ansedda familjer, och man kände den skymf, han tillfogat sitt namn, såsom i viss mån återfallande pä hela adelsståndet. Den skarpt utbildade ståndsandan alstrade ett dylikt föreställningssätt, och detta delades till fullo af ofrälsestånden, som hämnades sin undertryckta sociala ställning dermed, att de vid hvrje sådant tillfälle skuro adeln öfver en kam. Man beslöt derför att genom en hastig ransakning och dom förkorta skandalen och tysta de onda tungorna så fort som möjligt.

Ingen var ifrigare att förorda en hastig procedur än riksrådet Skytte. Visserligen hade han för sin politiska ställning föga att frukta, om undersökningen, såsom han i hemlighet befarade, skulle sträcka sig till Drakes högförrädiska försök mot rikets råd, samt denne i sista stunden upptäcka planen för sammansvärjningen och utpeka sina med-brottslingar: ty vid Drakes påståenden kunde undersådane omständigheter föga afseende fästas, och allt, som förmådde bevisa anklagelsens riktighet, var ur-vägenröjdt. Men icke destomindre förnam herr Bengt med stor tillfredsställelse, det de fleste herrarnes åsigt var den, att man borde inskränka sig till en ransakning öfver sjöröfveriet och lemna det politiska attentatet åsido, dels för att förkorta undersökningen, dels för att icke åt offentligheten och allmänhetens prat prisgifva en sak, öfver hvilken man en gång beslutat kasta hemlighetens slöja.

Herr Bengt ansåg det dock icke öfverflödigt att genom en hemlig kanal ställa sig i förbindelse med fången och förespegla denne, det hans mäktige vänner, förvissade om hans tystlåtenhet, skulle göra allt hvad de kunde for hans räddning« Medan herr Bengt å ena sidan genom detta medel sökte binda Drakes tunga, påyrkade han, såsom vi nämnt, å andra sidan ett hastigt afgörande af brottslingens öde.

Ransakningen behöfde i sjelfva verket icke dragas ut pä längden. Saken var klar, och Drake gjorde ioga undflygter Han erkände kort och godt, att han under flera somrar idkat sjöröfveri, samt att han varit stadd pä ett nytt sådant tåg och nyss kapat en holländsk kofferdifarare, då han af Vanloo blef öfvermannad och tagen. Med ett ord: han bekände allt i sjelfva hufvudsaken, med tillbakavisade alla frågor rörande biomständigheterna med det svar, att sådana frågor voro öfverflödiga. Man trodde, att han ouppmanad skulle erbjuda en förklaring öfver det politiska attentatet, men äfven här uti iakttog han tystnad. Hans hållning under ransakningen var lugn, hans ton kall och stundom gäckande. Han hade uppgjort räkningen med sitt öde: det hopp, hvarmed herr Bengt ville bedraga honom, slog ingen rot i hans själ. Mer af stolthet än af förtroende till denna förespegling iakttoghan tystnad rörande sin förbindelse till honom och de öfriga deitagarne i sammansvärjningen.

Innan han genom Sigurds berättelse kommit till den falska öfvertygelsen, att Adolf Skytte stupat, bade han på dennes delaktighet i expeditionen byggt ett svagt hopp om räddning genom den Skyt-teska familjens och dess anhöriges och vänners inflytande. Men sedan han öfvergifvit äfven detta hopp, lät han icke heller under ransakningen Adolf Skyttes nainn komma öfver sina läppar.

Dödsdomen afkunnades: den lydde pä arkebu-sering. Drake emottog den med alla tecken till likgiltighet. Den prest, som skickades att bereda fången till döden, blef af honom tillbakavisad.

Tidigt om morgonen efter den dag, på hvilken dödsdomen fallit, och, medan Yanloo ännu vistades i hufvudstaden, blef Drake utförd på slottsgården att undergå sitt straff. En pluton musketörer var uppställd inom den för fångarne bestämda inhägnaden, slottsportame voro stängda och endast några få vittnen närvarande. Drake gick med fasta steg till den plats, som blef honom anvisad på obetydligt afstånd från fronten, afdrog rocken, blottade bröstet och emottog lugnt de dödande kulorna.

Innan vi sluta denna berättelse, torde det vara skäl att med några ord redogöra för de öfriga, i densamma mera framstående personernas öden.

Ära den som äras bör! Vi börja således med riksrådet Bengt. Hans studier i den stoiska filosofien buro åtminstone i praktiskt hänseende inga frukter. Hans oroliga ande kastade honom in i nya politiska stäraplingar, med hertig Adolf Johan till medelpunkt, hvilka slutligen hade till följd, att han blef utstött ur riksrådet. Han lemnade då sitt otacksamma fädernesland och ströfvade omkring i Europa under många skiftande äfventyr. Han uppträdddeen tid i Paris och anmälde hos Ludvig XIV och ministern Colbert, att han var i besittning af stora politiska hemligheter, hvilka han erbjöd sig att yppa, sannolikt i beräkning på en klingande ersättning, ty hans kassa var för tillfället i klent skick, men då man syntes misstro honom, lemnade han Frankrikes hufvudstad och begaf sig till kurfursten af Brandeu-burg. Bär hade han till en tid bättre lycka. Han föreslog kurfursten att samla alla Europas tänkare, lärde och snillen i ett gemensamt samhälle, der de, underhållna af kurfursten, skyddade af egna privilegier och åtnjutande fullkomlig samvetsfrihet skulle bo och arbeta tillhopa. Samhället skulle bära namnet SophopoUs eller de vises stad och herr Bengt naturligtvis bli borgmästare i densamma. Förslaget behagade fursten, herr Bengt uppbar en betydlig summa för dess förverkligande, och ritningen till den nya akademiens sigill var redan färdig: men olyckligtvis hörsammade ingen af de snillen, herr Bengt omtalat, kurfurstens inbjudning, ehuru denna var ganska lysande, och de underrättelser om herr Bengts person, hvilka från Sverige kommo till kurfursten, voro af så föga gynnsam art, att denne slutligen tog sin hand ifrån bonom. Sedan denna plan ramlat, företog herr Bengt en hetsjagt från stad till stad efter hertig Adolf Johan, som också var stadd på resor, men som med stor försigtighet undvek, att möta sin fallne bundsförvandt. Sedan herr Bengt ledsnat vid denna jagt, sysselsatte han sig med hvarjehanda: han skref jeremiader till den unge konungen med begäran om upprättelse för sin af riksförmyndarne förolämpade person, bråkade med alkemi och lärdt författarskap och lär tillochmed, enligt hvad ryktet påstår, rest omkrig och hållit folkmöten, vid hvilka han skulle predikat atheism.

1 Slutligen återvände han till Sverige, men måste nödtvunget afhålla sig från all politisk verksamhet Han afled år 1683, och såsom ett för mannen be-tecknande drag må anföras, att hans betjening trodde hans aflidande vara förställning och ej ansågo honom verkligen död, förrän de började känna liklukten.

Om herr Bengts sköna dotter Marias sednare öden hafva vi olyckligtvis intet uppbyggligt att förmäla. Några år efter de händelser, som här skildrats, trädde hon i en olofiig förbindelse till grefve Gustaf Banér, medan dennes hustra ännu lefde. Denna förbindelse väckte stort uppseende och åstadkom Baners förvisning från hofvet. Sedan dennes olyckliga hustru kort deTefter aflidit af sorg, blef Maria Skytte visserligen grefvinna Banér, och tidens slappa moral tillät henne snart att såsom sådan återvända till hofcirkeln och der spela en i det yttre lysande roll... men lycklig blef Maria aldrig: hennes minnen och hårdsinte, besynnerlige makes illa dolda förakt bidrogo gemensamt att i hemlighet förgifta hennes dagar och midt under ett lysane hoflif rikta hennes längtan på grafven. —

Hexförföljelsen rasade i Sverige under flera år, och pastor Suenonius fortfor att i densamma vara en framstående personlighet, tilldess slutligen läkaren Urban Hjärne och några andra, som förde det sunda förnuftets talan, lyckades stäfja fanatismen. Suenonius var en af de siste, som lät öfvertyga sig om sin villfarelse; han afvisade länge härdnacknadt hvarje tanke pä den möjlighet, att han med svärd och bål förföljt och dräpt så många oskyldiga, men när slutligen denna tanke med allt större kraft trängde sig på hans samvete, dukade hans svaga förstånd under: han blef vansinnig och slutade sitt lif i dårkistan.

Hans vän, länsman Askelin, blef lyckligt frikänd från den anklagelse, som gamla Karin riktat mot honom, och lefde många är såsom en nitisk och förträfflig kronans tjenare.

Långt innan Urban Hjärne lyckades omvända de maktegande och förmå dem att inställa hexför-följeisen, hade lagman Johan börjat vackla i sina grundsatsej rörande trolleri väsendet. Under de hexe-rimäl, han måste handlägga, öppnades hans ögon mer och mer för verkliga förhållandet, och hän förvandlades småningom till en afgjord motståndare tijl hela förföljelsen. Detta inverkade naturligtvis äfven på hans omdöme öfver sonens haudlingssätt. Så snart Erik, som ofta besökte lagmannen och~för-värfvtft sig> hans oinskränkta förtroende,

märkte denna förändring, framlade han för den gamle herrn tvenne bref, som han efter Adolfs skiljsmessa från fäderneslandet bekommit från denne. Såväl genom dessa bref, som genom Eriks mundtliga upplysningar, erhöll nu lagmannen kunskap derom, att de begge qvinnor, för hvilkas skull Adolf förverkat sin fars gunst, voro den ansedde Holländaren Vanloos mor och syster, att Adolf lefde i ett lyckligt äktenskap med Ellen, att han vid Vanloos sida funnit en ärofull verksamhetskrets i sitt nya fädernesland, och att den enda längtan, han ännu kände ouppfylld, vore att åter få omfamna sina föräldrar. Den gamle Skyttes ögon fylldes vid dessa underrättelser af tårar, han skref genast och besvor sin son att oförtöfvadt återvända till sin far, som träng-tade efter försoning. Lagmannen räknade de dagar, som måste förflyta, innan han åter kunde få trycka sin son i sina armar. Slutligen kom Adolf, åtföljd af Ellen, Ingrid och Vanloo* och den skönaste försoningsfest blef nu firad.

Äfven fru Agnes hade åtföljt sina vänner till Sverige, men hon uppträdde icke bland sina fordna bekanta. Hon besökte blott sin Hedvigs graf och återvände derefter med den lilla kolonien tillbaka till det land, der ett lif af ny glädje for henne uppblommat.